

„Ukázala se zajisté milost Boha, Spasitele našeho, všechněm lidem, vyučující nás, abychom střízlivě a spravedlivě a pobožně živi byli.“ (Tit. 2. 11, 12.)

Jesu dulcis memoria.

Církevní hymnus. — Volně přeložil Jarolm Stanislav Pavlík.

Sladký Jesu, památko má drahá,
na Tebe vždy myslím, zdroji blaha...
Nad med sladší, na nevýslovném plesu
když Tě, Pane, na svém srdci nesu.

Nevím, při čem duch můj raděj dlívá,
nevím, která píseň tak se zpívá,
nevím, ucho raději co slyší
jak ty sladké zvuky o Ježíši.

Pro Tebe zrak lítosti se rosi,
štedře daříš ty, kdož za to prosí;
ó jak's dobrým hledajícím Tebe,
kdož Tě našli, těm jsi zrovna nebe.

Žádná ústa nepoví ti toho,
neviš, třeba knih bys pročet mnoho,
jenom zkušený má o tom zdání,
Ježíše co blahé milování.

Kristus, náš král přepodivné krásy,
vítěz vznešený a tvůrce epásy,
mistr, jehož slova med jsou pouze,
ženich, po němž zmrá duše v touze.

Kdy Tě hosta srdce naše vítá,
světlo pravdy věčné jemu svítá,
světa lesk se rozpchává v páru,
nitro taje ve Tvé lásky záru.

Sladký Ježíši, Ty blaho moje,
z Tebe prýští se jen lásky zdroje,
Ty's mně bloudícímu světlo s nebe,
neznám štěstí jiného než Tebe.

Ó jen všichni o něm rozjímejte,
lásku jeho zasloužit si spějte,
touhou vřelou hledejte ho všude,
touha hledáním jen větší bude.

Jesu, zdo bo andělů, Tvé jméno
bláží mne, jsouc v ústech rozepěno,
jak med ono na jazyku tane,
nektar nebeský sám s něho kane.

Kdož Tě požívali, lační zase,
píjícím Tě žízeň růsti zdá se,
po Tobě jen práhne duše sirá,
ona, Jesu, láskou k Tobě zmrá.

K Tobě důvěra vždy posílá mč,
když mne muohých svírá hříchů břímč,
líst než nad nimi mé oko rosi,
o milosrdenství lká a prosí.

Pane, zůstaň s námi, noc se sklání,
buď nám světlem na nebeské báni,
zažeh bludu tmy, a svět ten celý
oblah lásky Tvoji paprsk vřelý.

Jesu, vzácný květe Matky Panny,
od nás všech tak vřele milovaný,
Tvému jménu budiž čest a chvála,
blaženost i v nebi neskonala.

Čeho přeje nám nejsvětější Srdce Páně v novém roce?

Šťastný nový rok!« ozývá se o slavnosti novoroční ze všech stran. Všichni lidé, zejména přátelé a příbuzní přejí sobě navzájem všeho dobrého v nastávajícím roce; ovšem pomýšlí se obvykle výhradně jen na dobro tělesné, dobro vezdejší; na dobro duše obvykle se zapomíná, a přece ono bez tohoto neobstojí a také velké a trvalé ceny nemá. Mnohdy však bývá přání toto pouhou zdvořilostí bez vnitřní upřímnosti, pouhými slovy bez významu. Není to ani jinak možné; kde není opravdové lásky, tam není ani upřímnosti, a pravé lásky tolik jest málo ve světě! Zbožný katolík proto obrací mysl svou ke zdroji lásky největší a nejsvětější, k přesvatému Srdci Spasitele svého, ponořuje zrak svůj; duševní v hlubokost jeho, aby tam vyčel přání upřímné, neliché, přání lásky horoucí, která také hotova jest k uskutečnění jejimu mocnou pomocí přispívati. Odvrátte tedy, čtenelé nejsv. Srdce Páně, trochu sluch svůj od přání lidských a poslechněte, čeho přeje vám Srdce božské lásky. Nejtajnější a nejvělejší přání Srdce svého zjevil božský Spasitel v onom slavném a vážném okamžiku, kdy, maje započítí utrpení své, přes potok Cedron kráčel. Tu, krátce před smrtí svou, vyhlásil Spasitel náš takto Srdce své před apoštoly svými a modlitbou přednášel nejvělejší přání svá nebeskému Otci. Abychom pak jisti byli, že tehdy netoliko jen za apoštoly se modlil, nýbrž i za nás, dodal Spasitel slova: »Neprosím toliko za ně, nýbrž i za ty, kteří slyší slovo jejich ve mně uvěří.« (Jan 17, 20.)

Nuže, jaká přání chová nejsv. Srdce Páně pro děti? a jaký jest obsah tichých jeho za ně modliteb? Dítka jsou miláčky Srdce jeho a na nich spočívá oko božského přítele dítek s největším zalíbením. »Nechtež malíčkových přijíti ke mně a nebráňte jim,« tak volal kdysi Kristus Pán a s láskou nejněžnější vinul dítky k Srdci svému. Tak volá i nyní ze svatostánku, kdykoli dítko světlo světa spatří, aby ve plénkách zavinité, jako kdysi on v Betlémě, k němu doneseno bylo do chrámu a křtem svatým očištěno od hříchu prvotného. Velikou radost má Spasitel, když novorozené dítě ústy kmotrů svých při křtu svatém s ním v nový svazek, v novou úmluvu vchází, větší ale, když dítě dospívající k rozumu úmluvu tuto čistým srdcem svým s nejsv. Srdcem Páně samo obnovuje. Znjac však, a to nejlépe všechny překážky a hrozná nebezpečí, která dítku křesťanskému hrozí, vědouc, že peklo všechno vynakládá, aby jen dítky nevinné k sobě přivábilo, že zlí lidé vši moci ke zlému je sváděti budou a od božského přítele vzdalovati: prosí nejsv. Srdce Páně o milost stálosti a vytrvalosti v dobrém pro dítky křesťanské a zahrnuje přání toto slovy modlitby: »Otče, zachovej ty, které jsi mi dal, ve jménu Tvém!« (Jan 17, 11.)

Slyšte, děti, kterak jinak zní přání nejsv. Srdce, nežli přání tohoto světa! Hleďte, ať se vyplní, a vyplní se, budete-li s milostí a pomocí Boží spolupůsobiti.

Jaké přání chová nejsv. Srdce Páně pro chudé, trpící a zarmoucené? Že i tito a takoví božskému Srdci Ježíšovu drazí jsou, vidno z pozvání jeho: »Pojďtež ke mně všichni, kdož umdleni a obtíženi jste, a já vás občerstvím.« Jisto jest dále, že číslo takových chudých trpících a zarmoucených, které Ježíš k sobě zve, denně roste, neboť nikdo nemůže nepoznávati smutnou pravdu, že za dob našich lidstvo na dva veliké díly se štěpí: na chudé a na bohatce. Kdo zná počet

oněch chudých otců rodin, kteří nejsou s to, aby rodiny své vyživil? Kdo spočítá všechny ty matky, které hořké slzy roní, že nelze jim ukrotiti hlad plačících dětí? Ó ano, mnoho je bída, trudu a bolesti na tomto světě! Avšak potěšte se všichni, kdož tento těžký kříž nésti musíte. Nejsvětější Srdce Páně bdi nad vámi, vidí vaše slzy, slyší vaše vzdechy a stará se o vás. A víte, čeho vám přeje? Nechce z vás nadělati boháčů, neboť bohatství tohoto světa jest velice nebezpečnou věcí a pro mnohé příčinou věčné zkázy. Ale vnitřního bohatství přeje vám a dá vám Srdce Ježísovo vnitřní útěchu, blahou spokojenost ve svědomí a radost v srdci zaopatří vám, abyste v útrapách si nezoufali, nýbrž i za toto nepříjemné Bohu děkovali a tak v trpělivosti křesťanské si odměny nehynoucí zasloužili. K Tobě, Otče, přicházím a prosím za chudé, trpící a zarmoucené moje miláčky, »aby měli radost mou naplněnou v sobě.« (Jan 17, 13.) Tak modlí se za vás nejsvětější Srdce, toť vřelým jeho přáním.

A jaké přání chová božské Srdce Páně pro křesťanské rodiny? Hlavním zlem doby naší, kterého nemůžeme dosti litovati, jest rozrušení života rodinného. To je ten jedovatý pramen, z něhož v prouděch vytryskuje zkáza a bída, která v brzku společnost lidskou zatopí. Odkud pochází, že mnohé děti nemají již úcty a vážnosti před rodiči svými, že nedbají naučení jejich ani napomenutí a že oddávají se v letech mladistvých již rozmařilemu, zpustlému životu? Odkud to, že často nám slychati jest, že syn nebo dcera ruku pozdvihli proti otci nebo matce? Odkud to, že z mnohých rodin vymizela radost i láska a na místo nich zahrnila se mrzutost a hněv? Odkud to, že mnohé rodiny v pozemském blahobytu klesají, že jmění ztrácejí a žebracká hůl že je očekává? Pátráme-li po první a hlavní příčině, uvidíme, že mnohdy, a to nejčastěji vina padá na otce a matku. Nesvornost mezi manžely, neláska jejich vespolečná, nezřízený, nekřesťanský život jednoho či druhého či obou je tím kořenem, z něhož ostatní zlo vyrůstá. A zlý nepřítel, jemuž takový rozháraný život rodinný jest vhod, podněcuje zlo víc a více, aby jen zlé ovoce uzrálo. Špatný příklad rodičů nemůže zůstat bez zhoubného účinku na děti; tyto vidí, že otec před matkou a matka před otcem úcty nemá, slyší z úst obou jen spílání a nadávky. Ký div, že pak i dítě ztratí úctu před oběma rodiči a že špatný příklad jejich sobě navykne? Tak se děje, že rodinný život, jenž má býti rájem všech, obrací se v peklo. Ó jak blaženým jest proti tomu život rodiny zbožné, snášlivé, vpravdě křesťanské! Všichni členové, rodiče vespolek a dítka s rodiči spojení jsou jednou vírou, jednou nadějí a vespolečnou láskou, která posvěcena jest láskou k Bohu; jsou jedna mysl, jedno srdce! Proto nemá nejsv. Srdce Páně vřelejšího přání pro rodiny křesťanské, než aby svatá láska je spojovala a v nich svornost nezkalená panovala. Taková láska a svornost má v rodinách křesťanských panovati, jaká spojuje tři božské osoby v nejsv. Trojici Boží. Proto modlí se nejsv. Srdce Páně za rodiny křesťanské: »Prosím, aby všichni jedno byli, jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli.« (Jan 17, 21.) Kéž by všechny křesťanské rodiny slyšely vroucí toto přání Srdce Páně, kéž by nekladly překážky k jeho uskutečnění, nýbrž ze sil svých pracovaly k tomu! Srdce Páně požehná snaze takové a pokoj i mír a s ním láska i radost zase zavítá pod krov domácí.

Jaké přání chová nejsvětější Srdce Páně pro ty, kdož roku tohoto zemrou? Každé vteriny umírá na světě člověk — tak učenci vypočetli — a není

příčiny, proč bychom tomu nevěřili. Kdo asi loučí se se světem v tomto okamžiku? Snad je to tvůj přítel či příbuzný, či dobrý známý. Příbuzní jeho stojí u lůžka umírajícího, těší jej a dodávají myslí. Byl-li umírající křesťan v životě svým vřelým stitelem nejsv. Srdce Páně, nemá zajisté také lidské útechy nyní potřeby. Jej těší vědomí, že právě v tomto okamžiku božské Srdce Ježíšovo co nejvroucněji za něho k Bohu Otci se modlí a že mu přeje šťastnou hodinku smrti. Hle, jaká to útecha v hodině nejtěžší pro ty, kdož nejsvětější Srdce Páně v životě ctili a milovali! Tu objeví se teprve ve světle nejjasnějším ovoce všech modliteb, které umírající k božskému Srdci Páně vykonával, vši úcty, kterou k božskému Srdci byl choval. Když vše jej opouští, jest mu Kristus sám nejlepším zastancem, největší oporou. Tu modlí se nejsvětější Srdce za umírajícího k Otci nebeskému: „Chci, Otče, aby, kdež jsem já, tuď i byl služebník můj.“ (Jan 12, 26.) Ó kéž by se toto vřelé přání Spasitele našeho na nás všech jednou vyplnilo, až z tohoto světa budeme odcházeti, kéž bychom šťastně došli tam, kde Ježíš nás očekává — ve slávě Otce svého!

Ejhle, tak bdí, tak se modlí, tak nám přeje nejsv. Srdce Páně po všechen čas! A čeho žádá za to od nás? Nic jiného, nežli abychom modlitby své s modlitbami jeho spojovali, božské milosti, kterou nám vyprošuje, se neprotivili, nýbrž věrně a dle sil svých s ní spolupůsobili. Tak mnohé přání novoroční, pronesené z úst lidských, se nevyplní, neboť není vše v moci naší, a mnohdy by ani nebylo prospěšné, ale přání nejsv. Srdce vyplní se jistě, budeme-li chtít, na nás záleží. Obnovmež proto na prahu nového roku úmysl dobrý, se Srdcem Páně vždy co nejúžeji spojení býti a s ním pracovati, provádějme úmysl tento po celý čas života věrně a vytrvale, a Srdce Páně bude nad námi bdíti, nám pomáhati, až uskuteční se poslední přání jeho a my spojení budeme s ním na nebesích.

Toto přeji ze srdce všem milým čtenářům „Školy“ a všem stitelům nejsvětějšího Srdce Páně!

B. Hendl.

Sen svatého Jana,

báseň o božském Srdci Páně.

Katalánská báseň *Jacinta Verdaguera*, kněze. — Studie a překlady P. S. Boušky, O. S. B. (Č. d.)

Báseň počíná „**Předehrou**“ a motto jest: „V hnízdečku svém zemru.“ (Joh 29, 18.)

Znám kapličku já mezi stromy milou,
ji nežhne slunce plam,
tu stíní šípky s růží zdobou bílou,
a slavík hnízdí tam.
Ten slavík tluče v růžích jásajících
a tluče v den i noc,
ó ptáčku, chceš-li šípku něco říci,
máš toho příliš moc!

U vchodu kaple jest obraz božského Srdce Páně, a básník praví, že toto Srdce jest jeho šípem, v jehož větvích má

své nejtišší hnízdo. I rozmlouvá se slavičkem tlukoucím, raduje se, že má lepší hnízdečko než on, ale jeho hlas přál by si mít, aby létaje v prostorách bezmezných mohl zpívat:

Ty's, dobrý Bože, sluncem dnů mých, květem,
a hvězdou nocí mých.

Hrdlička prý má kvetoucí olivy za hnízdo své, holubice skalní rozsedliny a orel svoji oblohu —

dal's Serafinům za byt nebe celé,

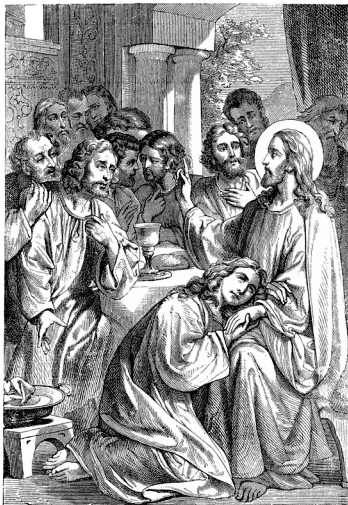
Tvou láskou bohaté,

a lidem nevďěčným, jak lilji všele,
své Srdce přesvaté!

Po tomto úvodu následuje vlastní vypravování básni „**Sen**.“ Motto jest: „Odpočíval při večeři na prsou jeho“ (Sv. Jan 21, 20.). Vypravování jest zcela prosté, ale plno myšlenek úchvatných a překvapujících. — Sv. Jan usne při poslední večeři, opojen nejsvětější krví Páně, na prsou Pána Ježíše.

Jak na harfu trubadur
k Srdci Páně kloni skrání,

milostný pak Srdce tluk
duši zní jak ozvěna.
Při té hudbě tolik sladké
v spánek klesl svatý Jan,
ale sny, jež nyní snil,
ještě sladší byly dál.
Při prvním snu, ježž měl, snil,
že mu rostou orlí křídla,
s ňader dobrého Ježíše
v klín věčného Otce vlit:

Sv. Jan odpočívá na srdci Krista Pána při poslední večeři.

Verdaguer nyní líčí velmi pěkně nejsvětější Trojici Boží. Boha Otce přirovnává ke Slunci, z něhož vytryskuje proud veliký Světla (Syn Boží od Otce zplozen) a praví:

z toho Slunce, z toho Světla
Ohně vzechází potopa.

Tímto Ohněm vrozumívá se třetí božská osoba. Když byl svatý Jan

v mystickém snu svém vznesl se až k taji samé Trojice Boží, tu z té hloubi věčnosti křídlem svým nese se zpátky opět k zemi. A hle, ten proud Světla jest Slovo Boží, to tělem se stává,

na kříži pak visí tam
na vrcholu jedné hory,
svazující tak nebe, zemi,
jež svou láskou objímá,

Následuje jedna z nejdělsích a nejkrásnějších básní celé knihy: „**Otevřené Srdce**.“ Motto: „Jeden z vojinů bok jeho otevřel.“ (Sv. Jan 29, 34.). Báseň ta jest plna básnických obrazů nových a podivuhodných, ličící divukrásně lásku Boží, která na dřevě kříže za nás trpěla a Srdce své prokláti si dala. Sv. Jan na prsou Páně zří v nejbližší budoucnosti Krista Pána na kříži přibitého, ale zří také pozeňání, které z tohoto utrpení Boha-člověka na svět se lije.

Zří Adama, jenž synem země není,
však mystický to Adam nebes všech,
jenž lásky sen snil hory na temeni,
však, běda, v hrůzných smrti ramenech.

A květy ráje jemu nenechaly
než bodající trny za polštář,
a lůžko kříž jest, kam jej rozepjali,
ó lidstvo nevďěčné, hleď v jeho tvář!

Své páže rozvirá tě chtěje v náruč vzít,
a hlavu uklání, by tvoji zlíbal líc,
svůj život dal, chtěl ťebe vykoupiti,
svou dává krev, kdo může dáti víc?

Líc jeho zbledlá lilije jest zvadlá
a zdají mluvíti se retý práhnoucí:
„Spím, Srdce moje bídí, ač ruka schladla,
mé tělo mrtvo jest, však láska živoucí!“

Vše jest dokonáno! Nevďěčná země
jest pokřtěna krví Spasitele. Trny a
hřeby vypustily z přesvatého těla všečen
vzácný purpur

a hrozen přesvatý jest vytlačen,
na Kalvarii v hrůzné, děsné chvíli
poslední kapka skápla na kámen.

A básník volá roznícen:

Ó kati, toho dolu kovkopové,
co hledáte? sem patřte v hlubinu,
to Srdce otevřte, jež v krvi plove,
zde slonovou tu schránku rubínů!

Jaké to nové, nevidané obrazy, jichž
tu básník užívá!

Ó studní zavěná, již odemkni se,
neb žizní svět po vodě světél tvých!
Zahrado zamčená, jen otevři se
a naplň vůni srdce toužících!

A studně se otvírá. Longinova pika
otvírá mystický bok Kristův, a krev a
voda stříká ven.

Ó láska, láska, jež mu zamkla víčka,
ta svatostánek ňader otvírá,
zkaď církev vyšla, čistá holubička,
ta Eva toho, který umírá.

A Kristus církvi, božské choti svojí,
svou slávu dává a vlastní Srdce své jí
vkládá do ňader. Hle, jak k ní mluví:

Pojď tělo z těla, kosti z kosti moji,
jsme jedna duše, jedno srdce jen.

A hle, v církvi rodí se

— panen, svatých nekonečný chor,
v kolečku Srdce kolébat se chodí,
toť rodin křesťanských jest krásný sbor.

Kopi, jimž Longin otevřel bok Krista
Pána, jest jako zlatý klíč, jenž otevřel
světu nový pramen života; z něho pijí
křesťané lásku s naději a virou

a těmi opět celý zmládne svět.

Pouště mění se v ráje, nová církev,
vycházejíc z Asie, jest jako břečtan,
který se vine živý kolem mrtvého stromu
starého světa pohanského. Divy tvoří ten
zdroj Srdce Páně:

Teď kvetou lilije na pusté pláni
a Serafiinů zářný rodí zjev,
zem neplodná a obloha se sklání,
chtíc nové zory božský slyšet zpěv.

A Verdaguer končí báseň o „Otevřeném Srdci Páně“ uchvatnými slokami:

Moc nová stíny do propasti smetla
a vesmír smutný vesel nejvýše,
neb křesťanství jest řeka žití, světla,
ze Srdce vyšlá Krista Ježíše.

Ó božské červánky ze říše milování,
stop, oceáne lásky, národy,
ó Slunce ráje, rozlej ohňů plání,
svít světům plodným světlem obrody!

Fantasie básníka jest nevyčerpatelná,
obraz stihá obraz, jedna myšlenka je
krásnější a novější druhé; jakoby básník
čerpal ze studně bezedné, nikdy se ne-
unaví, nikdy nevyčerpá. Tato obdivu-
hodná fantasie básníkovy, která jest jednou
z prvních jeho předností, často čtenáři
našemu bude snad příliš unavující. Jeť
v básních Verdaguerových často nakupeno
v jediné sloce více myšlenek a obrazů,
nežli v celé básni básníka všedního.
A uvážíme-li, že Verdaguer napsal mimo
mnohé a mnohé básně o Srdci Páně,
v různých jeho knihách roztroušené, celou
knihu výpravnou o přesvatém tom před-
mětě, musíme se tím více diviti jeho
tvůrčí síle, která nikdy se neunaví, tak že
vždy novými a novými obrazy dovede
tutéž látku opěvati. Celá tato báseň

o „Snu sv. Jana“ připadá mi jako andělský koncert nebeské, nekonečné písně hrané na jediné struně, z níž básník dovede vyluzovati vždy nové a nové, dosud neslýchané zvuky. Nedivme se, duše svatá, která neustále o Srdci Páně rozzímá, jemu se zcela obětuje a v něm žije jako sv. František Saleský, o němž pravi Verdagner, že díval se na svět jen oknem v Srdci Páně, jež tam Longin byl udělal, — nedivme se, že duše taková má neustále co vyprávěti o předmětu své lásky.

Čtenář musí si také navykat, čísti verše Verdagnerovy, jsouť psány ne tak pro zábavu, jako pro rozzímání, jsou více modlitbami nežli pouhými básněmi.

Nyni přicházíme ku vlastnímu vidění svatého Jana. Verdagner vykládá nám je předem v úvodní básni, jež počíná mottem: *Cor Jesu, charitatis victimam, venite adoremus* (Pojďme a klaněme se Srdci Ježíšovu, oběti lásky!). Jest to verš vzatý z brevíře z officia na den nejsv. Srdce Páně. Verdagner dříve než počíná vypravovati ty divuhodné dějiny pobožnosti k Srdci Ježíšovu, zve všechny národy, aby šly a klaněly se Srdci tomu.

V básni této přirovnává se Srdce Páně ke slunci; toto jde všechno lidstvo osluniti v blahu a západ Golgothy hned východ provází.

Verdagner krásně líčí cestu tohoto božského Slunce, užívaje známých slov žalmu (18. 3.):

Váz jeho vítězný a skvoucí letí od nekonečna v nekonečna dál, den dnu svou slávu spěchá vyprávěti noc noci, jejíž sleduje ji eval.

Nyni následuje jedno z nejkrásnějších přirovnání celé básně! Kristus Pán dříve než pobožnost k svému Srdci zjevil blah. Marii Markétě Alacoque, již v dobách dřívejších některé vynikající svatě a svěťce nadchl zvláštní láskou k Srdci svému. Když pobožnost ta celému světu oznámena byla, tu jakoby nové Slunce vyšlo, po celém světě jest den; ale dříve před tím, než Slunce to vyšlo, pouze vrcholky hor (svatí mezi lidmi; jak krásný to obraz!) ozářeny byly Sluncem tím. Slyšme básníka:

A slunce dřív než stře po klínu země svou plavou křtici v dlouhých paprscích, dřív korunuje kteréš hory tēmě, zkad rozpustí ji v zlatých prstencích.

Tak dřív než rozestře svá křídla žhavá to Srdce Boží, vždycky světlem svým pár duší obrovských dřív zažehává, jež v noci jsou dne prvním svítáním.

A svatý Jan nyní ve vidění svém spatří řadu těchto „duší obrovských,“ mezi nimiž ovšem první místo má sama Rodička Boží, Maria Panna, tato „luna mezi hvězdami.“

Královna výkvětu těch čistých duší Marie světlo Slunce obřadí, jak luně místo prostřed hvězd jí sluší, ta tvorstvo v smutku jeho oblaží.

(Přístě dále.)

Sursum corda — Vzhůru srdce!

„Těch věcí, které svrchu jsou, hledejte, kdež Kristus jest sedě na pravici Boží.“ (Koloz. 3, 1.)

Dívem nazývá se Srdce Ježíšovo mořem lásky; jestiť širé a veliké jako moře, jež objímá všechny zemědily; jestiť hluboké a láska jeho nevyčerpateľna jako hlubiny vod mořských. Člověk by myslil, že láska Páně ukončena, když mu byl na kříži bok kopím otevřen, Srdce prohodnuto a z něho krev a voda vytrula; avšak nikoli. Oběť byla tenkrát

ukončena, ne láska. Láska Kristova ozařuje všech 40 dní, jež po svém zmrtvýchvstání ještě zde na světě trávil; láska, dobrota, přívětivost božského Spasitele vysvitají ze všech slov a skutků, jimiž své apostoły a miláčky oblažoval, zjevuje se jim z mrtvých vstalý. Láska Kristova způsobila slavné nanebevstoupení. „Prospěje vám,“ řekl učeníkům, „abych já odešel; nebo neodejdu li, ne-

přijde Utěšitel k vám; pakli odejdu, pošlu ho k vám« (Jan 16, 7.). Miluje nás a chtěje nám poslati Ducha svatého, chtěje zároveň býti u Otce nebeského stálým orodovníkem našim, chtěje svou přítomností v nebi připravit i nám tam příbytek, vstoupil božský Spasitel na nebesa; ovšem měl i sám tímto převedlebným způsobem býti oslaven za svou bezměrnou pokoru a poslušnost, měl býti odměněn

za dílo vykoupení našeho, měl opět vejiti do slávy věčné, usednouti tam po pravici Boha Otce a míti též jako člověk nejvyšší čest a úctu na nebi i na zemi. Od té chvíle má každému milovníku Božímu býti heslem »Sursum corda — Vzhůru srdce!« jak se nám i denně připomíná při mši sv. v prefaci.

Kde jest Pán náš, tam máme býti i my jednou, služebníci jeho. Roztoužeme

Večer před narozením Páně.

se tudíž po vlastní nebeské, vypudíme ze srdce svého nezřizenu lásku k světu, naplníme je láskou k Bohu, odstraníme smysl pozemský, přijmeme smysl nebeský! »Těch věcí, které svrchu jsou, hledejte, kdež Kristus jest sedě na pravici Boží!« (Kolos. 3. 1.)

* * *

V 17. století po stvoření světa byli lidé tak špatní a bezbožní, že ustanovil Bůh zničení potopou veškerého pokolení

lidské, vyjma rodinu Noemovu. Když pak po potopě světa uplynulo 23 století a náš nejlaskavější Spasitel žil s námi na zemi, stěžoval si i on do zloby srdce lidského, pravě: »Ze srdce vycházejí zlá myšlení, vraždy, cizoložství, smilství, krádeže, krivá svědectví, rouhání« (Mat. 15, 19.).

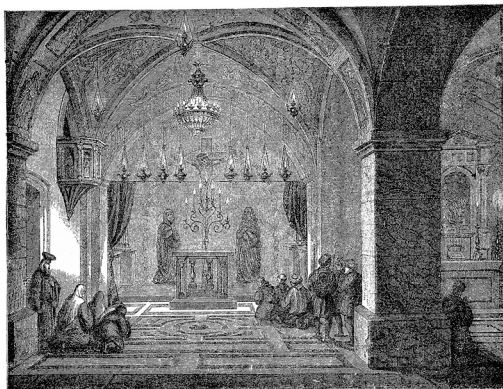
Od Krista Pána až do této chvíle uplynulo 19 století, a srdce lidské možno i nyní žalovati z mnohonáobné zloby:

jestiť omámeno smyslem pozemským, jestiť spoutáno trojnásobnou hříšnou žádostivostí, žádostí těla, žádostí očí a pýchou života; neodporuje tomuto trojmu nepříteli svému, ale povoluje mu, páchá vědomě a dobrovolně hříchy a otravuje se takto.

Jen se porozhlédneme po životě; shledáme mnoho stop smyslu pozemského.

Není údu těla lidského, jenž by nebyl zmitán hříšnou žádostivostí. Oko

drážděno všeatečností. Dítě ve škole raději zevluje, než aby pozorně čtlo či psalo; činí tak i v kostele, kdež mu i mnozí dospělí pomáhají, obracejíce se a divajíce se na všechny strany, jakoby byli v divadle. Se všeatečnými očima závodí i všeatečné uši; i ony stále jen po novotách se shánějí, i ony stále otevřeny a poslouchají všecko, i zlé, zlé třeba raději než dobré. A co máme říci o ústech a jazyku, u nich přebývajícím? Dobře praví svatý

Místo narození Páně.

apoštol Jakub: „Jazyk jest sice malý úd, avšak veliké věci provozuje. Ať, jak malý oheň, a jak veliký les zapálí! I jazyk jest oheň, veškerouš nepravosti.“ (Jak. 3, 5, 6.). Jak děsně zotročuje člověka nestřídmost v jídle a pití a z ní pochodící řada sdružených nepravostí, rozpustilost, hrubost, nepořádnost, zlost, nadávky, marnivost a m. j.! Směle praví apoštol národům o lidech takových, že jejich bohem, modlou jest břicho; jemu

obětují česť a dobré jméno, peníze i statek, štěstí rodiny i zdraví, duši svou i Boha pravého. Rozmařilemu žaludku přizvukují lenošné ruce i nohy; práce a námaha se jim protíví, tělo by nejraději se bavilo, po té leželo a spalo; zahálka slaví vítězství; ve slavném jejím průvodu zřítme nechť k modlitbě, zanedbávání služeb Božích a povinností náboženských vůbec. Nejhorším však tyranem těla lidského a skrze tělo i duše jest ne-

stýdatost, nemravnost, chlipnost, která člověka snižuje pod něnou tvář. činí z něho nebezpečného divocha, ukrádá mu viru, rozum i život. — Tot moc a působnost žádosti těla: panství její jest za našich časů veliké velmi, následky přehrozně. Jen vizme přeplněné nemocnice, káznice, žaláře, blázince. Kdo tu pomůže?

Moderní dobrodinečkové společnosti lidské volají, že prý vzdělanost všecko napraví; proto jen hodně škol, ale bez-náboženských, takových, kde by nebylo o Bohu ani zmínky; jen mnoho knih, mnoho novin, mnoho spolků! Ó toho bludu, té pošetilosti!

Jeden francouzský hrabě vydal knihu „Boj s neřestí.“ V knize té vypravuje, co Francie už vykonala pro vzdělanost lidu a uvádí po té od francouzské vlády vydaný seznam zločinů z roku 1882, z něhož vysvitá krásný výsledek vychvalované moderní vzdělanosti, že totiž zločinů mnoho, velmi mnoho přibýlo. Než netřeba nám choditi až do daleké Francie, u nás není lépe. Naši mládež jest nyní ve škole možná desetkrát více se učiti než za dob minulých, ale jest ta milá mládež také možná desetkrát drzejší, rozpustilejší, neposlušnější než dříve. Jsou si toho i učitelé dobře vědomi; stěžoval si do toho nedávno jeden na učitelské schůzi, avšak doložil zároveň v předpodivné moudrosti své, to prý proto, že vzdělanost nedostoupila ještě pravého stupně. Aj, toť jakoby lékař předepsal nemocnému lék, nemocný by léku pilně užíval a nemoc jeho stále by se horšila; i řekl by lékař: „Musíte více užívatí; předepíšu vám místo lahvičky celý litr; pak bude lépe.“

Světská moudrost nezkrátí hříšné žádostivosti těla, zde potřebí jiné pomoci; se svatým Pavlem ptáme se a zároveň si odpovídáme jedenkaždý: „Nestastný já člověk! Kdož mne vysvobodí z těla

smrti této? Milost Boží skrze Ježíše Krista Pána našeho“ (Řím. 7. 24. 25.). Ano, jediné účinný lék proti žádostivosti tělesné a z ní pochodicímu záhubnému smyslu pozemskému jest milost Boží, a lékař, jenž nám lék ten hojnou měrou podává, jest Ježíš Kristus. Pán Ježíš svou milostí léčí, zmenšuje, ba mnohdy zcela odstraňuje nepřirozenou, hříšnou palčivost těla našeho a smyslů jeho, a dodává vůli naší síly, aby přemohla pokušení z těla pocházející. Člověk po té není otrokem těla, ale pánem jeho.

Vizme sv. Augustina! Dvacet let naplakala se proň a namodlila se zaň svatá matka jeho Monika; tak byl ztotožčen smyslem pozemským, žádostivosti tělesnou; konečně zvítězila milost Boží. Slyšme, co nám sám vypravuje ve svých „Vyznáních“ (knize 7., hlavě 8.): „Byl jsem zkrusen v srdci svém, hněval jsem se sám na sebe, že jsem odkládal, ó Bože, Tvou svatou vůli plniti, spolek učiniti s Tebou, k němuž mne všechny údy mé pobádaly... Chtěl jsem a nechtěl jsem; byl jsem v sobě rozdělen. Svíjel jsem se v poutech, které mne dosud, ač už ne tak pevně, svíraly; neměl jsem ještě síly, abych je roztrhal. Zatím Tvé milosrdenství, Bože, tepalo mě spasitelnou bází a studem, tepalo mě dvojnásobně, abych nenechal boje, aby mé okovy nezmožněly a nespoutaly mne více než dříve... Lehkomyslné hříčky, marnivě marnivosti šeptaly mně: Ty nás chceš opustiti? Už že ti nebude to a ono dovoleno? Myslíš, že budeš moci bez nás žiti? — S druhé strany viděl jsem zdržlivost, plnu důstojnosti a cudné přívětivosti. Zvala mne, vztahovala po mně ruce, chtěla mě objati a přidružení andělským zástupům, jež ji obklopovaly. Právila mi laskavě: Ty že bys nemohl, co ti a onino? Zdaž toho nemohli v Bohu, Pánu svém? Bůh jim mě dal. Vrhni se do jeho náruči, neboj se, nezamítne

tebe; svěť se mu, přijme tě, vyléči tě.» — Horké slzy prolévaje, volal po té Augustin: »Pane, jak dlouho, jak dlouho budeš se na mne hněvati? Nebuď pamětliv mých předešlých nepravostí. Jak dlouho, jak dlouho ještě, ó Pane? zítřka? proč ne nyní, proč ne v tuto chvíli?« A co se tak Augustin modlil a plakal, slyšel hlas s nebe: »Tolle et lege — Vezmi a čti!« I šel tam, kde byl položil epistoly sv. Pavla, otevřel je maně a četl: »Noc předešla, den pak se přiblížil. Odvrzmež tedy skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne povtívé chodíme, ne v hodování a opilství, ne ve smilstvích a nestydatostech, ne ve sváru a závisti; ale oblecete se v Pána Ježíše Krista a nemějte péče o tělo podle žádosti.« (Řim. 13, 12.—14.)

Tato slova milosti Boží zvítězila konečně nad pozemským smyslem Augustinovým; odvrhl skutky temnosti, smířil se s Bohem, oblekl se v odění světla, stal se sám zářnou hvězdou světa křesťanského, slavným, svatým biskupem, slovutným učitelem církevním.

Poslechněme i my onoho rozkazu Ducha svatého, mluvícího ústy Pavlovými. následujme příkladu sv. Agustina, potlačme žádostivost těla, odstraňme z ní pochodící smysl pozemský, a »těch věcí, které svrchu jsou, hledejme, kdež Kristus jest, sedě na pravici Boží.« Sursum corda — Vzhňru srdce!

* * *

Neméně tyransky jako žádostivost těla, ujařmuje člověka žádostivost očí a sraží ho s cesty do nebe za Pánem Ježíšem. Dobře praví sv. Pavel: »Nic jsme zajisté nepřinesli na tento svět, bezpochyby že také nic odnésti nemůžeme. Ale majíce pokrm a čím bychom se odívali, dosti na tom mějme. Nebo, kteří chtějí zbohatnouti, upadají v pokušení a v osidlo ďáblovo a v žádosti mnohé neužitečné i škodlivé, kteréž pohřbívají

lidi v zahynutí a zatracení. Kofen zajisté všeho zlého jest žádostivost« — totiž peněz, zisku (1. Tim. 6. 7.—10.). Kéž bychom se řídili touto svatou pravdou, kéž bychom byli spokojeni tím, co nám nejvyšší moudrý Bůh uděluje, bychom si svého života, svého zdraví uhájili a netoužili nemírně po bohatství a statech vezdejších, jak nás žádostivost očí hříšně dráždí a smyslem pozemským takto poutá.

Než buď toho opět Bohu žel, že za našich časův i tato žádostivost veliké slaví vítězství, podmaňujíc si lidi bez rozdílu, bohaté i chudé, staré i mladé, ba i děti. Tak se událo před několika lety, že se oběsil dvanáctiletý hoch, synek ročiny úřednické, že mu dali o vánočním stromku menší dárek, než jakého čekal.

Židé zpronevěřivše se Hospodinu, zhadovali si jednou tele zlaté, poskakovali kolem něho, tančili a veselili se, úctu mu vzdávajice; Boha se spustili, telete zlatého se přidrželi.

Duševní spřízněnci těchto Židů bohužel nevymřeli; zlatému teleti, mamoně, statkům, bohatství, penězům klaní se i za našich časů mnoho, přemnoho lidí, více než kdy jindy. Lidé tací zmateni žádostivostí očí váží si bohatství, peněz více než své vlastní duše. Pro výdělek zanedbávají nejdůležitějších povinností svatého náboženství, neznají neděle, neznají svátků, neznají modlitby, neznají slova Božího, neznají svatých svátostí. Dobře praví Sirachovec: »Nic není nepravějšího než milovati. Nebo takový i duši svou na prodej má.« (Sir. 10, 10.). — Lakomý jeden kupec umíral. Kněz mu laskavě domlouval, aby pamatoval na svou duši, na věčnost, aby přijal svaté svátosti. Avšak nemocný, jakoby se mu mluvilo řečí neznámou, nejevil ani sebe menší litosti. Smrt se chvatně blížila. Kněz držel umírajícímu stříbrný křížek před očima a předkládal

mu slova: »Ježíši, v tebe věřím, Ježíši, v tebe doufám. Ježíši, tebe nade všechno miluji.« Nešťastný lakomec zakoukal se pojednou na kříž, usmál se a pravil: »Velebný pane, co pak asi stojí tento stříbrný kříž?« Toť bylo jeho poslední slovo.

Lidé zmatení žádostivostí očí milují majetek více než bližního: podobají se žravým velrybám, kteréž jiné ryby požírají, aby se nasýtily; podvodně, lstně, klamně, násilně uchvacují majetek cizí, neznají sedmého přikázání »Nepokradeš.« Dobře praví slavný učitel církevní sv. Basilius: »Lakomství naplňuje lesy loupežníky, domy zloději, rodiny nespokojenci, trhy podvodníky, soudní síně krivopřísežníky, chatrče bidou a nouzí, oči sirotků slzami, srdce vdov vzdechy, žaláře zločinci, peklo zavrženci.« Ba i své rodiče, děti a příbuzné obětuje lakomec, jen aby ukojil svou žádostivost očí, svůj smysl pozemský.

Lidé zmatení žádostivostí očí milují majetek více než Boha; jejich bohem jsou peníze. Těto své modle obětují všechny své myšlenky, žádosti svého nenasytného srdce; jako lidáš prodávají pravého Boha: k vůli penězům, k vůli bohatšímu, výnosnějšímu sňatku stávají se z katolíků protestanté, lidé bez vyznání, bohaprázdni zednáři.

Ó těch zaslepenců! Trápi sebe samy zde na světě, protože své hříšné žádostivosti nemohou nikdy úplně nasýtití, a nevzpamatují-li se zavčas, budou trápeni na věky. Takováto cesta nevede za Pánem Ježíšem sedícím na pravici Boha Otce všemohoucího. Vímeť, v jaké chuť době přišel na tento svět, v jaké chudobě žil, v jaké chudobě umíral. Jen si vzpomeňme na bídné jesličky ve chlévě betlémském, na bolestné dřevo kříže na hoře Kalvarii. Slyšíme nad to jeho božská slova: »Blahoslavení chudí duchem: neboť jejich jest království nebeské« (Mat. 5. 3.). —

»Neskládejte sobě pokladů na zemi, kdežto rez a mol kazí, a kdež zloději vykopávají a kradou; ale skládejte sobě poklady v nebi — totiž dobrými skutky — kdežto ani rez, ani mol nekazí a zloději nevykopávají ani kradou. Nebo kde jest poklad tvůj, tuf jest i srdce tvé« (Mat. 6, 19.—21.). — »Amen, pravím vám, že bohatý nesnadno vejde do království nebeského. A opět pravím vám: Snáze jest velbloudu skrze díru jehly projiti nežli bohatému vjiti do království nebeského« (Mat. 19. 23. 24.). Příklad Páně i božská jeho slova naučí nás jistě mírnosti v toužení po statcích pozemských, naučí nás trpělivosti v bídě a nouzi, ba způsobí, že si chudobu zamílujeme, jak to učinil veliký, slavný následovník Kristův, sv. František Serafinský. Sursum corda — Vzhůru srdce!

* * *

Co pak máme konečně říci o třetí žádostivosti, o pýše života? Pýcha strhla množství andělů s výšin nebeských do propasti pekelných, pýchu zvolili si ďablové výborným nástrojem, když chtějí i člověka strhnouti do těchž propasti pekelných. Jen si vzpomeňme, jak rozdmýchoval ďábel pýchu v srdcích našich prarodičů, když je sváděl ke hříchu, k neposlušnosti; jen si vzpomeňme, jak na slova Evina »Z ovoce všeho stromovi, které jest v ráji, jíme; ale z ovoce stromu, který jest uprostřed ráje, přikázal nám Bůh, abychom nejedli a abychom se ho nedotýkali, bychom snad nezemřeli.« — jak na tato slova ďábel odpověděl: »Nikoli, smrti nezemřete. Neboť ví Bůh, že v kterýkoli den budete jísti z něho, otevrou se oči vaše, a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.« Pýcha zvítězila, člověk jest přemožen, zapovězeného ovoce požit, hřích jest spáchán, hřích prvopočátečný, dědičný. O! té chvíle plazí se pekelný had pokolením lidským a

nadýmá pýchou srdce lidská, jako vodnatelnost nadýmá hrozným způsobem celé tělo. Pýcha pak rodí přílišné milování sebe samého, ctižádost, vášnivě shánění po slávě, chlubnost, pohrdání Bohem, náboženstvím, církví, bližním, nesvornost, hádky, sváry, tvrdostjnost, neposlušnost, přetvářku, kacířství, vzpouru, revoluci — jak nám dějiny i zkušenost s dostatek dokazují.

Toto všecko není zajisté cesta do království nebeského za Pánem a Mistrem naším, jehož všecek život, všechna nauka nejslavnějším protestem proti pýše a hříchům z ní pochodicím. Tanou nám na mysli slova sv. Pavla, jenž napomínaje k pokorě, dí o Pánu Ježíši, jednorozeném Synu Božím: „To zajisté cítě v sobě, což i v Kristu Ježíši — t. j. jako příklad máte na Kristu Ježíši — kterýž jsa ve způsobě Boží, nepoložil sobě toho za loupež — t. j. nevynášel se tím nad jiné, jako vítěz nějakou koristí — že jest rovný Bohu; ale sebe samého zmařil, přijav způsobu služebníka, k podobnosti lidí učiněn a ve způsobu nalezen jako člověk. Ponižil sebe samého, učiněn jsa poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Protož i Bůh povýšil ho a dal mu jméno, kteréž jest nad wszeliké jméno, aby

ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš Kristus jest ve slávě Boha Otce (Filip. 2. 5. — 11.).

Vidíme v duchu řady svatých a světic Božích, kteří se po příkladu Kristově zřekli slávy světské, jež jim podle rodu knížecího, královského, ba císařského příslušela, a zvolili si pokoru a poníženost družkou života — na př. sv. František Borgiaš, sv. Alois, sv. Alžběta Durynská, sv. Hedvika: odstranili, přemohli smysl pozemský, přijali smysl nebeský a na věky se radují s Kristem Pánem, Mistrem a Učitelem svým. Sursum corda — Vzhůru srdce!

K Tobě, ó Světlo velebné,
tu lkáme v písní prosebné,
zlé chlupy odstraň pochodné
a ode vši sprost od zbrodné.

Ať nezavládne neblaha
a slizká tělem povaha,
a nej mou pro zlé počaté
nás věčných ohňů lopoté.

Ó Spáso, obmyj potupu
všech hříšných našich výstupů,
a věčného slast života
nám propůjč Tvoje štědrota.

Dej, laskavý to Otče náš,
dej Synu, jenž byt stejný máš,
dej Duchu obou společný
ó Bože, Vládcе pověčný! (Sušil.)

F. Janovský.

Praporeční přísaha katolického muže.

Dle něm. upravil a s povolením duchovních představených podává *P. Emmanuel Koodt*
z kongregace nejsvětějšího Vykupitele.

Předmluva.

Podáváme ctěným čtenářům „Školy B. S. P.“ tuto úvahu v důvěře, že hojně bude rozšířena a najde obliby zvláště u mužů. Původ svůj vzala v Irsku. P. Bridgett C. SS. R., jenž v tamějším městě Limeriku konal mužům katolického spolku pod názvem „Svatá rodina“ duchovní cvičení, obral sobě za základ svých úvah křestní sliby, jsa přesvědčen, že sliby tyto obsahují v sobě hlavní povinnosti křesťanské. Na doléhavou prosbu mužů těch vydal práci svou tiskem. První vydání spisu toho o 2000 výtiscích bylo brzy rozebráno, a bylo třeba pořídit nového. Přeložen byl záhy i do němčiny P. Rösslerem C. SS. R., jenž, přepracovav jej, dal mu název: „Praporeční přísaha katolického muže.“ („Der Fahneneid des christlichen Mannes.“ Mit fürstbischöfl. Approbation und Erlaubnis der Ordensobern. Graz bei Alfred Moser. 1888.)

Přepřacovaný tento spis byl nám doručen ku překladu do naší mateřštiny, a sice dle libovolné úpravy. Změnivše však poněkud pouze první dvě úvahy, podáváme tuto úplný překlad všech ostatních. I kojíme se naději, že, kdy i u nás počíná se rozednávání zvláště mezi muži, překlad tento hlavně jim bude vítán, ježto víra a spása jejich nesmrtelných duší zajisté jim jde nade všecko. Aby neohrožené a veřejně katolickou víru vyznávali, tento drahocenný poklad jim světefuť, potomkům svým neporušený uchovali, věrnými syny svaté církve a poslušnými dítkami se ukázali zástupce Krista na zemi, našeho sv. Otce Lva XIII.: ke všemu tomu má je tato úvaha povzbudit, jakož, a to především, i na paměť jim uvést povinnosti, jaké na počátku života svého na se vzali. Vítanou a milou bude beze vši pochybnosti i hodným jinochům, ana jich povzbudí, aby důkladně hleděli poznati a uvažovali podstatné své povinnosti křesťanské, je plnili, seřadili se kolem praporu Kristova, na nějž při křtu avatém přísahali, za ten prapor a pod ním by bojovali, jak sluší se křesťanským jinochům, buď ku vítězství, buď k čestné smrti, a to vždy, v bouři i v pokoji, v bidě i nadbytku, ve cti i opovržení. Můžeť proto úvaha tato posloužit také jednotám katolických tovaryšů, mužův i jinochů, konferencím sv. Vincence a pod. Posloužit může ovšem i všem ostatním katolíkům, neboť všichni — bez rozdílu pohlaví nebo stavu — přísahali jsme při křtu svatém na tyž Kristův prapor, převzali tudíž tyž povinnosti, stejně slíbili jsme věrně státi k praporu Kristovu. Prostá řeč v úvaze této prozrazuje na první pohled, že spisovatelem je misionář, jemuž nešlo o hledané myšlenky a krásná, vybraná slova, nýbrž o věc: aby pohnul, aby povzbudil k věrné službě Boží. Pročež žádá úvaha, aby také tímto duchem byla přijata. Povzbudí-li milosti Boží a na přímluvu sv. Josefa, patrona celé katolické církve, zvláště pak katolických mužův, aspoň jediného čtenáře k rozhodnému životu katolickému, bude práce naše s dostatek odměněna.

V Července u Litovle, na den sv. Josefa 1893.

E. K.

I. Důstojnost a cena mužova.

„Muž jest obraz a sláva Boží.“
(I. Kor. 11, 7.)

Na slovo vzatý P. W. Faber (oratorián) dostal se kdysi, jsa ještě malým hochem, do sporu se sestrou. Chtěl totiž dokázati, že je víc než ona. Vyhrál a ukončil hádku hrdými slovy: „Kdybys byla třeba anglickou královnou, přece bys byl více než ty; neboť já jsem muž, a ty's jenom ženská.“ Jak patrno, malý Faber nebyl nikterak v rozpacích o odpověď na otázku, jakou cenu má do sebe muž. V podstatě věci zajisté každý mu přisvědčí. Jmenujme jen zmužilost, poctivost a j., a již myslíme na něco velikého, ale též na muže. Proto doslova pravdiv jest výrok velikého proroka Isaiáše (13, 12): „Dražší bude muž nad zlato.“ Cena jeho zajisté spočívá v jeho mužné povaze a důstojnosti. Proto jest nám třeba, nejprve přihlížeti k jeho důstojnosti, potom uvidíme, jak málo jest opravdových mužů, konečně, jak nedostatku tomu lze odpomoci

1. Důstojnost mužova.

Což tedy dodává mužovi důstojnosti, co ho vlastně činí mužem? Výkaz narození, nebo křestní list s poznámkou „mužského pohlaví“ asi nikoliv. Nemohlo by pak se mluvit o zženstlých mužích a mužných ženách. Hrdinná sv. Teresie nemohla by pak napominati duchovních svých dcer, aby byly muži. A přece jim píše se všim důrazem: „Přála bych si, milé dcery, abyste si nepočínaly po žensku, nýbrž jako stateční mužové. Činite-li, co můžete, udělá vás Pán tak mužnými, že sami muži budou se tomu diviti. Jemu však je to velmi snadno, neboť nás všechny učinil z něčeho.“ (Cesta dokon. hl. 7.) Zdaž dají léta a stáří člověku onu důstojnost a vážnost, která je tak nutnou vlastností opravdového muže? Sv. apoštol ovšem napsal: „Když jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, myslil jsem jako dítě: ale když učiněn jsem mužem, vyprázdnil (t. j. odložil) jsem, co bylo dětinského.“ (I. Kor. 13, 11.)

Tak napsal sv. Pavel; může-li říci každý dospělý muž totéž o sobě? Velmi trefně pravil jistý znalec lidí: »Dítě jest otcem mužovým.« Přemnoho děti neučí se bažiti po pravé ctnosti, pročež také mnozí mužové stávají se lety velikými hochy, ne však muži v pravém smyslu slova. Oni zamění toliko hračky dětských let za jiné. »Neboť stáří ctihodné,« pravi Bůh, »není ono dlouhověké, ani počtem let měřené: ale šediny jsou smysl člověka. a věk starý, život neposkvrněný.« (Kn. Moudr. 4, 8. 9.)

Anebo mají snad peníze tu podivuhodnou moc do sebe z lidí učiniti muže? Vždyť slyšíme časem, zdědí-li někdo mnoho nebo vyhraje-li velký los: »Toť hotový muž.« Ale žádný rozumný člověk nevěří takové řeči. Proč ne? Poněvadž si musí říci: činí-li peníze muže, tož by zasloužil osel obtěžkaný pytleem zlata také pocty jako muž! Nikoliv! Chudí lidé, jimiž svět je přeplněn, i oni mohou a mají být muži, byť i nezdědili velkého jmění, ani vyhráli pěkný los. — Podobně jako s penězi, má se věc i s mocí, tituly a hodnostmi, zkrátka se vším, co obyčejně činí člověka velkým a znamenitým v očích obyčejného lidu. Římský císař Nero vládl půl světem. Jeho poddaní byli nuceni takotka zaspávat jej poctami. Byl-li však proto mužem? Nikoliv; žil jako zběsilé, nerozumné zvíře. Ač byl tak mocen, nezasloužil tedy čestného jména muže.

Je třeba tázati se ještě, zda šat činí muže? Oděv bývá ovšem odznakem důstojenství. Tak na př. knězi připomíná jeho talár kněžskou důstojnost, již má mít a sobě uchováti. Ale pouhý oděv nečiní jej ještě tím, kým jest. I pod dělnickou bluzou může a má bušiti mužné srdce. A naopak počne-li některý král žiti jako Šalomoun, jenž ve svém stáří zaslepi se dal láskou k ženám, zdaž tu ještě odívá roucho královské

počestného muže? Právě šat zhusta nasvědčuje, že mnohým mužům nedostává se pravé mužné mysli. Či snad neproměnil se, ať tak díme, v ženštinu onen pěkně nakadeřený hejske v krátkém kabátci dle nejnovějšího střihu, jenž zavání voňavkami jako nějaká ješitná tanečnice na plesu?

Ani pohlaví, ani stáří, ani peníze, ani moc, ani čestné názvy, ani šat, ani jiné mnohé věci nečiní tedy muže. Vseho toho nemůže každý mít; dále vše to přichází a pomíjí, jako listí, jež na podzim vadne. To, co přináší muži čest a důstojnost, nutno býti takovým, aby každý mohl je mít. Mužem má být tak dobře císař na trůnu, jako nádeník, jenž tlučé kamení na silnici. Ano, lze najíti i žebráky, již právem se honosí tím, že jsou muži. A nejen každý musí býti s to, aby dobyl sobě důstojnosti mužovy, nýbrž on musí mít i moc zachovati ji sobě. Nemoc může podkopati jeho tělesnou sílu, nehody mohou připravit ho o statek. Co však dodává mu důstojnosti mužské, toho nižádná moc světa nemůže mu vyrvatí proti jeho vůli. V čem tedy vlastně záleží tento drahocenný poklad důstojnosti mužovy? Mužný a neohrožený apoštol sv. Pavel řekl nám to slovy shora již uvedenými: »Muž jest obraz a sláva Boží.« Vysvětlíme poněkud tento jeho výrok, i shledáme, v čem že záleží mužova důstojnost.

Bůh jest volný, neomezený Pán. V tom jeví se jeho důstojnost a velebnost, kteréž nelze popsati. Bůh je svoboda sama a svou svobodu ukazuje ve své nadvládě nad všelikým tvorem. Panovati a svobodným (volným) býti má také muž podobně jako Bůh, dle vzoru Božího, ke cti Boží; proto nazývá ho apoštol obrazem a slávou Boží. Panovnícká důstojnost a ku panování nevyhnutelně nutná svoboda dodávají mužovi jeho vznešené hodnosti. Sám Stvořitel ustanovil

muže panovníkem na zemi. •Učinme člověka k obrazu a podobnosti svému: a (poněvadž jest našim obrazem) af panuje... nade všemi živočichy, kteří se hýbají na zemi.« (1. Mojž. 1. 26. 28.) Tot listina, na níž panovnická důstojnost člověka vůbec se zakládá. Bůh mimo to podřídil mužovu poslušnosti i ženu, v čemž pak záleží jeho zvláštní výsada. Moc panovati udělena jest mužovi bezprostředně: žena jako obraz Boží má a smí tuto moc míti jen prostřednictvím mužovým a v poddanosti jeho. Proto připojil svatý apoštol ke slovům svým: •Muž jest obraz a sláva Boží« ještě slova: •Žena pak je sláva mužova. •

Panovníky tedy, draží mužové, jste a máte býti, v tom záleží vaše důstojnost. Svobodný muž, jenž umí panovati, jenom ten zasluhuje čestného jména muže. Snad mnohý nechápe, co tím chceme říci; ano, mnozí snad se diví, řkouce: •Jak to možno? Může-li jako volný muž panovati chudý čeledín, trápěný a sužovaný nemilosrdným, tyranickým pánem tak, že při vši své trpělivosti sotva snáší svůj těžký osud? • Ano, i on může a má panovati. Přihlédneme jen pozorněji, co znamená: býti svobodným a volným a panovati dle příkladu Božího. Z čeho pak poznáváme, že někdo panuje? Z toho, jestliže poroučí, t. j. dává zákony. Zákony dáváti a panovati je totéž. Zákon však je projevená vůle panovníkova. Rozumí se, že nestačí, aby panovník pouze prohlásil svou vůli, zákonů dával; nutno, aby měl též moc dané zákony ve skutek uvést. Král přestává panovati a býti králem, jakmile jeho poddaní bez trestu mohou přestupovati jeho zákony. Moc a zmužilost jest mu potřebna, aby mohl ve skutek uvádět zákony; a chce-li zákony dávati, musí býti rozumným a moudrým. Bystrým rozumem a moudrou rozvahou musí právě to za zákon předspsati, co

nejlépe a nejjistěji může přivést jeho poddané ku štěstí a pravému blahobytu. Takto panuje Bůh. Bůh je totiž a moudrost sama; proto dává a nejmoudřejší zákony. On je všemohoucí, proto ve skutek uvádí své zákony. Ano, zákony Boží jsou takofa zrcadlem jeho pravdy a moudrosti, jeho moci a dobroty. A takto má muž panovati jako Boží zástupce a obraz. A je-li tomu tak rozuměti, že by mohl muž dávati zákony a je ve skutek uváděti, neslaraje se o Boha, nejsa jemu podřízen? Tak smýsleti bylo by nerozumné. Pak by člověk nebyl tvorem Božím, nýbrž sám Bohem a Stvořitelem! Nikoliv! Muž panuje tehdy, když zná zákony či přikázání Boží a je sám také srdnatě a svědomitě zachovává. A proč potom zasluhuje jména •panovník? • Poněvadž má a může se k tomu rozhodnouti svobodnou svou vůlí. Bůh ho nenutí a nedal mu pouze pud přirozený jako zvířatům, nýbrž obdariv ho rozumem, dal mu zároveň svobodnou vůli, dle níž může rozhodnouti se pro dobro nebo zlo — pro zachovávání zákonů Božích čili nic. Vizme zvířata: i ta plní vůli Boží a zákon jeho, ale zcela jinak nežli člověk nadaný rozumem a svobodnou vůlí.

Orel staví hnízdo na skalínách a hledá kořist, chtě uživití svá mláďata. Nevědomky vyplňuje v slepém pudu zákon, jež mu Tvůrce dal. Člověku nechýbí světla rozumu; zcela jasně může poznati, jak by došel pravého štěstí podle vůle Boží, t. j. může poznati přikázání spravující a řídící jeho život. Zdaž jej nutí nějaká nepřemohitelná moc, aby zachovával zákony? Nikoliv: může je zachovávat i dobrovolně s úvahou k tomu se odhodlati; on plní svou vlastní vůli, činí-li Boží vůli. S rozumem a svobodně činí Boží vůli a zákon svým vlastním zákonem; stává se účastným Boží svobody a panství. Nuže, co schází

člověku k tomu, aby byl panovníkem a by jako panovník z Boží milosti svo-
hodně stádl? Nic mu k tomu neschází,
dokud poznává, co podle vůle
Boží má činiti a jest odhodlán poznanou
vůli Boží, t. j. své povinnosti svědomitě
a věrně plnit. A co může mu překážeti
v tom, aby vždy a všude nečinil vůle
Boží svou vlastní vůlí? Zase nic! Ruce
a nohy lze dáti do pout a okovů; kdo
však může spoutati mužovu vůli? Mu-
žova svoboda a důstojnost zá-
leží tedy v tom, že je s to, aby
opanoval sama sebe. Vládne-li těž
dle řízení Božího i jinými a jim poroučí,
aby plnili vůli Boží, toť věci jen vedlejší.
Království, v němž může a má stále
býti svým pánem, jest jeho srdce.

Když křesťanská panna Lucie stála
před pohanským soudcem Paschasiem,
který usiloval odvrátiti ji od pravé víry,
neustávala vyznávati s radostí svou viru.
„Však ty ustaneš v řeči,“ pravil soudce,
„až jen muky začnou.“ Ale panna od-
větila: „Sluhům Božím slov nebude nikdy
chyběti. Přislibt nám Kristus Pán:
Budete-li státi před králi a místodržiteli,
nestarejte se, jak nebo co byste mluvili.
Dá se vám v oné hodině, co byste mlu-
vili. Nebudete vy mluvit, nýbrž Duch
Boží ve vás.“ — „Je-li v tobě Duch
svatý?“ tázal se posměšně Paschasius
a obdržel odpověď: „Všichni, kdož čistě
a zbožně žijí, jsou chrámem Ducha sva-
tého.“ — „Tož dám tě zavést do ne-
počestného domu a Duch svatý tě opustí,“
vyhrožoval znova pohan. Panna však
neohroženě na to odvětila: „Dáš-li mne

zhanobiti proti mé vůli, bude čistota
má odměněna dvojím věncem slávy.“
To byla mužná slova z úst slabé panny.
Paschasiovi bylo zabráněno nadpozem-
skou mocí, že nevykonal své výhrůžky.
Ale kdyby byl i skutečně zneužil hrubého
násilí proti panně, kdo že by byl zvítězil?
Lucie byla by zachránila panenskou čest
s mužnou statečností; byla by zvítězila
nad ukrutníkem, jelikož její vůle opo-
vrhovala pevně tím, co by ji donuceně
bylo vytrpěti. Naopak Paschasius po-
šlapal mužnou důstojností. Byl zbabělým
otrokem, an si měl počínati jako volný
a rozumný muž. Jak to? Poněvadž zneu-
žil svého rozumu a svobodné vůle.
Nepravil-li mu rozum, že cudná panna
má býti ctěna a vážena, ba že v ne-
bezpečenství zasluhuje pomoci a ochrany?
Zdaž proto neměl jednati dle tohoto
poznání a svobodně se rozhodnouti Lucii
propustiti? Ovšem že měl! A přece zvolil
opak toho. Dal spoutati svou vůli bázní,
aby nepozbyl úřadu. Kým byváme pře-
možení, toho sluhy jsme. Dáváme-li se však
svěsti podlými pohnutkami, jednáme-li
proti svým povinnostem a svému lepšímu
poznání, pak odporujeme Pánu — Bohu;
naše svoboda hyne, vůle jest ujařmena,
po nároku na čest muže je veta. Nuže,
v tom záleží důstojnost mužova, to čini
muže: chtíti totiž, odhodlaně a
radostně chtíti, co rozumná
úvaha nám poznati dává jako
naši povinnost a vůli Boží a od
této povinnosti nedati se od-
vrátiti za živý svět.

(Přístě dále.)

Tisíciletá ročnice krále Svatopluka.

Letos opět má národ náš při-
činu vzpružení se duchem
církevním i národním. Kdo
by nevzpomínal s radostí
na tisíciletou ročnici příchodu sv. apoštolů
našich Cyrilla a Methoda na Moravu? Či

kdo neohlíží se s potěšením nazpět na rok
1869. a 1885., kdy jsme celý národ
slovanský konali památku úmrtí svatých
apoštolů našich? Co dobrého v národním
ohledu máme, vědomi, že jsme národem
svým, že jsme potomci slavných otců.

ináme zajisté děkovati těmto krásným a vznešeným památkám a slavnostem na Velehradě. Nyní však blíží se tisíciroční slavné hrdiny a vítěze slovanského, krále velkomoravského Svatopluka, jehož velebná postava vystupuje zmrákota temnoty pohanstva na úsvitě víry a vzdělanosti křesť. na Moravě, na samém počátku dějin moravských. Nechceme při-

pominati všechny činy Svatoplukovy a ličiti život jeho. To učinil již dp. P. M. Halabala, kněz a benediktin rajhr., vydáním knížky „Životopis krále Svatopluka,“ který tuto vřele doporučujeme všem čtenářům svým a ostatním vlastencům. Léta Páně 894. na podzim rozžehnal se veliký Svatopluk král s tímto životem, napomenuv dříve synů svých ke svornosti a

lásce bratrské. Tot závěr jeho, platící i nám potomkům. Maďari chystají se oslaviti začátek říše své, vítězství nad Slovy u uherskými, a my Moravané oslavme důstojně zase krále velkomoravské říše Svatopluka. Kdež jinde měly by slavnosti se konati, ne-li na staroslavném Velehradě moravském a po veškeré vlasti a zemích, kam sáhalo mocné žezlo krále Svatopluka. Slavme památku

tuto hojnými poutěmi na Velehrad, podporováním národních podniků, avšak nábožensko-národních, neboť všechny nezaslují podpory; obzvláště mužové oslavte památku úmrtí krále Svatopluka přihlášením se za členy apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. Panny Marie, kterýžto apoštolát jest spolkem pobožným a misijním na zachování víry Kristovy v národě našem!

Církev a práce.

Na uvážení křesťanským dělníkům. Podává B. Hendl.

Boha naše jest velice pohnuta, žijeme jakoby ve viru, neboť všude to věří a víří. nejvíce však mezi lidem dělnickým. Veřejně schůze o překot se pořádají, dělnictvo volá po nápravě a zlepšení postavení svého, přijímá resoluce, v nichž vytištěny jsou požadavky jeho, dilem spravedlivé, dilem však také přemrštěné, při tom ale dle smutné zkušenosti často vyjíždí si na viru katol. a sv. církve, jakoby příčinou byly žalostného jejich stavu. Způsobem sprostým a urážlivým dávají mnohdy na jevo nenávisť svou k Bohu a sv. náboženství, lupí v listech svých i schůzích katolické kněze, ba jak se loni v Brně stalo, potupili i samého nejd. pana biskupa brněnského, vlnudivše se do schůze katolických a ztropivše taký lomoz, že nejd. pan biskup ani mluvit nemohl. Tím dávají na jevo, že zjevně od viry a církve katolické odpadli, což ovšem není podivné, neboť přivinuli se za to úžeji k onomu neblahému spolku, jenž z ciziny, z Berlína a Paříže vyšel a po celém světě se již rozlezl, a znám jest pod jménem »internacionála dělnická,« jenž za heslo si obral: »ani Boha ani Pána,« t. j. neuznáváme.

Nejde ovšem, Bohu díky, s nimi dělnictvo naše veškeré; dosti velká část zůstala věrna církvi své a víře, a statně bojuje se svedenými soudruhy; avšak číslo protivníků jest přece veliké. Dělnictvo, víře a církvi věrné, trpce musí zakoušeti, spíláno mu zrádci, sketů a p., ba i na životě bývá ohrožováno, na př. při stávkách. Poněvadž zajisté mnohý katolický dělník »Školu« čítá, hodlám zde promluvit o poměru církve ku práci či dělnickému lidu, aby poznal, jaké nevděčnosti dopouští se dělníci socialističtí na nejstarší a největší své dobroditelkyni, ba pravé matce, církvi katolické,

a by tak příležitostně mohl na obranu svou i církve svaté vhodné slovo promluvit.

V církvi katolické mělo a má dělnictvo nejstarší, největší a také nejpotřebnější přítelkyni a jen v nejužším spojení s ní může doufat v pozeňání a prospěch, bez ní či proti ní-li se staví, nemůže jiného sklizeti nežli kletbu a zahubu. Co tuto pravím, není pouhým slovem bez podstaty, nýbrž jest dokázáno celým vývinem a dějiny stavu dělnického a řemeslného. Církev katolická zajisté od počátku až po naše doby

1. práci a řemeslo ctíla,
2. zájmy jeho všemožně podporovala,
3. dělnictvo a řemeslnictvo hájila.

Kdo toto tré uváží, uzná, že církev katolická nebyla a není nepřítelkyní lidu dělnického, nýbrž věrnou přítelkyní, a že tedy nezasluhuje takého černého nevděku.

1. Církev katolická práci a řemeslo ctíla a ve vážnosti měla; ona to byla, která jemu zjednala místo, které ve společnosti lidské zaujímá místo počestné a vážené. Abychom zásluhu tuto lépe uznali, poohlédneme se zpět do dob předkřesťanských a vizme, jaké asi tehdy vážnosti a oblíbenosti práce hmotná se těšila. Všecky zprávy, které v ohledu tom z oněch časů máme, praví nám, že práce a stav lidu pracovního na nízkém stupni vážnosti stál, ba že náležel ku stavům opovrženým. Tak to bylo u Řekův a Římanů, národů tedy tehdy nejvzdělanějších a nejmocejších, z nichž první vědami a uměním, druhý pak životem politickým velice se vyznamenal. Řekové i Římané pokládali hmotnou práci za člověka nedůstojnou, proto neobíral se jí žádný svobodný muž, jen otrokům a

ženám, které práv neměly, bývala práce zřítavena; ba svobodný Říman či Řek by byl raději hladem zemřel, nežli by se byl k nectné práci tělesné snížil. Proto mivali vznešení Řekové a Římané mezi svými četnými otroky vždy také, kteří rozličná řemesla pro domácnost potřebná prováděli. Tak se věc měla i u jiných národů pohanských, práce byla údělem jen těch, kdož za nevolné se pokládali, a jimž důstojnost lidská odpírána bývala, asi tak jako za našich dob mnohý nadutý boháč, jenž mnoho zdědil a neví, jak peprnou práce jest, s hůry pohlíží na lopotici se dělnictvo, jakoby mu v důstojnosti lidské rovným nebylo, tak že se ani k rozmluvě s ním snížiti nechce.

Poměry tyto byly však objevením se Spasitele světa, Ježíše Krista a svatým jeho učením rázem a důkladně změněny. Práce nebyla již nečestnou, nýbrž za prostředek sloužiti měla ku získání si zásluh pro život věčný. Křesťanství stanovilo zásadu, která všude průchod nalezla: že práce člověka šlechtí a povznáší, lenosť naproti tomu ale pro něho hanbou jest. Zásada tato, k níž žádný z národů pohanských sebe vzdělanějších se nepovzněl, jest zároveň nejkrásnějším důkazem božského původu křesťanství a jedna z oněch, které největších proměn vyvolaly v životě společenském. Křesťanství teprve sňalo s práce známku poroby, pozvedlo dělníky mezi stavy čestné a záslužné. Ba stavu dělnického dostalo se té cti, že Spasitel pěstouna svého sv. Josefa ze řad řemeslníků si vyvolil, ba on i připustil, že sám za syna tohoto tesaře jmn byl.

Ano ještě více, Syn Boží prožil celý mladý věk svůj až do 30. roku v dílně a pracoval s pěstounem svým sv. Josefem v řemesle tesařském, věnoval se tedy sám stavu, na němž v pohanském starověku kletba necti spočívala. Věru toto musí všechny, kdož dle povolání svého

hmotně pracovati musí, naplniti radostí a pýchou, že náležejí stavu, jež si sám Syn Boží byl vyvolil. Již ze zbožné úcty ku Spasiteli a jeho pěstounu sv. Josefu chovala církev křesťanská stav dělnický ve veliké vážnosti, a stavěla jej každému jinému stavu jako stejnorodého po bok. Již z této příčiny má stav pracovní mti Ježíše a sv. jeho církev ve vděčné úctě, lásce a vážnosti, neboť Kristu Pánu a církvi jeho vděčí vše, vděčí nynější čestné postavení své ve světě. Ovšem slyšati můžeme jméno Kristus i ve schůzích socialistických a nevěreckých dělníků, ovšem i oni vydávají Krista za svého přítele, za osvoboditele ze jha nečestného, činíce jej jedním ze svých přívržencův, ale tento jejich Kristus jest jim jen synem tesaře Josefa, jenž nikdy nežil, a kdyby byl žil, nikdy by neměl moci společenské postavení dělnictva ku jejich prospěchu změnit; jejich Kristus jest pouhým člověkem, není to Kristus historický, Syn Boha živého a spolu člověk. Proto také, ač se Krista ku podivnému záměřům svým dovolávají, nectí jej, nýbrž rouhají se jemu a jsou zapřísněnými nepřáteli jak pravého Krista Ježíše, tak i sv. církve jeho. Toto jest ale nevděk, černý nevděk za tolik dobrodiní a nevděk neslouží nikomu ku cti. Počínají si jako nevděčné děti, které zaopatřeny byšše pečlivými rodiči, a stojíce na vlastních nohou, na dobrodiní zapominají, proti rodičům se staví, ba i násilí proti nim užívají, bijíce ruku, která jim skýtala, a rozdráždě srdce, které pro ně tlouklo. Jest to ctné a člověka důstojné? Zjistěte nikoli. Nemůže také žádného požehnání s hůry počínání také mti, neboť hříchy proti 4. přikázání nežehná Bůh, nýbrž přísně trestá. Z toho vidíte, dělníci křesťanští, co as o soudruzích svých, nepřátelsky se k Bohu a církvi katolické chovajících, souditi máte. At domáhají se zlepšení osudu svého

všemi zákonitými a mravnými prostředky, proti tomu církev ničeho nenamítá, ano ráda je ve všem podporovati chce, ať ale jen vypustí z programů svých nepřátelství proti církvi, nevěru a všeliké rouhání se Bohu, ať nestaví se mimo náboženství, neboť na takové půdě jim pšenice nepokvete. Proto každý, kdož to s lidem dělnickým dobře myslí, hleďž lid ten, mnohdy štváči a neznabohy svedený, poučovati; v mnohém srdci jest ještě

dobrá jiskra, která zase se vznítí v plamen viry a lásky Boží. Úkol tento mají v první řadě dělníci křesťanství, neboť nejvíce se stýkají se soudruhy nevěřícími. slyšají jejich výčitky a mohou v čas dobrým a mužným slovem mnoho změnit. Báti se netřeba, neboť pravda jest na straně naší a s pravdou i Bůh. O dalším dobrodiní, které církev práci a stavu pracujících skýtala a skýtá, promluvíme příště.

(Příště dále.)

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Část dále k ročníku předšlému.)

Perníkáři.

Štít: V modrém poli červcovou barvou malovaný kus bílého a brunetného perníku. Korouhev červcová a stříbrná. **Patronka:** Nejsladší Panna Maria s nej-
sladším Děťátkem svým.

Pilníkáři.

Štít: V zeleném poli tři železné pilníky. Korouhev zelená a černá. **Patron:** Sv. Theodosius, v železo vkutý.

Dne 26. března slaví se památka svatých Kvadrata, biskupa, Theodosia, Emanuela, Sabina a 40 spolumučeníků syrských, kteří všichni pro víru Kristovu v první době křesťanské věznění, trýznění a konečně stali jsou.

Pokryvači.

Štít: V červeném poli stříbrné nádobí pokryvačské. Korouhev červená a stříbrná. **Patron:** Svatý archanděl Rafael, ochrance ve všelikém nebezpečí.

Vzpomeňme si tu na biblický příběh o mladém Tobiaši a jeho průvodci svatém Rafaelu!

Provazníci.

Štít: V zeleném poli tři zlaté návitky hedbávi. Korouhev zelená a

zlatá. **Patronka:** Svatá Anna, matka Panny Marie, jež prý zavedla provazce a dítky pro kajcníky. **Patron:** Svatý Hilarius, biskup arelatský.

Sv. Hilarius narodil se r. 403. Žil zbožně a stědře podporoval chudinu. Pobyv v klášteře lerinském (na jednom z ostrovů lerinských ve Středozezemním moři u jižního pobřeží francouzského), stal se po smrti svého příbuzného, svatého Honoráta, biskupa arelatského, nástupcem jeho na biskupském stolci arelatském v jižní Francii r. 429.

Biskup Hilarius sloučil duchovenstvo svého biskupského chrámu ve sbor, jemuž byl v modlitbě, dobrých skutcích, bádní vědeckém a ručních pracích vzorem; říkával: „Musíme jisti, tedy sejme; musíme píti, tedy vzdělávejme vinice!“ Ve prázdných chvílích rád se zabýval provaznictvím. Co společně vytěžili, z toho žili; co zbývalo, náleželo chudým; nejméně potřeboval svatý Hilarius. Blahodárně všude slovem, skutkem působiv, skončil v Pánu dne 5. května 449.

Rybáři.

Štít: Ve stříbrném poli tři spletené ryby přirozené barvy, mezi nimi rak. Korouhev zlatá a stříbrná. **Patron:**

Sv. Benno (Zbyněk), biskup míšenský, apoštol Srbů lužických.

Sv. Benno (Zbyněk) narodil se r. 1010. z rodičů hraběcíh v hanoveránském městě Hildesheimu. Již jako chlapec vychováán v domě biskupa hildesheimského sv. Bernvarda, svého příbuzného. Od biskupa učil se ctnostem, vědám od Vigeza, převora u sv. Michaela. V 21. roce věku svého stal se mnichem téhož kláštera svato-Michaelského, po čase i opatem; brzy však složil důstojnost opatskou a zůstal prostým mnichem jako dříve. R. 1066. zvolen biskupem míšenským, jímž zůstal 40 let.

Svatý biskup Benno zvelebil služby Boží, zejména kostelní zpěv, hlásal horlivě svaté evangelium, pilně navštěvoval farní osady své diecése, byl všem vzácným vzorem ctnostného života, k chudým laskavým otcem.

Když brojil císař Jindřich IV. proti papeži Řehoři VII., držel se sv. Benno, věrně hlavy všeho křesťanstva a vybral se do Říma. Bera se na dalekou tu cestu, odevzdal klíč biskupského kostela míšenského několika kanovníkům a poručil, aby jej hodili do Labe, jakmile by císař byl z církve vyobcován a jeho přívrženci by přece chtěli do kostela toho jíti. Stalo se. Když se svatý biskup z Říma vracel, chycena v Labi veliká ryba, která měla na ploutvi onen klíč zavěšený. Proto se vyobrazuje světec náš v rouse biskupském s rybou a klíčem.

Vrátiv se z daleké té cesty, apóstoloval dále a ujímal se zvláště Srbů lužických, jichž mnoho tisíc přijalo křest svatý. Zesnul v Pánu 16. června 1106, doživ se 96 let. Hrob jeho velice uctíván.

Na začátku 16. století prohlášen za svatého. Roku 1576. darováno tělo světcovo vévodovi bavorskému, jenž je slavně uložil do hlavního (nyni biskupského) chrámu v Mnichově, od kteréž doby jest sv. Benno patronem Mnichova a celého biskupství.

Rybářství posvěceno i sv. apoštolý Petrem, Jakubem a Janem. Jen si otevřme svaté evangelium a čtème u sv. Lukáše v hlavě 5. 1.—11.: »Stalo se pak, když se zástupové na Ježíše valili, aby slyšeli slovo Boží, že on stál podle jezera genezaretského. I uzel dvě lodi, any stojí u jezera; rybáři pak byli sestoupili a vypírali sítě. I vstoupiv na jednu z lodí, kteráž byla Šimonova (Petrova), prosil ho, aby od země odvezl malíčko. A sedě učil s lodičky zástupy. Když pak přestal mluvit, řekl Šimonovi: Vrz na hlubinu a rozestřete sítě k lovení. A odpověděv Šimon, řekl jemu: Mistře, celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli; ale k slovu Tvému rozestru sítě. A když to učinili, zahrnuli veliké množství ryb, tak že se trhala síť jejich. I pokynuli tovaryšům, kteří byli na jiné lodi, aby přišli a pomohli jim. I přišli, a naplnili obě lodičky, že se téměř potopovaly. Uzřev to Šimon Petr, padl k nohám Ježíšovým, řka: Odejdi ode mne, Pane; neboť jsem člověk hříšný. Hroza zajisté byla jej obklíčila i všecky, kteří s ním byli, nad lovem ryb, kteréž byli popadli; tak i Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteří byli tovaryši Šimonovi. I di Ježíš Šimonovi: Neboj se; již od tohoto času lidi budeš lovit. A přivezše lodi k zemi a všecko opustivše, šli za ním.«

(Přítáď dále.)

Malá vyznavačka víry.

Obrázek z katolických misí. — Podává Fr. P. Kostk.

Roku 1867., kdy zuřil v Alžiru veliký a krutý hlad, žila v okrese Bel-Abbes vdova po kaidu z kmene Tiflesův. Aby svoje dívky, dva hochy a tři děvčata, před hladem uchránila, obětovala celé svoje skrovné jmění a upadla do veliké bídý. Kruhá nouze přinutila ji, že sobě vrozenou pýchu a zášť, kterou proti křesťanům chovala, přemohla a v Beniubu k francouzské paní do služby vstoupila. Obě starší její dcery byly rovněž nuceny vstoupiti do služby. Jen malá Hádra, které tenkrát (r. 1869.) asi 10 let bylo, zůstala u matky v domě p. Reynauda. Paní Reynaudová byla vpravdě křesťanskou paní a rovněž dobrotivou a laskavou, která se také o duševní a věčné blaho svých služebnic starala. Hned v prvních dnech svojí srdečnou přívětivostí a soucitem získala si lásku a důvěru Dabie — tak se totiž ona vdova jmenovala — u veliké míře a přemohla tak předsudky vdoviny proti více křesťanské. »Náboženství,« tak pravila u sebe Arabka, »které tak vznešeně o lidech smýšleti a s nimi tak slechetně jednati učí, musí samo vznešeným a božským býti.« Obzvláště to byla malá Hádra, jejíž nevinné, dětinné srdce milost dychtivě vssávalo jako květina třeptnou ranní rosou. Paní Reynaudová darovala ji knížku s krásnými pestrými výjevy ze života a utrpení našeho Pána. Mladá dcera »prorokova« nemohla se do syta nadvíati na krásné obrázky, a když dobrotivá paní na její otázky laskavě k ní se posadila a vypravovati počala o dítku v Betlémě, o dobrém příteli dítek a o hoře Kalvarské, tu zarosily se oči děvčátku slzami, cítila soustrast, a v srdci jejím vzmáhala se víc a více touha státi se křesťankou.

Ale náhlý příběh přání její překazil

a na pozdější dobu odložiti přinutil. Měla se státi mladistvou hrđinkou víry Kristovy.

Roku 1872. byla totiž matka naší dívky nenadále prsní nemocí zachváćena a na lůžko uvržena. Paní Reynaudová ošetřovala svoji služku s oddanou láskou a úzkostlivě byla naplněna starostí, aby vdova bez svatě svátosti křtu neumřela. Již byl ustanoven den, v němž nemocná pokřtěna býti měla, když ji náhle a v hodinu, kdy se nikdo nenadál, smř překvapila. Bylo právě půlnoci, když Dabia na dcerušku volala; spala totiž Hádra sladký spánek ve vedlejší světnici. »Hádro, dítě mé,« volala umírající, »cítím, že se konec mého života blíží! Rozžehni rychle světlo. chceš-li ještě jednou matku svoji živou viděti. Ó Hádro, kéž bych byla pokřtěna a kéž bych jako křesťanka zemřítí mohla! Poslyš, dítě mého srdce, a nezapomeň na toto poslední slovo své chudě umírající matky! Varuj se, vrátit se k synům Mohamedovým; zůstaň u křesťanův a buď jak oni. Vim, že potom lépe za mne modliti se budeš, abych snad i já jednou do nebe přijata byla. Ó Bože, ó Bože, odpusť mi, odpusť mi hříchy moje! Smilování, smilování!« S těmi slovy klesla na podušku a vypustila duši v objeti své dcerušky, která plačíc a o pomoc volajíc matičku líbala a objímala.

Ubohá Hádra! Vše přišlo tak náhle, že ani nemohla světlo rozžehnouti a paní Reynaudovou zavolati. Zcela ohromena bolestí a nářky vrhla se na mrtvolu milé matičky, líbala studené skráně a běžela pak rychle do kómnat své milé dobroditelky. Jak se ulekla paní, když uslyšela, že Dabia bez křtu sv. zemřela! Když ji však Hádra poslední slova umírající vypravovala a lkajíc se tázala, zda svoji milou matičku v nebi kdysi uvidí, upokojila ji paní Reynaudová: »Bůh viděl

touhu srdce jejího a křest touhy milosrdně přijal.

O několik dní později seděla Hádra se svou dobroditelkyní, která ji jako dceru milovala, v okně, a pohlížela ven do milého tichého večera. Náhle vykřikla dívka a ukazovala rukou na ulici. Starý, divoce shlížející Marabut šel právě po ulici; provázen byl mladým Arabem. Oba zůstali na okamžik dole státi a divali se zkoumavě vespolek se radice vzhůru do okna domu paní Reynaudové.

•Ismael Abdallah, můj strýc, a Muley, můj bratr!• zvolala Hádra vyjeveně a hned odskočila, aby unikla zrakům slidičů. •Běda mně, přicházejí mne odvésti!•

Ale po několika okamžicích vzdáhlili se oba mužové, a Hádra oddechla si citíc se zachráněnou. Děvče mělo však z počátku podstatnou obavu, jako pronásledovaná holubice věštila Hádru hrozící nebezpečí.

Jeden z mužů byl skutečně Ismael Abdallah, fanatický pronásledovatel křesťanů, který slyšel o smrti své sestry v Beniubu a tam také přišel, aby svoji neť k jejímu kmenu odvedl a ji zasnoubil. Starší obě dcery Dabiiny již přivedl domů. 13letá Hádra byla však pevně ustanovena na tom, že zůstane v domě křesťanském. Stále zněla ji v uších slova umírající matky: •Varuj se jiti k synům národa tvého! Zůstaň mezi křesťany a bñď jak oni!•

Druhého dne večer seděla Hádra v tiché besídce až na konci zahrady a četla ve svaté knize. Nenadále blížily se kroky rychle k besídce, a sotva se ohlédla, stál již před ní Marabut, z jehož žlutého, kostnatého obličejě hrůza šla, vous měl naježený, oči tmavé divoce na dívku patřily, a za jeho zády skryt byl mladší její bratr. Hádra se ulekla jako přepadená laňka. •Allah jest veliký,• počal mluvit starší, strýc to dívky, a pokračoval v lahodné řeči, • a popřál mi krásnou květinu mého kmene najiti.

Statní synové Tifelesů touží po tobě, a hračky z tvého mládí čekají tě ve stanu tvého otce.

•Nikoli, ne, nepřijdu s vámi!• volala Hádra úzkostí naplněna a oběma rukama se bránila, •zůstanu zde, chci býti křesťankou, ano, křesťankou chci býti! Ježíši, můj Ježíši, Tobě chci patřiti!•

Slova ta hrozně působila na oba. Počali kleti a nadávati křesťanům psů. Abdallah vyhrožoval, přísahal při bradě proroka — ale vše marno! Nyní pokoušel se bratr její přemluvit ji lichotivými řečmi, ale nadarmo. Potom došlo ke strašným vyhružkám, a když ani ty nepomáhaly, chytil bratr Hádru násilně a vytáhl ji z besídky. Dívka ve smrtelných úzkostech volala o pomoc, chytila se vši silou stromku na blízku stojícího a pevně se držíc, volala stále o pomoc: •Chci býti křesťankou, křesťankou chci býti!• Klna, snažil se Muley ji odtrhnouti a ve svém hněvu tak daleko se odvážil, že na ubohé děvče s opovržením hodným způsobem plval. A nedosti na tom; bil dívku pěstí do tváře, až ji tváře opuchly a krev proudem z úst se řinula.

Stalost ubohé dívky nebylo však možno zlomiti. S nepochopitelnou silou stromku se držíc, volala: •Chci zůstat u své paní, chci zůstat zde a býti křesťankou!• Nadarmo se tedy namáhali ukrutníci. Konečně vzal Muley provaz síťový na svém opasku připevněný, omotal jej kolem krku nevinné oběti a počal tak silně táhnouti, že Hádra stromu se pustila z obavy, aby snad nebyla zadušena. Aby však ukázala, že jen násili a moci povoluje, nechala se dohrosrděná dívka dlouho po zemi táhnouti, při čemž její tvář, ruce a ramena ostrými kameny rozedrána byla, sukovitý pak provaz mnoho pruhův a modrých ran na zádech ji způsobil.

Položiva strachem a vysílením vyslovila se konečně, že jest ochotna jich

následovati. »Bála jsem se,« tak vypravovala později, »abych nezemřela nepokřtěna. Toho jsem si nepřála. Svolila jsem tedy s nimi jíti s pevným úmyslem při nejbližší vhodné příležitosti prchnouti.«

Tak přišla naše milá hrdinka zpět do stanu svého kmene a byla z počátku po celý rok přísně střežena, na venek se sice podrobovala všemu, uvnitř však dělala si plán, jak by nejlépe svým utlačovatelům utéci a křesťankou se státi mohla. Bylo již pozdě v létě roku 1873., když se Hádra o útěk pokusila. Slunce chýlilo se k západu a ozařovalo hřbety hor Džebel Mekaidu. Před arabským stanem seděla četná rodina Ismaelova u večere. Na blízku páslo se několik kobyl, statná to zvířata arabského plnokrevného druhu. Marabut vypravoval o své cestě do Mekky, do svatého města prorokova. Pozorně poslouchali synové a dcery jeho slova, a muži pohlíželi na modré obláčky kouře, který z jejich dlouhých dýmek vycházel. Hádra však vplížila se nepozorovaně za stěnu do stanu. Příležitost zdála se jí velmi příhodnou. Rychle vyšla druhou stranou ze stanu a prchala do polí, jak jí nohy stačily. Aby snad nebyla vyzrazena, hleděla najíti někde keř nebo křoví, kam by se v nebezpečí ukryla. Mladší bratr, její zlý pronásledovatel, pozoroval její nepřítomnost a počal ji podezírat. »Kde jest Hádra?« ptal se kolem dokola se ohlížeje. »Vsadím se o nevím co, že malá gazela prchla.« S těmi slovy vzal svoji pušku a spěchal na blízkou výšinu. Zkoumavě prohlížel na vše strany se rozkládající rovinu. Nikde však po Hádře ani památky. Již chtěl se Muley do stanu vrátiti, když tu na konci dalekého křoviska svým bystrým zrakem stihlou postavu prchající dívky spatřil. Prchala směrem k Beniubu. Ihned vypálil svoji pušku, a v okamžiku byli na výšině Marabut, starší bratr a tři strýci, vsedli na koně a kvapem pustili se

za dívkou. Tato častěji obracela zraky svoje zpět za pronásledovately a viděla ke svému zděšení, že prostora, která ji od ukrutníků dělila, stále se menší. »Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého,« volala v úzkosti k nebesům. »Běžela jsem jako zajíček,« tak vypravovala později, »a skákala jsem přes trní a křoví. Poněvadž jsem byla bosa a poněvadž jsem na kameny dosti ostré skákala, poranily se moje nohy, tak že krvavé stopy cestu mou označovaly. Ale když jsem se pomodila, bylo mi, jakoby mne nadpřirozená síla nesla a krutému pronásledovateli unášela.«

Jest známo, jak zručným a vytrvalým Arab v běhu jest, a přece nebylo všech pět mladých, silných mužů s to, aby mladou dívku dohonili, a viděli, že jsou od slabého děvčete přemoženi v běhu. Nejmladšímu divokému a ohnivému jinochu podařilo se ostatní předhoniti. Naplněn zuřivostí nad bezúčelnou, nezdařenou honbou chopil se pušky; Hádra právě v tom okamžiku se ohlédla a ke svému zděšení spatřila, jak bratr její vražednou zbraň k lici přikládá a na ni míří. Avšak než stisknul kohoutek, přijeli ostatní k němu a vytrhli mu zbraň z ruky, nechtěli dopustiti, aby bezbranné děvče tak zbabělou smrtí od některého z nich zabito bylo. Co se tímto pronásledovatelé zdrželi, nabyla Hádra času a urazila značný kus cesty. Již dospěla do lesa divokých oliv a velikých houštin a zmizela zrakům těch, kteří ji pronásledovali. »Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého,« zvolala zase s dikuplným srdcem. Vzdrala se, jak jen možno bylo, do houští a konečně na příhodném místě na úpatí pahorku, který ji od Beniubu dělil, usedla.

Ubohé dítě bylo tak znaveno a vysíleno, že dlouho nepohnuté na zemi leželo, aby si poněkud oddechlo.

Mezitím projížděla krutá tlupa krajinu na vše strany, až nastávající noc je

od dalšího pronásledování zdržela. Na zpáteční cestě jeli pronásledovatelé ne- daleko křoviny, pod jejíž větvemi ubohá Hádra třesouc se a s mocně bijícím srdcem skryta seděla. Jasně zněla v tichu nočním z hněvu pronesená slova mladšího bratra: »Ha, bídnice, zemřítí musí, jakmile ji naleznou!«

Dlouho, dlouho byla Hádra tiše jako myš skryta a neodvážila se skoro ani dýchat. V srdci poroučela se ochraně pravého Boha. Kroky stále se víc a více vzdalovaly, až umlkly, a ve chvíli panovalo všude hluboké, tajemné ticho. Na nebi objevovaly se hvězdičky a shlížely korunami stromů přívětivě a vlnně na pronásledovanou dívku. Jak mnohé dítě by se v noci samotno v lese bálo! Srdnaté děvče arabské opustilo však svůj úkryt a dalo se na další cestu. Chladný noční vzduch vál na její zanícené lici, když rychlým krokem přes malé výšiny na druhou stranu dostati se spěchala. Již byla uprostřed hor, když zaslechla nějaký zvuk. Co to? Nemilé táhlé štěkání znělo nočním tichem, vždy blíže a strašněji. Slyš! Nejsou to zvuky kvapně sem běžících šelem? Nejsou ony v temnu nočním se třpytící body ohnivé oči? Studený pot

vystupoval na čelo prochájecimu děvčeti. Poználo nové, hrozné nebezpečí. Smečka hladových šakalů zvětřila blízkou kořist a pustila se za ni. Krátce před tím padlo malé děvče ostrým zubům těchto šelem za oběť. Ubohá Hádru, prchej, prchej! Jsou ti na stopě; vidíš, že oči jejich září, slyšíš jejich hrozné vyti? Dvě ze šelem byly již u Hádry. Najednou ucitila horký, smrdutý dech za svými zády, citila, kterak již šelmy zuby ji chytily. V tom vykřikla: »Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!« V okamžiku bylo děvče samotno, kleklo na kolena a třesouc se, děkovalo Bohu. Kam se poděly divoké, žravé šelmy? Beze stopy zmizely, byly slovy trojediného Boha jako neviditelnou moci zapuzeny. Dívka se zdvihla a rychle spěchala do údolí, kde již spatřovala světla z Beniubu. Bylo 9 hodin večer, když chudá, utrpená, srdnatá dívka na srdce své dobroditelky přitisknouti se mohla. Za chvíli, až vše pověděla, ulehla si a spánkem posilněna vstala ráno s myslí veselou, že jest v bezpečnosti, a to u křesťanů, padla na kolena a vzdávala s paní Reynaudovou Bohu díky.

(Ostatek přístě.)

Zprávy z misí katolických.

Střední Afrika. Vikářství Viktoria-Nyanza. Poměry v Ugandě. Z denníku P. Guillermaina vyjímáme následující zprávy:

•Mr. Stokes sdělil nám mezi rozmluvou, že kapitán Williams krátkou dobu před vypuknutím války poslal své lidi do jeho skladů, aby odtud bez jeho zmocnění odnesli 40 beden se zbraněmi a slušný počet soudků střelného prachu. Bylo to střelivo, potřebné k boji proti katolikům. Mr. Stokes zdál se býti takovýmto neoprávněným jednáním velmi roztrpčen a sliboval, že kapitána obžaluje u východoafrické společnosti.

Kapitán Williams hleděl svou blahosklonností různá příkoří, misionářům dříve učiněná, napravit. P. Gaudibert žádal svůj kalich nazpět, z něhož byl protestantský pohlavár Mwanika Mdina rouhavým způsobem své pombé (černošské pivo) pil. Dále stáli misionáři na tom, aby byla otázka ohledně navrácení jejich majetku v Rubaga co nejdříve vyřízena. Věc byla od protestantských pohlavářů dlouho protahována, ale na stížnost misionářů hned po jeho uzdravení vyřízena. Později jmenoval před svým odchodem do Uzogy, kde vypuklo povstání, i P. Gaudiberta členem rady. —

Nedávno bylo na nedělní mši sv. a kázání v prozatimní kapli misionářské pouze 40 křesťanů. Katechese účastnilo se 40 katechumenů. Dříve jich bývalo na tisíce! Často byli katolíci misionáři od protestantského obyvatelstva na veřejné ulici poháněni. Když jedenkrát Pokino a Kauta (katolíci pohlavárové) navštívili všemocného ministra Katikiro, předhazoval tento katolíkům, že chtějí ustavičně válku, a že se za tím účelem spojili s Mohamedány proti protestantům. Pokino odpověděl, že se chtějí se všemi snášeti, jak jest to povinností každého křesťana; to ještě neznámá spolupráce. Co se týče válečných choutek, jsou prý to protestanti, kteří chtějí mít válku s katolíky. Roztrušují se vseljaké vymyšlené zprávy, jen aby se proti katolíkům švalo, a kapitán byl pohnut znova proti nim zakročiti. Jak se praví, že prý Němci nabídli katolíkům v Buddu děla a vojsko, aby napadli hlavní město a pod. Katikiro na to řekl: »Proč jsme vlastně nepřátely? Měli bychom se raději spojit proti pevnůstce Kampala, zmocnit se děla a vyhnati všechny, kteří chtějí sežrati naši zemi.« Jak se samo sebou rozumí, nepřistoupili katolíci vůdcové na tento návrh.

Ubohý král Mwanga hraje velmi smutnou úlohu. Zjistěte citi, na kterou stranu dle práva a svědomí patří, ale stal se nástrojem svého ministra a protestantů. Dne 31. července konalo se slavnostní otevření protestantského chrámu. I král se ho zúčastnil, což dlužno považovati za oficiální znamení jeho přestoupení ku protestantismu. Kolísavou povahu královu dokazuje následující událost:

Dne 5. srpna poslal katolickým

misionářům darem krásnou kozu a dva banánové kmety. Když se večer u něho objevili, aby mu za dar poděkovali, uznal král za potřebno omluviti se přítomným protestantům a prohlásiti, že dar tento byl pouze známkom čistě osobního přátelství. Patrně chtěl se očistiti z podezření, jako by byl potají katolíkům nakloněn. Dne 22. bylo sezení, v němž kapitán Williams žádal za navrácení majetku na ostrovech v jezeru Viktoria Nyanza. Aby nyní veřejně dokázal, jak jest dobrým protestantem, počal se král s jakýmsi roztrpčením zapřisahati, že by kdy byl co misionářům daroval; vše, co mají, vzali prý si sami. Při tom strhl se takový lomoz, že kapitán přešel raději na jiný předmět. Při této příležitosti vyzývali protestanté veřejně ku vzpouře proti Anglii a ztečení pevnůstky Kampaly (zrovna ve smyslu Katikirových). Ale kapitán, jenž není kigandy mocen, nerozuměl, co povídali.

V prvních dnech srpnových odebrali se katolíci misionáři opět na svůj statek na hoře Rubaga, kde si prozatímne obydli zařídili. »Konečně,« píše P. Guillermain, »jsme opět ve svém domě. Opět máme před sebou onu nevyrovnatelně krásnou vyhlídku, na níž se dříve, před našim vypuzením, oko naše tak často pášlo, když jsme se po denním díle bohaté apoštolské práce konečně domů navrátili a ve chladivém večerním vzduchu svůj breviář se modlili. Před námi rozprostírá se hladina jezerní a v dáli modraj se obrysy hor. Jest to vskutku krásný obraz, jenž se nám skýtá s vrcholu naší dráhy Rubagy, nám znova darované, posvěcený nesmazatelnou vzpomínkou na ony svíce, jež jsme tam vytrpěli pro věc Boží.«

„Katol. misie.“

Různé zprávy a drobnosti.

Oprava. Nemilou náhodou vloudila se do čísla 12. m. r. chyba, kterou zde opravujeme. Ve článku »Katolík v prosinci« str. 361. sloupec 1. řádek 27. shora má místo v prvním témdni — být: v **třetím** témdni suché dny. Ostatně doufáme, že čtenářové »Školy« chybu tu odpustili a sami si ji opravili.

Dětský příběh pro dospělé. Malá Markétka, dcera vysokého úředníka, byla

po smrti své zbožné matky jako čtyřleté dítě svězena k výchově duchovnímu ústavu, v němž byla blízká příbuzná jako sestra zaměstnána. Markétka neměla větší radosti než obočovat každodenně službám Božím. Ale pro chatrné zdraví útlého dítěte nebylo radno vždy to dovolovati. Neboť jakkoliv to dítě bylo jinak poslušné, dovedlo se přece vždy do kostela vplížit. Proto bylo za dobré uznáno tak dlouho

mu šatů nedávati, pokud by nesmělo vstáti. Bylo to právě v dobu adventní, když tohoto prostředku poprvé užito bylo. Malé děvčátko bylo proto velice zarmouceno. Když pak jí byly šaty později doneseny a Markétka byla vsívala, tu najednou nebylo dítěte k nalezení. Hledalo se všude nadarmo, až konečně přišla představená kláštera do kapličky, aby se tam před uschovanou nejsvětější Svátostí oltární pomodlila. Když otevřela přivřené dveře, tu spatřila celá udivena malé děvčátko, ano na oltáři před tabernákulem klečící a potom tiše a pozorně na něj zaklepe a praví: „Milý Ježíšku, nehněvej se pak přece na mne, že jsem dnes ke mši svaté nepřišla; vždyť mi přece odňali šatečky.“ Jak zahanbuje jest horlivost tohoto malého děvčátka ve slyšení mše svaté pro tak mnohé dorostlé, kteří by tak snadno mši svaté přítomni býti mohli a přece tak učiniti z neslušného pohodlí opomíjejí!

Nutné následky. Děsnou výčitku připravila si nedávno jistá matka se strany svého syna, kterého rovněž špatné vychování a lehkomyšlnost přivedly na popraviště. Mladíček ještě vrah dostal krátce před svou popravou návštěvu své matky. Tato chtěla mu padnouti kolem krku; než on ji od sebe zahnal za zdrcujících slov: „Kdybys mne byla tenkrát, matko, zbila, když jsem ti první ukradené vejce do domu přinesl, nemisl bych nyní hlavy své na spalek položití.“ — Jak pak hrozné to bude asi teprve v pekle vypadati, kde si rodiče a děti bohužel po celou věčnost mezi sebou takové výčitky činiti budou?

Milodary božského Srdce Páně.

Od Poličky. Nejvroucnější díky vzdává J. Č. božskému Srdci Páně za velice ulehčení v nemoci; pak Panně Marii Filipsofské za mocnou přímluvu po vícekrát vykonané devítidenní pobožnosti. A prosím všechny čtenáře „Školy“ o Otčenáš. Také F. D. děkuje božskému Srdci Páně za uzdravení.

Od Poličky. A. N. děkuje nejsv. Srdci Páně a Královně sv. růžence za pomoc v těžké nemoci čtyř dětí, z nichž sice jedno zemřelo, ale ostatní se uzdravily.

Statistická data o duchovních řádech. Od 650 roků vyslo z řádu františkánského 247 svatých a blahoslavených, 1500 mučovníků. 10 papežův a kardinálů, 4000 arcibiskupův a biskupů. Z řádu dominikánského 4 papeži: Innocenc V., Benedikt XI., sv. Pius V. a Benedikt XII., přes 80 kardinálův a 2600 biskupů. Z řádu benediktinského vyšlo 43 papežů, 200 kardinálů, 256 patriarchů, 6000 arcibiskupův a přes 40.000 biskupů; mimo to zřeklo se 25 císařů, králův a královen trůnu, aby se do klášterů tohoto slavného řádu uchýlilo.

„Tu nepotřebujete choditi daleko.“ Jednoho zimního dne roku 1874. přecházel po nádraží čekárně v Marseillu ve Francii vysoký důstojník, čekaje s netrpělivostí na příští vlak. Tu vstoupí francouzský biskup v cestovním obleku. Poměrně ještě mladý důstojník poznal v něm onoho kněze, který od něho před několika léty generální zповěď přijal a jemu útěchu a mír v duši vлил. Důstojník vrhne se na kolena a prosí o velepastýřské požehnání. Vše to stalo se tak rychle, že biskup sám byl překvapen. Než v sále byli i jiní lidé, z jejichž křčení ramen a šeptání nutno bylo souditi na smýšlení zcela nepříznivé. Mezitím co mladý důstojník se slovy díky za biskupské požehnání se zvedá, slyší slova: „To jest jednání důstojníka nehodné. Musíme si číslo (každý francouzský důstojník má takové na uniformě) napsati a je plukovníkovi oznámiti.“ „Tu nepotřebujete, pánové, daleko choditi,“ pravil důstojník k reptajícím, „plukovníkem regimentu jsem já sám.“

Z okolí Olešnického. Jistá osoba z třetího řádu vzdává srdečné díky Pánu Bohu, Panně Marii Lúrdské za vyslyšení prosby a navrácení předešlého zdraví.

Od Žďanic. Díky nejsv. Srdci Páně za pomoc v neduhu mém a vyslyšení proseh mých.

M. K.

Z Vel. Bytše. Díky nejvroucnější buďtež nejsv. Srdci Páně a nejčistšímu Srdci P. Marie Lúrdské za vyslyšení modliteb našich, a prosíme o modlitbu čtenářek „Školy“ na úmysl náš.

Od Uh. Brodu. Zavázal jsem se, že dojdou-li šťastně slušného zaměstnání, že vykonám pobožnost na poděkování božsk. Srdci Páně, jeho božské Matce, svatému Josefu a všem svatým, zvláště však českým patronům, a že to pčtom uveřejním v tomto časopise. Ale já dosáhnuv žádaného cíle, odkládal jsem lehkovažně slibem, až se mne dotkla ruka Páně, a já upadl opět v neštěstí. To však bylo pro mě upomenutím na daný slib. Proto vykonav pobožnost spěchám s druhou částí slibu, abych takto všechny čtenáře „Šk. B. S. P.“ varoval před lehkovažností v plnění slibův. J. U.

Z Hradce Králové. Děkuji božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a ostatním svým patronům za vyslyšení

prosebu k nim vysílaných. Slibil jsem již několikrát za prokázaná dobrodini poděkovati, i činím tak tímto, vyzýváje všechny, kteří v jakémkoliv nesnázi jsou, aby u božského Srdce Páně pomoci hledali, Matku Páně a sv. Josefa za přispění prosíce. a ujistěni byli, že oslyšení nebudou. J. Š.

Z farnosti Tvaroženské. Já F. P. vzdávám nejsrdčejší díky Panu Bohu, Panně Marii, sv. Josefu za vyslyšení v těžkém protivství.

Čtenářka u oděratelka „Školy.“

Z Holešova. Vzdávám nejsrdčejší díky nejsv. Srdci Páně a sladkému Srdci P. Marie a sv. Josefu za vyslyšení proseb mých v nemoci mé a prosím o Otčenáš za mne.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. O sv. Otcí rozšiřují obzvláště za poslední doby liberální a zednářské listy vyhané zprávy, že vážně onemocněl, dávající tak na jevo své zbožné přání, které se však k jejich největší mrzutosti nijak nechce vyplnit. Jak se z kruhů sv. Otcí nejbližších sděluje, vyhlíží náš milovaný velepastýř velice svěže a z posledního nastuzení zbyl mu pouze lehký kašel, který mu však v jeho činnosti nikterak nepřekáží. Tak přijal dne 12. listopadu francouzského velvyslance s chotí a biskupa quimperského, dne 13. listopadu biskupa linogesského. Dne 16. listopadu udílel audienci 4000 poutníků z Lombardska a Benatska v basilice vatikánské. Přítomno bylo mnoho obecenstva, diplomatický sbor a ruská velkokněžna Kateřina s dcerami. Svatý Otec sloužil mši sv. a potom byla přečtena jeho odpověď na adresu poutníků; mimo jiné protestuje proti tomu, že by byl nepřítelem Itálie, nazýváje tyto lživé zprávy nestydatým utrháctvím. Dva dni na to, dne 18. listopadu, přijal sv. Otec návštěvu velkokněžny Kateřiny, která trvala půl hodiny; v průvodu kněžny byli Izvolský, ruský diplomat u sv. Stolic, jeho chot, sestra jeho chotí a několik osob z družiny velkokněžny. Této byla prokázaná veškerá pocta, která při ná-

vštěvě členů rodin panujících jest předepsána. Kapitolní vikář záhřebský biskup Gugler odevzdal papežskému nuntiovi vídeňskému msgr. Agliardimu skvostnou adresu záhřebského obyvatelstva pro papeže Lva XIII. za příčinou jeho biskupského jubilea a svatopeterský halíř v obnosu 10.000 lir. V příštím papežském konsistoriu, které se konati bude v lednu tohoto roku, jmenování budou tři noví kardinálové, a sice jeden z rakouského, druhý z francouzského a třetí z italského episkopátu. Baltimorský arcibiskup kardinál Gibbons zaslal sv. Otcí dopis, v němž nedávno konaný kongres severoamerických biskupů sv. Otcí děkuje za skvělé rozhodnutí, jimž spor týkající se otázky amerických katolických škol byl dokonale uklizen. Kongres koji se blahou nadějí, že různé zasáhnutí sv. Otce bude mítí jistě za následek trvalou svornost a jednotu mezi katolíky severoamerickými. Papežská encyklika o studiu Pisma svatého, vydána byla na světlo dne 8. prosince na den Neposkvrněného početí blahoslavené Panny Marie. Mocným přičiněním a nevyčerpatelnou štedrostí sv. Otce uveden byl opět jeden veledůležitý podnik ve skutek. Jest to zřízení chlapeckého semináře v Kotoru, kde katolíci již dlouho strádají nedostatkem duchovenstva a nebezpečí plynoucím ze

styku se schismatiky vystaveni jsou. Vystavěl si tedy sv. Otec opět jeden pomník. Nejproslulejší lékař našeho věku, dp. farář Kneipp, byl vyzván, aby se dostavil do Říma. Pan farář, který svůj život obětoval zdraví svých bližních, hodlá se vydati na cestu do Říma, kterou prý nikdy za možnou nepovažoval, ještě této zimy, až nebude mít tolik pacientů. Dne 11. listopadu učiněna ve Vatikáně mezi státním sekretářem kardinálem Rampollou a velvyslancem francouzským smlouva, kterou se arcibiskupství karthaginské vylučuje z propagandy, stavi na roven ostatním diecésím francouzským a podřizuje přímo Vatikánu. Jmenování arcibiskupa, který bude užívatí též titulu primasa afrického, bude se od nynějška dít vždy po dohodnutí s vládou francouzskou. Ustanovení toto jest konečné závazným pro všechny nástupce Lva XIII. Česká kolej, která stojí pod protektórátem samého sv. Otce, zkvětá čím dále tím utěšeněji. Až jest počtem alumnů mezi všemi kolejemi římskými snad nejslabší, vyniká za to jinou svou stránkou, totiž pilí a nadáním svých chovanců. Dosud odnesli si palmu vítězství vždy chovanci české koleje, a ježto zkoušek v propagandě účastní se zástupcové celého vzdělaného světa, možno nazvatí vítězství alumnů české koleje přímo světovým. A jak vypadly zkoušky letošní? Když dne 15. listopadu předseda propagandy, kardinál Ledochowski, obklopen četnými praelaty a vznešenými hosty, rozdával odměny těm, kteří při písemných zkouškách vynikli, tu se ukázalo, že alumní české koleje zvítězili v nerovném zápase i tentokrát, obdrževše většinu odměn. — Jak se z Říma oznamuje, napsal P. Brandt z Tovaryšstva Ježíšova, důvěrný rádce sv. Otce, spisek, v němž doporučuje smír státu s církví a nutnost jeho pádnými důvody dokládá. Bylo by nanejvýš záhodno, aby vlastenečtí (?) páni liberální a zednáři toto factum co nejspíše uznali. Jest již nejvyšší čas! Kdyby neměli vše, co kněz napíše, za hloupost, bylo by radno, aby si spisek ten aspoň přečetli. Než i tak nemusejí daleko choditi. At se podívají na ovoce svého působení. Samou starostí o papeže nemají ani času hleděti si vlasti. Následkem toho jest ta nynější

jak hmotná tak mravní miserie. Finanční stav „spojené Italie“ jest na mizině, ministři, úředové mající se starati o právo a spravedlnost, jsou šejdíři a zloději. Ba poměry v Itálii jsou již v takovém úpadku, že žádný člověk netroufá sobě sestaviti nové ministerstvo a postaviti Itálii ve finančním ohledu na nohy. A k pádu již nemá právě daleko. Na štěstí zdá se, že nové ministerstvo, které se konečně ustavilo, hledí lépe hospodařiti a všech zbytečných sporů s církví zanechat. Obrat k lepšímu zdá se také nastávati docílením aspoň částečné shody mezi Vatikánem a vládou italskou stran osazení arcibiskupství benátského. Kardinál Sarto, kterého byl sv. Otec jmenoval arcibiskupem benátským, požádá prý vládu o potvrzení, které mu bude jisté a hned uděleno, avšak v jiné prý formě, než dosud se dalo. V té „jiné formě“ bude snad přece nějaký háček!

Rakousko. Při installaci rektora na pražské universitě, o níž jsme se minule zmínili, dñalo několik studentů, kteří ještě všechno možné dělají jenom ne studují, demonstraci, kdykoliv tento pronesl slovo „Bůh“ nebo „církev.“ Právě se, že bylo demonstrantů jen několik a že se ostatní studenti proti jednání takovému co nejrozhodněji vyslovili. Nechtějce se o surovosti oněch demonstrantů právě pro jeho směšnost šířiti vyznáváme jen tolik, že jsme byli opravdu velice překvapeni slyšice, že jich bylo jen několik a že ostatní proti jejich chování se protestovali, ano přece známo jest, že má právě česká mládež akademická ohledně svého náboženského přesvědčení pověst co nejsmutnější. — Ačkoliv není od nového ministerstva v ohledu náboženském mnoho (má zajisté náter liberální), v ohledu národnostním (ovšem pro Slovany) nic k očekávání, kojíme se přece tou „blahou“ nadějí, že nebude proti katolickému náboženství vystupovati. Madejský jest prý, jak krakovský „Čas“ píše, mužem, jenž prý velmi dobře chápe, jaký význam má náboženské vychování pro mládež, a jest prý nejprísérnějším konservativcem. Vše to by bylo velice krásné, jen aby se tak opravdu stalo. Jakožto záruka konservativního smýšlení Windischgrätzova uvádí se, že roku 1884. hlasoval proti

návrhu zákona o smíšeném sňatku křesťansko-židovském. Ministr zahraničních záležitostí Kalnoky učinil za svého pobytu v Itálii u královského dvora návštěvu, která má být demonstrací na to, že Lev XIII. přistoupil k rusko-francouzskému spolků, at již formálně čili nic. Mimo to vyjádřilo prý se samo J. V., že přátelské spojení s Vatikánem chladne, čehož by bylo vskutku velice litovati. — Přijetím civilního povinného sňatku v Uhrách hrozí nebezpečí i Rakousku; neboť bude-li tam zaveden, musí být uznán i u nás. Ježto jest se co obávati, že ji budou liberálové chtít, třeba, aby křesťansko-konservativní kruhy bedlivě stály na stráži a všeliký podobný pokus ihned v zárodku udusily; jinak bychom musili být připraveni, že civilní sňatek i u nás najde domov co nejspíše, snad za nějakých šest nebo sedm roků. V Uhrách bojují katolíci a nepřátelé církevně-politických předloh s úsilím, které by zasloužilo lepšího výsledku než jakého se mu asi za podíl dostane. S vědomím vlády a vyzvání byvše J. V. císařem vypracovali kardinálové Vaszary a Schlauch biskupské memorandum o civilním sňatku v Uhrách. Katolíci členové sněmovny magnátův a jiní katolíci velmožové podpisují adresu, jež bude důkazem souhlasu s tímto memorandumem. Totéž miní učiniti i uherští biskupové. Mocnou příčinou hnutí protivládního jest také skvělý výsledek sjezdu katolíků v Subotici, jehož se účastnilo přes 2000 osob. Také srbské řecko-orientálské duchovenstvo, shromážděné na sjezdě v Novém Sadě, prohlásilo se proti vládním předlohám. Předseda ministerstva dr. Wekerle již nepomýšlí na reformování sněmovny, patrně že to nemůže být. Čilý ruch uherských katolíků působí prý na vládu velice nemile a liberálům naskakuje husí kůže. Rádi věříme!

Německo. Zákon proti Jesuitům byl říšským sněmem zrušen. Hrabě Hompesch a soudruzi dovolili si malou parlamentní lest; vyčkali, až bude co nejvíce poslanců nepřítomno. Taková příznivá doba nastala řádním influence po Ně-

mecku. Návodem hraběte Hompesche, člena středu, který jest nyní jeho duší, bylo ihned hlasováno. Návrh, aby nebylo bráněno jesuitům vrátiti se do Německa, přijat 173 proti 163 hlasům, tedy většinou 10. hlasů. Pro návrh hlasovali: střed, dva konservativci, 12 členů svobodomyšlné strany lidu, jeden člen svobodomyšlného sdružení, Elsasové, Welfové, jižní německá strana lidu, jeden antisemita a socialisté. Hlasování zdrželi se někteří antisemité a část konservativců. Katolický střed byl přítomen téměř až do posledního muže. Poslanec Richter hlasoval proti návrhu. Přijetí návrhu podporováno bylo také rozrůžky, která vznikla ve svobodomyšlné straně lidu. Zajímavé jest, že oni dva konservativci, kteří hlasovali pro zrušení zákona o Jesuitech, byli protestanté. Socialisté se vyslovili, že budou hlasovati pro návrh jen proto, aby se stala spravedlnost, ač jsou rozhodnými odpůrci jesuitismu. Tento věru úctu vzbuzující projev socialistů mohlo by si mnoho konservativců a „tak zvaných“ přátel církve vzíti k srdci!

Francie. Bývalý ministerský předseda Dupuy dal ve sněmovně přečísti vládní prohlášení, v němž se mezi jiným praví: Francie vyslovila se o posledních volbách pro klidnější politiku; proto bude prý vláda snahy převratné udržovati ve slušných mezích a opře se co nejrozhodněji odloučené církve od státu. Podobným směrem zdá se, že bude se bráti i vláda nová, jejímž předsedou jest Kazimír Perier. Tento obrat k lepšímu nemůže být Francii nikterak ke škodě. Především odpovídalo by slušnosti a citu pro právo změnití postavení církve katolické, které jest věru již nesnesitelné. Tak nabyla by Francie mocného spojení proti anarchismu, který její blahobyt nebezpečně ohrožuje. Neboť musí-li se katolíci neustále brániti oněm nesčetným krivdám, které se jim ze všech stran činí, nemohou vystupovati proti anarchistům, ani mají sami se sebou dosti práce, aby si svou mravní existenci udrželi.

Apoštolát modlitby, 1844—1894.

Nyní v době samých jubileí, kdy všechno i nepatrné se oslavuje, zasluhuje zajiště všim právem oslaviti padesátiletou ročníci velikého, po celém světě rozptátého spolku »Apoštolátu modlitby.« Již mnoho se čtenáři naši dočeli o tomto právě katolickém spolku; nicméně chceme podotknouti tuto známé i neznámé dosud milým čtenářům našim. Roku 1844. zavedl v lidu P. František Gautrelet ve Francii apoštolát modlitby zajiště ne bez vniknutí Božího. Úmysl měl tento: Založiti katolický spolek, jenž by modlitbou a dobrými skutky podporoval dělníky na vinici Páně, již po příkladě apoštolů pracují o rozšíření a zachování církve. Aby to co možná snadným učinil a prospěšným, měli údobě jedinou jen povinnost, totiž: všechny zájmy nejsv. Srdce Pána Ježíše svými zájmy učiniti, a sice tím, že aspoň jednou za den své modlitby, práce a utrpení na ten úmysl obětují, v jakém Ježíš Kristus sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu Otci chvály vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdává až do skonání světa, zvláště za veskeru církev a sv. Otce jakož i za jisté důležité potřeby, které představený spolek (kardinál) udá a sv. Otec pozhná. Tím docíleno, co přikázal Spasitel náš: »Máme se vždycky modliti a nepřestávati.« (Luk. 18.) »Modlete se bez přestání!« (Thes. 5.) Členové tohoto spolku spojení jsou v onu svatou jednotu, společenstvo ducha a modlitby, které Kristus Pán svou přítomností přislíbil slovy: »Kde dva nebo tři shromážděni jsou ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18.)

Ze měl Pán Bůh zalíbení na tomto spolku, dosvědčuje jeho rychlé rozšíření po všem světě a to krásné a bohaté ovoce, které dosud nesl. Z Francie rozšířil se apoštolát modlitby do Německa, do Španěl, do Švýcar, do Rakouska, do Italie, do Indie, Číny, do Ameriky a Austrálie. Spolek tento jest právě katolický. Údobě povzbuzování bývají časopisy měsíčními, kterých skoro ve všech jazycích hezký počet se vydává. U nás to činí »Škola B. S. P.« Co dobrého spolek tento vykonal, kolik důležitých záležitostí šťastně vyřízeno pro církev, kolik hříšníkův obráceno, kolik proseb vyslyšeno, kdož to může spočítati? Protož oslavme památku 50leté ročnice apoštolátu modlitby horlivým přistoupením k tomuto spolku, vroucnou modlitbou a zasvěcením se nejsv. Srdci Pána Ježíše.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(je), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpušky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozkvět apoštolátu modlitby, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpušky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpušky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpušky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v únoru: Dobré užívání darů Božích přirozených a nadpřirozených.

„Nepřipodobňujte se tomuto světu: ale opravte se v novotě smyslu svého!“ (Řím. 12. 2.)

Píseň.

Od sv. Alfonsa z Liguori.

Nebes hudba zmlkla
sladce rozzpíváná,
čkdyž Maria Panua
pěla Ježíšku.

Hlasem božské vnady
Panua krásných lící
nad hvězdu se stkvíci
tak mu zpívala:

„Synu můj a Bože,
poklade můj drahý,
sniš — však duch můj blahý
krásou Tvoji mře.

Miláčku můj, ve snách
nevidíš své matky,
ale dech Tvůj sladký
ohněm pro mne je.

Zamhouřelých oček
citím rány vklané,
co se se mnou stane,
až je otevřeš?

Tvé růžové líčko
srdce moje svírá;
Bože můj, jak zmirá
pro Tě, duše má!

Ach, ty retы vábné
jak bych zulíbala!
Odpust, duško malá,
nelze, nelze víc!“

Zmlkla a ke srdci
přimkla syna svého,
na božskou tvář jeho
tisknouc polibek.

Miláček se vzbudil,
plana láskou v líčku,
pafčil na matičku
očkem jiskrným.

Bože, pro tu matku
byly oček třepty
jako šíp, jenž vrytý
hrotem do duše.

A ty nezatoužíš,
tvrdá duše moje,
zříc pro dítě svoje
toužit Marii?

Mám-li rád vás pozdě
věčné Boží vděky,
teď po všechny věky
chci vás milovat.

K Matičce i k Synu,
k Synáčku i k Máti,
duše, teď máš pláti
k růži s lilii!

Přeložil J. Leoth.

Mše svatá na smířenou.

Im dál tím více rozežírá se hliza lhostejnosti ku svatému náboženství a k plnění povinností křesťanských. Města naše prosákla jsou jedem tímto duševním, ba i na venkov již vtírá se vlažnost, a mnohé již jsou osady, kde zejména příkazani o svěcení dne nedělního a svátečního se zanedbává; není také divu, lid venkovský přichází do měst, vidí tam špatný příklad, a konečně řídí se také podle něho, vždyť příklady mocně táhnou. Chlebařská a výdělářská doba naše nemá dosti času ku práci o dnech všedních, to vše jest málo, i dny Bohu a pobožností zasvěcené musí se znesvěcovati, aby jen mamoně zadost se učinilo. Kterak však lze pak srovnati tuto chtivost a nenasytlost s příkazáním Božím a církevním o klidu a svěcení dne nedělního a svátečního? Přirozený následek jest, že příkazani tato útmu trpí, se nezachovávají, a tím i celý křesťanský život jak v rodinách tak ve veřejnosti hyne. Jakou tu bolest cítí nejsv. Srdce Páně, které volá dítky své k oběti nejsv. mše svaté, v níž opět a opět samo sebe z lásky nesmírné za ně obětuje, když vidí, že tak mnozí hlasu jeho nedbají, na mši sv. v neděli a svátek buď zřídka nebo dokonce nepřicházejí? Když vidí, že o dnech Bohu zasvěcených hospody a jiná místa radovánek světských přeplněna jsou, chrámy však zcela prázdné? Není to nejhrubší nevděk lidu vykoupěného k Vykupiteli? Není to úžasná smělost a drzá neposlušnost děti k Otci nebeskému? Nesvolává se tím trest Boží na lidstvo, který pak stihne vinné s nevinnými?

Což myslí již lid zbloudilý, že není Bohu ničím povinnován? Ó ano, jest a zůstane vždy Bohu, jakožto nejvyššímu Pánu svému, povinnován obětí; obět

žádá od nás Bůh na důkaz poddanství našeho, a není lepší, není světlejší, není Bohu milejší oběti — nade mši svatou. Proto vyplývá z toho pro všechny povinnost, aby Bohu tuto obět nejsv. přinášeli, což se děje, když zbožné mši sv., kterou kněz obětuje, přítomni jsou, neboť tak s knězem obětují. To jest také, co církev sv. přimělo ku přísnému a pod těžkým hříchem zavazujícím příkazani: »V neděli a svátek mši sv. pobožně slyšeti.« Avšak bohužel, kolik jest katolických křesťanů, kteří z vlastní viny toho opomíjejí, kteří ani jednou za týden Bohu čest nevzdávají a tak povinnost svou vůči Pánu nejvyššímu hrubě porušují? Toto všecko dobře věděla a také u sebe uvažovala zbožná řeholnice premonstrátská, sestra Rosa v klášteře sv. Anny v Boulieu, v jižní Francii. Srdce panny této, láskou k Spasiteli v nejsv. Svátosti přítomnému planoucí, rado chtělo dáti náhradu za vlažnost a nelásku jiných na usmířenou. A tu hledajíc a přemýšlejíc, jakým asi způsobem by se tak státi mělo, nalezla prostředek jednoduchý a přece velice vydatný nahraditi od jiných zanedbanou úctu nejsv. Svátosti tím, že sama se učinila zástupkyní zaslepených a nedbalých bratří a sester. Slychala více mši sv. v neděli a svátek a obětovala je Srdci Páně na smír za jiné zanedbané. Vznesená to zajisté myšlenka, vždyť celé naše vykoupění se zakládá na oběti zastupitelské, kterou za nás přinesl Syn Boží, Kristus Ježíš! Ale, kterak mohla jediná osoba, byť i sebe zhozněji a sebe více mši sv. slyšela, dosti učiniti za nesčetné množství nedbalců? Ale tu pomohl Pán sám. Zrno hořčičné zaseté prostou pannou klášterní ujal se, vzrostlo u veliký strom, jehož větve daleko široko se rozkládají, a jenž bohda neustále mohutněti bude. Myšlenka sestry Rosy

nalezla ohlasu, brzy našlo se takých horlivých duší více a povstalo bratrstvo, které si za účel obratlo o dnech nedělních a svátečních nejméně dvě mše sv. pobožně slyšeti a jednu na smír za jiné Bohu obětovati.

Nebylo-li by některému členu možno v neděli dvěma mšem sv. přítomnu býti, může i ve všední den na tentýž úmysl povinnosti bratrské zadost učiniti. Ejhle, jak veliký užitek by přineslo časové toto bratrstvo, kdyby se veskrze zavedlo; lid by zase se rád dostavoval ke službám Božím, a to netoliko v neděli, ale i ve dnech všedních; chrámy naše by i ve všední dny se plnily, a zbožnost předků našich, kteří tolik na denní mši sv. drželi, by se vracela. — Ku snažšímu poznání účelu bratrstva tohoto klademe zde stručně starý původního arcibratrstva církevně zřízeného při chrámě sv. Anny v Boulieu ve Francii.

1. Povaha a účel bratrstva.

Zbožný spolek zřízený pod jménem »Arcibratrstvo mše svaté na smířenou« má za účel častějším obcováním mši sv. usmířovati ony urážky, které Bohu činí ti, kdož bez zavažné příčiny povinnost tuto křesťanskou zanedbávají.

2. Užitek a nutnost bratrstva.

Poněvadž oběť mše sv. nic není jiného nežli rozšíření a pokračování oběti kříže, poněvadž jest to jediná oběť Nového Zákona, již se Bohu všechna od tvorů povinnovaná účta vzdává; uzná každý, že ti, kdož mši sv. zanedbávají, netoliko církevní, nýbrž i přirozený a božský zákon přestupují, kterým každý rozumný tvor vázán jest Boha Stvořitele po-

znávati a ctiti. Není toto zanedbávání nejsv. tajemství nějakým skutečným odpadlictvím, které nic jiného dosíci nechce, nežli zrušiti všechny účinky veliké smírné oběti na Golgotě? Nevolá tento svatokrádežný útok po veřejném protestu a zároveň po smíru? Ale však jaký smír bude Bohu milejší, ne-li oběť v nejkrásnějším smyslu? Jsou ovšem i jiné skutky bohu-

libé, jež na smířenou konati lze, ale oběť mše svaté zahrnuje všechny, neboť jest skutkem ceny největší.

3. Vznik bratrstva.

Bylo to r. 1862. o slavnosti Božího Těla, kdy prostá jeptiška premonstrátská, jménem Rosa, první úmysl o mši sv. na smířenou pojala. Když pobožnost tato obliby docházela, ujal se ji biskup z Valencu, Karel Cotton, a dekretem

ze dne 27. dubna roku 1886. povýšil ji na arcibratrstvo, což papež Leo XIII. téhož roku potvrdil a arcibratrstvo rozličnými výsadami nadal.

4. Povinnost členů.

1. Hlavní povinností jest v neděli a svátek dvě mše sv. pobožně slyšeti, a sice jednu za svou povinnost, druhou na usmíření v zastoupení těch, kdož nepřicházejí. V místech, kde jen jedna mše sv. se slouží, lze i ve dnech všedních povinnosti této zadost učiniti.

2. Členové mají čas od času nejssv. Svátost za týmž úmyslem přijímati.

3. Při počátku mše sv. nebo před svatým přijímáním se modliti zvláštní modlitbu „touhy“, aby vzbuzen byl úmysl na smíření, a všichni členové úmyslem tímto v jedno spojení byli.

5. Odpustky.

Sv. Otec Leo XIII. brevem 4. srpna 1890 nadal arcibratrstvo následujícími odpustky, které i dušem v očistci věnovati možno:

Plnomocné: 1. Při zápisu do arcibratrstva ovšem s podmínkou svatě zpovědi a sv. přijímání.

2. V hodině smrti pod obyčejnými podmínkami.

3. Ročně a sice: a) O zeleném čtvrtku; b) neděli po oktávě Božího Těla, kdy slaví se v řádě premonstrátském vítězství svatého Norberta nad kacířem Panchelmem; c) třetí neděli v září o slavnosti Sedmiboletné Panny Marie; d) na svátek sv. Josefa, pěstouna Páně.

Nepplnomocné odpustky: 60 dní za každý skutek lásky, zbožnosti, který se koná se srdcem kajícným na úmysl bratrstva.

6. Svati patronové

jsou bolestná Rodička Boží, sv. Norbert, apoštol nejssv. Svátosti oltářní.

Bratrstvo toto s tak časovým a velepotřebným účelem rozšířilo se rychle po Francii, Belgii, Holandsku, Anglicku a Polsku, tak že nyní čítá tři hlavní sídla s neméně než 150.000 členy, z čehož zajisté vidno jest pozhnání Boží. Správa arcibratrstev těchto nalázá se při řádě premonstrátském, z něhož položnost tato vyšla, a jehož zakladatel sv. Norbert obzvláštním byl ctitelem i obráncem nejssv. Svátosti oltářní a oběti mše svatě. Eucharistický sjezd konaný v Antverpách roku 1890., právě v onom městě, kde sv. Norbert před 700 lety tak vítězně přemohl blud Tanchelinův a ze Sodomy učinil milý zase příbytek Kristu Pánu v nejssv. Svátosti a panenské Matce jeho, a druhý eucharistický sjezd konaný r. 1893. v Jerusalemě odporučily co nejvšelejší arcibratrstvo naše k rozšíření po církvi katol. I ve Vídni konány jsou přípravy na zařízení spolku tohoto. A u nás v Čechách a na Moravě? Či snad není ho třeba? I ba je potřeba nejvyšší, ale také půda proň dosti dobrá, v níž by zajisté se ujal, prospíval a brzy blahodárné ovoce nesl. Neboť obživne-li zase láska ku chrámům a boboslužbě, oživne-li horlivost pro nejssv. Svátost a oběť mše sv., jakou honosili se předkové naši, oživne zajisté i křesť. duch jak v jednotlivcích tak v rodinách. A to jest, po čem přece toužíme.

Kéž by tedy našli se horlivci aspoň v každém větším městě vlasti naší, — neboť z měst vychází zkáza, — kteří by dila tohoto ruče se chopili a s úchvalou nejd. pp. biskupů je provedli, byla by to věru záslužná činnost i na poli křesť. socialním. Doba naše jest dobou mimořádnou, vyžaduje i mimořádných prostředkův, a jedním zajisté z neposledních jest obnova úcty a lásky ku Kristu Pánu v nejssv. Svátosti a mši sv., již se dílem tímto snadno docílí. Horlivě snaze požehná Bůh!

Boh. Hendl.

Sen svatého Jana, báseň o božském Srdci Páně.

Katalánská báseň *Jacinta Verdaguera*, kněze. — Studie a překlady *P. S. Boušky*, *O. S. B.* (Č. d.)

I.

Hvězdnatá noc.

„Noc bude mi světlem v rozkošech
mých.“ (Zalm 138, 11.)

še, co dosud předcházelo, byla vlastně jen příprava ku vlastní básni o Srdci Pána Ježíše. Verdaguer rozdělil

celé dílo své na tři oddíly. První jmenuje se »Hvězdnatá noc«, druhý »Zora«, třetí »Východ slunce.« Tato tři jména znamenají zároveň tři doby ve vývoji pobožnosti k božskému Srdci Páně. První doba »Hvězdnatá noc« obsahuje čas od Rodičky Boží až po sv. Magdalenu de Pazzis. V té době ještě netuší nikdo přísti pobožnost vroucích duší k Srdci Páně. Na světě panuje ještě temná noc. Křesťanství počíná se šířití nocí tou mezi národy pohanskými a jednotliví svatí, zvláště vynikající vřelou láskou ke Spasiteli, jsou hvězdami noci té.

První z hvězd těch jest **Maria Panna**, která Syna Božího porodila a jemu tělo i tedy převalila Srdce dala. Následuje veliký apoštol národních svatých **Pavel**, který byl velikou hvězdou, velikou vlasatící nocí té, jež kudy šla, světlo víry Kristovy rozlévala, a za ni šlo tisíce a tisíce svatých duší, které on vyučil, pokřtil a Kristu získal. On to jest, který označen jest slovy »Cor Pauli Cor Christi« (Srdce Pavla jest Srdce Kristovo!). Po tomto apoštolu lásky předvádí Verdaguer veliké světce a učitele církve sv. Augustina, sv. Ambrože a sv. Antiocha. Na to vidí svatý Jan velikého světce a patriarchu mnichů na západě, sv. Otce

Benedikta, zakladatele slavného řádu benediktinského, jež následuje svatý Bernard, otec cisterciáků, sv. František Serafinský, veliký apoštol pokory a chudoby a z jeho řádu vyšly učitel církve sv. Bonaventura. Po těchto přichází původce řádu kazatelského sv. Dominik a jeho syn, nesmrtelný učenec církve sv., andělský doktor

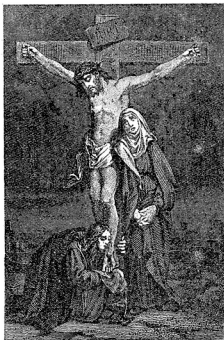
sv. Tomáš Aquinský. K nim připojuje se veliký kazatel katalánský, misionář sv. Vincenc Ferrerský. Mezi řadu všech těchto světců vkládá Verdaguer dva vynikající básníky a myslitele středověké **Ramona Lullu** (Raymund Lullus), jehož ve Španělsku jako mučenika cti, a největšího básníka všech věkův a národů **Danta**, jehož báseň »Božská komedie«

(»Peklo«, »Očistec« a »Ráj«) bude povždy vzorem všem pěvcům katolickým, útěchou všem duším věčím a studiem všem učencům celého světa. Konečně planou na tomto hvězdnatém nebi i světice z řádu benediktinského **Gertruda**, **Mathilda** a **Ježíšem** podivuhodně vyznamenaná **Liutgarda**, jež socha jest nejkrásnější ozdobou kamenného mostu v Praze. K těmto družím se souhvězdí sv. Kateřina Sienská, nevěsta Kristova, a sv. Magdalena de Pazzis.

1. **Maria**. První oddíl počíná Matkou Páně, Marií Pannou.

Motto zní: »Pod stínem toho, kterého jsem žádala, seděla jsem: a ovoce jeho jest sladké hrdlu mému.« Píseň písní (Salomounova) II, 3.

Báseň počíná velebným zpěvem Bohorodičky »Magnificat«.

Panna Maria pod křížem.

Ó veleb Hospodina duše moje!
 Bůh láska jest a lásce bez úkoje
 já Srdce dala jsem,
 a od té chvíle nám dal Srdce svoje,
 a láska bez konce, bez míry vládne v něm.

A jak krásně a vznešeně mluví tu
 Jacinto Verdaguer o Matce Boží! Při-
 rovnává všechno stvoření k divuplnému
 stromu, plnému rajských květů; nej-
 krásnějším květem zde jest Maria Panna.
 Práví sama o sobě:

já květ jsem, z něž jej (božský Plod!)
 vytvořil Pán světů,
 mé rámě sněti, v nichž se kolébal.
 Ten berte dar se stromu žití^ždaný,
 vám nabízím jej, Eva z nebes brány,
 kdo vezme, smrti prost:
 smrt lidem přinesl plod zakázaný,
 Plod jiný vrací žití přítomnost. —

Svatý Pavel.

Bůh chtěje v tvorě oslaviti sebe,
 své Srdce dá mu již,
 to poupě život z mojí krve střebe,
 jež šlo se otevřít na dřeva kříž.

Jako Mojžíš šel na horu Sinai pro
 zákon Boží, tak Kristus vystoupil na
 Golgothu, aby odtud všem lidem pro-
 hlásil nový zákon, zákon milosti Boží —
 on zákou milosti všem lidem přeje,
 od nebe k zemi most nám spínaje.

A Maria volá mohutně ku konci básně:
 Ó lidstvo, s Kristem povstaň zase z hrobu,
 neb zákon Židů zrušen v tuto dobu,
 a zákon lásky dán:
 jež viz! víc nemá kamenných desk zdobu,
 mou krví v Srdci tvého Boha psán!

§ 2. **Svatý Pavel.** Motto: Cor Pauli
 cor Christi (Srdce Pavla jest Srdce

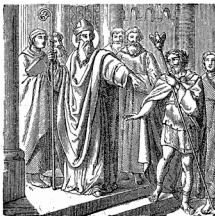
Kristovo). Vlk náhle stal se beránkem,
 dřív jimal sám křesťany, teď Kristem
 zajat byl.

Pán vyplenit mě poslal in dobu brzkou
 tu modloslužbu mrzkou,
 a proto dal mi svůj meč plamene,
 jenž srpem jest pro neřesti a bludy,
 pro víru rádem hrudy,
 jež zemi převrátí až z kořene.

Svatý Augustin.

Já lidstvo učil jdu evangeliu,
 to božské símě siju
 do větrů čtyř po zemi, po moři,
 blesk mojih slov a mého péra hřmí
 od Damašku do Říma,
 že lidi, bohy k zemi pokorí.

Svatý Ambrož.

Já nejmenší jsa ze všech apoštolů
 svá pouta vleku v bolu,
 rozkotán, kamenován, bičován,
 spal mezi mrtvými jsem na hřbitově,
 zas budu mučen nově,
 však ku Kristu jsem stále připoután.

•Kdož by mě odtrhnul od lásky
 Kristovy?• volá. Lidstvo jest na smrt

raněno a život mu nedá než Srdce Boha v nádrech Ježíše vtělené.

3. **Svatý Augustin.** Svěťce toho připravuje sloka, která má motto: „V ten den bude Studnice otevřena domu Davida.“ (Zach. 13, 1.)

Jde Augustin k tomuto zdroji ráje
jak jelen raněný a žízni práhnoucí,
a lyra, na níž hraje,
jest Srdce láskou Boží planoucí.

„Všickni žízniví pojďte k vodám.“
(*Izaiáš 56, 1.*)

Srdce Kristovo jest studně vody živé.
Sem pojďte, srdce železná, vás něha
zvlní; sem srdce prázdná, zde se na-
plníte, sem srdce mrtvá, tady z vás život
vypučí! Kdo pili z číše rozkoše žluč a
hořkost, zde z nebes číše sladké se na-
pojí. Z té vody Samaritánka kdysi pila,
kdo dnes si jí přeje, Kristus jako oné
ženě vyjde mu vstříc.

A sv. Augustin vzpomíná na svůj
hříšný život v mládí, kdy byl ještě po-
hanem, volá:

Ježíši, lásko, již má duše strádá,
ach, že jsem váhal z tvých pítí vod,
ó krásu věčně mladá,
já pozdě poznal tě, z mých vášní broď!

Ale přece sv. Augustin na modlitby
matky své sv. Moniky dostal milost Boží.
nalezi Krista, bezpečný broď z proudů

vášně, v nichž se topil. A Srdce Ježíšovo
volá k lidem:

V mé nebe pojď, kdo šťasten býti chceš,
můj sladký Kříži, strom jsi žiti pravý,
můj sladký Zdroji, zdrojem ráje jseš!

4. **Svatý Ambrož.** „Otevře Hospodin
poklad svůj nejlepší.“ (5. Mojž. 28, 12.)

V Egyptě v Kaíre chová se strom
balsamový, ctěný křesťany i Mohamedány,
o němž se vypravuje, že pod ním svatá
Panna, utíkajíc do Egypta, s Ježíškem
usedla. Zde celá báseň:

V Kaíre strom se vlní
a vzduch stále plní
vůní tajemnou.
Kdo jej raní, tomu
balsám z toho stromu
kape pojednou.
Kdež pak naleznou
lepší balsám, Kriste,
jenž jsi láskou mou?
Longin, to jest jisté,
měl jej, Srdce čisté
zbodnuv dýkou svou.

5. **Svatý Antioch.** „Toť jest brána
Hospodinova, spravedliví vcházeti budou
do ní.“ (Žalm 117, 20.)

Kratičká báseň, ale hluboká:

Brána rajská v dávný čas
mečem byla uzavřena;
Bůh však chtěl, by jiný zas
meč ji otevřel, a nás
v Srdce pustil Hospodina.

(Přítáď dále.)

Církev a práce.

Na uvážení křesťanským dělníkům. Podává B. Hendl. (Č. d.)

předešlém odstavci pouká-
zali jsme k tomu, kterak
církev katolická od počátku
si práce a pracovního lidu
vážila, poněvadž sám za-
kladatel církve svaté, Ježíš Kristus, Syn
Boží, vlastním příkladem byl práci i stav
pracující vysoce vyznamenal. Nyní do-
kážeme, že

2. církev zájmy dělnictva
všemožně podporovala a stav
tento k té výši povznášela, na které se
nachází.

Tak jako umění a vědy našly
v církvi katol. bezpečný útočiště v dobách,
kdy válečné nepokoje světem bouřily a
kdy lid pro tyto plody ducha lidského
málo smyslu měl, tak našla i práce
v církvi svaté štědrou podporovatelkyni.
Církev katolická nespokojila se s tím, že
stavu řemeslnému zjednala úctu a vážnost
mezi stavy jinými, nýbrž hleděla i všemi
prostředky stav tento k dokonalosti a
zručnosti přivoditi. Dobře si toho vědoma
byla, že v řemeslech, které se s rozumem
a zručností provozují, duch lidský právě

tolik potrav a pobudky nalézá jako ve vědě; ba zkušenost dokázala, že mnohá řemesla skrze církev na stupeň umění se povznese. Mimo to potřebovala církev řemesel a řemeslníkův, aby vznešenou bohoslužbu svou důstojně vykonávali mohla. Zde v přední řadě běželo o to, nádherné a velikolepé stánky Boží — chrámy — zhudovati, které by daleko široko viděti bylo a které by každého vstupujícího posvátným kouzlem dojmaly a takorba k němu volaly, že zde nestojí v domě obyčejném, nýbrž v příbytku Velebnosti božské. Proto také vynakládala církev veškeru péči na vnitřní ozdobu svatých svých; hleděla, aby oltáře, kazatelna, lavice a jiné bohoslužebné předměty co možná nejkrásněji a nejdůkladněji zhotoveny byly. Jestě větší péči věnovala církev posvátným nádobám, zejména těm, kterých užíváno bylo k nejsvětější oběti mše svaté nebo k uctění nejsvětější Svátosti oltářní, na př. kalichův a monstranci; rovněž i posvátná roucha bohoslužebná musila s největší péčí a vkusem zhotovena býti. Zkrátka, církev povždy toho pilna byla, aby vše, pokud v moci její jest, se vynakládalo na počest Boží, chtíc tím na jevo dáti, že vše Bohu jakožto Pánu našemu nejvyššímu náleží. K tomu všemu však měla rukou dělnických potřeby, tím také zkvětal blahobyt řemesel a utěšeně vyvíjela se jejich dokonalost. Neboť práce rukodělná daří se jen tam a prospívá, kde hojná jest po ní poptávka a kde se, za ni také dobře platí.

Dříve ležely celé odrudy řemesel, ba celá odvětví ladem, nebyly leč dle jména známy, neboť nebylo, kdo by objednával a platil. Vždyť jest tomu i za našich dob také tak. V krajinách, kde málo jest blahobytu, v chudých vsích zajiště neudrží se nízký dovedný řemeslník, poněvadž lidé nemohou dražší jeho výrobky platiti; každý hledí dostati se tam, kde práce jeho lépe se cení a platí.

Církev dovedla oceniti dokonalou práci a také podle toho ji odměňovati: proto vidíme, že přemnozí řemeslníci, jako: zedníci, kameníci, tesaři, řezbáři, truhláři, zámečníci, zlatníci, sklenáři, dlaždiči a mnozí jiní jen podpoře církve děkovati mají svoje zdokonalení; ano jisto jest, že církev na tak vysoký stupeň dokonalosti je povznese, že nynější potomci jejich všechen svůj um sbíratí a se dobře přičiniti musí, aby jen uměleckou práci starých předchůdců svých poněkud dovedně nápodobili. Ve větších městech, jako v Paříži, Mohuči, Fuldě, v Kolíně nad Rýnem i v naší zlaté Praze zřízeny bývaly zvláštní ústavy pod církevním vedením, z nichž největší mistrí vycházeli, jejichž velikolepá díla až posud obdiv vzbuzují a po všecka století jiným za vzor slouží.

Církev to byla, která řemesel se ujala, ku svým účelům jich potřebovala, je zdokonalovala a také o výživu řemeslníků pečlivě se starala. Až posud jsou nejkrásnějšími plody řemesel ony výrobky, které řemesla na zakázku církve byly zhotovily. Že za dob našich církev tolik vynakládati nemůže, leží příčina v ochuzení církve svaté, které značný díl jmění církevního uzmut byl, a na niž jiná ještě břemena uvalena jsou. Nicméně však až posud zaměstnává církev k účelům svým mnoho řemesel, ba právě nejkrásnější a nejunělejší výrobky jejich mají v církvi vždy ochotnou odběratelkyni.

Avšak církev svatá nepodporovala řemesla toliko tím, že je objednávkami zasypávala, ne, ona sama řemesla se chápala a řemeslům učila. Vždyť známo jest, že prvními řemeslníky ponejvíce bývali mnichové, kněží, ba i biskupové, kteří v klášterích anebo při chrámech biskupských dílny zařizovali a sami jiné řemeslům rozličným učili. Zejména kláštery to byly, které uslechtilé řemeslo pěstovaly; až posud honosí se chrámy

klášterní uměleckými stolicemi, zpovědníci, mřížemi atd., které vyšly z rukou mnišských. Myšlenka i plán k tak mnohému nádhernému chrámu nebo uměleckému reliquiáři posla z hlavy kněžské, ba i mnohý biskup oddával se v prázdných chvílích rád práci řemeslné, zkoumal, vymýšlel a co se mu podařilo, jiným ukazoval. Vždyť tehdy biskupové a kněžstvo lidu křesťanskému všim byli; neukazovali mu jen cestu do nebeské vlasti, nýbrž dávali mu i na ruku prostředky k pozemské bláznosti. Totéž děje se až posud v krajinách misijních, kde kněz misionář musí lidu býti všim: otcem, učitelem, mistrem, opatrovníkem atd., neboť jen tak získá si důvěru a lásky a s prospěchem může pracovati na vlastním díle misionářském. Každý misionář hledí nejdříve, aby potulný lid nevěrecký k hroudě připoutal; proto učí jej zemědělství a řemeslům, pokud chápavost lidu připouští. V krajinách takých opakuje se totéž, co stalo se před mnoha stoletími u nás: církev jest učitelkou ve všem, i řemeslech.

Křesťanství a vzdělanost, jak se řemesly rozšiřují, souvisí tak těsně pospolu, že se právem říci může: »bez křesťanství nemůže býti o pravé vzdělanosti a osvětě ani řeči.«

Z toho však také vyplývá důležitá a zkušeností dosvědčená pravda, že práce jen na základě křesťanském se daří a prospívá, jakmile však půdu tuto opouští, klesá a stává se obětí nemravné spekulace. Vidíme to za dob našich. Řemesla hověla liberálním zásadám, zřekla se většinou pevné, poctivé půdy křesťanské; a hle, vydána jsou nyní kapitálu, jenž všecko vyssává na pospasy. — Kde je spása? Učte se z dějin.

Pod praporem kříže bývalo řemeslům dobře; zle se jim vede, kde kříž nevládne. Proto vraťte se zase do stínu kříže, vraťte se zase na pevnou půdu křesťanství, a nová doba zasvitne práci a lidu dělnému. Nedejte se másti hesly sebe zvučnějšími, jsou bez podstaty, jen planý zvuk. Jen v pravdě dojdete vítězství a pravdu jediné lze nalézt u Boha!

(Příště dále.)

Praporeční přísaha katolického muže.

(Číst dále.)

2. Kolik je takových mužů ve světě?

oznavše důstojnost a cenu mužovu, tažme se dále, kolik asi takových mužů ve světě se nalézá? Je jich mnoho či málo? Za odpověď sloužíž následující událost.

Professor Hettinger vypravuje, že stoje kdysi v Bologně před ohromným chrámem svatého Petronia, obdivoval jeho velikolepost. I otázel se mimojdoucího pána, jenž s patrnou zálibou ho pozoroval: »Proč pak vy, Vlaši, již takto nestavíte?« — »Tehdy,« odpověděl tázaný, »tehdy byli na světě mužové.«

»Odpověď ta,« praví Hettinger, »dá se i v mnohé jiné příčině obrátiti na Italii. Italie nemá mužův, a těch málo, jež posud má, nechce, a kdyby mohla, vypudila by je všechny.«

Může-liž však jediné Italii činiti se tato přísna sice, avšak spravedlivá výtku? Ve všech zemích ožívá se více méně žalostná píseň: »Není mužův!« Otroky a ne svobodnými muži jsou všichni ti, jižto obětují svou povinnost zisku a penězům. Kdo však sečte tyto otroky? Peněz chce nabyti, kdo kazí potraviny, špatné zboží dává za dobré, svého spoluobčana podvádí proti svému svědomí. To vše muže nehodno! To každý poznává

zdravým rozumem. Kdo nieméně snižuje tolik mužů ku zbabělým otrokům peněz? Oni sami podrobují se tomuto tyranu, nebo lépe řečeno: oni krutě potlačují vlastní, svobodnou, šlechtou vůli svou.

Zdaž je ten mužem, ať ženat nebo ne, jenž ihned zapomíná svých povinností a své cti, jakmile jen spatří pěknou osobu? Jenž takovému pohledu ihned vydává se v oběť, na místo co by pouta taková okamžitě mužně měl přetrhnouti a odepřiti sobě pohled nebezpečný? Otrokem slepého pudu je takový zbabělec, nikoli však mužem. Jednou nabízel král Dalriadů, jeden z předků rodu Stuartů, mnichovi Kolumbovi deuru svou za manželku. Kolumba byl totiž svou moudrostí, vážností a mužností docela získal srdce onoho pohanského krále. Jsa však sobě vědom své povinnosti, odmítá bez váhání svůdnou nabídku. Udiven táže se král, zdali pohled na tak ozdobenou a vlnadnou bytosť nepůsobí v něm žádné záliby?

«I ovšem,» dí Kolumba, «zálibu těla a přirozenosti. Ale věz, králi a pane můj, že ani za panství nad celým světem — kdyby se mi dávalo i s jeho poctami a rozkošemi až do skonání — nepoddám se slabotě své přirozenosti.» To byl muž, jakým i zbožný Job se prokázal býti, kdy pravil: «Smluvu učinil jsem se svýma očima, bych ani nemyslel na pannu.»

Ó kolik mužů šlape nohama svou důstojností, oddávajice se nestřídmosti v piti; kolik je těch otroků nápojů opojných! Stávalo se nezdídka, že mocný některý náčelník podrobil si ten který národ, muži klesli v porobu, stali se jeho otroky! Přemnozí upadli beze vší viny do otroctví. Avšak i jako otroci mohli uchovati sobě svou důstojnost. Ale lidé, o nichž jsme se právě zmínili, dobrovolně, bohužel, vrhají se v daleko ohavnější otroctví, vzdávajice se samochtě své důstojnosti a cti. —

Chudá, prachudá je naše doba na

muže právě ve vzdělaných krajinách: toho důkazem jsou noviny a jejich moc a vliv. Pověz mi, di přísloví, s kým zacházíš, a povím ti, kdo jsi. Kdo čte noviny nebo knihu, baví se a obcuje s tím, kdož ji sepsal. Kdo však asi po většině píše noviny? Špatné časopisy psané zvrhlými tluchuby, jsou ve světě mnohem četnější než dobré, skutečné ku vzdělání přispívající.¹⁾ Bezčestní, muži dychtivě požívají poučení a zásady, jež židovské noviny denně neb téhodně jim předkládají. Sami svým rozumem mysliti nemohou neb nechtějí. Bohu a jeho rádným zastupcům za živý svět věřiti nechtějí; to jim nepohodlné. I zaprodávají raději svůj rozum, své přesvědčení, svou vůli lidem velmi pochybných co do mravův a vědomostí.²⁾ Oni činí slova těchto lidí svým vyznáním víry, jejich vůli svou vůlí. Mužové tohoto druhu mají tolik ceny do sebe, jak oni pisálkové, jichžto noviny čtou. «Pověz mi, s kým zacházíš, a povím ti, kdo jsi.» Ale nikoliv! ještě nižšími a opovržení hodnějšími než sami nečestní pisatelé

¹⁾ Kdo lépe chce se o tom přesvědčiti, necht' přečte sobě velmi poučnou knihu ve příčině té vydanou „Vlasti“ pod názvem: „Z duševního bojiště.“ Podává Fr. Vanček. V Praze 1892.

²⁾ Bylo by velmi záhodno, aby celá veřejnost česká věděla, co se právě ve výše zmíněné knize o „ryze“ českém „národním“ orgánu, totiž o „Národních Listech.“ Zde uvádíme pouze slova (str. 58. nahoře): „Mosse v Berlíně... založil ‚Berliner Tagblatt,‘ který... jest inspirátorem našeho českého veřejného mínění, které vychází v ‚Nár. Listech.‘ Tak vyčetl ‚Čas‘ (realistický) před několika lety témuž listu, že v jeho redakci nastane zmatek, když se ‚Berliner Tagblatt‘ opozdí.“ Proč, každý se dovítí. Tak české mínění, české vlastenectví se připravuje v protestantském, pruském listu! Proto také takové vlastenectví, a správná řeč „Národních Listů,“ jak dokazuje dp. spisovatel na str. 72. Vlastenectví nade všecko! ovšem dokud nese peníze!

špatných novin jsou jejich čtenáři. Vždyť se zřikají samostatného bádání a své svobodné vůle a stávají se sluly těch, na jejichž slova přísahají. A kdo že sečte dle všeho toho, co jsme podotkli, všechny ty otroky, kteří, místo co by počínali sobě rozhodně jako mužové, následují každého nečestného pisálka, kamkoliv je vede?

Chudá, prachudá je naše doba na muže! Důkazem toho jsou víc a více mnozí se sebevraždy. Cožkoliv pohání samovraha k tomu, by se buď oběsil, nebo smrtící ranou života konec učinil, neb jiným způsobem života se zbavil, toho jest on otrokem. Zbaběle a malomyslně hledí nešťastník takový utéci nouzi v životě, nebo tělesným nemocem, aneb výčtkám svědomí. Na samovrahu jeví se vždycky opak oné síly a mužnosti, kterou očekáváme u muže, totiž zbabělost a nesevědomitost. Rozumí se, že máme zde na zřeteli jen samovrahy v přičetném stavu. Kolik však i z těch, jižto v nepřičetném stavu sahají sobě na život, vlastní vinou zavinilo tento svůj stav tím, že se snížili na otroky té které náruživosti! V anglickém vojstě klesl r. 1870. počet samovrahův o 33%. Vojenský spisovatel anglický Smaut udává toho zjevu příčinu: Vojáci vstoupili totiž hojně do spolku střídmosti, čímž otravování lihem ubylo, ježto dříve tak velmi bylo rozšířeno u vojska a námořnictva. S opilstvím ubylo i samovrahů.

Chudá, prachudá je naše doba na muže. Mámeť důkaz ještě hroznější než je samovražda. Není ovšem pravým mužem, kdož ku jednání proti rozumu se sváděti dává kteroukoli náruživostí. Což ale, jestliže takový zženštilý otrok svou nešlechetností ještě okrašluje, chválí, ano za jediné pravou svobodu ji vyhláší? V takovém pádu jeho nerozum se stává téměř nevyhoiditelným. Jeho smysl pro svobodu otupěl; otroctví se mu zalíbilo;

on zkrátka dospěl na nejnižší stupeň bezecnosti. — A stává-li takových lidí? Bohužel, že celí národové ztrácejí smysl pro pravou svobodu. Když se katolická víra octla ve světě, bylo tak na denním pořádku. »Mnozí chodí,« píše sv. Pavel (Fil. 3, 18), »jako nepřátelé kříže Kristova, jejichžto konec je zahynutí, jejichžto bůh břicho jest, a sláva v zalianbení jejich« (=kteří slávu hledají v hanebných věcech). Proto varuje sv. Petr křesťany své doby před svádci, ježto takto ličí: »Pysně marnosti mluvce, žádostmi těla loudí ty, ... svobodu jim slibující, ježto sami jsou otroci porušení.« (II. Petr. 2, 18.) Svátý apoštol nemluví o pohanech; ličí odpadlé, špatné křesťany, kteří žili jako pohané. Mravním zákonem křesťanským povrhli, viru zahodili, a se vychloukali, že mají svobodu, kterou však týž svátý apoštol nazývá »pláštěm špatností.« Zdali pak nelíčili apoštolé těmito slovy zároveň svobodomyšlné (liberály¹⁾ našich dnů? Tito honosí se, že přinášejí lidem svobodu; než — popatřme poněkud na jejich život a učení!

Jsou pak lidé tito dvojího druhu: svobodomyšlní sprostí a vznešení. Všichni shodují se v tom, že chtějí býti sami svými pány, a nikdo že nemá jim co poroučeti. Sprostí liberálové jsou upřímnějšími, pravice neobalené, co chtějí. V tom jediné liší se od oněch.

Jak pak si představuje obyčejný člověk život a svobodu, když liberalismus byl otrávil jeho srdce? Svobodným býti, znamená u něho žiti dle rozmaru, bez všelikého zákona. Žitím však vyrozumívá jísti, pít a se baviti. A k čemu jest u něho práce? K tomu, aby sobě

¹⁾ Naši „svobodomyšlní“ nebo „Mladí“ neb jak kdo chce je jmenovati, nejsou o mák lepší než liberálové jiných národů. Jména jiná — vše tatáž! Táhlit také nedávno všichni za jeden provaz na říšské radě!

mohl život tento osladiti jak možná nejvíce. Za nejsvobodnějšího muže má onoho, jenž musí nejméně pracovati, za to však může pochutnávatí sobě na pokrmeh a nápojích, své »zábavy« vyhledávati, nikoho se neptaje, zcela po chuti. Kdo takto žije neb může žiti, na toho hledí okem závistivým. Je nespokojen se svým osudem a s celým světem, poněvadž dle svého mínění není nebo nemůže býti tak šťastným. Proto hledí aspoň tak volně žiti, jak jen může, a přestupuje zákony, jak mu lze. Těch, jimž prozatím je podroben, mocně nenávidí, a s důvěrou hledí do budoucnosti, v níž, jak nerozumně se domnívá, všeobecná svoboda a rovnoprávnost nadejde beze všeho zákona.

Vysocí a vznešení liberálové dobře nahlízejí, že zákony jsou potřebny, ne sice jim, nýbrž lidu, aby byl držen na uzdě. Zákony a zákonnou vrchnost (autoritu) uznávají za dobré, slouží-li k tomu, aby živobytí učinily jim příjemným a požitku plným. Jakmile však zákony chtějí omeziti jejich libovolný život, je zle: zákony jsou proti svobodě, praví, pryč s nimi! Oni »také« někdy věří v Boha. Bohu tomu však je stále řídit se podle nich! Zákonů je vízících Bůh dáti nemůže, vždyť by nebyli již svobodnými! Tento bůh nemůže více vědět než oni; proto nesmí jim přednáseti nebo zvěstovati pravd, které převyšují jejich rozum! Vpravdě jest Bůh liberálů — připouští-li vůbec ještě jsoucnost Boží — pouze k tomu, aby pečoval o vyrazení a rozkoše lidí, a by konal, co jim se líbí!

Zákony jsou však neuprosné, nutící všechny lidi, tedy i svobodomyslné, aby jich poslouchali a jim se podrobovali. Nemoc a smrt přicházejí a neptají se, jsou-li vítány čili nic. Kde pak tu pojednou je svoboda člověka, kam se poděl výrok nepravých učitelů svobody mluvící-

cích, že člověk je sám sobě zákonem? Veliká většina jich ani se nesníží, aby odpověděli na tu otázku, a objasnili hlásanou protivu. Vždyť právě ta nepravá svoboda utlumí rozum a spoutá vůli. Pročež nesmí nikdo tázati se jich na takové věci. Nejraději odpovídají: »Jezme a pijme, zítra umřeme!« Ale rozum lidský, zvláště rozum muže, nedá se tak snadno ukonejšiti. Šlíc mnozí hledat odpověď na otázku: »Proč my, svobodní mužové, musíme se dávatí přemoci smrti a podobnými tyrany?« A jejich konečná odpověď zní: »My lidé vůbec nejsme svobodní. Vše, co činíme, děje se podle jistých zákonů, jež bezděky plníme. Domníváme se toliko, že jsme svobodnými, ale nejsme jimi.« — Jistý Dr. Bernheim ve Würzburgu zkoumal nedávno, proč asi tolik vojáků v německém vojstě bere si život a proč že počet samovrahů vůbec stále stoupá. A jak odpovídá na to? Ne proto, že se jim stýská po domově; ne utrpená urážka na cti, ne týrání a dluhy bývají dle něho hlavní toho příčinou: k samovraždě přichází prý člověk jako k jinému způsobu smrti, určitými, ovšem neznámými zákony. Tim prý se přihází, že počet samovrahů roste v jistých letech a ročních časech, v jiných opět klesá.

Divná to moudrost těch svobodomyslných pánů: toť pro samou svobodu nemá člověk již pražádné svobody! Tak daleko oni dospěli! Ale není-li samovrah svoboden při svém rozhodnutí, jak pak, zdaž není i zloděj donucen nezměnitelnými (ovšem neznámými! jim!) zákony, aby se rozhodl ku krádeži? Podle nauky páně Bernheimovy a podobných »svobodných mužův« arcit! Ale jakým tedy právem — dle této nauky — trestán bývá zloděj, podvodník, vrah a vůbec kterýkoli zlosyn za své zločiny? Vždyť všichni tito vykonali jen jsouce k tomu donuceni neznámými zákony! Ne, nikoliv! Neznámé

zákony nepřivádějí člověka v záhubu! Božský zákonodárce Ježíš Kristus slavně pronesl každému rozumnému člověku dobře povědomý zákon: »Amen, amen, pravím vám, že každý, kdo činí hříchy, služebník je hříchu.« (Jan 8, 24.) Ztratili-li muž svobodu a svou důstojnost, bývá pravidelně tažen otrockými pouty svých náruživostí k zoufalství nad sebou samým! Nad jakou pak propastí společnost lidská se octne, rozmnožují učenci takové zásady, poznává každý sám. »Člověk nemá zákona,« tou naukou počal liberalismus a končí jiným nerozumem, že »člověk v jednání svém veden bývá slepou nutností přírodní!« Kde liberalismus vniká do srdcí, tam nestává již více mužů, tam jen otroci zmitající se jako třtina větrem lidských důmněnek, náhledův a náruživostí. Svobodný muž vykonav něco, nestydí se a vyznává: »Já to učinil, já jsem za to odpovědným.« Otrok svých vášní, snižený muž nemá této odvahy do sebe. Svaluje odpovědnost na jiné, na konec — na slepý pud. Toť liberální! Liberalismus přináší již všude ovoce, jako byl dříve všude zasil semene. Jeho moc je důkazem, jak prachuda je naše doba na muže. Chudá je, toho důkazem moc peněz a zisk, jemůž namnoze obětují mužové svou důstojnost; dále tělesné rozkoše, velmoc špatných novin židovských nebo požídivstělých, sebevraždy, konečně lichá svobodomyslnost čili liberalismus. Jak pravdivě mluvil tedy prorok Isaiáš řka, že »dražší bude muž nad zlato.«

Uváživše vše to, tážeme se: což není žádné pomoci, nestává východu z tohoto bludiště?

3. Jak lze odpomoci?

Pomoc bude jediné možná: jestliže mužové nahlédnou svou důstojnost, cenu a svobodu, ji sobě uchovají, zároveň pak poznají povinnosti svých proti Bohu a

počinati sobě budou tak, jak **Bůh** předpisuje. V čem se zakládá pravá svoboda, ukázali jsme krátce v první a druhé části. Kdo však přináší nám tuto důstojnost a svobodu? Ten, jenž ji jiným přinesl, dává ji nám. »Ježíš Kristus věra i dnes, onť i na věky« (Žid. 13, 8), můžeme říci i zde. On není pro jedno století, nýbrž pro všechna; on není pro jednu zemi, pro jeden národ, nýbrž pro veškeré kraje a všecek lid. »Pravda vás osvobodí,« řekl sám a jinde dodal: »Já jsem pravda, cesta a život.« (Jan 14, 6.) Nuže, kdo přivede muže k Ježíši, ten je osvobodí, dá jim pravou svobodu, pravou osvětu. A kdo že jest vůdce náš k Ježíši Kristu? Jest jim církev katolická, učitelka pravdy, ochránitelka svěřené víry.

Stůjž zde k našemu povzbuzení vzor muže a rázného katolika. Jest to nadporučík Paqueron, jenž r. 1863. zemřel v Angoulému maje 72 let věku svého. Na jeho náhrobku čteme krátká, ale významná slova: »Véritable soldat chrétien« (Pravý křesťanský voják). On v čas miru i ve válce prokázal vlasti mnohé dobré služby. Devět měsíců po úmrtí své manželky napsal si do denníku: »... vždy víc a více poučovati se o svých povinnostech a přičiňovati se, abych je plnil vždy lépe a lépe: toť vážný úkol mého života.« Pak dopodrobna uvádí své povinnosti, jakých jest mu plniti jako křesťanu, pánu domu (hospodáři), otcí, úředníku. Odkud pak čerpal tento muž vědomí o svých povinnostech, svou ráznou povahu, statečnost a radost v tolika těžkých zkouškách života? Pravi to sám v jednom z četných dopisů ke svému synu, studujícímu v Paříži. Odpovídat na jeho stížnosti: »I já jsem druhdy zmalátněl na duši, milé dítě, totéž jsem zakusil jako ty: přirozenou silou však se tu nevítež. Když vnitřní odpor se mne byl zmocnil, míval jsem po ruce

neomylný prostředek a také jenom tento jediný: odkryl jsem své srdce zpovědníkov i šel ke sv. přijímání. Myslíš, že bych dovedl snášeti svůj osamotnělý život s jeho ztrátami v minulosti a hořkostmi ve přítomnosti bez sv. přijímání?« Co pak při jiné příležitosti píše témuž synu, posluchači na polytechnice, v příčině házně lidské, to po celý život sám též konal: »Vztyč ihned svůj prapor vysoko,« praví, »aby lidé věděli, kdo jsi! Po 48 hodinách nesmi býti v pochybnostech o tobě ani jedinkého z tvých spolužáků, nikdo nemá tázati se tebe, jak že smýšlíš! Toť jediný prostředek k vyhnutí se nepřijemnostem! Buď křesťanem, prostým, ale zjevným — nade vše varuj se zmlátnělosti. Kdo má česť, býti katolíkem, nebude se doprošovati jiných, aby měli strpení s jeho přesvědčením; vždyť on má právo, úcty požadovati! Neboj se, že tě budou považovati za podivína! Více než 40 let jsem takovým podivínem, a přece nestrali mne proto ani Bůh, ani lidé!« Toť řeč, ale též skutky pravého, celého katolického muže. Toť řeč důstojníka francouzské armády!

Nuže, takových lidí máme následovati!

Mnozí mužové zvlažněli v povinnostech svých. Zapomněli na přísahu učiněnou při křtu svatém na prapor Kristův. Místo aby pod praporem Kristovým bojovali za pravdu a svobodu svou i církev, skrývají se snad a vzdalují se praporu toho. Je-li tu pomoc možná? pláme se znova. Je! Pramen mužových povinností jakož katolika vůbec jest křtitelnice; jejích křestní sliby jsou přísaha praporeční! Odtud také nutné přijítí musí probuzení. Uvážili-li muž dokonale, jak se naň přísluší, a ne již polovičatě své povinnosti, plynoucí ze slibu křestního, tu zajisté naplněn bude nadšením pro svou česť a vrátí se zpět ku své důstojnosti v případě, že by ji byl ztratil.

O povinnostech těchto promluvíme obsírněji v úvahách III.—IX. Abychom však měli hned nyní jako v obraze před očima onen slavný obřad, za kterého katolický muž při křtu svatém byl učinil přísahu křesťanského bojovníka, uvedeme zde obřad ten v celém jeho rozměru.

(Příště dále.)

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Část dalsí.)

Řezníci.

Stít: V červcovém poli zlatý vůl a širočina přirozené barvy. Korouhev červcová a zlatá. Patronové: Svatý Matěj, širočinou usmrcený, a sv. Lukáš podle obětního zvířete, s nímž se vyobrazuje, vola, jak viděl sv. Jan ve svém tajemném zjevení.

Dvanácte mužů vyvolil si Pán Ježíš, odůstojnil je nejdůvěrnějšího obcování svého, vyslal je do světa s toužé mocí, s jakou sám od Otce nebeského byl poslán, učinil je svými apoštoly. Ale

jeden z apoštolů, Jidáš Iskariotský, stal se zrádce, ztratil převznešený úřad, ztratil život, ztratil vše. Počet svatých apoštolů měl však býti doplněn před sesláním Ducha svatého. Kterak se to mělo státi? Kristus Pán již byl vstoupil na nebesa. Vůle lidská neměla zde rozhodovati, ale povolání Boží. Toho si byli vědomi naši svatí apoštolé, obrátili oči i srdce svá k nebesům, postavili dva, Josefa, jenž slul Barsabáš, který měl přímí Spravedlivý, a Matěje. A modlice se, řekli: »Ty Pane, jenž znáš srdce všech, ukaž, kterého jsi vyvolil, jednoho

z těchto dvou, aby přijal místo posluhování tohoto a apoštolství, z něhož vypadl Jidáš, aby odešel na místo své. I dali jim losy, a padl los na Matěje, i přičten jest k jedenácti apoštolům.

Svatý Matěj svou věrností napravil nevěrnost Jidášovu. Přijav Duchu svatého, kázal ihned sv. evangelium a to napřed v Judsku, pak v Kapadocii, na březích moře Kaspického, konečně v Africe v Etiopii, kdež i smrtí mučnickou život svůj dokonat; byltě ukamenován, a hlava sekero mu stata, kolem 24. dubna 74.

Matka císaře Konstantina Velikého, sv. Helena, přinesla ostatky sv. Matěje do Říma; část jich tam uložena ve chrámě Panny Marie Větší, druhá část ve chrámě světcově, ve vesfálském městě Trevíru.

O sv. Lukáši viz stať o malířích.

Sedláři.

Štít: Ve stříbrném poli červcové sedlo zlatem lemované. Korouhev stříbrná, červcová, zlatá. Patron: Svaty Jiří.

Kdož by neznal obrazu sv. Jiří! Vidíme sličného vojína na bujarem koni, kterak proráží svým kopím zlého draka. Vypravuje legenda, že hrozná nestvůra celou jednu krajinu strachem a hrůzou plnila, zvířata i lidi napadala. Statečnému vojínu sv. Jiří podařilo se s pomocí Boží dravce toho zničit. Ale obraz ten i jinou, hlubokou pravdu nám připomíná, že totiž svatý mučnick náš nepřátely spasení překonal, slavně nad nimi zvítězil. Skonal v pátek, v týž den, jako nejslavnější vítěz nad smrtí a ďáblem, Kristus Pán. Možná tudíž jistou měrou též o sv. Jiří užití slov Isaiáše proroka: »Zdaliž jsi ty neučeril pyšného, neranil draka?« (Is. 51, 9.) Pravíme »jistou měrou«; neboť Spasitel náš zvítězil vlastní mocí, sv. Jiří mocí a milostí Krista Pána. On poslechl rady sv. Pavla řkoucího: »Oblecte se v celé odění Boží, abyste

mohli státí proti úkladům ďábelským. Neboť není bojování naše toliko proti tělu a krvi — t. j. proti pouhým lidem — ale proti knížatům a mocnostem, proti správčům světa této temnoty, proti duchovním zlostem v povětří — t. j. proti vyšším zlým mocem. Protož vezměte odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý a ve všem dokonali státí« (Efes. 6, 11.—13.).

Sv. Jiří pocházel z rodu vznešeného v Kapadocii, v nejvýchodnější krajině Malé Asie. Po smrti rodičů stal se důstojníkem ve vojsku císaře Diokleciana. V krátké době velice se proslavil a mnohonásobně vyznamenán. Avšak, jak jsme už několikrát slyšeli, jal se Dioklecian křesťany pronásledovati. Jiří, věrný služebník Kristův, vida, že se mu pěkná skýtá příležitost ozdobiti se korunou mučnickou, rozdál všecek majetek chudým, otroky pustil na svobodu a pln svatého zápalu předstoupil před Diokleciana. Neohroženě vyznal císaři, že Kristus jest jednorozený Syn Boží, on že jeho služebníkem, on že křesťanem. Nemálo se divil císař, že i slavný důstojník Jiří křesťanem; v pohanské zaslepenosti odvracel ho od křesťanství napřed lícením a sliby, po té hrozbami. Avšak chrabrá rytíř odpověděl: »Císaři, co mi slibuješ, tím pohrdám, a čím mně hroziš, toho se nelekám!« Podrážděn Dioklecian jako drak; do zálaře kázal uvrci svatého vojína a zle ho mučiti. Všecko tělo Jiřího strašně zraněno a nad to ještě na ostrém kole lámáno. Než anděl Boží ho zachránil. Opět zdráv stojí znova před císařem. Někteří z vojinův, ano i císařovna Alexandra, vidouce stálost a neohroženost Jiřího, uvěřili v Pána Ježíše. A co Dioklecian? Do jámy vroucí poručil hoditi sv. mučenika. Za tři dni poslání jsou vojíní, aby kosti Jiřího zakopali; on však byl živ a zdráv; vojiny ty získal Kristu. Nové muky, nové trápení uchystány našemu světci. Snášel vše trpělivě, těšil

a radoval se, že se může obětovati pro čest a slávu Boží. Konečně sťat — 23. dubna r. 303.

Z krajín východních rozšířila se úcta sv. Jiří brzo i po západě; křtící v XI. století vzývající ho zvířili nad Turkem a dobyli Jerusáléma; r. 1222. prohlášen na národním sněmě oxfordském v Anglii za patrona všeho vojska; v Rusku cti se jako ochrance celé říše a obraz jeho stkví se ve středním štítu znaku carského. I v naší stověžaté Praze uctěna památka sv. Jiří hned na počátku křest. dějin naší milé vlasti. Vratislav I., kníže český, syn prvního křest. panovníka v Čechách bořivoje a jeho svatě choti Ludmily, zbudoval na Hradčanech kollegiatní chrám Páně, u něhož kníže Boleslav II. r. 973. vystavěl panenský klášter; první abatýši byla ctihodná Milada, sestra Boleslavova. Chrám ten stojí dosud.

Sedlářem byl sv. Kvalfard, poustevník. Narodil se v Bavorsku v Augsburgu. Vyučil se sedlářství, cestoval s obchodníky do Italie do Verony a provozoval tam své řemeslo; co zahospodařil, věnoval chudým. Později vystavěl si v lese u řeky Adíže poustevnu. Zemřel 30. dubna 1127.

Sklenáři.

Štít: Ve stříbrném poli dvojité gotické okno s modrými kulatými tabulkami, pod ním měřítka a diamant. Korouhev modrá a stříbrná. Patron: Sv. Serapion, s okna padající.

Léta Páně 249. vzbouřili se v Egyptě v Alexandrii pohané proti křesťanům a hrozně je týrali. Tehdy i sv. Serapion ve svém vlastním domě mučen, kosti mu polámany a s okna hozen na ulici — 14. prosince.

Sládci.

Štít: Ve zlatém poli převrácený soudek a v něm tři zlaté čepy. Korouhev modrá a žlutá. Patron: Sv. Florian (viz stať o kominicích).

Soukeníci.

Štít: V červeném poli zlatá soukenická probazovačka (člunek). Korouhev červená a zlatá. Patronové: Svatý Martin, dělíci svůj soukenný plášť a polovici žebráku dávající — Sv. Severus z Ravenny, jenž byl tkalcem vlny, po té zázračně zvolen za biskupa (zemřel r. 390).

Slavný světec Martin, biskup turský, narodil se roku 316. v panonském městě Šabarii (nynějším městě Steinamanyer v Uhrách). Má se za to, že byl rodem Slovan. Otec jeho byl tribunem, setníkem vojenským. Martin jako chlapec přišel s rodiči do Pavie v Italii a tam vychován. Ač rodiče byli pohané, dal se desítiletý synáček zapsati mezi čekance svatého křtu a chodil do školy křesťanské. V patnáctém roce musil se Martin státi jízdným vojínem římským. V nynějším francouzském městě Amiensu spatřil u brány žebráka polonahého, zimou se třesoucího, jenž ho prosil za almužnu. Martin nemaje peněz daroval mu polovici svého vojenského pláště. V noci se mu zjevil Pán Ježíš darovanou polovici pláště přioděný a pravil andělem jej obklopujícím: „Martin, ještě nekrtěný, rouchem tím mne přioděl.“

V osmnáctém roce pokřtěn zbožný vojín. Sloužil ještě dvě léta, potom však složil zbraň a odebral se k sv. Hilariovi, biskupu poitierskému, jenž mu udělil nižší svěcení. Vybral se za svými rodiči, z Italie do Panonie se vrátivšími, aby je obrátil na víru křesťanskou. Matku obrátil, otce však nikoliv. Po čase odesel opět do Gallie (nynější Francie) do Poitiersu k sv. Hilariovi. Dostal od svatého biskupa kousek země nedaleko Poitiersu a vystavěl tam klášter, první to klášter v Gallii, nejstarší klášter v zemích západních. Stav se biskupem v Toursu, zbudoval si i tam klášter a za krátko shromáždil kolem sebe osmdesát mnichů. Seč byl, šířil víru křesťanskou, obracel pohany;

Bůh mu pomáhal mnohými zázraky. Na ssutinách pohanských chrámů stavěl křesťanské kostely a kláštery. Často zavítal na císařský dvůr, tehdy v městě Trevíru meškající, přednášel císaři prosby své o zvelebení církve svaté a svatého náboženství, a býval obyčejně vyslyšen. Za blahodárné činnosti blížil se světcí konec života. Na jedné biskupské cestě roznemohl se. Plačící volali žáci jeho: »Otče, proč nás opouštíš? Komu zůstavis nás smutné? Draví vlci vrhnou se na stádo tvé!« Svatý Martin modle se, odpověděl: »Pane, jsem-li ještě potřeben lidu Tvému, nezdráhám se pracovati. Staniz se vůle Tvá!« Skonal klidně a svatě s očima k nebi upřenými dne 11. listopadu 400, v 85. roce věku svého. Pochován v Toursu. Na pohřeb se mu šelo dva tisíce mnichův a tolikéž jeptíšek. Biskup Perpetuus vystavěl nad hrobem krásný chrám.

I naše milá vlast má mnoho kostelů sv. Martinu zasvěcených.

Soustružníci.

Štít: V modrém poli stříbrné, uměle vysoustruhované věci a dvě soustružnická dláta křížem položená. **Korouhev** modrá a stříbrná. **Patron:** Sv. biskup a mučieník Erasmus; v ruce drží šroub, čímž naznačuje, že z něho byly vnitřnosti vytočeny.

Svatý Erasmus (Erazim) byl za císaře Diokleciána biskupem ve Formiách nedaleko Říma, biskupovav před tím v Antiochii a v Sirmiu. Mučen strašným způsobem; bylť mrskán, holemi bit, poléván hořící pryskyřicí, sirou, rozlaveným olovem, vroucí smolou, vařicím voskem a olejem. Zázrakem zachován živ. Uvržen do žaláře, ale od anděla vysvobozen. Opět chycen, opět mučen. Sevřen rozžhaveným železem na životě, až z něho vnitřnosti vytlačeny. Památka jeho slaví se 2. června.

(Přístě dále.)

Ze života a spisů blahosl. Markéty Marie Alacoque.

(Část další.)

Gato milá sestra se pak odebrala domů, aby své záležitosti přivedla do pořádku, což ovšem již činila ráda. Řekla věčně »s Bohem« světu s radostí tak velkou a neobyčejnou, že byla téměř beze smyslu, hlavně též pro laskavost a bolest ji zjevnou při jejím odchodu.¹⁾ Hlavně pak její paní matka ničeho neopominula, jen aby ji u sebe ještě zadržela. Ale ona si připadala jak otrokyně, která se vidí vysvobozena z vězení a pout, aby vstoupila do domu božského zenicha, majíc se svobodně radovati z jeho přítomnosti, z jeho lásky a z jeho darů. Tato milá sestra neměla zajisté žádné příčiny pochybovati o svém povolání, vždyť chtěla býti dcerou svaté Panny. Sama totiž vyznala, že v tom okamžiku, kdy měla již vstoupiti do kláštera, všechny ty strasti a útrapy, kterými dříve tak byla stisněna, se obnovily s takovou prudkostí, že myslila, že musí její duše s tělem se rozloučiti; bylo to v sobotu na den sv. Magdaleny de Pazzi roku 1671. Ji byly tenkrát 23 léta.²⁾ Od té doby, co byla v klášteře,

¹⁾ »Škola B. S. P.« 1892, sešit dubnový, str. 102., pozn. 2).

²⁾ Musíme opravit jednu nesprávnost v udání vstupu blahoslavené do kláštera. Svátek sv. Magdaleny de Pazzi, připadající dle kalendáře na 25. května (v Čechách na 27. května), jest nejepšíše datum její první návštěvy v klášteře, kdy Pán k ní řekl: »Zde tě chce mítí!« Tu tedy obdržela vyšší potvrzení svého povolání a vrátila se, aby uvedla své záležitosti do pořádku. Existuje též listina nedávno opět nalezená, která dokazuje, že blahoslavená nemohla do kláštera vstoupiti leč 20. června; jest to její vlastní rukou podepsaná zvěř, kterou učinila opouštějíc otcovský dům. Zní pak závěr tak následovně: »Závěr panny Markéty Alacoque. U přítomnosti královského notáře, bydlícího níže jmenovaném městě Saint Martin d'Ozollas a u přítomnosti níže podepsaných svědků, k tomu jen účelu povoláných, byla přítomna svou vlastní osobou panu Markéta Alacoque, dcera

všechny její útrapy zmizely; zdálo se, jakoby její nebeský ženich ji oblécel v plášť nebeské slasti a radosti. Cítila pak se tak okouzlena, že se nemohla zdržeti, aby neřekla: »Zde mne chťl Bůh mítí.« (Přistě dále.)

zemtělého p. K. Alacoque, doživotního královského notáře ve Verosvres, královského zástupce krajín a panství Terreau, a paní Philiberty rozené Laminové. Kterážto úplně jest zdráva na těle i na duši, při zdravé paměti a zdravém rozumu, jak též mně řečenému notáři a řečeným svědkům se jeví, a hodlajíc vstoupiti do kláštera Panny Marie v Paray-le-Monial (ke vstupu jí dává i představená i ostatní jeptišky toho kláštera naději), chtějíc zabrániti veškerým nesnázím, které by mohly mezi jejími příbuznými o její podíl povstati po jejím vstupu do kláštera, dosáhne-li toho štěstí, žádala mne a prosila, že chce dle napsané přítomné závěti ualožiti svým podílem, jak následuje: Nejprve: Poznamenala se znamením kříže žádajíc božskou vznešenost, aby se uad ní smilovala pro veliké její urážky a by jí dala milosti k dosažení jejího účelu, vyprošujíc si k témuž pomoc nejl. Panny Marie a přimluvy všech svatých a světic s nebů: a počínajíc rozdělovati, dává a daruje chrámu řečené obce Verosvres celkem 25 franků, kterážto suma má býti obrácena k zaopatření korouhve nebo menšího roucha, a to má býti vyplaceno hned po její profesi v řečeném kláštře z dědictví výše jmenovaného. Dále (Item): Daruje a poroučí právem založení, dědictví a zvláštního odporučení a přenechání řečené paní Philiberty Laminové, své milé matce, celkem 500 franků, které jí ona dala ze svých peněz při smlouvě o manželství pana Jana Chrysostoma Alacoque s pannou Andélou Aulmonier; suma řečená má též býti vyplacena po její profesi, aby mohla s ní aložiti podle své vůle, aby se též mohla odškodniti za všechny nároky, které by mohla mítí na jejím majetku; v témž čase má býti její milé matce vyplaceno 18 franků, za které jí má býti koupen zcela nový šat. Item: Daruji a poroučím ctěnému pánu Jakobu Alacoque, mému bratru, nyní studujícímu v kolegiu v Cluny, celkem 300 franků, lásko, které mu bylo darováno dle závěti řečeného nebožtíka Klauđa Alacoque, jeho otce; jeho skříň nebo na místo toho, kdyby mu ji nechtěli vydati, celkem 18 franků, nad to ubrus, 20 ubrousků, čnovou mísu a stříbrnou lžici; to vše se mu má vyplatiiti, až se stane plnoletým, ale jen bez úroků za všechny nároky, které by mohl činiti, se sušnou prosbou, aby to přijal. Item: Chce, aby její rozkaz, který Petrovi dala ve příčině ovčí, byl vykonán, totiž aby byly rozděleny stejnoměrně, jednu polovíčku má dostati řečený Jakub, její bratr, polovíčku druhou ctná dívka Klauđa Alacoque, sestra Huguetty a Magdaleny Alacoque, a řečená Huguetta Alacoque má mítí stejný podíl toliko na tom kapitálu, ale i na přebytku, který jest a který ještě bude, tedy tak, že jednu polovíčku má Jakub a druhou řečené neteře Klauđa a Huguetta. Kteroužto Klauđu Alacoque, dceru manželů Alacoque a Aulmonier ona čini, jmenuje, volí a stanoví za svou jedinou úplnou dědičku, která má obdržeti vše, o čem se jinak žádná zmínka v této závěti nečiní s tou podmínkou, že vyplatí všechny řečené legáty a odporučení, dále její vůno, které jest slíbeno řečenému kláštře Panny Marie v Paray, a každoročně až do její smrti jí vyplatí na den její profese 5 franků. Item: Dává a poroučí milým dítčům Huguetty a Magdaleny Alacoque, dceruškám řečeného pána Alacoque a Aulmonier, svým neteřím, každé celkem 300 franků a mimo to řečené Huguetty šat v ceně 30 franků, splatné až při její svadbě nebo při plnoletosti z jejího řečeného dědictví. Za vykonávatele této přítomné závěti jmenuje řečeného pána Jana Chrysostoma Alacoque, aby ji v této starosti podporoval, jsouc úplně přesvědčena, že on vše dobře vykoná, když ona mimo to nikoho nemá, koho by o to žádala, ježto, jak ona dobře ví, od smrti otcevy ji ustavičně podporoval. V tom případě, že by pro rozličné přčiny se nemohla dostati do řečeného kláštera, vymínuje si mimo ty peníze, které by měl klášter dostati, ještě tolik, aby jí bylo možno do jiného kláštera se dostati a vyprošuje si zatím podpory svého pana bratra. Mimo svrchu řečené chtěla nížeopodpsaná panna závět činiti, aby všechny jiné závěti, které snad dříve udělala, touto byly nahrazeny, chtějíc, aby tato platila v úplné formě závěti a nařízení za její poslední vůli. Napsáno, přečteno a přehlédnuto v domě řečené panny závět činič, ve evětnici na východní straně, kamž jsem byl zavlán pro tu příčinu po 10. hodině ráno dne 19. června 1671 u přítomnosti V. Aulmonier, pána na Chalamforge, a Ant. de Laroche, faráře řečené obce Verosvres, vyžádaných, povolanych a podepsaných svědků mimo řečenou pannu závět činič, u jichž všech přítomnosti závět přečtená opět přečtena, načež panna odpověděla, že tak právě chce. Potvrzujeme, že škráno jest na třetím a čtvrtém řádku. Podpis: Markéta Alacoque. Aulmonier de Chalamforge. A. de Laroche a Decllessy, královský notář. Uloženo u p. Thevenina, notáře v Charolles, zástupce p. Declessy, notáře v Saint-Martin d'Ozoules. — Poznámka. Tato závět, doslova přepsaná, potvrzuje úplně dobře datum, které se týká vstupu blahoslavené do našeho kláštera, který pak souhlasí s její obláčkou. Vskutku akta jednající o její obláček, psaná vlastní její rukou, jsou datována asi dva měsíce po zařázení; nesou datum 25. srpna 1671. Bylo to tedy 19. června (v pátek), kdy blahoslavená podepsala svou závět ve svém vlastním domě. Ona pak sama tvrdí, že vstoupila do kláštera v sobotu; jest tedy veškerá přčína souditi, že šla hned druhého dne (v sobotu) do kláštera a o vstup žádala následujícího téhdne, což bylo asi dva měsíce do 25. srpna.

K. Z Říma. (Původní dopis.)

Závěr slavností jubilejních.

Jubilejní komitét římský oznamuje právě, jakým způsobem mají býti zakončeny slavnosti jubilea papežského. Závěrečné slavnosti jubilejní budou konány na dvou místech, k nimž všecek lid katolický pozírá s největší úctou, láskou a nadšením: v Římě totiž, kde dli proslavený jubilant, náměstek Kristův, a pak v Lúrděch, kde zjevila se Máť Kristova a kde posud divy neslýchané tvoří Královna nebes neposkvrněná... V Římě bude ve výroční den jubilea, 19. února, dopoledne slavnostní audience u sv. Otce, odpoledne pak v basilice sv. Petra slavné „Te Deum.“ Co pak se slavnosti v Lúrděch týče, pořádána bude duchovní pouť k Panně Marii Lúrdské na poděkovanou za biskupské jubileum sv. Otce. A tu byli jsme požádáni, abychom katolickému lidu českému učinili následující **provolání:**

Duchovní pouť k Panně Marii Lúrdské
na poděkovanou za biskupské jubileum svatého Otce
a na vyprošení milostí Božích pro nás, pro naše rodiny a naši vlast.

1. V Lúrděch.

Neposkvrněná Panna řekla: »Přeji si, aby mnoho lidí sem putovalo.« Prání Matčino se rozšířilo rychlostí blesku do čtyř úhlů žasnoucího světa. Zástupy nesčetné hrnou se navštívit jeskyně a miliony křesťanů touží po štěstí skropiti svými slzami místo zasvěcené kročeji Panny Marie.

2. Svatý Otec se nám ráčí postaviti v čelo.

Ke hlasu Panny Marie poji se dnes vyzvání náměstka Ježíše Krista, jenž tohoto roku zve do Lúrd všechny dítky své. Aby vyzvání to bylo účinnější, otevřel nám nejen poklad svatých odpustků, nýbrž slíbil také, že nás provodí, ano, že bude na této zbožné pouť duchovní našim vůdcem.

Vzhůru tedy všichni do Lúrd, synové církve Kristovy, synové velekněze Lva XIII. ! Vzhůru do Lúrd se svatým Otcem! On chce býti na pouťi našim druhem, on chce s námi prositi Panny Marie, aby urychlila vítězství církve svaté, aby dala mir národům všem.

Svatý Otec jde s námi prosit Panny neposkvrněné, aby zadržela rámé Spravedlnosti božské, která hrozí ztrestati a zničiti hříšníky světa.

Jde se poklonit Panně mocné, Matce milosrdenství, Uzdravení nemocných, Útočišti hříšníků, Potěšení zarmoucených, Pomocnici křesťanů, Bráně nebeské, jde prosit, aby přívětivě a milostně přijala sliby a vyslyšela touhy a modlitby každého z nás, kteří s ním účastníme se pouťi té.

Bude nás provázeti zcela zvláštním způsobem do Lúrd 11. února o slavnosti zjevení Panny Marie Lúrdské, aby nás jí znova odporučil, aby nás zasvětil Panně neposkvrněné, aby rozsvítil lampu votivní, jež bude neustálým pokračováním proseb a modliteb našich.

Synové církve a sv. Otce, putujme všichni do Lúrd! Do Lúrd především, abychom pěti chvalozpěvy díků za to, že Panna Maria uchovala našeho milovaného svatého Otce od milionův oddaných dítek, že prostřednictvím blahoslavené Panny jubilejní slavnosti sv. Otce přispěly ke triumfu či vítězství církve svaté, papežství a Krista, jakož i k ponižení a pokoření nepřátel zlých.

Vzhůru do Lúrd, vzhůru!

3. Prostředky a odpustky.

Aby bylo lze vykonati zbožnou tuto pouť, jest třeba spojití se myšlenkami i city svými v devítidenní pobožnosti ku počtě Panny Marie Lúrdské, jakožto přípravě na slavnost jejího zjevení, slavnost to dne 11. února 1894, a v modlitbě svatého růžence každodenně konané na úmysl Jeho Svatosti.

Odpustky za tím účelem udělené Jeho Svatosti dne 24. října 1893 jsou: 1. Plnomocné odpustky těm, kdo zúčastní se výše jmenované devítidenní pobožnosti, vyzpovídají se, přijmou nejsv. Tělo Páně a navštíví zbožně chrám aneb veřejnou kapli a tam pomodlí se na úmysl svatého Otce. 2. Odpustky 300 dní, jež mohou býti získány jednou denně, a to každého dne devítidenní pobožnosti. 3. Odpustky mohou býti obětovány zemřelým.

4. Výhody.

1. V jeskyni v basilice Panny Marie a ve chrámu sv. růžence v Lúrdách konají se každého dne veřejné modlitby za ty, kdož účastní se této pouti duchovní, a za osoby živé i mrtvé modlitbám doporučené nějakým malým dárkem.

2. Sto mší svatých bude se sloužiti v Lúrdách za tímž účelem a sto jiných mší svatých za doporučené zemřelé.

3. Dne 11. února 1894 o výroční památce prvního zjevení bude obětována slavná mše svatá v jeskyni lúrdské o půl deváté hodině. v témž okamžiku, kdy svatý Otec bude sloužiti mši svatou v Římě. Téhož dne přečte se slavné zasvěcení či obětování pouti duchovní, zazpívá se i „Te Deum“ a zapálí se světlo v lampě záslibné, jež bude hořeti v jeskyni ustavičně.

5. Ex Voto.

1. Záslibná lampa věnovaná za církev, papeže a všechny poutníky a osoby doporučené, bude zasvěcena v jeskyni lúrdské, jakož jsme právě pověděli. Hoříci lampa tato bude takorba věčnou modlitbou k Panně Marii, bude jí přednáseti naše sliby, naše přání, bude ji oznamovati milosti, po nichž toužíme, a ještě po smrti naší zvěstuje Panně Marii, že jsme ji uctivali, že jsme v ni doufali, že jsme dítkami jejími a že jí prosíme, aby nám otevřela ráje nebes.

2. Do lampy vsadí se srdce, obsahující zasvěcení všech poutníků Panně Marii a vroucí modlitbu, aby přání jejich byla splněna Pannou neposkvrněnou.

3. Misionáři lúrdští, strážcové svatyně a jeskyně, dostanou základní obnos potřebný, aby lampa ustavičně hořela.

4. Část peněz z dárekův obětních bude určena na mši svatou svatého Otce, aby vyprosil při svaté oběti, aby se na přímluvu svaté Panny splnila naše spasitelná přání; jiná část věnuje se jistému dílu lásky v Římě již počatému. které má zvěčniti památku jubilea svatého Otce.

5. V monumentální kapli, kde uschován je popel Pia IX., papeže, Neposkvrněného početi, bude uložena „Vzpomínka,“ na důkaz vděčnosti naší k tomuto slavnému papeži, při výroční slavnosti stých narozenin Pia IX., 13. května 1894.

6. Poselstvo.

Zástupcové rozdílných národů dostaví se do Lúrd 11. února. Má to býti poselstvem, jež složí k nohám Královny nebes i země prosby, sliby a modlitby milionův oddaných dítek, které společně s svatým Otcem tam se v duchu vydají a budou prositi za slitování, milosrdenství a mír.

V Římě.

za jubilejní výbor výkonný:

Comm. Ludvík Rossi de Gasperis,

tajemník.

Mgr. Radini Tedeschi,

předseda.

Prosíme tímto snažně slavných redakcí ostatních listův a časopisů na Moravě i v Čechách, aby toto provolání laskavě uveřejnily a by se ujaly akce ve prospěch této tak krásné a záslužné věci.

Rovněž prosíme tu zvláště dpp. duchovních správce, dpp. katechetů, jakož i představených spolků, jednot a bratrstev, aby se této věci energicky ujali. Jakým způsobem, to budou asi sami nejlépe vědět dle svých poměrův a okolností. Dárky obětui na úmysly, v provolání jmenované, mohou býti posílány buď do redakcí oněch listů, jež toto provolání uveřejní — prosíme opět sl. redakcí, aby věc tu na se vzaly, — nebo přímo do Říma buď na adresu: D. Franc. Zapletal, vicerettore del Collegio Boemo Roma, Via Sistina 128, nebo: D. Luigi Kolisek, capellano dell' Anima Roma.

Přijímají se dárky i sebe menší (dle původního provolání i 10 cent., t. j. 5 kr.). A tu by bylo dobře, kdyby se věci ujali sběratelé, kteří by menší dárky obětui sbírali a přijímali a pak se jmény dárcův a dárkyň ve větších obnosech zasílali buď do redakcí nebo do Říma na zmíněné adressy. Příspěvatelé a sběratelé dostanou, kdyby si přáli, odměny za své příspěvky, a sice obrázek buď větší nebo menší podle velikosti příspěvku, neb i jiné odměny, jež se pak z Říma zašlou.

Připadá nám, že by se věci této ujeti mohl též „Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda,“ známý svoji horlivostí pro věc svatou a krásnou.

Doufáme, že národ náš český, katolický neuzůstane v tomto podniku za jinými národy rovněž pozvanými, a že lid náš dá opět na jevo jednak svoji úctu a osvědčenou zbožnost ku Královně nebes Marii Panně neposkvrněné, jednak svoji úctu, lásku a oddanost ke sv. Oci jubilujícímu. Proto z té duše, z plna srdce voláme: Zdať Bůh jubilejní duchovní pouť lůrdské!

Malá vyznavačka víry.

Obrázek z katolických misí. — Podává *Fr. P. Kostk.* (O.)

okojně a nerušeně uběhl pokenáhlu celý rok. Opět prosila úpěnlivě Hádra o milost sv. křtu. Však nadarmo. Hrozící nebezpečí fanatických soukmenovců nedovolovalo uskutečniti její touhu. Žádati o dovolení jejího strýce dle zákona francouzského, na to nebylo možno ani pomyslni. Nezbyvalo než podrobiti se protému osudu a těšiti se budoucností, krotě hleděla Hádra vždy více v nauce křesťanské se zdokonaliti. Jakési vnuknutí srdce vedlo ji k touze zůstatí povždy pannou. Žádná křesťanská panna nemohla s větší starostí a snahou bdíti nad něžnými květy ctností ze zahrady křesťanské jako mladá dcera prorokova. Její vlídné, mírné oči hněvem se rozpálily. jakmile někdo závadné slovo promluvil anebo něco neslušného učinil. Jednoho dne uchystala Hádra jak obyčejně na konec hostiny pro každého hrnek černé kávy. Faragh,

vrátný marokánský, pošeptal neslušné slovo dívce do ucha a stiskl jí ruku. V tom však stihl ho blesk z černých očí dívky; Hádra odrazila jeho ruku a vřela mu vřelý nápoj do tváře. Dva měsíce ležel Faragh s popálenou tváří, a popřáno mu bylo dosti času, aby o svém činu přemýšlel.

Ještě častěji přihodily se podobné události. Bylo tomu asi rok od té doby, co Hádra od svého kmene utekla. Jednoho krásného jitra šla do studnice pro vodu. Sotva nabrala vody, džbán na ramena postavila a vracela se domů, tu z blízkého křovi vylezl mladší její bratr. V ruce držel sukovitou hůl, nerozlučitelného to průvodce Arabů tamních. Bylo pozdě uniknouti mu. Hádra postavila džbán před sebe a očekávala odhodlaně svého nesmířitelného pronásledovatele. »Hádro, proč pořád zůstáváš u psů křesťanských,« tak jal se k ní mluvití mladý Arab,

• proč vrátit se nechceš ku svému kmenu? •
 • Poněvadž svou paní miluji a poněvadž se chci státi křestankou jak ona jest. •
 • Bídnic, to se ti nepodaří. Tentokrát mi neujdeš. Hned pojď se mnou mezi nás a budeš jísti kuskus (jest to národní pokrm Arabů z rýže a skopového masa) se svými známými. •
 • Nechci, chci raději jísti polévku s Francouzy. •
 Kuskus jísti znamená držeti se zvykův arabských, polévku jísti značí odpadnouti k cizincům.
 • Ha, ty se mi to říci odvažuješ, volal Arab rozněván. •
 • Ano, milý Muley, chci polévku jísti a také vepřové maso. •
 To bylo příliš mnoho. Jísti vepřové maso jest rozenému moslemínu ošklivostí a potupením nejsvětějšího zákona prorokova. Hněvem naběhly Muleyovi žíly na čele, nemohl se déle zdržeti a vši silou uhodil sukovitou holi sestru svoji přes hlavu. S výkřikem bolným svalila se bez sebe na zem. Ale zuřivec se ranou touto nespokojil, bil oběť svou dále po nohou, a když známky života více nedávala, prchl do blízkého lesa.

Výkřikem dívky přivolání lidé našli Hádru ve stavu velmi žalostném, myslili, že není více živa, vzali ji a odnesli domů a pokoušeli se přivésti ji k životu. Konečně otevřela oči. Jsouc velice poraněna, mohla jen stěží jméno ukrutníka pověděti.

Pan Reynaud se svou chotí, která opuštěnou dívku jako vlastní dceru milovala, byli nanejvýš rozněváni. Také obyvatelé Beniubu roztrpčeni byli tímto skutkem a žádali si, aby zlosyn byl potrestán. Představený místa toho skutečně bez prodlení poslal strážníky, aby Muleya a ostatní, kteří ne bez důvodu za spoluvinníky považováni byli, do Beniuba přivedli. Byli chyceni a spoutáni do Beniuba dovedeni, do žaláře vsazeni, aby se trestnímu soudu podrobili. Když Hádra uslyšela, že příbuzní, kteří ji pronásledovali, jati a uvězněni jsou, byla

velice zarmoucena. Se slzami v očích a prosbami jen těžko vyslovenými prosila svoji dobroditelkyni, aby se smilovala, by zajatci spravedlnosti odevzdáni nebyli.
 • Ale Hádru, domlouvali ji ze všech stran, •
 • neboť bláhovce, jest třeba, aby byli potrestáni; zasloužili si toho plnou měrou. •
 Nemocná pokývla zavázanou hlavou a šeptala: •
 • Odpouštím jim, odpouštím jim. Umru zármutkem, budou-li pro mne do žaláře odsouzeni. •
 A v prosbách neustala, až na její přimluvu zajatci propuštěni byli a milost jim dána.

Dlouho trápila krutá nemoc těžce zkoušenou dívku. Mnoho týdnů byla v nebezpečí, že hladem umře, neboť jen stěží bylo možno rourkou mezi zuby upevněnou tekutou potravu jí podávati.

Poněvadž nehodní příbuzní vždy ještě se pokoušeli, ovšem tajně, aby dívku islamu získali, ustanovili se dobrodinci její na tom, že ji opatří bezpečné místo. Prostřednictvím přítele, pana Freydet, jež obchod často do Beniubu přiváděl, a který velkou účást jevil na osudech dívky arabské, vymohl pan Reynaud, že dívka přijata byla u křesťanské rodiny v Bel-Abbesu.

Tam znova vyjevila touhu svoji po sv. křtu, aby mohla požehnání svaté víry křesťanské účastnou býti, vždyť tolik již pro víru tu vytrpěla. Nepochopitelně, že i tentokrát milost ona ji byla odepřena. Takovou moc měl islam nad křesťanstvím. Hádru prolévala zármutkem slzy. Následky oné rány, která ji bratrem do hlavy zasazena byla, jevily se brzo. Bylo pozorovati úbytek paměti, a to bylo jí předstíráno za příčinu, proč se musí křest její odložit. Častokrát dala se do pláče a nářku, když viděla družky svoje ke stolu Páně přistupovati. Ach, že nemohla jich následovati! Jednoho dne nemohla již více se udržeti. Vešla do chrámu Páně a když byla samotna, přistoupila ke křtitelnici, vlila si vody

na čelo a pravila: »Hádro, já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.« Plna radosti šla domů a vítězoslavně vypravovala, že jest pokřtěna, a lázána, jak to, pověděla, co učinila. Však jak rychle byla její radost ta tam! »Ano, když mne lidé pokřtiti nechtějí,« myslila si, »pokřtí mne Bůh sám.«

Jednoho dne neočekávaně objevili se dva strážníci, aby Hádro jako uprchlou ke kmenu jejimu přivedli. Byl to zase čin Marabutův. Hádra však nechtěla jíti, odporovala. »Ne jako tulačka,« tak vykládala před soudem, »přišla jsem do Bel-Abbesu, nýbrž jako pronásledovaná pro jméno Ježíše, které také francouzští strážníci milují a ctí.« Na štěstí byla jedním úředníkem francouzským, který ji v Beniubu viděl, poznána. Pohnut hrdinskou myslí dívky, ujal se ji hned, a to s tím výsledkem, že kadi v Bel-Abbesu zbavil ji poručnictví nehodných příbuzných, a za poručníka dán jí byl pan Freydet v Oranu.

Tak byla odstraněna poslední překážka, která jí bránila přijati sv. křest. Ale ještě musila čekati, až vzburčení, které pro události s dívkou arabskou vyvoláno bylo, se utiší. I tentokráte dala na jevo dívka svoji stálou povahu a rozumnost. Jednoho dne modlila se dlouho a vroucně ve chrámu Páně, předstoupila před své pány, rozloučila se s nimi a vydala se sama na cestu do Oranu,

skalnatého to města na břehu, aby tam pana Freydet, svého zákonitého poručníka, nalezla. V městě tom poznal misionář, který tuto zprávu zaznamenal, dobrou onu duši, vyučoval ji a pro množství práce odevzdal vyučování jedné paní. Konečně 22. dubna 1876 dostalo se jí tolika obětmi a utrpeními zasloužené milosti, že mohla býti pokřtěna. Pan Reynaud byl kmotrem a paní jedna vznesená z Oranu byla kmotrou. Druhého dne obdržela Maria Magdalena Alžběta Josefina — tak znělo nové její jméno — ve chrámě jesuitů s andělskou zbožností první svaté přijímání. Jak rad vstoupil Spasitel do jejího mladého, nevinného a tak pevného srdce, které z lásky k němu tolik vytrpělo!

Téhož roku 6. srpna byla Maria v katedrále v Oranu biřmována. Zatím vyrostlo v duši její nové přání. Jednou totiž náhodou vešla do kláštera karmelitek; zjev ten andělských bytostí neustoupil více z její mysli. Jen jedno měla přání, jako tyto panny ve svaté lásce Spasiteli svému sloužiti. Mnoho bylo obtíží, jež se jí v cestu stavěly; avšak hrdinská mysl její nedala se zastrašiti, vždyť větší již těžkosti a nesnáze překonala s pomocí Boží. Důvěra v Boha byla zázračným způsobem odměněna; rány a následky jich bez lidské pomoci se jí zhojily, dobří lidé složili se jí na věno, kterého bylo třeba, aby byla přijata, a tak mohla vstoupiti; stala se andělem karmélským.

Píseň ku svěcení školy.

(Hudební text od D. Lutínova.)

Sleť, Duchu svatý, v tento stánek
jak vonný, sladký jarní vánek
a s moudrostí, svou radostí
se v tomto domě zahosti!

Tu dýchej lásku svou, tu sídli,
chraň útlé duše svými křídly!
Tu sobě navždy rozkleň stan,
v ten slavný den, jež dal nám Pán.

Splyň, roso rajská, k našim kvítkám!
Stup, vědo spasná, k našim dítkám,
a ve tvé záři přeskvlělé
necht sletí strážní andělé!

Zachránění.

Malý obrázek. — Napsal Alois Dostál.

Co se Koubovi načekali a navzpomínali, až se jejich syn Karel vrátí domů z ciziny, kde si na třetí rok odbyval svou povinnost vojenskou! Nebyl doma po celou tu dobu, kdy ho matka na čele křížem poznamenala a s pláčem jakož i mateřským napomenutím poslala do širého světa. Mnoho dopisů za ním putovalo, více než jich Karel zodpověděl, a mnohý zlatý byl za ním poslán na přilepenou.

Dlouho čekany posléze přišel a svléknuv vojenské šaty, chopil se radla, by otci vypomáhal. Ale Koubová nemohla syna ani poznati. Změnil se na těle i — duši. Byl silnější, tvář měl zarostlou, držel se rovněji, ale jeho veselost, jeho spokojenost byla ta tam. Málo mluvil, málo vypravoval, k řeči sousedů se jenom usmál pohrdlivě. Byl do sebe uzavřen, zasmušilý a čelo jeho se pokrývalo vráskami — předčasnými. Ani společnost ho netěšila, druhů nevyhledával, nežertoval, a nejvíce čítal v knížkách, jichž si několik s sebou přivezl.

Kouba otec chtěl do nich nahlédnouti, ale nerozuměl jim, že byly německé. Karel se v cizině němčině přiučil, že se s každým smluvil a všemu německy psanému rozuměl. Co by v knihách těch bylo, Karel rodičům nepověděl. Jenom řekl povšechně: »Buďte rádi, že jste světa nezkusili, a zůstaňte při svém do smrti. Jste aspoň spokojeně živi —«

Kouba s manželkou byli prostí, jednoduší lidé, ale spravedlnost u nich zaujímala místo nejpřednější. Vedli život poctivý a nábožný. Pole a zahrada jim stačila, děti obtížení nebyli a mnoho také nespotřebovali. K podobnému životu vedli i Karla, majíce naději, že mu všechno dříve nebo později odevzdají a u něho na výminku zůstanou.

Koubovi chodili na ranní služby Boží, Karla posílali na velkou, jako chasa chodívala. Také se nestarali, zdali se modlí, když v komoře na lóže odchází. Před jídlem říkal modlitbu Kouba sám, a nikdo zatím ani lžice se nedotekl.

Nejvíce pomateným se zdál býti Karel, když se rodiče na soudruhy při vojanství

vypptávali. Karel se vymlouval, vytáčel, a Kouba zvěděl ponze, že to byli většinou Němci a jinověrci. O jiném se Karel nezmínil.

»A chodil jsi s nimi k zábavám, na procházky?« ptala se matka.

»S kým jiným!« odpověděl pouze Kouba.

Matka chtěla zvědět, neučinil-li si Karel nějakou známost s děvčetem a netihne-li nyní jeho mysl za ním do ciziny; ale syn tak zapíral, že posléze ustála od podobných otázek a poznala, že má posud srdce nezadané.

Jednou veslí rodiče v poradě, co by s Karlem učinili, by nabyt jasnějších myšlenek a veselejší myslí.

»Má léta, ať se ožení!« minila matka.

»Ustoupíme mu. Rád by snad hospodařil sám pro sebe a měl svoji domácnost.«

Kouba přisvědčil. Zbaví se hospodářství k vůli synu.

»Poslouchej, Karle,« zavolal na syna, »už vím, co tě rmoutí.«

Oslovený zavrtěl hlavou.

»Chtěl bys sám hospodařiti, rád bys se oženil,« pokračoval Kouba. »V tvém věku jest to touhou a přáním každého. Ustoupíme ti, a uveď si sem nějakou hodnou dívku.«

»Ano, ožen se, já půjdu ráda na odpočinek,« přisvědčovala Koubová. »Kterou pak si vezmeš?«

»Mně jest všechno jedno; na ženění jsem ani nepomyslí,« odvětil mladý muž.

Ale rodiče mu nevěřili. Domnívali se, že se stydí a přání své omlouvá.

»No, ještě jsi si žádnou nevyhlédl?« dorážela Koubová s úsměvem.

»Posud žádnou,« krátce řekl syn, »maje se k odchodu, by poradě onu rychle přetřhl. « Vyhledejte mně některou sami,« dodal ve dveřích.

Matka byla spokojena, že Karel všechno na rodiče dává, ale otec povážlivě vrtěl hlavou: »Ten hoch se mně nelíbí. Něco mu vězí v hlavě. Není to s ním v pořádku a snad má špatné svědomí.«

Koubová syna omlouvala.

»Počkej, až se ožení, změní se. Bude mít jiné starosti a v hlavě se mu vyjasní.«

Karel ponechal volbu nevěsty zcela rodičům. Ti probírali všechny známé dívky, která by se pro Karla hodila a zádumčivost jeho zapudila.

•Některou hodně veselou mu vybereme,• minil Kouba, ale žena nesouhlasila.

•Nevím, zdali by zasela v srdci jeho pravou spokojenost,• namítala vážně.

•Tedy jakou mu najdeme?• povoloval Kouba.

•Spíše hodnou, řádnou a zbožnou, povídám zbožnou. Zdá se mně, že Karel pobloudil a není tak nábožný jako dříve. Pobožná žena by ho mohla napravit. V tom ohledu myslím, že by se k nám Staňkovic Anežka velice hodila. Nemá sice velkého věna, ale jest dívkou velice slušnou, z rodiny pořádné, miluje práci, má rozum a pilně navštěvuje chrám Páně. A náš Karel ji dost zajímá. Když byl vojákem, ptala se na něho, jak se mu vede. Ta by Karla vyléčila a k nám se hodila.•

•Jak rozumíš,• řekl jenom Kouba ke slovům ženiným.

Koubová se ještě na to a ono přeptala, a pak zastavivši Karla na siní zeptala se: •Anežku Staňkovic bys nechtěl? Jest hezká a řádná.•

•Když jste mně ji vyvolili, vezmu si ji,• prostě odpověděl junák a odešel se stavení, kde se dal zase do čtení v tajemných knížkách svých.

Koubová chvíli se dívala za synem.

•Co se to s ním stalo?• uvažovala.

•Ale už vím, v těch německých knížkách to bude. Však se přesvědčím.•

Vzavši tajně jednu, šla k tabáčnickovi, který uměl německy. I požádal ho, by jí kousek přeložil. Učinil tak, a oba se zhržili. Byly to spisy nevěrecké, Boha a veškerou viru zavrhnující, spisy nanejvýše špatné a zhoubné.

•Já to věděla,• šeptala si Koubová a před tabáčnickem se vymluvila, jakoby knihu za trámem našla.

Koubová vrátivši se domů, sebrala všechny synovy knížky a bez vědomí jeho hodila je do kamen. Karel na to hned nepřišel, neboť měl právě svadbu s Anežkou Staňkovou. Poněkud se změnil, více mluvil, ale napravení jeho nebylo ani značně ani trvalé.

Kouba nadále pracoval v polích a Koubová pomáhala nevěstě. Ta se proto

nic nemrzela, dobře snášejíc se se starými. Spíše tchýni ustoupila. Koubová si nemohla vynachváliti, jak dobře volila. Anežka prokazovala rodičům mužovým náležitou úctu a s matkou se výborně shodla. Nikdy se spolu nepoháněvaly, ani když Koubová pověděla, co na synu pozoruje a co se s ním stalo.

Anežka potvrdila slova tchýnina. Řekla, jak si počínal Karel již při svadbě, že na otázky farářovy při zkoušce z katechismu neodpovídal, a sama ho musila zastoupiti. Také později se podivně vyslovoval, a v neděli na ni čeká v hospodě, místo aby spolu do chrámu šel.

Koubová smutně přikyvovala hlavou.

•Takový hodný hoch. tak pracovitý a poslušný, a Boha se spustí!•

Uvažovaly, jak by Karla napravily. Anežka muže pobízela k modlitbě, do chrámu, ale Karel měl vždycky nějakou výmluvu.

•Zůstaň při svém jako já. Vira jest soukromou záležitostí každého člověka. Já tě nepřemlouvám.•

Anežka smutně oznamovala tchýni, jak pořídila u muže.

•Tak i nám odpovídal,• přikyvovala Koubová. •Nešťastný hoch! Pokazili ho, vyrvali mu ze srdce spokojenost. Jak ho napravíme?•

•Bůh nám bude nápomocen.•

•Tak, tak, holka; musíme doufat i a spolu se přičiniti, by se nám podařilo Karla obrátiti.•

V chalupě šlo všechno starým pořádkem. Kdyby byl mladý hospodář veselější a sdílnější, mohlo zde přebývat štěstí a vládnouti blaženost. Ale Karel se nejinačil. Věděl, co se stalo s knížkami, však nehoršil se proto. Zná prý jejich obsah, a kdyby o ně stál, koupí si české. Do kostela nechodil, sotva kříž udělal, a když domácí prosili za dešť, vyšel na dvůr a prohlížel oblohu.

•Že nám příroda nedává vláhy!• prohodil před otcem.

•Příroda?• opakoval udiveně Kouba.

•My prosíme za dešť a úrodu Pána Boha. Karel neodpověděl. Nechtěl se dáti do hádky; že rodičů svých nepředělá, o tom byl přesvědčen, a proto se o to marně ani nepokoušel.

Nová nadesla starost, která všechno ostatní zapudila a zatlačila. Starý Kouba

se stal dědečkem a Koubová habičkou. Mladí manželé měli syna, jemuž dali jméno po kmotru Václav. Zase se pochmurná tvář otceva poněkud vyjasnila, když objednával kmotry, strojíl křtiny a měl potomka, o němž byl jeden hlas, že se mu podobá jako vejce vejci.

Malý Václav rostl, vesele očima točil po domácích, ručkama tleskal a brzy žvatlal. Nikdo tomu sice nerozuměl, ale takové žvatlání jest rodičům nejradostnější řečí. Mladý Kouba často si s dítětem hrál, je choval a laskal. Jak manželka tak rodiče to s radostí pozorovali. Snad toto dítě, které jim Bůh dal, přineslo do domu štěstí a otce změnil v povaze.

Anežka vzala malého Václava a šla do kapličky, která nedaleko za vsí v roklí stála mezi lipami. Bylo to zde velice útulné místo při cestě, která kolem vedla. Od pradávna tady stál kříž na památku jakéhosi neštěstí, které se zde událo. Když pak v krajině prodívala bohatá svobodná paní a zde ráda se zdržovala pod lipami, dala vystavěti kapli ke cti Panny Marie Lúrdské, jejíž krásnou sochu na oltáři umístila. Lhotští sem chodili s procesím a také jednotlivě se utíkali k Bohorodičce, kapličku udržující v čistotě a pořádku. V lampě co den hořelo, po stěnách byly rozvěšeny, obrazy a před sochou v nádobách voněly květiny.

Koubová denně sem chodila, by světo obstarala, květiny zalila a pavučiny strhala. Měla sem nejbližší kapli si vzala jako na starost. Světlo obstarávala u selek ve Lhotě po číslech a nikdo neodepřel. Ano chudší se mrzeli, když je vynechala. Koubová jenom poslala do stavení lampičku, a domácí věděli hned, co to znamená. Naplnili lampu máslem nebo jiným tukem a buď donesli ke Koubovům nebo přímo do kapličky.

Sem spěchala mladá matka. Byla zde nejednou, ale s Václavem poprvé. Cojí ji nutkalo, by syna Marii Panně obětovala, jak už byla učinila při úvodu v kostele. Babička tento náhled Anežčin schválila.

„Jdi jenom, jdi; ať nám Pán Bůh to dítě chrání a opatruje.“

Mladá Koubová v kapličce poklekla, syna Václava Bohu obětovala a svatou Pannu za ochranu poprosila.

„Bdi nad námi, Rodičko Boží, jako

jsi Syna Božího ostřihala... Učiň, aby toto dítě vrátilo otci spokojenost a zachránilo ho před nevěrou, která duši jeho obeštrěla... Oroduj za nás...!“

Tak a podobně se modlila polohlasem dlouho. Rozžala obětní svíce a položila na oltář kytici vonných květů, které na louce natrhala. Byla velice vzrušena a příjemně naladěna. V srdci se jí rozlilo zvláštní blaho a kouzlem byla jata duše její.

Lípy šuměly, na nejnižší větvi sedla pěnkava a zpěvem chválila Boha.

Koubová se ohlédla. Na silnici stál její muž s potahem. Zastavil a smeknův čepici, čekal na ženu. Když vyšla, nepromluvil, jenom se podivně usmál, jakoby ženu lítoval. Anežce neušel úsměv ten. Byla zarmoucena a jakoby ji bodlo u srdce, zachvěla se. Věděla, co to znamená. Kouba políbil dítě a ústy setřel svíceu vodu, která v krůpějích čilko Václavovo pokrývala.

„Nenachladi se?“ zeptal se jenom, usazuje oba do trávy, kterou domů vezl.

Malý Václav rostl, mohutněl a byl stále zdrav jako ryba. Babička s dědečkem a rodiče z něho měli velikou radost, a každý by ho byl rád choval a s ním se mazlil.

Tak to trvalo asi půl roku a mladý Kouba byl poněkud spokojen. Ale tu pojednou ztratil Václav veselost, tváře mu jen hořely a neustále plakal. Co mu jest? Všichni stáli nad kolébku zmámeni. Zavolána babička, podnikla to a ono, ale dítěti nebylo lépe.

„To bude záskrt,“ hádala. „Nebyl někdo s dítětem dlouho venku?“

Matka jenom pohlédla na Karla. Ten sklopil zrak. Byl skutečně s Václavem dlouho na zahradě. V kapličce se bál, že by se dítě nachladilo, a teď sám způsobil neopatrností, před čím varoval.

„Povoláme lékaře,“ prohlásil určitě. Babička chtěla sama záskrt léčiti, ale Kouba již se strojíl, aby dojel pro lékaře. Dědeček sháněl vhodnou příležitost po vsi. Všichni byli ustrašení a Koubová nad kolébku lomila rukama.

Přišly sousedky na zvědy i z útrpnosti.

„Záskrt? Ten se nedá vyléčiti,“ prohlasovaly a té ne oné dítě zemřelo na záskrt, který mezi malými tvory nemilosrdně řádí a mnoho bolů rodičům působí.

Matka dělala, kdo co radil, ale Václav stále ležel rozpalený, a dýchaje chraptil. Už neplakal. Velikýma očima koulel a na babičce nejčastěji pohledem utkvěl. Zdálo se, že prosí za pomoc, za ulehčení.

•Můj andíku, jak musíš trpět, a ani postěžovati, ani požalovati si nemůžeš! Nebožáku!• nařikala stará i mladá Koubová.

Když přijel lékař s Koubou, všem srdce poskočilo a naděje v uzdravení malíckého stoupla. Lékař šel hned ke kolébce a dlouho pozoroval dítě. Pak zkoumal jeho teplotu, tlukot srdce a pokud bylo možno podíval se do úst. Všichni čekali, jakou dá odpověď.

•Abych vám řekl přímo, není pomoci,• posléze pověděl vážně. •Záskrt v nejvyšším stupni. Dám mu něco pro ochlazení. Více dělati nemohu. Zde přestává moc lidská.•

Anežka s pláčem uložila dítě, Karel smutně svěsil hlavu.

•Ani druhé návštěvy nebude třeba,• tvrdil lékař, přijímaje peníze za návštěvu a lék, který s sebou hned vzal. •Marně byste vynakládali peníze.•

Byla to krátká návštěva, mnoho do ní kladeno nadějí, však všichni byli sklamaní. Lékař učinil, co mohl. Zcela právem řekl, že při takové nemoci přestává umění lidské. Anežka poznala, kam mířil řečí tou, na co narážel. Kde přestává moc lidská, tam nastupuje moc vyšší, moc Boží. Když lékař pozemský si neví rady a nemocného za ztraceného považuje, Bůh může přispěti pomocí svou lidem slabým a křehkým. Mladá matka od počátku myslila na Boha, nyní však zvláště k nebeskému Pomocníkovi se hleděla utéci. Vyslovila se o tom, ale muž se odvrátil jak obyčejně při podobné řeči a ústa jeho pronesla: •Všechno jest marné. Ztratím Václava, své potěšení. Kde nepomáhá lék, tam marné počínání a se dovolávání moci vyšších.•

•Nerouhej se, Karle, a pros Boha o pomoc,• napomínala Koubová muže. •Sama půjdu do kapličky. bych se ke svatě Panně za Václava modlila.•

Mladý Kouba jenom hlavou pohodil. Anežka vzala šátek na hlavu, lampičku s olejem do ruky a spěchala ke kapličce. Neohlížela se ani v pravo ani v levo, nepozorovala na polí lidí; jejím cílem

byla Bohorodička Lúrdská a nemocný syn Václav. Třesoucí se rukou otevřela mřížovaná dvířka. V kapli bylo temno. Jenom obrysy svatě Panny vynikaly.

Koubová rozžala lampu, a jeskyně, v níž byla socha umístěna, se osvětlila. Obrazy zářily, věnce kolem sochy se třpytily a krásná, milá tvář Bohorodiččina patřila k nebesům a spolu k zemi, jakoby tato dvě místa sloučiti chtěla svazkem veliké své lásky.

Anežka klesla na stupeň před oltářem. Zalomila rukama, zaplakala. •Ó, Maria Panno!• zalkala jenom a více mluvit nemohla. Nesmírná úzkost jí sevřela hrdlo a v srdci rozlila se bolest hrozná. Duše mladé ženy pozvedla se ku vroucí modlitbě. Nemáležala slov, ry nešeptaly, jenom srdce bylo zaníceno a celá bytost mladé ženy k Bohorodičce obrácena.

•Pomoz, pomoz...! Přimluv se, oroduj...!• pronášela duše Anežčina.

Lípy šuměly, světlo prskalo a na větvi prozpěvoval drozd uprostřed rodiny, kterou zdravou vyvedl z hnízda a na strom usadil. Byl šťastem, prohlížeje čtyři svá mláďata.

Koubová se modlila dlouho za své dítě, tonouc v slzách bolesti. Po hodné chvíli přišla sem za nevěstou babička. Dotekla se ramene jejího a řekla: •Anežko, pojd domů, Václavovi jest lépe.•

•Opravdu? Tedy přece jsem byla vyslyšena? Jaká to milost!•

Šťastná matka přímo letěla k domovu. Zde spatřila muže státi nad kolébkou, viděla, jak spiná ruce a slza za slzou stéká po tváři jeho. Malý Václav se usmíval. Už nechrapěl a líc jeho nebělela se smrtelnou bledostí.

•Jest mu lépe!• jásala Koubová.

•Ano, jest mu lépe,• opakoval manžel.

•Bůh vyslyšel modlitbu tvou. Jsme zachráněni.•

Všichni udiveně pohlédli na mladého muže. Tvář jeho byla rozveselena, z oka zírala svatá spokojenost.

•Poznal jsem, že jest Bůh, a že v knihách těch byla lež a lež. Když lék nepomáhal našemu dítěti, modlitba matčina pomohla.•

Radost domácích byla dvojnásobná. Jeden byl zachráněn dle těla, druhý dle

duše. Václav ozdravěl a otec jeho se stal opět pravověřícím křesťanem. Klid a mír se snesl nad rodinou a všichni

často putovali ke kapličce pod lipy, kde milostná socha Bohorodičky shlížela laskavým okem na své čítely a chráněnce.

Různé zprávy a drobnosti.

Neklejš. V jistém hostinci ve Westfalsku sběhla se smutná událost. Píjan kořalky ze zvyku, jmenem Danz z Grossaffolternu, vypil již láhev kořalky, když zvolal: »At mne čert sebere, musím ještě jednu vypít!« Na poznámku druhého hosta, že proto nepotřebuje právě kleti, odpověděl Danz: »Není žádného čerta; a je-li nějaký, nuže, at mne sebere!« To byla poslední jeho slova. Dvě minuty později klesl Danz raněn mrtvici k zemi. Tato událost způsobila mezi pijáky v sále přítomnými takové zděšení, že mnozí pryč utíkali a slibovali, že již nikdy více kořalky pít nebudou.

Čti otce svého i matku svou! Přísežný soud v Münsteru ve Westfalsku odsoudil jednoho železářského dělníka z Grossreckenu pro otcovraždu na 6 let do káznice. Při hádce mezi odsouzencem a snoubencem jeho sestry vstoupil mezi ně otec jeho, aby je usmířil; tu uchopil syn na stěně visící velíky zabíják a vrazil ho otci až po rukověť do prsou. 60letý muž klesl okamžitě mrtev k zemi. Na četné obecenstvo, které přeličení bylo přítomno, způsobilo mocný dojem, když svědky bylo dokázáno, že starý Schötteler, jenž nyní od svého syna zabít byl, také sám proti otci svému ve svém mládí nůž byl vytasil. — Čti otce svého i matku svou, aby se ti dobře vedlo na zemi!

Pro příliš shovívavé rodiče. »Moji rodiče,« pravil jistý loupežník, »byli hodná řemeslnická rodina; nicméně bylo však moje vychování pochybené. Nyní to sám uznávám. Moje dobrá matka ponechávala mi úplné svobodnou vůli; zatajovala mě hloupé kousky před otcem, nadávala na učitele a na moje mistry, kdykoliv jsem byl od nich potrestán; neměla větší modly své ješitnosti nade mne. Když jsem se stal větším, nenaučil jsem se následkem své lenivosti a zmíněného vychování pranicem. Oba rodiče umřeli. Pracovati se mi nechtělo, na žebrotu jiti jsem se styděl. Tu přidružil jsem se k loupežníkům, poněvadž jsem slyšel, že nepotřebuji pranicého pracovati, že mají jen samé veselé dny. »Ach, Bože, kéž bych došel ještě jednou své mladosti; kéž bych nabyl ještě jednou té nevinnosti, které jsem dosáhl při svatém křtu, a toho pokoje, který jsem pocítil při svém prvním svatém přijímání; jak bych Bohu děkoval!« Slzy vstoupily mu do očí, když toto promluvil. — Jak mnoho zlosynů mohlo by na své rodiče žalovati a jim výčitky činiti pro jejich poklesky ve vychování, které tito ani za chyby nepovažovali! — Ó rodiče! vezměte si k srdci každý vám udělený pokyn, následujte ho a nepovažujte sebe menší maličkost za nepatrnou.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Prahy. Nejvřelejší dikůvzdání nejsvětějšímu Srdci Páně, jakož i nejbl. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Filomeně za skvělý výsledek státní zkoušky. H. v.

Z Vodňan. Prosili jsme Pána Boha, aby nám popřál milosti rozšíření členův armády sv. kříže, a ejhle, po vykonané devítidenní pobožnosti čítalo naše bratrstvo již 120 členův a přibývá nás i nyní. J. M.

Ze Slavkova. Vzdávám nejvroucnější díky Panně Marii Lúrdské a sv. Josefu za jejich přímělu u nejv. Srdce Pána Ježíše za vyslyšení prosby po vykonané devítidenní pobožnosti. J. v.

Z farnosti Labskokostelecké. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně a Panny Marie, sv. Josefu, sv. Janu Nepom. a sv. Aloisiovi za dvě vyslyšené prosby v jisté záležitosti. J. a M. Ž.

Z Krnova u Šternberka. Pochválen buď Ježíš Kristus! Podáváme tímto zprávu, jak mnoho milosti se nám dostalo třikrát opakovanou devítidenní pobožností, jižto jsme božské Srdce Páně, nejčistší Srdce Panny Marie, Pannu Marii Filipodorskou a sv. Františka Serafinského vroucně a důvěrně uctili se snažily. Byly jsme ve více potřebách těla i duše vyslyšeny a vzdáváme za to díky nepokornější; plnice takto slib, jež jsme učinily, totiž, budeme-li vyslyšeny, že veřejně touto cestou díky vzdáme. Zároveň členáře listu tohoto uctivě prosíme, aby na nás při svých zbožných modlitbách někdy pamatovali, abychom, je-li vůle Boží, úplného zdraví dosáhly. »Pán Bůh zaplať!« již napřed voláme.

Fr. N. a M. R.

Z Hané. Byl jsem před nedávnem mocí úradu svého nucen obcovati se stíženými nemocí nakažlivou. Sám, jak se mi zdálo, jsem cítil první příznaky téže nemoci. I vyzval jsem nejsvětější jméno Panny Marie jakož i bl. Ludvíka z Monfortu III. ř. sv. Dom., jehož ostatky jsem při sobě nosil, a učinil jsem slib, že uchrání-li mne Maria Panna nemocí té, ve »Škole B. S. P.« to uveřejním. Činím tedy tímto povinností svoji a vzdávám díky bl. Panně Marii i bl. Ludvíku za prokázané dobrodiní.

Fr. A.

Od svatě Hory v Čechách. Tímto vzdávám díky a plním slib učiněný sv. Josefu za vyslyšení proseb a zároveň povzbuzují věřici, aby vždy s velkou důvěrou utíkali se k Matce Boží ustavičné pomoci a ke sv. Josefu, a jistě vyslyšení budou.

J. S.

Od sv. Hostýna. Rozbolela se mi velice noha, pomoc lidská mi neprospěvala, i myslela jsem, že již nebudu moci chodit. I utekla jsem se s prosbou vroucnou k Matičce Boží svato-hostýnské, konala jsem pobožnost devítidenní, užívala jsem

vody od pramene na hoře hostýnské, a ona mi byla jako pravý balsám v nemoci mé. Nyní jsem zdráva a děkuji Pánu Bohu a přeblahoslavené Mátě Boží na sv. Hostýně.

Odběratelka „Školy.“

Ze Zďarce u Tišnova. Vzdávám vroucně díky božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Otci Františku za zachránění od velkého neštěstí, které mne potkati mělo, ubíraje se s povozem po velmi srážné a nebezpečné cestě. V tom se mně splášili koně a já jsem si v tom okamžiku představoval, že celý povoz, který plačím letem tažen byl rozohněnými koňmi, v některé rokli, které se kolem cesty nacházely, bude ztroskotán a i s koňmi zničen. V tomto strastiplném okamžiku bral jsem útočiště k Panně Marii a sv. Otci Františku, a povoz zůstal při slabém zadržení oprati státi.

Fr. Ch., člen III. řádu sv. Františka.

Z Telče. Pochváleno a velebno buďž božské Srdce Páně a nejsvětější Srdce Panny Marie za přispění v důležité věci.

Fr. J.

Od Valaš. Meziríčí. Plním slib svůj, který jsem učinila v čas nebezpečí života dvou osob. Když bylo nejhůře, utekla jsem se s prosbou a důvěrou k božskému Srdci Pána Ježíše, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a ke sv. Josefu, a pomoc Boží přišla.

Od Jaroměře v Čechách. Měl jsem bolavou nohu, tak že jsem 1½ neděle z postele nemohl. Konal jsem devítidenní pobožnost k Panně Marii Filipodorské a prosil ji, pak sv. Kamilla, patrona nemocných, o přimluvu za uzdravení. Byl jsem vyslyšen a nyní jsem úplně zdrav. Díky buďtež za to Bohu, Matce Boží a sv. Kamillu.

J. K.

Z Rajhradu. Děkuji vroucně Panně Marii Lúrdské, božskému Srdci Páně za uzdravení z mé nemoci po devítidenní pobožnosti.

S.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Jubilejní slavnosti jsou již u konce. Z posledních návštěvníkův u sv. Otce slušno jmenovati úřednictvo administrativních nřadů papežských. V této audienci, při které sv. Otec dal na jevo

otcovskou lásku ke svým podrizeným, zvláštní pozornosti naši zasluhuje jeho ujistění, že nikdy z Říma neodejde. Výrok tento jest již druhou veřejnou odpovědí těm, kteří by sv. Otce rádi z Říma viděli

prýč, a dokladem jeho statečnosti pro ty, kteří mu sice v dobrém úmyslu, avšak nepředloženě radili, aby své sídlo přeložil jinam, kde by nemusil tolik ústrků snášeti. Sv. Otec prý tak neučinil již k vůli papežským úředníkům. Jubilejní slavnosti ukončeny byly dne 17. prosince pontifikální mší sv., kterou sloužil sám svatý Otec ve chrámě sv. Petra. Účastenství lidu bylo ohromné. Jak některé zprávy oznamují, bylo rozdáno přes třicet tisíc vstupenek a počet přítomných osob mohl prý dosáhnouti čtyřiceti tisíc. Jiné zprávy pochybují o pravdivosti těchto údajů. Ale tolik jest jisto, že samy deputace římské katolické společnosti čítaly asi patnáct tisíc osob. Po mši sv. pojedl staršíkův náš velepastýř za oltářem malou snidani, načež useduv na trůn promluvil ke shromážděným krátkou řečí. Na to ujal se slova msgr. Rudini a předčítal allokuci sv. Otce, která byla vlastní odpovědí na adresu, již sv. Otci přednesl syn knížete Massima, předseda jmenovaného spolku. Mezi jiným pravi sv. Otec: Sama Prozřetelnost Boží to byla, kterou nahrazena byla v Římě pohanská sláva křesťanskou. Proto prý nadarmo namáhají se nesvědomit lidé, aby pohanská sláva byla opět uvedena na své místo, ani proti Prozřetelnosti bojují, chtějíce oloupiti Řím o skvoucí diadem, který mu rukou samého sv. apoštola Petra udělen byl. Dojmavé slavnosti této nehyl přítomen toliko lid, nýbrž i mnoho vznešených hostů jak z okolí sv. Otce tak i z jiných dvorů evropských panovníků. Tak bylo lze spatřiti v pamětihodném chrámě svatopeterském čtrnáct kardinálů, dále vyslance španělského, rakousko-uherského, portugalského a ruského diplomata u papežského dvora, pana lwzolského. Když byl msgr. Rudini allokuci sv. Otce dočetl, udělil sv. Otec shromážděným v chrámě zástupům apoštolské požehnání. Podobně jako při svém příchodu byl sv. Otec i při svém odchodu z chrámu, nesen jsa na pozlacených nosítkách, hlučným voláním ohromných davů s nadšením a radostí pozdravován. Jest věru s nejvyšším podivením, že sv. Otec nejevil po slavnosti ani nejmenší únavy, uvážíme-li vysoké jeho stáří a ony nesčíslné a těžké starosti, které právě za nynějších bouřlivých časů na bedrách

jeho spočívají. Myslili jsme, že si svatý Otec po namáháních minulého a letošního roku aspoň po krátkou dobu odpočinku dopřeje. Ale zklamali jsme se. Oznamuje totiž nejnovější zpráva z Říma: Sv. Otec pracuje již opět o nové encyklice o zpěvu chrámovém. Sv. Otec jest rozhodným přívržencem choralu gregoriánského, a proto doporučuje, aby lýž pilně byl pěstován hlavně v duchovních učilištích. Již dříve podávány byly kongregaci ritů žádosti o upravení zpěvu a hudby chrámové. Za tou příčinou obrátila se tato na nejslavnější hudebníky italské s dotazy, jak by se dal gregoriánský choral ve smyslu nových vymožeností v odvětví hudebním upravit. Encyklika sv. Otce asi přivede tuto otázku rychleji a důkladněji ke zářnému konci. Po ukončení slavností odebral se výkonný výbor, jenž se byl pro uspořádání slavnosti za příčinou 40letého kardinálského jubilea papeže Lva XIII. ustavil, veden jsa čestným presidentem kardinálem Parocchim, k sv. Otci, a blahopřál mu, odevzdav mu skvostné dary a sebraný svatopeterský halíř. Nový primas africký, arcibiskup Combes, ohrděl již v kathedrale karthaginské slavnostním způsobem pallium. Msgr. Satolli, dosavadní papežský vyslanec ve Washingtoně, o jehož zásluhách o církev jsme se byli již několikráte zmínili, byl odvolán. Odvolání toto bude asi ve spojení se jmenováním jeho kardinálem; také boloňský arcibiskup stane prý se účastným této vysoké hodnosti. K záležitosti slovanské bohoslužby se oznamuje, že sv. Otec svolil, aby každý katolický arcibiskup věnoval ruskému caru výstisk slovanského missalu. — Vláda italská udělila čtyřem biskupům potvrzení jejich jmenování; všeobecně se očekává, že konečně jednou obdrží exequatur i patriarcha benátský.

Rakousko. Kníže-biskup sekavský Dr. Schuster přibyl ve středu dne 13. prosince do Vídně a následujícího dne skládal slib v ruce J. V. císaře; slavnému tomuto aktu přítomni byli ministr kultu a vyučování, Dr. Madeyski, a nejvyšší komoří hrabě Trautmansdorf. Po složení slibu přijal J. V. kníže-biskupa Dra. Schustera v audience; mimo to navštívil Dr. Schuster před svým odjezdem do Hradce také apoštolského nuntia msgra. Agliardiho.

Dne 31. prosince odjela Jeho Milost do Solnohradu, kdež byla vysvěcena a na den svatých Tří králů vydala svůj první pastýřský list, svědčící o vroucí oddanosti k úřadu biskupskému. Intronisace konána byla dne 11. ledna a po ní uspořádána slavnostní hostina, navštívená četnými vznešenými hosty. — Infulovaný opat P. Bonaventura Baier z trappistského kláštera Maria-Stern u Baňaluky spadl v Rjece do moře a utonul. Zesnulý byl mužem vynikajícím neobyčejnými vědomostmi a povahou, a získal si vysoké zásluhy působením svým v Hercegovině ve příčině osvěty a vzdělanosti, o čemž především svědčí kvetoucí stav kolonie jeho řádu. — Předloha o civilním manželství v **Uhrách** bude sněmovně předložena teprve v polovici měsíce března. Katolíci bojují statečně; vliv jejich na utváření se záležitosti církevně-politických bude velice mocný. Konají časté sjezdy, z nichž asi výsledkem nejvelikolepším korunován bude sjezd pešíský; aspoň účastníků přihlásilo se tak ohromné množství, že bude třeba ho konati pod širým nebem, v královském lesíku u Pešti. Vládní strana čím dál tím více slabne vystupováním nejlepších svých členův. — Arcibiskupem záhrabským jmenován prý byl kaločský kanovník Mayer, jenž jest sice rozeným Maďarem, avšak úplně mocen jazyka

chorvatského. Záhrabský kanovník Vučetič, jenž byl vládnou vyhlidnut za kandidáta na arcibiskupský stolec, roznehl se smrtelně a mešká nyní v lázních; zpráva o jeho úmrtí očekává se každodenně.

Německo. Jak se oznamuje, bude prý Prusko ve spolkové radě hlasovati pro povolení návratu jesuitů do Německa. Prusko prý ještě dříve, než počalo se o onom předmětu v říšské radě rokovati, bylo odhodláno podati návrh na odstranění zákona proti jesuitům. Mnohé listy o pravdě této zprávy silně pochybují; také u papežského dvora jsou toho mínění, že ve spolkové radě návrh tento přijat nebude, ježto ledlivě sledovali zákon o jesuitech a rokování o něm ve sněmovně. Ostatně prý by nepřijeti zákona ve spolkové radě mnoho neznamenalo, ana se již většina z Německa vypovězených jesuitů tamtéž vrátila a pilně působí. Kdyby byl zákon ve spolkové radě přijat, bylo by to jen oficiálním potvrzením stavu již trvajících. Strana středu na zemském sněmu v Bádensku podala tři církevně-politické předlohy, z nichž se jedna týká právě této záležitosti. Žádá totiž vládu, aby připuštěny byly církevní tehle a jiné kongregace do země s podmínkou, že každé zřízení nového ústavu duchovního bude vládě oznámeno.

Dobré užívání darů Božích přirozených i nadpřirozených.

Bůh jest samá láska a dobrota, vyhledává jen blaho tvorů svých. Kdo jest s to, aby vypočítal všechny ty dobré věci, kterými nás Bůh nejvšednějším dobrotivým obdaril? Dobrota jeho nemá mezí, nemá konce. Z pouhé dobroty stvořil Bůh nebe i zemi, anděle a lidi. Z pouhé dobroty všechno zachovává a živí. «Oči všech v Tebe doufají, Hospodine, a Ty dáváš pokrm jejich v času příhodném. Otvíráš ruku svou a naplňuješ všeliký živočich pozhěnaním.» (Žalm 144.) V každém okamžení se z něho proudí neskonale moře sladkosti na všechny lidi, na všechny tvory zemské i nebeské. Život náš, pokrm, světlo, vzduch, teplo, síla, schopnost ku práci, obývání na této zemi, všechny tohoto života radosti jsou dary a milostí Boha, Stvořitele našeho. On nás netoliko stvořil a nám rozum, vůli, paměť i nesmrtelnou duši dal, nýbrž nás i zachovává a o nás jako laskavý Otec pečuje. I tenkrát, když jsme propadli hříchem trestu věčnému, neprestal nás dobrotivý Bůh milovati a nám milosti své dávati. Tak nás miloval, že poslal jednorozeného Syna svého na svět, aby nikdo nezahynul, ale abychom měli všichni skrze něho život věčný. Toť zajisté veliké dobrodiní Boží, vykoupení naše. Ale i to nestačilo neskonalé dobrotě Boží, neboť zásluhy Pana Ježíše bývají nám privlastněny skrze nejsvětější

obět mše svaté, skrze svaté svátosti, jimiž býváme ospravedlněni a posvěceni. Či malé jest to dobrodiní, že jsme na křtu svatém očistěni od hříchu dědičného a dítkami Božími učiněni? Či není to dobrodiní veliké, když nám hříšným odpustěny bývají hříchy naše ve svátosti pokání? Největší však dar prokázal nám Spasitel náš, darovav nám své nejsvětější Srdce, k němuž přístup nám zjednan na hoře Kalvarii, když oleřino jest kopím vojínovým. To Srdce Páně jako slunce žářem lásky své zahřívá chladný svět a ledová srdce lidská. Toto Srdce Páně obzvláště v nejsvětější Svátosti čeká na lásku naši, hotovo jsouc dary rozdávat, prosíme-li jenom o ně. V době sobectví všeobecného, jak v nynější době jest, toto Srdce Páně obětuje se za nás, nepamatuje na sebe, nýbrž jen na spásu naši. Vazme si darů těchto přirozených i nadpřirozených, užívajme jich dle vůle Boží a ku spásě své, ne však ke hříchu a urážkám Boha tak dobrotivého. «Díky Tobě,» volá svatý Augustin, «sladkosti a slávo má a důvěro má, Bože můj! Díky Tobě za dary Tvé; zachovej mi je. Tak zachováš i mne a rozmnoženy budou a zdokonaleny, které jsi mi dal, a já budu s Tebou, protože Ty's mi dal milost, abych byl.» Obzvláště nejsvětější Srdce Pána Ježíše milujme a ctíme, k němu se utíkejme, srdce svá světem nadechnutá na výhni této lásky Boží zahrňujeme a Pánu vděční budme. Bože! jehož milosrdenství nemá počtu a dobroty, nesmírný jest poklad: nejmilostivější velebnosti Tvé za prokázaná dobrodiní díky vzdáváme, Tvé milování vždy vroucně vyžívajice, abys nám, čehož potřebujeme, uděliti ráčil a i budoucně nás neopouštěl.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(i), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda. brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za dobré užívání darů Božích přirozených i nadpřirozených, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v březnu: Upomínka na dary věčné slávy.

„Dokazujeť pak Bůh lásky své k nám; neboť když jsme ještě hříšníci byli, podle času umřel Kristus za nás: mnohem tedy více nyní, ospravedlnění jsouce krví jeho, osvobození budeme od hněvu skrze něho.“ (Řím. 5. 8, 9.)

Chráme, svatý stáuku Boží,
ve prostory tvé se chýlím,
modlitbami ducha silím;
když hlava plna starostí,
v tě utíkám se s radostí.

Tam najdu klid, útočiště,
vyprosím si pozhnání,
kde se hlava Krista sklání;
v tom koutku šerém kostela,
tam nabudu klid dále.

Ve svatyni.

Nad oltářem ve výklenku
oko Boží do vnitř zírá,
lidská srdce otevírá;
po paprscích oka zlatých
sbory Světic a všech Svatých

ve nebeskou bránu kráčí.
Semotam ve vzduchu krouží,
v kadidla se oblak hrouží
směs andlíků boubelatých,
květy metá v sbory Svatých.

Jen malé světlo z lampy. září
ve skrovné výši nad klekátkem
na obraz Panny s Jezulátkem.
Jen malé světlo lampa hostí,
to září však až do věčnosti!

K. E. Vojta.

Sedmero bolestí nejsvětějšího Srdce Páně.

(K době svatopostní.)

Dosvátná doba postní stavi nám
rok co rok trpčícího Spasitele
na oči. V jiných dobách
ročních zapomináme snadno
na utrpení Syna Božího, zapomináme
také snadno na příčinu utrpení tohoto —
hřích. V době této kající však do sebe
jítí máme, máme rozjímati o osklivosti
a škodlivosti hříchu, abychom se vnitřně
obrodili, hříchu se zbavili a s Panem

Bohem smířili. Velice účinným prostřed-
kem k tomu jest rozjímati o přehořkém
utrpení Vykupitele našeho a o jeho pe-
vyčerpateľné lásce k nám, která se právě
utrpením jeho nejkrásněji jeví. Kristus
Pán trpěl mnoho za nás, trpěl hned
od počátku pozemského života svého,
ale nejvíce trpěl na sklonku před smrtí
svou. Trpěl hrozně muky na těle svém,
ale větších ještě bolestí trpěl v duši.

Nejsv. Srdce jeho, tento zdroj lásky a milosti, obráceno jest v moře trpkosti. Nuže, obraťme zraky své k tomuto utrpení božského Srdce Páně, rozjímajme o něm zbožně, aby v srdci našem vzplanula opět ochladlá láska k Srdci tolik nás milujícímu.

1. První bolest velikou zakusilo nejsv. Srdce v předvečer smrti v zahradě Getseman-ské. Již na cestě pravil Pán k učeníkům svým: «Smutná jest duše má až k smrti.» Ba smutek hrozný, úzkost a bolest nevýslovná zmocnily se nejsv. Srdce Ježíšova. Kristus Pán vrhá se na zemi a v úzkosti své a hoří duševním modlí se a volá úpěnlivě: «Otče, nechť odejde kalich tento ode mne!» Ano, byl to kalich plný hořkosti a jedu. V něm vidí Kristus celou spoustu hříchů od počátku světa až na konec, nevěru a zatvrzelost, rouhání a bohopustě láni, všecku nespravedlnost, pohrdání milostmi Božími, všecko drzé rušení přikázání Božích, vůbec vše, čím Bůh urážen bývá po celý čas trvání pokolení lidského. A za to vše má on radost učiniti, za to vše má spravedlivý trest podstoupiti! Ký div, že jako hora padá na Pána vědomi

toto a že v duši se chvěje tak až úzkostí i krví se potí. Ó člověče, viz tu Syna Božího, an zničen, potřen v krvi své na zemi se svíjí jako červ, a taž se, »co je příčinou této hrozné bolesti nejsv. Srdce jeho?« A tu si odpověděti musí: Protože člověk zapomínal, že zapomíná na původ svůj, že z prachu země vzato jest tělo

jeho, a protože se v pýše své proti Bohu vypíná, proto trpí pokorné Srdce Páně bolest tuto. Pýcha lidská jest vůbec původcem zla, pýcha tato i příčinou bolesti nejsv. Srdce Páně! Proto varuj se pýchy a pokor se Bohu!

2. Druhou bolest čtilo nejsv. Srdce nad zradou Jidášovou.

Zrada Jidášova.

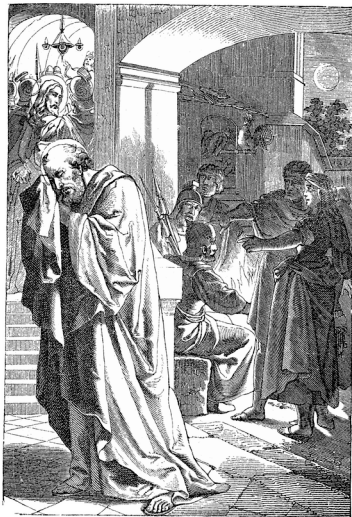
Krátký čas minul po bolesti první, tu přichází Jidáš, vyvolený apoštol Páně s rotou žoldnéřův a blíží se s drzou přetvářkou k Mistru svému. Líbá jej ve tvář a zdraví slovy: »Zdráv buď, mistře!« a přece zrádný jest to polibek, zrádný to pozdrav! Ó bolestnější než ostré kopí zranil tento polibek nejsv. Srdce Ježíšovo!

Vždyť Spasitel ví, co znamená. cítí celou tíži následků zrady této a proto bolestným hlasem se táže: »Příteli, nač jsi sem přišel?« Avšak jemná tato výčitka nenašla sluchu, zrádce radoval se v duchu, že se mu černá zrada podařila a že laciným způsobem k 30 stříbrným přišel. Ze Srdce nejlaskavější Mistra a dobrodince

Boha i duši svou. A přece kolikrátě vo'al Ježíš Kristus všem: »Co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své zkázy trpěl?« Nezřízená láska naše ke všemu pozemskému, zejména k mamoně jest příčinou této druhé bolesti Srdce Kristova.

3. Třetí bolest byla nad zapřením

Petrovým. Již jeden apoštol, Jidáš, způsobil ohromnou bolest Srdci Páně, a nebylo na tom dosti. I ten, jenž při poslední večeři se vychloubal: »A kdybych i s tebou na smrt jíti měl, já tebe nezapru.« Petr, tato skála, na níž Pán církve svou zbudovati hodlal, i tento apoštol zasadil nejsv. Srdci Mistra svého ránu hroznou. V krátké době třikrátě zapírá Mistra svého, ano přísahá, že ho nezná. A Pán jda hned na to po schodech dolů, upírá na zapíratele bolestný zrak svůj, a Petr cítí až do útrob duše své hroznou výčitku, která v pohledu tomto vězí. Ó ano, hrozně musilo zaboleti Srdce Spasitelovo zapření Petrovo! Z pouhého strachu před lidmi, z liché bázně před utrpením zapřel Petr Pána svého, jenž jej byl tolikrátě veřejně vyznamenal. Srdce Páně vědělo, že

Zapření Petrovo.

svého smrtelně zranil, že nejhoršího dopustil se nevděku, na to nemyslí, svědomí jeho bylo otupělé. A jakou bolest cítilo nejsv. Srdce Páně nad zradou touto! V ní vidělo i všechny zrady budoucí, vidělo nesčetný zástup křesťanů, za něž trpělo, kteří více mamon milují nežli jej, kteří za mamon prodají a zradí

Petr nezůstane ve hříchu tomto ojedinelý, že celý zástup těch, kdož na čele znamení spásy nesou, jej zapře z pouhého strachu před světem, že mnohým křesťanům nedostáváti se bude odvahy všudy a vždy veřejně vyznávati viru v Ježíše Krista, že raději ji zaprou, aby se nezdáli před světem obmezenými a hloupými. Ano,

ten úzkostlivý, nemužný ohled na svět a lidi, nestatečné vyznávání víry u veřejnosti připravilo nejsv. Srdci Páně hroznou bolest třetí. Necht však také nezapominají na slova Spasitelova: «Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem nebeským.» Jaký to hrozný soud jednou čeká na všechny také slabochy?!

4. Čtvrtou bolest pocítilo nejsv. Srdce Syna Božího při setkání se s nejmilejší matkou v ulicích Jerusalemských. Hrozné byly zajiště útrapy tělesné, které Ježíš, kříž za nás nesoucí, snášeti musel. Ale hroznější čekala naň ještě bolest duševní. Na křížové cestě své potkává drahou rodičku svou. Od jeslíček betlémských až do té doby sdílel Spasitel všechny radosti i žalosti s duší sobě nejbližší, se srdcem nejvěrnějším, s milovanou Matkou svou. A nyní vidí Matka Syna svého nejdražšího v také útrapě, vidí jej jako zlosyna na cestě k popravě, slyší to rouhání, klení, cítí rány naň dopadající, vidí znetvořený jeho svatý obličej, a síly ji opouštějí, a Matka klesá se srdcervoucím výkřikem k zemi. Ó kdož popíše bolest Srdce Syna nejlepšího, když vidí bolest Mateře své! Ó vy všickni, kdož jdete cestou, pozorujte a vizte, je-li bolest, jako bolest tohoto Syna a této Matky! Pozastavte se křesťanští rodiče nad bolestí Mariinou, pozastavte se ditky křesťanské nad bolestí Srdce Synova. Kolik rodičů neplače nad hříchy dítek svých, kolik rodičů netrestá nepravosti dětí, ba bohužel je ještě k nim přidržují? Kolik dětí nezdárných raní srdce rodičů svých, vynucuje slzy z očí jejich a konečně i hroznou kletbu z úst? Ano, hrozné hříchy rodičů špatných i dětí nezdárných, hříchy proti 4. Božímu přikázání byly příčinou přehrozné bolesti čtvrté nejsv. Srdce Páně.

5. Pátou bolest pocítil Spasitel v Srdci svém, když vise na kříži na odív vystaven byl zevlujícím davu. Nežli

katané Pána našeho na kříž přibíli, strhli s něho veškerý oděv a obnaženého s křížem pozvedli. Ó jaká hrozná muka vytrpělo Srdce jeho pro toto obnažení! Ten Ježíš Kristus, jenž z nejčistší toliko Panny bez poskvrny počaté chtěl se naroditi, jenž sám toliko na čistých a nevinných duších své zalíbení má, všelikou pak skvrnu nečistoty z té duše nenávidí, tento Ježíš musí nyní sám trpěti obnažení těla svého před očima surového, bezcitného lidu! Ó zajiště více nežli tělo pod těmi tisíci ran více krvácí duše jeho při necném, potupném obnažení. «Zardění přikrylo tvář mou,» volá Spasitel ústy žalmisty Páně. Ó Kriste náš, Pane drahý, rei, proč zase tato hrozná muka snášeti musí Srdce tvé? Rei, za jaký hřích náš zase pykati musíš? Ó svatá ústa jeho nevyřknou onen haněbný hřích, jenž způsobuje mu bolest tuto, ale znáti jej přece musíš, duše křesťanská, abys se ho vyvarovala, jest to hřích nečistoty duševní, zejména smilstva. Ó kéž by všichni, kdož se hříchu tohoto dopouštějí, alespoň jednou poněkud rozjímali o této bolesti nejsv. Srdce a ošklivosti toho hříchu, zajiště by na sebe více pozor dávali. Nepovolal nás Bůh k nečistotě, ale ku posvěcení, píše sv. Pavel.

6. Šestou bolest pocítilo nejsv. Srdce Páně, když se blížila smrt a Matka Páně opuštěná pod křížem stála.

Pod křížem stojí Maria, Matka Páně, neběduje, nenafiká, ale hroznou bolestí zlomeno jest srdce její; to je ten meč, jenž dle Simeona měl Srdce její probodnouti. A na kříži visí Syn její; při všech vlastních bolestech pohlíží na hrozný tento meč utrpení Mateře své s útrpností největší. On počítá slzy její, on cítí prudký tlukot srdce jejího, vidí chvějící se rty a bolest nesmírná svírá Srdce jeho. Za nedlouho dokoná na kříži, potom bude drahá matka jeho sirotou opuštěnou a vydanou všem protivěnstvím.

Toho nemůže dopustit vroucí Srdce takého Syna. I otvírá ústa svá a odporučí matičku svou předrahou milému a věrnému učeniku svému Janovi slovy: »Ejhle matka tvá.« Ó jaká to láska v bolesti, jaká to starost o milou osobu v hodině poslední! Ó kéž bychom i my všem, jimž láskou a vděčností povinni jsme, stejnou láskou, vděčností a dobrodiním spláceli, kéž by černý nevděk nikdy duši naši neposkyrnil, kéž bychom i my nikdy v neštěstí přátelé a dobrodince své zrádně neopouštěli! Kéž však také nikdy nedopouštíme se zrádného nevděku na dobrodince našem největším, na Bohu a Spasiteli našem Ježíši Kristu!

7. Sedmá konečně a poslední bolest nejsv. Srdce na tomto světě byla, když cítilo se opuštěným od Boha samého. Jak bolestně znělo volání Ukřižovaného: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?« po hoře Golgotě! Všecky hrozné bolesti, všechna možná muka od světa a lidí vytrpěl již Pán. Aby míra dovršena byla, odňal i Bůh lidské přirozenosti Spasitele ukřižovaného útěchu a posilu svou a zůstavil Srdce Syna svého v moři bolesti bez pomoci. Jak strašný to byl stav! Proto vyzněla bolest opuštěného Srdce Pána našeho v tak žalostné volání.

Avšak hned potom odporučí sebe umírající Spasitel do nevyzpytatelné vůle Otce nebeského slovy: »Otče, v ruce Tvé poručím ducha svého« a kloně hlavu svou umírá!

Ejhle, jaký lék podává umírající Spasitel všem, kdož opravdové důvěry v Boha ztratili a si zoufati chtějí! On žaluje sice Otci svému utrpení, ale odporučí se zároveň do vůle jeho. Ó kéž bychom všichni v poslední hodině tak zvolati mohli! Kéž bychom si Boha, jenž nás pro hříchy naše opustil, zase upřímným pokáním získati dovedli! Ne zoufalost, nýbrž naděje křesťanská oslazuje má nám poslední okamžiky života!

Ejhle, toť sedmero bolesti nejsv. Srdce Páně, bolestí hrozných, nevýslovných. Bolesti tyto jsou však zároveň lékem našim, neboť nám zřejmě hlásají: Museli-li nevinný Ježíš skrze tak hrozné muky vejti ve slávu Otce svého, kterak bychom my bez hořkých léků, bez odporného pokání mohli chítiti uzdraviti a spasiti hříšnou duši svou? Protož rozjímajme o bolestech nejsv. Srdce a přičiňme se, aby nebyly nadarmo za nás vytrpěny. Ó trpící Spasiteli, pro hrozné bolesti nejsv. Srdce Tvého smiluj se nad námi! Amen.

Boh. Hendl.

Duchovní hodiny.

„Vítež, bratři, kterak byste opatrně chodili, ne jako nemoudří, ale jako moudří, vykupující čas.“ (Efes. 5, 16.)

vedenými slovy napomíná sv. apoštol Pavel křesťanův efeských a skrze ně i nás, abychom drahého času nemařili, ale moudře, křesťanský moudře ho užívali ke cti a slávě Boží a sobě k spasení. Proto měří se čas na kostele, na věži chrámové, na znamení, že ho svatě máme užití. Tuto myšlenku měl zajisté na mysli i onen

slavný hodinář Hanuš, jenž roku 1490. zhotovil přepamatný orloj na staroměstské radnici v Praze. Vzácné to dílo, v pravdě křesťanské. Od západu do západu slunce bije 24 hodin; oznamuje, kdy slunce a měsíc vycházejí, jakž i proměny měsíce, znamení nebeská, nedělní písmena a pohyblivé svátky; opatřen také soškami dvanácti apoštolů, kteří od východu slunce k západu po každé hodině putují, a figurami

smrti, Turka, lakomce a náruživce, které se pohybují, když hodiny bíjí. Každý se rád zastaví u tohoto přepamatného orloje a čeká, až bije celá.

Ano, svatě máme užívatí času. •Viztež, bratři, kterak byste opatrně chodili, ne jako nemoudří, ale jako moudří, vykupující čas!•

Těmito řádky si připomeneme důležité pravdy našeho sv. náboženství,

Modli se: •Věřím v Jezu Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho.•

Jeden Kristus, jedna víra, jeden křest, jeden Pán, jedna pravá církev, naše svatá, římsko-katolická; v ní pravé evangelium, v ní zdroje milosti, mše sv. a svátosti; ty's její dítě, ty's její chráněnc; miluj ji, važ si ji, dělej ji čest.

Jenom dvě cesty jdou na věčnost, jedna na levou stranu, kde stanou zavrženci, druhá na pravou, kde se shromáždí spravedliví a uslyší přelaskavé slovo Spasitelovo: «Pojďte požehnání Otce mého a vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa!»

Odsouzení, zavržení,
a naděje žádná není,
že by mohl slyšet zas
jednou Boží přízně hlas.

Bože, probuď duši moji,
ať se hříchu stále boji
a jde cestou bezpečnou
k Tobě — v radost pověčnou!

Kterou cestou ty se ubíráš?

Hrůza padá na člověka,
když pomyslí, co ho čeká,
jde-li cestou širokou
v peklo propašť hlubokou.
Jest to cesta plná kvítí,
poutník sice rozkoš cítí,
ale jaký jeho cíl,
jaký vezme v pekle díl!

Dva jsou prapory,
pod nimiž veškeré lid-
stvo bojuje — prapor
Kristův a prapor ďablův.
Kterého ty se držíš? Pra-
porem Kristovým jest
kříž, jeho heslem sebe-
zapírání, následování,
láska k nepřítelům, a
odměnou slibuje králov-
ství nebeské. — Heslem
ďablovým čest, rozkoše,
sláva — konec však
věčné zavržení.

III.

Když bijou tři, pomní
nejsv. Trojice, pomní
svého stvoření, vykou-
pení a posvěcení, a
vroucné z toho ze všeho
diky vzdávají.

Tři jsou posvátné
doby roku církevního:
vánoční, velikonoční a
svatodušní. V první si
připomínáme lásku Boha
Otce, jenž nás tak mi-
loval, že Syna svého
jednorozeného nám po-
slal, aby nikdo, kdo věří
v něho, nezahynul, ale

měl život věčný. Ve druhé si připomí-
neme lásku Boha Syna, jenž z lásky
k nám na kříži dokonat. V třetí lásku
Ducha sv., jenž na svaté apostoły se-
stoupil, s církví svatou přebývá a nás
posvěcuje. Slav důstojně tyto svaté doby,
přijmi v nich sv. svátosti.

Tři měl nejmilejší učeníky

Kristus Pán: sv. Petra, hrdinu víry, sv. Jakuba, muže modlitby, sv. Jana, apoštola lásky. Byli s Pánem svým na hoře Táboře, kde se před nimi zázračně proměnil; byli s ním i na hoře Olivetské, kde se krví potili račil.

Tri jsou božské ctnosti: víra, naděje a láska.

Tri jsou vůdci drahou všehomíra:
Hory odklízí nám silná víra,
Mosty k hvězdám staví naděje,
Však jen láska k nebi dospěje.

Trikrát klesl Pán Ježíš pod břemenem kříže, jež za tebe nesl.

Tri kříže vidíš na hoře Kalvarii:
kříž Páně, kříž Dismův, kajícího lotra,
a kříž levého lotra, jenž v nekajcnosti
dokonal. Tot útěcha, ale též výstražka.

Trikrát ptal se božský Spasitel
sv. Petra: •Petře, miluješ-li mne?• Trikrát
odpověděl sv. Petr: •Pane, Ty viš, že
Tě miluji.• Kež i ty tak upřímně můžeš
odpovědět!

IV.

Když bijou čtyři, pomni svých
posledních věcí; jsou i ony čtyři:
smrt, soud, nebe a peklo. Dobře pravi
moudrý Sirachovec: •Ve všech skutcích
svých pamětliv buď na poslední věci své,
a na věky nezhrěšiš. (Sir. 7, 40.) Svatý
František Borgiaš pamatoval čtyřiaadvacet-
krát za den na smrt.

V onen hněvu den svět celý
rozpustí se v popel vřelý
jak s Sibyllou David želí.

Jaká hrůza po oboru
nastane, když s nebes dvoru
přijde Pán svých soudit tvorů.

Trouba Boží po vůkolí
divným hlasem na mrtvoly:
vstaňte k soudu! zahlaholí.

Smrt a vesmír divem zblednou,
když vše tvory vstávat zhlédnou,
jak se k soudu Páně zvednou.

Knihy bude na jev dána,
v níž jsou všechna díla psána,
ježto budou ohledána.

A když Sudí k soudu vstane,
zjeví věci ukrývané,
bez pomsty nic nezůstane.

Co mám říci v oné době,
koho volat v pomoc sobě,
an se ctnostní chvějí v mdlobě?

Králi, jehož vše se boji
a jenž zdarma spásu stroji,
spas mne tenkrát, lásky zdroji!

Račiz, Kriste, vzpomenouti,
příčinou že jsem Tvé pouti,
nedopusť mi zahynouti!

Pomni, Kriste, dobrý Spásce,
že's mne hledal ve své lásce,
nebuď mojí duše zkázce.

Do mdloby hledal's mne v bludu,
umfel's pro mne z lásky puđu,
nebuď nazmar tolik trudu.

Přísny Soudce přísné kázně,
promiň hříchy a zbav bázně,
než den přijde strašné strážně.

Pro hřích chvějí se mé údy,
v tvář se lijí studu proudy,
nechoď se mnou v přísné soudy.

Marii¹⁾ jsi hřích sňal mile,
lotru²⁾ dal jsi dojít cíle,
i mne spasiť — Tvá buď píle.

Nehodnou se prosba cítí,
leč dej lásce své se skvíti,
ať mne peklo nezažítí.

U ovcí mně místo skýtej,
k zlým mne kozlům nepočítej,
po pravici své mne vítej.

Když zlé pošleš do propasti,
ku pověčné v ohni strasti,
povolej mne do své vlasti.

S prosbami se k Tobě vinu,
v popel potřín srdcem hynu,
dej, ať blaze odpočinu.

Až nás z prachu vzkřísíš zase
v onom hoře plném čase,
pozvi duše k věčné spáse!

(*Sekvence z „Rekviem.“*)

Čtyři jsou svatí evangelisté:
Matouš, Marek, Lukáš, Jan; zaznamenali
nám život, působení a smrt Páně, uká-
zali nám, jak draho naše vykoupení, a
upřímně nás napominají, abychom si díla
vykoupení vážili, jak oni.

¹⁾ Marii Magdalené. — ²⁾ Lotru na kříži.

Čtyři vlastnosti měž víra:
budiž všeobecná, pevná, živá a stálá.

Čtyři jsou stěžejné ctnosti
mravní: opatrnost, jež uzpůsobuje
člověka, aby byl stále a všude pamětliv
slávy Boží a svého spasení; spravedl-
nost, jež uzpůsobuje člověka, aby práv
každého šetřil; střídmost, jež tělesné
žádosti a chťiče krotí a potlačuje: sta-
tečnost, jež nám pomáhá. abychom
dobré i přes všechny překážky konali.
Kéž jsi těmi ctnostmi ozdoben!

Čtyři známky má naše pravá
církev: jest jedna, svatá, katolická
(všeobecná) a apoštolská. Děkuji Bohu,
že's členem, že's dítkem této nejčistší
nevěsty Kristovy!

V.

Když bije pátá, uctivej a v duchu
libej pět ran Krista Pána, jimiž
všecka jeho přesvatá krev vyšla na spásu
nši. Dobře napsal sv. Jan: »Ježíš Kristus
zamiloval nás a umyl nás svou krví od
hříchů našich.« (Zjev. 1, 5.)

Zdrávy buďte Krista rány,
nepostihlé lásky sohrány,
z nichžto neustavnou řekou
proudy krve rudé tekou!

Nad hvězdy lesk větší máte,
vůni růže přemáháte,
cenou perly i vše statky,
a svou lahodou med sladký.

Ve vás mysl u nesnázi
v jisté útočiště vchází,
kdežto nikdy útok vrahů
nepodvrátí její bláhu.

Kolik ran je nesvědome
dáno Kristu v radním domě;
kolik krápi krve kane
z jeho pleti rozedrané!

Ach, to jeho slíčné čelo
břítkým trnem obolelo,
a hřeb ostrý k větši muce
probolá mu nohy, ruce.

A když ducha z vlastní moci
nebeskému oddal Otci,
prošlo kopí svatým bokem,
kríž se dvojnásob zbarvil nokem.

Pán se v hrozné muky dává,
a tak spásu dokonává;
sebe nedbá, k nám jen hledí,
až poslední krůpěj cedi.

Kdo jste nakaženi vinou,
pojdte sem, zde vody plynou;
jejich lázeň vás očistí,
byste byli spásou jisti!

Po pěti tajemstvích má ra-
dostný, bolestný a vítězný růženec.
Modli se je nábožně!

Pět jest zasvěcených svátků
Marianských: Početí, Očištování,
Zvěstování, Nanebevzetí, Narození Panny
Marie. Slav je důstojně, abys se jednou
shledal s nebes Královnou!

Pět přikázání ti dala církev
svatá:

1. Svátky zasvěcené světiti.
2. V neděli a ve svátek mši svatou
nábožně slyšeti.

3. Čtyřicetidenní půst, čtvero suchých
dnův a jiné ustanovené posty zachovávatí,
též v pátek (a v sobotu) masitých po-
krmů se zdržovati.

4. Nejméně jednou v roce se zpo-
vídati a v čas velikonoční svátost oltární
přijímati.

5. V zapovězený čas svadebního
veselí nekonati. Zachovávej je svědomitě;
neboť věz, co pravil Pán: »Kdo by ne-
poslechl církve, budiž jako pohan a
publikán!«

Pět smyslů máš: zrak, sluch,
čich, chuť a hmat. Pomni, že na těchto
pěti smyslech bude tě jednou sluha Páně
svatým olejem nemocných mazati a ná-
božně se modliti: »Skrze toto svaté po-
mazání a nejlaskavější milosrdenství své
odpustiž tobě Pán, cokoliv jsi zřehšil
zrakem, sluchem, čichem, chutí a řečí,
hinatem, chůzí a smyslností!« Uživej
pocitivě svých smyslů!

VI.

Když bije šest, vzpomeň si, jak
v šesti dnech stvořil Bůh všecek
svět k slávě své a tvé blaženosti;

sedný den odpočal a tím příklad dal,
jak i my máme jeden den v témdni od
práce odpočati a jej výhradně službě
Boží a spáse duše své věnovati. Zpivej
všemohoucimu Stvořiteli píseň:

Pána Boha vroucně vzývám,
píseň chvály jemu zpívám;
velký jest náš Hospodiu.
On se světlem přiodívá,
pod nohama hvězdy mívá,
svět je moci jeho stín.

On na křídlech větrů chodí,
život a ples všudy plodí,
řídí hvězd a světů kruh.
Tisíc nových slunců hoří,
tisíc světů hned se boří,
jak svým prstem kyne Bůh.

Před ním není žádné skryše,
hlubiny a nebes výše
proniká vždy jeho zrak.
Před ním jest jen krůpěj všeho
hloubka moře velikého,
celý svět jen drobný mak.

Tisíc věkův utečení
před ním jest jen okamžení,
a nesmírná věčnost — den.
Sil mu nikdy neubývá,
světy tvoře neumdlívá,
působí vše váli jen.

Jako na teničké strunce
zavěsiv on v mraku slunce,
zahnal tmy, den rozsvítil;
světům vzdělal kruhy čisté,
prstem změřil běhy jisté
tisíce hvězd roznítil.

V uzdu pojal oheň, blesky,
v ocel je a v mrak nebeský
přisným prstem uložil.
Svážil vody, led a sněhy,
vše je zahnal v pevné břehy,
a zem suchou oddělil.

Suchá země k jeho hlasu
vzala na se roucho z klasů,
a květin, mechu, lesních hub;

dotkl se hor, skály pusté,
oděly se v křoví husté,
z něhož vyšel silný dub.

Opět kynul — ptačtva plesy
naplňují hory, lesy,
orel měří výšiny,
a na zemi tvory živé,
slonové a šelmy divé
vyslidají doliny.

Kdož moc Páně změří v mysli?
Dechna řekl prachu: „Mysli!“ —
a tu člověk s země vstal,
zhlídl tato díla mnohá
a nad nimi poznal Boha;
klekna, zpíval píseň chval.

Tvůrec světa, Panovníku,
můž-li vzdátí Tobě díky
slabý země syna duch?
Ach, jak sečte vše to zboží,
které tvoří ruka Boží?
Velký, nesmírný jest Bůh!

Šest stoudví vody proměnil
Pán Ježíš ve víno na svadbě v Káně
Galilejské. Tak promění i vody tvého
utrpení v libezné víno radosti nebeské.

Šestero hříchů proti Duchu
svatému činí lidi na věky nešťastny.
Varuj se jich ze všech sil; jsouť tyto:

1. Zúmýslně na milosrdenství Boží
hřešiti.
2. Nad milosti Boží zoufati.
3. Poznané křesťanské pravdě od-
pirati.
4. Bližnímu svému milosti Boží ne-
přáti a jemu ji záviděti.
5. K spasitelnému napominání srdce
zatvrzelé míti.
6. V životě nekajícím zúmýslně až
do konce setrvati.

Ve Zjevení Božím jest šest pře-
památných hor: Sinaj, hora blaho-
slavenství, Tabor, hora Olivetská, Kal-
varia, Moria.

(Ostatek přístě.)

Církev a práce.

Na uvážení křesťanským dělníkům. Podává B. Hendl. (Č. d.)

Všim právem můžeme konečně říci, že 3. církev katolická práci povždy chránila. Tvrzení toto vysvětlá již z toho, že všechny řemeslnické „cechy“ a „pořádky“, které ve středověku na ochranu poctivé práce kvetly, původně a vlastně „zbožnými bratrstvy“ byly, které církev katolická jistými právy a výsadami obdarila. Známο zajisté každému jest, že již záhy ve středověku mistři jednoho a téhož řemesla uzavřený spolek tvořili, do něhož nový uchazeč jen po přísné zkoušce a s vysvědčením zachovalosti mravní přijat býval. Spolkům takovým říkalo se „cechy“. Zařazením tímto mělo se zabrániti, aby nikdo nehodný přijíman nebyl a by skrze takového řemeslná práce zneuctěna a zlehčena nebyla; cechy byly tedy na ochranu práce poctivé. Zároveň měly toliko cechy právo práci jim příslušící vykonávati; nebyla tedy svoboda práce, nýbrž „právo na práci“ ochranným způsobem pojištěno bylo těm, kdož ji se vyučili a také počestně ji vykonávali.

Práce pokládána byla cechy za skutek dobrý, bohubilý; proto vydány jsou přísné zákazy práce této k nekalým účelům užívati. Tak praví jedna stará kniha cechovní: „Kdo svou práci hledá jen shrabovati peníze a bohatství, ten špatně jedná a práce jeho jest lichvářstvím.“ A dále dle se: „Lichváři trpěti se nemají, nýbrž buďtež ze společnosti vyvrženi jakožto lidé líní a škodliví údové.“ A řemeslný řád pražský praví: „Pakli by mistr sám nedělal a lidi štrychem o peníze pokládal, měl z města vypověden býti a čelď dobrá aby podle toho pokládače nedělala.“

Ejhle, jak chráněna byla práce poctivá před nadvládou kapitálu! Práci

pokládali cechové za „skutek, jímž čest a sláva Boží se rozmnožuje, mnoho dobrého se způsobuje a nebe získává. — Odtud mají původ svůj i ony zbožné pozdravy, jimiž se Božího požehnání pracujícím dělníkům přeje, na př.: „Pomáhej Pán Bůh!“ „Pán Bůh požehnej!“ atd.

Všecky cechy stály na půdě církevní, účastnily se souborně slavností kostelních, měly své prapory v kostelích, své svaté patrony, jejichž svátek slavně slavivaly a církev pokládala je za dítky své, jež také všemožně hájila. Ovšem za dob našich duch vševládneho „osvětářství“ a „liberalismu“ zrušil pojednou starodávno, osvědčené tyto spolky cechovní, zavedl svobodu živnosti a místo aby práci pomohl, uskódlil ji velice. Nedá se sice upřít, že i v cechy mnohé se vloudilo, co opravy potřebovalo; které pak lidské zařízení nepotřebuje čas od času opravy? Měla se tedy potřebná oprava státi, ale v základě nemělo se cechovními zařízeními hýbati; neboť byly dobrou školou, v níž řemesla na výši dokonalosti se povznášela, byly pevnou ohradou a ochranou práce počestné. Svoboda živnostenská přivedla řemeslnictvo až na kraj záhuby. Ovšem nahlíží se to nyní, a ozývají se vážní hlasové po zavedení starých cechů v nové, času přiměřené úpravě, ale náprava půjde asi ztžeka. Ty ustavičné boje nynější mezi mistry a tovaryši neměly a nemohly miti za času „cechů“ místa.

Cechovními pravidly přísná vytčena byla práva i povinnosti jak mistrů tak tovaryšův i učňův, a „cech“ bděl nad dodržením jejich a také k „cechu“ se mohl každý, kdož zkrácena se býti mñel, odvolati a došel práva.

Církev chránila práci dále i v častých půtkách a bojích, které „cechy“ vésti

musily se slechtici, kteří často nespravedlivě berně a dávky od svých poddaných vyžadovali. Skoro vždy stávala se církev na stranu »cechův« a pečovala o to, aby tyto při řízení o veřejných záležitostech také důstojně zastoupeny byly.

Velikou vážnost a také ohromné bohatství, jimž ve středověku někteří řemeslníci oplývali, děkovali tito jen mocné ochraně církve katolické. Vždyť stávalo se tehdy nezdůdk, že císařové a králové k obyčejným řemeslníkům docházeli a od nich si peníze vypůjčovali, ba vzniklo i ve středověku pořekadlo, »že králové škotšti si neptějí lépe žiti, nežli obyčejný řemeslník v Norimberce.«

I v Čechách používali králové, zejména Jan Lucemburský, velice rádi pokladnic svých věrných poddaných, bohatých pražských řemeslníkův. Ano, tehdy mívalo řemeslo zlaté dno, nyní to o něm říci nemožno.

Dějiny učí, že řemeslo pod záštitou církve dobré časy mělo, které se bezpochyby již nenavrátili.

Avšak i za dob našich, kdy církev již nemá toho mocného vlivu na záležitosti veřejné, jako bývalo ve stoletích minulých, i nyní neopustila církev řemeslnictvo, a pokud její síly stačí, stará se o ně a chrání je. To děje se zřizováním spolků »katolických tovaryšů,« »katol. mistrů,« spolkův a útulen pro »katolické učně,« zaváděním »pokračovacích škol« atd. Zejména jsou to spolky katolických tovaryšů, jimž církev zvláštní péči věnuje a které také pod jejím vedením zdárně prosperují. Katolický kněz to byl, Adolf Kolping, jemuž zzelelo se opuštěných, sobě zůstavených katolických dělníků, kteří jak na těle tak na duši zkázu brali; proto shromáždil je r. 1846. ve spolek, dal jim přiměřené stanovy a doporučil je přízni církve svaté. A hle, tento malý počátek požehnaný byl s hůry: od té doby rozmnožily se spolky takové měrou

úžasnou, tak že nyní na tisíce jich se čítá, v nichž mladí tovaryši útočiště nalézají, v nichž dostává se jim potřebného poučení i uslechující zábavy, v nichž pod vedením církve učí se »prací milovati a náboženství si vážiti.«

Má-li tedy dřívější shody mezi mistry a tovaryši, která oběma stranám nanejvýše nutná jest, opět docíliti, může se tak státi jen v těchto katolických, církvi vedených spolcích, na základě svatého náboženství, pod jehož vlivem řemeslo jediné prosperovati a déle trvati může.

Má-li tedy některý² stav na zemi příčinu církvi katolické vděčen býti a k ní lnouti, má ji obzvláště stav řemeslný. A vskutku mívala církev naše mezi řemeslníky a živnostníky nejvěrnější svoje ditky, a jádro katolické obce tvořival vždy stav tento. Ze stavu tohoto vyšlo nejvíce biskupův a kněží. Jestli však za dob nynějších mnozí ze stavu tohoto církvi se odcizili, jestliže na stranu nepřátel se přidali, jestliže již neznají příkázání církevních, neděle nesvěti a slovem i skutkem proti naší svaté víře brojí: tu hodí se na ně dobře výrok proroka Isaiáše (1. 2), jenž dří: »Slyšte nebesa a ušima pozoruj země, neboť Hospodin mluví: syny jsem vychoval a vyvýšil, oni pak pohrdli mnou.« Ano, církev katolická může vším právem jim vyčítati, že jen skrze ni zrozeni jsou, její péči že se povznegli a nyní za to že jí ve tvář hlijí. Proto také není naděje, že se sociální poměry dělnictva zlepši, pokud ono samo mimo církev nápravu hledá, pokud ve schůzkách svých církev haní, proti náboženství brojí, ba i veřejně se vychloubá, že pomocí církve nepotřebuje.

»Bůh žehnej počestnému řemeslu!« tak zní katolický pozdrav katolických dělníků; dokud tento platil, vedlo se jim dobře; proto vážným jest to pokynutím všem, kdož s lidem pracujícím dobře

smýšlejí, aby zase u Boha a církve jeho lék hledali. Církev naše každé chvíle jest hotova pokud může pomáhati, napravovati, a kněžstvo katolické zajisté vždy pomocné ruky podá těm, kdož pomocí u něho hledají. Vždyť kněžstvo úzce spojeno jest s dělnictvem již od narození Páně. Ve chlévě betlem-kém vi-

díme Krista Pána, velekněze, a sv. Josefa, zástupce dělníků, v nejužším spojení.

Protož nechť nikdo násilně nerozlučuje, co Bůh spojil a co celé dějiny tak slavně dokazují. Lepší budoucnosti »práce« na starém základě svatého náboženství voláme »Zdať Bůh!«

Praporeční přísaha katolického muže.

(Číst dále.)

II. Posvěcení vojina Kristova na křtu svatém.

Námó jest, že sv. Ludvik, král francouzský, rád se podpisoval »Ludvik z Poissy.« V Poissy byl totiž pokřtěn. Byv kdysi tázan, není-li mu Remes, korunovační jeho město, milejší než nepatrné Poissy, odpověděl záporně, řka, že v Remesi dostalo se mu jenom pozemské koruny; v Poissy však že se stal dítkem Božím a obdržel právo na nebeské království. Týž zaznamenal také jako křižácký rytíř jméno své čestné na všechny časy do dějin a do knihy života. Snadno poznáváme, že jeho křesťanská mysl hrdinná a ctnost měly zřídlo své v častější vzpomínce na sv. křest. Kojíme se naději, že myšlenka ná sv. křest a jeho obřady i v nás vzbudí podobné city a úmysly.

Člověk, jenž chce dojíti svobody dítek Božích skrze Krista, musí o to prositi církev svatou. Církev pak vysílá mu v ústretu svého sluhu, aby zvěděla jeho žádost. Slavný obřad křtu svatého zahrnuje v sobě tedy dvě části: přípravu ke křtu v předsíni chrámové a křest sám uvnitř chrámu.

1.

»Co žádáš od církve Boží?«¹⁾ táže se kněz křtěnce prosícího přede dveřmi

chrámovými, aby byl vpuštěn. Po odpovědi křtěnce (nebo kmotra): »Vím, táže se kněz dále: »Vím, co tobě dá? a na další odpověď »život věčný« oslovuje kněz čekance království Božího: »Chceš-li tedy vjíti do života, zachovej přikázání: milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a ze vsí duše své a ze vsí mysli své: a bližního jako sebe samého.« Potom kněz třikráte naň vdechne, mluvě: »Vyjdi z něho, nečistý duchu, a dej místo Duchu sv., Utěšiteli.« Dělaje kříž na čele a prsou křtěncových modlí se: »Přijmi kříže znamení jak na čele tak na srdci: vezmi víru nebeských přikázání, a buď takových mravův, abys již mohl býti chrámem Božím.« Když byl kněz napotom dal sůl do úst křtěncových a opět zaklínal zlého ducha, znamená jej znova svatým křížem, říkáje: »A toto znamení svatého kříže, jež na čelo znamenáme, ty zavržený ďáble nikdy se neodvaž porušiti. Skrze Krista Pána našeho.« Kněz skládaje ruku na křtěnce, modlí se dále: »Věcnou a nejspravedlivější dobrotu Tvou, vyzývám, Pane svatý, všemohoucí Otče, věčný Bože, původce světla a pravdy, nad tímto sluhou tvým N., abys ráčil jej osvititi světlem poznání svého: očišť a posvět ho: dej jemu pravou vědu, aby byl hoden přijati milost křtu tvého, jež přijímá: drže

¹⁾ Z olomouckého rituálu vyňato.

pevnou nadějí, pravou radu, svaté učení, způsoben byl udržeti milost tvého křtu. Skrze Krista, Pána našeho!«

2.

Slovy: »N., vejdi do chrámu Božího, abys byl účasten Krista k životu věčnému.« uvádí kněz křtěnce do chrámu ku křtelnici. Po vykonaném vyznání víry a modlitby Páně vymítá kněz zlého ducha následovně: »Zaklínám tě, všeliký duchu nečistý, ve jménu Boha Otce všemohoucího, i ve jménu Ježíše Krista, Syna jeho, Pána a Soudce našeho, a v moci Ducha sv., abys odstoupil od tohoto tvora Božího N., ježž Pán náš ráčil povolati za svůj sv. chrám, aby byl chrámem Boha živého, a Duch sv. bydlil v něm. Skrze téhož Krista Pána našeho, jenž přijde soudit živých i mrtvých a svět ohněm. Amen.« Po symbolickém (odznačeném) dotknutí se chrťpí a uší křtěncových počíná odřikání se. Kněz jmenuje křtěnce jménem dává mu tyto tři otázky: »Odřikáš se ďábla?« — »A všech jeho skutků?« — »A vši pýchy jeho?«

Po každé z těchto otázek odpovídá křtěnec: »Odřikám,« načež kněz maže jej olejem schválně k tomu posvěceným na prsou a mezi lopatkama říká: »Maži tě olejem spásy v Kristu Ježíši Pánu našem, abys měl život věčný. Amen.«

Potom začíná příprava k samému křtu, kdy křtěnec tázan knězem má vyznati viru cirkve:

»Věřís v Boha Otce, všemohoucího Stvořitele nebe i země?« — »Věřím.«

»Věřís v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho narozeného a ukřižovaného?« — »Věřím.«

»Věřís i v Ducha sv., svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla vzkříšení, a život věčný?« — »Věřím.«

Načež následuje ještě jednou slavné otázky (která místy trikrát se opakuje):

»N., chceš býti pokřtěn?«

»Chci,« odpovídá křtěnec, jenž nyní na prahu cirkve svaté jaksi uvědomen býti má, že jako nový člověk právě svou svobodu a vůli milosti Boží uchvácenou a posilněnou musí osvědčovati. Takto připraven stává se účastným oné tajemné vody spásy, kterou kněz jej polévá mluvě:

»N., já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.«

Po té následují tři velevýznamné obřady, z nichž první připomíná na to, že se křtem svatým za prvních dob křesťanství zároveň udílelo se sv. biřmováním. Kněz maže křížem téměř křtěncovo v podobě kříže se slovy: »Všemohoucí Bůh, Otec Pána našeho Ježíše Krista, jenž tě znova zrodil z vody a Ducha svatého, a který tobě dal odpuštění všech hříchů, sám tě pomaz křížem spásy v též Kristu Ježíši, Pánu našem, k životu věčnému. Amen.«

Na památku bílého roucha, kterým druhdy odívali se novokřtěnci, klade naň kněz bílou roušku, mluvě při tom: »Přijmi bělostné roucho, jež neposkvřené přines před soudnou stolicí Pána našeho, Ježíše Krista, abys měl život věčný. Amen.«

Konečně dává mu do ruky hořící svíci s napomenutím: »Přijmi hořící lampu a bez úhony uchovej svůj křest; zachovávej přikázání Boží, abys, až Pán přijde k svadbě, mohl vyjít jemu vstříc se všemi svatými v nebeské svadební síni, měl život věčný a žil na věky věkův. Amen.« — Pak propouští jej slovy: »Jdi v pokoji a Pán budiž s tebou. Amen.«

III. Vira.

»Ježíš řekl svým apoštolům: Jdouce po všem světě kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdož pak neuvěří, bude zatracen.« (Mar. 16, 15. 16.)

Z úst samého Krista Pána dovidáme se, že křtem svatým vcházíme ku spase

a pravému štěstí: »Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude.« Chtíce tedy důvěrně doufatí svou spásu věčnou, což tu můžeme lepšího učiniti nežli znova obživití v sobě milost na křtu svatém obdrženou? Rozeberme sobě zbožné část křestního slibu za části: tím dospějeme poněmhu ku rozumné obnově svých křestních slibů. Přísaha, již jsme se zavázali na počátku svého života jako vojinové Kristovi, vryje se nám takto znova hluboko do našeho srdce i se svou svatostí i se všemi povinnostmi, které nám ukládá.

První díl křestního obřadu — jak již víme — je tento: Kněz přicházejí u vchodu kostela křtěnci a kmotřům vstříc, táže se: »Co žádáš od církve Boží?« Křtěnec nebo kmotři odpovídají: »Víru.« »Víra, co tobě dá?« táže se kněz dále. »Život věčný,« zni odpověď. V těchto otázkách a odpovědích nalézáme látku pro tuto úvahu. Zodpovězme si, abychom jejich rozum lépe pochopili, tyto jiné dvě otázky:

1. Jak žádá se víra od církve?

2. Jak uvádí nás víra k životu věčnému?

1. Žádaná od církve víra.

Víra má svůj původ v Bohu a dochází nás skrze církev. »Všeliké dání výborné a každý dar dokonalý s hůry jest, sestupující od Otce světél,« píše sv. Jakub (1, 17). Víra jest jeden z těch největších darů, jsouc počátkem, kořenem a základem našeho spojení s Bohem, našeho ospravedlnění, zdokonalení a naší spásy. Proto praví sv. Pavel: »Milostí spasení jste skrze víru, a to ne sami ze sebe; dar zajisté Boží jest to.« (Efes. 2, 8.) Ale jak nám Bůh udílí tento dar? Odpovídám: podle obyčejného působení jeho Prozřetelnosti děje se to v církvi a skrze církev. Slovo »víra« může mít do sebe rozličný význam: jednou znamená zjevené pravdy; potom může označovati výkon duše nebo mohutnost (sílu), kteroužto přijímáme

(za pravé) a vyznáváme zjevení Boží. V obojím tomto významu však žádáme od církve víru, ať již rozumíme věrou vnitřní dar, činící nás způsobilými a ochotnými ku přijetí slova Božího právě proto, že jest to slovo Boží — buď zevnitřní poučení, které nás uzpůsobuje rozeznati slovo Boží od bludů, nepravdy a lidských domněnek. Rozdíl mezi obojím tímto významem slova »víry« objasní nám zcela zřetelně tento příklad.

Když jednou slovatný Dr. Johnson měl jakousi vědeckou přednášku, zvolal kdosi z jeho posluchačů hlasem výzývavým: »Pane doktore, tomu nerozumím.« — »Milý pane,« odvětil na to Johnson, »mohu ovšem uvéstí vám důvody ku srozumění, ale srozumění samého dáti vám nemohu.« Toť bylo právě vyznání lidské slabosti, ačkoliv Johnson to neměl v úmyslu, nýbrž opovržením chtěl potrestati omezeného na rozumu tazatele. — A vskutku, učitel může s lidskými, pouze přirozenými silami žáku svému pravdu nanejvýš předložiti a objasniti ji, aby přiměl tohoto k jejímu přijetí; nemůže však bezprostředně působiti na ducha žákovu, jej obohatiti neb osvititi. Ale to právě dokáže Bůh, nejvyšší a nejlepší učitel, a totéž může církev podle Božího příkazu a Boží moci, poněvadž Bůh učí v ní a skrze ní. Ti, jižto spravují úřad učitelský (v církvi), jsou lidé; Duch Boží však je osvěcuje a sílí v pravdě a mluví jejich ústy. Ale netoliko na ně působí Duch svatý: On mluví též k jejich posluchačům a činí tyto schopnými, by naslouchali s poddaností a s rozumem a takto nadpřirozeně věřili, co se jim předkládá. Kristus Pán slibil apoštolům: »Když pak přijde Utěšitel, kteréhož já pošlu vám od Otce, Ducha pravdy, který od Otce pochází, tenť bude o mně svědectví vydávati: také i vy svědectví vydávati budete, neboť od počátku se mnou jste.« (Jan 15, 26. 27.)

Ve Skutcích apoštolských se vypravuje, jak příslibení to bylo splněno. Ale jak že? Tam stojí: »Bůh otevřel její (ženy Lydie) srdce, že pozorná byla na to, co Pavel pravil« (16. 14), a opět: »A když Petr ještě mluvil slova ta, připadl Duch svatý na všechny, kteří poslouchali slova.« (10, 44.) Dejme tomu, že někdo by hyl apoštolům řekl: »Nemohu přisvědčiti vašemu učení,« tož by tito zajisté nebyli odpověděli jako Johnson: »Dobře, my můžeme vám sice předložit pravdu, ale nemůžeme vám dát, hyste chápali.«

Nikoliv, jejich odpověď k takové výtce — v případě, že by byla pokorně a skromně pronesena — byla by zněla: »Pros Boha a dá ti, hys porozuměl.« Pysnému a svárlivému byli by řekli: »Nevěřís-li, toť tvá vina; tvá nevěra není odtud, že's nechápalého, omezeného ducha, nýbrž že máš zlou vůli a odporuješ světlu, jež se ti nabízí, pročez budeš zavvržen pro svou nevěru.« Takovým způsobem vysvětlil Kristus Pán nevěru prve než apoštolé kázali, a čtouce Skutky apoštolské sledbáváme, že apoštolé vždy tak si počínali naproti nevěřícím. Nedostatek ochotnosti ku věření co nejprůběžněji označovali za hřích proti světlu milosti.

Zde, drazí bratři v Kristu, prosím o vaši pozornost — o vaši pokornou a vážnou pozornost na důležité slovo, zanechané nám božským Vykupitelem. Ono týká se nejen těch, kteří zdráhají se přijati viru, nýbrž i oněch, jižto majíce sice milost víry, ji zanedbávají a jejího povzbuzení nenásledují. Kristus Pán praví takto: »Tentof pak je soud: že světlo přišlo na svět, a milovali lidé více tmu než světlo; neboť skutkové jejich byli zli.«

Každý zajisté, kdo činí zlé, uenávidí svělla, a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho: ale kdo činí pravdu, jde k světlu, aby zjevení byli skutkové jeho,

protože v Bohu učinění jsou. (Jan 3, 19—21.) V těchto úvahách poznáme poněmáhlu mnohá upotřebení této veliké zásady. Dříve však uvažme blíže, jak se nám dostává víry církvi, ať ji pojmem jako zevnitřní nebo vnitřní světlo, jako pravdu předloženou nebo přijatou, osobně nebo věcně (objektivně či subjektivně).

I. Předložená pravda víry. Řci, kde bylo slunce, než jsi se narodil? Řekneš: bylo na obloze, vycházelo a zapadalo jako nyní. A kde byla katolická víra, než jsi se zrodil? Byla v církvi. Byla zvěstována, a věřilo se jí neb nevěřilo po mnohá století prve než jsi přišel na svět. Sluneční světlo nezávisí na tom, vidíš-li je, neb vůbec-li žiješ.

Právě tak je světlo víry nezávislým na tobě. Vidíš-li to světlo, t. j. přijmeš-li viru, blaze tobě Neprijmeš-li ji, bude svititi světlo její právě tak jako dříve a ty budeš mít škodu, že ho nevidíš. Zalmista Páně praví: »Na věky, Hospodine, slovo tvé trvá na věky. Do národu a pronárodu pravda tvá: založil jsi zemi a trvá. Zřízením tvým trvá den: neboť všecko slouží tobě.« (Žalm 118, 89—91.) Katolická víra však je pevnější a trvanlivější než hmotný vesmír. »Nebe a země pominou,« praví Pán, »ale slova má nepominou.« (Mat. 24, 35.) A zlíbilo se jemu, jenž věčný jest a jehož slovo pravdivo a neomylné, svěřiti církvi své hlásání svého učení zcela a bez výjimky a bez příměsků bludů, dokud svět potrvá.

Toť velké poslání církve. »Dána jest mi,« praví božský její Zakladatel, »všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce, i Syna, i Ducha sv.: učíce je zachovávatí všecko, cožkoliv jsem přikázal vám: a aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.« (Mat. 28, 18—20.) Úřadem tedy církve je: poučovati lidi jak před křtem tak i po křtu; hlásati viru těm, kteří nejsou dosud

křesťany, a konečně uchovati ve víře a poučiti o povinnostech víry ty, již jsou křesťany. Tento úřad církve vztahuje se nejen na divoké a nevzdělané národy, nýbrž na všechny i ty nejvzdělanější. Církev je učitelkou křesťanů nejen dokud jsou dítkami, nýbrž i když dospěli v muže; má poučovati nejen začátečníků, nýbrž i pokročilých. Žádný křesťan, žádný národ nedospěje tak daleko, že by neměl potřeby dáti se poučiti církvi. Pán náš nečiní rozdílu v osobách, ani v učení. Poručiv církvi učiti, cožkoliv byl přikázal, zahrnul v rozkazu svém jak první základní pravdy, které vysvětlují se dětem, tak i nejvyšší zjevení moudrosti, jež pozůstává výhradně podílem nejpokročilejších; on měl na mysli právě tak ty nejnutnější předpisy, všechny lidi zavazující, jak nejvznešenější rady k dokonalosti, nabízené jen těm nejsrdnatějším. Jakožto učitel, král a tvůrce duší jest Ježíš Kristus ve své církvi po všechny dny až do skonání světa.

Zámyslně pravím toto s důrazem. Tolikráte totiž slycháme v naší době mluviti: «Čas a úkol církve již přeshly.» Mnozí neupírají, že církev velmi dobře posloužila našim předkům a otcům, pravi však: «Mužný věk je zcela něco jiného než dětství a mládí. Byl-li člověk v mládí správně poučen, soudí pak jako muž sám sebou správně. Národové však mají podobně jako jednotlivci své dětství, mládí a svůj mužný věk. Výchova a vzdělání osvobodily nyní národy jak od vodítka dětství, tak od omezenosti mládí.» Takto mluví ovšem spíše lidé nevěřící a bludáři než katolíci; nicméně i někteří katolíci

řečí této přisvědčují. Nevybízejť nás sice, bychom dle libosti soudili o vlastních a nejvyšších tajemstvích víry, jako o nejsv. Trojici, o vtělení Syna Božího nebo o skutečné přítomnosti Pána Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní; ale pravi: nepotřebujeme se dáti poučovati fidelety církve o občanských právech a povinnostech, o právu vstupovati do veřejných nebo tajných spolků, aneb opírat se světské vládě a o podobných sporných otázkách, a papež nemá do nich co mluvit. Co z toho je právě a co ne, dovede každý sám rozsouditi. Ano, obyčejný křesťan je k tomu mnohem způsobilější než papež, poněvadž papež málo zná naše poměry. Takové zásady můžeme kolikráte čísti v novinách, které nejsou zřejmě protikatolickými.¹⁾ — Což pak k takým řečem odpovíme? Drazí bratři v Kristu, patříte-li všichni ku stádcí Krista Pána, dobrého Pastýře, tuť nutno, byste byli buď beránky, buď ovce. Předpokládám, že nejste již bezelstnými, mladými beránky. Pán Ježíš však neřekl sv. Petrovi toliko: «pasíž beránky mé, nýbrž i pasíž ovce mé.» (Jan 21, 15—17.) Povinností sv. Otce, nástupce sv. Petra, jest vyhledávati dobrou pastvu stádu Kristovu a chrániti ho, aby nezloudilo na nepravé cesty a nepáslo se na pastvinách škodlivých. Ti, kdož nechtějí se dáti vésti zástupcem Kristovým, nejsou Kristovy ovce a nemají práva, živiti se jeho svátostmi, ani se zdráhají, slyšeti jeho výstrahy.

(Příště dále.)

¹⁾ Spisovatel naráží zde na určité události z veřejného života v Anglii a v Irsku.

Sen svatého Jana, báseň o božském Srpci Páně.

Katalánská báseň *Jacinta Verdaguera*, kněze. — Studie a překlady P. S. Boušky, O. S. B. (Č. d.)

Po velikých učitelích církve následují nejpřednější zakladatelé duchovních řádů, tvůrci nového života v církvi svaté, budovatelé klášterů, v nichž láska ku Kristu a pobožnost k jeho přesv. Srdci ode dávna zkvétala.

V čele těchto svatých řeholníků zcela přirozeně ovšem kráčí náš veliký světec, patriarcha všech vojsk mnichů na západě, sv. Benedikt.

6. **Sv. Benedikt.** Verdaguer jej označuje citatem z písmo sv.: „Vyhleď! jest sobě Hospodin muže vedle srdce svého.“ (I. král. XIII. 14.) Svatý Jan

zíří Benedikta, mnichů patriarchu,
jak na Cassině chvátá vystavit
za potopy svých časů pevnou arelu,
v níž lidstvo by se mohlo zachránit.

Jak krásný jest to obraz, jehož tu Verdaguer užívá a jak případně a mistrně oceňuje význam našeho sv. otce Benedikta v dějinách církve svaté! Klášter na Monte Cassinu byl novou archou Noemovou, v níž zachránil velký světec náš viru, vědu i umění starých národů.

Šel lidu hlásat mír ve všlekt trudu
a světu zloby svatou lásku dal,
vzal nástroje, by tvrdou zoral půdu
a vírou, láskou srdce vzdělával.

Na hoře Monte Cassino byl ještě za časů sv. Benedikta pohanský Venušin háj a chrám Apolliniův. Lid okolní tam chodil klanět se modlám a křesťané varovali se místa toho jako proklátého. Sv. Řehoř Veliký vypravuje, že zbožný poustevník Marcius se na hoře té zdržoval a tam Bohu sloužil. Ušlyšev však o příchodu sv. Benedikta, uchýlil se na blízkou horu, kde se v jeskyni ukoval na řetěz. Verdaguer mluví o tom v této básni:

Zšel na přátelském temeni Cassina
na skále kajčienka v okovech,
hned řetěz železný mu odepíná,
dav svobodu mu těchto ve slovech:
„Svět vyhnasťm jest, nežli dojdem k nebi,
proč smutnějším jej činíš, bláhový?
neb řetězu ten nemá zapotřebí,
kdo nosí pouta lásky Kristovy!“

Poustevník uposlechnuv sv. Benedikta, odložil řetěz, ale v jeskyni své zůstal až do smrti.

7. **Sv. Bernard.** „Pohleď a pozoruj růži utrpení, kterak se rdí.“ (Kniha o Umuč. kap. 41.) Báseň tato jest jedna z nejkrásnějších celé knihy:

Kde sad Kalvarie stál,
našel Lásku svého žiti,
Ježíš keřem se mu zdál,
na němž plno růží stviti.

Přibit na ukrutný kříž,
v každé ruce drží růži,
růži v každé noze níž,
nejkrasší se k boku druží.

V růži boku přilétá,
usedá mystická včela:
svatý Bernard včelka ta,
kéž má duše by tam směla!

Tam pak sbírával ten med,
který ve svých dílech nechal,
v nebe vcházaje i zpět
touto zlatou Branou spěchal.

Kratičká báseň, ale jak hluboký smysl v ní se tájí!

8. **Sv. František.** Verdaguer jej označuje jeho vlastními slovy: Amor mi misè in fuoro (Láska mě v oheň položila).

Sv. Jan vidí tohoto apoštola chudoby a pokory, vidí vyhublou postavu, jak kolem kráčí: to svatý František, vtělený serafin, v něm živý zjev se Jesu Krista zračí! Z nesmírné lásky ku Kristu žádal si rány Spasitelovy na rukou, nohou a boku. Verdaguer praví:

„toť list je, kam Báh podepal se sám.“

A ptá se: Kdo asi mu otevřel ty krásné rány? Který paprsk to způsobil, že rozvily se tyto rudé růže? Jakou krásou rozpučilo se to srdce Františkovo?

Od Srdce Ježíšova světec pouze andělské šílenství byl poznal: kříž! jenž v srdcích lidských nítí lásku v touze a zraky obrací ku Bohu výš! —

Báseň Verdaguera jest cyklická, totiž sestává z více samostatných básní, jež společnou myšlenkou mystického snu

jsou spojeny v jediný, nádherný celek. Ale Verdaguer často v několika versích spojuje dvě básně po sobě následující a tak připravuje již předem čtenáře na to, co přijíti má. Tak ku př. zde:

Za tím země cherubínem
Bonaventura se bral,

Sv. Bonaventura rozjímá o božském Květu, který z kořene Jesse vypučel:

ten se rudý, bílý,
vínkem v sněti (stromu života) chýlí,
hvězda na pohled.

Nad tuto Růži podivuhodnou sklání
se sv. Duch.

(Zauber Cath. Fe. et ecc. A. 2.)

Svatý Benedikt.

Láska, lovkyně ta bystrá,
která poranila mistra,
stejný žáku chystá žal.

9. Sv. Bonaventura. »A vyjde prut z kořene Jesse, a květ z kořene jeho vypučí. A odpočine na něm duch Hospodinův.« —

Tuto chráně Růži
ve snu k ní se druží,
Utěšitel Duch;
vělu tuto nese
v nevyřčeném plese
nekonečna ruch.

Ó ty, který sobě
trny dals jen k zdobě,
mně slast do klínu,
Květe pukající,
zdeb mé srdce snici
vinem rubínů.

Maria jest ten divuhodný Květ, ta
lilie z údoří, k níž jako motýl z nebes
polí slétla Boží Láska (Duch sv.) a

libajíc tě svatě,
Květe, rozvila tě,
tvorstva zázraku!

10. **Ramon Lull** (Raymundus Lullus).
»Učiněn jest v srdci mém jako oheň
žžirající.« (Jerem. XX, 9.)

Mám na svém stolku psacím krásnou
fotografii sochy tohoto velikého učence,
již jsem dostal darem z ostrova Mallorky,
kde jej dosud jako světce ctí. Jest to
krásná postava starce, jehož dlouhý vous
vlní se velebně po mohutných prsou,
oděná v šat řádu sv. Františka. Na
hlavě má přilehající kápi, oko v nadšení
svatém hledí k nebesům, v jedné ruce
má otevřenou knihu a v druhé třímá
péro. Jeho život byl vskutku velmi dobro-
družný. Žil ve století 13. dlouhá léta
jako kavalír na dvoře Jakuba I. Doby-
vatele, slavného panovníka katalonského,
potom stal se samotářem, vystudoval
v Paříži bohosloví a zabloubal se do
filosofie, chtěl vědeckou cestou spisy
svými Maury obrátiti na viru Kristovu.
Cestoval hojně po severní Africe, po
Tunisu, Cypru, Palestině, chtěl novou
křížáckou výpravu uskutečniti, vstoupil
do třetího řádu sv. Františka a v touze
po mučennické koruně odešel posléze
do Tunisu, kde byl od Saracenů zajat,
ale po mnohých přestálých útrapách byl
vysvobozen kupci janovskými a zemřel
ve věku 80 let roku 1315. — Napsal více
než 400 knih učených, byl také slavným
básníkem. Na ostrově Mallorce ctí jej
jako národního světce a mučenníka. Ne-
obyčejná byla jeho láska ku Kristu Pánu.

Sv. Jan vidí ve snu svém, jak Pán
Ježíš se Raymundovi zjevil, jej vedl v sad,
kde rudé květy byly.

Ty praví: Trhej chvíli,
neb tato zahrada jest krásný lásky sad.
Ji vlaščí čtvero řek zelenou nivou
vod průhledných při sladkém šumění,
uprostřed těchto řek jest bujnou zelení

obkličené moře, které čerpá svou živou
vodu ze svatého Pramene (Srdce Kri-
stova). Raymund vydá se na tyto bez-
mezné vlny až do prostřed moře samého,
však nicméně, že utone, má strach.

Děl Pán: To moře zvláštní ze všech moří,
zde přístav žití hoří
až v oceanu lásky hlubinách.

V tomto moři božského Srdce tedy nikdo
neutone, naopak, kdo až na dno té
bezendné lásky se vnoří, ten najde tam
život věčný.

11. **Sv. Dominik**. Po světcích řádu
sv. Františka následuje slavný řád ka-
zatský. Verdaguer označuje tvůrce toho
řádu heslem: »Et legem tuam in medio
cordis mei.« (A zákon tvůj uprostřed
srdce mého. Žalm 39, 5.)

Sv. Jan vidí kráčetí sv. Dominika
v čele svých bratří, má v ruce své lilii
a na čele jeho plane hvězda.

Dřív než světlo dala mu,
matka viděla ho snící
v tvaru paíka, který měl
v ústech zapálenou svici.

Při štekotu toho psa
budí lidstvo úžas němý
a zář této pochoďné
světlem nebes byla zemi.

12. Následuje **Andělský doktor**, t. j.
sv. Tomáš Akvinský. Jeho heslem jest:
Vita cordis amor. (De dilect. Dei, XIX).
Tři slova pouze, ale jak hluboká! Život
srdce jest láska. Celá báseň má pouze
čtyři verše:

Oheň musí spalovat,
srdce musí milovat.
Jesu, v lásce nekonečné
Srdce tvé má žítí věčné.

13. Jiný dominikán jest **sv. Vincenc Ferrerský**. »Bojte se Boha a dejte mu
čest, neboť přichází hodina soudu jeho.«
(Zjevení sv. Jana 14, 7.) Výmluvný
kazatel katalanský, který sám tisíce a
tisíce lidí obrátil, ku pokání pohnul.
O jeho výmluvnosti se vypravují divy.
Sv. Jan vidí jej ve snu:

— Anděl vzlétá
přes celé nebe křesťanského světa,
jak slunce necháváje v nebes poli
své paprsk aureoly,
jež anděly zlé do propasti metá.

Sv. Vincenc káže na vrchu bory.
Země jest jeho chrámem, jeho kazatelnou

a nebesa krytem, klenbou té kazatelny.
Jakoby na hoře Sinai stál, jeho hlas
hřmí prostorem.

Hlas jeho, Katalansko, tvou jsa řečí,
všem národům a jazykům to svědčí,

co hlasem velkým děl: Vy smrtelníci,
hřích zanechte, jsem trouba Soudu hřmíci, —
jest čas, abyste se Boha báli, abyste se
učili jej ctiti, dokud ještě není pozdě!
(Přítel dále.)

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Část další.)

Soustružníci rohu.

Stít: V zeleném poli stříbrný
bůvolí roh. Korouhev ze-
lená a stříbrná. Patron:
Sv. Hubert, milovník lovu;
drží v ruce dva šipy; vedle něho jelen
s křížem mezi parohy.

Sv. Hubert byl synem Bertranda, knížete akvitanského (mezi řekami Loire a Garonne v nynější Francii). V mládí žil na dvoře francouzského krále Theodora III. Zastává nejvyšší úřady dvorské liboval si ve všelikých světských radovánkách, zvláště náruživě miloval honbu. Žena se jednou na lově za jelenem, spatřil mezi parohy jeho skvoucí kříž. Dotkla se ho milost Boží. Zanechav úřadů světských, odešel do Mastrichta (v Nizozemsku) k biskupu Lambertovi a věnoval se tam studiu bohosloveckému. Posvěcen knězem a po smrti Lambertově ustanoven biskupem. Přehorlivě konal úlohu apoštolskou a obracel zbylé pohany na víru křesťanskou. Roku 720. přeložil své biskupské sídlo z Mastrichta do Luticha, kdež byl svatý Lambert umčen. Skonal 29. června 727; slaví se 3. listopadu.

Ševci.

Štít: Ve zlatém poli černý střevíc a bota. Korouhev černá a zlatá. Patronové: Sv. Krispin a Krispinian, s nádobím ševcovským.

Sv. Krispin a Krispinian byli synové vzácných a bohatých rodičů v Římě. Z lásky k Pánu Ježíši opustili vlast a putovali do Gallie (Francie), aby tam šířili

sv. evangelium. Usadili se v krásném městě Soissons. Ač byli rodu vznešeného, vyučili se řemeslu ševcovskému, jednak aby za příkladem sv. apoštola Pavla ruční prací výživu své hledali, jinak aby svým řemeslem mohli s pohany se stýkati a je ve víře poučovati. Bůh žehnal uslechtilé snaze. Mnoho pohanův obráceno.

Svatí bratři pohnáni za to před císaře Maximiana. Slibováno jim, hrozeno jim, aby modlám obětovali. Vše marno. Jsou tedy mučeni. Za nehty vrážena jim sídla, se žád kůže jim řezána, do vody uvrženi, do olava rozpustěného pohřženi, konečně stati dne 25. října 287. — Pro mnohé zázraky, jimiž Bůh své věrné služebníky oslavil, vystavěl v sedmém století k jejich cti a slávě sv. Ansarik krásný chrám. — Řemeslo ševcovské posvěceno i sv. Anianem, biskupem alexandrijským. Čtemeť v zápisech o křesťanské obci alexandrijské: Svatý Marek evangelista meškal v městě Alexandrii, aby se odtud šířila víra. Jednoho dne ubíral se městem a náhle se mu přetřhly řeménky obuvi jeho. I zašel k ševci Anianovi. Anian spravuje obuv apoštolovu, pichl se do prstu a krvácel; bolestí reptal proti sv. Markovi. I vece sv. Marek: „Uvěříš-li v Ježíše Krista, Syna Božího, zahojí se ti prst ihned.“ Po té chopil se ho a zvolal: „Ve jménu Ježíše Krista zdráv buď prst tvůj!“ A věru prst byl zahojen. Anian vida zázrak, uvěřil a pokřtěn jest. Vyučen byv dokonale od sv. Marka, posvěcen jest biskupem a stal se nástupcem apoštolovým v Alexandrii.

Italské město Faenza honosí se svým krajanem blahoslaveným Nevolonem, který až do stáří svého poctivě se živil řemeslem ševcovským. Horlivě se modlival, přísně se postil, chudých se ujímal, desetkrát do Španěl do Kompostely ke hrobu sv. apoštola Jakuba putoval, dvanáctkrát do Říma ke hrobům knížat apoštolských sv. Petra a Pavla. Zemřel v Pánu 27. července 1280.

svého jednorozeného Syna, Pána našeho Ježíše Krista, hlavou nejsvětější rodiny.

Ó jak se těšíváme na svátek sv. Josefa, jak libezné písně rozléhají se v ten převzácný den našimi chrámy! Slyším v duchu jednu z nich:

Slavný nebeštane! Tobě plesem
nejvonnější kytku z jara nesem:
lilii a konvalinku,
prostomilou fialinku,
ó svatý Josefe!

Svatý Josef.

Tesaři.

Štit: Ve zlatém poli tesařské nádoby ocelové harvy. Korouhev modrá a zlatá. Patron: Sv. Josef, pěstoun Ježíše Krista, patron církve katolické, potomek přeslavného krále Davida, byl chudobným tesařem v městě Nazaretě. Co nám Pismo svaté o něm vypravuje, svědčí o velikých jeho ctnostech, zvláště pak o pokoře, čistotě a trpělivosti. Jak vznešena byla jeho dokonalost, soudíme zajisté z toho, že si jej Bůh vyvolil nástrojem k provedení svých věčných úradkův o vykoupení lidstva, že jej učinil ochráncem Panny přesvaté a nejčistší, pěstounem

Ty jsi šťastný pěstoun Krista Pána,
Bohem Tobě péče o něj dána;
Tobě svěřen z věčné rady
Ježíš dražší nad poklady,
ó svatý Josefe!

Jakým blahem srdce Tvé se chvělo,
když jsi nejsvětější choval tělo,
útlounce je objímaje,
svatou láskou rozplývaje,
ó svatý Josefe!

Ty jsi Pánu svému věrně sloužil,
vždy jen po milosti jeho toužil;
nyní, vzata na nebesa,
duše Tvá s ním věčně plesá;
ó svatý Josefe!

S důvěrností pevnou k Tobě lneme,
dej, ať povždy cestou spásy jdeme;

dej nám jak Ty sloužit Pánu
a kdys vjítí v nebes bránu,
ó svatý Josefe!

Vyzádej nám milost, zde na zemi
jako Ty se stkvítí ctnostmi všemi;
přimlouvěj se u Ježíše,
by nás přijal do své říše,
ó svatý Josefe!

Dne 27. března připadá památka sv. Jana, tesaře, poustevníka egyptského. Narodil se na začátku 4. století z rodičů chudobných. Vyučil se řemeslu tesařskému. Když mu bylo pětadvacet let, odešel k starému poustevníku, aby se u něho cvičil v dokonalosti křesťanské. Poustevník chtěl zkusiti pokory a poslušnosti učeníkovy; zapustil do země suchou větev a poručil Janovi, aby ji denně dvakrát zaléval, až by se ujala, zazelenala a vzrostla. Jan pokorně a poslušně chodil dvakrát denně půl hodiny cesty, pro vodu.

Po čase vybral se hlouběji do pouští egyptské, zbudoval si na skále chýžku a žil tam padesát let jako poustevník, oslaven od Boha darem prorockým. Císař Theodosius dotazoval se ho před každou válkou, zvítězí-li čili nic.

Prekročiv devadesátý rok věku svého, umřel blaženě sv. Jan roku 394.

Tkalci.

Štit: V zeleném poli zlatý člunek. Korouhev zelená a zlatá. Patronka: Sv. Anastasia, tkadlečka, se hvězdou na prsou.

Sv. Anastasia, mučennice Páně, hned po svém umučení takové úcty a slávy požívala, že se její jméno v každé mši svaté po pozdvihování vyslovuje mezi orodovníky a orodovnicemi svatými. Byla dcera vznešeného Řimana Retextata, horlivého pohana, ale matka Flavia byla rozhodnou křesťankou, která dceruše viru Kristovu hluboko do srdce vstúpila. Po smrti matčině vychovával mladistvou Anastasii sv. Chrysogon, jehož jméno zase před pozdvihováním v každé mši svaté se zývá.

Otec zasnoubil dceru, ač se vzpírala, zhýralému pohanu Publiovi, kterýž uhořou Anastasii od křesťanův odloučil a všemožně sužoval. Tajné listy staříckého vychovatele Chrysogona byly nešťastné choti jedinou útěchou; proto velikou bolestí byla sevržena, když zvěděla, že sv. Chrysogon pro viru do žaláře uvržen. Tyranský manžel umřel na cestách. Anastasia jsouc nyní neodvislou paní, vynakládala značné jmění své ve prospěch chudých a nemocných křesťanův. a doprovodila sv. Chrysogona do Akvieje. kamž k rozkazu císaře Diokleciána odvedena a kde i sfat roku 304. Dosloužila světice svému vychovateli až do poslední chvíle; brzy však i ona pro viru křesťanskou jata, všelikým způsobem mučena a téhož roku 304. dne 25. prosince v Ilyrii za živa upálena. Tělo sv. Anastasie přeneseno do Říma a tam v kostele k její cti zbudovaném uloženo.

(Přístě dále.)

Před cholerou.

Malý obrázek. — Napsal Alois Dostál.

Nočátkem tohoto století zaskočil si často k nám z Asie nevitáný host, který způsobil ve městech i dědinách nemalý rozruch a který před sebou vysílal do všech končin brozný strach. Byla to asijská cholera, nemoc, která byla s to, aby pojednou zničila města

i vesnice a na tisíce mladých i starých životů skládala do hrobu.

Cholera také se ukazovala kolem Opavy ve Slezsku a někteří ji byli postiženi ve městě i v sousedství po venkově. Hrdza pojala měšťany a lékaři činili nutná proti nemoci opatření. Ale zdálo se, že všechny

prostředky jsou nedostatečné nebo docela marné. Nové a nové oběti si cholera vyžádala. Měšané se uzavírali v domech, doufajíce, že se tak na ně nemoc nedostane, jiní zapalovali ohně na ulicích před svými domy, užívali rozmanitých léků, zandávali si ústa mluvíce s někým, a jinak se hleděli opatřit. Ale nemoc se dostala do zavřených domů, přes oheň sebe větší a sklátila i toho, kdo nejvíce užíval záchranných prostředků.

•Čím se zachráníme, jak odvrátíme od domů svých, od rodin svých tuto nemoc?• volali měšané v celé Opavě.

•Za metlu Boží to přijměte, pokání čiňte jako Ninivetští, hlavy své popelem posypte, hříchů svých litujte a Bůh se smiluje nad vámi a z nebezpečí tohoto vás vytrhne...•

Všichni se ohlíželi po proroku. po mravokárci a smělém řečníku. Byl to Klatka, vůdce poutníkův a předříkávač při průvodech. Klatka byl vysoké postavy, štíhlý, s dlouhým vlasem a vousem, a budil zjevem svým uctivost. Každé dítě ho znalo. Zpíval ve chrámech, při procesích šel hned za knězem a v létě vodil zbožné poutníky do Životic, kde byla kaple nejsvětějšího Vykupitele a oblíbené místo poutnické. Ale průvody ty poslední dobu vázly, a té okolnosti se chopil Klatka ve svých výkladech při morové ráně.

•Zapomínáte na Boha a tu na vás přišla hrozná mella tato, byste se poznali a rozpomenuli. Mnozí si žert tropili z našich poutí a co rok bývaly průvody naše menší a menší. Zapomněli jste na Boha a Bůh zapomněl na vás, vy měšané opavští,• končil svoji řeč poutnický vůdce Klatka.

Měšané pozorně naslouchali a mnozí přikyvujíce hlavou říkali: •Ten Klatka nám mluví přímo z duše. Pravda, zapomínali jsme na Boha mnoho.•

•A na pouť ku Spasiteli téměř docela. Nejdeme ve stopách svých předků.•

Zarmoucení svěřili hlavy dotvrzující slova vůdce.

•Chcete-li napravit viny své a usmířit Boha, musíte se obrátit, polepšit a pokání činit!• volal dále Klatka jako starozákonní Jonáš prorok. A za tou příčinou půjdeme po Životic, abychom poprosili Boha za smíření a slitování. Půjdeme tou stezkou, kudy se brali

otcové naši, budeme zpívati písně, jaké pěli poutníci, co rok ku Spasiteli putující a modliti se budeme za odvrácení všeho zlého...•

•Půjdeme!• sliboval lid, dotazuje se, v který den bude pouť uspořádána. •Na slavnost Narození Panny Marie vyjdeme,• ohlašoval Klatka. •Žádal jsem již o to duchovní správce. Jsou s tím srozuměni a průvod bude patřičně ohlášen.•

Hned se chystali měšané na zmíněnou pouť a dle všeho se ukazovalo, že bude procesí nebválé. Klatka měl z toho úspěchu velikou radost. Beztoho ho mrzelo, že poutnická místa upadají v zapomnění a zvláště do Životic že vodi méně a méně zbožných poutníků. Teď se však všechno napraví a poutě opět zkvétou ku větší horlivosti ve víře.

Dosud nevidaný průvod se bral do Životic. Zde uprostřed rozkošné krajiny stojí neveliká, ale vkusná kaple s milostným obrazem nejsvětějšího Spasitele. Byl malován dle podobného obrazu v Chrudimí v Čechách a lid velice k němu lnul. Zde ku Spasiteli se utíkali rozmanitými nemocemi stížení, v nebezpečí a strastech se nacházející a všelijak soužení.

Kaple byla vystavěna od svobodných panů Orliků z Lažiska a ti vyprosisvě si pomoci v nemoci u zázračného obrazu v Chrudimí, z vděčnosti podobný obraz dali vymalovati a do životické kaple umístili. Inouce k němu vždy obzvláštní přichylnosti a láskou.

A nyní se sem utíkali měšané před cholerou. Každý měl něco na srdci, mnozí z poutníků měli doma nemocné, všichni chtěli Spasitele prositi o pomoc. Klatka vynášel písně, připadající v čas nakažlivých nemocí a celý dav pěl a se modlil.

Několik duchovních se sčastnino procesí, a kudy se brali. tudy se k nim přidávali noví a noví poutníci. Vůdčův hlas zanikl v davech.

V Životicích malá svatyně nestála ani stý díl a pobožnost se odbyvala před kaplí pod stromy, jejich koruny se široko rozpínaly. Kněží předříkali a lid hlučně odpovídal.

Na konec odprošoval Klatka Spasitele kleče před oltářem. Vypočítával zřejmě viny na světě páchané, dotekl se mnohých nepravostí, poklesků, hříchův a lid hýje se v prsa, odpovídal kajicně:

„Naše vina, naše největší vina!...“

Vůdce za poutníky prosil za odvrácení cholery a zvláštní přimlavy přidal za nemocné. Každý pak přednášel Spasiteli vroucí prosbu za své milé a drahé.

Uzdrav nám otce, nám bratra milého, mně sestru hodnou, nám matičku drahou, mně dítě poslušné, dceru, syna, přítele!...

Nekonečná řada byla těch, za něž k nebesům se vznášela prosba na perutích andělských.

„Pomoz, přispěj, vyslyš modlitby naše!“ A zvoní jakoby volaly: „Pomoz!“ a ozvěna od stěn chrámových jakoby mluvila: „Přispěj!“ a na rtech a očích všech poutníků lpělo jedno a totéž přání: „Vyslyš nás, milosrdný Bože!“ Nikdo takové pouti nepamatoval, tolik hořkých slz v Životicích neviděl a takové zbožnosti svědkem nebyl. A domů se vraceli všichni potěšení a povzbuzení, jakoby okřáli na duši i na těle. Klatka posud předzpěvoval, ale časem mu selhal hlas více pohnutím než vysilením. Byl dojat, srdce mu radosti přetékało a zrak se často obracel po útulném místě, kde Spasitel čili Salvator rád divy činil ve prospěch věčicích.

Za krátkou dobu Klatka vedl druhé procesí a to bylo ještě četnější. Tento

průvod měl spíše ráz děkovací, protože v Opavě žádný nový případ cholery se neudál a z nemocných nikdo neumřel. Pozdravovali se vřelým a dařilo se jim znamenitě. Všechno to přičítáno na vrub ochrany Spasitelovy.

V chrámích byla ohlášena nová pout na poděkování. Cholery ubývalo jak v Brně tak v okolí a mnohý, který před nedávnem na loži smrtelném sebou zmltal, nyní se připojoval k poutníkům, aby spolu s nimi poděkoval za pomoc a vyvážnutí.

Procesí mělo to sobě ráz veselý a chvalozpěvy z úst lidu vycházely k nebesům.

Za několik neděl asijská cholera minula docela a lid účinek ten připisoval milostnému sboru nejsvětějšího Salvatora v Životicích. Poutní místo ono oživilo, náboženský život v okolí se vzpružil a na poděkování a pro památku bylo ustanoveno dvakrát ročně uspořádati z Opavy procesí do útulného místa onoho a to z jedné farnosti v pondělí po Nanebevzetí Panny Marie a z druhé farnosti v pondělí po Narození Panny Marie.

Klatka mnoho ještě odvedl a po něm jiní vůdcové četné přivedli poutníky do Životic ke Spasiteli, který ochránil měšťany před asijskou cholerou.

Z v o n y.

Zvony vyzvání vesele:

„V chrám Páně spějte, přátelé,
sem v svatý chrám, v ten útulek,
kde rovní jste si vespolek.“

Mocně se vlní jejich hlas:

„Pojďte, nuž pojďte, již je čas!“

Ráno lid budí ze spaní,
zvuk zvonu ranní klekání;
po kraji slyšet zvučný hlas:

„Do práce pojďte, zraje klas.“

A večer opět klekání

lid v rodinný kruh sezvání.

Zvon také náš je ochránce,
vstříčí živlu zlému obránce;
když chmůry temné sestoupí,
moc anděl míru nastoupí,
tu často slyšet: „Bam! bim! bam!“
ty střechy vetché hoří vám.

To srdce zvonu též má cit,
ježž nikdo nemůž vyslovit —
někdy zvon smutně s věže zní,
k zvučí píseň pohřební —
každého dojme jeho hlas,
když duši volá: „Pojď, je čas!“

K. F. Vojtěch.

Různé zprávy a drobnosti.

Svaté hostie a pozlacené ciborium v Bezille de la Rivière. Za revoluce francouzské, v tak zvané době hrůzy,

událo se v Bezille de la Rivière ve Francii následující. Fara tato zůstávala dlouho ušetřena nájezdů bohouloupežníků a vě-

řícím dostalo se útěchy, že mohli 15. září 1798 nerušeně být přítomni službě Boží. Konala se slavnost oktávy narození Panny Marie, zatím co tvůrci revoluce svou osklivou modloslužbu prováděli. Konal se též průvod, který byl na každou třetí neděli v měsíci stanovený. Avšak dva dni na to byla naposled oběť ve chrámě slavena. Sansculotti (bezkalhotníci), muži a buřiči z nejnižší chatry, vnikli do městečka a přinutili faráře M. J. Bérone k rychlému útěku; nemohl, nežli pomýšletí pouze na své zachránění. I odebral se z počátku do Saint Jélieu di Avelle na blízku Bezilly na pravém břehu Jetý. Přístiho dne, když s několika lidmi o trudných dobách, zvláště pak o krutém osudu své vlastní obce rozmlouval, s pláčem pravil: „Ach, co bych dal za to, kdybych do Bezilly vrátil se mohl, třeba pouze na čtvrt hodiny!“ Avšak bouře zuřila vždy více a kromě útěku nebylo záchrany. Dobrý tento kněz musil do Gironny ve Španělech prchnouti a odtud vrátil se teprve po 7 letech do otciny. Mladá dívka z Bezilly, jménem Růžena Florensova, která právě v Saint Jélieu díla, zaslechla slova farářova. Neměla sice odvahy jeho na to se tázati, pochopila však záhy, že farář úzkost před svatokradeží měl. Ihned se domnívala, že jistě zůstaly posvěcené hostie ve svatostánku, jež P. Bérone při svém útěku odnésti nemohl. Od onoho okamžiku pomýšlela jen na zachránění sv. hostií z rukou neznabohův. Avšak hnůti a bezbožnost šířily se vždy dále a bylo potřebi největší opatrnosti při provedení onoho úmyslu, který by revoluční tribunal smrti trestal. Muselo se tedy příznivé doby vyčkáti. Na štěstí zůstával farní chrám v Bezille vždy uzavřen; ta okolnost dodávala Růžené Florensové naděje. Konečně nadešel křesťený okamžik. Učinila M. Jean Bonofos, nedávno zvoleného starostu, svým důvěrníkem a prosila ho, by se přesvědčil, není-li žádných posvěcených hostií ve svatostánku, který od měsíce září nebyl otevřen. Bonofos ji to přislíbil, vydal se však velikému nebezpečí. Sedmého února odebral se v průvodu Růženy Florensové a několika svědků do chrámu, jde k oltáři, otevře svatostánek a nalezne stříbrnou monstranci s velkou hostií, která při

průvodu 15. září konaném byla vystavena a ciborium se 4 malými hostiemi, z nichž jedna ve 2 části byla rozdělena. Odvážný muž dá ony 4 hostie do Purificatoria, vezme pak monstranci (která v kostelním inventáři nebyla zaznamenána) ze svatostánku a položí všechno do rukou mladé dívky. Ku jeho radě zanesl Růžena Florensova monstranci s velkou hostií do jeho bytu, sama pak vezme s sebou Purificatorium se 4 malými hostiemi domů. Poslyšme nyní, co se s těmito sv. hostiemi od jich zachránění ku zavedení míru pro chrám od r. 1794. až 1800. dalo. Monstrance s velkou hostií byla od starosty Bonofosa do skříňky dřevěné uzavřena, která po úplných šest roků nebyla otevřena a kde jeho zbožná rodina často k tomu Bohu se modlila, který uvnitř byl skryt. Ony čtyři malé hostie, které Růžena Florensova své matce odevzdala, byly dány do jednoduché, hladké, krystalové nádoby a tato zaobalena do pytlíku; celé pak dáno do přístěnku, který otevřen pouze, když členové rodiny nebo vynikající osoby svou zbožnost před tím projevit chtěli. Tam se též společně modlilo a obvyčně hořelo světlo. Za celých šest roků byla nádoba s hostiemi jen dvakrát vyndána, aby se drahocenný obsah při domácích prohlídkách hanobitelů Boha v tajnosti zachoval. Konečně po velikých ukrutnostech následoval pokoj a Ježíš Kristus zaujal opět svůj trůn ve chrámech. Farář z Bezilly, jenž se svým vikářem v prosinci 1800 do své obce se vrátil, odnesl monstranci s velkou hostií a krystalovou nádobu se čtyřmi malými hostiemi opět do svatostánku. O zachránění a uschování svatých hostií byla soudní prohlídka vykonána a zjištěno: 1. Že v Bezille uschované a opět přijaté hostie tytéž byly, které v roce 1793. ve svatostánku zůstaveny; 2. že při soudním prohlednutí 3. května 1801 svaté způsobu žádné změny neutrpěly a bez pohromy zůstaly. O dokonalém zachování jejich lze se i v nynějších dobách přesvědčiti z výkazů biskupů, kteří diecési Persignan spravovali. Teprve v roce 1848. usnesla se obec Bezilla sv. hostie zvláštní slavnosti uctívati, jež každého roku za návalu zbožného lidu se koná. Při slavnostním průvodu sv. hostie v malé, skvostné monstranci

nesou se ulicemi městečka. Skutek ne méně zázračný, nežli zachování sv. hostií jest změna nádobky, v níž sv. hostie byly skryty. Nádobka, jak podotknuto, byla krystalová, jednoduchá a průhledná, bez okras a pozlacení, když sv. hostie do ní uloženy. Když však 5. prosince 1800. do chrámu přinesena, pozorovalo se, že jest na různých místech pozlacená. Pozlacení toto bylo viděti ještě až do 2. srpna 1801, kdy farář svatě hostie vyňal a je s velkou hostií do malé stříbrné monstrance vložil. Tolik jisto jest, že po odstranění sv. hostií z nádobky, pozlacení na ní zmizelo, pouze dno a okraj pozlacenými zůstaly a na příklonu bylo viděti zclacený pruh. Co však více než všechno ostatní podivní vzbuzuje, jest způsob tohoto pozlacení, jež nejdůkladnější zkoumání nemůže objasniti. Může se nádobka uvnitř pozorovati, ohmatávati, na stěně škrabati, nelze žádného pozlacení spatřiti. Totéž na zevnější straně nevede k žádnému objevení. Pozlacení zdá se povstalo z doteku plátků zlatých, které ve krystalu se nacházejí. Na tisíc navštěvovatelů vidělo to na vlastní oči a lze to ještě dnes pozorovati.

Z Císařova u Přerova. Bratři a sestry! Nemůžeme opomenouti, popsati Vám naši radost, kterou jsme v naší osadě měli. Zbudovali naši osadníci kapli sv. Josefu zasvěcenou. Dne 24. srpna šli jsme s průvodem na nádraží do Brodku pro zvon. Napřed jeli hanáci na koních s hudebníky, za nimi šlo 60 družiček bíle oděných, pak jeli velelní páni a vůz ověncený; ostatní lid ukončil průvod, pěje píseň mariánskou. Na nádraží vytvořili hanáci na koních špalír, zvon dali na ověncený vůz a tak se bral průvod nazpět, pějice píseň: »Bože, chválime Těbe!« U sochy sv. Anny byla připravena kazatelna, na kterou vystoupil věhlasný kazatel, vel. pan Viktor Zlámal. Upozornil nás, co znamená zvon, že třikrát za den zvstuje nám vtělení Syna Božího, ráno, v poledne a večer, i když nám přijde večer našeho života; po kázání děkoval všem vespolek. Pak vystoupil vdp. farář Frant. Urbášek; držel řeč krátkou, ale dojemnou a též děkoval občanům, že zbudovali kapli ke cti a chvále Boží, pak hanákům, že nešetřili práce a obtíže, družičkám, že nešetřily práce a nákladu, neboť byly

již dávno na slavnost tuto připraveny; nevědělo se totiž, který den zvon dojde. Poněvadž nebylo místo pro zvon připraveno, odvezen prozatím do školy a tím slavnost ukončena, druhou pak jsme očekávali.

Dne 16. října obdržel náš veledp. farář od vysocedůst. pana arcibiskupa povolení, posvětit naši kapli. Den před vysvěcením přenesly se ostatky svatých mučenníků. Hanáci na koních s hudbou jeli až do Citova ke kostelu. Vel. pan Frant. Benda, první primiciant z naší vesnice, vyšel od kaple průvodem naproti. Napřed šly školní dívky s křížem, pak družičky, malé i velké, za nimi nesly čtyry 14leté družičky nositka ověncená, šest větších neslo světlo okolo nositek a ostatní lid ukončil průvod. Při setkání vdp. farář uložil ostatky svatých mučenníků na nositka a bral se průvodem nazpět do kaple, kde vdp. farář uložil ostatky Svatých pod oltář. Vlp. Frant. Benda dal každé družičce na památku slavnosti obrázek. Hanáci na koních s praporem a hudbou jeli až do Citova. Druhého dne sešly se družičky u školy, každá nesla svíci v rukou; průvod s vdp. farářem, P. Frant. Bendou, P. Cyr. Dočkalem a P. Vinc. Pecháčkem ubíral se ku kapli, načež vykonáno vysvěcení kaple a obrazů. Kázání měl vlp. P. V. Pecháček. Pravid, že jsme sobě vyvolili nejlepšího patrona, sv. Josefa. Odevzdal nás všechny, manžele, starce a stařeny, mládence a panny, vdovy a sirotky, pod ochranu sv. Josefa; při dojemném kázání tomto každému z očí slzy se vyronily; děkoval občanům, že zbudovali kapli tak prostrannou. Po tom mši sv. sloužil vlp. P. František Benda za assistance P. Cyr. Dočkala, P. Vikt. Zlámal a pana faráře Frant. Urbáška v pluviali, při které zapěli jsme píseň: »Ejhle, oltář Hospodinův září, přesvatá nám obět nastává.« Již přes sto let naše osada stojí, ale naši předkové se toho nedočkali, že v naší osadě bude se konati drahá obět nejsvětější, při které sestoupí Ježíš s nebe na oltář. Ku konci mše sv. zapěli jsme píseň k sv. Josefu. Po té rozdál nám vlp. Vinc. Pecháček modlitby k svatému Josefu. Odpoledne bylo svěcení křížové cesty, které vykonal p. řídítel Antonín Podlaha, kapucín z Olomouce. Držel řeč,

co znamená křížová cesta, a v duchu zašel až na horu Kalvarii s Pannou Marií pod kříž, až slzy z očí vyronil, a jaké milosti se nám dostalo, že je svěcení s odpuštěmky spojeno, které můžeme věnovati dušin v očistci. Při každém zastavení se zpívalo a zpěv doprovázel na harmonium náš p. učitel Jan Vrána; přičinil se všemožně. Při každém zastavení se vystřelilo z národního děla. Po vysvěcení se modlilo šest Otče náš a Zdrávas za všechny dušičky v očistci a za všechny dobrodince: Jeden daroval zvon, jeden obraz sv. Josefa, sochu Božského Srdce Páně, sochu Srdce Marie Panny, obrazy Panny Marie vždy trávající pomoci, sv. Františky od pěti ran Krista Pána, sv. Františka Serafinského, Panny Marie růžencové, sv. Anny. Pán Bůh zaplat všem dobrodincům na stokrát, jakýmkoliv způsobem přispěli. Na Vše Svaté měli jsme v kapli po-

božnost za dušičky, modlili jsme se růženec, křížovou cestu, litanii ku Všem Svatým. Druhý den zase jsme tu pobožnost vykonávali, neboť můžeme říci směle, že tam máme každý svého přítele. Při počátku naší práce stáli jsme u tvrdé skály, jako Mojžíš, s nedůvěrou. Netroufali jsme si s tvrdé skály vodu vyvésti, ale Bohu díky objevila se nám v hojném prameni milosti Boží, tak pějeme se žalmistou Páně: »Chvalte Pána všichni národové! Chvalte Ho všichni lidé, nebo utvrzeno jest nad námi milosrdenství Jeho a pravda Hospodinova zůstává na věky.« Jsme odběratelky »Školy božského Srdce Páně« jedenáct roků, a s velikou radostí čteme dopisy Vaše, ale se zármutkem patřili jsme na ně, že jsme nemohli žádný dopis Vám zaslati až v roku 1893. B. Z. M. F. A.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Brna. Dosáhnuv nové služby po vykonané devítidenní pobožnosti, vzdávám tuto nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, jenž chce dobrotivě každému přihodnou pomoc a milost uděliti, jen když pokorně a vytrvale prosíme. V. S.

Z Luhačovic. Nejsrdečnější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně. Panně Marii, ustavičné pomoci, sv. Josefu a sv. Aloisiu za vyslyšení proseb a za obdržené milosti. A. K.

Z Nového Bydžova. Slova: »Jděte k Josefovi!« tanou mi vždy na mysli. Mnohdykrát nevěda si pomoci, vyzval jsem sv. Josefa s úmyslem, že, budu-li vyslyšen, ohlásím to ve »Škole B. S. P.« a žádoucí pomoc přišla. Pročež vzdávám díky sv. Josefu a vyzývám všech, aby k němu s důvěrou dospíchali. K. K.

Od Brna. Nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii Filipinské za troje uzdravení v naší rodině po vykonané devítidenní pobožnosti. P.

Z farnosti tvaroženské. Jistá osoba vzdává vroucí díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za vyslyšení prosby v důležité přičině. J. T.

Z Bučovic. Vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii svatohostýnské a sv. Josefu za uzdravení mé svagrové, o kterém lékař docela pochyboval. Zároveň odporučím nejsv. Srdci P. a bl. P. Marii a sv. Josefu svého nemocného bratra. F. R.

Z Kroměříže. Díky, čest a chválu vzdávám sv. Josefu a sv. Antonínu za pomoc v jisté záležitosti a za vysvobození z velikých nesnází. F. M.

Z Čech. Povzbuzen tolika veřejnými projevy vděčnosti k nejsv. Panně Marii, osměluji se i já vzdáti nehodný dik za milosti mi nezasloužené prokázané. V. K.

Od Frydku. Nejsrdečnější díky vzdávám božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii za vysvobození z velkého zármutku a duševní úzkosti. J. P.

Ze Staré Boleslavi. Nejvroucenější díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii, Matce ustavičné pomoci, a sv. Josefu za veliké ulehčení v churavosti, jakož i za mnohé již dřívější vyslyšení proseb, jsouc pevně přesvědčena, že i budoucně má pevná důvěra v ochranu nejsv. Srdce Páně a v přímluvu sv. Josefa sklamána nebude. Čtenírka »Školy.«

Od sv. Hory. Ze vděčnosti za vyslyšení prosby vzdávám tisícery dík božskému Srdci Páně, Panně Marii a svatému Janu Nepom., že z nebezpečné nemoci jsem vyvázl.

Vojín J. S.

Z farnosti Velko-Meziříčské. Vzdávám nejsrdečnější díky nejsv. Srdci P. a sladkému Srdci P. Marie a sv. Antoninu Paduanskému za vyslyšení v jistých záležitostech.

K. H.

Od Bystřice. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, jakož i nejbl. Panně Marii za uzdravení svého syna ve velmi nebezpečné nemoci se nalézajícího.

Rod. Š.

Z Lysic. Srdečné díky vzdávám božskému Srdci Páně a mocné přímluvkyni naší Panně Marii za vyslyšení prosby v jisté záležitosti.

J. a F. N.

Z farnosti Měrovské. Jistá osoba plní svou povinnost a vzdává tisícere díky božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a svatě Filuméně za ochránění od velkého neštěstí, které mi hrozilo.

J. H.

Z Mladé Boleslavi. Čtenářka »Školy B. S. P.« plní tímto slib svůj a vzdává veřejně své díky nejsv. Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie, svatému Josefu a sv. Janu Nepom. za vyslyšení prosby v jisté důležité záležitosti.

A. J.

Od Zábřeha. Vzdávám božskému Srdci Páně, přecistému Srdci Panny Marie a sv. Josefu díky za vyslyšení prosby, za uzdravení dítky a v jiných potřebách, a věnuji na vykoupení dítky pohanského 1 zl.

Před Ukřižováním.

(Doktoru P. P. Vychodilovi, O. S. B.)

Já chtěl jsem být věnčen laurem —
a Tobě trní bodá skrán,
já chtěl jsem hrde jíti světem —
a Tvou líc bila sprostá dlan!

Já chtěl jsem nádhrou se šatit —
a Tebe skryli v hanby plášť,
já chtěl jsem hýřit v blahu lásky —
a do Tvých očí plila zášť!

Já chtěl jsem růže jen a víno —
a Ty's pil žluč, ó Jezu můj,
já chtěl, by svět mi jásal: »Živ buď!« —
a Tobě soutil: »Ukřižuj!«

Já chtěl jsem volný být jak orel —
a Tebe na kříž přibíli...
Ó můžeš-li mi odpustit,
tož odpusť, Jezu přemilý!

D. Lutinov.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. V Římě, dále na celém poloostrově a zvláště na Sicilii panují poměry přímo zoufalé, stísněnost a obavy před budoucností vystávají a vyhlídky nejhorší probleskují všude, třeba projevy takové vládou byly tajeny a poměry neblahé světu ukazovány v daleko různovějších barvách, než ve skutečnosti jsou. Na ostrově Sicilii vypukla povážlivá a široce rozvětvená vzpoura následkem — nedostatku a bídy obyvatelstva. Dle bezpečných a zaručených zpráv zavládly tam poslední dobou poměry takové, jakých nenajde se v žádném kulturním státě na světě! A jakým způsobem mohla dojiti k takovým koncům svobodná a sjednocená Itálie? Vždyť dříve nebývalo

tak! Potřeby zůstaly sice tytéž, ale sjednocená Itálie, stavši se velmocí, činí veliké požadavky na lid k vydržování velkého vojska. Dříve neznala Itálie téměř žádných daní, co spotřeboval lid, to přinášela nejen půda, ale i četní cizinci; nyní to ovšem nedostačuje. Ujišťování vlády, že brzy zavládne na Sicilii pokoj, pokoj ovšem zbraněmi a vojskem zjednaný, nevěří nikdo, pokud nebude lidu pomozeno ze zoufalého až nedostatku a bídy. Kde je nyní ten blahobyt, který panoval v Římě a Italii za panování papežů? Kam se podělo ono skonfiskované jmění kostelův a klášterů, proč neuleví se z něho bídě a nouzi? Dříve otvíraly se brány klášterní

s ochotnou pohostinností všem přichozím, nyní musejí mnichové, sami mající nouzi, ovšem zavírat dveře před domácími i cizinci. Znova a to tentokrát důkladně vidí se potvrzena pravda, že na jmění uloupeném nikdy nespěšivá pozhánání a že od té doby, kdy počalo se v Itálii náboženství šlapati ve prach a brojiti proti náměstku Kristovu v Římě, počala se také úžasně množit bída a nouze ve příčině hmotné i mravní. Snad škodou ta Itálie svobodná přece jednou zmoudří!

— Ve příčině obsazení arcibiskupství v Benátkách bylo mezi vládou a Vatikánem až do nejnovější doby úředně vyjednáváno. Náhle však přerušila vláda jednání tato již před samým jich vyřízením, a předseda ministerstva Crispi odvolal »exequatur« kardinálovi arcib. Sartovi, které bylo již uděleno. Tato událost přiměla sv. Otce k novému odložení konsistoria, poněvadž prý nebude jmenovati nových biskupů, dokud se dosud jmenovaným nedostane »exequatur«.

Rakousko. Vděčnou a čestnou zmínku dlužno tuto na prvním místě učiniti o padesátiletí nejd. arcipastýře diecése pražské, kardinála Františka hraběte Schönborna. Katolíci vlasti našich vždy s úctou a vážností pohlížejí ke stolcům biskupským, vidouce zasedati na nich zástupce nejvyššího pastýře a Otce křesťanstva, římského papeže, provázen proto všude tento mezník v životě kněze církevního vroucími projevy odanosti a blahovůle upřímné. A k též věru milostivý Bůh opatruje a sílí i na dále vznešeného arcipastýře v přebítlivých pracích apoštolských a prodlouží dny jeho až k nejzazším hranicím života vezdejšího! — Diecése svato-Hypolitská v Dolních Rakousích má již zase biskupa v osobě nejd. Dra. Jana Rösslera, kanovníka a ředitele semináře ve sv. Hypolitě. Nově jmenovaný, který se narodil roku 1850. a na kněze vysvěcen byl 1874, honosí se dle souhlasných svědectví nejkrásnějšími vlastnostmi pro úřad svůj vznešený. — **V Uhrách** jsou boje, týkající se známých otázek církevně-politických neustále na denním pořádku, ba událostmi poslední doby, možno říci, že se jim dostalo zvláštní rozhodnosti a neobyčejného při-

ostření. Minimě tu velikolepý sjezd katolíků uherských v Budapešti, který zahájen byl dne 16. ledna tohoto roku. Teprve nyní, kdy objevil se ve veřejnosti obsírná a klidnější zpráva o průběhu jeho, možno učiniti si náležitý pojem o události té dojmů dle povšechného svědectví ohromujících a uchvacujících. Všechny listy uherské bez rozdílu stran souhlasí v tom, že podobného projevu veřejného není v Uhrách pamětníka. A věru že muselo budití pocity mocné rozrušující popatření na obrovské shromáždění s kardinálem knížetem primasem v čele, na stkvělou skupinu biskupů, duchovenstva a intelligence i z nejvznešenějšího uherského světa, a to nejen v srdcích stejně se shromážděním smýšlejících a citících, ale i, ba ještě mnohem větší měrou v myslích zaujatých proti mocnému tomu projevu ducha církevního i rakouského. Sjezd budapešťský prohlásil se totiž a vytkl své stanovisko k náboženství katolickému v poměru jeho ke všem zjevům a záležitostem veřejného společenského a politického života. Nejvyšší pastýř církve uherské, který první mocně ujal se slova, stanovil povinnosti katolíka ve příčině víry a mravouky, dále vytkl mez, kde končí závazek ke králi pozemskému, a počínají povinnosti ke králi nebeskému. Co se týče hlavního předmětu, odporu totiž proti civilnímu sňatku, bylo prohlášeno, že sňatek takový uvádí zákony země v odpor se zákony katolické církve a že bude míti v zápětí všeobecné pobouření občanstva bez rozdílu národnosti. Zkrátka, sjezd katolíků uherských stanovil veškerým stoupencům svým pevný směr postupu a tento se přirozeně odtle ve všech různých jevech a stupních svých vždy v příkré protivě proti postupu vlády. A následky tohoto popudu, síla církve, myšlenky katolické již se počínají jeviti. Ve straně liberální, této odedávna opoře vládní, nastal rozklad a boření. Velký počet členů strany této dalo již vládě výpověď, a to zcela určitě pro naprostý nesouhlas s její církevní politikou. Jaké to zadostučinění pro věc katolickou, když v krátké době od zahájení sjezdu již takových domohla se úspěchů! S utajeným dechem patří asi předseda ministerstva Wekerle na neočekávaný ten vývoj věcí a s holestí naslouchá zprávám

směru vlády nepřítivným, které jednou vyzněly již i v ten smysl, že za nově nastalých poměrů lze i vládu i předlohy považovati za padlé. Vždyť dle zvěsti nejnovějších má vládní strana již jen o dva muže více než spojená oposice, potřebuje tedy vystoupiti jen ještě jeden člen a vláda se nemůže proti oposici hnouti. Snadno tedy pochopiti, že se na uherské poměry patří odevšad s největším napjetím, jelikož rozhodnutí trapného a palčivého nynějšího postavení nemůže být dalekým. Druhý katolický sjezd uherský určen jest na měsíc duben t. r., a sice má pořádan býti v Prespurku. Již nyní vyslovuje se očekávání, že na něm promluví i hrabě Szapary, bývalý předseda ministerstva uherského, jenž poslední dobou také vystoupil z liberální strany vládní.

Spojené státy severoamerické. Snad se dostaly poslední dobou do rukou čtenářstva našeho novinářské zprávy, týkající se činnosti apoštolského delegáta v severní Americe, Msgra. Satolliho,

a znějící na veliký jeho neprospěch, nejinak než jakoby sv. Stolice byla v něm vyslala osobu docela k úřadu tomu neschopnou — na škodu církve svatě. Klademe proto na místech těchto závažné a věrohodné svědectví o osobě i činnosti osočovaného arcibiskupa, svědectví povýšené jistě nade všeliké strasti, protože pocházející od dobře ve věci té zpraveného vyslance papežského. Jest pak smysl jeho tento: „Vše, co bylo psáno proti Msgru. Satolliimu, jest hana, podezřívání, předsudek, nevědomost, duch vzpoury proti Římu, uvažují-li se věci objektivně; přemnozí však jeho utlačující nevědí, komu slouží... nevědí, co činí... Nyní však vzhází již světlo a se světlelem pokoj, ano nadšení pro Msgra. Satolliho ze strany mnohých dřívějších jeho odpůrců.“ Kež při čtení budoucích zpráv z Ameriky tanou slova tato všem před očima, aby nebyl vrhán stín na muže, jejichž životním úkolem jest rozkvět církve sv. — jako jest to u Msgra. Satolliho.

Pl. B.

Upomínka na dary věčné slávy.

Kamkoliv pohlédneme, všude samo pachtění a shánění se po vezdejším chlebě anebo po bohatství, po slávě a rozkoších světa. Mysl lidská téměř celá zaujata jest jen pozemskými věcmi, jakoby člověk přikován byl k té hroudě zemské. Při tom slyšeti se všech stran nářek na zlé časy, na zlý svět, na zlé lidi, na bídu a nouzi víc a více se vzdávající, na nespokojenost, na nespravedlnost, na útisky a příkoří rozličná, a ve mnohém oku třeptá se slza bolesti, mnohé srdce svírá úzkost a starost veliká. Povážíme-li to všechno, není země tato slzavým údolím? Nemusi-li člověk zatoužiti po lepším životě, jehož tu nenalezne? Vim, čtenářové milí, znám takové místo krásné, blažené, sv. Pavel, apoštol Páně, a mnozí jiní svatí mohli tam i nahlédnouti na chvíli, a byli již nevýslovně blaženi. O místě tom utěšeném sám Pán Ježíš jednou pravil: „Tam setře Bůh všelikou slzu s očí jejich: a smrti více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; neboť první věci pominuly.“ (Zjev. 21. 4.) A vy všichni znáte místo to nanejvýš blažené, jest to nebe. „Ó jak se mi hnusí země, pohlédnu-li na nebe!“ říkával sv. Ignác z Loyoly. Tam v nadhvězdném nebi naše pravá vlast, tam dům Otce nebeského, tam trůn Pána Ježíše, tam přibýtek nejbl. Panny, všech andělův a svatých, tam pravý ráj rozkošný, tam radost bez žalosti, zdraví bez nemoci, mladost beze stáří, zboží beze ztráty, hojnost bez nedostatku, život beze smrti, tam věčné blahoslavenství, jež ani oko nevidalo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, to

připravil Bůh těm, kteří jej milují. To připravilo nám přelaskavé Srdce Pána Ježíše, na němž jednou spočinouti máme. Jak blaze nám bude ve společnosti Pána Ježíše a Marie, přesvaté Matky jeho, andělův a svatých! Netoliko nám připravil Spasitel nebe, nýbrž dává nám i prostředky, abychom se do nebe dostali. Či neustanovil nám svaté svátosti, nejsvětější oběť mše svaté; či nepřivlastňuje nám zásluhy své? Ó pamatujme na nebe, vzpomínejme na blaženost v něm, a nejtěžší kříže budou nám lehkými, největší bolesti budou nám snadnými, největší zármutek obrátí se v radost. Užívejme pilně prostředků na vlasti nebeské nám pomáhajících. Nezakládejme si na statech a radostech světa, které pominou a srdce prázdné nechávají, ale tužme po těch statech a radostech, které tam nad hvězdami nám připraveny jsou. Obracujme zraky svoje k nebi, aby nás země radostmi a lahozením svým neoklamala. Jak krásně těšila sv. Felicita syny své, řkouc: »Patřte k nebi, ó dítky! tam vás očekává Kristus Pán se svými svatými. Bojujte zmužile pro duše své a ukažte se věrnými v lásce Kristově!« Těšme se i my upomínkou na radosti nám v nebi připravené, hleďme si jich zasloužiti, běh dobře dokonejme, dobrý boj bojujme, viru zachovejme a Bůh nám bude odplatou naší velikou velmi.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za častou upomínku na slávu věčnou, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřij ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v dubnu: Prospěch poznání a lásky k Ježíši Kristu.

„Bratři! Vymetě starý kvas, abyste byli nové skropení, jakož jste nenakvašení. Neboť beránek náš velikonoční obětován jest, Kristus.“ (I. Kor. 5. 7.)

Ježiši, má touhu nejladší,
já ze všeho, co miluji,
mám Tebe nejradší!

Nic na světě mi k blahu nestačí ---
já ze všech světa rozkoši
mám Tebe nejradší!

Má píseň Ježiši.

Zde hravý vánek lásku zjinačí.
Tvé Srdce věčně krásným jest,
já mám Tě nejradší!

Když slunečnice (zpěv můj) světačí,
Ty zase k sobě obrať ji,
mé Slunce nejsladší!

Až smrt' mi jednou oči zatlačí,
můj Jezu, nezapomeň pak,
že mám Tě nejradší!

D. Lutínov.

Srdce Páně vede nás ku křesťanské dokonalosti.

Upravil *F. X. Zimmerhackel T. J.*

(Prameny: Thesen de cultu sacratissimi Cordis Jesu a Pp. Andrea Martorell et Josepho Castella; Scaramelli; Noldiu; Schauenburg; Arnold; Tou. Akvinský; Hattler; Meschler atd.)

Hlava první.

§. I. Lidská dokonalost' není bez nějaké nedokonalosti.

Kristus Pán přislíbil blahosla-
vené Markétě Alacoque, že
všichni horliví ctitelé jeho
božského Srdce dosáhnou ve-
líké křesťanské dokonalosti.

„Horlivé duše,“ pravil k ní,
„povznou se k veliké dokonalosti.“
Než však tobě, milý čtenáři, ukážeme,
kterak účtou k Srdci Páně k této do-
konalosti se povzneseš, jest nám dříve
vyložití, v čem záleží.

Slyšíš-li slovo »křesťanská doko-
nalost,« nesmíš sobě mysliti, že člověk
v životě tomto může dosáhnouti doko-
nalosti, která jest prosta všeliké vady.
Takové dokonalosti bys darmo na zemi
hledal.

A kdybys jinak soudil, obnovil bys
blud Beghardův a Beguinů, který na
církevním sněmu vienneském odsouzen
byl. Učilit, že »člověk v tomto životě
může takové dokonalosti dosáhnouti, že
dokonce nemůže již hřešiti a v milosti
pokračovati.« Téhož bludného náhledu
byli i tak zvaní Illuminati, učíce, že

člověk k takové dokonalosti dospěti může, že pak není možno v duchovním životě buď dále postupovati, buď zpět kráčet. Toť příznak zaslepeného rozumu. Neboť pravda jest tato:

Člověk v tomto slzavém údolí žijící nemůže nikdy svých nezřízených žádostí a náklonností tak dokonale na uzdě držeti, aby se vícekrát neozvaly. Z této pak pravdy následuje: Ačkoli člověk s pomocí a milostí Boží a vlastním spolupůsobením může každému pokušení odolati, přece nedosáhne takové dokonalosti, aby tu, onde nepoddával se nějaké zlé náruživosti a tím neposkvřňoval se někdy aspoň všedním hříchem. Tuto pravdu vyslovil sněm tridentský vyobcuje každého, kdo by tvrdil, že člověk jednou ospravedlněný může po celý život všech hříchů, také všedních se vystříhati bez zvláštní výsady, jakouž dle domněni církve svatě měla blahosl. Panna Maria. Slovem, výsada zcela bezhříšného života nenáleží pozemčanům, nýbrž nebesanům. Jestliže šátek, který třebaš jen maličkou skvrnou pošpiněn jest, nepokládá se za docela bílý; jestliže křišťál, který některé nepatrné trhlinky nebo bubliny má, nepovažuje se za úplně čistý; jak bychom mohli za veskrz dokonalého míti člověka, který sice leskem svých ctností předčí ostatní smrtelníky, ale přece jistých malých poklesků není prost.

Svatý apoštol Pavel vyjadřuje tuto pravdu velmi krásně, přirovnává dokonalost tohoto života k dokonalosti dítěte, dokonalost však budoucího života nazývá dokonalostí dospělého muže. (I. Kor. 13, 10.) A sv. Tomáš Akvinský vykládá zmíněné podobnění v tentýž smysl, říká: Apoštol porovnává veškerý život pro svou nedokonalost s dětinstvím, stav pak budoucí slávy pro svou dokonalost s mužným věkem. Dává nám na srozuměnou, jak nepatrná jest dokonalost smrtelníků, jelikož jako dítě ustavičně

roste, kdežto dokonalost blahoslavenců v nebi dovršena jest. Z toho pak, milý čtenáři, takto zavírej: Porovná-li dokonalost smrtelníků s dokonalostí blahoslavených duchů v nebi, musím vyznati, že v mnohém ohledu jest nedokonalá. Porovná-li ji se stavem pozemského života a s křehkou povahou lidskou, musím ji nazvati pravou dokonalostí, ano velikou a hrdinskou, rozhojním-li ji víc a více.

Hle, milý čtenáři, k této dokonalosti vede tebe Srdce Páně. Proto vyzkoumej dříve:

§. 2. V čem záleží křesťanská dokonalost?

Svatí Otcové nesouhlasí v odpovědi na tuto otázku, poněvadž jedni hledají ji v té, druzí v oné ctnosti. Ale sv. Tomáš rozebíráje ji svým andělským rozumem. praví: »Dokonalost křesťanského života záleží podstatně v lásce, předem k Bohu, pak k bližnímu.« Výrok tento zakládá se na slovích svatého Pavla, napominajícího: »Nad to nade všecko mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti« (Kolos. 3, 14.); »plnost zákona jest milování« (Řím. 13, 12.)

Každý ví, že hlavní účel všech zákonů jest zdokonalování té společnosti, kteréž dány byly. Tak směřují občanské zákony k tomu, aby stát zdokonalen byl; zákony válečné k tomu, aby vojevůdci zvelebeno bylo. Podobně směřují křesťanské zákony k tomu, abychom se stali dokonalými křesťany. Za tou příčinou máme se snažiti k dokonalosti plnění těchto zákonů čili »milováním,« kteréž dle slov apoštolových jest »plnění zákona.« Sv. Řehoř Veliký praví, že plnění božských zákonů zakládá se na lásce, a sv. Augustin dí: Započatá láska jest započatá spravedlnost, pokročilá láska jest pokročilá spravedlnost, veliká láska jest veliká spravedlnost, dokonalá láska

jest dokonalá spravedlnost (t. j. dokonalost). Jestliže tedy měří se dokonalost katolického křesťana podle jeho větší nebo menší lásky, patrně dokonalost neliší se od lásky, nýbrž podstatně se s ní stotožňuje.

Také rozum tebe, milý čtenáři, o této pravdě přesvědčuje. Dokonalost každého stvoření závisí na dosažení cíle mu vytknutého. Oko jest dokonalé, vidí-li jasné předměty mu předložené, poněvadž k tomu cíli stvořeno jest. Ucho jest dokonalé, slyší-li dobře. Pěra jest dokonalé, píše-li pěkně. Chceme-li věděti, v čem záleží naše dokonalost, jest nám zřetel bráti na to, co nás poji s posledním cílem našim, s Bohem, který nás toliko

býváme, když se snažíme k němu přijíti a s ním se spojit. V tom snažení záleží naše dokonalost. Když jsi ho dosáhl, ničeho více nehleď, nebo jest tvůj poslední cíl. • Tudiž jest Ježíš Kristus a jeho božské Srdce náš poslední cíl, k němuž se snažíme a blížíme ne kroky tělesnými, nýbrž náklonnostmi srdce, spojujíce se s ním svazkem lásky.

Tomuto učení výborně porozuměl onen šťastný mládenec, který zavítal do Paříže, aby tam učil se církevním vědám. Navštívil školu jednoho ýtečného učitele, jenž o křesťanské dokonalosti a lásce k Bohu přednášel. Mládenec po skončené přednášce rychle povstav spěchal ku dveřím, jsa odhodlán školu opustiti.

V době velikonoční však, v době radostné zalétá duch náš častěji než kdy jindy k posvátnému hrobu Páně, jenž svědkem byl posledního ponížení Kristova na zemi, ale také svědkem byl prvního jeho vítězství nad smrtí, peklem i ďáblem. Duch náš zalétá k onomu posvátnému místu, o němž již prorok Isaiáš prorokoval: »A hrob jeho bude slavný,« k hrobu Spasitele našeho v Jerusalemě. Každý věřící křesťan proto také rád slyšává o těchto posvátných místech a hledí si je co možná nejvíce v mysli své představití, byť i očima falešným užití je nemohl. Proto doufáme, že čtenářové »Školy B. S. P.« i tyto naše řádky s oblibou čísti budou, v nichž dle rozličných pramenů vylčíme dějepisné příběhy posvátného hrobu Páně a popíšeme nynější jeho stav.

Že prvotní křesťané církve Jerusalemské hrobu Páně na výsoč si vážili, netřeba dokazovati, rozumět se to samo sebou. Byl jim hrob Páně předmětem veliké úcty, u něho čerpali posily a potěchy v pronásledováních, doufajíce pevně, že Spasitel za to oslaví je na věčnosti. Proto také přechásto putovali k němu a jiným křesťanům do Jerusalema přišedším hrob Spasitelův s pýchou a radostí ukazovali.

Rok 70. však, rok to obléhání města Jerusalema vojskem římským a ztroskotání jeho, přerušil poutě ke hrobu Páně. Tehdejší biskup Jerusalemský sv. Simeon připomínaje sobě dle proroctví Páně blízký konec města, shromáždil všechny křesťany Jerusalemské, jichž počet na několik tisíc se již páčil, a odebral se s nimi do zajordanského města Pelly, asi 15 mil od Jerusalema vzdalého, kde vyčkati hodlali, až by hněv Boží nad zrádným městem zase přešel.

Když pak římské vojsko s velitelem Titem dobyté a ztroskotané město bylo opustilo, vrátil se i sv. Simeon se stádcem svým do rozvalin dříve tak kvetoucího

města Jerusalema. Přední zajisté péce křesťanů byla ohlédnouti se, zdali místa posvátná úhony neutrpěla. Boží hrob i hora Kalvarie byly tehdy ještě vně města. netklo se jich tedy všeobecné zpustošení. Svátý Simeon řídil potom ještě dlouho církev Jerusalemskou a zemřel teprve za pronásledování císařem Trajánem r. 108. v stáří 120 let na kříži. V dobách pronásledování nedařilo se toliko křesťanům zle, nýbrž i místům jim milým a svatým. Jak židé tak pohané usilovali vši silou, aby místa posvátná zničili a veškeru památku na Spasitele smazali. Zejména císař Hadrian, v jehož moc se r. 136. Jerusalema dostal, hleděl s ďábelskou zrovna lží horu Golgotu a hrob Páně zneuctiti; učinil z nich obětnice bohů pohanských Joviše a Venuše. Hrob Páně byl sice neporušen zachován, ale zasypán jest šterkein; svrchní plocha pak byla vydlážděna a na místě tom chrám Venuši zasvěcený vystavěn. Tak nevolky přispěl pohanský císař k tomu, že hrob Páně po celá dvě století krutých pronásledování uchráněn byl, až císař Konstantin církvi křesťanské volnost dal. Po celý tento čas nesměli ovšem křesťané Jerusalemské u hrobu Páně se modliti, nespouštěli však proto nicméně oči své od místa tak drahého, čekajíce trpělivě na pomoc Boží.

Když pak císař Konstantin náboženství křesťanskému r. 317. v celé říši své rovnoprávnost udělil, a křesťané z podzemních chrámů svých na světlo Boží vyjiti a nové chrámy stavěti směli, tu zajisté pečováno i o to, aby místa Spasitelem samým zasvěcená opět očištěna a úctě křesťanů navrácena byla. Sama staříčká matka císařova, svatá Helena, podstoupila obtížnou cestu do Jerusalema, aby tam posvátná místa objevila a bohoslužbě křesťanské zasvětila. Roku 326. tedy dala jménem syna svého, císaře Konstantina, chrám Venušin zbořiti,

násep vyházetí a tu objevil se hrob Páně v původní neporušené podobě. Aby pak nad Božím hrobem velkolepá svatyně zbudována býti mohla, dala sv. Helena tu část skály, v níž sv. hrob se nalézal, od ostatní odsekati a takéž komůrku před vlastním hrobem se nalézající odstraniti. Hrobu Páně takto osamotnělému dala krychlovou podobu, ozdobila vnější jeho stěny až do výše římsy vkusnými sloupy a nad římsou postaviti dala čtverhrannou pyramidu, tak že se celý tento náhrobní pomník podobal pomníku Zachariášovu, jež až podnes zřiti možno. Vnitřek Božího hrobu ponechala však sv. císařovna v původním stavu, toliko na místo, v němž tělo Páně odpočívalo, položila desku mramorovou, aby se na ní oběť mše sv. sloužiti mohla.

I místo kolem hrobu Páně okrášlila sv. Helena. Celou prostoru kolkoem dala krásnými mramorovými plotnami vydlážditi a trojnásobným sloupopradím obehnati; ku straně pak východní přistavěla nádherný chrám o 5 lodích, tak že v ohromné této svatyni netoliko Boží hrob, nýbrž i hora Kalvarie a jiná posvátná místa tamtéž spojena byla pod jednou střechou. V 8 letech byla stavba dokončena, a chrám zvaný »Božího hrobu« roku 335. slavnostně zasvěcen. Eusebius, biskup Cesarejský v Palestině, zanechal nám popis této sv. Helenou zbudované svatyně. z něhož si poněkud ponětí učiniti můžeme o skvostnosti a kráse budovy této. Všecky zdi byly drahocenným mramorem pokryty, strop pak sestával z tabulek silně pozlacených, jichž lesk v mramorech skvěle se obírážel. Část pravého kříže Kristova, ve zlatě zasazená, vystavena byla na oltáři obecnému uctění. Zlata, drahých kamenů a látek nejskvostnějších nebylo šetřeno, aby svatyně důstojně vyzdobena byla. Bohužel trvala tato sláva chrámu »Božího hrobu« sotva 278 let. Roku totiž 614.

vtřhl arménský král Chosroes II. do Jerusalema, poplenil jej. kostel Božího hrobu oloupil, i část sv. kříže s sebou odnesl a konečně chrám zapáliti dal.

Rízením Božím uchráněn byl však vlastní Boží hrob vši pohromy. R. 670. navštívil jej sv. Arkulf a popisuje podobu jeho praví, že záleží z jediného kamene, že vně celý mramorovými deskami pokryt a nahoře velikým zlatým křížem ozdoben jest. Vnitřek byl ve stavu původním, jak jej sv. Helena byla ostavila. Před vchodem ležel kámen, zvaný »andělský,« jest to tentýž, jímž otvor Božího hrobu zavřen byl, jenž při zmrtvých vstání odletěl a na němž zbožné ženy dva anděly užířely, řkouce: »Vstalt jest, není ho tuto.«

Ve stavu tomto zůstal Boží hrob nezměněný, až zuřivý Hakem, sultán egyptský a syrský, po 15letém pronásledování křesťanů na návod židů r. 1010. všecky chrámy Jerusalemské zničiti kázal. Avšak i tu bděla Boží moc nad místem tak svatým, i při tomto zpusťování nebyl Boží hrob valně porušen; co porušeno bylo, zase v brzku v původní podobě obnoveno. Tak zůstal Boží hrob až do příchodu křížáků v r. 1099.

Křesťané západní totiž slyšíce o velickém utiskování souvěrců svých ve svaté zemi, o kterémž výmluvně všude kázal poutník Petr Amienský, uzavřeli s velkou mocí vytáhnouti a sv. zemi vládě nevěřících vyrvatí. Na úchvatné řeči svatého Bernarda na sněmě Clermontském za přítomnosti samého papeže Klementa II. přijali císař, králové a nesčetné množství panstva a rytířstva sv. kříž jako odznak, že chtějí vydati se v boj za víru a za svobodu sv. hrobu Páně. Křesťanským těmto hrdinům říkalo se proto »křížáci.« Po mnohých útrapách, po mnohých ztrátách konečně došly zřídle voje křížácké cíle svého, sv. města Jerusalema, a také po hrozném boji ho dobyli. V Jerusalemě

zřídili nové křesťanské království a prvním králem ustanoven jest šlechtyn vévoda Bohumír Bouillonský, jenž však z pokory

toliko „strážcem sv. hrobu“ se nazývali chtěl. Za vlády těchto křižáků doznal i Boží hrob značných změn.

(Příště dále.)

Duchovní hodiny.

(Ostatek.)

VII.

Když bije sedmá hodina, pomni sedmi slov Páně na kříži a pozdrav ho postní písní:

K lyž na kříži Pán Kristus pněl
a pod křížem pláč, nárek zněl,
on u veliké bolesti
k nám prones' slova milosti,
všem k útěše a radosti.

Když zhlédl zástup nepřátel,
an rouhavě se ukláněl,
tu zvolal s kříže výšiny:
„Těch tajno, Otče, co činí,
jim odpusť tyto proviny!“

Když lotr v pravo visel
jej prosil s myslí kající,
by v ráji byl ho pamětliv,
dí Pán, se k němu nakloniv:
„Dnes budeš v ráji se mnou živ.“

A Matku vida u kříže,
jak hrozně snáší obtíže,
„Ó Matko!“ praví vládně Pán,
„buď místo mne ti synem Jan,
on k službě tvé jest povolán.“

Když údy krve zbaveny,
a žhavé žizně plameny
mu vzplály v ústech posvátných,
Pán „Žízním!“ volá v bolest svých;
leč v odpověď zní katů smích.

Když hlava, nohy, ramena
jsou krutou strastí sevřena,
Pán žal si v mysl připustil
a z úst svých stesky vypustil:
„Ach, Bože, proč's mne opustil?“

Když blížila se chvíle ta,
v níž Pán měl odjít ze světa,
vzav na se hříchů našich trest,
tu zvěstoval nám blahou zvěst
svým slovem: „Dokonáno jest!“

A v tři hodiny zpolední
svou sbírá sílu poslední
a k nebi volá: „Otče mňj,

v Tvou náruč vrací Syn se Tvůj.“
A takto dokonal běh svůj.

Ó Jezu, o to jediné
Tě s lepším lotrem prosíme:
i nám rač hříchy prominout;
a když se skončí naše pout,
rač k řádnům svým nás přivínout!

Sedm jest svatých svátostí, jimiž jako zlatými rourami přitéká nám milost Kristova, tak drazé na dřevě kříže získaná: Křest, biřmování, svátost oltářní, pokání, poslední pomazání, svěcení kněžstva a stav manželský. Važ si jich, uctivě je přijímej!

Ze sedmera hlavních hříchů všechno zlo ve světě pochodí. Braň se jim sedmerem krásných ctností: pyše pokorou, lakomství štědrostí, smilstvu čistotou, závisti láskou, obžerstvu střídmostí, hněvu trpělivostí, lenosti horlivostí v dobrém.

Sedm darů v udílí nám Duch sv.: dar moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, pohožnosti a bázně Boží. Pros za ně, přijmi je, uživej jich!

Příjď k nám, Duchu, Tvorce míra,
navštív svojich srdce čirá,
vylej s hůry po oboru
milost v hruď svojich tvorů.

Těšitelem právé slověš,
Otcovým se darem zověš.
Zdroj jsi živý, láska, plamen,
duchovní jsi síly pramen.

Sedm darů máš v své moci,
prstem jsi Ty Bohu Otei,
pro srdce's slib Otcův pustá,
řečí plniš lidská ústa.

Rozžehni v nás světlo svoje,
vlej nám v řádra lásky zdroje

a posilni v každou dobu
pomocí svou těla mdlobu.

Zažej vraha od nás v dál,
uštěďuj nám pokoj stálý,
bychom u Tvém doprovodu
pominuli duše škodu.

Dej znát Otce Hospodina,
dej nám znáti jeho Syna,
dej nám věřit z celé síly
v Tebe Ducha každou chvíli.

Buď česť s Otcem Synu Slovu,
jenžto povstal slavně z rovu,
svatému též Duchu sláva
ať se po vše věky vzdává! (Sušil.)

I sedmero bolesti Rodičky Boží
lane nám ra myslí o sedmé hodině a
plní úcty, vděčnosti a soustrasti pozdra-
vujeme a prosíme Matku sedmibolestnou:

Stála truchlá v bohné ráně
podle kříže Matka Páně,
když Syn její na něm pněl;
duši její přenbohoun,
žlostivou pro strast' mnohou
přeostřý meč otevřel.

Pro nepravost zlostných bratří
Jezu Krista v trýzních patří,
jak ho katan bičí dral;
přemilého zřela Syna,
jak opuštěn v mukách hyna
ducha svého Otci vzdal.

Ejhle, Matko, lásky zdroji,
dej, ať bol mne s Tebou spoji,
ať se s Tebou rozkvílím;
nechať všecek vzplanout mohu
láskou dlužnou Kristu Bohu,
ať ho sobě nachýlím

Dej, ať ráda duše strádá,
s Kristem snášet muka žádá,
pokad stává života;
podle kříže s Tebou státi,
s Tebou spolu věrně lkáti,
vrouená jest má ochota. (Sušil.)

VIII.

Osm hodin!

Jenom osm duší bylo v arše
Noemově, jenom ty ze všeho lidstva
byly zachráněny za všeobecné potopy
světa. Ejhle, jak málo vyvolených! Ty,
milý křesťane, plavíš se po moři tohoto

světa v lodičce Petrově, v lodičce této
máš být uchován všelikých pohrom
časných i věčných. Vážíš si toho štěstí?
Chováš se jako hodný katolický křesťan?

• Za onoho času, když se naplnilo
dní osm, aby obřezáno bylo Dítě, na-
zváno jest jméno jeho Ježíš, kterýmž
nazváno bylo od anděla, prve než se
v životě počalo. (Luk. 2, 21.) Pripomíná
nám tudíž osmá hodina slavnost Obřezání
Páně čili Nový rok, pamatuje nás, v čím
jménu máme život svůj trávit, či jméno
slovem i skutkem oslavovati — nejsvě-
tější jméno Ježíš!

Pochválen buď Ježíš Kristus,
pochválen buď na věky!
Kolik tvorů po oboře,
kolik duchů v nebes dvoře,
tolik úst si přeju míti,
aby ze všech mohlo zníti:
Pochválen buď Ježíš Kristus,
pochválen buď na věky!

Přepamátné kázání horské začal
božský Spasitel osmerem blahosla-
venství:

• Blahoslaveni chudí duchem; neboť
jejich jest království nebeské.

Blahoslaveni tiší; neboť oni zemi
vládnouti budou.

Blahoslaveni lkající; neboť oni po-
těšeni budou.

Blahoslaveni, kteří lačněji a žizni
spravedlnosti; neboť oni nasyceni budou.

Blahoslaveni milosrdní; neboť oni
milosrdenství dojdou.

Blahoslaveni čistého srdce; neboť
oni Boha viděti budou.

Blahoslaveni pokojní; neboť oni sy-
nové Boží slouiti budou.

Blahoslaveni, kteří protivěnství trpí
pro spravedlnost; neboť jejich jest krá-
lovství nebeské. (Mat. 5, 3.—10.)

Tot osmerý pramen štěstí našeho,
tot osmero převzácných etností, jež člo-
věku k pravému štěstí dopomáhají. Kdo
není křesťanem jenom podle jména, nýbrž
tělem a duší, tomu jsou ty etnosti chlebem

vezdejší, ten jimi ozdoben, aneb alespoň se snaží, aby byl jimi ozdoben.

IX.

Devátá hodina povznáší mysl naši k výšinám nebeským, kde devět kůrův andělských Boha stále oslavuje a jemu prozpěvuje: »Svatý, svatý, svatý Pán, Bůh zástupů, plna jsou nebesa i země slávy a velebnosti Tvé!«

Jsou pak kůrové tyto: andělé, arch-andělé síly; mocnosti, panstva, knížectva; trůnové, cherubíni, serafini.

Vy, co v nebi dlíte, svatí andělé,
vy jste naši milí, věrní přátelé,
v nebi na tvář Boží stále patříte,
v slasti nevýslovně se tam blažíte.

Nejsme sice hodni vaší ochrany,
jameť lid nepobožný, hříchům oddaný.
Leč jest vaše láska k lidem veliká
a vám stav náš smutný srdce proniká.

Vnukejte nám v duši svaté porady,
proste, bychom žili svatě, bez vady;
a když těla svého duše zanechá,
zvedte ji, kde vládne Boží potěcha.

Devátá hodina varuje nás devatera cizích hříchů, jimiž pravá láska k bližnímu velice bývá porušena. Připomeňme si je, střežme se jich; jsouť tyto: 1. Ke hříchu raditi, 2. hřešiti veleti, 3. ve hříších povolovati, 4. ke hříchu ponoukati, 5. hříchy vychvalovati, 6. hříchy tajiti nebo zamlčovati, 7. hříchů netrestati, 8. ve hříších podíl bráti, 9. cizí hříchy zastávati.

X.

Desátou hodinou jakoby nám Hospodin vždy znova a znova oznamoval desatero Božích přikázání, bez nichž nemožno života věčného dojiti; řeklť božský Spasitel: »Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského; ale kdo činí vůli Otce mého, který v nebesích jest, ten vejde do království nebeského.« (Mat. 7, 21.)

Buď vůle Tvá, Ty, jenžto přesahuješ
s nadhvězdných stanů světa končiny
a lásky okem po nich obživuješ

i valnou šíř i tajné hlubiny;
Ty, jenž přebýváš v moci neskonale,
opásav svých se slunci jasností;
Ty, jenž tvoří všech řady dokonale
svatou, nestihlou řidiš moudrosti,
buď věčně vůle Tvá!

(Čelakovský.)

Desátou hodinou zaznívá nám podobení Páně o desíti pannách, »kteréžto vzavše lampy své, vysly proti ženichovi a nevěstě. Pět pak z nich bylo bláznivých a pět opatrných. Ale pět bláznivých vzavše lampy, nevzaly s sebou oleje; opatrné pak vzaly olej v nádobách svých slampami. A když prodléval ženich, zdřímaly všechny a usnuly. O půlnoci pak stal se křik: Aj, ženich jde, vyjděte proti němu. Tehdy vstaly všechny panny ty a připravovaly lampy své. Bláznivé pak opatrným řekly: Udělte nám svého oleje; neboť lampy naše hasnou. Odpověděly opatrné, řkouce: Nikoli; snad by se ani nám ani vám nedostalo; jděte raději k prodavačům a kupte sobě. Když pak sly kupovat, přišel ženich, a které přihotoveny byly, vešly s ním na svadbu; i zavřeny jsou dvěře. Naposledy pak přišly i ty druhé panny, řkouce: Pane, otevři nám! A on odpovídv, řekl: Amen pravím vám, neznám vás.« (Mat. 25, 1—12.)

Ženichem rozumí se Kristus Pán, nevěstou církev, pannami duše křesťanské: pošetilým, bláznivým pannám podobají se ti, kdož sice věří, ale viry své skutky neukazují, věří, ale podle viry nežijí; opatrné panny předslavují ty, kdož svou viru opatrným životem osvědčují. Prodlévání ženichovo jest lhůta pokání a dobrých skutků, daná každému v životě tomto. Zdřímnutí znamená umírání a smrt. O půlnoci stal se křik, t. j. kdy se člověk nenadá, zachvátí ho smrt a příchod Páně. Pak poznají neopatrní věřící svou vnitřnou bídu, nedostatek vnitřního posvěcení dobrými skutky: bude už pozdě! Podobejme se tudíž horlivosti a pečlivosti pannám opatrným!

Deset malomocných najednou uzdravil Pán Ježíš, toliko však jeden z nich, když uzel, že jest očistěn, navrátil se, hlasem velikým velebě Boha, a padl na tvář k nohám Ježíšovým, díky čině. Řekl pak Pán: »Zdalíž jich není deset očistěno? a kdež jest jich devět? Není nalezen, jenž by se byl navrátil a vzdal chválu Bohu, jedině cizozemec (Samaritán) tento!«

Jaká jest tvá vděčnost?

XI.

Ve známém podobení Páně o dělnících na vinici najatých vyšel hospodář o jedenácté hodině na trh a našel tam dělníky, ani stojí, a řekl jim: »Co tu stojíte, celý den zahálejíte?« Řkou jemu: »Žádný nás nenajal.« Dí jim: »Jdětež i vy na vinici mou!«

Zdaž i ty's většinu života svého nezahálel, o pásu duše své se nestaral? Vzpamatuj se, začni alespoň ještě nyní, a Pán ti dá také odměnu.

Jedenáct apoštolů zůstalo věrně Pánu Ježíši; Jidáš se mu zpronevěřil, hanebně ho zradil.

Patříš i ty k těm jedenácti, či podobáš se svými hříchy nevěrnému Jidášovi?

Oněm jedenácti zjevil se zmrtvýchvstalý Spasitel a pozdravil je přelaskavě: »Pokoj vám!«

Kéž i ty's jednou tak pozdraven od Syna Božího, až před ním staneš na soudě!

XII.

Dvanáct apoštolů vyvolil si Pán Ježíš, aby jeho svaté evangelium a božskou milost zanesli do celého světa. Jak si vážíš této činnosti apoštolské? Otvíráš rozum svůj evangeliu, srdce své milosti?

Dvanácte jest článků víry, modli se je často, přilni k nim celým srdcem svým; máš se jimi jako dvanácti nerutěmi vznést do výšin nebeských.

kde se víra promění v patření na Boha tvář v tvář.

Dvanácte bylo pokolení israel-ských, jež bydlela v zemi zaslíbené a byla obrazem Israele novozákonního, církve svaté, jež má jednu bydleti v nebeském Jerusalemě. Jež takto viděl svatý Jan, miláček Páně: »Viděl jsem město svaté Jerusaleml nový, sestupující s nebe od Boha, připravený, jako nevěstu okrášlenou muži svému, mající jasnost Boží, a světlost jeho byla podobná drahému kameni, jako kameni jaspisu, jako křišťál. A mělo zeď velikou a vysokou, mající dvanácte bran, a na branách dvanáct andělův, a napsána jména, která jsou dvanáctera pokolení pokolení synův israel-ských. Od východu tři brány a od půlnoci tři brány a od poledne tři brány a od západu tři brány. A zeď městská mající základů dvanácte a na nich dvanácte jmen dvanácti apoštolů Beránkových. A ten, kterýž mluvil se mnou, měl míru třetinovou zlatou, aby změřil město i brány jeho i zeď. A město jest ve čtyři hrany postaveno, a délka jeho jest veliká jako i šířka; i změřil město třetinou zlatou na dvanácte tisíc honův; a délka i výška i šířka jeho jednotejná jest. I změřil zeď jeho sto čtyřiceti a čtyř loktův. A bylo stavení, zdi jeho z kamene jaspisu, samo pak město bylo zlato čisté, podobné čistému sklu. A základové zdi městské byli všelikým drahým kamením ozdobeni. Základ první jaspis, druhý safír, třetí chalcedon, čtvrtý smaragd, pátý sardonix, šestý sardius, sedmý chrysolit, osmý beryl, devátý topas, desátý chrysoprasus, jedenáctý hyacint, dvanáctý ametyst. A dvanácte bran dvanácte perel jest, jednakaždá zvlášť; a jednakaždá brána byla z jedné perly, a ulice města byla zlato čisté, jako prohledací sklo. A chrámu isem v něm neviděl: neboť Pán Bůh

všemohoucí chrám jeho jest a Beránek. A město nepotřebuje slunce, ani měsíce, aby svítily v něm; neboť jasnost Boží osvitila je a svíce jeho jest Beránek. A choditi budou národové ve světle jeho, a králové země přinesou slávu a čest svou do něho. A brány jeho nebudou zavírány ve dne; noci zajisté tam nebudě. A přinesou do něho slávu a čest národů. Nevejdeť do něho nic poskvrně-

ného, ani činícího ohavnost a lež, ale toliko, kteří jsou napsáni v knize života Beránka. (Zjev. 21.)

Ejhle, milí přátelé, toť přeskvoucí obraz Jerusáléma nebeského, kamž se máme všichni dostati, užijeme-li svědomitě času zde na světě, porozumíme-li »Duchovním hodinám.« Dejž to Bůh!

F. Janovský.

Církev katolická dobroditelkou společnosti lidské.

Na obranu podává Boh. Hendl.

Zajisté přechoť slyšati a čísti jest nám nespravedlivé výčitky nepřatel sv. církve naší, jakoby tato toliko a výhradně o věčné blaho svých dítek se starala, k časnému pak štěstí a blahobytu ničím nepřispívala, ba jakoby nepřítelkyní pozemského blaha společnosti lidské byla. Odtud pochází i snaha, ovšem zcela převrácená, lidstvo církvi a náboženství odciziti, neboť potom, tak pravi nepřatelé, povede se všem dobře, budou míti nebe na zemi a nemusí na ně teprve čekati po smrti. Výtky tyto jsou nanejvýš nespravedlivé, protože vylhané. Neboť celé 1800leté dějiny sv. církve naší dokazují pravý opak. Celý život církve katolické dokazuje zjevně, že povždy pečlivě se starala i o pozemské blaho věřících, ba ona to byla, která všudy, kdekoli kořeny své zapustila, také hned pravý základ k blahobytu pozemskému lidstva kladla.

Ovšem pravdou zůstává, že první péči a nejpřednější snahou církve svaté jest věčná spása duší lidských, neboť tuto úlohu vykázal jí sám Spasitel. Proto také jest činnost církve naší v první řadě duchovní: duše lidské k Bohu vésti, je sv. svátostmi očisťovati a tak blaženosti nebeské hodnými činíti. Avšak, tak jako božský zakladatel její, Kristus

Ježíš netoliko učením svým a božskou milostí duše lidské ku spáse věčné vedl. nýbrž i pečliv byl pozemských potřeb lidstva; jako Spasitel »chodě dobře činil,« tu nemocné uzdravuje, tu lačné nasycuje, tu chudých a opuštěných se ujímaje, tak musila i v tomto ohledu církev sv. Mistru svému podobnou býti a seč síly její stačí lidstvu i v ohledu hmotném a pozemském pravou matkou a dobroditelkou se státi. Ano pravou matkou lidstva byla povždy sv. církev katolická, neboť není v celé řadě útrap a béd lidských žádné, již by církev umírniti se nesnažila. S církvi teprve přišla na svět ctnost, dříve neznaná: láska nezištná k bližnímu a milosrdenství, kterážto v trpících lidech Bohu samému slouží a proto dobrodiní svá bez rozdílu uděluje. Vždyť Kristus Pán sám jevil se ve všech skutecích svých pravým milosrdným Samaritánem; on nazýval trpící svými bratry a také učeníkům svým rozkázal bratrsky s nimi zacházeti. Příkladu Mistra svého následujíc, jevila církev katolická po všecky časy lásku co největší, péči co nejněžnější i o pozemské blaho všech, kdož toho potřebni byli. Ukážeme to v následujících řádcích, jednajice o péči církve katolické: 1. o chudé, 2. o sirotky, 3. o nemocné, 4. o zajaté, 5. o národy pohanské.

1. Církev sv. katolická ujímala se od prvopočátku chudých co nejpečlivěji. Již svatí apoštolé zařídili pravidelné ošetrování chudých, a poněvadž sami dosti činiti měli kázáním, bohoslužbou, rozdáváním sv. Svátosti a modlitbou; zvolili po vzývání Ducha sv. sedm mužů ctnostných a horlivých, jež modlitbou a vzkládáním rukou na jáhny posvětili a jimž za úlohu dali: péči o chudé.

A s jakou horlivostí a svědomitostí tito jáhnové úkol svůj konali, vidno ze života sv. jáhnů Štěpána v Jerusalemě a Vavřince v Římě. Oba podstoupil v povolání svém smrt' mučnickou. Sv. Štěpán, první mučieník svaté naší církve, byl ukamenován a svatý Vavřinec, jáhen papeže Sixta II., byl na rozpáleném rožni usmažen. Tento sv. jáhen vyjádřil při soudním výsledku slovy něžnými, zač církev chudé považuje. Když totiž pohanský soudce v domnění, že svatý Vavřinec má uschované poklady církve, jej vyzval, aby pod pokutou smrti tyto vydal: tu požádal jej sv. jáhen, aby přišel do přibytku jeho. Mezi tím shromáždil Vavřinec všechny chudé, jimž byl poklady církve, jež mu sv. papež odporučil v ochranu, dříve byl rozdal, kolem sebe, a když sudí přišel, vedl jej ke shromážděné chudině a pravil: »Ejhle, zde jsou pokladové a drahé kameny církve naší.« Zdaž může péče a láska, již církev k chudým měla, krásněji vyjádřena býti?

Ustanovením jáhenského úradu položila církev základ k pravidelné péči o chudé a během času vykonala v ohledu tomto věci veliké. Ba církev to tak daleko dovedla, že vlastně ani chudých v ni

nebylo, neboť všichni měli tolik, kolik nejnnutněji potřebovali.

Církev sv. pomyslela také na budoucnost. Nebyloť toliko její péči almužny chudým dávat, nýbrž i o to se postarati, aby i v budoucnosti o chudé řádně a stále pečováno bylo.

K účelu tomu zakládala záhy chudo-

bince a chorobince, které za útočiště sloužiti měly všem, kdož buď vysokého věku dosáhše nebyli s to, aby tolik si vydělali, kolik k výživě třeba jest, anebo kdož nějakou tělesnou nebo duševní úhonou stíženi jsou, k práci neschopni byli a nikoho neměli, kdož by se jich v bídě ujal. Skoro ve všech větších

městech povstaly takové ústavy pro chudé, které církev z vyžebnaných podpor založila, pamětliva jsouc slov Pána a Spasitele: «Byl jsem lačen a vy jste mne nasýtili, žízniv jsem byl a vy jste mne napojili, pocestným jsem byl a přijali jste mne do domu svého.» Tisíce tisícův ubohých chudých nalezlo v ústavech těchto přístřeší a výživu, ba mnozí byli

neplyne zajisté tolik almužen, tolik příspěvků na umírnění bíd jako z rukou kněžských, nikde nenasyti se tolik hladových jako u bran klášterů, a nikde nenajde chudina té lásky, toho svědomitého ošetření jako v chudobincích, řízených sestrami některé řehole katolické. Kdo by tu ještě vyčítati mohl církvi, že nestará se o blaho pozemské lidstva, ten by zajisté sám před sebou stydět se musil.

by zahynuli, kdyby jim byla církev taký útluk nebyla zřídila, v němž na konci života klidně žítí mohli. Chudobince, které však bohužel namnoze církvi odňaty jsou, jsou a zůstanou krásným památkem péče neunavné, již církev naše o chudé měla. Až posud, ač o značnou část majetku svého oloupena jest, nezapomíná církev na chudé. Odnikud

2. Jako o chudé a opuštěné starce, starala a stará se církev naše jako něžná matka i o slabé, opuštěné děti, o sirotky. Můžeme-li si také něco bidnějšího, opuštěnějšího mysliti nad ubohé dítě, jemuž otec i matka zemřeli, nebo nad dítě, které sice rodiče na živu má, ale rodiče zpustlé a bez srdce, kteří dítě vlastní opouštějí a náhodě zůstavují, zdali se ho kdo ujme a před smrtí zachrání. Jak se takým ubohým stvořeníčkům za dob pohanských vedlo, vysvitá jasně z řeči sv. mučeníka Justina, v které tento zásady křesťanství před císařem Markem Aureliem hájí, říká: «V říši tvé a pod tvým panstvím přechovalo se děje, že rodiče děti své vyhazují. Ovšem najdou se lidé, kteří se některých těchto dětí ujímají, ale k jakému účelu? Buď aby jich, až dorostou, k nejhanebnějším věcem zneužívali,

nebo k nejtvrdší práci přidržovali, tak že v obou případech ubohé oběti časnou smrti sejití musejí.»

To tedy byla ta «milosrdná láska» pohanů k ubohým opuštěným dětem; zajisté bylo by lépe jim bývalo, kdyby byly zemřely, nežli také hanebnosti poznaly a také krutosti svých «dobrodinců» zažily. Jinak, zcela jinak jednala církev

svatá, hledělat ve všem ubohým dítkám dobré rodiče nahraditi. Proto také, aby se takým tvorům výživy a dobré výchovy dostávalo, zřizovala církev sirotčince a nalezince. Tisíce žen a mužů děkují ústavům těmto netoliko život svůj, nýbrž i vychování, v nich položen byl dobrý a pevný základ k budoucímu řádnému jejich životu. *

Pamětlivá jsouc slov Páně: »Nechte malíčkových přijíti ke mně« a vědouc, že duše dítek Pánu nejmilejší jsou, ujímala se církev i takých dětí, které nemilosrdnými rodiči opuštěny bývaly. Ovšem činí se proto výtka církvi svaté, že zřizovala nalezince, jichž ve středověku všude hojnost bylo, a že tím podporovala nedbalost rodičů, kteří se takto laciným způsobem děti zbaviti chtěli: ale považiti dlužno, že církev na očích měla blaho dětí nevinných, které přecasto hříšného poměru plodem byly a které by jinak jak tělesně tak duševně byly zahynuly. Že tomu tak, vidíme z četných přelichení, v nichž matky hříšné souzeny bývají, protože vlastní dítko byly utratily. Církev svatá bděla nad životem takých ubožáků, jako viditelný anděl strážce; rodičové však, kteří takým způsobem dítek svých se zbavili, dopouštěli se ovšem hříchu těžkého:

Až posud jsou opuštěné děti jednou z předních péčí církve katolické. Až posud zřizují se v zemích křesťanských sirotčince, v nichž řeholní bratři nebo sestry blahodárně k časnému a věčnému blahu dítek působí. V zemích pak pohan-
ských, kde namnoze hrozný zvyk vyhazovati děti panuje, kamkoli jen katolický misionář vkročí, již se takých tvorů opuštěných ujímá, je vykupuje, ošetřuje, vyučuje, aby z nich dobří křesťané a dobří lidé byli. Na podporu takých podniků v zemích misijních založen jest církví »spolek sv. dětství«, k němuž obzvláště dítky křesťanské přispívati mají, aby tak pomáhaly nešťastným dětem pohanským, které Krista a sv. viru jeho posud neznají. Činnost misionářů katol. vykazuje všude obzvláštní péči o sirotky a opuštěné děti, právě tak jako činnost církve katolické po všecka století v zemích křesťanských. Bylo by si přáti, aby křesťané oplývající statky vezdejšími také rádi ruku svou otvírali a štědrými příspěvky činnost tuto blahodárnou církve naší svaté podporovali, tak jako to činí Francouzové, z jejichž země co rok nejvíce příspěvků na také ústavy se schází.

(Přístě dále.)

Praporeční přísaha katolického muže.

(Časr další.)

Smutný to blud, mysliti, že jenom suroví nebo divocí národové, aneb jen sprostý, nevzdělaný lid potřebuje vedení byti církvi! Naopak, čím více vzdělanost se šíří a čím více lidé se zúšlechťují, tím více jsou podrobeni klamu chytráckých bludů, a proto také potřebují tím více božského vedení. Sv. Pavel dí, že Bůh nám dal apoštoly a proroky a evangelisty

a učitele a pastýře nejen bychom byli poučení a vzděláni, nýbrž i k naší ochraně: »abychom již nebyli (jako) malá pacholata, sem a tam se zmitající, a netočili se každým větrem učení skrze neslechetnost lidskou, skrze chytrost k oklamání bludů« (Efes 4. 14.), t. j. ježto nás neslechetní lidé oklamati a v blud uvéstí chtějí. — Vzhledem k divochům a lidu venkovskému používají nepřátelé víry méně lsti, jako při pokročilejších společenských po-

měrech, jako jsou poměry naše. Máme-li se za dostatečné proti zehytralým spádům špatných knih a novin, proti četbě a zábavám jistých »opatrných« lidí, tož přeceňujeme nanejvýš svou sílu a zaslужujeme pro svou pýchu, bychom byli svedeni. Ale Bůh nevydal nás ku svedení, leda bychom sami chtěli. On se postaral o ochrannou stráž pokorným a dal nám pomoc lidí proti lidem, ne opatrných lidí proti opatrným, nikoli, to by byla pouze lidská pomoc, vrtkavá, proměnlivá a nespolehlivá; nýbrž dal nám na pomoc učitele, jež On sám vyvolil a podporuje. Apoštoly, evangelisty, proroky, pastýře a učitele nám vzbudil v úřadu kněžském ve své církvi. Tito jsou povoláni, bojujví proti mužům — učitelům to z vlastní volby, jimžto svět a ďábel pomáhá. Kněz Boží je vyslán zvěstovat staré pravdy a jí hájit proti novým útokům. Úřad sluhy světa je, »býti v záloze, aby klamal,« úskočné novoty vynalézal, nové námitky připravoval nebo staré obnovoval. Ale sv. apoštol udává nám známku, po níž můžeme vždy rozoznati dílo Boží od díla lidského. Znamka učení Božího a jeho církve jest jednota. »Lstivá podlost« lidí nebyla s to, aby dosáhla této známky aneb ji aspoň napodobila. Její znamení je vždy nesvornost a proměna. Rozhlédněte se po světě! Vidíte tu obraz skutečně laký. Jak jej sv. Pavel před 1800 léty hyl nakreslil. »Kdyby nebylo církve,« praví apoštol. »byli bychom pacholata sem a tam se zmitající a točili bychom se každým větrem učení.« Dítky nechodí přímo v před jako vážný muž. Ony běhají sem a tam, nahoru a dolů, ve zmateném nepořádku. Sotva můžeme očima sledovati hochy při hře a nevíme, kde se objeví v několika vteřinách, neb co počnou. Nuže, pohleďte na sekty mimo církev, necht se vyskytnou pode jménem filosofie nebo náboženství. Podobají se chlapcům při hře. Popatří-li

rozumný člověk v dospělejším věku zpět na uplynulý život, otevře-li hromady starých novin, neb ročníky denníků, tu podiví se množství domněnek a sekt, povstalých a zase kleslých, které se vyvinuly a přestaly od strany ku straně přecházejíce již za jediný věk lidský. Ale není třeba ku nabytí této zkušenosti ani celého věku lidského. Jděte jen do některé veřejné čítárny, vezměte do ruky noviny a listy, a poznáte, co sv. Pavel rozuměl těmi sem a tam se zmitajícími pacholaty. Pochopíte též, jak těmi tak četnými naukami a novými náhledy v nich obsaženými — a tak svůdně a tak vybroušeným slohem psanými — snadno bychom mohli býti svedeni, kdyby nás nechránila božská jednota staré a všeobecné naší církve. Nevzpomene si snad některý z dospělejších čtenářů na toho neb onoho spisovatele neb řečníka, jenž došel slavného jména u veřejnosti tím, že upíral věčné tresty v pekle, pravdivost evangelia, božství Ježíše Krista, jsoucnost Boží, nebo že tvrdil: svět že trvá od věčnosti, člověk že se vyvinul poslušně ze zvířete, a že jest stvořen jenom pro tento svět, a že smrti vše vezme za své? To jsou nauky, jež svatý Pavel nazývá »větem učení,« poněvadž podobny jsouce větrům, jež brzy od severu, brzy od jihu dují; jednou jsou studené, potom zase teplé; někdy nás překvapují jako prudká vichřice, jindy opět mírně vanou, plny příjemné vůně jako vánec jarní. Nebýti církve, stali bychom se hříčkou těchto vichřů, jak prach neb suché listí. Řeknou-li nám lidé, že nové vědy, vzdělání a pokrok nás vymaní z poručnictví církve, pamatujmež na tato přirovnání sv. Pavla, jejichžto pravdu splněnu vidíme svýma očima. Než bychom se dali podváděti lstivým klamem lidí takových, přilneme raději tím těsněji k oné církvi, jejížto učením »všichni vejdemo v jednotu víry a poznání Syna Božího.«

II. Vnitřní milost víry. Až posud mluvil jsem o víře jako o zevnitřní milosti. Bychom byli způsobilými, katolickou víru vskutku také vyznávají a nabýli nevyhnutelně potřebné pokory, poslušnosti, lásky k pravdě, pevného a nadpřirozeného přilnutí ku zjevení Božimu, ke všemu tomu poskytuje nám církev vnitřní milost víry. Přirovnal jsem učení pravdy svítícímu slunci na obloze, nebo světlu šířícímu se ovzduším. Milost vnitřní víry je duši tím, čím je lidskému oku schopnost (způsobilost) k vidění. Slunce také svítí v obličej slepce, on však nevidí jeho světla. Slunce zjevení Božího svítí i do duše nevěřcovy, ale on nemá očí, aby přijal její zářící lesk. Má-li však oko, uzavírá je tvrdošíjně, nebo ono je nemocno a nepřipouští buď vůbec žádného světla, buď připouští jen nedostatečné paprsky. Když Kristus Pán dlel na zemi, dal zrak mnohým od narození slepým, nebo těm, kteří jej byli ztratili. Proto stal se člověkem a umřel, aby dal duchovní moc viděti všem, jižto nepovrhují milosti. »Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a k poznání pravdy přišli.« (1. Tim. 2, 4.) Těto vnitřní milosti světla a tepla neb obého — žádáme na církvi při křtu, a sice z následujících příčin. Bůh totiž udílí nám tuto milost zároveň se zevnější milostí svých zjevených, církvi svěřených pravd; mimo to ustanovil v církvi právě k tomu svátost svatého křtu, aby duši tuto milost vlil. Dospělý člověk musí ovšem dříve věřiti, než bývá pokřtěn a tato víra je také milost Boží. Přece však dokonalá víra a úplná způsobilost ku věření udílí se teprve na křtu svatém. Dítěti naopak při křtu svatém vlévá se schopnost k víře, dříve než duše může upotřebiti svých mohutností. Ono bývá tím připraveno, vzbuditi v sobě víru, jakmile přijde k rozumu. Při tělesném vývinu děcka pozorujeme něco zcela podobného. I tělesné oči dítěte jsou již

před narozením vyvinuty, aby přijaly světlo denní hned po narození. Zrodí-li se se zdravými očima, vidí, jakmile přišlo na světlo. Avšak oči jeho musí nejprve zvolna přivykatí sobě na hledění, aby rozeznávaly předměty, a dovedly posuzovati jejich podobu, barvu a vzdálenost. Právě tak dostávají křesťanské děti i na křtu svatém milost víry, dříve nežli ji mohou užiti. Když pak poněmhu byly dospěly k rozumu, je naším úkolem, vlévati světlo učení do jejich duše, navýkati je jasnému poznání a přiváděti je k tomu, by poznávaly jednotlivé pravdy víry. Mnozí rodiče však, bohužel, nevlévají světla křesť. výchovy do duší svých dětí. Ponechávají je v nevědomosti a vychovávají je k neřesti. Dětky takových rodičů slyší jméno Boží častěji při klení, než při modlitbě, a slyší častěji ve zlosti ducha zlého vzývati než mírně a zbožně vyslovovati nejsv. Jména Ježíš a Maria. Oko duše churaví a rozněcuje se smyslnými náruživostmi. Kř div, že víra takých dětí a takové mládeže slabne, že nedovedou rozeznávat pravdy od bludu, víry od pověry, dobrého od zlého! Jak pravdu měl svatý Pavel, mluvě, že křesťanský otec, který sám měl milost víry, »svou víru zapírá a horší je než nevěřící,« zanedbává-li vychovávatí děti své u víře. (1. Tim. 5, 8.) Prosím vás tudíž, drazí v Kristu: milujte svou víru! Milujte církev Boží, skrze kterou víru dostáváte a vykonáváte; přinášejte děti své co nejdříve ke křtu, aby staly se údý církve, abyste jim zjednali milost víry. Zemrou-li prve než přišly k rozumu, rozkvetě v nich milost víry v radostné patření na Boha v nebi. Ponechá-li je Bůh vaší péči na zemi, čiňte vše, co je ve vaší moci, abyste vlastním poučováním a příkladem a dobrým vychováním vyvíjeli jejich víru v poznání a jejich moudrost; čeňte odkaz katolické víry jako nejdražší dědictví, jež jim můžete zanechat.

«Slyšte, bratři moji nejmilejší,» píše svatý Jakub několika prvním křesťanům, pochlebujícím bohatcům, chudými však opovrhujícím. — »zdalíž Bůh nevyvolil chudých na tomto světě, bohatých ve víře, a dědiců království (t. j. aby byli bohatí u víře a dědicové království nebe-

ského), jež Bůh zaslíbil těm, kteří ho milují?» (Jak. 2, 5.) Vira tedy je poklad, který se nedá vypsati; obohacuje i strádající, nutně osáčené chudasy. Čini je bohatými tím, že je vede k lásce a taktu k životu věčnému.

(Přístě dále.)

Ze života a spisů blahosl. Markéty Marie Alacoque.

(Část další.)

Melebná matka Markéta Jeronyma Hersaut, tehdy naše představená (slavné sliby složila u sv. Antonína v Paříži), přijala ji s největší radostí.¹⁾ Byla ona duše prochnutá láskou andělskou k Bohu a rozohněna pro vedení duší; proto poznala hned z počátku, že ona jest dcerou vyvolenou.²⁾ Mladá Markéta cítila se z počátku tísněna ve svém duchu, protože stav, kterému se právě oddala,

¹⁾ V době, kdy panna Alacoque překročila práh našeho kláštera, uplynul 61. rok od té doby, co naši svatí zakladatelé, osvěceni nebeským duchem, založili naši kongregaci (roku 1610.). O 16 let později kvitly naše kláštery ve velkém počtu v největších městech, ba též malé a nepatrné město musilo mít svůj klášter Navštívení Panny Marie. Synové sv. Ignáce z Loyoly nemohli zůstat cizími tomuto založení; neboť božská Prozřetelnost je vyvolila, aby měli veliký podíl na rozšiřování úcty nejsv. Srdce, jehož kolébku měl být klášter v Paray. Duchovní otec Pavel de Barry bydlil v městě tomto, kde jeho vliv den ode dne rostl. On poučil obyvatele, že, aby vyhubil stopy kalvinismu mezi nimi a k rozkvětu přivedl viru jejich otců, postaral se o to, aby do jejich města se dostaly jeptišky přísneho řádu, které by svou horlivostí věnovaly křesťanskému vychování mladých dívek a které by vzdělávaly svatostí svého života a poskytovaly útulek duším, které by si Bůh do samoty povolati ráčil. Když se byl ujistil o příznivé pomoci obyvatelectva, P. Pavel de Barry šel si vyprositi podpory k paní a panu de Ragny, tehdy guvernér v Charolles. Brzy všechny překážky odstraněny a 4. září 1626 přišla malá skupina sester Navštívení Panny Marie z kláštera Bellecour (Krásný dvůr) v Lyonu, aby se usadila v Paray. Strádní ovšem též na sebe nedala čekati, a tak se stalo, že svatá zakladatelka se již jedenkrát obávala, že bude nucena zpět povolati své dcery, veškeré pomoci zbavené; ale božská Prozřetelnost, která se smilovati chtěla nad tímto vznikajícím dílem, přišla na pomoc a 45 let po založení se otevřel malý klášter v Paray, aby poskytl útulku panně Markétě Alacoque, předurčené za apoštola nejsv. Srdce Ježíšova a za oslavu řádu Navštívení i našich svatých zakladatelů. (Sv. František Saleský a sv. Johanna Františka de Chantal.)

²⁾ Když blah. Markéta Marie vstoupila do kláštera v Paray, nalézalo se v něm 33 sester k choru povinných, počítaje v to i velebnou matku Markétu Jeronymu Hersaut, 6 posluhujících sester, tři vrátné a tři novicky. Jedna ze sester byla téměř přítomna při zakládání tohoto kláštera a byla též první, která přijala posvátný oděv na sebe v tomto klášteře; byla to naše přemilá sestra Anna Františka Thouvant. Byla teprve mladá novicka a již upřela na sebe pozornost svaté Františky de Chantal při jejich návštěvách v Paray. Ctinosti, v kterých se cívilu po celou dobu svého klášterního života, byly důkazem ostrého důvtipu a znalosti lidských duší u naší svaté matky. Když Pán k nám přivedl sestru Alacoque, byla sestra Anna Františka Thouvant asistentkou, novicmistryni a členem rady v též éase. Čtyřiačtyřicet let po slavných slibech, bůhem jichž byla čtyřikrát jmenována představenou, měla to potěšení, být vděčny naší blahoslavené; ona ji vzdělávala ve cvičeních náboženských s tou horlivostí ve vedení, kterou se vyznamenávaly první matky našeho ústavu a zpuštěbila, že blahoslavená rychle postupovala na cestě dokonalosti. Náš klášter byl tenkrát řízen etichodnou matkou Markétou Jeronymou Hersaut, která se a novicmistryni dělila o náboženské vychování blahosl. Markéty Marie. Nadána byvší milostí Boží od věku nejútlejšího, zasnětila se tato hodná dcera našich sv. zakladatelů záhy božským ženichu; mnohé kláštery měly to štěstí, že v jejich zdech více roků trávila, a všechny se srovnávají v tom, že jsou chvályhodny její vznešené vlastnosti a výborné ctinosti. Zvláště se vyznamenávala velikou oddaností k Bohu, něžnou láskou k bližnímu a velikou pokorou. Ostatně nejlépe ji pochválíme, když řekneme, že v různých klášterech, kde byla, jí rády sestry dávaly název svaté. Když tato vznešená matka dokončila léta své správy v Paray, byla postavena v čelo kláštera našich sester v Chalons. Konečně povolána zpět do kláštera v Paříži roku 1678., zemřela tamtéž roku následujícího v 63 letech. Ty sestry, které měly štěstí být s naší blahoslavenou v noviciátě, byly:

1. Sestra Anna Jeronyma Piédenuz: oblečena v habit 28. října 1669, své slavné sliby složila 26. září 1672, tedy šest měsíců před Markétou Marií. Bohu však se zalíbilo k sobě tuto duši vzíti hned na počátku jejího klášterního života, neboť byla svým sestrami vzata 9. dubna 1675.

byl posvátný; pročež následkem toho měla se též státi svatou za každou cenu. Tu toužila velice sebe sama opustiti a obětovati se úplně bez výminky; tolo pomýšlení jí úplně zmírnilo všechny závaty, zvláště pak vše, co by se ztálo kruté. Ráno, když se probudila, slyšela docela jasně, ale bez porozumění slova: »Dilexisti iustitiam etc.« nebo »Audi filia et vide« nebo »Ty's poznal svou cestu. ó můj Jerusaleme! dome Israel, Pán bude na té hledati na všech svých cestách a neopustí tě nikdy«; toléž řikala bez porozumění smyslu své dobré matičce, naší ctihodné Anně Františce Thouvand, která měla stěsti, býti její vůdkyní. Od 12 let vedla

2. Sestra Anna Liduvine Rosselin. Toto jméno se opakuje v klášteře od jeho založení. Četli jsme v aktech založení o té laskavé podpoře, kterou přispěla panu P. Pavlovi de Barry paní Rosselin. Její dcera Marie Rosselin byla také jedním ze základních kamenů naší kongregace. Dostalo se jí závoje pod jménem Marie Milena, a když naše milá Anna Liduvine, její neteř, vstoupila do našeho kláštera, měla za předchůdkyně šest sester téhož jména, z nichž dvě byly vlastní sesterské. Aby ukojena byla její touha, byl jí dán malý habit; ale to ještě nestačilo horlivosti tohoto andělského děcka. Musily ji připustiti do noviciátu, ačkoli jí 9 měsíců scházelo do 15 let, které se požadovaly. Od té doby oddala se životu duchovnímu a celou opravdovostí. Pán vedl ji na jejích cestách s láskou tak něžnou a přece mocnou, že jí vše bylo příjemno a že všechny své poboznosti konala s jakými vnitřním zápletem, který se ve vše bylo konání jevil. Když mimo to měla před očima vznešený příklad naší blahoslavené, to zajišťovala pro ni mocná pohnutka, aby hleděla rychleji spíti na dráze dokonalosti. Jakožto děk za, že tato krásná duše také šťastna byla, vyjímáme následující část z jednoho dopisu matky Greifé, psaného brzy po smrti sestry Anny Liduvine: »Neznala jsem nikoho, kdož by se vnitřním hlasem tak dal řídit, jako tato sestra (od r. 1678.—1684., v čase, kdy matka Greifé byla v Paray). Vždyť to byla radost a potěšení pozorovati, když kladla úty ze svého jednání, ale zvláště když se oddala duchovním cvičením, což jen mohla činiti se zápletem pro Boha. který jí dal poznati velikost své lásky a přitomnosti. Poradila jsem se jedenkrát s veřejným otcem de La Colombiére, abych se ujistila o napomenutí, která bych jí měla dáti. On mi odpověděl, že tu duši již poznal, že jest úplně čista a svata před Bohem, který té duši dává milosti takové, jako dává všem oněm duším a povahám, které si oblíbil.« Po 49 letech v klášteře prožitých odebrala se sestra, aby přijala odplatu, kterou jí připravil nebeský ženich, na věčnost, dne 20. března 1702.

3. Sestra Františka Kateřina Carme du Chailloix z Marcigny (sestra Marie Kateřiny, jejíž životopis předejí následuje pod čís. 12.). V nejlepším věku jako její přítelkyně Anna Jeronyma Píedemur, nebyla tato milá sestra dále v klášteře než dvě léta. Opustila zemi v 18 letech věku svého 11. dubna 1674. Ze 33 jeptišek, které v r. 1671. v klášteře v Paray se našlely, některé sice žily v r. 1715. při prvním kanonickém procesu o ctnostech naší ctihodné družky, byl přece hezký počet těch, které toto slavné údolí opustily před koncem 17. století; několik sester přežilo blahoslavenou o málo let. Deset nebo dvauat jich zemřelo v letech 1673., 1676., 1677. a následujících. Cirkulár z té doby jsou velice vzácné, a proto klesne mnohý život plný zásluh ve stín zapomnění. A my bychom přece rády něco více zjevily o současnicích Markéty Marie, vzor tomu velikému mlčení, které vyžadovala pokora věštiny z nich. Mimo různé poznámky, které během životopisu blahoslavené jsou učiněny, myslíme, že jest třeba i těchto životopisův, aby byl ještě více objasněn život té, která žije ve středu svých sester, měla na ně tak přímý vliv. (Tyto životopisy jsou většinou vyjmuty ze současných cirkulátův a doplněny výroky při procesu r. 1715. anebo z dopisů zachovaných v archívech našeho kláštera.)

4. Sestra Marie Emerentiana Rosselin. Svrchu jest zmínka o její nejmladší sestře Anně Liduvine Rosselin, dceře Markéty Marie v noviciátu. Netoliko že sestra Marie Emerentiana předešla svou sestru pod svate žlo, ale ona jí přežila až do r. 1723 (o 21 let). Pátrajíce v našich pamětech o povaze této milé sestry, nalézáme vzor klášternice, u níž vědek ducha spojený se vznešenými ctnostmi po 61 let vzdělával celý klášter. Kříž se jí často v cestu života stavěl, a přece myšlenka na soud Boží způsobilá naší milé sestře mnoho nesnáží. Ale tato vznešená duše dovedla si ze všech těch hořkostí uilý prostředek upravit pro život věčný, a Pán, který svou pomoc měl podle potřeby duše zkoušené, použil k vedení jejímu pana P. de La Colombiére v okamžiku rozhodném jejího života. Ještě po svém odchodu jí velobný tento muž podporoval svou radou, že jí Bůh dá své milosti za ta tuhá zkoušení, jestliže po nich touží. Pod vedením tohoto moudrého zpozděníka činila Marie Emerentiana veliké pokroky. Na místo její veliké živosti nastoupila laskavá přijemnost, již se její sestry radovaly až do smrti její. Nalezla se přece, jak ona sama praví, doba, kdy poněkud uvolila; ale nikdo by o tom nebyl věděl, kdyby tato pokorná sestra to sama nebyla zjevila. Bylo jí to radostí, když viděla počátek kanonického procesu o ctnostech Markéty Marie, a již šla od jejího vstupu do kláštera až do její smrti (1671—1690), a to bylo štěstím pro ctihodnou statenku, když byla povolána, aby se objevila před soudci a ona mohla s přísahou dosvědčiti, jak následuje: »Sestra Markéta přijala klášterní oděv s velikým zápletem a pravou touhou Bohu sloužiti. Byla přijemná, laskavá, plná lásky pro své sestry, přísná v zachovávaní pravidel klášterních. Nikdy ji nevyšel promluvit slovo v čase mlčení. Měla takovou úctu ku své představené, že s jakousi báží očekávala vždy její příchod vidie vždy moc Boží v ní; proto též horlivě poslouchala, co jí bylo poručeno, aniž by dala znamení odporu, říkájce, že to ani nemůže poplouti, že by někomu poslušnost dělala obtíž. Měla své sestry tak v lásce, že kdyby poznala některé sobě nepřátelské, hned se přičinila jim svou lásku, úctu a přátelství na jevo dáti. Po odchodu P. de La Colombiéra, který byl zpozděním nás obou, praví svědkyně,

jíž správu kláštera s velkým prospěchem, Bůh pak vylil své požehnání na její působení, hlavně pro velikou horlivost, se kterou dbala na úplné zachovávání regule. Můžeme dobře říci, že ona byla hodná žačka sv. Františka Saleského pro velikou lásku a svědomitost, s kterou vykonávala i tu nejméně povinnost. Mezi všemi jejími vlastnostmi byla ta nejlepší, že hned poznala duševní stav člověka. Měla zvláštní nadání, že dovedla mysli lidské v jejich útrapách a strastech vzhovzovati a posilovati, tak že potom všechno rády snášely. Vidouc, že její milá chráněnka úsilně touží po pravém dobru, starala se horlivě a přivolala božskou milost na

řekla mi blahoslavená důvěrně v soukromí: „Já bych myslila, že od odchodu našeho otce zpovědníka jsi povolila a nejiš již v tom blaženém duševním stavu, jako dříve.“ A to bylo právě v tom čase, jak jsem se již zmínila; ona však tu nemohla přirozeným způsobem poznati, žeť jsem nicého nedala znáti.“ Sestra Marie Emerentiana vzala na se klášterní roucho r. 1661.; zemřela v 77 letech, z nichž 61 let prožila v klášteře.

5. Sestra Marie Magdalena des Escures. Dříve než zesnula v Pánu tato sestra hluboce pokorná, tato živa regule, jak ji sestry nazvaly, žádala na své představené, matce Marii Klotildě de Chaulnes, aby její jméno bylo ponecháno věčnému zapomenutí a že se spokojí pouze tím, když její duši bude poskytnuto vše to, čeho klášter jinak svým mrtvým poskytuje. Proto není její životopis psán. Právě jako pokora přikrývá vznešenost jejich ctností, tak neznáme jednotlivosti ze života této sestry bohaté zásluhami, víme však přece, že mezi soudašnicemi Markéty Marie platila Marie Magdalena za světici; že měla r. 1686. veliký vliv v klášteře; že představené, hlavně matka Greyfié ji velice ctily a že ona sama zastávala čestné úřady v klášteře, jehož velice významným členem byla. Sestra Marie Magdalena nepřijala hned úctu, kterou kázala naše blahoslavená. Ale Srdece Ježíšovo ji přece dalo pocítiti blaženost své lásky, neboť ona se stala jednou z největších horliček a od 21. června 1686 bylo neupřímnější přátelství mezi ní a Markétou Marií. Po 31 letech v klášteře strávených zemřela sestra Magdalena v pověsti svétice, jak naše paměti dosvědčují, ve státi 67 let.

6. Sestra Marie Felice Magdalena de Cyrot. Naše sestra Marie Felice byla úplně Bohu oddána jako Magdalena des Escures. Proto též ku jménu téže napsaly soudašnice v seznamu zemřelých tuto pochvalu krátkou, ale významnou: „Roku 1684. zemřela v tomto klášteře naše přetlidičná a ctnostná sestra Marie Felice Magdalena de Cyrot, rozená z Moulin v Burboňsku, jeptiška velikých zásluh a vzácných ctností, ve věku 59 let, z nichž 34 léta prožila v klášteře.“ Naše blah. Markéta Marie vyslovila o ní své svědectví, její oči následovaly tuto sestru i za hrob, neboť v jednom dopisu k matce de Saumaise 24. dubna 1685 uvažujeme následující zmlínku: „A co se naší milé sestry Marie Felice dotýče, myslím, že ani šest měsíců nemá v očistci trpěti a že brzy se bude radovati svrchovanému Dobru.“ Tato milá sestra zemřela v prosinci 1694, a když blahoslavená v dubnu 1685 se domnívala, že by měla ještě asi šest měsíců pykati v očistci, tu by její pokání trvalo nanejvýš rok.

7. Sestra Marie Susanna Piédenuz (srv. č. 1.). Byla to jedna z těch věrných duší, které božský zenich jen pro sebe takofa srotil. Bez slávy, bez slavných činů žije, spokojila se s jeho milostí a udržela svou původní horlivost a zápal až do konce svého života. Tento tak tichý život významněval se jednou převážnou ctností, totiž láskou k bližnímu. Všude, kde ona byla, praví naše paměti, byla láska k bližnímu jista. Ba co více, naše milá sestra se oddala se zápletem účtů nejv. Srdce a hleděla ji všemožně rozšířiti. Všichni, kteří chtěli býti zapsáni do bratrstva, obrátili se na ni a jejich jména byla zapsána do seznamu, počátek r. 1693. Ve své nesmírné touze, aby viděla, že sváté nejv. Srdce Páně jest svěcen, vrhla se sestra Marie Susanna k nohám P. du Fen, generálního vikáře diecese Autun, aby vyprosila tu milost. To bylo r. 1696. za kanonické visitace v klášteře. Ale okamžiky od Pána vyznačené se ještě neptiblížily a prorocí jeho služebnice mělo se uskutečnění. Prospívaje den ode dne více ve ctnostech, zemřela 15. května 1711 v 76 letech, z nichž 60 prožila v klášteře. Po její smrti naše sestry přidaly do paměti tato slova: „To byla svatá klášternice, která mnoho napsala o vznešenosti Panny Marie, již byla tak oddána.“ Víme, že sestra Marie Susanna složila velmi mnoho básní a písní k účtů božské Matky a že Mariánský žaltář (150 žalmů), složený od svatého Bonaventury, napsala vs verších. A tyto všechny zbožné práce ji nezbraňovaly ustavičně modliti se za církev svatou a za obrácení Kanady, která ji obzvlášť ležela na srdci.

8. Sestra Johanna Magdalena Tupiner. Sestra Johanna Magdalena byla z Cluny. Dcera bohatého prokurátora stala se na neštěstí brzy sirotkem; rodina byla sice čestná, ale Johanna se mezi všemi cítila opuštěnou. Sřetěna byvší péčí sprosté a nevzdělané služky, podržela něco z tohoto tvrdého způsobu vychování; ale to ustoupilo milosti, která konečně našla cestu v její srdce, a tu opustila sestra Tupiner značné bohatství, aby se v Kristu stala chudou. Mladá dívka měla 24 let věku svého, když se Pánu zasvětila. Vzdr se své nevědomosti a prostnosti prospívala ve všem, v čem byla poučena, a tak se z ní stala hodná a horlivá jeptiška. Její život záležel v ustranění se, mlčení a ve cvičení se ve ctnostech jejího stavu; ona vzdělávala klášter svými ctnostmi a sloužila všem svým sestrám a neurazila nikoho. Pán ji povolal k sobě dne 17. května 1702, když 62 roků prožila v klášteře.

9. Sestra Marie Anna Cordier z Moulin v Burboňsku. Mezi 10. a 11. rokem zažila tato dvahá sestra v klášteře nezkalenou radost dítek Božích; ale když měla dvě léta malý habit, počala ji vábiti touha do světa, ona žádala za propuštění a bylo jí povoleno. Ale brzy seznala, že

tu duši, která rychlými kroky šla k dokonalosti. Markéta rovněž měla tak velkou úctu pro tuto svou vděčnou a představenou, že na ni pohlížela tak, jakoby jí měla zastupovati místo Pána Ježíše na zemi. Ona naslouchala všem jejím slovům jako věště. Šťastná, že se mohla svou poslušností podřídit, chtěla na svých představených ve všem záviseti. Dle úsudku velebné matky Greyfié byla blahoslavená již od přírody

se myšlí v radostech světských; proto chtěla se vrátiti do milé samoty svých dětských let. Nebylo jí hned vyhověno, aby její povolání bylo vyzkoušeno, ale konečně povoleno jejím snažením prosbám a ona přijata v 18 letech. Pod vedením naší velebitodné sestry Anny Františky Thouvant počala sestra Marie Anna svěř horlivý a namáhavý noviciát. Bylo známo, že zkušená matka Thouvant živila duše pokrmem sice podstatným, ale přirozenosti lidské poněkud odporným. Když P. de La Colombière přišel do Paray, světila se Marie Anna Cordier jeho vedení. Milost pocházející z rad tohoto slavného zpovědníka, jeho uvažování ji den ode dne více zdokonalovaly; ona se pak tak velice stranila věci zevnější, že neznala více než knihu pravidel klášterních. Aby vnitřní její život byl docela volný, odevzdala se své představené jako malé děčko nebo jako koule z vosku, s níž si každý může hrát podle libovůle. Pán hleděl s potěšením na toto milé namáhání své věrné nevěsty; čas od času jí dal okusiti sladkost své lásky. Ona toho použila, aby se mohla cvičiti v těžkých případech pro svůj život. S dovolením své představené dala naše milá sestra zhotoviti mědorytyni, které představovaly tajemství utrpení; byly umístěny na křížové chodbě. Pán odměnil ji za to malým účastenstvím na svých bolestech; ale jí se za to dostalo nejlepších radostí; neboť jen on sám byl svědkem jejich vítězství v utrpeních a odměnil jí též za to. Sestra Marie Anna Cordier zemřela po posledních bojích těše jako děčko dne 6. července 1711 ve věku 63 let, když byla 44 let v klášteře.

10. Sestra Marie Gabriela Du Busseul Saint-Sernin. Její obláčka byla r. 1689. Marie Gabriela pocházela z rodiny v naší provincii pro svůj vznešený rod a starodávnost nejproslulejší. Vstoupila jest velice mladá do našeho kláštera, ale naše listiny málo nas poučují o jednotlivostech prvních let jejího života klášterního. Ale o tom nám práce praví, že byla bystrého ducha a paměti, při tom jasného úsudku, a že její osobní vlastnosti i ctnosti jí činily jednou ze vzdělanějších sester. Sestra Marie Gabriela velice těžce a bolestně nesla ztrátu jmen, kteréž neštěstí její rodinu postihlo; ale ve své oddanosti nehledala nikde potěchy, již její srdce potřebovalo, jen v klášteře. Nemůžeme lépe její city vyloučiti, než když podáme to, co sama napsala: „Nuže, duše má, pojď se učiti do školy kříže. Pomyšli, že tento klášter jest jako Kalvarie, kde máš mítí pociti Ježíše Krista. Pozoruj pro velikou jeho bolest, jak hřel jest těžký a jak důležitá jest spása. Opustěnost Spasitelova na kříži a jeho vnitřní stav duševní té zavazují, abys ráda se odmíkla radosti světských, a jeho trpělivost té má k tomu, abys ráda kříž nesla. Pomyšli, že on sám dí: Já sám jsem vám dal příklad, a ty neotvíráš ani ústa, abys se obžalovala, abys tím ukázala úctu k té trpělivosti, s kterou Bůh snáší tvou nevěrnost.“ Nejsouc ještě spokojena s tímto význámým viny, hleděla naše milá sestra dle těchto svých slov také žíti. Podrobně ze zvyku jest velikým slabostem, neopomenula podle možnosti častěji navštěvovati duchovní cvičení kláštera; proto bylo na ni též pohřbeno jako na podporu pravidelnosti v našem klášteře. Bášeň Boží spojená s něžnou láskou tvořila význačný tah v její povaze. Ku konci svého života směla prodlužovati své modlitby nad obvyčejnou míru, tak že se téměř výlučně jen modlitbou zaměstnávala; také, když byl nějaký svátek, strávila téměř všechen svůj čas před nejsv. Svátostí, ačkoliv byla nemocná a slabá. Úcta k nejsv. Srdci Páně jí byla jako posilující pokrm, z něhož její duše čerpala nové síly, aby dále mohla kráčet na cestě dokonalosti. Její poslední rozhodnutí, která mají jako v pece vtisknutá její duševní stav, jsou: „Chci žíti u nohou kříže. Chci uvažovati všechny své skutky jako sílné života věčného nebo smrti věčné. Chci pracovati na tom, aby má zbožnost byla vnitřní. Abych mohla více prospívat, chci vždy mysleti na božskou všudy-přítomnost a zkouseti, zdali jest počátkem a posledním cílem všech mých činů. Chci mítí zvláštní pozornost, abych se do něčeho zbytečně nemíchala a bližního spíše omlouvala než pomlouvala. Chci činiti zkoušku zbožnosti, cestu k věčnosti; avšak hle! Jaká věčnost! Třes se, duše má, před rukou Boží, ale doufej v jeho milosrdenství!“ Tak pozorná na hlas nebeského ženicha hned zvěděla, když ji dalo první znamení, aby odsud odešla a na jeho příchod se připravila. On jí povolal 6. dubna 1701 ve věku 80 let, z nížž 60 prožila v klášteře.

11. Sestra Janna (Johanna) Marie Contois. Tato milá sestra, která žila skoro jedno století, byla svědkem mnohého podivuhodného zjevu ve svém klášterním životě. Do noviciátu vstoupila r. 1656. v 18 letech a byla již 14 let v klášteře, když naše blahoslavená žádala o vstup. Sestra Johanna Marie Contois byla netoliko svědkyní ctností naší podivuhodné sestry v celém jejím klášterním životě, ba ona měla též potěšení vydávati o tom svědectví r. 1715. Dle svých vlastních slov zavrhovala z počátku úctu nejsv. Srdce Páně a vidouc blahoslavenou v modlitbě tak pohřbenou, myslila, že toto milé dítě zasluhovalo ještě lepšího domu, nežli jest náš. „Na úctu k nejsv. Srdci Páně,“ praví sestra Johanna Marie Contois, „pohlíželo se jako na nějakou novotu, a proto bylo sestře Markétě Marii velice mnoho výčetů činěno. Když se mi o tom zmínila, řekla jsem jí: „Musíš mysleti na hlavní věci, na naše povinnosti, naše pravidla a pod, nemůžeš však žádati, abychom se staraly o zbožná cvičení a pobožnosti jednotlivců.“ Na to mi ona odpovíděla toliko hlubokým mlčením.“ Naše milá sestra Johanna Marie nedivila se se téžich odpovědí, neboť lpěla na poslušnosti každou žilou svého srdce. Její vnitřní život záležel v přesném vykonávání všech i nejmenších povinností. Milovala u jiných též pořádek a neopomínala ony laskavé upomenouti, které by poněkud na řád zapomněly. Posvátná radost byla vždy význačným rysem její povahy a kouzlem našich volných chvílí. Později, když se spokojila přásti na padle, aniž by se zúčastnila našich rozmluv pro svůj

nadána moudrostí a soudností, byla dobré duše, příjemného chování, nálady slusné veselé. srdce schopného největší lásky; krátce, byla to duše, která se dala docela dobře vychovávat ke všemu dobrému, ovšem vyjímaje to, že by Pán chtěl. aby pro opovržení a utrpení její vlastnosti zůstaly nepoznány a skryty. Její vděkné na cestě dokonalosti neopominula ji dobře vycvičiti ve všech ctnostech, v pokorě.

vysoký věk, ještě tu rozněcovala naše milá sestra horlivost u těch, které chtěly se těšiti zvláštní přítomnosti Boží. A v té věci byla ona nenápodobitelná; zazvonila v pravý čas ku všem duchovním ovidním, když sestra, která to měla na starosti, přesně tak neudělila; bylo jí to právo v jejím stáří ponecháno. Taktéž častěji povstala, aby dala znamení osmé hodiny neb aby zazvonila k večerní modlitbě, když by se na minutu přesné tak nestalo. Ona byla jedna z nejlepších a nejrozhodnějších představených, jaké si kdo mohl přáti; proto byly všechny její sestry rády, přišly-li s ní do styku, hlavně pro dobré a útrpné srdce. Ve své nemoci, ačkoli sestra čestovatelka byla její začnou, chovala se poslušně jako dítě, s uctivostí a pokorou. Její svědectví z r. 1715. zní následovně: „Má neteř se představila a přijala posvátný šat klášterní s úplným svolením kláštera; tu šla právě ctihodná sestra Alacoque, že řečená má neteř sice přijala posvátný šat, ale že nemá povolání; to se též ovděčilo. Přidala pak blahoslavená, že řečená má neteř se vdá, ale dlouho vdaná nebudě, což se skutečně stalo, ješto byla jen dvě léta vdaná, hned po svém vystoupení z kláštera. Sestra Johanna Marie tvrdí též, že slyšela též vícekrát tici svou neteř blahoslavené, že Bůh jí dal tolik milostí, že téměř ji nenechává trochu pokoje, že se musí schováti, kam jen může, a proto spěchá buďto do chrámů nebo na blízkou v zahradě do květů, aby se Bohu modlila; a že jí v tom stavu nezbyvá nic jiného než touhu navrátiti se do světa, spojená zároveň se strachem. Naše milá sestra Contois ukončila svůj dlouhý život 10. května 1829. Byla v stáří 91 let, proživila 72 léta v klášteře.

12. Sestra Marie Katerina Carme d. Chailloux. Narodila se v Marcigny z rodiny vzácné a známé. Hned, jak jí stáří dovolilo, žádala za vstup k nám, byla obležena v klášterní roucho v 15 letech a profesi měla roku následujícího. Tu pak hledala zaměstnání co nejtěžší, aby svou živou letoru a energickou vůli poněkud ztotožnila. Jako naše sestra Contois, tak i Marie Katerina viděla vstupovati do kláštera apoštola božského Srdce Páně a mohla až do roku 1739. zvěstovati památku jejich hrdinských ctností. Za celou dobu, co byla v klášteře, byla pravým příkladem pravidelnosti v našem klášteře. Nadána výbornou pamětí, sbírala pečlivě, co se zvláštního stalo od zařízení našeho kláštera a sedávala to podle toho, jak to slyšela od starších sester. Krátce řečeno, zvěstovala se tato milá sestra mezi námi, založiviši annaly našeho kláštera od jeho založení. (Tato vzácná práce neexistuje již. Všechny její rukopisy byly rozmetány a ztraceny za času revoluce.) My známe jen málo jednotlivostí o ctnostech sestry Marie Kateriny; tolik víme, že její vnitřní buje jí způsobily jakýsi odtěseč, a to ve větších částí jejího života. Důstojný pan P. de La Colombe se namáhal upokojiti ji; ale on nebyl tak dlouho v Paray, aby se mu to mohlo pověsti, a Bůh dopustil, že po jeho návratu z Anglie neměla již šetsti s ním mluvití, ačkoli to byla jediná a poslední žádost, kterou měla. Zkoušky, které musila vystáti, a pokání, kterých se podjala, aby dosáhla pokoje dítek Božích, převyšuje vše myšlení. Jednoho dne, když její vnitřní mučeníctví takto dostoupilo svého vrcholu, měla ještě tolik ducha, vpláti si do ramena ohnivě železo v podobě trojúhelníka, aby se tak obžetovala nejv. Trojici jako otrokyně nebo jako svobodnice. Pán, který dobře věděl o jejím upřímném srdci, zmírnil několikrát tyto palčivé boje svými vzácnými milostmi; jedenkrát byval více skřížena než obyčejně, spěchala v živé víře k nejv. Svátosti, když pojednou spatřila světlo září vycházející z tabernáklu, pronikající její srdce, a při tom zdálo se, jakoby slyšela potěšitelná slova: „Milá dcero, já jsem podobným s těmi, kteří jsou v tísní a starosti; neboť ty jsou něžnou radostí mého srdce.“ Její srdce pookřálo hned, bylo pro vždy zachráněno před strachem, který jí dříve sužoval, a v uchvácení ducha poklekla hluboce před nejv. Svátostí, aby ukázala svou vděčnost. Od toho okamžiku až do konce svého života jakoby se vnořovala sestra Marie Katerina do hlubokosti božského milosrdenství. Zemřela ve věku 86 let, z nichž 70 prožila v klášteře.

13. Sestra Marie Dobrotivá de Fautrières-Corcheval. Sestra Marie Dobrotivá děkuje svůj život panu Klaudivi de Fautrières, pánu na Corcheval, a Markétě de Saint-Amour, jeho manželce; tato dvě ctihodná jména jsou zapsána již při křtu naší blahoslavené. (Srv. „Šk. B. S. P.“ r. 1893., sešit květnový, str. 151. pozn. 3 a 4.) Vstup sestry de Corcheval do našeho kláštera předchází o rok narozcení Markéty Marie. V pamětech našeho kláštera se dočítáme, že její rodiče ji předurčili pro život klášterní a že přišli v jejím 14. roce, aby ji obžetovali v ruce matky Františky Anděly Garin, představené kláštera, r. 1644. Ale na urditi přála do kláštera v 15 letech. Tato záliba pro život klášterní ovšem by nebyla dostatečným důkazem povolání, ale její duch, její horlivost, její veliké namáhání zdálo se, že jí zasloužily pozornost božského Mistra, který podporuje tak mocně tuto duši a doplňuje takto vše svou milostí. Klausura jí byla v noviciátu trapná. „Ona nám často řekla,“ píše současnice, „že v té půlhodině, která několikrát novicám k volnému použití dána jest, po klášteře se procházela, pohlížejíc na jeho zdi a říkajíc sama k sobě: Za tyto zdi nesmím! Naše milá sestra vydržela však ve svém rozhořduiti Bohu se oddati. Horlivě prožila poslední rok svého noviciátu snesši statně všechny zkoušky a vykonala svou profesi.“ Vzdor všem těžkům, ale přece dobrým zvláštěm zasvětila sestra Marie Dobrotivá svůj život toliko dobru kláštera. Ona byla duší všeho, všemu rozuměla a do všeho se pouštěla, aniž by při tom na sebe myslela. Práce v sakristii byla pro ni pravým štěstím; pod jejíma rukama vše dobře šlo a bylo dokonalé. Ona se oddala netoliko nemocnicí, lékárnictví a všemu, co jí dle svatě poslušnosti bylo uloženo; její láska nešťatila vázala na její sestry; ohudí, nemocní, dítky též počtíli její milé působení. Bylo jí dovoleno všem

mrtevni se, prostotě a poslušnosti. Chtějí ji dobře poraditi, když tato milá sestra ji velice usilovně prosila, aby ji důkladně poučila o modlitbě, poručila ji, aby šla před nejsvětější Svátost a tam se úplně v jeho nejsvětější přítomnost vmyslíla. Blahoslavená toužila velice po tom, aby ji její vědkyně pověděla, co chtěla slyšeti, ale neodvážila se odmlouvat a činila jednoduše, co jí bylo poručeno. Pan ji pak

posloužiti, kdož si toho žádali; její masti měly podivuhodné moci, a ona přece za všechny ty laskavé starosti si vyváděla jen modlitby svého kláštera. V jednom případě měla tato vzácná sestra potěšení zachrániti nás klášter od požáru. Jedné noci ve snu se jí zdálo, jakoby slyšela hlas, který jí pravil: „Vstaň, hoří!“ Hned se probudivši, vstala, vyšla ze své cely a hledala družku, aby s ní prohlédla dům; hledaly a vskutku našly počátek ohně v refektáři. Špatně zhasnutá svíčka to všechno způsobila. Sestra Marie Dobrotivá si připíslila a vzdor k-uti uchopila ubrusy, které již počínaly hořeti, a hodila je do sněhu. O chvíli později byl by oheň slehal ke stropu, nad nímž byly ložnice, a klášter by byl se stal obětí plamenů. Při všech svých zevnějších zaměstnáních byla vždy naše milá sestra pamětlivá života duševního. Ona počala stavěti své ctnosti na pevný základ bázně Boží a vznesené úcty, což bylo pro ni s velikou výhodou, aby mohla svou rozhodnou leturu podrobiti libleznosti zbožné pokory. Po 50 letech profesie žádala, aby směla slavně své sliby obnoviti, což jí povoleno, při čemž též měla slavnost obdržívána. Od té doby jakoby se sestra Marii Dobrotivě její mladost vrátila, ale ona proto přece každodenně opakovala si slova svatého starce Simeona: „Nunc dimittis servum tuum, Domine“ (Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého). Ostatek svého života prožila v trpělivosti; následkem těžkého pádu mohla choditi toliko s pomocí dvou berlí; ale ona říkala laskavě: „Z těch hřítek si udělám žebřík do nebe.“ Jedenkrát pravila jí jedna sestra ve slušném žertu: „Ždáš se, jakoby vás Bůh tak chtěl mřít.“ Tato slova jí byla začátkem úvahy: „Zajisté, můj Bože,“ pravila, „to jest Tvá spravedlnost nebo tvoje milosrdenství, které mne tak pronásleduje.“ Pak přidala so sv. Augustinem: „Pane, řezej, sekej v tomto životě, abys ušetřil v jiném životě.“ Konečně v její poslední nemoci vzdávil Bůh z její duše všechnen strach před svým přáním soudem, aby mohla se těšiti úplnou důvěrou v jeho milosrdenství. Zemřela 11. června 1700 v 70 letech, z nichž 64 prožila v klášteře.

14. Sestra Františka Marie D'Amazé. „Dne 11. března 1700 zemřela v tomto klášteře ctihodná a ctná sestra Františka Marie D'Amazé, dcera pana Kašpara hraběte z Amazé, královského mistodržícího v provincii Bourgogne, a paní Františky Demypion; sestra ta prožila své dny v tomto klášteře na povzbuzení a příklad všech věrných sester.“ (Výtah z knihy zemřelých.) Sestra Františka Marie byla příkladem poslušnosti a jedna z nejlepších sester kláštera, jemuž sloužila ve všech úřadech. Ale její charakteristická pokora, která jest významným tahem její povahy, ji přiměla k tomu, že toužila, aby každý den se mohla těšiti myšlenkou na nebe. Po její smrti se našel listek, který vysvětlil, proč nikdy neprokeřovala své zásady: „Prosím přecelebnou Matku, pod jejíž božskou ochranu stanovím svou veškerou věčnost, čas tohoto i jiného života, aby mi dala té milosti, abych o sobě nikdy ničeho nemluvil, leč to, že můj život jest řada nevěrnosti, že můj život jest smilování hodný a že jsem nejppnější ze všech tvorů, které kdy pod nebem byly. Žádám jako almužnu od všech mých sester jedno Zdrávas.“ Tato milá sestra měla 62 let při úmrtí, 46 v klášteře.

16. Sestra Anna Kateřina Heuillard. „Mohou-li ctnosti míti viditelné postavy, tedy nám zjevila božská láska jednu v její největší kráse v osobě naší milované sestry Anny Kateřiny Heuillard.“ Tak počíná v našich pamětech chvalořeč na tuto dobrou sestru, chválu tím zaslouženější, že ona o 38 letech v tomto klášteře strávených mohla též pozorovati ovoce své neunavné obětovitosti. Abychom přiliš mnoho neuvažovali věcí světských, sestra Heuillard nebyla původně určena k službě; narozená v Moulins z váčné rodiny, nadaná dary a krásou přirozenou, líbila se všem, tak že se těšili všichni na to, až vstoupí do světa. Ale milý Bůh jí přichystal skvošnější poklady, než by měla ve světě. Zdržovala se ve věku 12 let na zámku v Moulins u své tety, která tam měla své sídlo; tu brzy zpozorovala milá Kateřina úpadek své rodiny, která přece byla jedna z nejbohatších a nejvýznamnějších. Ani ne v 15 letech byla nejistárá z 11 sirotků zbavených peněz a oloupených nad to, dik za to sobeckým a nedbalým poručníkům, kteří rozmrhali v krátkém čase jmění svých světců. Jeden z nich dokonce místo aby se staral o jejich výchovu, byl tak nelidským, že jedny poslal pásti skopce, jiné hlídati slepice a krocany. V té době nouze vzkázala sestra Heuillard každodenně dobré srdce a nezměnitelnou laskavost, již byla nadána. Konečně nemohouc již snésti úpadek rodiny, umřela si, uchýlila se do stínu Pána, dávajíc přednost posledního místu v jeho požehnaném domě, než hydieti pod střechem hříšníků. (Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam habitare in tabernaculis peccatorum. Pa. 83, 11.) Matka Marie Felicitá Dubuysson, její příbuzná, právě představená našeho kláštera v Moulins, nám sestru, pravý to dar nebos pro nás klášter, představila. Představena, že se může svému Bohu zasvětit u sester blého závoje, prodělala tato milá žadatelka zkoušku své ctnosti. Tak zasloužila svaté sliby složiti r. 1657. A nad to nebyla jen náhoda, že sestra Anna Kateřina zasvětila svou osobu a svůj život klášteru; neboť od té doby věnovala všechny své síly klášteru. „Byla to,“ praví naše paměti, „geniální sestra, která zdála se býti zrozena k tomu, aby zachovávala všeobecně i v jednotlivostech pravidla kláštera. Její krásný příklad vábil její sestry a ony našly vždy u ní potěchy.“ Od té doby chtěl Bůh zkoušeti horlivost své služebnice, a proto ji vtisknul znamenití utrpení. Jednoho dne spadla na dláždění s výše 12 stop, poranila se na celém těle a zlomila si ruku. Ihned povstala, odebrala se ku své práci, až jí silná bolest a otok jejího ramene přinutily ulehnoti; ano i potom musila býti nucena, aby vzala léky. Pán, který dobře znal její zásluhy, chtěl jí také odměniti podle své milosrdné dobrotivosti. Sestra Anna Kateřina byla právě 70 let stará, když prudká horečka ji oznamovala příchod nebeského ženicha. Ve veliké své radosti

v srdci řekl: »Přijď, já tě poučím!«. Hle, jak sama to vykládá: »Když jsem se oddala modlitbě, způsobil mňj božský Pán, že moje duše byla tak pozorná jako napnuté plátno, na které chtěl malovati části ze svého života, plného lásky a sebezapírání, mlčení a obětí, a totéž vtisknul mé duši, když ji byl očistil ode všech chyb a poklesků, které ji byly pozůstaly z náklonnosti ku věcem pozemským a z lásky k sobě samé a jiným stvořením, ku kterým mne přirozená náklonnost vedla; ale on mne toho všeho v okamžiku zbavil. A když viděl mé srdce a učinil mou duši úplně volnou, rozohnil v ní tak velikou touhu po lásce a utrpení, že jsem nemohla mlíti pokoje přemýšleje ustavičně, jak bych dokázala svou lásku v utrpeních. (Přistěž dále.)

Sen svatého Jana, báseň o božském Srdci Páně.

Katalánská báseň Jacinta Verdaguera, kněze. — Studie a překlady P. S. Boušky, O. S. B. (Č. d.)

14. Dante. »In forma dunque di candida rosa...« (»Ráj,« zpěv 31.)

Dante Alighieri, nesmrtelný pěvec »Božské komedie.« Básník sám nazval dílo své prostě »Komedié,« ale svět v obdivu nad dílem, »na němž pracovala nebesa i lidé,« nazval tu Komedií »božskou.« Báseň Dantova, objímající »Peklo,« »Očistec« i »Ráj,« zůstane nedostižným dílem básnickým všech věkův a národů, knihou plnou umění a viry. Máme krásný český překlad básně té v druhém opraveném vydání od J. Vrchlického a zároveň i pěkný výklad díla toho od J. Bloksy, který jest každému čtenáři nezbytnou a výtečnou pomůckou. Právem zařadil Verdaguer do řady světů tohoto básníka, veleducha stojícího vedle filosofa a básníka R. Lulla. Jsou jediní dva, kteří

nejsou světci, ale v knize Verdaguerově mají své místo čestné a zaujímají je plným právem. Poslyšme, jak ho charakterisuje Verdaguer. Myšlenka vzata jest z 31. zpěvu »Raje,« který počíná:

Tak tedy v tvaru bílé, zářné růže
mně zjevila se armáda ta svatá (svatých v nebi),
již krví Kristus snoubil sobě dce.

Leč tlupa, která v letu blahém vzňatá
zříc pje slávu toho, který níti
v ní lásku s dobrotou, jež vrchovatá,

jak hučící roj včel pospíchá v kvíti,
hned pelem obtížit se, hledá práci,
a hned se opět v sladké dílo řítí,

tak v obrovské té květině se ztrácí,
již tolik listů zdobí, a pak spje
zpět Lásky svoji věčné ku paláci. —

pravila k lékaři ji navštívisimu: »Kdy pak již zemře? Kdy přijde hodina smrti? Řekněte mi, pane, já vás prosím!« Její touha byla vyslyšena 4. února 1714 a dle slov současníc vydechla svůj poslední vzdech »s láskou serafínův a laskavostí andělákou.«

16. Sestra Marie Markéta Heuillard. Po jméno Anny Kateřiny zajiště slouží jméno Marie Markéty, její sestry. Společný osud vyznačil jejich mládí, táž milost vyvolení měla je též spojit v domě Božím. Dvanácte let po svém vstupu do kláštera měla Anna Kateřina útěchu viděti svou sestru oblečenou v šat Páně, ano i zasvěcenou jeho svaté službě. Naše paměti nás poučují, že na svoje narození, když jí byly 4 léta, projevila přání, že se chce jmenovati Marie. To jméno jí bylo v klášteře ponecháno a přidáno jméno Markéta. Pochvala její sestry může se též jí dáti, my přidáme jen to, že Marie Markéta si zachovala horlivost, kterou měla v noviciátu, až do hrobu a že žila až do roku 1723. Když toho roku 30. ledna zemřela, byla 59 let v klášteře ve stáří 74 let namahavého života.

17. Sestra Johanna Milena Lestourneaud. Jiná domácí sestra (nepovinná k choru), která se mohla radovati obcování s naší blahoslavenou a z pomoci, která ona svým družkám ráda z nebe posílá, byla sestra Johanna Milena Lestourneaud. Pocházela z Paray ze zbožných a pravověrných rodičův a bylo možno připustiti ji k svaté profesi, ačkoli byla slabého těla. A nemusily jsme toho litovati; naše milá sestra se nestala nevěrnou svým původním ideálům, a když v 80 letech ji božský ženich povolal k sobě, byla sestra Johanna Milena tak horlivá jako v noviciátu, jak nám též svědčely její smrti dotvrzují. Byla 60 let v klášteře. V posledním čase ji náš Pán potěšil mnohým zjevením. Její představená ji šla navštívit a našla naši dobrou sestru úplně v Bohu pohřízenou, držící pravidla klášterní v ruce. »Ach, milá matko velebná,« pravila, »náš milý Pán mi dal poznati, že mi lze do nebe vejti jen třemi branami: nejprve poslušností našich svatých pravidel (regulí), potom láskou k bližnímu a posleze pokorou.« Protože se každodenně významněvala věrným plněním povinností a cvičením se ve ctnosti, není pochyby, že i jí byly všechny tři brány otevřeny, aby mohla do sídla pokoje věčného vejti. Opustila toto místo pozemského vyhnanství 17. září 1709.

Verdaguer podobně líčí chor svatých kolem trůnu Božího:

Tak tedy v tvaru čisté, bílé Růže
mým zjevila se očím sláva svatá,
jak čistotou jen, láskou dýchat může.

Z tisíců listů soustředných jest sváta,
na každém pje duše, lásky družé (družice),
na zlaté lyře struna rozepjatá.

Ten mystický květ Růže jest Srdce
Pána Ježíše. Med, nektar tohoto květu
jest jeho Láska. Z luk nebes i země
přilétají svaté včely,

je v tento úl sved Nejvyšší v své nivy.

Verdaguer v básni té zachoval i formu básně Dantovy, trojverší (tercinu) trojím rýmem spjaté. Upozorňuji čtenáře na neobyčejnou fantasií Verdaguera, jak neustále novým a novým srovnáním krásným opěvuje stále totéž Srdce Páně. Zde srovnává je s Růží a úlem.

Po těchto básnických viděních jest vhodné intermezzo, které poji předešlé světce s příštími, a také na ně vhodně upozorňuje. Motto jest vzato z Barucha (III, 35.) »Hvězdy zavolány jsou, a říkou: Tu jsme!«

Už se nebe rozjašňuje,
hvězda k hvězdě proskakuje,
problesknuly tři.

Předevitem jich zář se stává
světla, jež svět očekává.

Tyto tři hvězdy jsou sv. Gertruda,
sv. Mathilda, sv. Luitgarda. Blíží se zora.

15. Sv. Gertruda. Jedna z nejkrásnějších, nejvznešenějších básní celého »Snu.« »Povstaň, slávo má, povstaň, citaro a harfo.« (Žalm 56, 9.) Sv. Gertruda vidí Srdce Pána Ježíše přetvořen v rajs-kou harfu. Na tento nástroj hraje sám Duch svatý, a jeho zpěv je pln lásky.

Kloní se hierarchie
slyšíc je melodie,
jako růže, jak lilie,
když je sklání bystřin hněv.

Proud té hudby dále plyne,
jako v táni každý rok,
jako vodopád se fine
od nebe ku nebi v skok.

Jak velebný to obraz!

Každé nebe sloku svíjí
v nesmírnou tu poesii,

jednu notu v harmonii,
jednu kapku v medu tok.

Při této nebeské hudbě hvězdy, které jsou rajskými plody rajských zahrad, přerušily své chorovody, aby slyšely hudbu tu, i oběžnice ustaly ve svém tanci.

Aby dálká hudba v echu
došla k bytu žalu, vzdechu,
země, láskou jata, v spěchu
zastavila též svůj kruh.

Jako veliká kaditelnice, plná vůně,
kolébá se země prostorem nekonečným,
a tu na řadra svá zavěsí si tuto svatou
Harfu, to Srdce Spasitelovo, který na svět
sestoupil, tu Harfu,

ardečnou jež hudbou vzháto
bývá klenbou duší zlatou
a i Církve nebesy.

16. Sv. Mathilda. »Táhni mne: za tebou poběhneme po vůni masti tvých.« (Piseň Šalom.)

Když Maří Magdalena rozbila nádobu alabastrovou a její mastí vonnou pomazala nohy Páně, tu síň v Bethanii byla hned plna nebeské vůně.

Ta vasa toť jest obraz Srdce Krista,
toť kaditelnice,
v níž anděl Bohu vůni květů chystá
vší země květnice.

Když láskou pukla však na dřevě stromu,
Tvou láskou bezmeznou,
tu vesmír plnil se jak nitro dómu
Tvou vůni libeznou.

17. Sv. Liutgarda jest třetí z tohoto souhvězdí. »Učiněno jest srdce mé jako vosk rozpouštějící se.« (Žalm 21, 15.)

Kdož by neznal to překrásné kamenné sousoší na mostě pražském, to nesmrtelné dílo mistra Brokova! Kristus Pán vise na kříži, objímá pravici sv. Liutgardu. Jest to čarokrásný protějšek k Murillovu sv. Františku, všem čtenářům dobře známému obrazu. Sv. Jan sní o této světi. V Brabantu sv. Liutgarda činila mnohé divy. Slepým zrak navracela, němým řeč, chorým zdraví, a to vše pouze duchovními léky. Péče o nemocné odcizuje ji často chrámu i stězuje si božskému Mistru a žádá si od něho lepšího daru.

»Co chceš ode mne?« ji děl,
»holubičko milovaná?«
»Tvoje Srdce chtěla bych.«

„Hle, zde v plameni je máš.“
 A s tím Srdcem Jesu Krista
 splývá srdce svěťice
 jako v ohni jihne vosk,
 jako snih rozpouští voda.
 Co má Ježíšovi dát,
 když se láskou platí láska?
 Nemá nic, co dala by,
 jemu však vždy lásky zbývá,
 kolik zbývá kapek moři,
 kolik zbývá perel zofi.
 S kříže, na němž přibit sám,
 láskyplně rámě snímá,
 dychtiv k sobě přivínout

milku svou na svatá prsa.
 Jako kalich květiny
 k jejím retům Ránu dal,
 Ránu v boku zející,
 kudy vylilo se nebo,
 průliv, jímž k nám vyhnancům
 z Vlasti nejlepši jde řeka.
 Nápoj, který tuto pije,
 božský sklep jí podává,
 nového má vína žár,
 chutná jako nebes manna,
 Serafíny v ráji spiji
 sladkost lásky opojivá.
 (Přičtě dále.)

Ave Maria.

O Máč Boží, vzore ctnosti,
 Ty, jenž vládneš u věčnosti,
 Čáku dáváš prosícímu,
 Evy synu bloudícímu,
 Na vzájem Tě vzýváme,
 Ave, ave zpíváme.
 Štédrou jsi vždy svou milostí,
 Jméno Tvé nás útrap zhostí,
 Etherické k božské tváři
 Nahlížíme na oltáři.
 Ženo, krásná Panno z lidu,
 Jež nám mírníš hoře, bidu,
 Svou přízeň nám vždy zachovej
 I budoucím jí uchovej
 Na nebesích.

K. E. Vejřt.

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Část další.)

Truhláři.

Stít: Ve stříbrném poli pila
 a hoblík. Korouhev modrá
 a stříbrná. Patron: Svatý
 Rochus, truhlář a poutník,
 s morovou ranou na levém stehně a
 se psem, zároveň patron proti moru.

Sv. Rochus narodil se roku 1295.
 ve francouzském městě Montpellieru.
 Záhy osiřev, vydal se na pouť do Říma.
 Tenkrát zruřil v Italii mor. Sv. Rochus
 bera se z města do města, z dědiny
 do dědiny, sloužil nemocným, jichž se
 i vlastní příbuzní štítili. Jak mila a
 libezna Bohu byla tato obětavost Rochova,

zřejmě z toho, že mu propůjčena i moc
 zázračná; uzdravil mnoho lidí znamením
 kříže a modlitbou. V městě Piacenzi
 sám také zastížen morem; ale s pomocí
 Boží se uzdravil a vrátil se domů. Pln
 zásluh zemřel 16. srpna 1327. Hned
 uctíván jako světec, hned zvýván jako
 patron proti ráně morové; v 15. století
 stavěly se už kaple a chrámy k jeho
 cti a slávě, u nás zejména v 17. století,
 kdyžtě naše milá vlast byla navštívena
 častými nakažlivými nemocemi.

Valcháři.

Štít: Ve stříbrném poli ruka po-
 vrchu modrá. Korouhev modrá a

stříbrná. Patron: Sv. Jakub Menší, apoštol Páně, palici valchářskou ubitý.

Sv. Jakub Menší byl syn Alfeův či Kleofášův. Veškerá rodina Kleofášova záhy uvěřila v Syna Božího Ježíše Krista a přilnula k němu láskou velikou. Svatý Jakub Menší a bratr jeho Juda Tadeáš pro výtečné vlastnosti zvoleni od Pána Ježíše za apostoły.

Za prvních dob po seslání Ducha svatého spravovali svatí apoštolé církev jerusalémskou společně; brzy však ustanovili sv. Jakuba biskupem jerusalémským. Církevní dějepisec Eusebius píše takto o našem světeci: »Ze života mateře své již svat byl, vina a opojného nápoje nepil a masa nejidal, hlavy své nehojil... Chodil bos a nosil jen lněný šat. Ustavěně žil jako paní, jemu jedinému bylo dovoleno vcházeti do svatyně (chrámu jerusalémského), kde kněží (israelští) službu svou konají, ač nebyl z pokolení levitského. Tam často chodival a na kolena klekaje modlival se k Bohu za hříchy lidu, tak že kolena od ustavičného toho klekání všeka zmoložatěla a ztvrdla jako kůže velbloudi. Jeho pobožnosti a modlitbám připisovala se nejedna spása, on nazván »obranou lidu.« Byl pak tak ctěn, že kudykoli šel, lidé k němu se hrnuli, aby se dotkli roucha jeho. Jsa přísný k sobě, byl vldný, mírný a shovívavý k jiným, jak vidno z jeho chování na sněmě jerusalémském (r. 50.), na němž sňal s pohanů na víru obrácených břemeno zákona Mojžišova, jež jim někteří přílišni horlivci ukládali. Všichni ho nazývali »Spravedlivým.«

Ale ejhle, i proti tomuto světeci zapřisáhla se konečně zloba lidská, zloba židovská. Získal mnoho Židů svatému evangeliu, tak že se židovští horlivci, popuzeni veleknězem Anánem, báli, že všecck lid uvěří v Krista Ježíše. I chycen sv. Jakub, vyveden na cimbuří chrámové a poručeno mu, aby zapřel Krista; on

však slavně vyznal víru v božského Spasitele, volaje: »Ježíš sedí na pravici Boží a přijde jednou v oblacích nebeských soudit živých i mrtvých. Po té jest svržen se závratné výše a házeno naň kamením. Vzpřimiv se na zemi svatý apoštol, klekl a modlil se: »Prosim, Pane Bože, odpusť jim; neboť nevědí, co činí!« Jeden z kněží židovských domlouval kamenujícím, pravě: »Ustaňte! Co děláte! Aj, spravedlivý modlí se za vás!« Zufivci nedbali napominání; valchář jeden uchopiv palici valchářskou, uderil sv. Jakuba do hlavy a zabil ho. Papež Pelagius uložil ostatky svatého Jakuba i sv. Filipa do chrámu dvanácti apoštolů v Římě dne 1. května, kteréhož dne se slaví svátek oněch dvou — sv. Filipa a Jakuba.

Dne 7. září připadá památka svatého Anastasia, valcháře, mučnicka salonského. Světec tento živě se valchářstvím, žil v Akvileji za císaře Diokleciana. Když byli křesťané pronásledováni, vybral se do města Salony (druhá veliké město, nyní nepatrná ves v Dalmacii) a veřejně hlásal Krista. Chycen a před soudnou stolicí pohanskou pohnán. Že se nechtěl Krista »pustiti, mučen a s kamenem na krku utopen. Tělo jeho z vody vytlačeno a uctivě pochováno od bohaté paní křesťanské Asklepie, kteráž i krásným kostelem památku mučnickovu oslavila. Také valchářská dílna Anastasiova v Akvileji v kostel později proměněna.

Vinárnici.

Štit: V červcovém poli sud a na něm stříbrný pohár. Korouhev červcová a stříbrná. Patron: Sv. Urban, v jehož úmrtní den víno prý přšelo.

Sv. Urban I., rodem Říman, stal se po Kalistovi II. viditelnou hlavou církve r. 223. Spravoval lodičku Petrovu sedm a půl roku až do 25. května 230, kteréhož dne s kněžími Janem a Marciánem a s jáhnem Lucianem i se zálatníkem Anoliem umučen. (Přístě dále.)

Různé zprávy a drobnosti.

Organisace čili církevní správa spolku „Apoštolátu modlitby“ na počátku roku 1894., jakožto jubilejního roku 50letého jeho trvání (1844—1894). Jeho Svatost papež Lev XIII. prozkoumal, schválil a potvrdil dne 24. května 1879 nové stanovby spolku „Apoštolátu modlitby ve spojení s nejsv. Srdcem Ježíšovým.“ Ve člancích 6., 7., 8. jest také církevní správa spolku dopodrobna zařízena, a tím byla dána Apoštolátu modlitby dokonalá organisace čili zřízení.

V čele spolku Apoštolátu modlitby jest generální ředitel, který pokaždé od generálního představeného Tovaryšstva Ježíšova s předchozím potvrzením sv. Stolice ustanoven bývá. Generální ředitel jest v úřadu svém podporován centrálními čili ústředními řediteli, které s povolením biskupů v jednotlivých krajích ustanovuje, a ti to jsou dvojího druhu: buď diecéšní ředitelé, kteří řídí spolek v jednotlivých diecésích, buď vrchní ředitelé, kteří hájí a zastupují zájmy Apoštolátu modlitby v celých zemích neb i národech. Diecéšní a vrchní ředitelé ustanovují pak s povolením nejd. ordinariátů místní ředitelé, kteří spravují Apoštolát modlitby v jednotlivých farnostech, klášterech, ústavech a jiných společnostech, kde byl zaveden.

Nyní roku padesátého od svého založení má Apoštolát modlitby ve všech dílech sv. ta 43 vrchních ředitelů, několik set diecéšních ředitelů — v Německu a Rakousku 44 — 51.500 místních spolků s více než 20 miliony údů. Vydává 34 spolkových časopisů a sice 8 v jazyku anglickém, 7 španělském, 2 německém, 2 francouzském, 2 vlášském, 2 chorvatském, 1 albanském, 1 českém („Škola B. S. P.“ v Brně), 1 bretonském, 1 flámském, 1 holandském, 1 katalanském, 1 polském, 1 portugalském, 1 uherském, 1 čínským a 1 v jazyku tamulském.

Generálním ředitelem jest nejdůst. P. *Emil Régnauld*, z Tovaryšstva Ježíšova v Toulouse (jmenován pap. reskriptem) 20. února 1884 na místo P. Jindřicha Ramière S. J., prvního generálního ředitele, zemřelého dne 3. ledna 1884). — *Vrchními řediteli* v našich zemích jsou:

Dp. P. Petr Hlobil, kněz řádu sv. Benedikta v Rajhradě, pro údy československého jazyka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

Dp. P. Petr Guglberger, kněz Tovaryšstva Ježíšova v Jinomosti v Tyrolech, pro údy německého jazyka v celém Rakousku a Německu.

Dp. P. Michael Mycielski, kněz Tovaryšstva Ježíšova v Krakově pro údy polského jazyka a pro slovanské údy mimorakouské.

Dp. P. Lombardini, kněz Tovaryšstva Ježíšova ve Splitě pro Dalmatii, Chorvatsko atd.

Dp. P. Michael Toth, kněz Tovaryšstva Ježíšova v Kalocsi pro Uhry.

Diecéšními řediteli v zemích koruny české jsou:

V arcidiecési pražské: P. Superior residence D. O. O. Jesuitů v Praze (v Ječné ulici č. 2.), nyní dp. P. Josef Svoboda.

V diecési Litoměřické: Dp. František Endler sen., farář při domě v Litoměřicích.

V diecési Král. Hradecké: Dp. spirituál kněz semináře, nyní Ant. Petráň v Králově Hradci.

V diecési Budějovické: Dp. spirituál kněz semináře, nyní Jakub Sponar v Budějovicích Českých.

V arcidiecési Olomoucké: Vdp. Ignác Haas, kanovník etc. v Olomouci.

V diecési Brněnské: Dp. Ant. Adamec, spirituál a vicesuperior kněz semináře (alumnátu) v Brně.

V diecési Vratislavské ve Slezsku: Vdp. Dr. Ferdinand Speil, kanovník a rektor kn. b. kněžského semináře ve Vratislavi.

V apšt. vikariátu v Sasku a Lužici: Dp. Eberhard Klein, dvorní kaplan v Drážďanech.

Poznámka. Místní spolky mohou zřizovati ve svých okresích jak vrchní ředitel tak diecéšní ředitelé, ale dle ustanovení biskupského mají pro evidenci ředitelů vrchní ředitelům diecéšním oznamovati, kde ve farnostech nebo náboženských společnostech v dotčené diecési místní spolek Apoštolátu modlitby zřídili.

Zprávy o apoštolátu modlitby.

V diecési brněnské nově přivtělena byla Apoštolátu modlitby farnost Komín u Brna; nynější místní ředitel její, dp. farář Jan Jaša, jakož vždy i jeho nástupce má také plnou moc přijímati věřící za údy do římského Arcibratrstva nejsv. Srdce Ježíšova. — Pripomenutí. Místní ředitelé mají vůbec třeba prostřednictvím diecéšního ředitele posílati roční výkazy nově přijatých údů do římského arcibratrstva nejsv. Srdce Ježíšova. *Ant. Adamec.*

Zázračná událost. Italský časopis pro terciáře uveřejnil posledního ledna t. r. dopis apoštolského vikáře v čínské provincii Šen-si msgra. Jana Hofmanna, holandského frantiskána, v kterémžto dopise obsažena následující věrohodná zázračná událost. V prosinci roku 1892. přišel čínský kněz P. Šimon Teheng na misi do nejsevernějšího cípu zmíněného vikariátu Šen-si. Tam v jedné osadě přebývalo již padesát sedm křesťanů. V jedné však rodině křesťanské, pozůstávající z dvaceti členů, nechtěla nejmladší dcera uvěřiti ve skutečnou přítomnost Pána Ježíše v nejsv. Svátosti. Ale Bůh, nechťeje toto samojediné dítko nechati v pohanství, postaral se, aby veskerá pochybnost nevěřící dcery vzala za své. Při mši svaté, kterou misionář P. Šimon sloužil a při níž dvě hostie proměnil, velickou nemocného, byla též zmíněná dívka přítomna. Tu najednou po pozdvihování

viděla na oltáři místo dvou hostií dvě překrásná děťátka. Když ukončil misionář oběť nejsvětější, běžela k oltáři bedlivě na něm něco hledajíc. Na otázku, co tam hledá, odpověděla dívka: „Viděla jsem zde při mši sv. dvě překrásná děťátka a divám se, kam je asi velebný pán uschoval. Jesté jsem tak milostných dítek neviděla.“ Po té odpovědi byla přivedena do sakristie k misionáři, jenž ji s dojatým srdcem poučil, jak velikou milost jí Bůh prokázal, když v konsekrovaných hostiích zázračným způsobem viděla krásná pachoťátka — totiž samého Ježíška. S usedavým pláčem vyznala pak hued dívka, že již pevně věří v přítomnost Pána Ježíše ve svátosti oltářní. Na to byla pokřtěna a tak celá rodina stojí nyní pod praporem církve svaté. —

Kristus anebo dynamit. Bylo to před dvěma léty, kdy jeden mnich v Paříži, známý jakožto populární kazatel, pronesl v kázání slova, která dělala tehdy neobyčejnou sensaci: „Kristus anebo dynamit! Nechte-li Krista a jeho učení, budete mítí nové barbarství!“ Tehdy se tomu mudrci tohoto světa smáli, nyní však, kdy známými vraždami výbuchy anarchistů vyděsena celá Paříž a kdy již není radno ani vyjítí nebo posadití se do společnosti ve veřejných místnostech, nyní vzpomínají s trpkým obličejem na slova mnichova a smích — přeshel jim již docela.

Milodary božského Srdce Páně.

Z Brna. Neskončené díky buďtež vzdány nejsv. Srdci Páně, nejčistšímu Srdci P. Marie a sv. Josefu za mnohá duševní i hmotná dobrodíní mně a mé rodině prokázána. *F. a A. P.*

Od Vyzovic. Jistá rodina vzdává dle učiněného slibu nejvřelejší díky božskému Srdci Pána Ježíše, nejmilostivějšímu Srdci P. Marie a sv. Josefu za vyslyšení v jisté záležitosti.

Z Prahy. Jistá rodina vzdává nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci a sv. Josefu za vyslyšení prosby a dosažení jisté

milosti, kterou po několikerém konání devítidenní pobožnosti obdržela. *K. M.*

Od Kroměříže. Ó božské Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Marie Panny! Kde mám naléztí slov, abych díky nejvroucnější mohla vzdátí za všechny duchovní milosti, které jsem já nejnehodnější ze všech citelů obdržela na přimluvu blahoslavené Markéty Alacoque?! Obzvláště jsem ji vyzývala za přimluvu, aby manžel můj stal se ctitelům božského Srdce Páně, a slibila jsem, budu-li vyslyšena, že to uveřejním ke cti a chvále božského Srdce Páně a neposkvrněného

Srdce Marie Panny na poděkování za její přímluvu. A jsem vyslyšena; protože s nevroucenější vděčností plním slib svůj a volám k božskému Srdci Páně: Ó Srdce Ježíše, radost andělů! Dej Tvoje Srdce poznati každému. Upoutej každého k tvému Srdci vzhled, aby tě miloval celý svět.

Jistý kněz prosí snažně všech ctitelů božského Srdce Páně, již tyto řádky čtou, aspoň za krátkou modlitbu: Ježíši můj, milosrdenství za vyprošení pomoci v záležitostech velmi důležitých pro zájmy nejsvětějšího Srdce v jisté farnosti.

E. D. z M...

Z Olešnice. Zvláštní ochrana Boží. V největší nebezpečí života hledáme pomoci u lidí a nemůžeme-li ji najít zde, obracíme svůj zřetel k nebesům. Voláme úpěnlivě s tou důvěrou, s jakouž snad nikdy v životě předeslém jsme nevolali. S takovou důvěrou vzývaly i naše tři sestry III. řádu sv. Františka z Olešnice nejsvětější jména, když se vracely s pohřbu dp. kanovníka P. Životského v Letovicích. Sestry tyto, jedna provdaná matka četné rodiny a druhé dvě svobodné, jsouce nepohodlnou chůzí unaveny, u Sulikovské hospody prosily kolem jedoucího vozku, by za skrovnou odměnu přijal je na svůj povoz, což on ochotně učinil. Solva však usedly zimou zkřehlé na vůz, ztratil vozka bič; sestoupil tedy s vozu, by ho šel hledat a odevzdal opatře děvčatům napřed sedícím. Avšak sestra přijaly ony opatře do rukou, již splasili se koně a vozka zůstal v zadu, marně se namáhaje, by letici téměř povoz svůj dohonil. Sestra provdaná skočila z bázně pozadu vozu dolů v tom nejprudším trysku, ale běda, šat se jí zachytil o vyčnívající hřebík na voze a ona padla obličejem na zem, zůstavši viseti. Co tato divoká zvířata uháněla od příkopy ke příkopě, tak ubohá trpitelka byla smýkána po zmrzlé šterkované silnici, očekávajíc s největší hrůzou blížící se násilnou a tak děsnou smrt. Mezitím co tato sestra zakousla muka na zemi, chvěly se hrůzou a úzkostí ostatní dvě sestry terciářky na voze, poručivše svůj i své sestry život do ochrany ukřižovaného Spasitele, do zážračných ran sv. Otce Františka. Vzývaly i nejsvětější jména Ježíše, Marie a sv. Josefa. V této trýzni

nadešla konečně rozhodná chvíle, nebo se slitovalo nad nešťastnými. Sestře, která byla smýkána za vozem, praskl oděv a ona zůstala polomrtvá ležeti, krvácejíc z mnoha odřenin, na zemi. Druhé dvě v domnění, že jest mrtva, modlily se za šťastnou hodinu smrti, letěly s povozem dále k Ústupu. Konečně bližší této osady zastavili se koně sami, tak že zachráněné mohly pohodlně sestoupiti s vozu. Sestoupivše na zem spěchaly zpět ubohé nešťastnici ku pomoci. A hle, div divoucí! Tato sestra, která, ač utrpěla mnoho ran, probírala se sama z děsného omračení a kráčela s Boží pomoci těmto vsíci. Setkavše se jako poznovu zrozené, padly sobě do náručí a pokleknuvše na zem, prolévaly slzy díky Bohu dobrotivému za tuto nejmilostivější ochranu s tím zaslíbením, že budou usilovati o to, by toto tak zážračné zachránění bylo uveřejněno ve „Škole B. S. P.“, aby ctitelové a čtenáři tohoto časopisu zvěděli zase o jednom příkladu mocné ochrany nejsv. Srdce Páně a s námi za tuto milost vzdali jemu povinné díky. Zároveň sluší podotknouti, že sestra matka tajila co nejvíce své rány v domácnosti, až se zahojily, aby tak nevzbudila v někom nepatřičnou poznámku, a že žádná z těchto tří sester františkánek nezůstala ani ta nejmenší stopa nějakých následků, leč hrůzuplná vzpomínka na toto neštěstí, a že svůj dik Bohu dobrotivému a panenské Rodičce Boží a sv. patronům svým při každé příležitosti opětuji.

Z Prahy. Vzdávám na tomto místě ku povzbuzení jiných nevroucenější díky nejsv. Srdci Páně jakož i nejbl. Rodičce Boží za pomoc, již mi nehodnému přispěli při obůžných zkouškách semestrálních.

V. S.

Od Bzence. Konali jsme již vícekrát devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně, k Panně Marii a sv. Josefu, prosíce, aby nám ve veliké bídě přispěli s tím podotknutím, budeme-li vyslyšeni, že to ve „Škole B. S. P.“ uveřejníme. Byli jsme opravdu nejnutnějším zaopatření, začož vzdáváme tuto díky s prosbou, by nám i budoucné pomoc Boží nebyla odepřena.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Řím a Itálie. Dne 2. března byly narozeniny sv. Otce, dne 3. téhož měsíce památka jeho korunovace. Na blahopřání přednesené shorem kardinálův odpověděl svatý Otec delší řečí, v níž zejména s důrazem uvedl, že o blahodárný vzrůst sv. církve bude svědomitě pečovat až do svého posledního okamžiku a že neustane poukazovat na pravé příčiny všeho nynějšího společenského zla. Církev jest vůdkyní v zásadách víry a mravnosti, a hlavní snahou sv. Otce jest, aby všem národům zásady církve katolické učinil přístupnými právě v době nynější. Zdraví těši se svatý Otec dobru, jak jen u stárkého kmela možno si přát, darmo si tedy noviny — bezpochyby za příčinou narozenin jeho — lámou hlavy otázkami, jak dlouho bude ještě žiti? Když jej hned po volbě oblékali do papežského ornatu, pravil prý Lev XIII. služebníkům: »Pospěste si, já to roucho dlouho nositi nebudu.« A jest tu bohudík ještě. Kolik těch mocných tohoto světa již přečkal a dá bůh ještě přečká! Zda dočka se také řádu úplného těch »mocností,« které učinily jej »zajatcem vatikánským.« oloupeným téměř o všechno a ohrožovaným způsobem všemožnými? Zda bude již tomuto nástupci sv. Petra vráceno to, co bylo uloupeno papežství činem, jemuž rovného těžko najíti v dějinách? Poslední dobou alespoň vážné a důrazné se ozvaly hlasy ve prospěch papežství, hlasy, jimiž s utajeným dechem vážně obírá se i liberální tisk italský. Zbédovanost Itálie není nyní již nikterak tajemstvím, přirozeno tedy, že voláno na všech stranách po pomoci. Rada tohoto směru zaznívá ze spisů hraběte Eduarda Soderiniho, známého jak pevností přesvědčení katolického, tak i důkladným, mnohostranným vzděláním. Dvě otázky klade slovatný spisovatel »osvoboditelům Říma«: »Co jste slibovali?« a »Co jste splnili?« Před násilnickým obsazením věčného města slibovala vláda a sněm ve Florencii Římanům nejvyšší hmotný i mravní rozkvět, ale zvláště slavné sliby učinila, co se týče zájmů církevních a náboženských. A dostala slovu? S trpkostí dlužno to popříti! Výsledek lákavých těch slibů jest nejhorší násilí páchané beztestně

na církvi a ústavech jejích, a co se toho kvetoucího blahobytu týče — o tom svědectví vydává hrozný úpadek v Itálii. A v jakých rukou spočívá nyní vysvobození Itálie z tisné hrozivé? Světe, žasni! Po věstný ministr Crispi má býti kouzelníkem, který zažehná 70milionový deficit státní. »20 milionů uspořít, 50 milionů sehnat novými daněmi!« tot jeho recept. Jen že se mu bohužel dostalo trefné, ale pravdivé odpovědi: »Italové ochuzení nemohou již jiného než — hladu zemřít. Takového osudu dožila se »sjednocená Itálie,« odmítnuvši hrdě požehnání plynoucí se stolce Petrova!

Rakousko. Zvláštní úkaz v zájmech náboženských objevil se nedávno v nejkrásnější části veleříše naší — království českém. Ve známém městě Žalci žije na 3000 Čechů, kteří se ucházeli o zavedení českých služeb Božích v některém z tamějších chrámů Páně. Prosbě té vyhověl velmi blahosklonně biskup Schöbl v Litoměřicích a nařídil, aby v děkanském kostele žateckém konaly se každou neděli služby Boží s kazáním a zpěvem českým. Avšak to pobouřilo velmi tamější německé přepjatce, a obecní zastupitelstvo podalo ohražení proti české bohoslužbě v německém prý Žalci. Lidé odpor ten pozdvihnuvši konají vše, jen své povinnosti křesťanské nikoliv. A přece provázeli protest svůj hrozbou, že odpadnou od církve katolické, nebudou-li české služby Boží zastaveny. A výsledek? České služby Boží prý na čas odloženy — na hrozbou lidí, u nichž není ani špetky citu a smýšlení katolického! Vira musela ustoupiti záští a hrabivě zuřivosti národnosti! Takovými slastmi jsou častováni katolici Čechové v území německém. Jest dobře hájiti rázně a prostředky dovolenými národností svou a potěšitelným úkazem bylo, že chtěli Čechové katolíci zjednatí průchod českému slovu do domu Božího, ale proto přece třeba se mihniti na obou stranách a národnost hájiti i jinde jinými způsoby. K tomu cíli směřovala pravdivá a věru bedlivého povšimnutí hodná slova pana biskupa litoměřického, která pronesl k jedné deputaci české: »Brániti se počestění kostela jest ovšem na nějaký čas možno — avšak

dostanou-li Němci do své moci vaše domy, vaši půdu, pak vás kostel nezachrání. Mohu-li vám raditi, pak uvažte to, že jen ten kmen se udrží, který na základě křesťanství bude živ spřádáně, setrně a udrží si půdu. Zmůželi se mezi vámi lehkomyšlná marnotratnost a hýřivost, pak jest vše ostatní marno. K vyložení způsobu života, který v mnohých vstřevách u nás zavlažil následkem nynějších proudů politických, není ani lepšího léku nad tento výrok katolického biskupa. — V Brně byly zahájeny přípravné práce k uspořádání katolického sjezdu na Moravě. V čele stojí J. M. nejd. p. biskup Dr. Fr. S. Bauer; schůze poradní již konána. — Rokování o církevní politice vůbec a o civilním sňatku zvláště započalo v **uherském** sněmu dne 19. února t. r. za hlučných projevů. Když položena na stůl sněmovní předloha zákona o manželství civilním, projevíli velikou radost a nadšený souhlas všichni svobodomyšlníci i neodvislá strana tak zvaných „osmačtyřicátníků.“ Přivrženci předlohy jali se ak všemožně dokazovati a přesvědčovati o věcnosti a blahodějnosti navrhovaného zákona, říkajíce, že se sňatek církevní

sice článkům katolické víry protiví, protože však vlast milejší jest než církev vlastenci uherskému, který prý také dobrým (!) katolíkem jest, proto že třeba zákon přijati, ano blaho a mír vlasti jen od sňatku civilního závisí. Zásady opravdu právě tak skvostné, jako jest sám předmět, jehož obhajování a doporučování na nich a důsledcích jejich spočívá! Naproti tomu proneseny také důrazné a pozoruhodné řeči, v nichž dokázána zavrženost a zahubnost předloh vládních. V tomto směru to jde stále ještě dál a napnuté čeká se na výsledek. Skoro však prý se zdá, že vláda dosáhne většiny. Při tom svobodomyšlní svíhači, státní úředníci a studenti svolávají po krajíně shromáždění za shromážděním, v Budapešti a po celých Uhrách vůbec pořádají demonstrace proti památnému sjezdu katolickému a ve stolicích sídelních městech hlavní župan obvyčejně prostřednictvím svých sluhů svolává výbory a představenstva obcí, aby podpisovali projev souhlasu s nynější proticírkevní politikou vládní. A mnozí skutečně za svůj úřad, žel Bohu, obětují, ba zrady se dopouštějí na svém náboženství. Takové utrpení prodělávají nyní katolíci v Uhrách!

Pl. B.

Vzrůst poznání a lásky k Ježíši Kristu.

of vůle Boží, abyste poznali jediného pravého Boha a jehož posla Ježíše Krista! Ačkoli člověk v prvotném stavu svém znal Pana Boha, Stvořitele svého, a také vůli jeho, nicméně zhrčev, odvracel se víc od Boha svého, až úplně ztratil vědomost o něm. Čím více hřích zmáhal se na světě, tím také mizela víc a více známost Boží. Jedinou výminku činil lid israelský, jenž zachoval zjevení Boží a viru v jednoho Boha. Pán Bůh mohl lid hříšný zanechat v nevědomosti jeho, ale neučinil tak v neskonale dobrotě své, neboť tak miloval nás, že poslal jednorozeného Syna svého na svět, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vtělení Syna Božího jest základem a středem všeho, co Bůh ke spasení našemu a ke slávě své učinil. A skrze tohoto Syna svého učinil nas dítkami Božími a dědici království nebeského. •Ejhle, jakou lásku Otec nám prokázal, abychom synové Boží slouli a byli. (Jan 3.) Toť to radostné evangelium, které anděl pastýřům zvěstoval a které církev svatá dosud národům hlásá. Od té doby jest vědou všech věd poznati Ježíše Krista; to musí každý vědět, kdo chce spasen býti, kdo jest Ježíš Kristus, a každý má milovati netoliko slovy, ale skutky. Toť největší přikázání Boží: •Milovati budeš Pana Boha svého z celého srdce svého a bližního svého

jako sebe samého. Ale zloba lidská jest hrozná. Ve své zuřivosti nechce svět a lidé na něm, aby Ježíš Kristus nad nimi vládnul, a proto vypověděli jemu boj na život a na smrt. Místo poznání Boha nalézá obliby jen blud a lež mezi lidem. A dílem ďablovým jsou ty tisíce socialních demokratův a anarchistův a ty třaskavé pumy. Ale přes to chce a bude vládnouti nám přece jen Bůh, a sice svou neskonanou láskou. Nechává člověku svobodu, ale milostí svou umí vítěziti i nad zaslepeným srdcem lidským. A takovým prostředkem jest obzvláště apoštolát modlitby a pobožnost k nejsv. Srdci Páně, o níž náměstek Kristův v poslední době se vyjádřil takto: »Pobožnost k božskému Srdci Páně jest za doby naší rozlišující známkou církve, archou spasení, rukojmí její budoucí slávy, základem veskeré naděje naší na lepší budoucnost.« (Lev XIII. 11. října 1893.) Srdce Pána Ježíše chce znova býti prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Bůh, který přebývá ve světle nepřístupném, jehož žádné oko lidské nespatřilo a spatřiti nemůže, stal se pro člověka a spasení jeho člověkem, abychom jej viděli a poznali a tím snadněji jej poslouchali, když nás volá: »Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já občerstvim vás.« »Vezměte jho mé na sebe a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a najdete pokoj dušem svým, neboť jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké!«

Účelem pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, zvláště pro dobu naší tak důležité, jest vzrůst poznání a lásky k Ježíši Kristu, a o to prosíme po celý tento měsíc se svatým apoštolem Pavlem: »Pro tu příčinu klekám na kolena svá k Otci Pána našeho Ježíše Krista, z něhož se všeliké otcovství na nebi i na zemi jmenuje, aby vám dal podle bohatství slávy své posilněnu býti skrze Ducha svého mocí na vnitřním člověku, aby Kristus přebýval skrze viru v srdcích vašich, abyste v lásce vkořenění a založení jsouce, mohli pochopiti se všemi svatými, která jest šířkost, a dlouhosť, a vysokosť a hlubokosť, i poznati lásku Kristovu, převyšující všelikou vědomosť, abyste naplnění byli ve všelikou plnosť Boží.« (Efes. 3, 14—19.)

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymíjaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za vzrůst poznání a lásky k Tobě, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Úmysl v květnu: Lesk veřejné bohoslužby.

„Všechno, co jest, jest buďto nad Tebou, ó požehnaná Panno, nebo pod Tebou. Nad Tebou jest Bůh sám, pod Tebou všechno, co není Bůh.“ (Sv. Anselm.)

„Řeč lidská, ba ani andělská nestačí, aby se patřičná chvála Panně Marii vysloviti mohla.“ (Sv. Epifanius.)

Srdce Krista, zřídlo lásky.

Srdce Krista láskou k lidstvu hoří, láskou vroucí plane v Krista hrudi, v srdcích lidských změnu náhlou tvoří, lásku k Bohu, lásku k lidem budí. Lásko věčná, lásko Jezu Krista, zůstaň při nás v každé žití době, aby láska naše byla čista, by vždy srdce naše lučila k Tobě!

Přetni, Kriste, k zemi pouta těsná, přetni naše s lidmi světa svazky, by, až přijde doba smrti děsná, sililo nás Srdce pravé lásky. Když pak duše k soudu Tvému vejde, když Tě spatří v oslavené tváři, popřej, ať jí světlo věčné vzejde, nebes ať smí přijít ku oltáři.

Fr. P. Kostk.

Srdce Páně vede nás ku křesťanské dokonalosti.

Upravil F. X. Zimmerhackel T. J. (Č. 4.)

§. 4. Kterak souvisí pobožnost k Srdci Páně s křesťanskou dokonalostí a kterak k ní vede?

Cetl jsi, milý čtenáři, že dokonalost křesťanská záleží v milování Boha a bližního. Nuže, právě k tomu milování vybízí tebe pobožnost k Srdci Páně, nebo hlavní účel její jest: V srdcích lidských rozněcovati lásku k Bohu a to lásku dvoji: vzájemnou a smírnou. Lidé mají uvažující lásku, kterou Spasitel k nim chová, navzájem ho milovati; a milující ho, mají mu za nelásku ostatních lidí náhradu činiti a tak ho smířiti. Bez »vzájemné lásky« není »smíření«

a naopak »smířením« osvědčuje se vzájemná láska. Koná-li se pobožnost k Srdci Páně veřejně v kostele, jeví se tato »vzájemná láska« veřejným zaslibením a obětováním se božskému Srdci; »smíření« pak slavným odprošením. Obě předchází (obzvláště na první pátek v měsíci), pokud možno, svaté přijímání, kteréž k oběma účelům směřuje. Vzájemnou láskou dokazuje se přímo milování Boha; smířením, t. j. snahou za chladnost a nevděčnost lidskou náhradu činiti, jeví se láska k bližnímu.

Konáš-li tedy, milý čtenáři, ve zmíněném smyslu pobožnost k Srdci Páně, konáš to, čeho žádá na tobě křesťanská

dokonalost, čili jsi dokonalým křesťanem. Že zde není řeči o pouhém citu lásky, nýbrž o lásce, která se osvědčuje plněním vůle Boží, nemusíme zvláště poznamenati. (Později ještě obšírněji bude o tom jednáno.)

Odkud pak to víme, že konání této pobožnosti hlavně záleží v lásce? tážeš se. Víme to z listin papežských, víme to ze zjevení, kterých se dostalo blah. Markétě Alacoque, víme to ze svědectví jiných vážných mužův a ctitelů božského Srdce.

Když svatý Otec Pius IX. Markétu Alacoque blahověřil, zřetelnými slovy lásku za hlavní účel té pobožnosti vytknul. »Zakladatel — píše — a dokonávatel naší víry Ježíš, který byv pohnut přílišnou láskou, přijal naši slabou přirozenost a obětoval se Bohu na oltáři kříže, aby nás od nejošklivějšího otroctví hříchu vysvobodil: neměl nic důležitějšího, než aby plamen lásky, kterou Srdce jeho hořelo, v duších lidských seč byl rozšířil, jak o tom učeníky své ujišťoval řka: Oheň přišel jsem sestiati na zemi a co chci, leč aby se zapálil. Aby však tento oheň lásky více zapálil, chtěl účtu svého nejsv. Srdce v církvi zavést a rozšířiti.«

Nejsou-li to zřetelná slova, jimiž svatý Otec naznačuje »lásku« jako hlavní účel? Podobně mluví také ve dvou dekretech, kterými rozšířil slavnost Srdce Páně po celé církvi a povýšil na vyšší ritus: »Chtěl věřícím nový podnět dát k milování zraněného Srdce Toho, jenž nás miloval a v krvi své od hříchů našich očistil...; chtěl, aby láska, která v mnohých vystydla, ohněm božské lásky více roznicena byla.«

Ještě zřetelněji tutéž pravdu poznáš ze zjevení, kterých se dostalo bl. Markétě a ze spisů jejích. O zjevení, kteréž měla

na den sv. Jana Evangelisty, psala takto: Přelaskavý Pán zjevil mi, že velice sobě přeje, aby lidé vzájemnou láskou ho milovali, a že tímto vroucím přáním jsa pohnut, odhodlal se lidem Srdce své zjevití a takto jim otevřiti tento poklad lásky, milosrdenství a všech milostí směřujících k spáse a dokonalosti jejich. V jiném zjevení, ve kterém Kristus Pán prvně jí otevřel nevýslovné poklady svého nejsv. Srdce, uvádí ho takto mluvícího: »Mé božské Srdce hoří tak svrchovanou láskou k lidem, že nemoha již déle plamenů lásky té zadržeti, byl jsem donucen je přičiněním tvým jiným sděliti a sebe zjevití, abych je předrahyými poklady obohatil.« Tato slova tak roznitila duši blahosl. Markéty, že téměř žádného listu nenapsala, žádného napomenutí nedala a žádných důvěrných řečí nevedla, v nichž by nebyla se zmínila o »království lásky Kristovy,« kteréž tou pobožností má zaujati srdce všech lidí. »Oznam lidem,« pravil Kristus Pán jindy opět k ní, »a rozšíř tuto pobožnost ve světě jako spolehlivý a snadný způsob dosáhnouti pravé lásky.«

Podobně mluví o této lásce také P. Croisset, duchovní přítel blahosl. Markéty, která o něm předpověděla, že se píše a vydá po její smrti první knihu o nejsvětějším Srdci Páně. »V slavnosti Božího Těla,« píše v té knize, »vítězoslavi láska, kterou Ježíš Kristus k nám chová, ale v slavnosti božského Srdce má vítězoslavit láska naše k němu. V oné církvi ukazuje slavně, jakou svrchovanou lásku k nám má Ježíš Kristus; v této pak jest dokázati nám, jak upřímně my Ježíše Krista milujeme.«

V tentýž smysl mluví také P. Gallifet, který nejvíce se přičinil, aby účta k Srdci Páně v Římě schválena byla. »Pobožnost k Srdci Páně,« praví, »jest duchovní cvičení, jehož účelem jest milovati a uctívati nejsvětější

Srdce, obzvláště mu náhradu činiti za všechny křivdy, které se mu ve Svátosti lásky čini.»

Z toho tedy všeho poznáváš, milý čtenáři, že konání té pobožnosti není nic jiného než milování Boha a bližního, v němž záleží křesťanská dokonalost.

Cheče-li dokonalým se státi, konej pobožnost k Srdci Páně a brzy rozniť se láskou k Bohu. »Tato pobožnost,« ujišťuje Kristus Pán, »rozniť i nejnečitelnější a nejvlažnější srdce láskou.« Není divu, že tak účinkuje. Nebo všechno dýchá jen láskou. Předmět té pobožnosti jest Srdce Ježíšovo, láskou roznicené; účel její nahraditi křivdy, kterými láska jeho zneuctěna byla; výkony její jsou jen výkony lásky. Konaje ji, připomínáš sobě, co Pán tobě dobrého prokázal, obzvláště ve velebné Svátosti oltární. Tak se povzbuzuješ k vděčnosti a z vděčnosti vzniká láska.

Že pak láska tebe, milý čtenáři, dokonalým činí, a že bez ní nedosáhneš dokonalosti, dokazuje velmi patrně jeden slavný příklad z dějin církevních.

Sapricius byl výtečný kněz v syrské Antiochii. Mezi ním a Nikeforem bylo od nejmladších let tak důvěrné a úzké přátelství, že se podobalo, jakoby vlastní bratři byli. Ale pro nějakou urážku, kterou tento mu učinil, přetrhl dlouho trvající svazky přátelské a měl ho v takové nenávisti, že na veřejné ulici se mu vyhýbal. Nikeforus prosil ho dilem sám, padna před ním na kolena, dilem skrze své přátele za odpuštění učiněné křivdy. Avšak ničeho nevyřídil. Sapricius neodpustil, zůstal zatvrzelým. Ano kněz tento nedbaje výčitek svědomí, že zrušil lásku, nepřestával, když bylo za císaře Valeriana vypuklo nové pronásledování křesťanů, povzbuzovati lid k stálosti u víře. V tomto pronásledování mezi jinými byl i Sapricius před soud postaven. I vyznal veřejně: »Já jsem přívrženec a kněz Ježíše Krista.

Já ostříhám zákona jeho a žádám také od lidu, aby tak činil.«

Toto slavné vyznání rozhněvalo soudce nanevš, a protože dal ho ukrutně mučiti. Avšak vida, že žádná muka Sapriciovu srdnatost a stalnost přemoci nemůže, odsoudil jej k smrti, aby mečem odpraven byl.

Kráčejícímu na popraviště vyšel Nikeforus ještě jednou vstříc a padna prosil ho: »Mučeniku Kristův, odpusť mi, čím jsem se proti tobě prohřešil.« Ale Sapricius ani slova mu neodpovídal, minul jej. Nikeforus nadešel mu jinou ulicí a opět ho prosil za odpuštění. Leč Sapricius zaslepen hněvem ještě více se zatvrdil v srdci svém. A když již na popravišti stál, Nikeforus ještě jednou ho prosil. Ale vše bylo marné. Zatvrzelý ani tehdaž nechtěl vyslyšeti přítele za odpuštění a smíření prosícího, když mu kynula koruna mučnická. Avšak nezasloužil této koruny, ba nebyl ji hoden ten, který v srdci neměl lásky; všechny ostatní ctnosti jeho nemohly mu ji přivřít. »I kdyby byl mečem odpraven,« di Cyprian, »nebyl by krví svou smyl skvrnu vášnivým hněvem způsobenou.«

Když kat vytasil meč, Sapricius zblednul a třesa se, ptal se: »Proč mám býti odpraven?« Proto,« odpověděl kat, »že jsi bohům obětovati nechtěl, Ježíši Kristu se klaněl a císařských rozkazů potupil.« Uslyšev to Sapricius řekl: »Nezabíjejte mne, hotov jsem zapřítí Ježíše Krista a obětovati bohům.«

Když věřící slyšeli tyto rouhavé řeči jeho, bolestí plakali a Nikeforus roznicen horlivostí pro svatou viru od Sapricia zapřenou, vyskočil na lešení a obrátiv se k drábům řekl: »Já jsem křesťanem! Já věřím ve jméno Pána našeho, ježž onen zapřel. Nuže, usmrťte mne! Soudce uslyšev slova ta, rozkázal, by Nikefor, pakli by bohům neobětoval, stat byl. I klesla hlava sv. Nikefora

pod mečem katovým a čistá duše jeho povznesla se vzhůru, kdež obdržela korunu věčnou, korunu lásky.

Hle, milý čtenáři, jak lichými jsou všechny ctnosti naše, nemáme-li lásky. Sapricius jistě nebyl bez ctností, jelikož byl horlivým knězem, pronásledované věřící povzbuzoval k stálosti a také sám z počátku muky statečně snášel. Avšak nedostávalo se mu pravé lásky a proto celý ostatní ctnostný život nebyl mu platen. Hle, milý čtenáři, také jak lichá a planá jest láska k Bohu, kteráž lásky k bližnímu v sobě nemá, a jak pravdiva jsou slova sv. Jana apoštola říkajícího: »Řekl-li by kdo, že miluje Boha a bratra

svého nenáviděl by, lhář jest.« (Jan 4, 20.) Z toho příkladu patrně poznáváš, kterak láska vede k dokonalosti. A jelikož konání pobožnosti k Srdci Páně záleží hlavně v lásce k Bohu a k bližnímu, tedy zmíněná pobožnost vede tě k dokonalosti. Abys však dokonalosti dosáhl, musíš Srdce Páně jak náleží ctiti. Tato pak úcta tvá bude náležitou, upotřebíš-li pilně vhodných prostředníkův, odstraníš-li překážky, které se lásce v cestu staví, a vykonáš-li jistě ctnosti. Jako dřevo, kterým se má páliiti, musí napřed býti upraveno, rovněž musí i srdce tvé dříve býti připraveno, aby pravou láskou zahořelo. O tom bude řeč v následujících článcích.

(Přistě dále.)

Měsíc Mariin.

(K májové pobožnosti.)

Již zima pominula, přeska přestala a odešla; kvítí ukázalo se v zemi naší, čas řezání (vinic) přišel, hlas hrdlíčky alyšán jest: „Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pojď...“

Pláč Salomounova, II. 11...

Uznej mne za hodna, abych Tě chválil, přesvatá Panno! Slova tato vkládá církev svatá přecasto v ústa posvěcených sluhů svých, kněží, při modlitbě breviřové. Aby pak na slova následoval skutek, přemýšlel asi v polovici minulého století jistý zbožný kněz z řádu Tovaryšstva Ježíšova v Římě, jménem Lalomia, o prostředcích, kterými by možno bylo i zevně, a to způsobem důstojným a dojemným po delší čas Matku Páně uctívati a chváliti. Tu připadl na mysl, celý měsíc obzvláštní uctě Marie Panny zasvětit. Jeden den v témdni, totiž sobotu, měla již svatá Boží Rodička od dob pradávných, nyní měla jako Královna vládnouti srdcem i ústy svých ditek po celý měsíc. P. Lalomia zvolil k tomu konci měsíc květen. A věru důvodů padné mluví pro volbu tuto. Či není Maria Panna »duchovní růží,« nejkrásnějším kvítkem v zahradě Boží? Či nenazývá ji církev »květem,« jehož plodem byl Ježíš Kristus? Není měsíc máj měsícem radosti pro přírodu i lidi, a není Maria po Bohu největší rozkoší andělův a svatých v nebi, jakož i všech věrných ctitelů na zemi? Květen také připadá po čase postním, v němž křesťané zase zbožným rozjímáním o hořkém umučení a smrti Páně v sobě vzbudili lásku ke Spasiteli i lásku k bolestné Rodičce jeho, v němž poznali chyby a hříchy svoje a svatým pokáním očistili duše své od nečistoty hříchu. Čistá duše pak jediné jest s to, aby důstojně oslavovala nejčistší a neposkvřněnou Matku Boží, které ani nejmenší dech hříchu se nedotekl.

V měsíci máji okřívá člověk a cítí se jakoby znova zrozena. Nová radost jarní plní srdce jeho, prsa dmou se v nové síle, vše kolem zve jej k rozkoši

a plesu. Ale svatý apoštol volá k nám: »Radujte se v Pánu!« Jak často bývá radost a rozkoš hříšnou, zapomíná-li se na napomenutí toto? Jak často svádívá cit člověka ke skutkům nedovoleným, za něž pak jemu pykati jest? A tu májová pobožnost jako anděl strážný vede citlivé naše srdce k lásce čisté, k radosti nevinné, k pobožnosti povznášející k účtě Mariánské a zaplašuje takto hlas ducha

svůdného. Pak se radost naše jarní ušlechťuje, neboť jest pak »radostí v Bohu.« jest zdrojem spásy naší a ovocem jejím jest zásluha pro život nebeský. Proto také vzrůstalo nadšení pro novou pobožnost májovou vůdčíhle. Ze střediska světa křesťanského, z Říma, rozšířila se tato něžná společnost brzy po všem katolickém světě, nejdříve v Itálii, pak ve Španělech, Francii, Německu, Rakousku; v Americe již dávno se odbývá, ba i v Africe mezi divochy zbožní Trapisté májovou pobožnost

konaji. Nadšení ctitelé Bohorodičky, kněží i laici, závodí v úctě její v měsíci tomto. Tu koná se pobožnost okázale v nádherných chrámech městských při okrášleném a v moři světél tonoucím oltáři Marianském, tu v malém, útulném kostelíku vesském anebo v kapličce lesní, tu před sochou Marianskou na návsi nebo před obrazem jejím v kruhu rodinném. Po celý měsíc ozývají se písně a chvály k Matce Páně, ze srdcí neséšislných vystupují modlitby ke trůnu jejímu, sv. svátosti se přijímají na počest její — věru pravý to měsíc Marianský, měsíc radosti, pozhnání a spásy!

A jako věřící katolíci také víme, proč tak činíme. Víme z naší svaté víry, že Maria Panna také úcty nejvýše hodna jest. Neboť uvažujeme předně všechny milosti, jimiž ji Bůh, nejvyšší a nejmocnější, sám obdaril a nad ostatní všechny tvory rozumné vyznamenal. Ona jediná byla ušetřena poskvrny hříchu prvotného a uchována v čistotě a svatosti po celý život. Svatou, přesvatou byla Matka Ježíšova věrným a vytrvalým užíváním božských milostí ve všech svých skutcích, ve všech touhách, při všem myšlení. Ona jediná byla vyvolenou Matkou Syna Božího a tím učiněna jest Královnou andělův a celého nebeského Jerusalema.

Druhým důvodem k úctě Marie Panny jest nám ustavičný hlas církve naší, která jsouc církví Ježíšovou, jenom k dobrému nás nabádáti a jen k bohu-libému vésti může. Církev naše svatá ctí svaté a svěťice Boží a vybízí nás k úctě jejich; čím více musí ctiti a milovati tu, jež všechny svaté svatostí a milostí převyšuje? Proto nezavedla církev svatá na počest nejblahoslavenější Panny jeden toliko svátek jako u svatých, nýbrž více, které jako svátky Páně slavně slaví. Ba všechny skoro svátky Páně vztahují se prostředně i na Matku Ježíšovu, jakož zase opačně svátky Marianské slavnostmi jsou zároveň božského jejího Syna. Jinak ani nemůže býti, vždyť Matka a Syn tak úzce spolu spojeni jsou, že i úcta jim společně náleží.

Třetí konečně důvod jest naše vlastní nedostatečnost a potřeba. Jestliže již svatí v nebi, jak Bůh zázraky dokázal, mnoho mohou přimlouvu svou, čím více zmůže prosba Matky Boží, která trůnu jeho nejbliže stojí? Jestliže moudrý Šalomoun jako zdárný syn matce svoji ničeho odepřiti nemohl, jak by mohl Kristus Ježíš, vzor synovské lásky, oslyšeti prosbu Matky své? Proto také učí nás naše svatá víra, abychom ve všech potřebách a důležitostech života svého k Matce Boží o pomoc a přimlouvu se utíkali, a kdo hoden jest, nečiní tak nadarmo. Věčně pravdivým zůstává výrok sv. Bernarda: »Pomni, ó nejmilostivější Panno, že nebylo slyšáno, abys koho opustila, jenž se k Tobě s celým srdcem o pomoc utíkal!«

Konečně dle víry naší spadá všechna úcta, všechna zbožnost, kterou Marii Panně prokazujeme, na Boha a na Syna Božího Ježíše Krista; proto jest pobožnost Marianská v pravdě křesťanskou, Bohu velice milou a nám záslužnou.

Nuže, kdo by ještě pozadu zůstatí chtěl? Kdo by chladným býti mohl, vida tolik srdcí křesťanských, hořících láskou k Matce Boží? Kdo nechťel by smísiti hlas svůj s hlasy milionů katolíků po celém světě na počest a chválu Královniny máje? Doufám, že mezi čtenáři »Školy B. S. P.« nebude ani jediného, kdo by s námi Matku Boží v květnu neuctival. Odbývá-li se pobožnost májová u vás v kostele, tím lépe, ne-li, putujte tam, kde se odbývá; každý krok vám Matka Boží oplátí. Není-li to možné, ověňte obraz Marie Panny, rozsvíte světlo, sejďte se podvečer a prozpěvujte krásné naše hymny Marianské, modlete se růženec a aspoň jednou přijměte svaté svátosti. Tak můžete i plnomocné odpustky

získati. Rozjímejte o životě Rodičky Boží, o vznešených ctnostech jejích a hleďte se podle ní řídit v životě. Tak bude měsíc Mariánský měsícem radosti pro něžné Srdce Marie Panny, měsícem požehnání pro vás; pro mnohé měsícem obrácení se, pro všechny měsícem spásy. Zdař Bůh!

Boh. Hendl.

Boží hrob v Jerusalemě.

Podává Boh. Hendl. (O.)

Ěmto totiž z Evropy přišlým rytířům, kteří zvykli byli na nádherné chrámy křesťanstva západního, nezdál se hrob Páně dosti skvostným a důstojným Toho, jenž jej tak slavným učinil. Proto pozměnili poněkud a ozdobili zevnějšík kaple. Na místě kopky, kterou svatá Helena dala odsekati od vlastního Božího hrobu, vystavěli kapli, zvanou »andělskou,« a nad hrobem samým vyzvedli na sloupech ozdobnou kupli, na níž stříbrnou sochu vzkříšeného Spasitele postavili. Za kaplí Božího hrobu těsně přiléhající oltář zřídili pod baldachýnem, jež pak ze tří stran uměleckou mříží opatřili. Vnitřek Božího hrobu ponechali však ve stavu původním, za to však obnovili a okrášlili celý ohromný chrám.

Roku 1165. viděl Jan z Würzburgu na pouť své do Jerusalema vnitřek Božího hrobu skvostnými mosaikami ozdobený. Avšak okrasa tato netrvala dlouho, neboť poutníci loupali sobě kaménky z mosaikových obrazův a brali na památku, tak že brzy mosaika zmizela. Za to vyloženy byly stěny bílými mramorovými deskami, jež poutník Villebrand z Oldenburgu r. 1212. viděl a připomíná. Roku 1244. strhli však loupeživí Křešmiovci desky tyto a mnohé z nich rozbili. Křesťané však brzy zase nové si pořídili a všechny stěny Božího hrobu jimi pokryli mimo strop, jenž čmoudem svěc a lamp tam neustále hořících celý začerněn byl. R. 1555. započal P. Bonifác z Ragusy, kustos svatě země, z řádu

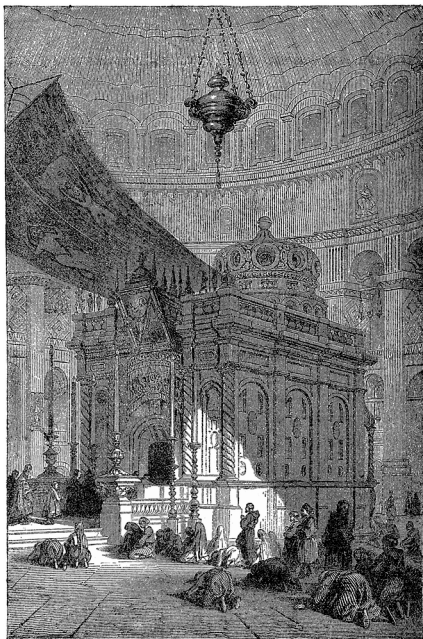
františkánů, důkladnou obnovu celé kaple Božího hrobu. Při tom zvedl u přítomnosti mnoha svědkův i onu mramorovou plotnu, již sv. Helena vlastní lůžko Krista Pána byla pokryla. Co tam uviděli a nalezli, o tom vypravuje dotčený kněz v listu svém následovně:

•Poněvadž nutno bylo nové zdvo více upevniti v základech, odstraněny všechny desky stěny pokrývající až ku podlaze, a tu objevila se nám skála, v níž Boží hrob vytesán byl. I dva malované obrazy andělů jsme spatřili, z nichž jeden držel pásku, na níž psáno bylo: »Vstalt jest, není ho tuto.« Druhý anděl ukazoval na hrob Páně a měl nápis: »Vizte místo, kam jej byli položili.« Oba obrazy tyto však hned vybledly, jakmile vzduch na ně působiti začal. I plotnu alabastrovou zvednouti jsme musili, již sv. Helena lůžko Páně byla pokryla, aby na ní mše svatá sloužiti se mohla. A tu uzřeli jsme přesvaté ono místo, kde Pán a Spasitel náš až do třetího dne odpovíval, a nám zdálo se, že vidíme samo nebe otevřeno. Viděli jsme i stopy nejsvětější krve smíchané s mastí, kterou tělo Páně pomazáno bylo. Uprostřed ve hrobě samém nalezli jsme kus dřeva, zabalený v drahocennou, zlatem vyšívanou látku. Avšak jakmile jsme se toho dotkli, rozpadlo se vše v prach, jen několik zlatých nití zůstalo z vyšívání nám v rukou. I několik nápisů na pergameni našli jsme, ale písmo bylo tak vybledlé, že jsme ani jednu souvislou větu nevyčetli. Na začátku jednoho ná-

pisu jsme přece shledali slova: »Helena Mag., t. j. Helena Magni Constantini,« česky: »Helena, Konstantina Velikého matka.« Nápis tento svědčí, že dřevo

novou deskou mramorovou 27. března 1555, která posud se tam nalézá.

I zevně byla kaple Božího hrobu nově vyzdobena. P. Bonifác pokryl stěny

Chrám Božího hrobu.

bylo částí sv. kříže, již sama sv. Helena tehdy zde byla uložila. Až potud zpráva P. Bonifáce.

Když byli všichni přítomní zbožně hrob Páně uctili, pokryl jej P. Bonifác

vnější podobnými bílými plotnami jako uvnitř, ozdobil sloupky, které nahoře oblouky spojil. Kapli andělskou zvětšil v podobu krychle a dvěma okny opatřil. Tak uviděl svaté toto místo i náš krajan

poutník Krištof Harant z Polžic, jenž r. 1598. Jerusálém navštívil a cestu svou zevrubně vypsál. Ve stavu tomto zůstala kaple Božího hrobu až do r. 1808. Toho roku totiž vznikl v ohromné kapli chrámové, právě nad kapli Božího hrobu, veliký oheň, jež pryč nesjednocení Řekové založili, aby se snáze svatyně zmocniti mohli. A úmysl tento se jim také podařil. Katolíci nemohli hned tak veliký náklad na opravu nésti, i dosáhli toho Řekové podplacením, že směli netoliko kapli znova vystavěti, nýbrž i na kapli Božího hrobu všelijaké změny učiniti. Kaple tato ušetřena byla jako zázrakem zhouby požáru, proto bránili františkáné všelikeré změně. Avšak nic platno — moc jde nad právo. Řekové si penězi získali dovození tureckého sultána, odstranili skvostné plotny mramorové vnitř kaple a nahradili je nemotorným zdivem. Zároveň prorazili kamenný strop, jenž při všech obnovách až posud byl obstal a učinili místo něho klenutí s otvory. Celá tato oprava byla nešťastná a znešvaruje vnitřek kaple nesmírně.

Zevnějšek ponechali sice, jak byl, toliko latinské nápisy všude pečlivě odstranili a řeckými nahradili.

A v takovém stavu jeví se nám kaple Božího hrobu až podnes. Kaple tato stojí úplně pro sebe pod velikou chrámovou kuplí, má 8 metrů 25 centimetrů délky, 5 metrů 55 centimetrů šířky a 5 metrů 50 centimetrů výšky (s vízkou a kuplí asi 12 metrů). Průčelí kaple hledí k východu a jest čtyřmi sloupy ozdobeno. Uprostřed nad vchodem jsou tři obrazy, dva malované a jeden polovypouklé práce, všechny představují zmrtvých vstání Páně. Před obrazy těmito, které po jednom patří františkánům, nesjednoceným Řekům a nesjednoceným Arménům, hoří neustále lampy. Před vchodem jsou po obou stranách lavice, sedadla to pro duchovenstvo při bohoslužbách. Za lavicemi stojí vy-

soké svícny, patřící oněm třem vyznáním, které právo mají v kapli mši sv. sloužiti, totiž katolíkům, nesjednoceným Řekům a nesjednoceným Arménům. Vchod jest uprostřed a jest toliko 1 metr 78 centimetrů vysoký a 86 centimetrů široký.

Kaple sama rozpadá se uvnitř ve dvě oddělení: první jest »kaple andělská,« má 3 metry 45 centimetrů šířky a 2 metry 90 centimetrů hloubky. Stěny jsou bílými deskami mramorovými pokryty a sloupy ozdobeny. Dnem i nocí hoří zde 15 lamp. Uprostřed leží »andělský kámen,« část totiž onoho kamene, jenž hrob Páně zavíral a na němž se třem svatým ženám anděl byl zjevil. Ostatek kamene toho slouží na hoře Kalvarii za oltář. Kámen leží na podstavci a obložen jest bílým mramorem, má délky i šířky 29 centimetrů. Z této kaple »andělské« vede malý, nepravidelně ve skále vytesaný vchod, mající 1 metr 33 centimetrů výšky a 66 centimetrů šířky, do vlastní kaple Božího hrobu. Kaple tato, jedno z nejposvátnějších míst na oboru zemském, jest malá svatyněka, toliko 2 metry 7 centimetrů dlouhá a 1 metr 93 centimetrů široká. Stěny skály pokryty jsou bílými plotnami, aby ušetřeny byly před hrabivostí mnohých poutníků. Na straně severní u stěny jest přesvaté lůžko Pána Ježíše Krista. Lože toto jest prohlubenina ve skále vytesaná, 65 centimetrů nad podlahou a jest 1 metr 89 centimetrů dlouhá a 93 centimetrů široká. Kolem lůžka ze tří stran jest zřízena římsa 30 centimetrů široká, nad vlastním ložem 40 centimetrů zvýšená, na níž se klade přenosný oltář pro nejsv. obět mše svaté. Zadní strana nad hrobem Páně ozdobena jest třemi obrazy, z nichž prostřední náleží nesjednoceným Řekům, na pravo nesjednoceným Arménům a na levo katolíkům.

Všecky tři znázorňují slavné zmrtvých vstání Páně. Obraz katolíků jest skvostný,

53 drahokamy okrášlený, dar to nebožtíka kardinála Antoneliho z roku 1876. Před obrazy stojí svícny a se stropu visí 43 lamp, z nichž 13 náleží katolíkům. Lamy tyto jakož i svíčky hoří dnem i noci. Denně koná se zde bohoslužba, a sice mají právo františkáni dvě tiché a jednu zpívanou mši svatou sloužiti, nesjednocení Řekové a Arméni smí toliko po jedné bohoslužbě denně zde konati.

Ku konci pak k vůli celosti náčrtujeme i další osudy celého chrámu Božího hrobu. Jak již podotknuto bylo, spojili křižáci všechny svatyně na hoře Kalvarii pod jednou střechou v jednu ohromnou budovu chrámovou. Bohumír Bouillonský, první křesť. král jerusalémský, založil při chrámě tomto kapitolu 20 kanovníků, jež bohatě nadal. Roku 1183. byl Balduin V. jako pětiletý hoch ve chrámě Božího hrobu slavně na krále korunován. Čtyři léta potom padlo království jerusalémské zase v ruce Turkův a křižáci opustili město, jež již uchrániti nemohli. Chrám Božího hrobu stál nyní zde opuštěn a pustl, proto prodal jej r. 1188. sultán Saladin Syřanům. R. 1192. obdržel biskup saliburský v Anglii dovolení od téhož sultána, že směl dva kněze s jáhny do Jerusalema odeslati, kteří by pečovali o chrám Božího hrobu a bohoslužbu zde konali. Roku 1219. spatřil poutník Thetmar chrám tento zcela zpuštěný, ba pravi, že v Jerusalemě tehdy ani křesťanů nebylo. Avšak téhož ještě roku ujali se opuštěné svatyně řeholníci nového, sv. Františkem z Asissi založeného řádu, františkáni, a sloužili zde mši svatou. Roku 1229. získal císař Bedřich II. vyjednáváním Jerusalemem křesťanům znova. Provázen jsa skvělým komonstvem, přibyl císař do Jerusalema a chtěl se ve chrámě Božího hrobu na krále jerusalémského dáti korunovati. Jelikož však tehdy v církevní klatbě stál,

nesúčastnilo se kněžstvo slavnosti této. Tu císař sám vzav korunu s oltáře, sobě ji na hlavu posadil. Panství křesťanů netrvalo však dlouho. Moslemové zmocnili se města zase. R. 1342. ustanovil papež Klement VI. františkány na věčné časy strážci Božího hrobu a všech posvátných míst v Palestině.

R. 1607. obdrželi židé za 5000 dukátův od sultána Achmeda I. dovolení ke zbourání chrámu. Avšak na zakročení vyslance benátského k barbarskému dílu tomu nedošlo. Dne 12. října 1808 vypukl strašný požár, v němž ohromná kuple chrámová zničena byla. Nesjednocení Řekové vystavěli ji pak svým nákladem a také za to panství nad chrámem si osobují. Stateční františkáni musí neustále na stráži býti, aby lstiví Řekové některou svatyni aneb oltář sobě nepřisvojili. Že katolici vůbec ještě smějí zde bohoslužbu konati, jest zásluhou františkánů, jimž katolický svět za to k velikým díkům zavázán jest. Aby dnem i noci na stráži byli, musí někteří z nich ve chrámě v úzkých, vlhkých a tmavých komůrkách bydleti, ba mnozí prolili již krev svou, ano i život položili na obranu práva katoliků na posvátná tato místa. Zaslужují proto vši měrou, aby katolici celého světa, jimž hrob Páně tak drahou a svatou jest památkou, za ně se modlili a také hmotně, hojnými podporami jim pomáhali. Proto také sbírá se ve chrámech našich v pašijovém témdni pro »Strážce Božího hrobu v Jerusalemě.«

Kdykoli padne zrak náš na kříž Kristův, vzpomeňme si na jeho svatý hrob. Na kříži zemřel za nás Spasitel, z hrobu vstal zase k životu věčnému, aby dokázal Božství své a nám naději dal na radostné jednou zmrtvých vstání. Kéž nám popřáno bude jednou slavně »Alleluja« v nebi zpívatí!

Duše lidská.

1. S Bohem.

Jak šťastně kráčí světem
vždy duše s Bohem v žiti,
ji cesta stlána květem,
ji spásy světlo svítí.
A duše s Bohem dlíci
jest Boží milé dítě,
ji ďábel hněvem tlící
v své nemůž' lapit síť.
Ta duše blahem dýše,
jež Boha stále chváli
a touhou vzlétá výše
ke svému nebes Králi.
V ní plamen stále hoří,
jenž chyby duše szírá,
jenž dilo řábla boží, —
a duše Pánu zmirá.

2. Bez Boha.

Chladno, pusto bývá v duši,
bez Boha když žije,
ďábel její pokoj ruší
jak otravná zmije.
Duše taká stále hledá,
co by skytlo klidu, —
toho však jí satan nedá, —
ten v ní množí bídu.
Duše taká nemůž' zraků
pозdvihnouti k Pánu, —
honí se v ní spousta mraků,
cítí blesku ránu.
Když se blíží smrti doba,
v Boha sotva doufá;
vždyť ji tisíť řábla zloba,
— duše taká zoufá.

Fr. P. Kostk.

Církev katolická dobroditelkou společnosti lidské.

Na obranu podává Boh. Hendl. (Č. d.)

3. K věkovitým památníkům milosrdné a účinné lásky církve katolické k lidstvu patří také rozličné ústavy pro nemocné, čili jedním slovem nemocnice a chorobince. I v ohledu tomto nebyl nikdo před církví katolickou činným a pečlivým. Narodové pohanští neměli citu pro ubohé nemocné, zůstávali je osudu, ba vyháněli je v místa pustá a nehostinná, kde bídě ubožáci hynuli. I u starých Židů nebylo lépe. Vímeť z evangelia, že nemocní, nejhorší nemoci stížení, málomocní, nesměli býti doma trpěni, nýbrž že na poušti v opuštěnosti život trávit musili. U Spartanů vydán byl i zákon, že všichni, kdož nezhojitelně nemocní jsou, utraceni býti mají. poněvadž, jak se dí, neužitečními členy společnosti jsou. Z toho vidno, že člověk nemocný nenalézal útrpnosti, považován byl za zkažené zboží, jehož nelze užívat, a proto vydán byl záhubě. Nikomu ani na mysl nepřišlo, aby se byl o také ubožáky staral, neřku-li, aby sám se službě jejich obětoval.

Jinak však jednala církev katolická. Pamětliva jsouc učení zakladatele svého Ježíše Krista, jenž podobenstvím o milosrdném Samaritánovi tak krásně účinnou lásku k bližnímu naznačil, pamětliva jsouc i hojné odplaty, již Kristus zaslíbil těm, kdož ve jménu jeho milosrdenství činí, řka: »nemocen jsem byl a vy jste mne navštívili.« spatřovala církev v každém ubohém nemocném trpícího Spasitele samého a ujímajíc se ho, ošetřovala jej láskyplně a pečlivě v domech k tomu cíli zvláště zařízených. Tak povstaly početné ony »špitály« netoliko po městech, nýbrž i po vseh, ba i na neschůdných horách, na př. na hoře sv. Bernarda, kde uprostřed věčného sněhu »špitál« pro nemocnéle počestné zřízen byl. Ano celá bratrstva a řády mužské i ženské vznikly v lůně církve katolické, které si úlohou vytkly život svůj obětovati na úlevu ubohých nemocných. Tak povstal řád »milosrdných bratří«, založený svatým Janem z Boha, v jejichž, po celé zemi rozšířených nemocnicích, tisíce tisíců

chudých nemocných ročně ošetřováno a léčeno bývá. Pak vznikla i kongregace „milosrdných sester“ rozličných příjmení, jichž zásluhy o nemocné nesmrtelné jsou, a které zřejmě dokazují, čeho církev dokázati schopna jest v lásce k bližnímu.

Neboť není zajisté nic člověku odpornějšího a hroznějšího, nežli celý svůj život ve „špitále“ s nemocnými a v službě jejich strávit. Přecháště noci probditi, zkažený špitální vzduch dýchat, přemáhati osklivost, kterou mnohé nemoci vzbuzují, pohlížeti na hrozné bolesti, slyšeti netrpělivé stesky a nářky, ba zhusta i bohaprázdné, zoufalé výkřiky, hleděti na smř, která tak často v rozličných se zde jeví způsobech; jakého je tu třeba sebezapírání, jaké tu třeba síly vnitřní a vytrvalosti! Jenom láska, která z Boha se zrodila a jako dítě na Otce, na Boha zírá, jest s to, aby takové břímě a tak hrdinně po celý život nesla.

Věru, kdyby církev katolická ničeho jiného na úlevu bídy lidské nevykonala, nežli že vzbudila řády a bratrstva péči nemocných se věnující, již za to zasloužila by si nehynoucích diků člověčenstva. Pozorujmež jenom na okamžik takovou sestru milosrdnou ve špitále. Tam leží značný počet, mnohdy kolik set nemocných ubožáků, kteří buď svou vinou nebo nestěším na lůžko bolesti uvrženi jsou. Jako anděl přistupuje milosrdná sestra k jednomu každému, tu lék podávajíc, tu rány čistíc a obvazujíc, tam pot s čela stírajíc, všude těšíc a povzbuzujíc. Všem upravuje bolestné lože, ošetřuje všechny jako matka milé dítky a neustává, až vidí, že lépe jest, a že alespoň úlevy našli v bolestech svých. Ani reptání a netrpělivost trpících, ani rouhání se a zloba zoufalých, ani osklivost a únava, ba ani nejčernější nevděk nejsou s to, aby přemohly laska-

vost a trpělivost milující ošetřovatelky. I vlastní potřeby ustupují do pozadí, vždyť po celodenním namáhání ve službě nemocných ani spánku si nedopřává, neboť i tu sedí polobdíc u lože nemocných, aby hned po ruce byla, nebo modlí se k Bohu za ubohé trpící, jež nezná, a jež nikdy více, až opustí špitál, nespátí. A tak pracuje, tak bdí a modlí se milosrdná sestra den po dni, po celý čas za nemocné, až buď Bůh je uzdraví nebo k sobě povolá. Ale ani tu nepřestává láska jejich. I o mrtvé starají se tyto andělé v těle lidském, připravujíce jim slušný, křesťanský pohřeb a modlíce se vroucně za spásu duší jejich. Věru, život a působení milosrdných sester musí každého naplniti největší úctou a největším obdivem. A jak dobrých, neocenitelných služeb prokázaly již v čase války v lazaretech polních! S jakou srdnatostí a vytrvalostí ošetřovaly raněné vojiny, z nichž většina uzdravení své po Bohu jen převeliké jejich obětavosti a péči vděčí. Zdaž se může v ohledu opatrování nemocných placená ošetřovatelka s milosrdnou sestrou měřiti? Ani zdaleka ne, neboť nemá lásky té, která z Boha jest a která pro odplatu Boží dobře činí. Proto také bývají nemocnice řeholních bratrstev a řádů vždycky plné, neboť mají nemocní pevnou a jistou naději, že se s nimi bude vždy co nejpečlivěji a nej-laskavěji zacházeti, a že také o to postaráno jest, aby bez Boha nezemřeli, nýbrž v čas ještě sv. svátosti přijali. Tak pečuje láska křesťanská o tělo i o duši zároveň. Tak jeví se nám církev katolická pravou dobroditelkou lidstva, neboť lásku svou k bližnímu trpícím dokazuje zřejmě jak nemocnicemi, jichž před ní nebývalo, tak zvláštními řády řeholními, věnujícími se cele péči o ubohé nemocné.

(Přístě dále.)

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část dalki.)

Zbývá nám nyní krátce ještě rozjímati o tom:

2. Jak víra nás vede k životu věčnému.

Víra vede k životu věčnému každého, jenž přijímá v sebe její životní sílu. Avšak tato vnitřní síla víry často bývá oslabena (ochromena). Víra bývá v duši uvězněna způsobem nejvyšší nehodným tak, že není s to, aby panovala nad převrácenou vůlí lidskou.

Jak mocně může a má působiti víra v člověku, to zřejmě vysloveno jest ve výroku samého Pána našeho: »Amen, amen pravím vám, že kdo slyší slovo mé, a věří tomu, kterýž mne poslal, má život věčný a nepřejde na soud: ale přešel ze smrti do života.« (Jan 5, 24.) Podobně důrazně praví však Kristus Pán zároveň, že víra může tu sice býti neužitečnou, ano že může býti k zavržení. »Ne každý,« čteme v evangeliu (Mat. 7, 21—23), »kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského; ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích je, ten vejde do království nebeského. Mnozíť mi řeknou v onen den: Pane, Pane, zdaliž jsme ve jménu tvém neprořekovali, a ve jménu tvém zlých duchů nevymítali a v tvém jménu divů mnohých nečinili? A tehdyť význam jim: Nikdy jsem vás neznal; odejděte ode mne, kteří činíte nepravost.« Několik slov o každé z těchto pravd postačí nám k objasnění jejich významu.

Víra nutně a přirozeně vede k životu, poněvadž nás spojuje s Bohem, zřídlem života. Věrou oslavujeme Boha, vyznávající jeho pravdomluvnost; věrou poznáváme vůli Boží tak, že ji můžeme plniti; věrou dovidáme se o příslibech Božích, abychom z nich čerpali užitek. »Jděte, zvěstujte evangelium všem tvo-

rům,« pravil božský náš Vykupitel. Evangelium znamená blahou zvěst. Víra působí, že nasloucháme této blahe zvěsti a ji s radostí vítáme. Víra vypráví nám o Bohu neskončeně dobrotivém, krásném, lásky plném a milostivém. Ona nám praví, že tento Bůh je naším Stvořitelem, jenž nás stvořil ku své oslavě. Věrou nabýváme vědomosti o věčné blaženosti, připravené těm, kteří Boha milují a jemu slouží; dále o milostech, jež se jim nabízejí k pomoci; o velké moci modlitby. Víra nám praví, že Bůh nejen na nás čeká, by nás k sobě vzal do nebe, nýbrž že i sestoupil s nebe na zemi, aby za nás žil a umřel: že tajemně zůstává na zemi, aby nám byl pokrmem; že nám dal své svaté a anděly a svou nejblahoslavenější Matku za přímluvce. Jak by neměla víra učiti nás takovým pravdám přirozeně naváděti nás, abychom se zrekli hříchu a žili Bohu a takto nás přivedli do života věčného? Sv. Pavel, dokázav duše nesmrtnost a těla vzkříšení, pravil: jsou-li tyto nauky toliko smyšleny, tož je život křesťanův světu odumřelý bláznovstvím, tož jediná moudrost je zahrnuta v zásadě pohanů: »Jezme a pijme, zitra zemřeme.« (1. Kor. 15, 32.) My ale věříme, že, ačkoliv zitra zemřeme, následuje po smrti soud, a po soudu nebe anebo peklo, a to navždy. Nebyli bychom tudíž blahovíni, kdybychom nepřipravovali se na smrt, soud a věčnost?

Nerozumní lidé jsou a bývali vždycky mezi křesťany, ač měli milost víry. Oni učinili násilí své víře. Sv. Pavel nařiká na pohany, že jsouce při rozumu »pravdu Boží nespravedlností zadržují« (Řim. 1, 18). Mnohem přísněji pak soudí ony křesťany, jižto zapuzují vyšší milosti víry. »Zapřeli svou víru a jsou horší než

nevěřící, mluvící o odpadlících, nýbrž o křesťanských rodičích, zanedbávajících své povinnosti a dávajících pohoršení.

Mnozí vzpírají se náboženství, poněvadž obsahuje v sobě tajemství. Tato výtká však je na výšost nerozumna. Náboženství, vypravující nám o neskončeném Bohu, musí obsahovati v sobě tajemství. Stává tajemství v životě a v chování lidí vzhledem k jejich víře, jež jsou nade všecko nerozumná. Objasním, co tím míním.

Božská bytost je tajemstvím. Víme jistojistě, že Bůh je; víme, že je nekonečný a věčný, počátek a konec všech věcí. Ale to vše nemůžeme chápati. Začneme-li přemýšlet o bytosti, jež je bez počátku a nezměnitelná, nemůžeme tomu dobře porozumět; ocneme se ze světla ve tmě nebo lépe řečeno, jsme oslněni přílišným světlem. Bůh je tedy tajemstvím, což nejvýš rozumno; Bůh musí ve své bytosti být nám tajemstvím. Ale jak lidé se chovají k takovému Bohu, je též tajemstvím, ale nikoli vznešeným a božským, nýbrž tajemstvím plným hanby a potupy pro lidi tyto. Kdyby věřící v něho byli hrdými na to, že jsou jeho tvory, kdyby jemu se klaněli a jej milovali a o něm se svatou úctou mluvili; kdyby žili, by jenom jemu se zalibili a mohli mít naději, že tam jednou dospějí, kde naň patřiti mají, bylo by vše dobře; všichni jednali by rozumně. Věřiti však v Boha a ani se ho nebáti, ani ho nemilovati; v něj věřiti, a sotva před ním pokleknouti ku prosbě neb chvále; v něj sice věřiti, ale tuto viru ne jinak než leda tím vyznávati, že berou Jméno jeho nadarmo, je hanobí a uráží; v něj věřiti a přece se stydět, jemu sloužiti; v něj věřiti a mít ho k posměchu, ano dokonce i mysliti, že dovedou jeho jsoucnost upřítí vzdor tomu, že On vyhrožuje peklem — toť jednání křesťanů nerozumných, a já pravím: toť nepocho-

pitelné tajemství, hanebné a hrozné tajemství!

Bůh připravil, jak víra nás učí, hříšníkům peklo. Stále a stále sice ujišťoval, že nechce smrti hříšníkovy, ale že nekající hříšník strádá hněv Boží proti sobě na den soudný. V tom ovšem obsaženo tajemství! Rozumíme, že Bůh je spravedlivý, ale nechápeme, jaké zlo je hřích, aby zasluhoval tak hrozný trest. Netřeba diviti se, že omezení tvorové nejsou s to, aby změnili urážku na nekonečném Bohu spáchanou a že zvláště hříšník nemůže vystihnouti propast svých hříchů a vlastní zpodilosti. Pravím proto: Peklo musí být plno tajemství! Ale uvažme jedno tajemství, jehož by nemělo být. Toto spočívat v tom, že lidé věří sice v peklo, a přece se ho nebojí, ano o něm ještě vtipkují, že v hněvu zařikají bližního svého do pekla, a neobávají se o svou duši. Jsou si vědomi hříchů, za něž zasluhují peklo. Kráčeji na pokraj hluboké propasti. Mohou zemřít každou chvíli, a kdyby takto zemřeli, klesnou do pekla a budou ztraceni na věky. To věří, a přece žijí dále v hříchu; smějí se a žertují, hoduji vesele, spí klidně a baví se rozmarně, až pojednou probouzejí se v ohni, jenž nikdy neuhasne. Jejich lhostejnost změnila se v červa, který nikdy neumírá, a jejich smích proměnil se v pláč a skřípění zubů. To nazýváme podivné a tajemné; to nikdo nemůže zastávat; to žádný člověk nedovede vysvětliti.

Jest ještě jedno veliké tajemství. Spravedlivý a svatý Bůh miloval lidi v jejich nízkosti a poníženosti tolik, že se navždy spojil s jejich přirozeností a tak umřel za ně na kříži. Toť tajemství tak podivuhodné, že sami andělé, tuším, ne o mnoho více než my je chápou. Ale ptám se: myslí někdo, že andělé chápou následující věc? Čím to totiž jest, že lidé, ačkoliv uznávají tajemství našeho

vykoupení, přece zůstávají lhotejnými vzhledem k lásce svého Vykupitele? že na mši svatou, v níž koná se památka jejich vykoupení, kteréhožto v ní účastní se stávají, patří jako na nějaký omrzělý obřad? že se vyhýbají přijetí Těla a Krve Páně, jakoby to byl jed tělu a duši? Což mají souditi andělé o člověku, jenž nyní žehná se sv. křížem a při vyslovení nejsvětějšího Jména hlavu kloní, za několik okamžiků však Jména tohoto v hrozném klení zneuctívá? aneb jenž se prohlašuje býti nepřitelem kříže Kristova svým opilstvím aneb svou nečistotou? Chápou-liž andělé takové počínání, aneb jest jim ono tajemstvím? Nám aspoň bylo by to něco nepochopitelného, kdybychom toho nikdy nebyli viděli, ale jen slyšeli, že se to přihodilo někde na některém tělese nebeském. A přece zjev ten je praobyčejný. Nedivíme se tomu, nýbrž máme všechno to za věci zcela přirozené.

Vylíčil jsem právě stav křesťana, jenž úplně v zajetí drží svou viru a ji takoruka vrhá do hlubokého vězení. Tam leží vyladová, churava, skoro mrtva. Zdali pak je ale mezi námi jediný

člověk, jenž by popřával své víře plnou svobodu? Vira je volná, kdy v nás neomezeně může panovati. Vira je zrozena ku panování a šťasten muž, nad kterým panuje neomezeně a sama vládne. Duše takového muže je ráj, jeho podíl: věčný život. Takový bude sám panovati v království nebeském; jestiž zvláštní miláček Boží. Bůh nazývá ho svým spravedlivým „můj spravedlivý žije z viry.“

Prosme tedy Boha, původce a dokonatele naší viry, jenž nás z temnosti přivedl v podivuhodné světlo své, jenž nás znovu zrodil na křtu a vložil tento výborný dar milosti v duši naší, prosme ho, aby rozmnožil naši viru, odstranil všechny její překážky, milostí svou přivedl nás v úplnou poddanost a konečně korunoval tuto milost patřením naň. Prosme jeho nejbl. Matku, Marii Pannu, která pro svou viru od Ducha sv. byla velebena, za onu čistotu a poslušnost srdce potřebnou k dosažení pravé blaženosti, a by nás konečně přivedla k této věčné blaženosti, ana jest stálým cílem jakož i patričníou odměnou za život u víře.

(Přístě dále.)

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Část dalsí.)

Vlásenkáři.

Stít: Ve stříbrném poli ženská hlava s kadeřemi. Korouhev červcová a stříbrná. Patronka: Sv. Mari Magdalena, jež svými dlouhými vlasy nohy Páně utírala. (Viz stať o hřebenařích.)

Voskaři.

Stít: V modrém poli zlatý úl. Korouhev modrá a zlatá. Patron: Sv. Ambrož, jemuž se kolem úst, když byl ještě dítětem, usadil roj včel, čímž

zázračně prorokována jeho příští libezná výmluvnost.

Sv. Ambrož, biskup milánský, učitel církevní, narodil se r. 340. z rodičův urozených, vznešených; otec byl císařským místodržitelem v Gallii a sídlil ve starobylém městě Trevíru. Když otec zemřel, odstěhovala se matka vdova s dětmi do Říma, kdež se Ambrož oddal studiu právnickému. Výtečné vědomosti a převzácná výmluvnost dopomohly mu k nejvyšším úřadům státním; stal se i on místodržitelem císařským v Ligurii

a Emílii, severních to krajinách italských. Bůh však vyvolil si Ambrože k úřadu čestnějšímu.

Roku 374. zemřel biskup milánský Auxencius. Když se kněžstvo a lid shromáždili, aby volili nového biskupa a bludaři tamější hrozili při tom vzpourou, přikvapil místodržitel Ambrož do chrámu a napomínal všech k mírnosti a pokoji, mluvě vážně a přemoudře. Z nenadání ozvalo se dítě v zástupu: »Ambrož budiž biskupem!« Všecko shromáždění zvolalo taktéž: »Ambrož budiž biskupem!« Stalo se, ač Ambrož tenkrát byl jenom katechumenem. Císař Valentinian se radoval této volbě a potvrdil ji. Ambrož přijal svatý křest a 4. prosince téhož roku 374. po předchozích ostatních svěceních posvěcen biskupem.

Svůj převznešený úřad začal tím, že veškeré jmění daroval církvi a chudině. S touto dobrotivostí, vlídností a láskou spojoval však též ráznost a neohroženost, nečada se v pravdě a právu zvíklati žádným člověkem, sebe vznešenějším a mocnějším. V Soluni zabít císařský velitel a několik jeho důstojníků od vzburivšího se lidu. Císař východořímský Theodosius I. v prudkosti usoudil, že má za to všecko obyvatelstvo soluňské smrti býti potrestáno. Ačkoli ho svatý Ambrož i jiní biskupové s takoveto strašné pomsty všim způsobem sráželi, přece usmrčeno v divadle 7000 lidí. Když potom Theodosius zavítal do Milána a šel jednoho dne do kostela, zastoupil mu sv. Ambrož cestu, pravě, že nesmí do kostela, kdyžtě takový zločin spáchal. Odvolával se císař na Davida, že prý také zhrěšil, načež mu sv. Ambrož odpověděl: »Následoval-li's hřešícího Davida, následuj též kajícího Davida!« Císař poslechl, přijal ochotně veřejné pokání a teprve za osm měsíců přijat jest opět do společnosti věřících.

Sv. Ambrož byl výtečným kazatelem;

jeho kázáním děkoval svatý Augustin ze svého obrácení. Výmluvným jazykem a obratným pérem bojoval šťastně proti zbytkům pohanské modloslužby a proti bludům arianským. Svými knihami, jichž se nás dochovalo 29, svými listy, jichž máme 92, jakož i bohonadšenými řečmi zasloužil si sv. Ambrož, že jest od církve svatě prohlášen učitelem církevním.

Několik překrásných církevních písní od sv. Ambrože složených až dosud se zpívá, zejména »Te Deum laudamus -- Bože, chválíme Tebe.«

Zastávav 23 let těžký úřad biskupský, zesnul svatě v Pánu 4. dubna 397; památka jeho slavi se 7. prosince.

Vozkové.

Štit: V modrém poli na zelené půdě zlatý vůz. Korouhev modrá a zelená. Patronka: Svatá Kateřina Alexandrijská s kolem rozvráceným. (Viz stat o knihtiskařích.)

Zahradníci.

Štit: Ve stříbrném poli zelený strom s obnaženými kořeny. Korouhev zelená a stříbrná. Patronka: Svatá Dorota s květinami, růžemi a ovocem.

Vznešený měšťan římský Dorus měl hojnost statků pozemských: všecko však opustil za hrozného pronásledování křesťanův a vybral se s manželkou Theou a s dcerama Kristou a Kalistou do Cesaree, hlavního města maloasijské krajiny Kapadocie. V Cesarei narodila se zbožným manželům třetí dcera, kterouž biskup pokřtíl a Dorotheou nazval, dav jí takto jméno složené ze jména otceva a matčina; my bychom řekli Bohdanka.

Povyrostši Dorota převyšovala všechny panny cesarejské krásou, zbožností a moudrostí. Vladař zemský Sappiricus, pohan, poznáv uslechtilou tu pannu, chtěl ji míti manželkou. Bohdanka odmítla dotěrného Sappiricia, řkouc, že jejím ženichem jest Kristus, jenž si ji svou

krví vykoupil. Dioklecianské pronásledování křesťanů bylo odbytému vládaři vitanou příležitostí, aby Dorotu pohnal před svou soudnou stolicí. Soudě pravil jí: »Povolal jsem tě, abys k rozkazu našeho mocného císaře obětovala bohům.« Svátá panna odpověděla: »Bůh nejvyšší mně přikázal: Pánu Bohu svému se klaněti a jemu samému sloužiti budeš. Považ sám, sluší-li více poslouchati panovníka zemského než nebeského, člověka více než Boha? I císařové jsou lidé smrtelní.«

Sapricius: »Chceš-li se vyhnouti trestům, odlož svévoli a obětuj bohům, sice budeš donucena mukami strašnými pro příklad jiným.«

Dorota: »Všechněm dám příklad právě bázně Boží, aby se báli jeho a nikoliv lidí nesmyslně zuřících, kteří si vedou jako zběsilí psi, již trhají lidi nevinné, kousajíce, kdo jim v cestu přijde.«

Sapricius: »Vidím, že nemíníš zanechat svého vyznání, že chceš zemřít jako mnozí před tebou smrti násilnou. Rozmysli se, obětuj, nebudeš mučena!«

Dorota: »Muky, které mně chystáš, pomínou; ale muky pekelné budou trvati na věky. Chci-li ujeti mukám věčným, musím snést muky časné; pravil Pán můj: Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duše zabiti nemohou; nýbrž bojte se raději Toho, který může i duši i tělo zatratiti do ohně pekelného.«

Po té natažena utílá panna na skřípec, vhozena do varčícího oleje. Bůh ji uchránil všeho úrazu. Uvězněna a bez pokrmu i nápoje nechána devět dní. Bůh sám ji živil. Devátého dne opět souzena; měla se klaněti pohanské modle. Padla na kolena a modlila se k Pánu Bohu. Zahřmelo, zablysklo se, a modla ležela na zemi roztržena. Mnozí pohané tímto zázrakem obrácení, ale Sapricius zuřil vždy víc a více. Sv. Dorota pověšena, bičována, železem trhána a pochodněmi pálena. V žaláři zase ozdravěla.

»Už jsi dost potrestána,« pravil Sapricius, »poslechni přece,« a kázal svatou mučenicí zavést k jejím sestrám Kristě a Kalistě, jež byla hrůza smrti svedla k odpadlictví; měly i Dorotu přemluvit. Ale ejhle, přítomnost Dorotina a libezná slova její obrátily pobloudilé sestry; modlitba dilo to dovršila; litovaly svého hříchu a mučnickou smrtí usmířily spravedlnost Boží; jsou v kotli spáleny.

Sv. Dorota znova na skřepci mučena. »Ještě nikdy,« pravila, »nepocítila jsem takové radosti jako dnes; vyvalal jsem podvodníku duše svých sester a získala je Pánu Ježíši. Veliká hostina stroj se dnes na nebesích. Andělé jásají, proroci, apoštolé, mučenici se radují. Pospěste katané, abych i já brzy užila radosti nebeských. Již dávno toužím po Choti svém; v jeho zahradě budu růže a jablka trhati a věčně se radovati.« Pálena pochodněmi, bita pěstmi do obličeje. Konečně poručeno, aby byla mečem státa.

Vedli ji branou z města. Lidu slo množství veliké. Theofil, soudní úředník, posměšně prosil svatě panny, aby přý mu poslala těch krásných růží a jablek, jež bude trhati v zahradě svého Ženicha. Sv. Dorota mu slíbila. Theofil se smál.

Na popravišti klekla a modlila se. Ejhle, toho zázraku! Stanulo u sv. Doroty přesličné pachole v pláti nachovém, zlatými hvězdičkami posetém; v ruce mělo košíček se třemi růžemi a třemi jablky a podávalo jej svatě mučenicí; tato však pravila: »Milý bratříčku, zanes to Theofilovi.« Po té jest státa dne 6. února 303.

Theofil právě posměšně vykládal v paláci vladařově, co byl Dorotě pravil, a co ona mu slíbila. Z nenadání přistoupilo k němu pacholátko, podalo mu košíček, pravilo: »Tyto růže a jablka posílá ti má sestra Dorothea ze zahrady Chotě svého,« a zmizelo.

Theofil užasl a zvolal: »Kristus jest pravý Bůh!«

»Blázníš či žertuješ?« smáli se spoluúčedníci.

»Ani neblázním, ani nežertuji,« hájil se Theofil. »Rozum mne nutí, abych věřil, že Ježíš Kristus jest pravý Bůh. Považte! Máme ptec v únoru tuhou zimu; po celé zemi není zelené větvičky. Odkud tedy tyto růže, tato jablka? Posmíval jsem se Dorotě, pravil jsem jí, aby mně poslala ze zahrady Chotě svého růže a jablka. Stalo se. Pachole, jež dar tento přineslo, jest zajisté anděl Boží. Blahoslavení, kdož v Krista věří, kdo pro Krista trpí. Onť jest pravý Bůh; kdo ho ctí, vpravdě moudrý jest!«

Sapricius uslyšev, co se událo, zavolal Theofila a domlouval mu, že jmenuje uctivé jméno křesťanské, jemuž až dosud tak rázně odpíral; jaká prý to pošetilost vzývatí Boha, jenž od Židův ukřižován. Theofil háje se, pravil: »Ano, pro ono ukřižování bludně jsem se domníval, že Kristus Bohem býti nemůže; avšak nyní jsem poznal, že jest pravý Bůh, a lituji svého bludu a rouhání!« Proto mučen u skřepci a sťat.

Život a smrt svaté panny a mučence Doroty u veliké jsou vážnosti v našem milém národě slovanském. V některých krajinách chodí na výroční památku její odrostlá mládež s »Dorotou« a způsobem divadelním provozuje příběh ten. V písni pak pějeme:

Doroto, Ty panno stálá,
Tobě zní dnes naše chvála,
za tu krásu Tvoji ctnosti,
za lesk čistě nevinosti.

Světice, bled na nás dolů,
pros, ať v zápasu a bolu
Kristus také nám udílí
hojně útěchy a síly.

Ježíši, Ženichu panen,
Ty jsi lidské spásy pramen;
Tobě zvučná nechť se vzdává
po vše věky čest a sláva!

Zahradníky byli sv. Konon, svatý Seren, sv. Jonáš, sv. Fokas, sv. Valerik.

Sv. Konon, mučeník karmelský, narozený ve drahém nám městě Nazaretě, proslavil se za panování římského císaře Decia (249—251). Z Galilee odebral se do maloasijské krajiny Pamfylie a tam v městě Karmelee založil si krásnou zahradu, živě z ní sebe i chudé spolubratry a spolusestry křesťanské. Vladař Publius nemoha ho odvrátiti od viry Kristovy, kázal jej umučiti. Sv. Kononu svázaný nohy a hnán před vozem, až padl a duši vypustil. Připomíná se dne 5. března.

Sv. Seren, mučeník srémský, byl rodem Řek. Z lásky k Pánu Ježíši zřekl se statků, přátel a příbuzných i vlasti a vybral se do panonského města Sirmia (Sréma), tam kde nyní leží město Mitrovica (ve východní části Slavonie). U Sirmia si koupil zahradu a zahradničil, až dne 23. února 307 sťat pro Krista Ježíše.

Sv. Jonáš, mnich egyptský, žil ke konci III. a ve IV. století v klášteře muchonském 85 let a vzdělával velikou zahradu, kterouž vysázel velikým množstvím krásných ovocných stromů. Památka jeho připadá 11. února.

Sv. Fokas, mučeník sinopský, měl před branou města Sinope (u Černého moře) chaloupku a zahradu. Když i tam zuřilo pronásledování křesťanův, udán svatý zahradník náměstku císařovu. Posláni proň biřicové. Hledali ho, ale nemohli nalézt. Konečně vešli do chaloupky Fokovy, neznajíce ho. Fokas se právě obíral květinami a zpíval si píseň; přijal přichozí laskavě a pohostil je stědře, jak vůbec každého pohostinně přijímal, kdo k němu zavítal; ptal se též, koho že hledají. Biřicové uloživše mu přísne mlčení, vypravovali, že jsou od soudu vysláni, aby usmrtili křesťana Foku. Světec se té noviny nelekl, ale děkoval Bohu, že bude hodným učiněn koruny

mučnické. Poradil biřicům, aby u něho přenocovali, ráno že jim Foku ukáže.

Když soudní zřizenci ulehli, šel světec na zahradu, vykopal si tam hrob a připravoval se na smrt. Ráno pravil pochopům: »Fokas už nalezen, můžete ho hned zajati.« »Kde jest?« zvolali radostně. Světec odvětil: »Stojí před vámi! Já jsem, jehož hledáte!« Žoldnéri užasli a dlouho se nemohli odhodlati, aby usmrtili muže, jenž je tak laskavě byl častoval; že však viděli, kterak se Fokas na smrt mučnickou těší, vyšli s ním na zahradu, stali mu hlavu a pochovali jej ve hrobě, který si byl sám vykopal. Nad hrobem tím vystavěn po časech krásný kostel.

Zprávu o mučnictví sv. Foky zaznamenal sv. Asterius, biskup pontský († 410).

Svatý Valerik, poustevník, opat amienský, narodil se ve francouzské krajině auvergueské z rodičů chudobných. Když dospěl, stal se zahradníkem v klášteře sv. Kolumbána, později poustevníkem v krajině amienské, kdež mu král Chlotar II. i klášter vystavěl, jehož opatem Valerik se stal. Obrátil mnoho pohanů. 8. dubna 620 blaženě v Pánu zesnul.

Zámečníci.

Štít: Ve stříbrném poli dva zlaté klíče křížem položené, nad nimi a pod nimi visící zámky. Korouhev černá a stříbrná. Patron: Svatý Petr s klíči v ruce.

Sv. Petr, knížeapoštol, viditelná hlava církve, náměstek Ježíše Krista, slul původně Šimon a narodil se v Betsaidě, městě u moře Galilejského; otec jeho byl Jonáš a matka — dle ústního podání — Jana. S bratrem Ondřejem přidalse Šimon ke sv. Janu Křtiteli. Pán Ježíš přijal oba bratry velmi laskavě a proměnil Šimonovi jméno, nazvav ho Petrem, t. j. Skalou. Hlubokému významu jména toho tehdy Šimon Petr ještě nechápal, ale brzy

počal mu rozuměti, když Pána Ježíše doprovázel, když po zázračném rybolovu (viz stat o rybářích) rybařem lidí učiněn.

Vyznav slavně Kristu: »Tyjsi Kristus, Syn Boha živého,« slyšel přepamátaná slova Páně: »Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského; cožkoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.« (Mat. 17, 16—19.) Krátce před utrpením Páně slyšel též slova: »Šimone, Šimone! Aj, satan vyžádal vás, aby třibil vás jako pšenici; ale já prosil jsem za tebe, aby nezhylnula víra tvá. A ty někdy obrátě se, potvrzuj bratry své.« (Luk. 22, 31. 32.)

Že svého Pána a Mistra na dvoře domu Kaifášova třikrát zapřel, litoval a plakal toho až do smrti, zvláště kdykoli slyšel kohouta pěti.

Vzkříšeného Krista spatřil se šesti jinými učeníky též u jezera Genezaretského a znova mu tehdy potvrzena přednost v církvi; slyšelt po trojnásobném vyznání své lásky k Pánu Ježíši slova: »Pasiž beránky mé, pasiž ovce mé!«

Hned po seslání Ducha sv. zmužile vystoupil sv. Petr před shromážděné židy a pln moudrosti božské kázal Krista Ježíše. Úchvatnou řeč končil slovy: »Čiňte pokání a pokřtěn buď jedenkaždý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů svých, a přijmete dar Ducha svatého.« A toho dne dalo se tři tisíce lidí pokřtiti. — Mluvil opět velikému zástupu, uzdraviv chromého od narození, a když i se sv. Janem pro kázání své zajat a před vysokou radu židovskou postaven, aby se zodpovídal, jakou moci, nebo ve kterém jménu onoho chromého uzdravil, naplněn jsa Duchem svatým, řekl jim: »Knížata lidu a starši, slyšte! Poněvadž my dnes souzeni jsme pro dobrodiní na člověku nemocném,

skrze koho tento zdrav učiněn jest. známo buď všechněm vám i všemu lidu israelskému: Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, jehož Bůh vzkřísil z mrtvých, skrze toho stojí tento před vámi zdrav. Toť — Ježíš Kristus — jest ten kámen, který zavržen jest od vás stavitelů, kterýž učiněn jest ve hlavu úhelní; a není v žádném jiném spasení; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, skrze které bychom měli spasení býti. Po řeči této radila se nespravedlivá rada židovská, a přikázala konečně svatým apoštolům, aby nikoli nemluvili, aniž učili ve jménu Ježíšově. Tedy Petr a Jan odpovídajice, řekli jim: »Zdali to spravedlivé jest před obličejem Božím, abychom vás více poslouchali než Boha. sude; neboť nemůžeme nemluvití toho, co jsme viděli a slyšeli.« Totéž pravil sv. Petr, když pro nové zázraky žalářován, byv s jinými apoštoly a skrze anděla Božího ze žaláře vysvobozen, po druhé postaven, byl před soud židovský. Byli zmrskáni pro apoštolskou činnost svou a přikázáno jim znova, aby nikoli více nemluvili ve jménu Ježíše. »Oni pak šli z toho shromáždění radující se, že hodni učinění jsou trpěti pohanění pro jméno Ježíš. A nepřestávali na každý den ve chrámě i po domích učiti a zvěstovati Krista Ježíše.« (Skut. ap. 2, 3—5.)

Odešel z Jerusalema, navštívil svatý Petr mnohá města v Palestině, přijal v Cesarei prvního pohana — Kornelia — do církve, a usadil se jako biskup v Antiochii. Kolem r. 42. vrátil se do Jerusalema. Zde byl od Heroda Agripy I., krále židovského, jenž byl stal sv. Jakuba Většího, uvržen do žaláře, aby odtud po veliké noci na popraviště byl vyveden; ale anděl Boží zázračně ho i tenkrát vysvobodil; vzdýf ho ještě tolik práce v církvi Boží čekalo. Odešel do Říma, zvoliv toto světové město hlavním sídlem

světové církve Kristovy; proto právě římský papež vždy nástupcem jest Petrovým. Z Říma ob čas putoval do jiných zemí, kolem r. 50. předsedal církevnímu sněmu v Jerusalemě; potom opět vidíme ho v Římě s druhým knížetem apoštolským, sv. Pavlem. Tam oba zároveň za pronásledování Neronova životy své za svatou viru položili a takto církev utvrdili, upevnili krví svou dne 29. června 67. Sv. Petr ukřižován hlavou dolů, ježto ve své pokorě neměl se za hodna, zemřítí tím způsobem, jakým Pán jeho a Spasitel Ježíš Kristus. Nad hrobem jeho vypíná se největší chrám celého světa, chrám, do něhož se vejde skoro 70.000 lidí. Svatý Pavel jako občan římský stát; nad hrobem jeho zbudována přepamátná basilika svatého Pavla. Slavice památku obou knížeť apoštolských, pějeme starobylou píseň:

Pějme slávu v tento den
svatým Petru, Pavlu,
jichžto život podoběn
proudnému byl větru,
jenž zlou záhu ochladil,
a mor světa vyhladil.

Oba zvolil Kristus Pán
k spásy věčné službě,
v obou světu pokoj dán
v plápolavé tužbě;
byli celou útrobou
lásky Boží nádobou.

Moudrost sídlo obrala
v obou duši svatě,
jimi světu vydala
divy přebohatě;
jimi vzešel ctnosti květ,
jimi zmladnul celý svět.

Slova jejich jako blesk
bila v srdce skály,
až se vzdaly hříšných stesk,
až se Bohu káli;
na srdce však spanilá
rosa se z nich ronila.

Ó vy církve knížata,
ó vy církve otcí,
duše vaše projata
byla lásky mocí;
v srdci vašem zvroucnělém
Kristus jen byl účelem.

O tom vašem plápolu
kdož dosť může pravit?
kdož vás v blahém úkolu
dosti může slavit?
jako slunko polední
vždy se jméno vaše skví.

Svět ten zlostný nechápal
lásky naší zjevu,
zuřivě se osápal
na vás ve svém hněvu;
Bůh hněv jeho zamezil,
duch váš Bohem zvítězil.

Na své cestě křížové
mysli jsouce čisté,
jako statní rekové
mužně kráčeli jste,
až vám tužby vaší cíl —
Bůh sám dán byl za podíl.

Pavle, z časných obtíží
vzat jsi skrze dyku;
Ty však skonals na kříži,
Kristův náměstniku!
Tak jste z těl se vyzuli,
v spásě věčné otcnuli.

Vyproste tam u Pána,
ať ctnost u nás zkvítá,
ať hruď Kristu oddaná

vezdy k nebi vzlítá,
a duch, když svět ostaví,
v nebi dojde oslavy.

Proste, by Pán rozmnožil
církve ku své chvále,
již byl vámi založil
na nehnuté skále.
Jeden Bůh jest, jeden křest,
necht i jeden ovčín jest.

Zámečnickem byl sv. Baldomer, jehož památka se slaví 27. února. Narodil se ve slavném francouzském městě Lyoně, proslaveném mnoha mučenyky a vyznavači. Vyučiv se zámečnickem, stal se vzorem všem řemeslníkům a dokázal způsobem skvělým, že dobře spojití lze starost o věci časné se starostí o statky věčné. Všecku svou práci posvěcoval dobrým úmyslem a doprovázel modlitbou; požehnání Boží ho doprovázelo. Byl velikým dobrodincem chudiny a pravým otcem svých tovaryšův a učeníků. Když sestaral, vstoupil do kláštera a tam svatě skončil roku 660.

(Příště dále.)

Vzývání svatých a světic Božích v nemocích.

Napsal Alois Dostál.

rozmanitých potřebách se utíkáme k přátelům Božím, svatým a světicím Páně. Vzýváme je. Ne že by nám sami mohli ze svých sil pomoci, ale že se za lidi přimlouvají (•Orodujte za nás•). Přimlůva mnoho platí. Abraham se přimlouval za Sodomské, Mojžiš často za národ vyvolený.

Bylo by dlouze vypočítávati, oč všechno svaté prositi můžeme, by nám toho na Bohu vyžádali, v jakých poměrech a potřebách se ku světcům utíkáme. Každý stav od stokaře až po císaře, od jáhna až do papeže, od žebráka až po vojevůdce, má svého patrona. Cechové obrazy jejich kladli na prapory

cechovní. Každé řemeslo má rovněž jednoho nebo několik patronů, k nimž se lze utíkat v potřebách. Každý kostel těší se ochraně toho neb onoho patrona.

Jsou i rozmanité okolnosti života, v nichž se ku světcům utíkáme. Vzýváme na př. sv. Marka za úrodu zemskou, sv. Floriána v pádu ohně, Jana Nepomuckého v nebezpečí cti a dobrého jména; sv. Linharta v neviných obžalobách; sv. Barboru v nebezpečích tělesných a duchovních; sv. Vítu při bouřích a zemětřeseních, sv. Achata v pokušeních atd.

Mnohým světcům připsujeme zvláštní ochranu, v rozličných nebezpečích k rozmanitým se utíkáme světcům. Také v nemocích, těžkostech a bolestech těles-

ných, v nebezpečích moru a nakažlivých neduhův utíkáme se k svatým, aby za nás u Boha prosili, nemoc od nás odvrátili, nebezpečí zapudili. Vyzýváme svaté v nemocích.

Ačkoliv ke všem se obracet můžeme, přece s větší důvěrou se utíkáme k některým a také ve zvláštních nemocích k jiným útočiště býváme.

V nemoci lze se utéci na př. k svatému Marku, orodoval by za nás, však křesťané spíše vyzývají svaté, kteří za živobytí lékaři byli nebo vůbec za pomocníky v té neb oné nemoci jsou uznáni, jako svatý Blažej v nemocích krčních.

Samozřejmě, že v nemocích se utíkáme především k svatým lékařům, jako na př. byli sv. Alexander, Filip Benický, Damian, Diomedes, Samson, Pantaleon, Julian, Kosmas, Liberát, Zenobius, sv. Žofie (lékařka) a jiní.

K jiným světcům se utíkáme v nemocích proto, že pomocí Boží uzdravovali neduhy. Zvláštní také je ta okolnost, že důvěra lidská k svatým tím větší jest, čím více světec ten aneb onen trpěl na některém údu. Na př. k sv. Erasmu se obrací nemocný v bolestech života (roditelka), protože týž světec rozžhaveným měděným životem byl sevřen a mučen. Nebo světec touže nemocí byl zastižen jako na př. sv. Peregrin (Job) vyzván od těch, kteří ranami na těle, červotoči nebo rakem jsou stíženi.

Není tedy přenesena úcta na světce z bůžků pohanských, že na př. v ten den, kdy se svátek jeho slaví, pocta byla prokazována bohům pohanským nebo z těchto byla na světce a světice Boží přenesena, tato přímluva má význam čistě církevní, jak dosvědčuje Čeněk Zibrt o sv. Blažej.

Účelem těchto řádků jest ukázati na význam ten při některých světcích, proč se k nim v nemocích vůbec a při některých zvláště utíkáme. Příklady jsou

čerpány z »Církevního roku« od Beneše Methoda Kuldý a jiných pramenů.

Zbožní křesťané utíkají se k svatým v mnohých potřebách a doufají, že jim bude na přímluvu sv. patronů pomoheno. Mají pevnou naději, že svatí za prosíci se přímluví, poněvadž na světě byli, mezi lidmi žili a strasti lidské znají.

Koží se naději, když ten aneb onen světec na některém údě byl mučen, tím spíše vyslyší prosbu těch, kteří na témže údu jsou nemocí trápeni. Věří, když ten aneb onen světec v nemoci některé skutečně pomoci vyžádal u Boha již na zemi, tím spíše tak učiní v nebesích. Byl-li téhož stavu, zná jeho těžkosti, byl-li v témže věku, zažil jeho strasti a tím spíše za prosebníky orodovati bude.

Velikou řadu nalézáme svatých, k nimž se předkové naši utíkali, když mor zuřil, mor, který často dříve stíhal smrtelníky. V »pádu moru« utíkáme se na př. k sv. Alexandru, Epipodiu, Rochu, Šebestianu, Rolendě, Bronislavě a jiným. Když zuřila morová rána v Gerpini, nesený byly v průvodu prosebním ostatky sv. Rolendy, a mor ustal. Podobně také v Kostnici r. 1414., kde biskupové byli shromážděni, na přímluvu sv. Rocha morová rána ustala zuřiti, když obraz téhož světce byl nesen slavně městem v průvodu všeho obyvatelstva a duchovenstva. Odtud počali křesťané sv. Rocha vyzývati jako patrona proti moru a nakažlivým nemocem.

Když v Římě r. 680. zuřil mor, byl vzdělán v kostele sv. Petra »u okovu« ke cti sv. Šebestiana oltář a mor ustal. Od té doby i tento světec je patronem proti moru a vyzvání jeho v tom případě se osvědčilo v Miláně r. 1575., kdy na přímluvu sv. Šebestiana mor byl zahlazen.

Jindy opět na přímluvu svatého Epipodia a Alexandra morovou ranou stížení byli uzdraveni. V Krakově

sv. Bronislava pomáhala od morové nemoci.

Rovněž velkou nalézáme řadu světců, kteří pomáhali a vyzývání byli v nemocích očních. Z mnohých jmenujeme svatou Barboru, Flaminu, Kláru (Segobergu), Miranu (Modesta), Lucii (Cyrilla), Liboria, Annu a jiné.

Svatou Cyrillu ctime proto jako patronku očí, poněvadž se na hrobě této světice objevovala rosa, která léčila a hojila každou nemoc, zvláště oční a hrdelní. Sv. Barbora, panna a mučennice, vyzývána ve všech nebezpečích tělesných i duchovních (patří mezi čtrnácte svatých pomocníků), zvláště však v hodině smrti, by nemocný velebnou Svátostí přijati mohl. Staré podání však také tuto světici jako patronku očí představuje snad proto, že životopis její vypravuje jak o jejím vyjasnění v duši, když trpěla pro Pána, tak i o jasnosti, která v žaláři tmavém nastala, když se sv. Barboře zjevil Kristus, ji nové síly udělil, na duchu posilnil a zraněné tělo její vyléčil.

Na přímluvu sv. Flaminie v krajině Albígenské mnozí nabývali zraku. Svatá Cecilie odtud dostala jméno Klára (Jasná, Světlá). Jako benediktinka v Lotrinskách mnoho času trávila v kapli sv. kříže, kde plačíc modlivala se a rozjímala o umučení Páně, až posleze i od pláče oslepla. U hrobu sv. Cecilie slepové nabývali zraku.

Archanděl Rafael poradil mladému Tobiášovi, jak by otcí zrak byl navrácen; proto se nazývá ochráncem nemocných a vůdcem slepých.

Lidé slepí a s bolavýma očima utíkají se také k sv. Otilii. Tato světice se narodila úplně slepou. Otec Elicho čekal syna a chtěl slepě nemluvně dát usmrtiti. Manželka Bererinda prosila za dítě a vymohla, že bylo dáno na vychování. Abatyše burgundského kláštera »Palmy« přijala dítko slovy: »Bůh, který dítě tvé

slepotou ranil, může mu opět zrak dát.« To se stalo při křtu sv. Biskup fezenský Erhard, udíleje křest dítěti, pravil: »Tak, dcero má, podívej se na mne v životě věčném.« Otilia nabyla zraku a stala se patronkou slepých.

Sv. Miran pomocí Boží v Sardinii oči nemocné uzdravoval a podnes důvěry té požívá. Za tou příčinou konají křesťané pouť na místa posvátná, kde u pramenů léčebných ctěna svatá Anna, nebo ve Vambercích umývají si oči v rybníce bravném (který napodoben dle rybníka v Jerusalemě a sochou svatého Michala opatřen).

Jako v nemocích očních utíkají se křesťané ku svatým, tak i v jiných neduzích je vyzývají, na př. v bolestech zubů sv. Apolenu, Dalmacia, Svetibolda, Tetrika a jiné.

Když sv. Apolenu mučili, tak ji bili do obličeje, že jí všechny zuby zvyraželi. Odtud pochází, že křesťané v bolestech zubů hlavně k sv. Apollonii se utíkají za přímluvu u Boha. Svatý Svetibold a Tetrik vyzývání jsou při bolení zubů proto, že Bůh hroby jejich zázraky oslavil a křesťané zde vyslyšení proseb svých často docházeli. Podobně také blahoslaveného Dalmáce (Monera), muže velmi skromného, oslavil Bůh zázraky, tak že mnozí na přímluvu jeho nabývali zdraví, a to zvláště v bolestech zubů.

Mnoho je také patronů, k nimž se utíkají křesťané při bolení hlavy, na př. k sv. Diviši, Haštalu, Julianu, Tarasii Santarenské, která je spolu patronkou bolesti v uších. Křesťané líbají hlavu její, ve stříbrné schránce uloženou.

Sv. Diviš (Dionysius), jeden z Pomocníků, byl mečem šat a představuje se mající na ruku vlastní hlavu svoji. Odtud se křesťané v bolestech hlavy k němu utíkají. Hlavu sv. Haštala uctívají v Praze na Starém Městě, kde na

pobočným oltáři ve schránce na hedbávném podstavci uložena. Věřící v bolestech hlavy k sv. Haštalu se utíkají.

Sv. Julian, horlivý rozšiřovatel víry Kristovy, byl polapen, souzen a na smrt mečem vydán. Hlavu pak jeho poslali soudcové do Vienny císařskému náměstku Křišpinovi na důkaz, že důstojník Julian jakožto křesťan byl odpraven. Dříve než byla hlava poslána, umyta byla ve studánce v Auvergni, kde později stál chrám. Křesťané v bolestech hlavy se k sv. Julianovi utíkají, jakož i sám svatý Řehoř.

Mnoho shledáváme patronů nemocím života, patronů, k nimž se zvláště k porodu pracující a šestinedělky utíkají, jako ke sv. Kristianu, Linhartu, Erasmu, Bohumilu, Markétě atd.

Když blahosl. A m a d e u s (Bohumil) r. 1482. v Miláně zemřel, nemocní se scházeli u jeho mrtvolky a nabyli zdraví. Proto se k němu šestinedělky, v nebezpečí se nacházející, utíkají. — Roditelky prosí také sv. Gebharda (Habarta) o přimluvu, poněvadž také on těžkým porodem z matky Dětpurky r. 947. světlo světa spatřil.

Blahosl. Kristian býval za živobytí štědrým a pomocným k chudým a nemocným. Jeho tělo se nosí a uctívá o veřejných průvodech a šestinedělky a zimníci skličeni vzývají ho za přimluvu. — Pro zázraky, jimiž Bůh sv. Leonarda (Linharta), opata, oslavil za živa i po smrti, zvláště že na přimluvu jeho zdraví nemocným bylo navráćeno, tento světec a vězňův ochránce vzýván jako patron nevinně žalářovaných a matek ku porodu pracujících. Mimo to důvěrně jeho přimluvy vyžadují sobě křesťané také v jiných nemocích jak lidských, tak i v chorobách domácích zvířat.

Sv. Markéta (Margareta) byla na rozkaz otce pohana ukrutně na životě trýzněna, tak na př. bičována a želez-

nými hřebeny rozsápána. V žaláři ji pak Bůh uzdravil, a proto se k ní roditelky o přimluvu utíkají.

Především však žádají o pomoc ženy Pannu Marii v nemocích života, pod ochranu její se utíkajíce. Jest známa veliká úcta obrazu Marie Panny na Karlově, obrazu neobyčejného. K Marii se utíkají matky a jí také děti své oběťují. Jest orodovnicí a patronkou nemocných všech, těhotných a ku porodu pracujících na prvním místě.

Také padoucí nemoc má své patrony, jako sv. Víta (*tanec sv. Víta*) a Valentina.

O sv. Vítu záhy se roznesla pověst a také císař Diokletian se o něm dověděl. Ten měl syna zlým duchem posedlého, a proto prosil sv. Víta, aby přišel a syna uzdravil, což se také stalo. Nevděčný Diokletian nyní nutil sv. Víta, aby obětoval modlám, čehož se však svatý mládenec nedopustil a raději se umučiti dal se sv. Modestem a Krescencií. Rameno sv. Víta jest uloženo ve velechrámu na hradě pražském. Vzýván v tak zvané posunčině, která se též nemocí (*tancem*) sv. Víta nebo Valentina nazývá.

Kněz Valentin uzdravil zázračně schovanku Asteriovu a mnoho muk zakusil a opět zázračně byl vyhojen, čímž byl i Asterius a jiní na viru obráceni a pokřtěni.

Kdo stisněni byli zimnicí, utíkali se ke sv. Kristianu, Zdanu (Desiderátu), Germanu, Reginaldu atd. Bl. Reginald mnohými zázraky byl oslaven, a proto se k němu lidé zimnicí skličeni a osoby neplodné utíkají, za orodování jej prosíce. — Tělo sv. Desideráta (Ždana) bylo přeneseno od biskupa Agrikoly do nemocnice pro malomocné a jiné churavce a zde do chrámu uloženo jest. Svatý Desiderát osvědčoval zde mocnou svoji přimluvu. — Také ke sv. Germaně, panně a mučenicí, se utíkají zimníci

trpící, putující do chrámu ji zasvěceného, nebo pijíce vodu ze studánky pod horou a tím zdraví nabývají.

Kdo vzteklym psem pokousán, vyzývá sv. Belina, biskupa. Bohatý měšťan padovský cestou do Říma poštal totiž na biskupa psy, kteří ho rozsápali. Od té doby v Itálii vyzván. Za tou příčinou také pokousaní navštěvují hrob sv. Huberta ve chrámě kláštera ardenského. Sv. Hubert je patronem proti pomínavosti čili vzteklině, proti níž věda lékařská dosud nezná radikálních prostředků.

Sv. Peregrin (•druhý Job•), jak řečeno, vyzván v nemocích červotoči, raku a jiných. Byl mužem velmi trpělivým. Na noze byl zachvácen vředem přebolestným, maso až na kosti mu hnilo a lékaři usoudili, že mu musí být noha utříznuta. Peregrin důvěřoval v Boha a v noci před operací lékařskou přivlekl se k zamilovanému obrazu ukřižovaného Spasitele a zde se dlouho a vroucně modlil. Po modlitbě usnul a probudiv se ze spánku příjemného, poznal, že je zdrav. Totéž poznali příštího dne lékaři. Kříž onen dosud uctívají obyvatelé města Forlì.

V bolestech v kříži utíkají se křesťané ke sv. Sebaldu, poustevníku. Týž světec nosil na těle jako mnozí jiní žíněné roucho a mnohými zázraky byl oslaven.

V nemocích průtrže, kamene a jiných vnitřních neduzích křesťané prosí sv. Liboria, Verturu, Syru a jiné.

Tělo sv. Syry pro mnohé zázraky uloženo do schránky a ve chrámě svatého Saviana na oltáři k účtě vystaveno. Nemocní, průtrži a kamenem trpící, k světcům té se utíkají, jakož i ke sv. Verturovi, mučeníku tiferuskému. Ke hrobu jeho se na prvou neděli v září konají četné průvody a matky na jeho náhrobek před hlavním oltářem kladou nemluvnata, aby jeho přimluvou Bůh je zachoval nebo sprosil nebezpečného neduhu.

V nemocích hrdla prosíme o přimluvu sv. Blažeje a církev uděluje u výroční památku jeho (3. února) svato-blažejské požehnání. Biskup Blažej pomocí Boží mnoho učinil zázrakův a také jedinému synu jistě vdovy zázračně pomohl. Ten totiž spolknul rybí kost a téměř byl již udušen. Ustrašená matka prosila Blažeje, aby zachránil syna jejího před jistou smrtí. Biskup vložil ruce na chlapce a zdrav jest ihned učiněn. Kněz světi na sv. Blažeje svíce, ty se sváží a pod bradu kladou, zatím co vkládá kněz pravou ruku na hlavu a říká: •Na přimluvu sv. Blažeje, biskupa a mučeníka, osvobod' tě Bůh od nemoci hrdla a jiného jakéhokoliv zla. Ve jménu Otce• atd. Věřící hojně přistupují dosud, aby se stali účastní svatoblažejského požehnání.

Kdo nápojem jedovatým se otrávil, utíkají se ke sv. Janu, poněvadž tento evangelista požehnal jedovaté víno, a neškodilo (na některých místech se v ten den světi víno). Kdo se modlí ke svatě Hátě (a v ten den se vody posvěcené napije), tomu neškodí hadi jedovati.

V nemocích nakažlivých vyzývána sv. Rosalia, sv. Erasmus a jiní. Když tělo sv. Rosalie v jeskyni pellegrinské bylo nalezeno, na ostrově sicilském zuřila nemoc nakažlivá (mor), ale brzy zanikla, což se připisovalo přimluvě svaté panny Rosalie, a od té doby zvláště na Sicílii v nemocích nakažlivých ctěna a jako orodovnice u Boha vyzvána. — Sv. Erasmus, jak již podotknuto, byl trýzněm měděným, rozžhaveným živátkem na tělo, proto vyzván v bolestech života. Ve mnohých krajinách cti se také jako mocný orodovnik u Boha v čas nakažlivých nemocí lidí i zvířat domácích.

V jakýchkoli nemocích utíkají se lidé ke sv. Pantaleonu, jednomu ze čtrnácti pomocníků, lékařů, sv. Jilji (Aegidiu), Lukáši, Prudencii, Filipu a Jakobu, a jiným svatým.

Svatý Lukáš je v účtě zbožných lékařů; léčil choré nejen na těle, ale i na duši. — Sv. Křistoř vyzván v těžké hodině smrti, poněvadž statečně snášel všeliká muka, a když k smrti šípem byl určen, žádný šíp mu neuskodil, ale odrazil se, poranil jednoho stelce. Posléze odsouzen k smrti mečem. Poraněný střelec potřel si oko krví mučenika Křistořa a byl hned vyhojen tak, že sám počal Krista vyznávat. Je pomocníkem a patronem proti náhlé a nenadálé smrti.

Blah. Prudencii vyzývají křesťané v chorobách, poněvadž ji Bůh oslavil mnohými zázraky. Vůbec v nemocích a

neštěstích utíkají se křesťané ke »čtrnácti pomocníkům« a v rozličných krajinách ke zvláštním světcům a světicím Božím.

Někteří podnes se těší vyzývání a orodování v nemocích, blahodějná činnost mnohých upadla v zapomenutí tím více, čím méně je známost životů svatých v rodinách křesťanských. Na mnohých místech, když se oznamuje svátek toho neb onoho světce, hned připojována charakteristická známka jeho, aby věřícím aspoň v hlavních tazích ukázána byla činnost jeho a spolu potvrzala památka jeho, v jakých okolnostech zejména k němu se můžeme utíkat i na prosbách svých.

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Čína. Apoštolské vikářství ve východním Mongolsku. Potěšitelná zpráva. Z tohoto vikářství zaslal apost. vikář Msgr. Theodor Heřman Rytjes po mnoha truchlých zprávách opět trochu potěšitelnější zvěsti.

Nejprve si ovšem stěžuje, že se jim až dosud od vlády slíbené náhrady za mnoho zrušených misí nedostalo. Mezitím započínají misionáři někdy tak kvetoucí ústavy ze ssutin opět pozvedati.

V San-šeh-tšiu-tsu započínáme se stavbou malé školy a malého ústavu bohosloveckého. Sirotčinec a ostatní ústavy nemůžeme dosud znova postaviti. Osířelé dítky byly ubytovány v domě svatého dětství v Pei-tsu-šeu-hu, jenž se nyní rozšiřuje; sirotčinec v Ma-šiu-tsu teprve se staví. Hlad na severu panující pudí skoro všechny pohanské dítky z okolí k našim branám. V Neeh-meu-tsu zkvétá naše malá škola opět. Také zde mohl pán z Dycku opět hezký počet dospělých pokřtiti. V Tšieu-tung-tzu-ku věnoval jeden z nověobrácenců svůj dům na zřízení školy. V Kuo-tšia-tšang-tsu chce pán z Dycku zříditi prozatímní slaměnou školu. Také v našem okolí obrácení pokračuje. Mešká u nás právě 17 vyslaných osob, jež žádají ve jménu asi 100 pohanů, bydlících odtud jižně, o křest. Jeden

čínský kněz s katechumenem se s nimi do jejich sídel odeběře.

Apoštolské vikářství ve východním Hupe. Křesťanské osady v Hupe. Nedávno vypravoval nám P. Jordan, rodilý z jižních Tyrol, jak jen stěží rozkacenému zástupu pohanskému unikl. Dnes nám vypravuje něco ze své apoštolské činnosti.

•Pole, jež mi svěřil Pán ku vzdělávání, jest tak rozsáhlé a dosud tak málo obdělané, že člověku nezbude ani chvilky odpočinku. Moje působíště jest asi tak veliké, jako Tyrolsko. Nikde není řádných vozných cest, nejvýš asi 20 centimetrů široké polní chodníky. Nikde nezvědá se ani hora, ani pahorek, nýbrž všude, kamkoliv oko dohlédá, rozkládá se před námi nepřehledná, dobře zavlažovaná rovina. Rýže, bavlna a pšenice jsou hlavní plodiny. Při dobré sklizni jsou zásoby hojné; ale jakmile nastane nějaká nepohoda, na př. zaplavení, stěhují se celé zástupy, aby si vyžebrały v cizině kousek chleba. Příbytky osadníků jsou skoro veskrz slaměné. Jsou obyčejně na dva nebo tři prostory rozděleny; jeden slouží za kuchyni, ostatní za bydlíště a spárnu pro lidi, psy, vepřový dobytek, slepice a pod. Rýže jest jim každodenním jídlem, kterou požívají bez soli a koření, pouze s pepřem

a olejem. Pro misionáře hledí sehnati kousek masa. O vině není ani řeči, jelikož zdenění známo. Mešní vinomáme z Evropy. Palivem jest jim sláma a suché bavlíky. K rozdělení ohně upotřebují, jako za časů Noemových, křesacího kamínku. — Jak jsem řekl, jest misijní pole dosud velmi málo obděláno. Země jest sice slušně zalidněna, ale samými pohany; vzhledem ku křesťanům podobá se poušti, an na milion pohanů jen 950 křesťanů připadá, tedy asi jeden na tisíc. Pohané jsou dosud zabředli ve svých pověrách. Klanějí se nesčetnému počtu model, z nichž respektují nejvíce ty, které jsou nejostlivější. Viděl jsem jich několik, jež mne pro svou velikost a pitvornost naplňovaly hrůzou, a právě tyto jsou nejvíce navštěvovány a uctívány. Kromě toho vzdávají pohané slunci, svým mrtvým, císařovi, a jak mi bylo řečeno, též starým vyhnilým kmenům bavlíků božskou počtu. Věří ve stěhování duší, a proto nezabíjejí zvířata. Když jsem jednoho dne vstoupil do jedné z jejich pagod, viděl jsem tam mezi jiným též tři veliké divoké kance, a dověděl jsem se, že přý jsou v nich duše několika starých, urozených pohanů, pročež byla zvířata krmena v pagodě. A by se jim po smrti též tak vedlo, věnují jim bonzové (pohanští kněží) náležitou péči. Často jsem byl na svých cestách svědkem jejich náboženských obřadů, jež mne pokaždé naplňovaly hlubokým bolem. Dábel jest u těchto pohanů velmi vznešenou bytostí, a dostává se mu proto největší počty. Za šťastného hývá ten považován, jež počti ďábel svou přítomností. A vskutku přý se zde ďábel ve viditelné podobě často zjevoval. Jest se tedy čemu diviti, když tyto pohané, jako přátelé knížete temnosti, jsou nepřáteli k těm, kteří jim světlo přinášejí? Evroptští ďáblové, podvodníci, otravovatelé studnic, lupiči dětských očí jsou obyčejně ony lichotivé názvy, jimiž nás poctívají. Oči malých dětí přý se posílají do Evropy, aby se tam z nich připravovaly brejle a dalekohledy. Minulého roku nastalo zde malé pronásledování. Pohané spálili příbytky křesťanů, zabili z nich několik a chtěli i misionáře polapiti. Avšak tomu podarilo se prehnouti. V jiném, severnějším území spálili přý pohané přes

100 nalezenných dítek, přepadli misionáře, roztrhali jej na kousky a jeho dosud tlukoucí srdce přý pozřeli.

Stavše se jednou křesťany, jsou Číňané velmi horliví a pravým obrazem prvních křesťanů. Modlí se pravidelně hlasitě a plní živé víry společně svou ranni a večerní modlitbu, a žijí ve spásitelné bázni, aby Boha žádným hříchem neurazili. Vůči misionářovi dávají největší lásku a úctu na jevo. Jest u nich mrav, že chtějí jej pozdraviti, klekají před ním na obě kolena a sklání hlavu až k zemi — kterážto počta se v tamějších krajinách jen císaři prokazuje.

Velmi dojat jsem byl při poslední vánoční slavnosti. Ze všech stran přichvátili v hojném počtu křesťané, aby byli slavnosti přítomni a přijali svaté svátosti. Celou noc před jitřním zůstali v kostele, modlice se a připravující se na hodné přijetí sv. svátosti. O 1/12. hod. spólnoci jsem teprve vstal ze zpovědnice, abych započal kázání a jitřní. Křesťané se modlili a zpívali. Byl to velmi dojemný výjev, jenž mne upomínal na katakomby.

Dále uvádí misionář jako další doklad o horlivosti nověobránců, že obcuje v postě každodenně mši svaté a že ji nikdy nezanedbají i pro sebe větší nemoc, aniž si dříve k tomu dovolení od misionáře byli vyprosili. Půst zachovávají tak přísně, že ráno ničeho nepožívají, a děti posti se s nimi. Velmi drží na poslední pomazání. Jakmile se stav nemocného zhoršuje, posílají hned pro misionáře. Musím ovšem připomenouti, že vzdálenost neobnáší pouze půl hodiny. nýbrž že se musí cestovati den, ba i někdy týden k nemocnému. A přece stává se velmi zřídka, že by někdo bez svatých svátostí zemřel.

Dílo sv. l'etství přináší i zde bohaté ovoce. Od té doby, co zde jsem, zachránil jsem již 1600 pohanských dítek pro nebe. S dorostlými jde to ovšem pomaleji. Číňané jsou velkými materialisty. Proto musíme při jejich obrácení užívat po příkladu Pána našeho též hmotných prostředkův. Almužna, lék, stavba chaty, s největší nádhrou slavený svátek bývají obyčejné příležitosti, jichž k obrácení používáme. Mnozí pohané, puzení jsouce zvědavostí, přichvátají, aby viděli, jak se Evropané svému Bohu klanějí, a když

vidí krásná roucha a pod., říkají: »Jejich Bůh jest milostivý Bůh; propůjčuje bohatství.« Pak poslouchají kázání, a při tom otvírá se jednomu neb druhému srdce. To jsou hmotné prostředky, ale jsou u tohoto hmotářského lidu potřebny. Bohužel, že jsou pro mnohého misionáře jen zbožným přáním. Misie jsou docela chudé, tak že se mohou křesťané jen stěží uživit. Jednoduché mešní roucha, malý kalich, oltární kámen, kříž, obraz — toť celá nádhera naší bohoslužby. Ó kdyby zde byl ten nejchudší evropský kostel, jakou pobídkou k obrácení byl by pro tak mnohé! Jest to ovšem po lidsku řečeno. Neb Hospodin má také jiné mocnější a účinnější prostředky.

Bylo to zde, v mé misii, kde strávil r. 1890. papežem Lvem XIII. za blahoslaveného prohlášený mučeník Gabriel Perboyre den svého bohumilého života. Ještě jest zde několik křesťanů, kteří jej znali, mezi nimi i ten, jenž mu byl jako chlapec při mši sv. prisluhoval. Ještě do dneška vykládají o sv. životě, o dobrotě a trpělivosti mladistvého mučeníka. Při psaní tohoto listu sedím na židli, na které sv. Gabriel jednou sedával; spím v též posteli a sloužím u téhož oltáře. Ó jakou útěchou a posilou jest mi tato vzpomínka! Před rokem přišla sem sestra světcova navštívit místa utrpení a smrti svého blahoslaveného bratra. Také ještě jeden bratr světcův žije ve Francii.

„Katoľ. misie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Díkůvzdání. V největší úzkosti, jakou jsem po dlouhou dobu pocítila, vzala jsem útočiště k nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panny Marie, k sv. Josefu, ochránci církve naší a sv. Antonínu Pad., vykonala na ten úmysl devítidenní pobožnost a zavázala se slibem, budu-li vyslyšena, že uveřejním to ve »Škole B. S. P.,« a hle, došla jsem milosti vyslyšení, ano mnohem více mi bylo uděleno. Začez díky, sláva a chvála budiž nejsv. Srdci P. Ježíše a P. Marie!
M. B. z Ol.

Z Raketnice u Přerova. Nejsrdečnější díky vzdávám dle učiněného slibu božsk. Srdci Páně, nejsv. Panně Marii Lúdrské a sv. Josefu za odvrácení nemoci a vyslyšení mých proseb. Zároveň odpoučím apoštolátu modlitby svého pobloudilého syna.
A. P.

Od Třeboně v Čechách. Již několikrát byla jsem v takovou úzkost uvržena, že jsem si nevěděla rady. Nemilou zprávou dojata a nevědouc jiné pomoci, obrátila jsem se ke sv. Josefu a k Srdci P. Marie, modlila jsem se růženec a byla jsem vyslyšena v takové věci, kde nebylo na lidskou pomoc žádné naděje.
M. K.

Z Boršova u Kyjova. Matka Boží dosud divy tvoří. Neopustí nikoho se Synáčkem svým, kdo se k ní za pomoc a přispění utíká. Vyslyšena byla naše prosba v jisté záležitosti, a proto nejsrdečnější díky vzdáváme nejsv. Srdci

Páně, Panně Marii svato-Hostýnské, tolikéž sv. Josefu, sv. Aloisiu za vyslyšení proseb a za obdržené milosti. Chváleno, ctěno, milováno a oslavováno budiž sladké Srdce Ježíšovo a nejčistší Srdce Panny Marie! Ona jediná pomohla a pomůže.

Rožina P.—ova.

Z Bystrého. Rozmili přátelé! Často čítám v dopisech vašich, kterak jste dosáhli na přímluvu Panny Marie žádoucího vyslyšení ve všelikých potřebách duše i těla. Proto přicházím k vám a prosím o nábožnou modlitbu obzvláště po sv. přijímání, o jeden Otčenáš a Zdravas Maria. Jáť vloni těžce onemocněla, tak že jsem byla sv. Svátostmi zaopatřena; i vzala jsem útočiště své k Matce Boží dobré rady, konala jsem devítidenní pobožnost k sv. Josefu a k sv. Antonínu Pad., učiníc slib, budu-li uzdravena, že dám sloužit mši svatou a že uzdravení své uveřejním ve »Škole B. S. P.« A hle, modlitba má vyslyšena a já uzdravena. Po čas těch modliteb pila jsem vodu ze studánky svato-Hostýnské. I proto vzdávám díky Bohu všemohoucímu, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za milost vyslyšení. Také vás ještě prosí o jeden Otčenáš a Zdravas Maria jistá vdova, anaf jest toho též potřebna. Mělat tutěž nemoc jako já. Její devěťáto, 7 roků staré, umí se již modlití svatý růženec. Chudáček běduje jen, že nemá

tatinka, za něj se však denně modlí, a jak ji matka zastlňuje, má veliký strach a prosí, aby jen vstala a nestonala, že se bude modlit k Ježíškovi, aby maminka byla zdravou. I slibuje, že i za vás všechny se modlití bude. Poručím ji ochraně Panny Marie i vás všechny, bratři a sestry! S Pánem Bohem!

Amalie, Aloisie, Aněška.

Od Boskovice. Utíkal jsem se v jisté záležitosti loňského roku k božskému Srdci Pána Ježíše a k neposkvrněnému Srdci Panny Marie a umínil jsem si, budu-li vyslyšen, že ihned uveřejním to na poděkování ve „Škole B. S. P.“ Přese všechno lidské nadání a tušení vyslyšen jsem byl: avšak posud jsem zanedbal splnit to, co jsem slibil. Činím nyní tak. Budiž nejčistší Srdce Pána Ježíše, Panny Marie a sv. Josefa vždy více chváleno a velebeno! Křesťane milý, jsi li v neštěstí postaven, obrať se jen s důvěrou k božskému Srdci Pána Ježíše a k neposkvrněnému Srdci Panny Marie a k sv. Josefu, a jistě budeš vyslyšen.

Z Prahy. Maturita, již jsem roku loňského konati měl, naplňovala mne nemalou obavou. I vzal jsem útočiště k modlitbě. Příbuzná moje, řeholnice řádu sv. V...., konala též devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Páně, připojivši Otčenáš k mocnému přimlúvci sv. Janu Nepomuckému, bych od veskeré hanby

světské zachráněn byl. Maturita vypadla neočekávaně dobře, a já poznal moc modlitby. Jelikož uveřejnění vyslyšení prosby té slíbeno bylo, plním tímto s vděčným srdcem povinnost svou volaje: Pochváleno a velebeno buď za věky nejsvětější Srdce Páně a oslavován mocný patron náš, sv. Jan Nepomucký! *J. K., medik.*

Z Frýdku. Více rodin a osob vzdává tisícové díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panně Marii za uzdravení, za ulevení v křtí a souženích, za zvláštní pomoc a šťastné vyřízení důležitých záležitostí, za obrácení nekajících, především za obrácení zatvrzelého socialisty, jenž přišel brzy o viru, o sv. náboženství a teď se úplné toho směru vzdal a horlivým ctitelům Srdce Pána Ježíše a Marie bez poskvrny počaté učiněn.

Z Vrahovic. Nejvroucenější díky vzdávám božskému Srdci Páně za veliké ulehčení v nemoci po vykonané devítidenní pobožnosti. A prosím čtenáře „Školy“ o Otčenáš za úplné uzdravení. *V. K.*

Z Drahotuše. Nejvroucenější díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, Panně Marii Lúrdské, sv. Josefu a sv. otci Františku za vyslyšení proseb v těžké nemoci. *W. H.*

Z Brna. Nejvroucenější díky vzdává celá naše rodina nejsv. Srdci Páně. Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení manželky a matky z velmi nebezpečné nemoci.

Rodina P.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Pt. Buchta.

Řím a Itálie. Sv. Otec vydal dne 23. března t. r. encykliku k biskupům polským. Překrásný ten projev nejvyššího náměstka Kristova, který má nejen veliký význam náboženský, ale i politický, zní na nejpodstatnějších místech takto: „Svatý Otec připomíná slavnou minulost Polsky, její neobomnou přichylnost k papežské Stolicí a poutnické výpravě poslední dobou do Říma konané. Encyklika pojednává pak o poslání papežství, které neučí ničemu, co by směřovalo proti moci knízat a prospěchu národů, nýbrž pamětlivo jest blaha veřejného. Obrací se k polským katolíkům ruským připomíná sv. Otec, že roku 1885. učinil

dohodnutí, kterýmž vytknuta volná správa seminářů biskupy, dalekosáhlé jurisdikce arcibiskupa petrohradského, mohilevského nad církevní akademii petrohradskou a jiné záruky ve prospěch duchovenstva následkem proseb podaných bezprostředně k císaři, jehož smysl pro spravedlnost a přátelství papež chválně vyznačuje. Encyklika napomíná biskupy ruského Polska, aby nad právy náboženství bděli, ale každého ducha urážejícího úřady civilní u diecesánů svých odstranili, jakož aby jim vstúpili v mysl, že mají smlouvy se svatou Stolicí ujednané. Polským katolíkům rakouským klade papež na srdce, aby náboženskou horlivost svého

mocnáře vděčně uznali, a uvádí jim na paměť, aby o zdar krakovské university, jakož i náboženských řádů, zvláště basilánského se starali, o poslední proto, že od něho očekává papež nový rozkvět církve ruské v jednotě víry a různostech ritů. Polské katolíky pruské konečně upomíná papež na to, že mají arcipastýře, jenž vyhovuje jejich přáním a napomíná je, aby důvěřovali smyslu pro spravedlnost, kterým se vyznačuje císař německý. —

Rakousko. V Praze zřízen poslední dobou zvláštní fond na hájení cti kněžské pode jménem „Sv. Jan, ochránce kněžské cti.“ Jest to krok ve prospěch náboženství rozhodně důležitý a mnohoslibný; nutno proto širší úvahou učinění jeho provázeti. Známo a mnohonásobně již jest osvědčeno i pověřeno, že činnost katolického kněze jest výhradně kulturní a že zasahuje do všech poměrů lidských. Kněz musí nutně a takměř ustavičně přicházeti do styku s lidem a vzhledem k této okolnosti předpověď božský Vykupitel svým následovníkům přemohlé úkory, jimž budou pro učení jeho po všechny časy vystavováni. V nejnovějších dobách rozpoutal moderní ateismus (bezbožectví) a vyšlý z něho anarchismus po všem světě myslí tou měrou, že každý myslí, jakoby se i proti Bohu směl odvážit i toho nejhoršího. Zvláště však soustřeďují se všechny útoky na Krista a jeho pravou církev. Ohniskem útoků těch jest především Francie a Itálie, odkudž i k nám zasahují žáry anarchiistické. Dnes dějí se tedy více než kdy jindy útoky na katolické kněze, a za jakým účelem? Aby byli zastrašení, umlčeni a jejich horlivost ochromena. Naše kněžstvo české nabylo v tomto směru již zkušenosti přemnohých, a jsou to především socialistní demokraté, kteří ve svých listech i listkách útočí na jednotlivé kněze způsobem až zhovadilým. Mnohý kněz bývá tu naprosto bez obrany z nedostatku peněz a času. Okolnosti ty zná dobře utrhačná smečka, a je proto tím odvážlivější, ano nestydatější. Ze z toho vyplývá velká škoda pro rozvoj ducha náboženského, nemusí se ani zvláště připomínati. A k zamezení tohoto zla neblahého založen v Praze onen fond zmíněný, z jehož úroků hraditi se budou výlohy soudní vzešlé ze soudního zakročení proti nájezdům utrhačným. Jak

jsme pravili, učiněn tímto v Čechách veledůležitý krok ve prospěch náboženství. Kež by s pomocí Boží pod záštitou sv. mučenníka národního Jana jen brzy zjednal kněžstvu pokoj na celé čáře a náboženství zabezpečil všemožný rozkvět i umožnil blahodárný jeho vliv na mysl i v poměrech všechných! — **V Uhrách** nastal v otázkách církevně politických neočekávaný obrat. Sněmovna přijala dne 12. dubna značnou většinou 175 hlasů vládní návrh na zavedení povinného sňatku občanského. Ze se většina tato stala tak velkou, to přičítati dlužno poslednímu přání skrze již umírajícího Košuta, který jako zednář svobodomyslník a nejúhlavnější nepřítel církve katolické ani jinak nemohl žádati provozuje odpor proti všemu, co katolického až do posledního dechu. Strana vlády odporující a vlastní Košutovci, kteří se nejprve vyslovili proti vládě a stojí v jiných věcech dosud ostře proti ní, hlasovali tentokráte s vládou a tak dostalo se návrhu vládnímu tolik hlasů, že to samu vládu až překvapilo. Nyní předloží vláda návrh svůj také sněmovně panské a použije-li těchže nekalých prostředků, jakých ve sněmovně dolní, nelze pochybovati, že i tam nalezně byt i skrovnou většinu, a dá-li pak koruna své svolení, stane se návrh zákonem přes odpor velké většiny křesťanského lidu a to nejen katolického, ale i pravoslavného a protestantského, kterýžto odpor nyní jaksi utlumen bouřlivými projevy pocty a vděku, jaké vzdávány mrtvému Košutovi a synům jeho k pohřbu do Uher zavítavším. Jsou tedy nyní vyhlídky církve katolické v Uhrách dosti smutné, leč by snad také neočekávané byl nějak zpupnosti maďarské vykopán hrob. — Na arcibiskupský stolec záhřebský zasedl po tříletém uprázdnění nový arcipastýř, dosavadní seňský biskup Jiří Posilovič. Osobu jeho vítá veškerý tisk chorvatský, i opoziční, s uspokojením, ačkoli první zprávy viděly ve jmenování tom vítězství vlivu maďarského. Nyní není již pochyby, že nový arcipastýř chorvatský jest synem svého národa a že jeho jmenování znamená splnění přání lidu a vítězství snah spojené s lidem chorvatským sv. Stolicí.

Francie. Málokterá říše a země může se chlubití tolika blahosklonnými projevy

sv. Otce jako Francie, a přece snahy a hnutí, která tam na povrch vycházejí, plní až úžasem pro svou zarytost a nepřátelství ke všemu náboženskému, jmenovitě ovšem katolickému. Nejvíce do očí bije a zarmucuje žalostné ovoce, které počíná dozrávat na stromech školství bezbožického. Zaznamenáváme tu jako malou ukázkou poměrů těch neutěšených svatokrádežné svaté přijímání na jednom lyceu, které právem vzbudilo všude největší rozhořčení. Jeden totiž studující z lepší rodiny při povinném přijímání zneužil svaté hostie způsobem svrchovaně pohoršlivým. Rozpíchal a rozkrájel ji, aby prý viděl, poteče-li z ní krev. A žák ten není prý samotným. Nejhorší pak při tom jest, že o zločiném případu věděli professoři a — mlčeli. Ubozí rodiče posílají syny své v plné důvěře na gymnasium, kde se z nich velmi záhy stávají bez-

božníci. V bezbožství naprostém odchovává se na laických školách třída dělnická, která zvrhající se v anarchisty, činí si z hanobení a okrádání svatých řemeslo. Nemine již ani dne, aby někde v kostele nebyla spáchána loupež anebo zhanobení nejnestoudnější. Jest zjištěno, že se ve Francii utvořilo spiknutí »dábelské zásti,« k němuž náležejí i ženy. Ve svatý týden pokusily se ženy satanovy v kostele Notre-Damském o zhanobení svatého kříže. Na Zelený čtvrtek snažily se dostat do své moci svatokrádežným způsobem svaté hostie. Vůbec se koná na svaté hostie pravý trh, ač ostatně odměna jídašská na něm jest velmi malá. Vláda pak dovoluje psáti o náboženství věci sebe horší, pronásledující pouze tisk, který brojí proti ní. Jaké konce však možno očekávati od takové ohavnosti zpuštění?

Lesk služeb Božích.

istý znamenitý učenec. Le Play, který mnoho zabýval se otázkou socialní, pravil ku konci života svého jakožto jádro celého studia svého: »Národové, kteří zachovávají desatero Božích přikázání, rostou; národové, kteří je přestupují, klesají; národové pak, kteří je zapírají, hynou.« A první ze všech přikázání Božích jest: »V jednoho Boha věřiti budeš,« čili jak dť Pán Ježíš: »Pánu Bohu svému se klaněti a jemu samému sloužiti budeš.« Máme se Pánu Bohu klaněti, neboť on jest Stvořitel nebe i země, všech věcí viditelných i neviditelných; on jest spravedlivým Soudcem, jenž dobré odměňuje a zlé trestá; a proto musíme se mu klaněti a jemu sloužiti. Jako pravil Hospodin Mojžíšovi na poušti: »Já jsem, který jsem; sezuju obuv svůj, neboť místo, na kterém stojíš, jest svaté,« tak dť tentýž Bůh všem lidem, abychom se jemu klaněli a jemu sloužili. Tuto úctu má člověk netoliko srdcem svým Pánu Bohu vzdávati, nýbrž i tělem svým, poněvadž celý člověk má sloužiti Bohu svému. Z té příčiny ustanovila církev svatá jisté obřady, významná svěcení a žehnání, světlo, kadidlo, posvátné nádoby a roucha bohoslužebná, aby služba Boží tím vznešenější byla a zevnější leskem a krásou působila mocně na mysl věřících a zbožnost v nich rozmáhala. Mimo to není člověk sám pro sebe stvořen, nýbrž jest od přirození poukázán na společnost jiných. Jest tedy třeba, aby úcta Boha byla netoliko zevnější, nýbrž také společná a veřejná. Od cirkve svaté, této vždy krásné nevěsty Kristovy, zavedené obřady bohoslužebné mocně působí na ducha lidského a povznášejí srdce lidské k rozjímání věcí nebeských; jsou zároveň veřejným vyznáním víry, připomínají nám naše povinnosti a pojí nás větci v jednu velikou společnost — církev svatou.

Působení obřadů bohoslužebných bude ovšem tím mocnější, jsou-li konány s větší slávou a nádherou. Proto církev svatá od prvopočátku vždy a všude o zvelebení služeb Božích co možno se starala a na krásu kostelů, nádob a rouch bohoslužebných všecko vynakládala. Co to krásných chrámů vystavěla obětavost křesťanů! Kde by se nabraly bez ní ty velechrámy nádherné, jako v Olomouci sv. Václava, v Brně sv. Petra, na Velehradě, na posv. Hostýně, na Hradčanech chrám sv. Víta, v Karlíně sv. Cyrilla a Methoda, na Král. Vinohradech chrám sv. Ludmily a mnoho jiných domů Božích?

Členům apoštolátu modlitby musí na tom obzvláště záležeti, poněvadž veřejná, společná modlitba církve a její bohoslužba jest předobrazem naší modlitby za zájmy říše Kristovy. Modleme se tedy, aby všichni, jimž jest pečovati o důstojnost a slávu služeb Božích, tuto povinnost také plnili. Modleme se o vzbuzení ducha obětavosti a štědrosti veškerému lidu křesťanskému, jež počíná probouzení se aspoň v poslední době utěšeně, tak že lze radostně zvolati: »A lid tvůj viděl jsem s nesmírnou radostí: Pane, Bože, zachovej tuto dobrou vůli!«

Modleme se také za zbožné kněžstvo; neboť toto jest nad všelikou okrasu, chodi-li hodně a důstojně v domě Božím jak při oltáři, tak na kazatelně. Sem náleží také důstojný a velebný zpěv bohoslužebný, jakož i chrámu Páně důstojná posluha. Svátý apoštol Pavel di: »Muž jest obrazem a slávou Boha, žena pak slávou muže.« Necht ani tato ozdoba neschází ve chrámu Páně! Mužové křesťanští, naplňte svatyni Boží obzvláště ve dny Páně, a ženy, i vy ukažte horlivost svou pro dům Boží! Vám však jakož i pannám jest ještě zvláštní ponecháno pole práce, abyste s modlitbou svou spojily také práci pro okrasu domu Božího. Takovým způsobem povznese se lesk a nádhera služeb Božích, tak stane se služba Boží tím, čím opravdu má býti, totiž světlem moudrým, knihou prostým, radostí národů.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevymajme(je), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvrněné Panny Marie všelike úmysly a myšlenky, všelike city a žádosti, všelike skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za povznesení lesku při službách Božích, a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

„Ó Jezu, lásky zdroj, Ty touhu duše mé, kéž navždy s Tebou spcíš mne svaté
Srdce Tvé!“

Změny.

ic stálého v světě není,
vše se octne na rozcestí, —
vše se tady střídá, mění.

Ten, kdo má zde blaho, štěstí,
vládne stříbrem, vládne zlatem,
náhle přijde do neštěstí.

Chudý opět rychle, chvatem
dojde cíle, požehnáni
rukou pilnou: pilou, dlátom!

K Božímu se trůnu sklání
ten, jenž bohat, náhle schudl —
ač dřív býval bez vyznání.

Chudý opět, jenž se zvedl
z hladu, bídy na boháče,
půtky s církví náhle svedl.

Ten, kdo smál se, nyní pláče —
a kdo plakal, zas se směje;
tak vše vidím, světem kráče.

Odevšad jen bida zeje
lidská — jistě Boží kletba!
jež se v čela lidská reje.

Taká žeň je, jaká setba!

Napsal K. E. Vojár.

Slavnost' nejsvětějšího Srdce Páně.

(Čtitelům nejsv. Srdce. K 1. červnu.)

u přelátnému svátku Božího Těla řadí se důstojně něžný a milostný svátek nejsv. Srdce Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. Jak onen, tak i tento svátek připomíná nám živě nesmírnou, v pravdě božskou lásku Spasitele našeho, jemuž nebylo dosti, že život svůj za nás položil, jenž i po smrti ještě krev srdce svého za nás proliti chtěl do poslední krůpěje. Proto také spěchají nescetní zástupové věřících křesťanů, v jejich srdci láska k Srdci Páně plápolá, do chrámů, vrhají se na tvář před oltářem Srdci Páně zasvěceným a očima tělesnými pozorují obraz jim tak milý a vzácný, obraz nejsvětějšího Srdce, a v duchu rozjímají o vznešené lásce, která božské toto Srdce naplňovala a naplňuje. A jestli snad během roku srdce jejich poodchladlo v lásce ku Spasiteli, tu zase rozehrívá se ku vděčné lásce k tomu Srdci, nad něž nebylo

a není vznešenějšího, světějšího a milostnějšího. V přední řadě jsou to ovšem členové daleko široko rozvětveného bratrstva nejsvětějšího Srdce Páně a apoštolátu modlitby, kteří toho dne slaví hlavní svátek svůj, a zajisté seč síly stačí nejsvětějšímu Srdci radost působiti se snaží. A to všim právem. Zaslужují nejsvětější Srdce Spasitele našeho úcty co nejvyšší, zbožnosti co nejupřímnější a lásky co nejvroucnější, neboť po tisíci cestách putuje den co den nejsvětější Srdce, aby nás hledalo a nám dobře činilo; nenalézá-li nás na cestě jedné, jde na druhou, až se mu podaří nás nalézt. Zejména za trudných dob našich, kde tolik nebezpečí hrozí věřícím duším, kdy zkáza zeje na všech stranách, kdy nespočetní křesťané Kristu nevěrnými se stávají, kdy vira mizí a s ní naděje klesá a láska stydne; tu zajisté tím horlivěji nejsvětější Srdce hledá, volá, prosí, aby jen zbloudilé naspět uvedlo k lásce své.

Časy naše jsou zajisté smutné; kamkoliv oko dohlédá, všude viděti vlažnost u věcech svatých, za to rozpoutává se čím dál více bezbožnost a s ní spojená nemravnost, zločiny všeho druhu množí se měrou úžasnou a spokojenost a blaženost pozemská prchá ze srdcí jednotlivcův i celých rodin a národů. Jest nám jako za parného letního dne, kdy k bouři se chystá, kdy vzduch těžký, přesyacený nás skoro dusí, kdy mračna černo-šedá nad hlavami našimi visí, majíce již již spoustu ledových krup na nás vychrliti, kdy zdaleka hrom rachotí a víchř se zdvihá: tu úzko jest srdci lidskému, tu prosebně vzhlíží oko naše k nebi, rtové šeptají modlitbu, aby Pán Bůh všecko neštěstí od nás odvrátil ráčil. Ve stavu podobném trvá nynější svět. Kdo ještě trochu víry si zachoval, kdo nepozbyl naděje na pomoc Boží, komu nevymřela všechna láska k duši vlastní a duším bližních, ten zajisté obrací se prosebně k Bohu, volaje: »Zachovej nás, Pane, hyneme!« A hle, jako zářné slunce osvěcuje temnoty naše, jeví se nám v trudném našem stavu nejsvětější Srdce Ježíšovo. Že nedostatek lásky vinen jest bédným stavem lidstva, proto jen zase nadbytek lásky božské může získati pomoc. Láska tato pudí Spasitele, aby s milostí a slitováním sklonil se k těm, kdož hluboko klesli, tak jako sklonil se kdysi k nevěře apoštola Tomáše.

V nejsvětějším Srdci svém sklání se Kristus Ježíš k nám a chce hříšné a proto i slabé pokolení lidské láskou a útrpností svou pozvednouti, vzmúžití a k životu křesťanskému, základu to časné i věčné blaženosti, zpět přivesti.

Kristus Pán to byl sám, jenž srdce zbožných a horlivých křesťanů k obzvláštní lásce nadechl, tak že zvláštní bratrstvo založili k uctění nejsvětějšího Srdce a k vyprošení hojných darův od něho. Abychom, drazí bratři a sestry, k nové horlivosti se vzpružili, rozpomeňme se na povinnosti své, které nám bratrstvo nejsvětějšího Srdce Páně a apoštolátu modlitby ukládá: 1. Máme úctou všemožnou, něžnou a nebeskou lásku Srdce Páně k nám vděčně uznávati. 2. Všecky urážky, všecky pohany, všechno utrpení, nevděk atd., jichž Spasitel za života svého vytrpěl a jimž až dosud vydán jest v nejsvětější Svátosti, máme dle nejlepší možnosti své nahražovati a za ně dosti činiti. 3. Máme se snažiti, aby srdce naše připodobněno bylo Srdci Páně v lásce nezištné, v čistotě úmyslu a horlivosti v konání vůle Boží. — Lásku naši a zbožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně ukážeme nejlépe hlubokou, pokornou úctou a zbožností k nejsvětější Svátosti oltářní, v níž Kristus Pán přítomen jest z lásky k nám, častým hodným přijímáním nejsvětějšího těla a krve Páně a hojnými dobrými skutky, zejména těmi, které směřují k rozšíření úcty Srdce Páně a k získání co nejvíce duší zbloudilých Kristu Pánu.

A nečiníme to zadarmo, neboť Spasitel sám zjevil svaté a milé nevěstě nejsvětějšího Srdce svého, Marii Markétě Alacoque, že na všechny, kdož horlivě Srdce jeho ctí a čest jeho rozšiřují, „náplň všech milostí a požehnání svého vyliť chce.“ — „Hlásej to celému světu,“ pravil Pán ve vidění blahoslavené Alacoque, „hlásej a dej celému světu hlásati, že milostí bez miry a bez mezí dám těm, kteří je v srdci mém hledati budou.“

Nejsvětější Srdce nemáme však toliko ctiti a milovati, nýbrž také ve ctnostech následovati; proto spojeno jest bratrstvo nejsv. Srdce Páně s apoštolátem modlitby. Dvoji jest druh apoštolátu: jeden slova, druhý modlitby. Po celá tři léta i déle ještě hlásal Kristus Pán své svaté evangelium a po svém na nebe vstoupení dal a dává je hlásati církvi svou. Tot Kristův apoštolát slova. Po 30 let, v ústraní života svého oddával se Spasitel apoštolátu druhého způsobu: modlitby, a pokračuje v něm až dosud a až do skonání světa v tajemství plně své přítomnosti v nejsvětější Svátosti oltářní jakožto neposkvrněné oběti novozákonní. Tento apoštolát vykonávalo i veliké množství svatých a světic Božích: nejprve Maria Panna a sv. Josef, jichž život před světem utajen zůstal, před Bohem však zjevným byl a mocným modlitbou.

Ano, až jednou dne posledního Kristus, náš milý Pán, k soudu přijde a otevře knihu božského řízení světa a skutků lidských, pak užasneme vidouce tiché a neviditelné působení modlitby přímluvné, vidouce její moc a zásluhu, vidouce dobrodiní, jichž se pro ni lidstvu dostávalo.

Protož oživme zase horlivost svou, ctitelové nejsvětějšího Srdce Páně a členové apoštolátu, vždyť slouží k účtě Nejvyššího a ku prospěchu našemu. Jest to jediný mocný a účinný prostředek v dobách našich, neboť jen u Krista dlužno hledati spásu. Čiňme tak s radostí, jakož nejčistší Srdce Mariino sloužilo Bohu, čiňme s láskou horoucí, jakouž Matka tato milovala Syna svého. A jestliže na straně nepřátel zdvojnásobňuje se zloba, musí na straně naší ztrojnásobniti se láska; doporučujeme nejsvětějšímu Srdci Páně zbloudilé naše bratry a sestry, kteří vlastně politování hodni jsou, nemajíce a neznajíce zdroje radosti a blaženosti. Prosme za ně nejsvětější Srdce Páně, aby i jich dotkl se paprsek Boží milosti a oni poznajíce se, jako zbloudilé ovečky vrátili se k pastýři. Modleme se i navzájem za sebe, aby neutuchla v nás láska a horlivost. — Kéž Srdce Ježíšovo oblaží nás všechny zde a na věčnosti nás uvítá! Toť moje přání k slavnosti. *Boh. Hendl.*

Před svatostánkem.¹⁾

IV.
Pán Ježíš ve velebné Svátosti — náš Živitel.

U svatého s bratry stolu
posléze když stoloval,
po starém když s nimi spolu
po řádu byl hodoval,
dvanáctu apoštolů
v stravu sám se věnoval.
Pange lingua.

Štěstrost Boží k nám lidem jest věru
podivuhodná; nejenom že nás stvořil

k obrazu a podobenství svému, nejenom že nám dal svaté anděly za strážce, on nám daroval i Syna svého jednorozeného, jenž se stal v Betlémě našim bratrem, na kříži naším výkupem, v nebi chce býti naší věčnou odplatou a jakožto zárukou té věčné slávy, dává se nám už zde na zemi stravou, pokrmem v nejsv. Svátosti oltářní — jest nám Živitelem.

¹⁾ Viz ročník 1893.

Jenom mrtvému kamenu netřeba potravy; ostatní bytosti vůkol nás potřebují pokrmu, nápoje, od nepatrné travičky až k obrovským cedrům, od nepatrného broučka až k hroznému slonu, od neřlivňátka až ke cihlodnému kmetu. A čím ušlechtilější podstata a přirozenost kterého tvora, tím vzácnější jeho pokrm a nápoj. Duše tvá, človče, vyniká nade všechno tvorstvo pozemské; jestiž ona živý obraz, živé podobenství věčného Boha; potřebuje tedy nejvzácnějšího pokrmu, nejvzácnějšího nápoje, a tím jest sám Pán Ježíš v nejsvětější Svátosti oltární, která jest právě tělo jeho i pravá krev. »Tělo mé právě jest pokrm, krev má právě jest nápoj. Nebudete-li těla Syna člověka jisti a krve jeho piti, nebudete mítí života v sobě,« pravi božský Spasitel.

Přezázračné toto tajemství své nehynoucí lásky k nám ubohým hříšníkům ustanovil Pán při poslední večeři. Chtěje nás povzbuditi, abychom se kofili nevyzpytatelné lásce Kristově, připomíná zřejmě sv. Pavel, »že Pán Ježíš v tu noc, ve kterouž byl zrazen, vzal chléb a díky učiniv, lámal a řekl: Vezměte a jezte. Toto jest tělo mé, kteréž za vás vydáno bude; to číňte na mou památku. Tak vzal i kalich řka: Tento kalich jest nová smlouva v mé krvi, to číňte, kolikrátkoli piti budete, na mou památku.« (1. Kor., 11, 23.—25.)

V tu noc tedy, ve kterouž byl zrazen, stal se Pán Ježíš naším Živitelem; v tu noc, ve kterou se na něm tak hrozně prohršil nešťastný Jidáš, ve kterouž u své vševědoucnosti viděl hrozný ten nevděk druhého dne, kdy ho nepřítel na smrt odsoudil a na hoře Kalvarii ukřižují, v tu noc ustanovil nejsvětější Svátost oltární, proměnil chléb ve své tělo, víno ve svou krev, aby byl pokrmem a nápojem duším našim; nedbal své bolestné smrti, nedbal bičů, jimiž bude

zítra svaté tělo jeho zbičováno, nedbal trnové koruny, nedbal křížové cesty, nedbal kříže, jenom o jedno pečoval: abychom my, ditky jeho, měli nebeský pokrm na cestu na věčnost. Divme se však ještě více lásce Spasitelově, povážice, že v tu slavnou chvíli při poslední večeři nedbal ani nevděku, kterým po všechny věky bude zahrnován ve velebné Svátosti od bohaprázdných rouhačů, od nevěřících, od svatokrádežných kommuničtů, od netečných křesťanů, kteří pohrdnou sv. přijímáním, kterým budou rozkoše tohoto světa, světský pokrm a nápoj; světské hostiny milejší než hostina velebné Svátosti. Viděl tenkrát Pán Ježíš všecek ten nevděk už napřed a přece nám zůstavil nejsvětější tělo své, nejsvětější krev svou. Ó věru, hořel láskou k nám. Dobře's napsal miláčku Páně: »Ježíš, když miloval své, kteří byli na světě, až do konce je miloval.« (Jan 13, 1.)

Poslyš, laskavý čtenáři, na doklad lásky Páně příběh o jedné urozené matce. Byla ze vznešeného rodu, bohata a šťastna se svým hodným manželem; štěstí však ono nebylo trvalé; koho Bůh miluje, křížem ho navštěvuje. Ovdověla. S manželem jako by bylo všechno štěstí domácí odešlo; nouze a chudoba draly se dveřmi i okny do šťastného kdysi příbytku; ubohé paní bylo prodávati z majetku kus po kuse, až jí nezbylo, leč poslední oděv na těle, roční pacholátko v náručí, a zlatý snubní prsten na ruce; tento prsten byl poslední památkou na drahého zesnulého, toho si až dosud uhájila, ten by byla ráda jednou dala svému jedináčku na památku. Ale ejhle, bída a hlad donutily ubohou vdovu i toho prstenu se zbaviti. Šla ho prodat klenotníkovi. Klenotník zkoumá zlato, zkoumá draho-kam. Nešťastná matka stojí před ním s dítkem v náručí; srdce její sevřeno velikou bolestí; jest jí do pláče, ale slz

neroní; bylať se už mnoho, velmi mnoho naplakala. Divá se na prsten v rukou klenotníkůvých, tiskne synáčka na prsa, jakoby mu pravila: »Milé dítě, to dělám pro tebe!« Konečně podával jí klenotník peníze. Ubohá div neklesla, tak přilnulo srdce její k drahému prstenu. Ale přemohla se. Z lásky k dítěti obětovala prsten, přijala peníze, aby svého synáčka od hladu uchovala, aby své dítě nakrmila. Ó kdo vyličí lásku mateřskou! Co však jest láska všech matek proti lásce Ježíšově, který nám ne prsten, ale nejsvětější tělo své, nejsvětější krev svou obětoval, aby duše naše na pouť pozemské nehynula hladem, nehynula žizní!

Svatí otcové nemohou se nadiviti této lásce a dobrotě Páně ve velebné Svátosti. Sv. Jan Zlatoústý praví: »Rodiče odevzdávají mnohdy své děti jiným lidem na výživu, ale Kristus živí nás svým vlastním tělem, sebe sama podává nám k požívání. Pro nás, aby se stal naším bratrem, přijal při vtělení naší přirozenost; a co od nás přijal, vrací nám při přijímání, své tělo, svou krev.« Sv. Augustin vyznává: »Nic se neostýchám tvrditi, že nám Bůh, ačkoliv jest všemohoucí, více dáti nemohl; ačkoliv jest vševědoucí, více dáti nevěděl; ačkoliv jest svrchované bohatý, více a cos lepšího neměl, což by nám dal — než nejsvětější Svátost oltářní.« Svatý papež Alfons Liguori píše: »Že se chléb proměňuje, že Ježíš na mnoha místech současně jest přítomen, to chápou, tomu rozumím; neboť Bůh všechno může; že se nám však pod způsoby chleba za pokrm dává, aj, toť láska nepochopitelná!«

Této nevystihlé lásky Ježíšovy ve velebné Svátosti vážili si hodní křesťané všech věků, zejména v prvních dobách křesťanských. Ač se jim bylo tenkrát za krutého pronásledování pod zemí skrývati se službami

Božími, ač bylo s nebezpečenstvím života spojeno obcování nejdražší oběti mše svaté, přicházeli přece každý den, a každý den přijímali božského Spasitele. Proto byli také tak svatí a dokonali, proto tak neohrožení u vyznání víry své, že se nelekali ani sebe hroznějších muk a bolestí, když umírali jako mučénici. Máme z prvních tří století křesťanských přes jedenácte milionů mučéníků všeho stavu, všeho věku. Vychovala si je láska Ježíšova, vychovala si je velebná Svátost.

Hodný křesťan se věru diví, jak se mohlo stát, že církev svatá musila na IV. Lateránském sněmě roku 1275. poručiti, aby každý věřící alespoň jednou v roce, a to v čase velikonočním, tělo Páně přijal, že musila netečným dítkám svým i přísnými tresty hroziti, nevyplní-li té povinnosti, že musila prohlásiti, že nesmí takový do kostela vkročiti, a když zemře, nebudiž po křesťansku pochován. Věru diví se tomu všemu hodný křesťan a odprošuje za ten nevděk Pána Ježíše, volá hluboce dojat: »Ó nejdražší Spasiteli můj, mně netřeba toho rozkazu, má jediná a pravá radost v tomto slzavém údolí jest, když Tě mohu co nejčastěji ve velebné Svátosti přijati; Ty's má radost, Ty's mé potěšení; vždyť jsi pravil a slavně slibil: Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm. Kdo jí má tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím — slavně vzkřísím — v den nejposlednější!«

Hodný křesťan touží po svatém přijímání jako jelen po vodách; ví, že když přijal svatou hostii, přijal celého Ježíše, jeho božství, jeho člověčenství, že mu nabízí Beránek Boží všechny své převelebné dokonalosti, aby jich užil ku své spáse. Hodný křesťan přijímaje svatou hostii, přijímá všechny milosti Kristovy; v ostatních svátostech čerpá takorážka jen z potůčkův, ale ve svatém přijímání stává se majetkem jeho celý

pramen, nejsv. Srdce Ježíšovo, studnice všech milostí; přivlastňuje si všechny zásluhy Kristovy, všechny ctnosti jeho, přijímá závdavek slávy nebeské, chystá tělu svému slavné vzkříšení. Proto pro všechno pozdravujeme velebnou Svátost slovy Písma svatého: „Panem de coelo praestitisti eis, omne delectamentum in se habentem — Chléb s nebe dal jsi jim, ó Pane, všechnu libeznost obsahující v sobě!“

Zajisté, milí přátelé, libezné, krásné, utěšené bylo by mezi námi zde na světě, kdyby všichni lidé lásku Ježíšovu ve Svátosti oltářní láskou spláceli, kdyby všichni hodné a důstojné, a to častěji,

nejen v čase velikonočním, tělo Páně přijímali. Touto cestou byla by věru nejspíše a nejlépe rozřešena nebezpečná sociální otázka, která nyní hýbe světem a hrozí strašnými převraty; touto cestou by přestalo nekřesťanské vykořisťování, utiskování, zotročování bližního; platilo by slovo sv. apoštola národů: „Již není Žid ani pohan, není služebník ani svobodný, není muž ani žena; nebo všichni vy jedno jste v Kristu Ježíši.“ (Gal. 3, 28.)

Nuže nezavírejte uši svých a srdcí přelaskavému pozvání, vycházejícímu ze svatostánku: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím!“ (Přístě dále.)

Srdce Páně vede nás ku křesťanské dokonalosti.

Upravil F. X. Zimmerhackel T. J. (Č. d.)

Hlava druhá.

Prostředky k dosažení pravé úcty a lásky k Srdci Páně čili křesťanské dokonalosti.

§. I. Touha po křesťanské dokonalosti jest první a nejpotřebnější prostředek ji dosáhnouti.

Svatý Augustin praví: „Veskeren život dobrého křesťana jest ustavičná touha po dokonalosti; neboť kdyby tuto svatou touhu v srdci svém nechoval, byl by sice křesťan, ale nebyl by dobrým křesťanem a pravým ctitelům Srdce Páně. „Nebo touha,“ dí sv. Tomáš Akvinský, „činí toužícího poněkud schopným, a připravuje na přijetí toho, po čem touží.“ Jako nikdo ve světě nepřisvojil sobě dokonalost a zrůcnost v nějakém umění, aniž by dříve po něm byl toužil: podobně není žádných větvech v církvi Boží, kteří dosáhli křesťanské dokonalosti bez touhy po ní.

Ale ays, milý čtenáři, tuto důležitou pravdu dobře pojal, musíš pátrati po

důvodu, který tebe o ní přesvědčí. Touha po duchovních statech, dí sv. Tomáš, sídlí v rozumné a vyšší části člověka, kde má svůj původ; v nižší části jeho potud, pokud po nadbytek svůj podněcuje ji k duchovní věci, aby takto i tělo ve spojení s duchem přispívalo k duchovnímu pokroku. Tato pak touha, když ve vyšší části původ svůj má, není nic jiného než náchylnost lidské vůle k duchovním statkům, kterých člověk sice ještě nemá, ale o nichž ví, že jich může dosíci.

Uvaž, milý čtenáři, že jsem řekl, že touha se vždy nese k takovým statkům, kterých ještě nemáme; nebo již dosažené statky nebudi v nás žádnou touhu, nýbrž spokojenost a radost. Ctižádostivý máje již mnohé hodnoty a důstojenství, nežádá si jich, nýbrž se z nich raduje.

Řekl jsem, že touha naše nese se k takovým statkům, kterých můžeme dosáhnouti; neboť statek, jehož nikdy nemůžeme dosíci, nevzbuzuje

žádné touhy, nýbrž spíše zoufalost. Tak přeje si chodec, chtěje do rodiště svého se dostat, zdravých, silných noh, ale nikoliv křídel; nebo ony mítí může, tato však nikdy.

Zdrž se ještě chvíli při této úvaze, milý čtenáři, neb toto učení velmi tobě vysvětlí pravdu svrchu přednesenou.

Pravil jsem, že touha je náklonnost lidské vůle k dobré věci, jejížto dosažení možno a slusno jest. Nežádá-li tedy křesťan, aby došel lásky Boží a dokonalosti, zajisté vůle jeho se k ní nekloní, nesnaží se, aby sobě ji přisvojil, nýbrž chová se klidně, nepohnutě, lenivě. Může-li kdo dojiti cíle cesty své, když se z místa svého nehne? Jak může vůle lidská nabyti dokonalosti a lásky Boží, neusiluje-li o to? a to tím více, čím obtížnější jest křesťanská dokonalost, kteréž nedosáhne snadno, nýbrž jen velikými obětmi, jež úplně na jeho svobodné vůli závisí. Je-li tudíž vůle jeho docela prázdna všeliké touhy po dokonalosti, jak přinese zmíněné oběti? Jak překoná s vytrvalostí všechny obtíže v užívání prostředků?

Přejde-li někdy tato touha z vyšší části v nižší, cítí také tělo a smyslové jeho svaté hnutí, povzbuzující k dychtění po těchže duchovních stacích, po nichžto vůle touží. Nedá se vypsat, kterak tato touha ve smyslech pocítěna (ač není podstatna), přispívá k pokroku v dokonalosti a lásce k Bohu. Neboť oživuje a posiluje vůli, zdvojnásobňuje hnutí lidské duše a činí ji schopnou velkých darů nebeských.

Sv. Augustin vykládá tuto pravdu tímto vhodným podobenstvím. Jako člověk chtěje mnoho věcí dostati, otvírá a roztahuje co nejvíce svůj pytel nebo vak, aby se jich tam mnoho vešlo: tak i touha zvětšuje a rozšiřuje ducha lidského, aby schopným byl k přijetí duchovních statků. Na doklad toho uvádí sv. Pavla

(Fil. 3., 12. 13.), jenž praví, že zapominá na ty věci, které jsou vzadu a pominuly, a že k těm věcem, které jsou zpředu, úsilně chvátaje k uloženému cíli a k dosažení vyšší dokonalosti běží a svatou touhou rozšiřuje duši svou. Z toho pak sv. Augustin dovozuje, že celý život hodného křesťana není nic jiného než cvik ve ctnostech skrze svatě tužby a přání.

Milý čtenáři, je-li tomu tak, čeho se máme dočkat od toho, který dokonce netouží po božské lásce a dokonalosti, který si ji nevšímá a ji opovrhuje? Jistě není možno, aby křesťan takový na cestě dokonalosti pokroky činil, tak jako není možno, aby k cíli dospěl ten, kterýž místa svého neopouští.

Z toho tedy poznáváš, milý čtenáři, že tato touha jest základ, který v srdci svém položití musíš, chceš-li v něm zbudovati krásný dům křesťanské dokonalosti. Tato touha jest semínko onoho stromu, jenž ponese ovoce všeliké ctnosti, obzvláště vzácný stěp božské lásky, ve kteréž záleží konání pobožnosti k Srdci Páně. Bez toho základu a úrodného semene nestaneš se pravým milovníkem a ctitelům Srdce Ježíšova.

Za svědka toho, co dosud řečeno, ať tobě slouží onen mládenec, který dříve všeliké světské marnivosti hověl. Potom však milostí Boží pohnut, tak zatoužil po věčné spase a dokonalosti, že rozhodl Bohu se věnovati v jednom z klášterů, jež svatou kázní slynuły. Největší překážky, které se mu v cestu kladly, nebyly snad hodností, bohatství, rozkoše, světská nádhera a marnost. Jichž musel se odříci, a jež za nic považoval; největší překážkou byly mu jemnocitné prosby matky. První útok činila na něj slzami a slovy, jež vzlykáním přerušovala. »Ty chceš,« pravila, »mne ve stáří mém opustiti? Ty tedy chceš, abych žalem umřela!« — »Nechci,«

odvětil mládenec, »nechci tvého žalu, nechci tvé smrti. Chci jediné duši svou spasiti.« — »Což,« odpověděla matka, »nemůžeš ji spasiti, zůstává ve světě a veda doma křesťanský život?« »Mohu,« odvětil, »ale chci ji s jistotou spasiti a proto míním do kláštera vstoupiti, abych tam dokonaly a svatý život vedl.« — »Tedy na zmar přijdou všechny mé bolesti, práce a starosti, za kterých jsem tebe odchovála,« hořekovala matka. »Samotna mám zůstat zde, plačíc nad svým osudem?« — »Ničeho jiného není mně třeba,« odpověděl syn, »než spasení duše mé. Upokoj se, milá matko, mého srdce zmocnila se tak živá touha po mé spásě a dokonalosti, že ji nemohu odolati; musím ji vyplniti.«

Tímto důvodem, jehož statečně hájil, vybojoval srdce matčino a jsa celý roz-toužen po dokonalosti chvátil do kláštera. Byv tam přijat, vedl z počátku život velmi kajicný a umrtvený. Věnoval se horlivě modlitbám i konání všech řehol-ních čtností. Ale co se nestalo? Jeho dřívější touha počala poznenáhla ochabovati; stal se vlažným a konečně oheň božské lásky skoro úplně v srdci jeho vystydl. A tak ten, jenž prve na křídlech svých tužeb povzněl se až k branám nebeským, teď velkou vlažností a chlad-ností překonán, octl se u bran pekla, do kte-rého by jistě byl uvržen, kdyby matka ne-byla opět ochablou touhu v něm roznitila.

Neboť když nešťastný mnich těžce stonal, zdálo se mu, jakoby stál před soudnou stolicí Boží, kde mezi jinými, kteří měli souzeni býti, také matka jeho se nacházela. Když tato ho spatřila, zvolala: »Co to vidím, synu můj? Ty jsi také na místo zavržení přišel? Kde pak jest tvá touha spasiti duši? Kde jsou ty řeči, které jsi mi ustavičně opakoval volaje: »Já chci spasiti duši svou.«

Tato výtka od matky mu daná tak ho dojala, že když zase přišel k sobě a uzdravil se, uzavřel se do své cely, kde ostatek života svého stráviv, spá-chaných chyb svých oplakával.

Znamenej, milý čtenáři, v této události, jakou moc svatá touha na člověka má, zosklivujíc mu vše, co ve světě příjemného jest a vedouc ho k nejvyšší dokonalosti; a naopak, jak málo do-kážeme, jsme-li takové touhy prázdní. Ano, matka toho vlažného mnicha ne-věděla nic lepšího, čím by ho zase na dobrou cestu přivedla, než roznécovati v srdci jeho predešlou touhu po doko-nalosti.

Chceš-li tedy, milý čtenáři, státí se pravým cititelem Srdce Páně, vzbud' v sobě živou touhu po božské lásce a křesťanské dokonalosti. Za tím účelem uvaž některé důvody, které tě k ní po-vzbuditi mohou.

(Přístě dále.)

Církev katolická dobroditelkou společnosti lidské.

Na obranu podává Boh. Hendl. (Č. d.)

4. Církev katolická ujímala se také láskyplně i zajatých. Již svatý Pavel chválí v listu svém k židům (10, 34) křesťany ze židovstva obrácené, že za-jatým dobře činili, řka: »I k vězňům lito-stivě jste se ukazovali a rozchvátání statků svých s radostí jste trpěli, vě-

douce, že lepší a trvanlivé zboží máte« (t. j. v nebesích). Napomíná je spolu, aby i na dále uvězněných se ujímali tak, jak by si sami přáli, kdyby podobný osud je stihnouti měl. Že pak svatý apoštol nadarmo nenapomínal, dokazují dějiny třístaletého pronásledování kře-

stanů, za kteréhož křesťané zajaté spolubratry v žalářích navštěvovali, je těšili, jim seč byli pomáhali, ba mnohdy proto i svůj vlastní život v šanc vydávali. Ovšem byli tehdejší křesťané toliko pro viru svou a ne pro sprosté zločiny uvěznění; proto mohl také znamenitý obhájce křesťanství císaři římskému do očí říci: »Kdybys všechny žaláře říše, v nichž křesťané úpi, prošel, nenajdeš mezi nimi ani jednoho, jenž by pro krádež, podvod anebo jiný zločin uvězněn byl; všichni žalářovani jsou toliko pro viru svou.« O takové vězně měla církev zajisté péči obzvláštní.

Ale ani později nevymřela láska tato k zajatcům. Tak zejména za dob válek s Turky, kdy s křesťanskými zajatci jako se zločinci nakládáno bylo. Podobně jako k ošetřování nemocných, sestoupili se tehdy nadšení křesťanští mužové v církevní bratrstvo, aby, seč síly jejich stačí, zajaté křesťany vykupovali. Zavazovali se i slibem, jestliže hmotné prostředky nedostačí, že sami se za zajaté vydají. Takovým způsobem tisíce křesťanských zajatců vysvobozeno jest ze jha otrockého, kde na ně jistá smrt čekala. Řád onen slavný, jehož členové červený kříž na prsou nosili a v lásce v pravdě hrdinné za zajaté křesťany se obětovali, jmenoval se řád »Trinitářův« a založen jest ve Francii r. 1189. dvěma blahosl. muži Janem z Mathy a Felixem Valesem.

Avšak ani na ony uvězněné, kteří za přečiny své v žalářích pykali, nezapomínala církev katolická, starajíc se, aby, pokud možno, osud jejich ulehčila. Dán jest zajisté církvi svaté samým Spasitelem rozkaz: »Žádného neníčiti, nýbrž co ztracené jest hledati a spasiti«; proto vysílala i do takých žalářů sluhy své kněze, aby alespoň útěchu svatého náboženství vězňům skýтали, je před zoufalstvím chránili a dobré úmysly s litostí nad předešlým špatným životem v nich

budili. Tak dobyl si velikých zásluh o trestance sv. Vincenc z Paula ve Francii. Vida velikou zpusťlost jak duševní tak tělesnou galejních trestanců, na doživotí odsouzených, byl tento lidumil v srdci svém takou soustrastí naplněn, že zvláštní spolek založil, jehož členům za povinnost uložil vyučovati a pokud dovoleno i tělesně ošetřovati ony nešťastníky. A tak vnikla láska samaritánská církve katol. až i do žalářů sprostých zločincův, ano provázela i odsouzence na poslední jejich cestě k popravě. Neboť i tam, kde světská spravedlnost neuprosná jest a mnohé zločiny smrtí trestá, i tam ukazuje spravedlnost božská, již viditelně církev zastupuje, milost a milosrdenství. I sebe většího zločince ráda přijímá, jestliže lítost jeví, ukazuje na kříž Kristův, na němž Pán Ježíš vše kajícího lotra na milost přijal, a otvírá mnohemu bránu nebeskou právě v okamžiku, kdy světská spravedlnost mu pozemský život utracuje.

5. Konečně musíme se ještě zmíniti o velikolepé, blahodárné činnosti církve naší ku blahu lidstva, totiž o činnosti misionářské mezi pohany. Žádnému z mudrců starého věku pohanického na mysl nepřišlo, aby vlast svou, rodinu, statek, všecko pohodlí dobrovolně opustil a cizím, nevzdělaným národům učitelem jemnějších a lepších mravů byl. Toto činila a činí posud církev katolická v rozměrech obrovských s podivuhodným sebezapřením a nezištnou, obětavou láskou. Vizme jen drahou naši vlast a náš národ československý. Kdo obrátil naše praotce z pohanstva na křesťanství? Kdo položil takto základ k budoucí osvětě naší, pravé vzdělanosti, slávě a blahobytu národa našeho? Byli to katoličtí misionáři, naši svatí věrozvěstové Cyrill a Metoděj, kteří nelekali se daleké cesty z Carigradu k nám, neštíteli se práce a namáhání, nebáli se útikův a násilí, opustili vlast, rodinu, důstojnosti v domo-

vině své, a to vše z lásky, aby národu našemu rozsvítili světlo učení Kristova a tak jej zuslechtili, ba před úplnou zkázou a zahynutím ochránili. My ovšem

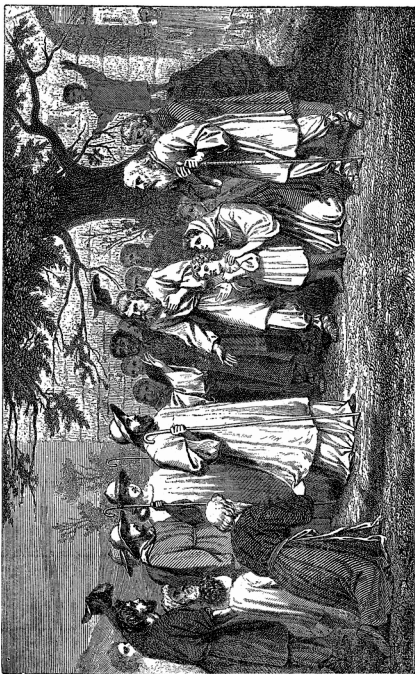
nyní ani dosti oce-
nití nedovedeme

ono dobrodiní,
jehož se nám sva-
tými apoštoly na-
šimi dostalo, ne-
boť zvykli jsme
ode dávna již ve
křesť. ovzduší žiti.

Ale čteme-li dějiny
naše, tu pozná-
váme, jaké práce
třeba bylo, aby
praotcové naši ku
pravdě přivedeni
byli; vidíme, jaké
odplaty dostalo se
svatým apoštolům
našim za jejich
lásku a horlivost,
ústrků totiž nej-
větších, pronásle-
dování krutého,
ano i žaláře. Sled-
ující však postup
dějin, musíme do-
znati, že svatí apo-
stolové naši největší-
mi byli dobrodinci
našeho národu,
neboť tím, že uči-
nili národ náš ná-
rodem křesťan-
ským, zachována
jest i jeho národ-
nost a jeho jazyk
až na časy naše
v tolika bouřích,

v tolika útociích nepřátel, v tolika ne-
bezpečích, kdy již již zdálo se, že ve
vlnách utone. A k jaké dokonalosti do-
spěli mnozí z národa našeho následkem

učení Kristova, pohledme jen na zářnou
řadu našich svatých a světic Božích od
svaté Ludmily počínaje až do dob nej-
novějších — nejsou-li okrasou naší, ne-

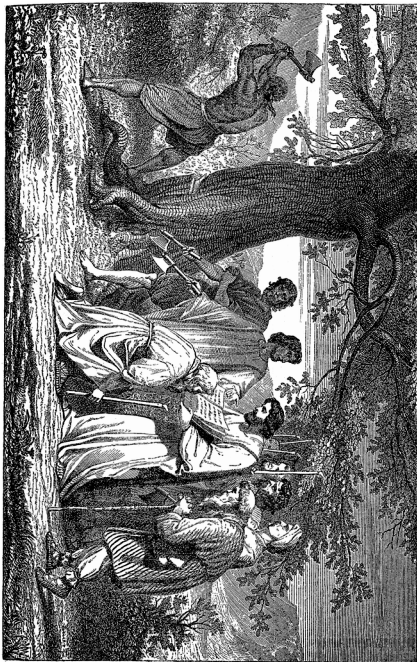
jsou-li krásným příkladem pro nás, ne-
jsou-li mocnými orodovnicí u Boha za
nás? Ejhle, to vše jest ovocem požehnané
činnosti misionářské církve katolické u

nás! Ó jak zřídka o tom přemýšlíme, jak málo jsme vděční za tato dobrodíní!

A jako u nás, tak dělo se u národů všech. Celý nynější křesťanský okrsek

díle světa neznámým pohanům slovo Boží hlásali a pravou vzdělaností je obdarili. Kdo zná všechny obtíže, s nimiž misionář zápasiti musí? Kdo uváží všechny tram-

poty a svízele, jímž v cizí zemi, mezi lidmi nevzdělanými vydán jest? Kdo posoudí všechno strádání, sebezapírání a odřikání se, kteréž údělem jest hlasatelů slova Božího? — Misionář musí teprve učiti se řeči pohanův, aby jim a oni jemu rozuměli, musí seznámiti se s jejich zvyky, mravy, dobrými i špatnými vlastnostmi, aby na mysl jejich působiti dovedl. Není dne, ba ani hodiny, aby jist byl životem svým před úklady a nástrahami pohanských horlivečů; jak často přes noc zkaženo a zničeno bývá, co misionář pracně za dlouhý čas byl zhudoval. Mnoho misionářů zemře v zemi nehostinné buď namáháním a vysílením, buď nezvyklým podnebím, nejvíce však

zvěstuje o činnosti misionářské církve katolické dosti zřejmě. Ale i za našich dob vidíme blahodárnou činnost církve naší mezi pohany. Až dosud opouštěji nadšení mužové vlast i domov, aby v cizím

smrti mučnickou, zabiti jsouce rukou těch, pro něž jen lásku a dobrotivost měli. — Avšak církev svatá katolická neleká se ničeho, vždyť dobře ví, že to již údělem jejím na zemi, boj ustavičný,

boj se zlem a že bojem tímto nabývá vítězství. Tak se dělo církvi od počátku a dítí se bude až do konce. Ovšem řekne se, a slyšel jsem to na své vlastní uši: »Proč pak misionáři tam jdou, když na ně tolik zla tam čeká?« Můj Bože, jaká to otázka! Vždyť nejdou tam pro sebe, nýbrž z lásky a poslušnosti k Ježíši Kristu, jenž rozkázal všem národům svaté evangelium zvěstovati. Což má zmizeti z církve hrdinná, obětavá láska, již prvním nejkrásnějším vzorem byl sám Vykupitel? Byla by církev hodna Zakladatele svého, kdyby nestarala se také o ty, kteří ještě v temnostech nevěry tapou? Kterak by zváti se mohla církví katolickou, obecnou, kdyby nestarala se o spásu duší všech? Nikoli vlastní zájmy jsou to, které pudí misionáře mezi pohany, nýbrž zájmy Krista Pána, jenž je k tomu vyvolil, a zájmy spasení lidského. Kdo smí se ještě ptáti: »Proč tak činí?«

Kdyby největší zlo čekalo na misionáře, kdyby sebe více jich o život přišlo, církev bude vždy vysílati nové a nové hlasatele víry Kristovy k pohanům, neboť láska ke Kristu a svaté víře jeho, horlivost o spásu bližního nevymizí nikdy v ní. Tím však, že pohany ku pravému Bohu přivádí, vede je také ku pravé vzdělanosti a osvětě, učí je dobrým mravům a proměňuje divochy v mírné, pracovitě a slechetné lidi. Směle tvrditi můžeme, že celá osvěta a vzdělanost národů nynějších v základě původ má ve pracích křesťanských misionářův. I tu jeví se církev katolická pravou dobroditelkou lidstva, ovšem zneužívanou. Nicméně však mluví dějiny celého 18stoletého trvání církve katolické slovy výmluvnými o dobrodiní, o požehnání, jehož se lidstvu církví katolickou dostávalo a dosud dostává. Církev a jen církev katolická dokázala zjevně, že je pravou matkou lid-

stva, neboť podporovala chudé, vychovávala opuštěné dítky, ošetřovala nemocné, ujímala se věznův a pohany Bohu i dobrému mravu získávala. Ale to vše z lásky. aby vyplnila příkaz a odkaz Zakladatele svého Syna Božího, aby byla »všem vším,« aby byla »solí země, již uchováni mají býti národové zkázy.« Proto lži jest a hanebným utržením na cti, řekne-li kdo, že církev o pozemské blaho lidstva pranic se nestará. Podlá zloba jest to, která mluví vědomou nepravdu, zloba nepřátel, jimž působení církve jest trnem v očích, a to právě za dob našich, kdy živly podvrtné, revoluční by rády všecken lid za sebou strhly. Tu ovšem stojí jim církev a kněžstvo v cestě, neboť ujímá se trpícího lidstva a strádajícího dělnictva způsobem jiným, způsobem, jenž k cíli vede a opravdovou pomoc zjednává, kdežto protivníci jen lichými slovy, sliby lid balamutí, aby jen na jejich stranu se dal, a oni tak za pomoci svedeného lidu nekalých záměrů vlastních dosáhli.

Lide křesťanský, zvláště ty, lide dělnický, prohlédni konečně a viz, kde tvoji upřímní přátelé jsou! Už se z dějin, kdo se tebe ujmál vždy a kdo i nyní tobě pomocnou ruku podává — církev katolická. Přidržiš-li se té, dojdeš tužeb a spravedlivých požadavků cestou spravedlnosti, bez porušení práva, cestou jistou; přidržiš-li se odbojníků a podvrtných živlů, pak nejen že ničeho nenabudeš, nýbrž i to, co máš, ztratil. Jen jedna volba jest možná: buď s církví a s Bohem anebo proti církvi a proti Bohu. Kdo asi konečně zvítězí? Není moci, která by Bohu vyvzdorovala, tak učí dějiny celého pokolení lidského. Běda ovšem tomu, kdo jako pyšní andělé Bohu se protiví. Bídny bude jeho osud na zemi, bídnější ještě na věčnosti.

Kdo čteš, rozuměj!

Červnová noci kouzelná!
Keť svatojanské jiskry střásá,
kol po horách všech oheň plá,
kol ohňů chasa bujuč jása —
a roztáčeje světla svá,
zvěšť plesnou do údolín hlásá,
že zítra svitne jasný den,
kdy Křtitel Jan byl narozen.

Jan Křtitel jako malý synek
už zamiloval samotu,
v tmách lesů hledal odpočinek
a srdečko mu rostlo tu;
už bujých, hluchých her se štilil,
neb vyšší touhu v srdci cítil.
On často v pusté slují skal
se hluku světa ukrýval,
by mohl mluvit s Bohem svým.

Kdys, umdlen slunkem červnovým,
tam usnul v dlouhých modlitbách.
Když procitnul — noc tichla v tmách,
jen semtam cvrček skrytý cvrčel
a potůček jak ze sna hrčel.
I skočil hošík ulekany
a hledal cesty na vše strany,
šel po skále a propasti
a nemohl se vymásti.
Tu znaven klekl v chladnou trávu
a k nebi zbožně zdvihl hlavu:

„Můj Bože — nikde hvězdičky!
Juž pláčou oči matičky,
a syn ji bloudí v temné noci.
Ty, jenž jsi poslal světlo své,
by našli Tě tři králové —
ó přispěj ku pomoci!“

A hle! tu brouček zahořel,
dál nesl se a dál se skvěl,
dál ponášel mu lampičku
a osvěcoval cestičku.
Jan Křtitel s myslí důvěrnou
šel domů za svou lucernou.

Ten brouček ke svatému Janu
vždy po lesích se třeptí bloučkem,
plá v každou rokli, v každou schránu
a svatojanským sluje broučkem.

* * *

Noc krátká světélka svá sbáší,
i svitá dlouhý, světlý den:
Skřivánek z niv se k nebi vznáší
a zpívá, všecek unešen.

Na pláních žito zelená se,
na stráních réva obrůstá,
na kraji lesa laň se pase,
a ve vodách si rybka hrá.

Ve kvítí včelky zvučí, bzutí,
zpod meze volá křepelka,
všechno se zpívá, jásat uci,
jak měla by být veselka.

Zem celá žízni, žádá lásky,
k nebesům oči upíná:
a tu jí nebe na znak lásky
pivoňku k nádrům připíná.

Jak pauna s vínkem ve vlasích
tu stojí země — samá krása,
pohled kam pohled — samý smích
a vše tu blyská, výská, jása...

Hle! družičky si pletou věnce
a odívají bílý šat:
Aj, ženich kráčí ku milence
a družky jdou jej uvítat.

Už zvony hrají ulicemi —
nuž, panny, vemte lampy své!
Bůh ve svátosti kráčí zemi —
ó pějte hymny jásavé!

Toť Boží Tělo! —

Dik buď jemu!

Sám Ježíš Bůh dlí ve chlebě,
něst dává se k lidu svému
a ulevuje v potřebě.

Tu dlí se Srdcem přelaskavým —
ó žhoucí růže ztrněná!
Ty plápoláš, bys jasem žhavým
ku lásce vznášala nádra má!

Jak nemilovat Srdce Tvoje,
když vlídně k srdci hovoří:
„Už shaslo utrpení moje —
leč moje láska neshoří!“

* * *

Co hlásají zas naše zvony?
Co pějí ústa kovová? —:
„Ó vije znova věnec vonný,
ó vije znova věnce dva
a zdobte jimi svaté skráně
dvou velkých apoštolů Páně!“

Hle, svatý Petr dolů hlavou
na stromě kříže umírá,
a říši lásky usmívavou
mu božský Mistr otvírá.

Teď slavte jej! — On třímá klíče
a hlídal Kristu drabou choť,
on první plašil ďábla — lviče,
on první řídil cirkve loď!

A svatý Pavel, světovládcе,
jenž pod kříž svedl celou zem —
Ten nevěděl, co jest bít se
a neubnul ní před mečem!

Ó buďte zdraví, apoštolé!
Vy dáni jste nám ku spasení:
Dvě mocné věže v stavbě Boží,
dvě trouby zvoucí na vzkříšení!
Ó zvete všechny národy
do říše věčné svobody!

Z „Poustevnických zpěvů“ W. Reutera přebásnil D. Lutínov.

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Část další.)

Zedníci.

Viz stať o kamenících.

Zlatníci a stříbrníci.

Štit: V modrém poli stříbrná číse, s obou stran zlaté prsteny. Korouhev zlatá, modrá a stříbrná. Patron: Svatý Eligius. (Viz stať o kovářích a zbrojích.)

Zvonaři.

Štit: V červeném poli zlatý zvon. Korouhev červená a zlatá. Patronka: Sv. Háta, k níž se modlivají ve slévárnách, aby odvrátila nebezpečení ohně. (Viz stať o pasířích.)

* * *

Jako řemeslo vidíme křesťanstvím posvěceno, tak i [vědy všeliké a umění křesťanstvím zvelebeny. Pomíjaje ostatní, všimneme si ještě vědy lékařské a lékárnické, ježto jest tolika světi proslavena a ližu našemu tak blízka.

Lékaři a lékárníci.

Štit: V modrém poli zlatá skfinka na masti. Korouhev modrá a zlatá. Patronové: Sv. Kosmas a Damián.

Sv. Kosmas a Damián, bratři, lékaři, mučenci, jsou tak slavní v církvi Boží, že se každého dne při mši svaté před pozdvihováním vyzývají. Narodili se v Arabii z rodičů křesťanských. Vy-

učili se lékařství. Ctnostným životem, rozsáhlými vědomostmi a šťastným léčením získali si důvěru nejen křesťanův, ale i pohanů. Léčili netoliko tělo, nýbrž i duši nemocných; poučovali nemocné, zvěstovali jim svaté evangelium a slova svá potvrzovali svatostí svého života, vzácným svým příkladem, mnohdy i zázraky. I byli lékaři a apoštoly zároveň. Působili zejména v Egei, přímořském městě cilickém v Malé Asii. Že se jejich přičiněním mnoho pohanův obrátilo na viru křesťanskou, popuzení jsou knězi modlářští a podařilo se jim, že svatí naši bratři r. 285. jati a do žaláře uvrženi. Pohanský vladař Lysias soudil je po té, sedě na soudné stolici ve chrámě pohanském. Že nechtěli modlám obětovati, svázání jsou na rukách i nohách a rozličným způsobem mučení. Uvrženi do moře. Sotva že vody dopadli, rozvázaly se řízením Božím vazby jejich. Vlny vynesly svaté mučeníky živý na břeh. Znova jsou týráni, do ohně vhozeni. Ani oheň jim neublížil. Jsou ukřižováni; nad to šipy a kamením po nich házeno; konečně stati mečem.

Těla sv. Kosmy a Damiána pochována ve chrámě v syrském městě Cyru. Císař Justinian zvětšil kostel cyrský a v Cařihradě dva nové kostely ke cti našich svatých mučeníků vystavěl na

poděkování, že jejich přimlouvu vyvázli ze smrtelné nemoci. Úcta jejich rozšířila se z Asie po Evropě. Přepamátňý zajisté chrám sv. Kosmy a Damiána máme ve Staré Boleslavi, v jehož předsíni zavražděn náš milý sv. Václav od bratra svého Boleslava a ostatních proti němu spiklých velmožů českých po svátku svatých těch mučeníků, 28. září 935.

Chrám ten staro-boleslavský vystavěn péčí sv. Ludmily, kteráž byla od svatého Metoděje z Říma se vrátivšího obdržela přinesené ostatky sv. Kosmy a Damiána.

Jako patronové lékařův a lékárníků vyobrazují se svatí oni bratři s láhvičkami lékařskými. — V starožitném arkýři na jižním průčelí pražského Karolina, budovy to universitní, jest kaple posvěcená svatým Kosmém a Damiánovi, jakožto patronům lékařské fakulty vysokých škol pražských.

Utíkejme se, mili přátelé, kdykoli povážlivou nemocí býváme postiženi, utíkejme se důvěrně k svatým těmto lékařům a mučeníkům Páně, vzývající je za mocnou přimlouvu u Boha. Abychom však vzácně jejich přimlouvy stali se hodnými, dbejme především zdraví duše své, zdraví svého rozumu, svého srdce, aby žádným bludem, žádným hříchem nebylo poskvrněno.

Za císaře Nerona (r. 54. — 68.) umučen v italském městě Ravenně lékař svatý Ursicin. Když spatřil mučidla a poněkud se rozmýšlel, volal nah sv. Vítal: »Ursicine lékaři, jiné's uzdravoval, hleď, abys na sebe neuvalil smrti věčné!« Ursicin se vzpamatoval a srdnatě podstoupil smrt mučnickou. Dne 28. dubna slaví se jeho památka.

Dne 2. června oslavují se viennští (město Vienne v jižní Francii) mučénici sv. Sanktus, Maturus, Attalus, Blandina, Biblisa, Pantik a Alexander, lékař a paníc. Umučení za panování císaře římského Marka Aurelia r. 177. Alexander,

rodák frygický z Asie, ve Vienně usazený, lékař a horlivý šířitel viry křesťanské, nebyl zprvu souzen; stál jen u soudné stolice a povzbuzoval souzené křesťany, aby se nebáli. Pohané vidouce to, zběsile křičeli, a soudce, slyše z úst Alexandrových: »Já jsem křesťan,« kázal také jej popraviti.

Dne 16. srpna připadá památka sv. Diomeda, lékaře, mučénika nicejského. Narodil se z nábožných rodičů v rodišti sv. Pavla, v Tarsu, bývalém hlavním městě krajiny Cilicie v Malé Asii. Proslul jako výtečný lékař tělesný i duchovní. Působil napřed ve svém rodišti, po té odešel do města Nicee, všude dobře čině, všude spolu hlásaje viru Kristovu. I do žalářů chodil, vězně léčil, ve víře křesťanské utvrzoval. Tu však ohlášeno římskému císaři Dioklecianovi (284—305), sídlícímu tehdy v nedalekém městě Nikomedii, že lékař Diomed celé město Nicei odvrací od bohův a přivádí ke Kristu. Císař kázal jej jati, spoutati a k sobě přivésti. Diomed modlil se celou cestou za sebe i za ostatní křesťany, aby neohroženě setrvali v pravé víře. Vyžádal si na vojínech chvilky, poklekl, sepal ruce a vzýval Boha. Okovy s něho spadly a on klidně zesnul v Pánu. Vojáci bojíce se císaře, usekli mrtvému světcu hlavu a přinesli ji Dioklecianovi. Císař Konstantin Veliký (306—337) vystavěl sv. Diomedovi překrásný chrám v Cařihradě.

Pomocníkem, mistocísařem Dioklecianovým byl Galerius, sídle taktéž v Nikomedii, o níž jsme právě slyšeli. Tento Galerius dal umučiti lékaře sv. Pantaleona. Pantaleon narodil se v Nikomedii z otce pohana, z matky křesťanky. Matka ho však odumřela dříve, než byl ve víře utvrzen, dříve, než mohl býti pokřtěn. Otec dal ho do škol pohanských, kdež Pantaleon nad všecky spolužáky vynikl, a věnovav se po té vědě lékařské, stal

se slovutným lékařem. Svou schopností, dovedností, svým způsobným chováním naklonil si i místocisaře Galeria; vzal si i jej Galerius na svůj dvůr.

Hermolaus, stářícký, ctihodný kněz křesťanský, byl by rád nadějněho mladého lékaře získal Kristu; navštívil ho, pravil mu za řeči: »Zdar a poželání v lékařství nesmi se dle pohan-ské nevěry očekávat od »mysleného bůžka Eskulapa, nýbrž od pravého Boha, Stvořitele všech věcí. Ježíš Kristus, Syn Boží, netoliko uzdravoval nemocné, neduhy nezhojitelnými stížené, všemohoucím slovem svým, nýbrž křísil též mrtvé. Kdo v něho věří, může ve jménu jeho konati věci veliké, může nabyti svrchovaného blaha duchovního a života věčného dosíci.«

Pantaleonovi líbila se řeč knězova, připomněla mu dobrou matičku, jež byla křesťankou. Den ze dne chodil ke zbožnému Hermolaovi a učil se pravdám svatého evangelia. Vrací se jednou domů, spatřil na cestě mrtvé dítě a u něho hada jedovatého, jenž je byl usmrtil. I řekl si: »Zde mám příležitost zkoušiti toho, co mi Hermolaus pravil o Bohu křesťanském. Pomodlím se k Ježíši Kristu. Ožije-li dítě a pojde-li had, uvěřím a budu křesťanem.« A ejhle! dítě skutečně ožilo, had skutečně posel. Děkuje Bohu, vrátil se Pantaleon k Hermolaovi a vypravoval mu nadšeně, co se stalo; hned prosil za svatý křest. I pokřtíl ho sluha Páně.

Čím šťastnější byl lékař Pantaleon ve světle pravé víry, tím více ho bolelo, že milovaný otec jeho Eustorgius dosud úpí ve tmách pohanských. Proto uctivě a šetrně ho poučoval; Bůh mu pomáhal.

Když jednou syn s otcem mluvil o všemohoucnosti Ježíše Krista, přiveden mu slepec, aby prý na něm zkoušel svého umění lékařského; ubohý slepec zmíněl, že už byl u nejslavnějších lékařů, že už téměř všecek svůj majetek vynaložil,

avšak nadarmo. Řekl mu Pantaleon: »A co mi dáš, navrátím-li tobě zrak?« »Poslední haliř, jenž mně zbyl, milerád tobě dám,« vece ubožák. Pantaleon na to: »Dosáhneš zraku od Otce světél, a potom, co's mu slibil, dej chudým.« Otec srážel syna, aby se nepokoušel slepce vyléčiti, ježto prý to nemožná a vzejde prý mu z toho posměch. Ale Pantaleon odvětil: »Já mám jiného Mistra nežli ti, kteří až dosud chtěli člověka tohoto vyléčiti.« Po té přistoupil k slepci, dotkl se očí jeho, modle se a vyzývaje nejsvětější jméno Ježíš. Jest vyslyšen. Slepce prohlédl. Zázrak tento obrátil jak otce Eustorgia, tak i uzdraveného slepce; oba se dali pokřtiti. Eustorgius brzy zemřel pokojnou a šťastnou smrtí; Pantaleon, jediný syn, zdědil veliké jmění, jímž ustavičně konal skutky křesťanského milosrdenství chudým a nemocným. Ostatní lékaři nikomedsí zahofeli proti němu prudkou závistí a nenávistí. Zvěděše, že jest křesťanem, obžalovali ho u místocisaře Galeria, řkouce: »Nebude-li Pantaleon odstraněn, bude náš Eskulap¹⁾ beze cti.« Pohnán před soud ouen zázračně uzdravený slepec a vyznav tam Krista, popraven. Povolán i Pantaleon. Galerius pravil mu laskavě: »Žalují, že jsi křesťanem; myslím však, že tě ze závisti narkli. Obětuj tudíž bohům a zahanbi své utrhače.« I vece náš světec: »Kde zřejmy skutky, tam jest ustoupiti slovům a domněnkám. Pravda jest nade všecko. Bůh, kteréhož já ctím, utvořil nebe i zemi, křísil mrtvé, vracel slepým zrak, uzdravoval malomocné a jiné neduživce pouhým slovem svým. Bohové, jež vy ctíte, nikdy takých věcí nevykonali. Ať přijde člověk nemocí nezhojitelnou skličeny, ať vyzývají lékaři naši a knězi bohy své, já pak budu vyzývati Krista, a uvidíš, že ničím-nejsou modly vaše, že všemohoucí jest Bůh, jemuž já se klaním.«

¹⁾ Eskulap, domnělý pohanský bůh lékařství.

Priveden člověk mrtvici raněný. Nadarmo volali pohané svých bohů. Svatý Pantaleon dotkl se ruky nemocného a zvolal pln důvěry: «Ve jménu Ježíše Krista buď zdrav!» A věru byl zdrav. Galerius žasl, pohané se divili, přes to však znova doléhali, aby byl Pantaleon usmrcen, sic že prý náboženství otcův upadne v posměch. Když ani sliby místocisařovy nehnuly světcem, jest trýzněn, mučen a konečně stát zároveň se staříčkým knězem Hermolaem a s jinými dvěma křesťany, Hermipem a Hermikratem — 27. července roku 303. I tomuto světci zbudoval císař Konstantin Veliký krásný chrám v Cařihradě.

Dioklecián dal též umučiti, do řeky Orontu u Nikomedie vhoditi sv. Tyraniona, biskupa tyrského, a zároveň kněze a lékaře Zenobia na skřipci lámati, železnými háky roztrhati — 29. prosince roku 304.

Lékařem byl též sv. Cesarius. Byl nejmladším dítětem sv. manželů Řehoře a Nony.¹⁾ Se sestrou Gorgonií²⁾ a s bratrem Řehořem Nazianským³⁾ v domě otcovském behobojně vychován. S bratrem studoval v Cesarii Kapadocké, v Alexandrii pak vyučil se lékařství. Po letech sešli se v Cařihradě. V Miláně zvolil si ho císař Konstancius osobním lékařem. Když dosedl na trůn Julian Odpadlík, vypoovězení jsou všichni křesťané ze dvora císařského, jen Cesarius směl v komonstvu zůstat. Když však po čase Julian naň doléhal, aby po příkladě jeho víru zapřel, pravil světec neohroženě: «Křesťanem jsem, křesťanem zůstanu!» Po té dobrovolně opustil dvůr císařský a vrátil se do Nazianzu k otcí svému. Po smrti Julianově povolán opět do úřadu; stal se císařským pokladníkem. Zesnul svatě 25. února r. 369.

¹⁾ Sv. Řehoře a sv. Nony 4 srpna.

²⁾ Sv. Gorgonie 9. prosince.

³⁾ Sv. Řehoře Naz. 9. května.

Za vlády vandalského krále Hunericha (477—484) v Africe podstoupil pro víru katolickou hrozné pronásledování a ukrutné nátlaky sv. Liberat, lékař v Kartagině, i se svou rekovnou chotí a dětmi. Ditky mu vzaty; sv. Liberat plakal; manželka ho těšila, řkouc: «Nermuť se; Kristus dítek ochrání, o duše jejich se postará.» Po té oba odvedeni do různých žalářův, aby se nemohli umlouvat. Jednoho dne pravili bludařští, arianští soudcové chotí Liberatově: «Už se nevzpírej. Manžel tvůj se podrobil rozkazům královým.» Marna byla jejich lest. Manželé naši, jakož i ditky jejich vytrvali v dobrém až do konce; cti se jako mučénici; památka jejich připadá 23. března.

Za císaře Maximina dne 6. února 312 umučeni v asijském městě Emese svatí Silvan, biskup, Lukáš, jáhen, Mucius, lektor (čtenář) a Julian, lékař. Vida sv. Julian, že pochopové vedou biskupa, jáhna i lektora do divadla, aby je vydali dravé zvíři na pospas, přistoupil k nim, políbil je a dodával jim myslí. Proto i sám jat, do tmavého žaláře vržen, nahlavě, rukách a nohách tak sevřen, se skonal.

Dne 27. června jest svátek svatého Samsona, lékaře a kněze cařihradského. Sv. Samson, rodem Říman, vystudovav bohosloví a lékařství, rozdal po smrti svých bohatých rodičů jmění chudým, propustil nevolníky a odešel do Cařihradu, aby tam sloužil Bohu a bližnímu. Najatý domeček Samsonův stal se útočištěm nemocných; mnozí, sotva že se jich dotkl, zázračně ozdravěli. Patriarcha cařihradský vida požehnanou činnost jeho, posvětil ho knězem. Světec uzdravil zázračně i nemocného císaře Justiniana I. (527—565) a místo nabízených vzácných darů vyprosil si na císaři, aby u jeho příbytku zbudoval nemocnici pro chudé. Justinian prosbě vyhověl a vystavěl nedaleko chrámu svatě Žofie velkou

nemocnici. Sv. Samson ji spravoval až do své blažené smrti r. 530.

Převzácná perla řádu servitského, s v. Filip Benický, byl původně také lékařem. Narodil se r. 1233. ve Florencii. Téhož roku položen základ řádu servitského, služebníků to Panny Marie. »Tito jsou služebníci Marie Panny, dejtež jim almužnu!« volalo dítětko Filip, ač mu bylo teprve pět měsíců, volalo svým rodičům, když do jejich příbytku přišli Servité. Studoval ve Florencii a v Paříži. Byl by se rád stal knězem; avšak ku přání rodičů zvolil si lékařství. V dvacátém roce věku svého povýšen v Padově za doktora. Po té žil opět ve Florencii u svých rodičů. Ve čtvrtek po svátcích velikonočních přišel do kostela servitského na mši svatou. V epistole slyšel slova ze Skutkův apoštolských: »I řekl Duch svatý Filipovi: Přistup a přidrž se vozu tohoto!« Slova ta na počátku církve Duchem svatým řečená jáhnu Filipovi, aby komorníka královny mouřeninské na voze z Jerusalema jedoucího osvitil světlem víry, slova ta dotkla se duše Filipa Benického, jako by jemu byla pravena. Poslechl jich. Stal se Servitou; posvěcen knězem a brzy stal se generálem, nejvyšším představeným řádu — r. 1269.

Dne 22. května připomíná se též s v. Žofie, lékařka a mučenice v Řecku. Pro Krista byla mečem usmrčena. V seznamě svatých a světců Božích připsáno k jejímu jménu: »Žofie, druhdy lékařka těla, s mečem je duší lékařka skvělá.«

Vracejíc se ještě k předním patronům lékařův a lékárníků, podotykáme, že v Paříži dosud utěšeně kvete společenstvo sv. Kosmy. Založil je už ve XIII. století svatý král francouzský, Ludvík IX., ustanoviv bratrstvu tomu za patrony sv. Lukáše, Kosmu a Damiana. Roku 1884. sestoupilo se komité lékařů, kteří bratrstvo ono obnovili. Nedávno

vykonalo 700 doktorů medicíny přepamatnou pouť na Montmartre do velebného chrámu božského Srdece Páně. Tot vzácný věru zjev! Kež i u nás podobný duch zavane!

Končíc stať o lékařích, připomínáme ještě světově známého lékaře, velezasluhlého, veledůstojného faráře Šebastiana Kneippa, a prosíme Boha, aby ho na přímělu sv. Kosmy a Damiana po drahná ještě léta zachoval i ráčil.

VI.

Cechové řemeslní křesťanstvím posvěcení, svatými patrony zvelebení měli — jak z pojednání tohoto zřejmo — veliký význam v životě obecném, avšak i v politickém. Proto na výsost litujeme té nešťastné doby, kdy všecek křesťanský řád v posměch uváděn, potírán, zavrhován. Pryč se vším, »co čpí středověkem« — toť bylo heslem všech možných kazisvětův a nejhorsích škůdců společnosti lidské.

Doba ta počala ve střední Evropě tak zvanou reformací (Lutrem), a čeho v náboženském, sociálním a obecním zřízení reformace ušetřila, padlo za obět době revolucionářské osvěty, kteráž vyslovila zásadu, že všecko starobylé — proto že křesťanské — musí býti vyvráceno a odklizeno. Rozviklávány tedy a seslabovány tudíž korporativní, cechovní svazky řemeslníků, jakož i jiných stavův, až konečně i pohrobeny.

Musí prý zavládnouti »svoboda«, nedůstojno prý v osvěceném století dáti se vázati pouty tmavého středověku. Tak vytrubováno do světa od lidí zpronevěřivších se Bohu, církvi i vlasti. Ano, zavládla svoboda — řemeslník a s ním mnoho jiných může »svobodně« tříti bídu a nouzi.

Příjemné, uslechtilé svazky cechovní roztrhány, za to však uvrženo na šije pracovníků těžké jho výroby to-

várni. Dřívější samostatní mistři, nemožnou ve prostické dílně soutěžit s parními stroji, přišli na mizinu; mnozí nechali svých dílen a šli do továren; ze samostatných mistrů stali se poddani dělníci. Dělník továrni není už pomocníkem pánovým, nýbrž pouhým sluhou parního stroje; práce jeho pozbyla svého posvěcení a dřívější mravní důstojnosti.

Tak povstala hluboká propast, jež se vždy více rozevirá, propast mezi nenasytným kapitalismem a nutným dělnictvem.

Nesmírná škoda, jež vzešla zničením zřízení cechovního, přiměla stát, že zřídil nuceně živnostenská společenstva. Kéž by to byli cechové! Těch bohužel nemáme. Úlohu cechů vzhledem k tovaryšům nahrazují jistou měrou jednoty katolických tovaryšův. O jednotách těchto, zejména o jejich zakladateli Adolfu Kolpingovi, zmíníme se ještě, než ukončíme toto své pojednání.

* * *

Adolf Kolping, zakladatel a generální předseda jednot katolických tovaryšů narodil se v porýnském městysi Kerpenu, poblíž Kolína, 8. prosince 1813. Vybyv si národní školu ve svém rodišti, učil se tamtéž ševcem, stal se tovaryšem a byl ve všem počínání svém na výsost důkladný. Řemeslná práce nepřekážela snaživému duchu jeho; kde byla jaká dobrá kniha, všechno přečtl, zvláště však si zamiloval legendu, životopisy svatých od P. Martina Kochema sepsané. Tato vlastnost ho zdobila, i když se vydal jako tovaryš do světa na zkušenou. Z této doby pocházejí prvotiny básnické činnosti Kolpingovy; první báseň, kterou napsal, jest „U hrobu mé matky.“ — z roku 1833.; vyznívá z ní převroucí, přeněžná úcta a láska vděčného syna k dobré, zbožné matičce. Těmto svým citům vydal i později — roku 1851.

v Mohuči na generální schůzi jednot katolických tovaryšů — překrásné svědectví, když za bouřlivé pochvaly pravil přítomným paním: „V třináctém roce věku svého dán jsem do učení, usedl jsem na ševcovskou stoličku, cestoval jsem po té z dílny do dílny, měl jsem kolem sebe všelijaké lidi, mnohdy hrozné; všechny vlny zla a zloby dorážely na mne. Víte, matky, co mne zachránilo? Měl jsem matku, chudou matku, její jméno už hýbá útroby srdce mého. Všeho, co jsem na matce své vidal, z té duše si vážím. Byl-li jsem pokoušen, vzpomněl jsem si na matku, a nikdy bych se nebyl opovážil tvář v tvář jí patřiti, kdybych byl něco nepravého spáchal. Když zemřela, vážil jsem si ji ještě více; umřelať plna víry jako světice, ač byla ženou prostinkou. Ze zde dnes před vámi stojím, že mohu čest a slávu Boží po světě šířiti, i z toho děkuji své matce.“

Touhy po vědách a zármutku nad mravní zkažeností lidu řemeslnického, jakým byl Kolping naplněn, použila prozřetelnost Boží, aby mu připravila zvláštní obor působnosti, především aby jej vyznamenala důstojností kněžskou. Třiadvacetiletý ševcovský tovaryš, jsa prost služby vojenské, rozhodl se, že se věnuje studiu, aby se mohl stát knězem. Nedbal, když se mu smáli spolutovaryši, vidouce ho, jak se každou volnou chvíli zabývá latinskou grammatikou; ale vedl si vytrvale a neohroženě, až přílišným namáháním onemocněl a domů do otčiny vrátiti se musil. Tamější zbožný, velenadáný sluha Boží P. Wollersheim ujal se Kolpinga péčí přelaskavou a dovedl, že velesnaživý žák na podzim roku 1837. byl přijat do třetí třídy katolického gymnasia v Kolíně. Ač se zde musil hodinami žít, přece za půl čtvrt roku — od podzimka 1837 do velkonoce 1841 — dokončil studium jinak

pětileté. Dostav stipendium odebral se hned do Mnichova na universitu, vysoké školy, kdež slovutní učitelé přednášeli, kdež mezi posluchači i milé krajany shledal a s nimi se spřátelil. Pobyl si tam tři semestry (běhy). Cesta, kterou odtud pěšky Tyrolskem do Milánu a Benátek vykonal, utvrdila mu zesláblé zdraví a obohatila mysl novými, vzácnými zkušenostmi.

Druhou polovici období universitního studoval v Bonně, kolem Velkonoc 1844 vstoupil do kněžského semináře v Kolíně a 14. dubna 1845 posvěcen jest knězem.

Tak dosáhl s pomocí Boží nejbližšího cíle svých nadšených snah netuše, že mu knězi zvláštní poslání bude svěřeno. Poslání to brzy se hlásilo. Za několik neděl po vysvěcení ustanoven kaplanem a katechetou vyšších ústavů v Elberfeldě. V zimě téhož roku sešlo se několik tovaryšů elberfeldských a radili se, jak by se v prázdných chvílích uchránili mravní zkáze a nešvarům, jež tehdy téměř všude panovaly. Srdce jim poradilo, aby šli k pravým přátelům, ke kněžím. Přišli ke Kolpingovi. Tento už dávno ze zkušenosti věděl, čeho se ubohým tovaryšům nedostává, a učinil jim návrh, by si založili tovaryšské kasino. Zatím přišel do bytu Kolpingova i první kaplan, k němuž tovaryši vlastně byli šli, ale omylem, šťastným omylem ke Kolpingovi se byli dostali. Znova raděno. Tovyariši slíbili, že si vše dobře rozváží a brzy zase přijdou. Přišli. Oznámili, že návrh Kolpingův přijat; bylo jich s padesát, kdož hned do jednoty vstoupili. Předsedou se stal první kaplan, ježto se Kolping o sobě domníval, že se mu bude brzy z Elberfeldu stěhovati. Avšak stalo se jinak; první kaplan byl na jiné působistiě poslán, Kolping zůstal v Elberfeldě, a byl i předsedou či starostou první jednoty katolických tovaryšů.

Útlukem byla novému tomuto spolku jedna světnice ve škole, kdež se v neděli

a v pondělí večer tovaryši scházivali. Stanov hned nebylo, ježto se čekalo, co zkušenost shledá nutným a užitečným. Teprv 9. října 1848 přijaty stanovy, z nichž překrásně vysvítá hlavní idea jednoty: aby byla téměř rodinou, aby nahradila tovaryšovi vzdálenou otcinu, aby dopomohla členům k důkladnosti, jak by se stali důkladnými tovaryši, jednou důkladnými mistry a otci; proto dostane se tovaryšům v jednotě vyučování náboženského, jakož i v jiných potřebných předmětech, zejména ve čtení, psaní, počítání, kreslení, zpěvu; ani veselé zábavy nezapomenuto.

Řídě milou svou jednotu katolických tovaryšů v Elberfeldě, poznával Kolping vždy víc a více, jak důležit jest stav řemeslný, jak řemeslníci pocházejíce z nejširších vrstev obyvatelstva mají býti pevným základem poctivého občanstva, tak že osud řemeslnictva jest osudem občanstva. Ze své vlastní zkušenosti jako bývalý tovaryš a nyní opět jako starosta jednoty katolických tovaryšů viděl, jak jsou zvláště tovaryši zuboženi; že si pak jednota elberfeldská jeho péče a snahy vážila, doufal, že se s pomocí Boží jednoty i jinde založí. Sepsal spis „Jednota tovaryšů. Všem na uvážení, kdož pravému blahu lidstva chtějí.“ Nadšeně a jasně líčil svůj úmysl doporučuje se pomocí Boží. Spis ten vyšel roku 1849; motto bylo: „Účinná láska zhojí všechny rány, pouhá slova bolesť jenom množí.“ Téhož roku zašel si ke kardinálu arcibiskupovi kolínskému Janu Geisselovi, přednesl mu osobně své záměry o jednotě a prosil za nějaké místo, na němž by se mohl novému tomuto spolku více věnovati. Kardinál ho vyslyšel, kolem velkonoc povolal ho do Kolína a ustanovil tam vikářem při svém arcibiskupském chrámu Páně, aby takto dílo Kolpingovo mělo v Kolíně svůj střed. (Ostatek přišť.)

Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému!

Božské Srdce Páně
jest škou zítí mému,
v něm jen svou spásu vidím,
zbraň Všem proti zlému.
NA kříži Srdce Páně,
to Božské Srdce svaté,
pro spásu všeho lidstva
zas touhou bylo vzřáté.
A přec U dřeva kříže
ostrý brát v ruce vzalo
to lidské, pro něž trpěl.
a Srdce probodalo.
A po tolika ranách,
jež stihly Srdce Krista,
vina je smyta cele,
a zem od skvrny čista!

Když's tolik pro Nás trpěl
a smazal's kruté viny,
nás Jezu Kráste svatý
a Drahý, přejediný,
tisíceroU tu lásku
TvýCH muk a utrpení
bůd jist, že lidstva davy
v nelásku nezamění!
Ty Tvoje bolné rány,
to Srdce Tvoje zlaté
symbolem budou světu,
Tvé cirkvi celé svaté.
Zvolených osvěť rozu,
ať ve slavnostním hávu
po světě šířím, dálším
hlásají Tvoji slávu!

K. E. Vojtá.

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část další.)

IV. Příkázání.

„Chceš-li vejít do života, zachovej příkázání.“ (Mat. 19, 17.)

Když se byl kněz otázel křtence:
„Co ti dá víra?“ a obdržel
odpověď: „Život věčný,“ pokračuje takto: „Chceš-li
tedy vejít do života, zachovej příkázání: „Milovati budeš Pána Boha svého
z celého srdce svého, z celé
duše své, z celé mysli své, a
bližního jako sebe samého.“ Slova
ta buďtež nyní předmětem naší úvahy.

Poznáváme ze slov těchto ihned,
jak že církev rozumí příslibení, že víra
nám dá život věčný. Víra nečiní to
sama nebo bezprostředně, nýbrž tím, že
působí na nás, abychom zachovávali
příkázání Boží. Ona nás učí, že Bůh je
naším Tvůrcem a nejvyšším pánem, že
nás stvořil, abychom ho milovali a jemu
sloužili. Ježto víra zjevuje nám vůli
Boží v jeho příkázáních, okazuje nám,
jak bychom zachovávali je, mohli Boha
milovati a jemu sloužiti. Ona poučuje

nás o věčné odměně, které se dostane
těm, kdož plní příkázání, jakož i o
věčném trestu, který stihne všech, kdož
je přestupují. Ona představuje nám svaté
jako dokonalé vzory v plnění těchto
příkázání a přede všemi ostatními před-
stavuje nám Ježíše Krista, Krále všech
svatých. Pán Ježíš, ačkoli co do podstaty
zebra roven Otci nebeskému, poslušen
ho byl až do smrti. Víra konečně okazuje
nám různé prostředky k dosažení milosti.
Prostředky tyto zjednávají nám síly,
bychom mohli plniti příkázání, aneb
odpuštění, pakliže jsme je přestoupili.
Takovými tedy způsobem vede nás víra
nutně a přirozeně k životu věčnému.

Než, snad někoho při těchto slovech
zmocní se trapná pochybnost. Seznalť,
jaká je většina lidí, zná též svou vlastní
slabost. Proto táže se tesklivě: zdali
pak také můžeme zachovávat příkázání?
Jisto jest, že božský náš Mistr
poslušen byl až do smrti a že jeho
nejsvětější Matka pomocí zvláštní milosti
byla prosta všeho hříchu. Byli i svatí,
o nichž se dalo v pravdě tvrditi, co Duch

svatý praví o sv. Zachariáši a sv. Alžbětě: »že chodili ve všech přikázáních a spravedlnostech Páně bez úhony.« (Luk. 1, 6.) Mimo to jsou mužové a ještě více je žen prostých od mocných náruživostí, jimž dostalo se dobrého vychování, aneb ochrany mezi zděmi klášterními: těm ovšem snadno jest zachovávat přikázání, aspoň bez velkých přestupků. Ale můžeme-liž my je zachováti, my mužové ve světě, mužové zaměstnaní v obchodech, my dělníci bez všelikého vyššího vzdělání, jakými mnozí z nás jsou a při všem tom vydání četným, ano přecastým pokušením? Snadno ovšem se nám řekne: »Chceš-li vejti do života, zachovej přikázání.« Ale zdaž to neznamená tolik, jako říci tonoucímu: »Chceš-li zachrániti život, plav?« Nikoliv, draží v Kristu, tomu není tak. Ježíš Kristus nemluvil posměšně; nevysmíval se nám, aniž měl nás k posměchu, jak někteří rouhači tvrdili, když děl: »Zachovávej přikázání.« Učil nás pravě a jediné cestě k životu, a způsobil, že snadno nám je po ní kráčet. Sv. Zachariáš, otec předchůdce Páně, poučuje nás o tom. On ještě před narozením Páně stal se účastným milosti, poněvadž doufal ve Spasitele. Bez úhony krácel, podporován jsa milostí, po přesné cestě přikázání Božích. Proto také vyplynula z úst jeho při narození sv. Jana ta vznešená slova: »Požehnaný buď Pán Bůh israelský, že navštívil a učinil vykopení lidu svého... Abychom z ruky nepřátel našich vysvobození, beze strachu sloužili jemu ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny dny své.«

Předmět náš je tak důležit, že vidí se mi nutno, obsírněji ještě o něm pojednati. V této úvaze však prozatím přestaňme na tom, co to znamená: přikázání Boží zachovávat. Jakou sílu Bůh nám udělil, abychom mohli zachovávat přikázání, pozůstavíme sobě pro budoucí úvahy. Zodpovíme sobě tedy ještě jen tyto dvě otázky:

1. Která přikázání máme? 2. Co znamená je zachovávat?

1. Která jsou přikázání, jež máme plniti?

Přikázání zákona mravního to jsou, která musíme zachovávat, chceme-li vejti do života věčného. O tom není ani nejmenší pochybnosti. Bůh stvořiv člověka, vepsal mu zákon svůj do srdce. Později ohlásil tentýž zákon s jeho desíti články viditelným způsobem na hoře Sinai lidu židovskému. Tam byla přikázání Boží napsána na dvě kamenné desky, které Mojžíš přinesl s hory. Tato přikázání jsou hluboce vryta i v naši přirozenosti a proto nezměnitelná. Nemůžeme jinak, než vyznati, že nutno nám jest, právě tato přikázání plniti. To znamená ono obrazné rčení: »Bůh napsal zákon svůj do lidského srdce.« Avšak třetí z oněch deseti přikázání týkajících se pocty Boží a nedělního klidu, bylo tam podrobněji ustanoveno. Musíme totiž jednu část času věnovati zvláštní péči o svou duši a veřejné bohoslužbě. Toť předpis přirozeně nutný a nezměnitelný. Ale zákonnitá vrchnost může určit, mnoho-li času nám je k tomu použiti, a jakým způsobem máme slaviti veřejné služby Boží. Katolická církev ustanovila tedy, jako zástupkyně Boží, první den téhodne jakož i jisté výroční, památné dny za svátky, vízici jednoho každého a žádá, bychom v těchto dnech byli přítomni převznesené oběti Nového Zákona, mši svatě. Tim se lišíme od předpisů St. Zákona. Dále objasňují se nám přikázání dokonaleji než druhdy židům. Přikázání, jež nazýváme církevními, jsou buďto výklady zákona mravního, ježto poučují nás, jak tento, zákon za jistých proměnlivých okolností plniti musíme, anebo nás navádějí, jak máme přijímati svátosti Kristem Pánem ustanovené. Zachováváním těchto přikázání máme spasiti duši svou. Vykupitel náš učil

nás tomu sám co nejurčitěji. Velmi poučny však jsou pro nás okolnosti, za kterých Kristus Pán podle vypravování svatých evangelistů nám dal toto poučení. Za jeho časů žil mladý muž, bohatý a vznešený, který od mládí vždy velmi ctnostně žil byl. Jeho jméno nám není povědomo, proto jmenujme ho jen »mladým mužem.« Pln obdivu pro učení Kristovo odhodlal se světit si duši svou Pánu. Upřímně a pokorně vrhl se mu k nohám se slovy: »Mistře dobrý, co budu dobrého činit, abych měl život věčný?« Chtěl tím asi říci: »Jaký dobrý skutek mám vykonati svými penězi?« Snad přemýšlel o mnohých plánech, na př. že dá velkou almužnu nebo vystaví synagogu a nevěděl, na čem by se měl ustanoviti.

Předeslavše toto, lépe porozumíme odpovědi Pána našeho. »Nazýváš mne dobrým,« dí Ježíš, »ptáš se mne o dobrém. Proč pak? Jediná jest toliko bytost, tať neskončeně a sama toliko dobrá jest, t. j. Bůh.« [»Jediné dobré jest Bůh.«] Těmi slovy učí Kristus Pán, že pravé štěstí záleží v milování Boha, toho nejvyššího dobra, a že člověk jen tehdy je dobrý, když plní vůli Boží. Spasitel pokusil se o to, aby zušlechtil dobrý úmysl mladého muže, jenž chtěl něco dobrého vykonati. Chtěl jej k tomu přivést, aby činil z pouhé lásky k Bohu, cožkoli podnikne. I dobré skutky mohou totiž ztratiti na ceně nedokonalými pohnutkami, jako jsou vlastní vůle nebo nezřízená touha po cti. Potom zodpověděl Kristus Pán přímo otázku mladého muže, řka: »Chceš-li vejiti do života, zachovej přikázání.« Mladý tazatel neporozuměl však dobře odpovědi té a jsa dosud pln svých plánů, provéstí nějaké veliké a znamenité dílo, otázel se dále: »Která přikázání?« Ježto Pán Ježíš již byl udal přední požadavek všemohoucího Boha, připomíná mu nyní hlavní před-

pisy z druhé desky přikázání daných Mojžíšovi: »Znáš přikázání: nezabiješ; nezcizoložíš; nepokradeš; nepromluvíš křivého svědectví; cti otce svého i matku svou; a milovati budeš bližního svého jako sebe samého.« Dí jemu mládenec: »Všeho toho jsem ostříhal od své mladosti; čeho se mi ještě nedostává?« Nebyla to pouhá vychloubavost. Mládenec mluvil pravdu, jak sv. Marek dokládá: »Tedy Ježíš pohledv na něj, zamiloval ho.« (Mar. 10, 21.) Následek lásky té byl, že mu navrhl to nejvznešenější, co bylo možno. Rád by jej byl přijal mezi své důvěrné průvodce a jej přidružil k společnosti svých apoštolů. »Chceš-li dokonalým býti, řekl mu Ježíš, jdi, prodej co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; a pojď, následuj mne.« Mladý muž však na ta slova odešel smuten.

Nyní poznáváme, proč Pán náš mluvil nejprve o Bohu, o tom nejpřednější a jediném, skutečném dobru. Kdyby byl mladý muž jasně poznal a pocítil onu velikou pravdu, byl by zajisté méně cenil své pozemské statky. Byl by to považoval za dobrou výměnu státi se chudým na peníze, ale bohatým v Bohu; byl by pochopil, že život v dokonalé chudobě, pokoře a čistotě, jaký pokorní průvodcové Spasitelovi vedli dle vlastního jeho návodu a příkladu, mnohem jistějším je a lepším, než volně rozhodovati o svém bohatství, sám sobě dostačovati a snad udílením almužny hledati pochvalu lidí.

Vypravování toto představuje nám mnohé věci k rozjímání; upozorňují však nyní toliko na to, co se týká našeho předmětu, totiž přikázání Božích. Dle slov Páně cesta ku spáse je všem přístupna, jak chudým, tak bohatým; ona je dále pro všechny stejná; všem je plniti desatero přikázání, neb tato-li se zachovávají, plní se zároveň ony dva velké předpisy lásky k Bohu a bližnímu. Muž, zachovávající to neb ono přikázání,

nedojde tím ještě života věčného, jestliže na př. nekrade, necizoloží, křivě nesvědčí. Býti poctivým mužem, věrným manželem, řádným občanem, znamená sice mnoho; ale to není ještě celý zákon. První ze všech přikázání zní: »Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, mimo mne nemáš mít jiných bohů«; to však neplníme, jestliže nevěříme v Boha, nedoufáme v něj, nemilujeme ho nade všecko. Tolikéž neplníme ještě úplně svých povinností k bližnímu, chráníme-li se toliko, bychom jej neurazili. Milovati ho musíme jako sama sebe pro Boha: tat jest cesta k nebi pro všechny.

Je ovšem ještě dokonalejší cesta k nebi. Někteří lidé baží po vyšším

stupni lásky k Bohu a bližnímu, nežli je přísně předepsáno. Touží po tom, by nejen dokonalými, nýbrž i svatými se stali, a doufají nejen v život věčný, nýbrž i v »poklady nebeské.« Ale Pán náš okázal nám, že nízký rod, nedostatečně vzdělání, obyčejná práce pranic nepřekážejí touze po dosažení i té nejvyšší dokonalosti, tím méně tedy zachovávání přikázání. Neboť, kdežto vzácný, velmi vzdělaný a ctnostný mládenec se ulekl vznešenějších stezek vedoucích k životu, zachovávali apoštolé, chudí to a prostí rybáři, nejen přikázání, nýbrž následovali i rady.

Uvažme dále, co znamená zachovávat přikázání. (Přístě dále.)

Dvoji smrt.

Obrázek ze života našich horníků.

Byla to tenkrát u Přímých radost, když mladý »prádelník« Jeník přinesl si lékařské vysvědčení, že schopen jest k důlním pracím. Jeník, mladý, štíhlý to hoch, nemohl ani dočkati se rána, kdy ponejprv opásan novou koží hornickou, s novým malým kahanem v ruce dostaviti se měl do »cechu«, aby přítomen byl s ostatními horníky o čtvrté hodině ranní obvyklé modlitbě a k zaznamenání těch, kteří po sstoupacím stroji »lezounu« měli býti spuštěni v tmavý důl. Jeník měl špatnou noc. Myšlenky s dosud mu neznámými obrazy táhly jeho mysl i sotva že letní slunko pozdravilo chaloupku Přímých, jako hnízdečko ptačí v lese se skrývající, již spěchal po chudické snídani, aby prvním byl, jenž »nezaspal.«

Svěřen péči zkušenějších horníků odebral se ku stroji a jako veverka čilá přestupoval se stupátka na stupátko, pevně drže se kruhu nad každým stupátkem upevněného, aby v bezedný, černý jícen nespádl. Co takto stroj se pohyboval, neměl Jeník ani tolik času, aby poohlédnouti se mohl na vlhké skály, mezi nimiž stroj spouštěl ho ve hlubinu. Však se

již nabaží, těch temných skal, jež budou mu se svými poklady zdrojem výživy! Dojem, jaký z první šichty si domů odnášel, byl veliký.

»Otče,« vyprávěl doma, »havíři pracují někde i polonazi a těžkým perlikem do skály bušice, podobají se duchům, jejichž zapocené tváře, světlem malých kahanů osvětlené, příšerně, ba téměř báječně se osvětlují. V chodbách slyšeti odměřené kroky koní. táhnoucí celé vlaky vozů k nárazišti. Na ústupech pilní hoši odstraňují do hlubokých sejpů bohaté rudniny a celý ten podzemní svět podoben obrovskému mraveništi. Těší mě ale,« pokračoval, »podzemní ten hluk, jen tehda se zasmutní moje tvář, když octnu se na chvíli v samotě a kdy k uchu mému doráží zvuk kapek vody na skálu padajících. Tehdy se domýšlim, že skalní duch se ke mně blíží a mne někam do odlehlé, opuštěné skalní sluje odvésti chce. Horník ale nevěří prý těmto bájím a proto i já, nelekaje se duchů podzemních; rád budu horníkem.«

Tot byly dojmy, které zaujaly celou mysl jeho. Jeník Přímý stal se horníkem s tělem i duší, rád spěchával již za tmy

do jámy každého dne a když stroj v poledne vyvezl ho na povrch země, tu vesel vracel se k lesní chaloupce. Jeník pracoval pilně, čas ubíhal, rodiče měli radost ze svého haviře a jižij nastávala doba, kdy měl se dostavit k vojenskému odvodu.

»Jen aby jim ušel!« strachoval se otec starý, »jen aby se nehodil!« těšila se matička.

Marně rodiče přemýšleli, Jeník se
shodil a byl odveden.

Za nářku matičky odcházel k povolání novému, sotva že trochu seznámil se s podzemním bludistěm. Dlouho to trvalo, než mladý Přimý zvyknul «vojančině». Jak rád by v dolech pracoval, jak často vzpomínal na chaloupku milou, již by nebyl zaměnil za nejkrásnější kasárny matičky Prahy! Leč vše to nebylo pranic platno a za nejmutnější nářady zvykal novému povolání. Člověk ale obyčejně časem všemu uvykne a tak i Jeník po čase na vojné zdomácněl. Švarných jeho očí všimla si mnohá dívka a jedna ze sousední chaloupky často vzpomínala na refrain slov písně hornické, kterou Jeník tak rád zpíval:

Stoupáme s myslí veselou do té podzemské
 říše,
 kde každý má se k práci své a práci
 všechno jen dýše.
 Slyšet jest prachu rachoty, kladiv, železek
 klepoty
 a kol strojových ruch, Zdař Bůh, Zdař
 Bůh!

Zvuky písně této často vyznívaly ze
sině taneční, zábava tance bývala mu
nejdražší. Jenik miloval veselí a nejvíce
lásky věnoval tomu moku červenému,
který tak mnohou již naději zničil. Leč
Přímý byl mlad, mohl si vydělávat. »ta
tvrdá skála vždy mne užívá,« říkával
vždy a často znova zanotoval:

A když poslední hodina odbije v noci temné,
tu dli nad námi nebes Pán, On má nás
v noci své věrné.

S Bohem buď, zínko, pláče nech,
 pozbude horník strastí všech,
 když k nebi se povznáší ruch, Zdař Bůh!

Děvče ze sousední chaloupky se Jeníkovi zalíbilo. I on utonul v těch modrých očích své spolužačky, a proto nikdo nebude se diviti, že po odbyté

vojenské službě na dívku nejen nezapomněl, nýbrž že pojmul ji za věrnou společnici svou.

Při veselé svadbě nových manželů tichem letním táhly zvuky hornické písně po blízkém lese a každý strůmek vyprávěl druhému o štěstí Jeníkově.

„S Bohem buď ženo, pláče nech...“,
ztrácelo se tielhou noci, když mladý muž
poprvé opouštěl manželku, aby odebral
se do jány za chlebem — pro rodinu.

U Prímých byli šťastni, leč to
vrátke štěstí tak často nestálé bývá, že
solva kde se usadí, již opět skoro
ulétá jinam, solva že v chaloupce poznali,
co štěstím slove.

Rodiče našeho Jenika dávno již odpočivali věčný sen, mladý horník marně očekávaje splnění slibu o věnu své žinky, počal píti... Marně byl prosby ženiny, marně prosíval mladý andele, to bývalé »tatinkovo zlato.« Primý často býval zadumán, zvláště tehda, když jinými horníky upomínán býval na sliby u oltáře dané milé manželce. Leč dojmy podobné neměly trvání. Přeletěl přes čelo jeho a vždy končil slovy: »až mne svět omrzi, pak....« sám nechtěl domyslit, myšlenka jen bleskla se v jeho hlavě, leč byla černá jako noc, příšerná, podobná zcela těm černým havranům, kteří hnízдили na blízku chaloupky. A po výplatě jednoho jitra nalezl Primý v lesíku za chaloupkou mrtvé. Nepatrný souček poskytl mu pevnosti, na němž skončil Jeník veselý svůj život.

Laskavý čtenáři! Měj z toho naučení, že kdo miluje bujně veselí více než rodinu, kdo spustí se Boha, ten stává se obětí toho, jehož Bůh s nebe svrhl, aby panoval tam, odkud není vysvobození.

Jinak bylo u horníka — jmenujme ho Veselý. I on miloval zpěv, rád byl vesel, nejraději však vedl hovor o tom blahovém, mnohoslibném socialismu. Jinak byl mužem pilným, pracovitým a rád vzpomínal dob, kdy i on za prvním výdělkem pro rodinu do jámy se ubíral.

Po uplynulém létě nadešla neuprosná zima. Nastala zima se svými krátkými dny, se spoustou sněhu, jenž zcela zasypal pěknou letní stezičku.

Veselý však rád prošlapával cestu sněhem zavátou, vždyť miloval rodinu a

pro rodinu věrný manžel nezná obtíže cesty a námahy práce.

Jaký to rozdíl mezi horníky! Všickni odkázáni na práci stejně obtížnou, a přece s jak různými povahami se zde setkáváme!

Horník Veselý byl pilným, leč žádného nebezpečí nechtěl znáti, vždyť pracuje pro blaho svých miláčkův, a takovému konání dává Bůh své pozhledání.

Avšak právě to, že nedbal náležitě opatrnosti, stalo se mu osudným. Nezapomenutelná katastrofa příbramská zanechala v dole Mariánském propast hroznou, k jejížto novému vydfevení nutno přičísti neuvěřitelné práce a opatrnosti. Neohrožení horníci rádi dávali se do nové práce, aby znova zahájena mohla býti doprava podzemních pokladů na den.

Lehce se to píše, leč jak dlouhá, dlouhá ještě doba uplyne, než znovuzřízení důlu skutkem se stane!

Zvolna, ba velmi zvolna pokračuje nová práce; jak velké třeba zde pozornosti! Zdá se, že tisícimetrový černý jícen, po staletí rukou člověka ve skále vyhloubený, nemá dosti ještě na 319 obětích svého povolání a nové a nové oběti z náruče hornických rodin vyrvatí chce.

Horník Veselý rád spěchával do děsného dolu Mariína, by s ostatními pokračoval v práci, při níž tobě, laskavý čtenáři, stydla by v žilách krev...

Představ si, prosím, jámu hlubokou, bez trámův, kde při každinkém pohledu vzpomínáš děsného požáru, jámu šeredně na tebe se šklebící, představ si, prosím, že v jámě té houpá se na silných strojích pevně upevněné lešení v podobě skoro lodí, a na lešení tom stoje, pracoval i Veselý. Jediný nesprávný pohyb stroje a nový lidský život kácí se ve hlubinu, k těm troskám ohofelých trámů a kusů skalín. Bůh sám ví, či to vina, že Veselý sám dal se dolů spustiti, aby pevnost skály ohledal. Nikdo ze soudruhů nepomyslel na nebezpečí, nikdo snad nevzpomněl, aby vzdor pevnému lešení ještě provazem se upevnil... Neohrožený stál, statný horník na lešení, jež zvolna dalo se v pohyb. Veselý, světlem kahanu skalinu prohlížeje, netušil ani, že lešení na jedné straně se kloní... Nestěsti nedalo se odvrátiti, neboť sotva že rukou se zachytiti chtěl, snížilo se na jedné straně lešení, následoval výkřik a tělo neohroženého horníka kácelo se ve hlubinu. Po téměř nadlidské práci, podařilo se horníkům k mrtvole se dostat i zoufalé rodině vrátiti mrtvého živitele.

Bude to již oběť poslední?

A nyní, laskavý čtenáři, pověz, která smrt byla šťastnější?

Ta, jež zachvátila manžela a otce po bujném veselí, aneb ona, která v práci pro rodinu vyrvala nám novou oběť hornického povolání? —ý.

Tmy a světlo.

Kristův odkaz, svatou víru
chtíce vyrvat z věrných duší,
rozprekli se ďábla drábi
za člověkem po všem míru.

Marny byly pekla moci.
Tu se ke lti obrátili,
syny světla sebe zvouce,
věrné zvouce — syny noci.

A tu mnohý synem světla
orlím letem chtěl se státi;
ale místo v jasné slunce,
ve tmy strasti duše slétla.

Ant. Sychrovský.

Tajemný nápis náhrobní.

Svatou víru zhanobili,
drahou vlast nám rozervali,
jedné matky rodné děti
mezi sebou rozešťvali.

Nevěru si vyzdobili,
s cizotou se milkovali;
ale děti jedné matky
dále štvátí neustali.

Bratry vlastní porobili,
divým rykem zajásali —
Vzchopily se rodné děti,
hrobaře své pochovaly.

Ant. Sychrovský.

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza*.

Persie. Kurdistan. Dnes zmíníme se několika slovy o radostech a žalostech Lazaristů v Persii a zejména v Kurdistanu. Potud nám podává dp. Marafal zprávu o svých pokusech, založit kat. misijní stanici v lidnatém městě Sinah. Podařilo se mu založit dvě nové školy. Ale poněvadž tyto školy souvisejí přímo s kostelem, nechťeli tam z počátku židovští a mohamedánští rodičové svých dětí posílali, bojíce se, by neměly školy vliv na jejich náboženství. Šeik-us-Islam (moslemínský velekněz) vydal výslovný zákaz v tomto smyslu. Tu najal jsem, píše náš zpravodaj, v lepší mohamedánsko-židovské čtvrti privátní dům, jenž byl po mnoho let opuštěn a jen příležitostně se potulným kurdiským rodinám pronajímal. Dům byl velký a sestával z celé řady sálů podobných místností, jež se sice za školu velmi hodily, ale dříve důkladné opravy vyžadovaly. Nejlepší sál byl upraven pro hochy vzešených občanův, ostatní pak pro křesťanské a židovské děti. Vyučuje se franštině, perštině, arabštině a chaldejštině. Vhodné rozdělení místností zamezuje směšování dětí křesťanských s ostatními, což by mělo na ně špatný vliv. V ostatních místnostech bydlí chudá rodina, jež pečuje o pořádek v domě, a na velkém dvoře, sloužícím hochům za rejdiště, a chrání dům před vpády zlodějů, kteří ve zdejších městech následkem nedostatku řádné policie zle řádí. Pro dívky — všechny žáčky jsou katolické — zařídil jsem dřívější chlapeckou školu. Avšak nemohl jsem dosud bohužel nalézt žádné učitelky. Neboť kde nalézt v Kurdistanu křesťanskou ženu, jež by uměla čísti a psát? Nanejvýš umí Otčenáš, Pozdravení andělské a Snesení apost. Musel jsem se tedy zatím spokojiti s tím, že jsem ustanovil za učitelku ženu, která umí trochu šiti, a jež své malé vědomosti svým žačkám sděluje. Denně tam dochází také jeden kněz z fary, a hodinu je vyučuje. Více činiti nelze. Misionář mluví dále o přízní, jaké se škola u všech vrstev obyvatelstva těší, v čemž vidí zárukou budoucího pokoje mezi křesťany a jinověrci, a pak ochranný prostředek proti nástrahám protestantů. Dále prosi

misionář o školní bratry a sestry. Zvláště tyto by mohly působiti čestováním nemocných mnoho dobrého, jelikož by si opatřily brzy vstup do domů mohamedánův a židův, a mnohé umírající děti by pokřtily mohly.

Oceanie. (Apostolské vikářství Nové Pomorany. Výprava ku křovákům.) Velmi živě popisuje br. Řehoř, jednoduchý laik z tovaryšstva misionářů „Nejsv. Srdece,“ bratru svému, holandskému kaplanovi, krajinu pod německým protektorátem a zve ho, by jej na některém z jeho výletů doprovázel. Poněvadž naše výprava bude trvati několik dní, musíme si najmouti nosiče, již nám ponesou potraviny, zbraně, šatstvo a noční přikrývky. Oděj se tedy od hlavy až k patě lehkým letním šatům; neboť nic by ti na pochodu tolik nevaldilo jako těžký oděv. Opatř se dobrým revolverem s taškou naplněnou patrony, a toho již se dosti naneseš. Představ si, že se zde na tebe jarní slunko přilíš mile neusmívá, nýbrž že více páli než u vás v červenci nebo srpnu. Ač jen oděn košili a kalhotami, budeš celý zapocen a žížeň budeš mít nesnesitelnou. Přinuti-li tě ospalost a unavenost něčím se občerstviti, zaplatíš to horečnatým záchvatem. Musíme pro tebe něco řádného koupiti. Neboť u divochů sotva nalezněš, co by se ti hodilo k jídlu, zrovna jako tam nenajdeš dlážděných cest a hostinců. Napiješ-li se ráno kombikového nebo kulanovaého mléka (z nezralých kokosových ořechů), tu nedoješ daleko, neboť Evropanu způsobuje skoro vždy prudké bolení žaludku.

Nyní tedy s Pánem Bohem vytáhneme. Naše zavazadla jsou připravena zrovna jako černoši, jež jsme za trochu tabáku a kus lněné látky najali, a kteří jsou s pěšinkami a křovisky dobře obeznámeni. Peníze můžeš pokojně nechat doma. Několik kusů lněné látky, tabák a malé dýmky ti dostačej úplně. Hodinky a kompas konají dobré služby, podobně i mapa a zápisník. Nyní můžeme z Kini-ganu (stanice) vyraziti buď na jih nebo na západ, jak chceš. Avšak dříve si prohlédneme trh, jenž se na břehu mořském

odbyvá. Jest zde trh každého třetího dne, což vyvolavač kanakicky oznamuje. Prodávají se hlavně potraviny, jež ženy ke koupí nabízejí. Jamsové kořeny, taros, mamí tapiok a různé druhy banánů. Dále arak, hinang, doutníky, tabák, mušle a pod. Trh je velmi živý.

A nyní dále. Pěšiny jsou úzké, nerovné, špatné, pokryté suchými křovisky a kmeny. Po stranách jsou jámy, do nichž černoší chytají divoké kance. Brzy vede cesta pláněmi pokrytými velikou travou, ve které není člověka ani viděti. Zde to praží! Ani vitr se nepohne. Člověk jest v té trávě zrovna upečen. Jaká je to rozkoš vystoupiti na pahorek a sestupovati! Jaká čarovná vyhlídka! Jaká krásná údolí, jak nádherné lesy palmové! Zde teče potok, najednou zapadne do křoví a za chvíli

objeví se na druhé straně jako vodopád. Plátek jest zde hojně s červeným a pestrým peřím. Tu vidíme v dále kouřící sopky, což nám uvádí na paměť, že tam bývají křováci — lidojedi. Pohled na moře a ostrovy jest úchvatný.

Sejdeme s kopce a učiníme návštěvu několika kanakským rodinám, jejichž ves jest ve stínu lesa ukryta. Nabízí se nám zde zelenina, chutné kokosové mléko, rybičky a dýmky s tabákem. Domácnost a všechnu práci obstarávají ženy, jež jsou docela otrokyněmi svých mužů. Běda ženě, kdyby muž přijda domů nenašel kokosových ořechův a dýmku s tabákem! Mužové jsou většinou leniví. Večer po-večeří a usínají venku s dýmkou v ústech. Ráno se dlouho povalují, než se chopí nějaké lehčí práce. Všichni jsou dosud pohany.

„Kato. minie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Z Nepomuku u Staré Říše. Nejvřelejší díky vzdáváme božskému Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie za uzdravení našeho dítky z velice nebezpečné nemoci. *Rodina J.*

Jistá odběratelka „Školy B. S. P.“ vzdává díky nejsv. Srdci Páně, nejbl. Panně Marii Filipsofské, sv. Josefu, sv. Antonínu Pad. a sv. Aloisiovi za uzdravení dítěte z nebezpečné nemoci.

Od Protivína. Stížena jsouc velkým souzením a starostmi neustala jsem vyzývat sv. Josefa za pomoc. Modlitba má vyslyšena, a proto budiž čest a chvála sv. Josefu vzdána. *F. M.*

Z Prahy. Ku povzbuzení všech trpících, k radosti všech důvěřujících projevují vroucí díky za obdržené milosti po vykonané pobožnosti v měsíci březnu. Z hloubi duše své volám: „Na přímlovu sv. Josefa ze všech soužení vysvobodí nás Hospodin!“ Bylo nám trpce zakoušeti ztrátu existence; nebyla žádná naděje, že by snad místem novým zachráněna byla naše rodina; byly to dny plné zármutku a nevýslovných starostí. Nadešel měsíc březen; s celou důvěrou obrátili jsme mysl i srdce naše ke sv. Josefu, uctivali jsme jej den jak den, přijali jsme Svátost pokání a nejsv. Svátost oltářní,

a poslední dni v měsíci březnu jsme vyslyšeni, jsme zachráněni! Ještě jeden bol svíral mé srdce, a i zde sv. Josef svou mocnou přímlovou zjednal milost u Hospodina. Mám tři léta starého synáčka; úzkost velká se mne vždy zmocnila, když jsem den jak den marně čekala, že by mě snad jedním slovíčkem potěšil; přednášela jsem prosbu svou sv. Josefu celý měsíc; na sklonku března, když jsem již přestala doufati, promluvilo mé dítko úplně zřetelně a teď denně nových důkazů o výmluvnosti své podává, začaž veřejně, vroucí díky sv. Josefu vzdávám. Ctěno, pochváleno a velebeno budiž vždy a všudy nejsvětější jméno Ježíš, Maria, Josef! *J. P.*

— Bylo na začátku listopadu 1893, když přetěžká choroba uvrhla na bolestné lůžko naši dobrou, starostlivou matičku; lékař vzdal se vši naděje na uzdravení, bratr můj a já hleděli jsme úzkostlivě děsné budoucnosti vstříci! Zopatřena svátostmi umírajích; bolestně loučilo se od nás to srdce, které nás nejvíce milovalo. Když bylo však nejhůře, byl Bůh nejlíbivě a vyslyšel prosby naše. Bratr můj slibil pět mší sv. ke cti božského Srdce Páně, Panny Marie, sv. Josefa, a ejhle, po těžké nemoci vedli jsme matičku

naši na Boží Hod vánoční poprvé do chrámu Páně. Se srdcem radosti vyplněným vzdáváme oba za úplné pozdravení naší matičky veřejně díky nevroucenější.

R. a F. Š.

— Na přímělu sv. Josefa dosáhla jsem zvláštní milosti, začož veřejně díky vzdávám; zároveň prosím, by ještě nadále v důležité záležitosti jeho mocnou přímělu mně přispěl.

N. N.

Z Frenštátu. Tisíce díky vzdávám nejsladšímu Srdci P. Ježíše a nejčistšímu Srdci Panny Marie za vyslyšení nesčetných proseb a udělení přemnohých milostí jak v duchovním tak v tělesném životě. A protož z hloubi srdce svého volám: Ctěno, chváleno a velebeno budiž vždy a všude nejsv. Srdce P. Ježíše a neposkvrněné Srdce P. Marie.

N. N.

Z Prahy. Čtenářka „Školy B. S. P.“ plní tímto slib svůj. Vzdávám nevroucenější díky sv. Josefu za vyslyšení prosby. Byla jsem již delší čas nemocna, i uminila jsem sobě, že budu konati devítidenní pobožnost k sv. Josefu, a budu-li vyslyšena, že to uveřejním ve „Škole B. S. P.“ Po vykonané devítidenní pobožnosti jsem úplně zdráva. Protož vzdávám nevroucenější díky sv. Josefu.

S. III. řádu sv. Dominika J. N. T.

Z Litomyšle. Jistá osoba z III. řádu sv. Františka vzdává srdečné díky božsk. Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení dvou proseb.

A. Z.

— P. U. vzdává nejsrdečnější díky za vyslyšení po vykonané devítidenní pobožnosti k sv. Josefu.

Od Studené. Vzdávám čest nejsladšímu Srdci Páně, sedmibolestné Panně Marii, sv. Josefu za vysvobození z nemoci.

M. K.

Z Kolína. Nejsrdečnější díky vzdávám dle učiněného slibu božskému Srdci Páně, nejsvětější Panně Marii Lúrdské, Filipsdorfské a sv. Josefu. Po vykonané dvojí devítidenní pobožnosti a užívání lúrdské vody úplně jsem nabyla zdraví. A ještě v jiné záležitosti jsem byla vyslyšena. Začož díky, sláva a chvála budiž nejsv. Srdci Pána Ježíše a P. Marii. Odběratelka „Školy B. S. P.“

M. H.

Z Březové. Poděkování vroucí božsk. Srdci Páně za uzdravení z nebezpečné nemoci.

Z Kateřinek. Vroucí díky vzdávám dle učiněného slibu božskému Srdci P. Marie a sv. Josefu za mnohá dobrodini mně nehodně prokázaná.

M. H.

Z Val. Klobouk. Pán Bůh a nejl. Panna Maria vyslyšeli prosbu mou a pomohli v potřebách duchovních.

Čtenářka „Školy B. S. P.“

Od Hranic. Nevroucenější díky blah. Panně Marii Lúrdské za uzdravení po vykonané devítidenní pobožnosti vzdávám nehodná služebnice

Fr. H.

Z Hradce Králové. Vroucí díky vzdávám nejsv. Srdci a Matičce naší Panně Marii za krásný zdar a výsledek zkoušky učitelské mého bratra, za který jsem milostnou Pannu i nejsv. Srdce Ježíšovo prosil. Dokonej, svatá Panno, co jsi započala ku prospěchu mého bratra!

J. P.

Z Prahy. Matka má se roznemohla. Po několikadenní ležící nemoci náhle se jí přitížilo tak, že, než se mohl dostavit kněz, skoro hodinu od vesnice naší vzdalený, byla již úplně bez vědomí, tak že sv. svátostmi zaopatřena býti nemohla. Bezvědomí trvalo již půl druhého dne a nebylo naděje, že by opět k sobě přišla. Myšlenka, že snad umře nezaopatřena, tížila nás všechny velice. V tísní této obrátili jsme se s prosbou k Panně Marii, by ona vyprosila milé matce naší tu milost u Boha, by aspoň tolik vědomí nabyla, aby se na cestu do věčnosti připravit mohla. Sv. růžencem jsme ji společně prosili, já pak jsem ji v duchu slíbil, že za vyslyšení veřejně dik ji vzdám. A hle! Maria Panna osvědčila se býti Matkou naší. Pomocníci naší, ona vyslyšela prosby naše. Matka naše nabyla opět vědomí a vroucně sv. svátosti přijala. Po krátkém čase pak zemřela. Maria Panna osvědčila tím opět, že nikdy neoslýší těch, kdož s důvěrou k ní se utíkají. Buďtež ji za to díky nejvřelejší po všechny časy!

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Pl. Buchta.

Řím a Itálie. Sděljuje se z Říma, že svatý Otec vypracoval velmi obsírnou encykliku, ve které vypočítav všechny skutky svého papežování k povznesení a uzdravení národův a k záchraně náboženství, církve a společnosti od moderního barbarství, obrací se s provoláním k nekatolickým vyznáním křesťanským, aby je pohnul k návratu do lůna jednotné církve. Encyklika jest prý již tištěna, ale její uveřejnění se poněkud ještě zdrží. Listina tato má býti považována takměř za nábožensky-politický dokument papežův. Jest možno, že sv. Otec Lev XIII. takovou encykliku vydá, poněvadž se ještě posud neobrátil přímo k nekatolickým vyznáním. Pius IX. vydal před sněmem vatikánským podobné encykliky k nesjednoceným východňanům a k protestantům. — Ku konci prvé polovice měsíce května počaly v městě Sinigaglii veliké slavnosti na památku zemřelého papeže Pia IX., který se před 100 léty tam narodil. Památka může toho zasluhuje oslavy jí právě pořádané, protože na stolci sv. Petra po 32 let, tak dlouho tedy, jako žádný jiný papež jase svého ducha ozařoval celý katolický svět. Kromě vděčnosti k zemřelému bude také vděčí myšlenkou slavnosti oddanost k slavné panujícímu nynějšímu sv. Otci, Lvu XIII., který dědictví po velikém předchůdci svým rukou neméně dovednou a mocnou spravuje za poměrů skličných a trapných. Jestli on, ať nerozum proti tomu namítá cokoliv, zajatcem ve Vatikáně obklopeným nesmířitelnými, rozhořčenými, úskočnými zálařníky. Kéž stoletá oslava Pia IX. jest útěchou a ulevením skličnému náměstku Kristovu a kéž vyplní se vroucí přání katolického světa, aby Lvu XIII. bylo popřáno uviděti to, čeho dožiti se ne-

bylo dopřáno Piovi: vítězství církve a Stolicě apoštolské!

Rakousko. S dostatek bylo všude známo, v jaké stísněnosti nalézali se katolici uherské polovice veleříše naší, jak neutěšená jim kynula budoucnost z církevně-politických předloh, o nichž šel jeden již téměř hlas, že všude zvítězí a že vláda uherská se svým proticírkevním programem prorazí asi na celé čáře. Desátý však den měsíce května t. r. způsobil nenadálý a překvapující obrat. Dne toho vládní předlohy v sněmovně magnátů slavně propadly a tím se radikální proud rozbil a roztránil o žulové skály konservativního přesvědčení v uherském životě církevním a národním. Rozumí se, že vládní přívrženci neskrbli nyní hanami a že nescházejí také pouliční vzdorné výtržnosti proti magnátům, k nimž se vláda chová náhle s nápadnou zdrželivostí a shovívavostí. Předlohy budou dotčené sněmovně rozhodně asi předloženy ještě jednou, ale stav věci jest nyní takový, že není příčiny, aby sněmovna magnátů své smýšlení změnila, a budou tedy předlohy při hlasování druhém zamítnuty nepochybně opět. Nyní docházejí ze všech končin země projevy díky nad usnesením sněmovny, které jsou zároveň holdováním Jeho Veličenstvu. O předsedovi ministerstva Wekerlovi jdou hlasy, že se musí nyní přece odhodlati, aby zmizel s politického povrchu, poněvadž jest již naprosto nemožno, aby klamal korunu ještě déle. — Sněmovně poslanecké podána byla předloha o zavedení státních matrik. Předlohou tou se zavádí asi 4900 okresních matrik, z nichž na Budapešť připadá 10. Venkovské obce jsou tak seskupeny, aby na 3000 duší připadla jedna matrika. Ve 235 okresích mají býti jmenováni zvláštní »správcové matrik.« Ale ten

náklad odtud vzešlý, kdo ten bude za dob našich hraditi?

Francie. V časopisectvu katolickém objeví se ve Francii nové záhlaví: kulturní boj, který francouzská vláda započala proti katolické církvi, vstavši si záminku k tomu z okolnosti, že francouzští biskupové nechťejí dáti dobrovolně kapsy své přehlízetí vládním orgánům. Jest známo, že velká revoluce zabrala všechno jmění církve a záduší. Konkordátem pak bylo ujednáno, že vláda bude biskupům a farářům vypláceti důchody, protože statky církevní dávno byly rozprodány a tudíž vráceny býti nemohly. Důchody ty byly ovšem malé, a by kromě sluhů církve mohly také chrámy a jiné budovy udržovány býti v dobrém stavu, přispívati se jala štedrá ruka zbožných věřících. Přispěvky ty byly někde velmi značné, a proto požádala hrabivá vláda o účty z nich, jichž ovšem žádný z biskupů nepředložil. Následkem toho byly hrozby, že jim zadržány budou roční důchody, a když pouhá hrozba nikoho nezastrašila, přikročeno k činu a arcibiskupu lyonskému zastaven roční důchod nejdříve. Sotva se to však stalo, sešlo se v prvních třech dnech 22.000 franků od věřících arci-

biskupovi na výživu, který vyslovil veřejně ochotu trpěti i v žaláři. Očekává se s napjetím, co bude republikánská vláda činiti dále. Žádný vládní biřic nemůže brániti, aby katolický lid své dobrovolné příspěvky na vydržování kostela a jeho služebníků nedával těmto do ruky. Kdyby těch biřiců kolem každého kostela i sto bylo, lid přece najde si příležitost a místo, aby přichylnost svoji k církvi dával na jevo. Ve Francii jest 80 biskupův a na 50.000 kněží, jest otázka, za jaký konec to vláda uchopí, aby je všechny mohla střežiti, dostanou-li od koho příspěvek na kostel anebo živobyti.

Německo. V říšském sněmu německém projednána byla předloha o opětném připuštění řádu jezuitského do Německa a v řečech různého směru přijata 168 hlasy proti 144 hlasům. Do Vatikánu v Římě přišla však z Berlína zvěst a zpráva zaručená, že spolková rada německá, jež v poslední instanci rozhoduje o přijetí zákona, povolujícího jezuitům návrat do Německa, neschválí usnešení říšského sněmu, následkem čehož by zůstalo Německo zasloužilému řádu a pozeňnanému jeho působení zemi uzavřenou i na dále.

Nedělní klid.

Neděle den Páně! Již Pán Ježíš světil den sobotní ponejvíce dobrými skutky, tak že mu již zákoníci vytýkali, že uzdravováním ruší sobotu. Ale mlčeli ihned, když se jich jednou otázal: »Sluší-li v sobotu uzdravovati,« neboť nevěděli, co odpověděti. Právě v sobotu uzdravil Pán Ježíš nemocného vodnatelností, aby poučil lid, že v den sváteční zvláště patří skutky nábožné a milosrdenství prokazovati. Prikázání Boží: »Pomni, človče, abys den sváteční světil,« týká se všech lidí, tím více nás křesťanů, kteří víme, že den tento zasvěcen jest trojjedinému Bohu a že připomíná nám naše stvoření, vykoupení a posvěcení. Sluší tedy a patří neděli světit, což nejen přirozenost sama, ale tím více písmo svaté a svatí Otcové nám dosvědčují. Ale mnozí křesťané nevědí, jak veliký to a důležitý jest den nedělní a sváteční, a proto jej zneuctivají zbytečnou prací nebo sháněním se po zábavách a rozkoších světa a místo Bohu slouží ponejvíce hříchu. V tento den Páně má každá duše

Pána Boha chváliti; k tomu účelu jest přikázán nedělní klid. Již samo jméno »neděle« pamatuje každého, že nemá toho dne dělati, žádného všedního a zbytečného díla konati, nýbrž na Boha, na svou duši a posvěcení sebe pamatovati. Totot di Hospodin: »Šest dní budeš pracovati a dělati všecka díla svá, sedmého pak dne jest neděle, den odpočinutí, den Hospodina, Boha tvého. V ten den nebudeš žádného díla dělati ani ty ani syn tvůj, ani dcera tvá, ani služebník tvůj, ani přichozí, který jest ve branách tvých.« (II. Mojž. 20.) A nyní? Na mnohých místech se pracuje jako ve všední den, lid se zdržuje od kázání a služeb Božích, pustne, reptá a pak hledí si práci nedělní vynahraditi odpočinkem v hospodě, v nestřidmosti a rozpustilosti. Klesá víc a více, a nyní to vidět — jen pumy a dynamit hrozí všem. Vratte lidu nedělní klid, dovolte mu sloužit Bohu a bude opět lépe. V neděli obléká křesťan lepší roucho, aby pamatoval, že nemá dělati všední práce, že má býti opatrným a zachovati hledět srdce své čisté a duši svou ozdobit křesťanskými ctnostmi. Místo práce modlete se více v neděli, ať duše vaše v Bohu odpočine, poslouchajte rádi slovo Boží, slyšte nábožně mši svatou, čtete dobré knihy, jako jsou z Dědictví Cyrillo-Methodějského nebo Svatojanského nebo i náš časopis »Školu,« navštěvujte nemocné, přijímejte svaté svátosti, a když po vykonaných povinnostech k Bohu sami se rozveseliti chcete, pamatujte, aby veselost vaše nebyla pohoršlivá a hříšná, nýbrž počestná, jakož di sv. Bernard: »Strašná to pošetilost po veškeren týden pracovati pro své bídné tělo — a neděli hrou, obžerstvím a smilstvem trávit ku zkáze duše své.«

Budiž každému tedy neděle dnem Páně, dnem posvátným!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zachování svěcení neděle a konání povinností křesťanských, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlime-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v červenci: Svoboda církve svaté.

„Chvalmež muže slavné a otce naše v pokolení jejich. Mnohou slávu způsobil jim Pán velebností svou od věku.“ (Sirach. 44.)

Ve chrámu Páně.

Za vsi na kopečku sám a sám
bílý k nebi pňí se Boží chrám, —
hlasem zvonu libým snažně zve
všechny věrné duše v ticho své:

„Pojďte s prosbou vroucí, lidé mdlí,
vždyť tu v svatostánku Kristus dlí,
skloňte v skroušenosti ve prach tvář,
patřte s důvěrností na oltář!

S nebe chléb vám, — pokrm duší dán, —
sestupuje s výšin Kristus Pán;
podle vůle vaší, v každý čas
ve svátosti svatě sytí vás.“

Naše nitro, srdce láskou plá, —
k Bohu navrací se vůle zlá,
když nás zdroj vši lásky, Boží Syn,
ve svou břeň náručí, ve svůj klín.

Duše čistá, vonný Krista květ,
na perutích v lepši vzlétá svět,
vzhůru nad zem, nad temena hor,
mezi svatých Božích slavný sbor.

Fr. P. Kosík.

Srdce Páně vede nás kn křesťanské dokonalosti.

Upravil F. X. Zimmerhackel T. J. (Č. d.)

§. 2. První důvod k povzbuzení touhy po dokonalosti jest povinnost, kterou všichni lidé mají, dokonalými se státi.

Dylenka, že Bůh nám dokonalost a milování božského Srdce Páně přikázal, musí nás velmi mocně pobádati, abychom nejen ledabylo, nýbrž co nej-dokonaleji Bohu sloužili. Ježíš Kristus velmi zřetelně a lidem všem tuto povinnost ukládá, řka: „Buďte tedy dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý

jest.“ Těmito slovy vyjadřuje rozkaz a přání Srdce svého, že máme snažiti se dosáhnouti dokonalosti nejvyšší t. j. Otce nebeského. K téže dokonalosti napomíná také svatý apoštol Jakob, když praví: Trpělivost pak skutek dokonalý má: abyste byli dokonalí a celí, nemajíce v ničemž nedostatku. A svatý Pavel žádá, abychom netoliko dle vůle dokonalí byli, nýbrž také podle rozumu v jednostejném smyslu a v jednostejném mínění. Z těchto

a mnohých jiných výroků Pisma svatého dostatečně, milý čtenáři, poznáváš, že všichni bez výminky povinni jsme křesťanskou dokonalost si přivlastnit, kteráž stavu našemu přiměřena jest.

Snad řekneš, že tato povinnost náleží jen řeholníkům, nikoli však lidem světským, že tobě stačí, zachováš-li přikázání Boží a církevní v podstatných věcech. Někteří pak dělají sobě i žerty ze světských osob, které pilněji a více než jiní se modlí, svaté svátosti přijímají, kostel navštěvují, skutky lásky konají, skromnější a sebranější myslí bývají, spílající jim růženečkářů, modlářů a p.

Za tou příčinou ptám se tebe, milý čtenáři, co vlastně jménem »křesťanské dokonalosti« rozumíš? Odpovídáš-li, že jménem dokonalosti rozumíš onu vyšší a obtížnější dokonalost, která v zachování evangelických rad: chudoby, čistoty a poslušnosti záleží, ovšem za pravdu tobě dávám, nepodvolíš-li se takové dokonalosti. Nebo nejsi-li od Boha k řeholnímu stavu povolán, také nejsi povinen zřikati se jméni svého, vzdáti se manželství a v dobrovolné poslušnosti podrobiti se představenému, který by tvůj život řídil. Pakli jménem dokonalosti rozumíš jiné rady, obzvláště předpisy týkající se jistých snadných věcí, které Bůh veškerým věřícím uložil, a praviš-li, že nejsi k nim zavázán, poněvadž nežiješ v klášteře, nýbrž ve světě, velice se mylíš. Na př. Bůh chce, aby srdce tvé nelpělo na penězích a statecích, které máš. Nýbrž jich používal buď k almužnám, buď k jiným chvalitebným účelům. Bůh chce, abys vystříhal se nejen nedovolených rozkoší a nejbližších příležitosti ku zlému, nýbrž i vzdálenějších podnětů k hříchům. Bůh chce, abys sobě volil duchovního otce a jeho vedení své svědomí svěřil; abys pohrdal marnivostí, nádhrou a světskou pýchou; abys, žádá-li stav tvůj důstojnějšího chování, pod leskem zevnější

hodnosti zachoval pokorné a ponížené srdce, jak sluší na následovníka Krista Pána; abys urážky, neštěstí a trampoty trpělivě snášel; abys nepřátely miloval, potlačuje nejen každé vnitřní rozčilení, nýbrž také vystříhaje se všelikého zevnějšího znamení nepřátelství. Bůh chce, abys proti náruživostem svým bojoval, nepripouštěje žádných nerozumných výbuchů jejich; abys všedních hříchů, obzvláště dobrovolných se varoval; abys často se modlil a rozjímal o pravdách víry, které nás k větší opatrnosti v celém chování našem pobízejí. Slovem Bůh chce, abychom tyto a podobné výkony, které buď poručil (ač jejich přestoupení není pokaždé hned těžkým hřichem), buď radí, zachovali; neboť bez nich nebylo by možno dobře spořádaný život vésti. A k této dokonalosti zavázáni jsou všichni, kdož honosí se jménem křesťana. Slyš, milý čtenáři, co praví andělský učitel sv. Tomáš Akvinský: Všichni, jak řeholníci, tak světská lidé jsou v jisté míře povinni konati vše dobré, co mohou; nebo veškerým lidem praví Kazatel (9, 10.): Cokoli může učiniti ruka tvá, přičinlivě dělej. Znamenej tedy, že tento svatý a Bohem osvícený učitel, mluvě o dokonalosti světských lidí, mluví o povinnosti dokonalý život vésti. Je-li tomu tak, jak můžeš ještě říci, že dokonalost jest toliko pro řeholní osoby?

Ale není třeba odvolávi se na tohoto velikého učitele, jelikož Pismo svaté v té příčině docela zřetelně se vyjadřuje. Když svatý Jakob a apoštol národů, svatý Pavel (jak svrchu řečeno), ve svých listech dokonalost všem tak důrazně na srdce kladli, ke komu pak mluvili? Zdaž toliko k řeholníkům, aneb k veškerému světu křesťanskému? Když Ježíš Kristus pravil: »Buďte dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý jest«; když velel zapřiti se, kříž nésti, pokorným a tichým býti jako on sám, s kým pak

mluvil? Jen s mnichy a řeholníky? Jen s pannami Bohu v klášterech zasvěcenými? Aneb spíše se všemi věřícími, kteří chtěli jeho příkladu následovati? Ku všem lidem mluvil tehdy Kristus Pán, neboť praví sv. Augustin: »Toto naučení musejí slyšeti nejen panny a vdovy a mniši, nýbrž také manželé, nejen duchovní, nýbrž také lidé světské (laikové); veškerá církev, celé tělo Kristovo, a všichni jeho údové (věřící), kteří rozličné úřady a postavení mají, musejí ho následovati.«

Svatý Jan Zlatoústý uváděje svrchu jmenovaná slova Páně, praví, že Kristus žádného rozdílu mezi řeholními a světskými osobami nečinil, ježto neřekl, že toto naučení svědčí lidem v klášteře, ono lidem ve světě žijícím. »A právě,« vykládá sv. Jan Zlatoústý, »tato jest zkáza celého člověčenstva, že se domníváme, že jenom řeholní osoby dokonalý život vésti mají, kdežto osoby světské mohou nedbale žiti. Avšak tomu není tak. Žádá se ode všech stejného způsobu života, a to neříkám já, nýbrž Soudec všech, Kristus. Tudiž nikdo mně v tom nebude odporovati, že v mnohých věcech světský jako i řeholní člověk povinen jest snažiti se k nejvyšší dokonalosti.«

Není-li to vážný výrok, jemuž bez opovržlivosti odopírat nemůžeš? Za tou příčinou vypuď z myslí své mylný náhled, který také mnozí jiní mají, že totiž dokonalý život přináležejí jen řeholníkům a nikoliv lidem ve světě žijícím, že jen oni musejí nábožně a vzorně žiti, tito pak že mohou rozmařile a liknavě sobě počínati, jen když se chrání těžkého hříchu. Mylný, opakuji, mylný jest takový náhled.

Všichni křesťané jsou povinni k dokonalému životu se snažiti, neboť i Písmo svaté a svatí Otcové k němu napomínají. Milý čtenáři, máš-li jen poněkud bázeň

Boží v srdci svém a záleží-li tobě na tvém věčném spasení, ať tato myšlenka: »já jsem povinen dokonalým se státi a takto, lásku svou prokázati Srdci Páně« tebe pobádá k lepšímu a dokonalejšímu životu.

Podobně smýšlel a žil sv. Kazimír, králevic polský. Nebyl řeholníkem, nýbrž žil uprostřed světského hluku na dvoře královském. Avšak ani svůdný život dvorní, ani domluvy rodičův, ani námitky lékařů nedovedly zviklati jeho pevného úmyslu dokonalý a přísný život vésti. Pohrdaje přepychem i pohodlím krotil tělo své a žádosti jeho; pod rouchem královským nosil hrubý, kající šat, spával vedle lůžka na holé zemi a zachovával přísně všechny cirkvi ustanovené posty. Kdykoli churavěl a mu raděno bylo, aby v postní dny masitých pokrmů požíval, říkával, že zkušenosť ho naučila, že když léky nepomáhají, ani pokrmy masité nic neprospívají. Často vstával v noci aneb záhy z jitra a spěchal ku dvětem chrámovým, kde kleče modlil se, až se tyto k službám Božím otevřely. Mši svaté obcoval s příkladnou nábožností a před velebnou Svátostí oltářní trávil někdy celé hodiny, říkávaje, že tam nalézá více zotavení než v jakékoli zábavě. Marii Pannu ctil a miloval jako matku svou a složil k její počtě překrásný chvalozpěv: »Každého dne pěj Marii chvalozpěvy duše má,« jež zvucným hlasem ku vzdělání lidu často prozpěvoval. Nad panickou čistotou, kterou za nejkrásnější květ ve věnci svatých ctností pokládal, úzkostlivě bděl. Učinil s očima a ušima smlouvu, aby neviděl a neslyšel nic nečistého, i smlouvu se srdcem svým, aby nepožádalo, co poskvrňuje lesk duše cudné. Byl rozvázný v slovech, varuje se každého slova zbytečného. K lidu poddanému býval laskav a rozdával chudým důchody své. Při vši svatosti byl povždy pokorným, jsa živ v ustavičné

kajicnosti. Když roku 1484., maje teprv 25 let věku svého, v Pánu zemřel, Bůh oslavil hrob jeho mnohými zázraky, a tělo jeho bylo r. 1604., tedy po 120 letech, shledáno neporušeným.

Tak žil a smýšlel sv. Kazimír a s ním všichni ostatní svatí, kteří ve světě dokonalý život vedli.

Podobně smýšlej a buď ve světě živ i ty, milý čtenáři, a nemysli si, že bez všelikého hříchu můžeš zanedbati křesťanskou dokonalost. A byt jsi těžce nehřešil, přece upadneš do vlažnosti a nebezpečí smrtelného hříchu, a můžeš tak snadno i věčně zahynouti, jak brzy ukážeme. (Příště dále.)

Ku svěcení kněžstva a kněžským prvotinám.

červenci obyčejně konává se v krajinách našich svěcení nových kněží a také slavnost jejich kněžských prvotin. Jako Pán náš rozeslal apoštoly své, aby, co

aby duše od Boha odpadlé Bohu zase získávali, a tak vždy nové a nové členy jak ku království Božímu na zemi církvi, tak i k nebeskému přiváděli. Stejnou, od apoštolů zděděnou mocí, světí až

Sv. Cyrill a Method vyučují.

od něho slyšeli, ve jménu jeho dále hlásali, aby milosti, kterých on smrtí svou nám vydobyl, věřícím udělovali,

posud biskupové sv. církve naší vhodné muže na kněze a rozesílají je mezi lid, na vinici Páně, kde hojná zajisté žeň

jest, a dělníků horlivých potřebí. Jak svatý to okamžik, kdy vzkládáním rukou biskupových tak posvátná, veliká moc přechází na slabého smrtelníka! Stav se knězem, sluhou Božím, odumírá člověk světu, neboť, ač ze světa vzat jest a ve světě působiti má, přece cílem a touhou spěti má k nebesům. Veškerá jeho působnost má v první řadě cíl nadpřirozený, duše svěřené k nebi věsti, a to po cestě, již Ježíš nám naznačil, po cestě víry sv. a života z víry plynoucího. A jakých má k tomu konci prostředků? Které mu Spasitel dal, a ty jsou: 1. učení, 2. obět, 3. modlitba.

Kněz církve katolické nehlasá a neučí nic jiného, než co církev učiti velí, a tato učí jen to, co Kristus nám s nebe přinesl. Zdaž může kdo něco lepšího lidu dáti? Vždyť učení Kristovo jest tak krásné, tak vznešené, hodí se pro každý stav, na každé okolnosti a k tomu jest nade vši pochybnost pravé a dokázané, že nelze si jiného lepšího mysliti. Zachovávání učení tohoto učinilo již jak jednotlivce tak i celé národy šťastnými a velikými. V rodině, kde Kristovo slovo panuje, jest mír, požehnání, radost, štěstí a svornost. Všecky otázky životní, které lidstvem hýbají, nalézají v křesťanské nauce odpovědi, neboť Kristus Pán předvídal všecky možné poměry lidské. A hle, učitelem, hlasatelem této krásné, užitečné, božské nauky jest kněz! Jak vznešený to úřad!

S učením víry spojuje kněz obět svou na oltáři i obět modlitby v soukromí. Bez kněze není oltáře! My katolíci máme oltář i s obětí, poněvadž máme kněžstvo, a kněžstvo toto si sám Spasitel posvětil. Na oltářích našich obětuje kněz beránka Božího jako nekrvavou obět díky, prosby a smíření. Na oltářích našich přítomen jest Kristus Ježíš obětí jako pokrm všem ku spase a požehnání, kteří hodně hodně ho užívají. Kde není oltáře, není

božské oběti, tam musí býti srdce studené, tam je trudno a pusto. Každá mše sv. rozdmychuje znova oheň lásky ku Kristu, a proto, ač nesčíslněkrát se denně opakuje, nesevšedněla nikomu, a novou vždy zbožnosti a radosti naplňuje srdce věřících. To věru zázrak jest viditelný. Při soudu Božím objeví se teprve všecken užitek oběti novozákonní, ukáže se, co dobrého vykonáno a kolik zlého zamezeno bylo, ukáže se, proč Bůh netrestal hned mnohé veliké zločiny lidstva, protože Spasitel denně obětoval se na smíření. A obětníkem při oltáři jest kněz, v rukou jeho spočívá Syn Boží, rukou jeho krmit se duše věřících, tělem a krví Páně — jak posvátný to úřad!

Kněz přináší také denně obět modlitby. Nepřetržitě po celý čas vystupuje k nebesům obět chvály z řad kněžských. Dnem i nocí pění sluhové a služebnice Boží v klášterích žalmy a chvalozpěvy Bohu, neboť obět modlitby jednou z předních povinností jest kněžského a řeholního života. Čím méně modlí se lid, tím více musí modliti se církev, neboť chvála Boží újmou trpěti nesmí. Ó kdybychom jen uznati chtěli, jaký užitek přináší modlitba církve! Jak tak mnohemu vyprošena byla milost obrácení se, milost dobré sv. zpovědi, milost šťastné smrti. A kněz jest mužem modlitby, modlí se nejen za sebe, nýbrž i za jiné; jak záslužný to úřad!

Kněz jest lékařem duší, soudcem na soudné stoličce Boží. Kdo může dokona vyličit štěstí pro živé i mrtvé, které plyne ze svátosti pokání? Zde jest kněz vůdcem jednotlivých duší, vůdcem k nebi, vůdcem, jenž nebloudí, neboť světlou Kristovo svítí mu na cestu. Jak užitečný to úřad! Ovšem spolu i těžký a zodpovědnosti plný, ale také zároveň radostný, neboť tu učí seznávat cestu prozřetelnosti Boží a obdivovati božskou shovívavost a milosrdenství. Zde pláče kněz jako

svatý Ambrož s kajícími a raduje se s uzdravenými. Jako zpovědník může býti kněz strážným andělem pro mnohé. A co mám říci o činnosti kněze u lůžka nemocných a umírajících? Zde jest pravým Samaritánem, vždyť úkolem jeho jest poslední hodinku, samu sebou hroznou,

zdržovati a nebohého umírajícího o poslední útěchu okrádati? Kdo to jednou zodpoví? Nad zlobou takou pláči andělé v nebi, peklo ovšem se raduje.

Jako učitelem dospělých, jest kněz i prvním učitelem maličkých. Zde v kruhu dítek nevinných a čistých, jichž duše

Kněz u nemocného.

ulehčiti a soud Boží umírajícímu zmírniti. Těžká to úloha a nesnadná, vyžadující trpělivosti a horlivosti mnohdy nadlidské, ale Bůh slíjí jej a odměňuje za to radostmi netušenými. Kněz u lože smrtelného vede duši odcházející k Bohu a napravuje vše, pokud napravit lze. Proto není to ďábelská zloba, od lože umírajících křesťanů kněze

prahne po poznání Boha, a které s radostí, bez falše a pochybnosti naslouchají slovům jeho, může býti kněz odleskem božského přítele dítek; do útlých, vnímavých srdceček vložiti může simě, které nikdo již nevyrvé, a které, byť i později někdy pošlapáno bylo a utlumeno, přece zase vzklíčí, vzroste a ovoce přinese.

Proto hříchem jest na mládeži páchaném, pakli se knězi působnost ve škole zne-
snadňuje; vyžeňte kněze ze škol a vy-
hodte sv. kříž a uvidíte, jaká zkáza brzy
jevíti se bude u mládeže.

Že kněz jest otcem chudiny, těsilem
zarmoucených, rádcem v pochybnostech,
pravým přítelem všech, netřeba dokazo-
vati, neboť činy duchovenstva zřejmě
mluví. Proto právem říci můžeme, že
kněz dle povolání svého jest »solí,« jest
»všem vším.« Bohužel neuznává se za dob
našich všestranná, záslužná a užitečná
činnost kněžstva, za všecku oběť, lásku,
dobrotu klidivá kněz obyčejně nevděk,
ne-li co horšího. Avšak dle příznaků
doby naší, v níž nebezpečná učení po-
vstávají, nadejde čas, kdy volati budou
ti, kdož nyní kněžimi pohrdají, po pomoci
jejich, ale bude pozdě. Přes to však
zůstane kněžstvo úkolu svému vždy věrno,
nehledíc na vděk či nevděk, neboť údělem
jeho je Pán. Nuže, tento vznesený úřad
přijali jste na sebe, vy mladiství novo-
svědci. Plni svatého zápalu a horlivosti
počínáte oběti nejsvětější krásný úkol
svůj, »lidstvo k Bohu vésti.« Kéž se vám
podaří mnoho, přemnoho duší spasiti,
aby žeň duše hojná byla, a jednou za to
i odplata hojná v nebesích. Práce, žalu,
trudu, sklamaní, utrpení rozličného druhu

čeká na Vás, ale za to také radosti
hojnost. Všeho toho zakusíte tím více,
čím kdo horlivějším a věrnějším sluhou
bude Hospodinovým.

Ty pak, lide katolický, pro nějž
pracuji z nařízení Božího knězi cirkve,
modli se za ně, modli se zvláště za novo-
svědce, neboť i oni při první mši sv.
za tebe se modlití neopomenou. My knězi
potřebujeme modlitby věřících, abychom
neustali v plnění povinnosti, abychom
lásku k lidem neztratili, abychom hořkost
hořkosti nespláceli, abychom naději ne-
ztratili na polepšení se hříšníků. »Doufám
v lepší časy,« to nás musí slítili a těšiti.
»Zástupcem jsi toho, jenž na kříži za
všecky se modlil, to musí všecku hořkost
ze srdcí našich vypuditi.«

»Jsi dobrým pastýřem, jenž ovečku
hledá,« to musí denně horlivost naši
vzpružiti. Ježíš chtěl všecky k nebi vésti.
Život jeho byl pln utrpení. Jen jednou
byl na Táboře, ale vícekrát na hoře
olivetské. I život kněze nelze si mysliti
bez utrpení, horlivý kněz však má také
mnoho útěchy a radosti v životě, ještě
více v smrti. Toho buďte bratři mili
pamětlivi a s radostí a důvěrou přistupte
k oltáři Páně k první přesvaté oběti.
Lid náš modlí se s vámi, modlí se za vás!

Boh. Hendl.

Moderní život.

Již zmlkla struna, stíchla píseň míru,
v dál prchají, ach! tiché idealy.
V boj všední o chléb dnes se všechno valí,
klid zaniká v tom vášní slepém víru.

I pěvec starou odhazuje lyru,
dnes děsné jen mu ze strun znějí žaly,
co na dně duší zoufalých spalý.
On v lepší časy nebudí již víru.

Kde jsou ty doby nadšení a klidu?
Kde slunko naděje kol jasných tváří?
Dnes chabost čteš jen ve tváři a bidu.

Kdy vzejde slunko již v své ranní záři,
ať prchnou mraky nad ubohou zemí
a píseň jitra tryskne luhy všemi!

Ant. Sychrovský.

Loučení, shledání.

Znám trpké jedno slovo, jež hořkost v srdci plodí
a ze strun jeho klidných jen tóny stesku vodí.
To slovo hořké, trpké když srdce rájem vane,
tu často slza vřelá mně žalu s oka skane:
to loučení!

Znám sladké jedno slovo, jež v hudbu zladí dusí
a bytost moji celou blahými city vzruší.
To slovo libé, sladké když někdy duši baví,
před oči obraz smavý jí budoucnosti staví:
to shledání!

A slovo ono dvojit tak nestejného znění,
jež nspí mne teď v starost, podruhé v luzné snění,
vždy ve dnech žití mého té řadě proměnlivé,
zkouším, jak opravdivé to slovo divné, tklivé:
to loučení,
to shledání!

Hle, vlastovička milá, jež kdysi v dálné kraje
ulétla, zas dnes u nás — si s svými dětmi hraje.
A slunce žár, jenž včera ty naše hory zhlíval,
dnes vrátil se a přines' paprsků nový přívál:

Hle, loučení,
hle, shledání!

Kvítko, jež včera hlavu svou k spánku naklonilo,
dnes ráno krásou bujnou své druhy oslnilo.
Matička dobrá jednou své dítě vypravila
v kraj cizí, dálný a dnes — je s plesem pozdravila!

Hle, loučení,
hle, shledání!

Ó příteli! Hle, také jest v světě tom střídání,
že po loučení vždycky jest naděj na shledání.
Jak tebe kdys v kolébce svět vítal v drábém kroji,
tak jednou věčnost pojme tě v hroznou náruč svoji.

Ó shledání,
ó loučení!

Ó Bože! Ten můj život až zvadlým bude květem,
a schrána mojí duše se loučit bude s světem,
až ústa moje světu poslední „S Bohem!“ dají,
kdež Tobě první pozdrav — shledání zazpívají!

Ó shledání!

Fr. Chramosta.

Obrod rodin křesťanských.

Podává Boh. Hendl.

Pozorujeme-li nynější život lidstva, jak se nám jeví v oboru mravním, musíme zvolati: „Lidstvo postaveno jest ve zlém.“ Na oko sice zdá se, jakoby doba naše veliký učinila pokrok, výzkumy druhdy netušené se množí, nádhera a přepych vtírá se až do krajín nejdolehlejších, bohatství u mnohých stoupá; to vše jest ale jen na oko lidstvu prospěšné, neboť v oboru mravním jde toto nazpět. Zločiny druhu nejhoršího jsou na denním pořádku, poctivost mizí čím dál více, za to roste podvod a úskok, nespokojenost všeobecná, k tomu bída a nouze mnohých statisiců, vše toto činí nynější poměry velmi smutnými. Ale co nejhorší jest a nejnebezpečnější, že i rodina křesťanská, tento pevný základ státu i církve, základ společnosti lidské, mravně hyne. Manželství pozbývá své posvátnosti a tím také mizí věrnost, láska a

úcta mezi manžely; rodiče nejsouce sami utvrzeni v dobrém, nevychovávali děti řádně a pečlivě. Proto s hrůzou pozorovati lze, kterak zločiny mládeže úžasné se množí. Hledáme-li kořen všeho toho zla, shledáme jej v netečnosti a vlažnosti náboženské, ba někde i ve zjevné nevěře. Rodina křesťanská odrodila se, opustila půdu, na níž jediné pevně stála a úkolu svému dostáti mohla, půdu viry Kristovy; zřekla se prostředku vydatného, který pomáhal, silil a rodinu posvěcoval, t. j. křesťanské zbožnosti a s ní spojené poctivosti. Z toho posel nynější bezradostný stav a nebude lépe, až zase lidstvo vrátí se tam, kde býti má, u kříže Kristova, až zase rodina křesťanská zvláště prochnuta bude duchem v pravdě křesťanským. A v tomto ohledu má rodina křesťanská vzor vznešený, vzor, ježž Bůh sám ji na oči postavil, a vzorem tím jest svatá rodina v Nazaretě.

Nejkrásnější jména, která kdy lidé měli, nejsvětější totiž jméno Ježíš a přesvatá jména Marie a Josef budi v nás představy nejvyšších ctností, které člověka kdy zdobily, ukazují nám čistý a dokonalý pravzor rodiny na zemi. To dobře vystihl v moudrosti své nynější sv. Otec Lev XIII., proto také ve zvláštním okružníku připomíná rodinám svatý život rodiny nazaretské a vyzývá důtklivě k jeho následování.

Pohlížejte jen, rodiče křesťanští, častěji na ukrytý onen život Boha-člověka Ježíše Krista, jenž po třicet let s panenskou Matkou Marií a spravedlivým Josefem žil život práce a modlitby; rozjímání o vzoru tomto bude vám poučením, bude vám útěchou v starostech, radou v pochybnostech, radostí ve štěstí a posilou v neštěstí. Nemyslete však, že vzor tento tuze pro vás vysoký, nedostizitelný jest, že přesahuje síly vaše! Bůh nežádá nic nemožného, a kde sám příklad dává dává i pomoc k jeho následování.

I umělec studuje a zpytuje staré vzory umění svého, a i když ví, že dokonalosti jejich v tom stupni nedostihne, nedává se odstrašovat a učí se z nich, aby, pokud vlohy jeho stačí, se zdokonalil.

Tak jest to i s přesvatým vzorem rodiny nazaretské. Ačkoliv jest pro nás vzorem nedostizitelným v tom stupni svatosti a dokonalosti, na kterém stála, přece však musíme i prodchnuti býti duchem, který i ji oživoval, a to jest

duch křesťanství, duch svaté víry. Jakožto katolíci křesťané jsme tak šťastni, že máme a známe pravou viru, která od Boha pošla, avšak to nám nesmí dostačiti, neboť potřebí jest podle této víry žiti, jakož dť sv. apoštol Pavel k židům (10, 38): »Spravedlivý žije z víry« a svatý apoštol Jakub dť: »Vira beze skutků jest mrtvá.« Právě tím musíme se od protestantů lišiti, kteří se spokojují toliko vědomím víry, aniž by skutky víry konati musili. To jest ovšem velmi příjemné a lehké, ale zdali také spasné? Sv. Jakub táže se

(2, 14): »Zdali pak vira (sama totiž) spásí jej?« a odpovídá: »Mrtvá vira nikoli.« Vira naše musí se jeviti ve skutech i slovech i smýšlení, neboť má provívati celého člověka i všecko jeho jednání. Nuže, ruku k srdci, ptejme se: Žijeme a žili jsme v rodinách a domech našich život taký? Řídili jsme se vždy zásadami křesťanskými? Ó zajisté nahlédneme, že tak mnoho jest nám na-

pravovati, že ve mnohém ohledu žijeme a jednáme, jako bychom ani víry neměli, že mnohdy žijeme po způsobu pohanů, které však pro jejich nevědomost ve víře litujeme; nezapomínejme však, že právě proto, že viru máme, i větší zodpovědnost nám uložena jest nežli oněm.

Nuže, čeho jest křesťanské rodné, aby po křesťansku žila, potřebí?

Předně modlitby. To přece musí každý, kdo jen v Boha věří, uznati, že modlitba povinností jest lidí všech. Vždyť není modlitba nic jiného nežli pozvednutí mysli naší k Bohu, původci všeho, Pánu

nejvyššímu a Otci našemu nejdobrotivějšímu. Duch a mysl naše má častěji odvrátit se od této hroudy pozemské, ku které tělem vázáni jsme, aby pookřál v rozjímání o velikosti, všemohoucnosti a dobrotě Boží, aby chválil Pána všeho mira, aby prosil za potřebné milosti a děkoval za dosažené. Modlitba posvěcuje člověka, neboť spojuje jej s nejsvětějším Bohem; kdo dobře a rád se modlivá, má Boha a svatou jeho vůli vždy před očima a nehrší tak snadno. Modlitba jest obzvláštní povinnost naší jakožto křesťanů, neboť sám Pán Ježíš učinil nám ji povinností, přecasto napomínaje: »Proste, modlete se« atd. Sám naučil nás oně jednoduché a přece tak obsahuplné a vznešené modlitbě »Otče náš.« Sám na příklad nám se modlival a modlitbu za mocnou zbraň proti pokušení ke hříchu nám dal. Tak i svatí apoštolé činili a sv. Pavel napomíná nás docela: »Modlete se bez ustání!« Tak činili všichni praví křesťané, a mezi svatými a vyvolenými nenajdeme ani jediného, jenž by nebyl býval milovníkem modlitby. Nuže, jestliže modlitba jest povinností každého, zvláště každého křesťana, tím větší povinností jest křesťanské rodiny, neboť tato jest základem, domovem a školou společnosti lidské. Jak si kdo navykl doma, v rodině, tak jedná i potom v životě svém.

Modlití mají se rodiče i děti. »Já i můj dům chceme Pánu sloužiti,« čteme v knize Josue (24, 15), neboť víme dobře, že na jeho požehnání všecko záleží, že, jak žalmista dí (126), »nebude-li Pán ostřihati domu, marná jest všecka naše ostražitost.« Čím větší důležitost má rodina pro církev, stát a celé člověčenstvo, tím více má pomoc a požehnání s hůry na sebe svolávati. Proto jest nutnou povinností muže, jako hlavy a pána rodiny, neboť on jest zároveň povoláným strážcem rodiny své, povinností ženy,

neboť ona má býti andělem lásky v rodině, jest povinností rodičů, neboť za dítky a vychování jejich budou jednou přísné účty skládati před Bohem; jest neméně povinností dětí, neboť celá jejich budoucnost jest v rukou Božích. Proto také až posud v rodinách v pravdě křesťanských modlitba pečlivě se pěstuje, rodina jest modlitby nejpříjemnější útulek. »Běda samotnému, neboť když padne, nemá, kdo by ho pozdvihl,« volá kazatel v písmě svatém. (4, 10.) Vždycky jest nesnadnější samotnému pravou cestu nalézt nežli ve společnosti; proto také napomíná církev, aby duše, které Boha jediné hledají a jemu se zasnubují, se spojovaly v rodiny řeholní ve klášterech.

Z toho vyplývá i pro rodinu naučení, že v ní modlitba společná, pospolná býti musí a že není dobře, modli-li se členové každý pro sebe, soukromně. Sám Spasitel náš učinil společné modlitbě zaslíbení největší. Vždyť ujišťuje nás: »Kde dva nebo tři jsou ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.« (Mat. 18, 20.) Zdali si může rodina něčeho více přát, nežli aby Ježíš Kristus s milostí svou při ní byl?

Společná modlitba má také moc až zázračnou, tak že se zdá, jakoby Bůh násilné společné prosbě odolati nemohl (ovšem po lidsku řečeno). Zázračné vyslyšení modliteb společných potvrzují tuto pravdu četně. I život svaté rodiny nelze si mysliti bez společné modlitby; ze svatyně této na zemi, z chudé chaty nazaretské vystupovala zajisté denně modlitba společná jako dým vonného kadidla ke trůnu Božímu.

Rodina sdílí dle určení svého radost i žalost, práci i klid, starosti i veselí členů všech, vždyť štěstí rodinné právě v této součinnosti i v tomto soucitu záleží. Kterak by tedy neměli členové rodiny spojení býti v tom, co »otce jejich jest,« v konání nejvznešenějším, v práci

nejšladší, v obcování s Bohem, modlitbou? Tak jako si nelze mysliti pravé štěstí v rodině bez společného, nejdrazšího pokladu jednoty ve svaté víře, tak také musí se jevit i zevně jako výraz štěstí toho láska ke společnému Otci nebeskému společnou modlitbou.

V tom také leží příčina neštěstí tak mnohých manželstev; manželé zapomněli, co si před oltářem slibovali a co svatou přísahou stvrdili: společný život; sídli a klamou se vespolek, poněvadž v nejdůležitějších a nejsvětějších zájmech svých nejsou k sobě upřímnými a vespolek svornými. Zde jest kořen hádek a sporů, kořen nedostatku vzájemné lásky a úcty. V tom také záleží těžká vina převrácené a nepravé výchovy dítek. Rodiče ztratili vinou svou onu lásku a

úctu, kterou Bůh sám v srdce dítek vštípil. Mnohá matka jen s bolestí vzpomíná na syna svého v cizině, vzpomíná na všechna ta nebezpečí, která mu hrozí; mnohá matka pláče nad tím, že dcera její nemá k ní důvěru a srdce své před ní zavírá; matka ta však zapomíná, že sama vinnou jest: vždyť neučila ani dceru ani syna mysl svou k Bohu povznášeti, u Boha posily hledati, zapomíná, že se s dětmi nemodlila. Vina tato mstí se později na rodičích krutě; hledají příčinu Bůh ví kde a ona přece na blízku leží, zanedbávali společnou modlitbu a tím pozbyli středu, jenž je všechny v lásce spojoval — Boha.

Kdy a co se rodina křesťanská modlití má, povíme přistě.

(Přístě dále.)

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část další.)

2. Co se vyznává zachovávaním přikázání?

oučení, které nám Kristus Pán při oně příležitosti byl dal, jest ovšem zcela jisto a jasno. Nesmíme však proto se domnívati, že by nám bylo ponecháno na vůli, vyhledávati sobě cestu k životu z toho neb onoho místa Písma sv. Nám jest učiti se od církve mravním zákonům právě tak jako článkům víry. »Učte všechny národy,« řekl božský Vykupitel, vysílaje své apoštoly, aby založili církev, křtíce je... »učte je zachovávatí všechno, což jsem koliv přikázal vám.« (Mat. 28, 19. 20.)

Čemu tedy učí církev na základě návodů sv. apoštolů a rozkazu Kristova stran zachovávaní přikázání? Co nejstručněji uvedu o tom pouze ty nejhlavnější body.

Především činili sv. apoštolé bedlivě

rozdil mezi přikázáními nutnými ku spáse, a radami, vedoucími k dokonalosti. Poznali jsme ze slov Krista Pána, on rozeznával mezi přikázáním, zavazujícími každého bohače, by byl spravedlivým a milosrdným, a mezi radou, aby vyvolil sobě dobrovolnou chudobu. Zajisté vyzval božský Spasitel zároveň mládence, aby vyvolil sobě život panický v stále poslušnosti se všemi náhamami a pracemi života apoštolského, vybidnuv jej ku bezprostřednímu následování svému. Tolikéž sv. Pavel činil zřejmý rozdil mezi podpisy, jež byl obdržel od Pána stran svatosti stavu manželského, a radou, kterou sám se řídil a již také jiným udeľoval, by se odrekli manželství. Jsou věci, kterých Bůh nikdy neukládá (nebo jen velmi zřídka) jako přikázání, a těm říkáme »evangelické rady.« Jsoutě tři takové rady, jež částečně zachovávají všichni kněží, zcela pak osoby klášterní.

Jsou ještě jiné rady, jež se uděluji všem lidem, a není dobrého křesťana, jenž by mimo nutná příkázání některých z nich nezachovával. Tak nařizuje se nám v neděli slyšeti mši sv.; radou je, slyšeti ještě druhou nebo jíti na odpolední služby Boží, nebo přítomnu býti i ve všední dny mši sv., nebo vstoupiti do rozličných bratrstev a jich shromáždění se účastniti. Prikázáno je: dle možnosti dávatí almužnu; radou však dávatí větší almužny. Prikázáno je: zachovávatí církví ustanovené posty; více se postiti a újmu si činiti, jinak tělo mrtviti, na př. v postě nekouřiti neb opojných nápojů se zdržeti buď docela, neb aspoň jen částečně, je toliko radou. — Jaké pak máme v příčině té všeobecné pravidlo? Jednak jest nám varovati se, bychom nezanedbali, co určité je nařizeno pro to, co je pouhou radou, jednak nemáme se spokojovati jenom tím, co je přísnou povinností.

Za časů Pána Ježíše byli v Jerusalemě lidé, kteří úzkostně platili daně předepsané, ano i z nepatrných zelenin ve svých zahrádkách. důležitějších požadavků zákona zanedbávali, totiž »spravedlnosti, milosrdenství, víry.« (Mat. 23, 23.) Jini se postili jak onen fariseus v chrámě dvakráte v témdni a zakládali sobě na tom nemálo ve své pýše, neostýchali se však urážeti bližního, ano samého Boha zneuctivati svými vychloubovými modlitbami. (Luk. 18.) Tito zkazili podlémy úmysly svými i své dobré skutky. Kristus Pán káral lidi těch — ne pro jejich věrnost v maličkostech — nýbrž pro nedbalost ve věcech mnohem důležitějších. »Tyto věci měli jste činiti a oněch neopouštěti.« (Mat. 23, 23.) Zdaž by i nám nevyčítal totéž, kdybychom zdržovali se masa v pátek, ale nesvědomitě se oddávali nestřídmosti nebo klení? Kdybychom v neděli chodili sice na mši sv., při tom však větší díl roku žili ve smrtelném

hříchu; neboť kdybychom svědomitě plnili, co jsme druhým slibili, ale zároveň nespravedlivě nebo nemravně žili? Kdybychom navštěvovali církevní, mimořádná shromáždění, velikonoční povinnosti své však nedostáli? Ještě více! Kdybychom pravidelně častěji přistupovali k svatým svátostem a přese všechno to přece nevedli spořádaného života? Nevěřici a jinověrci velmi rádi obviňují nás z podobných protiv. Katolíci pak, zanedbávající sv. svátosti, hájí se velmi rádi námitkou, že nejsou horší, ano že jsou lepší než mnozí, kteří často chodí k sv. přijímání; ti, kterýmžto se nechce vstoupiti do některého zbožného bratrstva, radují se, mohou-li v posměch uváděti toho kterého člena bratrstva, ani chodí na průvody, doma však se svými ženami špatně snad nakládají, jižto nosí na krku svěcené penízky, ale dluhů svých neplatí. Nechci vyšetřovati, jsou-li takové a podobné námitky zasloužené čili nic. Jisto jest, že je činí mnozí, aniž by měli k tomu nějakého práva, poněvadž k takovému řečem nemají do sebe pravomoci Páně ani jeho ducha. My však nicméně musíme míti se na pozoru, bychom nezavdávali nižádné příčiny k takovým útěpačným řečem. »Neboť« píše sv. Petr, »tak jest vůle Boží, abyste dobře činíce k mlčení přivedli nevědomost nemoudrých lidí.« (1. Petr. 2, 15.)

Misto abych dále ještě rozpísal se o ovoci dobrých skutků, pojednám o druhé, velmi poučné a útěchy plné části učení církevního, o příkázáních. Církev vždy na to naléhá, abychom plnili všechna příkázání, chceme-li vjíti do života věčného. Vždycky však také činila rozdíl mezi velkými (smrtelnými) hříchy, jimiž vlastně přestupuje se příkázání v pravém smyslu slova, a mezi poklesky, které sice dokonalému jich plnění jsou na újmu, aniž by však příkázání zcela a podstatně rušily. Všichni již jsme si

uvykli tomuto rozdílu v obyčejném životě. Přenáhlená slova, ježto tu a tam pronášena bývají mezi manželema manželkou, neruší ovšem ještě svazek jejich srdcí, aniž jsou přestupky podstatných jejich povinností vespolečných. Přes to, že časem vyskytne se mezi nimi poněkud pichlavé jednání, nebo některá vášnivá výčitka a vzájemné nařknutí, mohou přece býti sobě věrnými, ano i opravdově se milovat. Muž také nadále pracuje, by uživil ženu, žena pak taktéž pilně jako před tím obstarává domácí potřeby. I byt se byla někdy okázala přílišně civilov, vyzná muž nicméně při její smrti se slzami v očích upřímně: »Ach, byla to dobrá žena, dobrá matka; takových je v městě málo.«

Nuže, milí bratři v Kristu, Bůh sám ponížil se tak velice, že nazval naši duši svou nevěstou. On spojil se s ní. (2. Kor. 11, 2.) Jsou zlé skutky, které trhají tuto pásku; jsou i jiné, ježto lásku Boží k našim duším ochlazují, poněvadž zmenšují její vnitřní krásu, ačkoliv Bůh proto nás nezavrhuje, ani duše naší nepouští.

Sv. apoštol Pavel praví nám, které hříchy trhají pásku vízící nás s Bohem. »Zjevné jsou skutkové těla, již jsou smilství, nečistota, nestydatost, chlípnot, modloslužba, čarování, nepřátelství, svárové, nenávisti, hněvové, vady, rŕŕznice, roty, závisť, vraždy, opilství, žrání.« (Gal. 5, 19—21.) Tento seznam svatého apoštola je sice dlouhý, není však přes to přese všecko ani úplný, aniž si přeje sv. Pavel doplniti jej, ačkoliv uvedeny jsou v něm skoro všechny přestupky desatera přikázání. Řekl dosti k podání příkladů, oč mu vlastně slo. Proto připojuje k uvedeným již slovům ještě: »a těm podobné věci: o kterýchž vám předpovídám, jakož jsem prve pravil, že kdo takové věci čini, království Božího nedojdou.« Dobře si všimněme

slov: »a těm podobné,« a takové věci. Slova tato znamenají totiž, že každý těžký, velký přestupek některého přikázání vylučuje nás z nebe.

Tak učila církev sv. povždy, a taková vědomá (dobrovolná) přestoupení nazývají se hříchy smrtelnými. Ale církev uznává zároveň též všední (lehké) hříchy, o nichžto píše svatý Jakub: »V mnohých věcech chybujeme všichni.« A věru, uplyne málo hodin a dní, v nichž bychom nepochybili myšlenkami, slovy neb řečí. »Podobní jsme lodi dřevé,« praví sv. Augustin. »Bez ustání vniká voda skulinami do vnitř; a jako pomocí čerpadel odstraňuje se z podlodí nashromážděná voda, tak je i nám ustavičně odstraňovati vodu každodenních chyb svých modlitbou, litoostí a skutky milosrdenství.« Toto podobenství světcovo třeďně znázorňuje nám rozdíl mezi hříchy těžkými a všedními. Vypukne-li na lodi požár, narazí-li loď na úskali, nebo pukne-li, je ztracena. Podobně se vede duši, jež byla padla do hříchu těžkého. Nabralo-li se do lodi nevrchovalo vody, stává se plavba obtížnou; ba, lodi hrozí nebezpečenství, že při první bouři se potopí, nebude-li ještě v čas zamezeno vnikání vody. Tak všední hříchy znesnadňují pokrok duše; a dějí-li se často a ze zvyku, přivádějí ji do velikého nebezpečenství. Kdo všední hříchy bere na lehkou váhu, ten v nebezpečenství bezpochyby klesne v těžké hříchy a zničí tak svou vlastní duši. Shrňme nyní celou tuto úvahu do mála slov. Tak řečeným »reformatorům« 16. století znechtuil se umrtvený život a touha po dokonalosti. I ustanovili se na tom, že na účet pocty Boží a Kristovy způsobem zdánlivě velmi slušným setřesou se sebe jho nepohodlné. Proto vynášli smyšlený článek o »přisouzené spravedlnosti« a ospravedlnění »toliko věrou samou« bez dobrých skutků. Co učiniti,

— ba co bylo nutno učiniti, by svět uvěřil tomuto novému učení? Hleděli dokázati, že nemůžeme zachovávatí přikázání Boží. Otcové nové víry k tomu účelu popletli přikázání a rady tak, že zákon byl učiněn mnohem těžší nežli ve skutečnosti je. Dále pomátli rozdíl mezi těžkými a všedními hříchy. Následek toho byl, že křesťané nemohli jinak než považovati každý přestupek přikázání vůbec a všeobecně těžkým hříchem. Takové učení však dohání svědomitého člověka k zoufalství, a on dospěje tam, že se domnívá, že může vůbec jenom hřešiti. Přesvědčivše takto lidi o jejich úplné a nevyhoiditelné zkaženosti, nabídli jim vynálezci nové víry svůj divotvorný lék o „přisouzené spravedlnosti.“ Ostatní náhledy tohoto bludu nás tu nezajímají; šlo mi zde pouze o to, abych dokázal, jak zpozdilé je toto učení ve svém základě.

Učinili jsme rozdíl mezi všeobecně vízícími předpisy a radami, k dokonalosti, mezi smrtelným a všedním hříchem. Poznali jsme, že jenom tehdy dojdeme života věčného, když zachovááme přikázání Boží tak, že jsme prosti všelikého těžkého hříchu. Jest to, jak jsme viděli, možno; ano můžeme s milostí Boží mnohem více vykonati, s onou milostí totiž, kterou nám získal Vykupitel náš. »Konec přikázání,« píse sv. Pavel, »jestiž láska z čistého srdce, dobrého svědomí, a neošemetné víry. Od čehož někteří pobloudivše, obrátili se k marnomluvení, chtějíce býti učitelé zákona, nerozumějice ani co mluví, ani co tvrdí. Víme pak, že dobrý je zákon, když ho kdo náležitě užívá: to znaje, že zákon není uložen spravedlivému, ale nespravedlivým a nepoddaným, bezbožným a hříšníkům...« (1. Tim. 1, 5—9.)

Pravdy, jež duši naší nyní se předstávají, odstraní také jiný, právě tak nebezpečný blud, který nalézáme ne-

zřídka u nevzdělaných lidí, jak katolíků tak protestantů. Mnozí věří sice, že těžký hřích vede do pekla a uzavírá nám nebe; ale myslí, to že platí jen o jistých, řídkých a hrozných hříších a mrzkých nepravostech. Tak na př. jsou přesvědčeni, že vrah zasluhuje peklo, ne však že i ten je zasluhuje, kdo zanedbá v neděli mši sv. anebo, byť jen jednou, se opije. Opilci ze zvyku a cizoložníci, — domnívají se, — jsou ovšem ve velikém nebezpečí věčné záhuby; ale jedenkrát se opiti nebo jediný smilný skutek spáchati, tof ještě nevydává člověka, dle jejich domněnky, tak hroznému osudu. Kdož pak, říkají, by byl spasen?

Tato domněnka není ovšem prohlášená některým bludařem za článek víry; jestiž příliš nesmyslna. A přece je ten blud velmi rozšířen. Církev sv. učí naopak zcela zřejmě a určitě, že i jediný vědomý a těžký přestupek proti kterémukoliv přikázání Božímu neb církevnímu je smrtelným hříchem a odděluje duši od Boha zrovna tak, jako jediné bodnutí bodákem v srdce, nebo jediná rána z pušky zasáhnuvši mozek je smrtelnou a odlučuje duši od těla. Dle ujištění apoštola nepočítají se mezi hříchy od nebe odlučující lehké přestupky jako roztržitost při modlitbě, lenivost při vstávání, hltavost při jídle, rozčilenost myslí, zvatlavost v řeči a pod. Nikoliv, apoštol dří, »a podobné« vypočítav dříve celou řadu uvážených a dobrovolných těžkých hříchů proti Božím přikázáním. Zároveň ony hříchy nejsou zločiny tak řídkými. Sv. apoštol zmiňuje se o hříších proti desateru přikázání, které jsou bohužel příliš časté, a připojuje: »kdož takové hříchy páše, nebude vládnouti královstvím nebeským!«

Jak pak ale má se to s otázkou: »Kdo tu může býti spasen?« Postačí tato odpověď: Bůh neporoučí nic nemožného. Vykupitel náš, uzdraviv nemocného,

děl jemu: »Nehřeš více, aby se ti něco horšího nepříhodilo.« (Jan 5, 14.) Tím zajisté neuložil nesnesitelného břemena, neb nemožného zákona nebohému člověku, jež byl uzdravil ve svém milosrdenství z tělesné nemoci. Řka k cizoložnici: »Jdi a nehřeš více,« nežádal více, než co mohla zachovávat a plnit. Co žádal Ježíš od mladého muže, jemuž děl: »Zachovávej přikázání?« Nic více než co Bůh ve své svatosti uložil všem lidem a což také onen mladý muž již byl plnil. Toho, jenž upřímně tvrdí, že my lidé nemůžeme zachovávat přikázání Božích, odsuzuje apoštol, an rozhorlen volá: »Procitítež spravedliví,

a nehřešte: nebo někteří (mezi vámi) neznají (ještě) Boha; k zahanbení vašemu to pravím.« (1. Kor. 15, 34.)

Nežli přejdeme k tomu, že nejen možno zachovávat přikázání, nýbrž i lehko a příjemno, učíme z toho, co jsme až dosud slyšeli, tuto závěrku. Pakli jsme hřešili, stalo se to, jak vyznáváme při mši sv. (»Confiteor«): »naší vinou, naší vinou, naší převelkou vinou.« Pročež je i naší povinností, vyprositi si za své přestupky odpustění, dokonale, upřímnou pravou lítostí s pevným úmyslem již nehřešiti, nýbrž stále kráčet po cestě vedoucí k životu věčnému. (Přístě dále.)

Z doby, kdy řemeslo mělo zlaté dno.

(Ostatek.)

kolínská jednota katolických tovaryšů hned založena; začátek byl ovšem praskrovný; dosloť do první schůze jen sedm tovaryšů; ale roku příštího, 1850., bylo už 300 členů. Heslem na všechny časy a pro všechny jednoty zvoleno: »Náboženství a ctnost — Pile a pracovitost — Svornost a láska — Veselost a žert.« Po té vydal se Kolping na cesty, všude povzbuzoval, všude napomínal, všude horlil o jednotu. Cesty jeho nebyly marny. Ještě roku 1850. založeny jednoty v Düsseldorfu, Bonnu a Hildesheimu, roku 1851. v Čáchách, Koblenzi, Vratislavi, Nise, Postupimě a Olomouci. Roku 1852. vydal se Kolping na jih; i tam štěstí mu přálo, i tam jednoty založeny, a to v Mohuči, Freiburgu, Ulmu, Augsburgu, Mnichově, Praze, Vidni, Linci, Štýru, Solnohradě, Innomosti, Botzenu, Meránu, nad to i v Prusku v Berlíně, Svidnici, Münsteru, Dortmundě, Soestu, v rýnské provincii v Crefeldě a Essenách. Než i v menších městech jednoty zakládány; roku 1865. bylo všech už 400.

Ve všech těch místech našli se upřímní lidumilové, kteří čas, síly i schopnosti své tovaryšům obětovali; ve všech těch místech bylo na sta, ba tisíce tovaryšů, kteří se povděčně chopili laskavé ruky, jež se jich otcovsky ujímala. Zřízeny též při jednotách spořitelničky, aby si mladý muž navykl nezbytné ctnosti spořivosti a položil takto časné základ i svého časného blahobytu. Zřízeny i hospice pro tovaryše cestující. První takovýto hospic byl v Kolíně, stal se ovšem — jakož i jinde příbytkem celé jednoty kolínské. Silná byla zajisté důvěra Kolpingova, když kupoval ten dům za 18.000 dolarů; spoléhal jako vždy na pomoc Boží, a nesklamal se; Pán Bůh pomohl. Dne 8. května 1853 slavila jednota kolínská čtvrtou ročníci svého založení, a to už v onom vlastním domě. Účel domu toho hlásal nápis na něm:

Zu Gottes Ehr,
Der Stadt zu Nutz,
Der Jugend zur Lehr,
Dem Handwerk zum Schutz,
Dem Teufel zum Trutz,
Steht's Haus nun da
Für brave Burschen von fern und Nah.

(Bohu ke cti, městu k blahu, mládeži k učbě, řemeslu na ochranu, ďáblu na vzdory — stojí nyní tento dům pro hodné tovaryše z daleka i z blízka.)

Ve hlavní dvoraně skvěla se na pětáctřiceti ověncených stítech jména až dosud založených jednot. Jak už zmíněno, přibývalo jednot mnoho, přemnoho, že ani stěny dvorany hospice kolinského nestačily, aby jména všech na stítech tam byla umístěna. Nelze věru všech sečísti, kdož jako členové jednotám tím náleželi; skutečných členů bylo roku 1865. přes 60.000.

Plesalo věru srdce Kolpingovo, kdykoliv a kdekoli spatřil mladé, počestné, zámožné mistry, bývalé členy jednoty; viděl požehnané ovoce stromu, jež byl sám štipil. S jednotami v jiných městech a zemích stále si dopisoval, každý rok na cestu se vydal, aby založené už jednoty utvrzoval, nové zakládal. Odkud však měl peníze, jichž mnoho, velmi mnoho pro svou milou jednotu potřeboval? Vikářský plat byl nepatrný. Důmysl Kolpingův si pomohl. Ve prospěch tovaryšského spolku vydával »Rýnský církevní list,« nad to od jara roku 1854. »Rýnské prstonárodní listy«; i svůj honorář z »Národního kalendáře« věnoval jednotě. Všecky tyto literární podniky Kolpingovy utěšeně kvetly, tisíce odběratelů po všem Německu měly; nelze věru vyličiti, jak blahodárna byla i tato spisovatelská činnost Kolpingova.

Trvalou památku zůstavil po sobě v Kolíně i opravou starožitného chrámu minoritského. Chrám tento byl mu vždy velmi milý; kázával v něm svým milým tovaryšům, zpovídal v něm, mnoho se v něm modlil; když však byl ustanoven jeho rektorem, ředitelem, zamiloval si jej ještě více a pečoval ze všech sil o důstojnou jeho opravu. Peněz ovšem neměl; ale hodní občané kolínští a bodří tovaryši neoslyšeli proseb Kol-

pingových. Chrám se za krátko zaskvěl novou krásou, novým půvabem; pořízen nový hlavní oltář a postranní oltář sv. Josefa.

Téhož roku, kdy se stal rektorem chrámu minoritského, — 1862 — putoval Kolping i do Říma. Co byl na cestě, doslohu do Kolína převzácné významání od sv. Otce Pia IX.; jmenován pro své zásluhy o jednoty katolických tovaryšů papežským tajným komořím. V Římě dostalo se mu nad to od náměstka Kristova ještě jiného významání; daroval mu papež jako »otci tovaryšů« zlatem vyšívaný ornát, v němž byl sám sloužil před tím nejdražší oběť mše svaté.

Na generální schůzi ve Würzburgu 1864 usneseno, aby se organizace a rozdělení jednot přizpůsobily jednotlivým diecésím, aby se starostové sdružili kolem starosty diecéšálního, střed pak všech aby byl v Kolíně.

Posvěcení nového tovaryšského hospice v Kolíně — 17. září 1865 — bylo Kolpingovi ukončením veřejné působnosti, řeč, kterou tehdy konal, byla poslední slova k milým tovaryšům. »Bůh žehnej počestnému řemeslu,« pravil, »a že mu poželhal, vidíme dnes. Zajisté se všichni pamatujete, která zdejší jednotka tovaryšů začala v těsné světnici školní, která se několikrát musila stěhovati do prostranějších místností, až ji dnes dopřáno štěstí, vejti do vlastního, krásného, prostorného domu. Nemalá zásluha o tento rychlý vzrůst jednoty náleží ovšem též našemu bodrému lidu. S jakými překážkami bylo spolku bojovati, vim sám nejlépe; avšak převydatně pomáhali tovaryši. Péče o snaživé muže jest péče přeúspěštilá, a vidíme-li, že se dobro v muži ujalo a v něm prospívá, aj toť radost převeliká, již srdce lidské oblaženo. Této radosti zažil jsem hojnou měrou. Rychlý zdar jednoty tovaryšské jest zajisté důkazem i Božího poželhání;

neboť bez Božího požehnání marno lidské namáhání. Nebyl nadarmo hospic postaven pod ochranu svatého Josefa; svatý Josef se věrně staral jako dobrý otec o své dítky. Spolek náš nalezl mnoho velikých a ušlechtilých dobrodinců; nade všechny vynikají matky se svými modlitbami za milé syny. Jestli nutno, aby mladík k vůli vyvinutí a zdokonalení vyšel do světa, v němž tolik nebezpečství; útlé srdce matčino se proto chvěje; i modlí se vroucně k Bohu a rukou mateřskou uděluje požehnání. Tato modlitba, toto požehnání matek staví věru dítkám domy. I děkuji matkám za modlitby a doufám, že se jim jednota tovaryšská odmění, že místo mateřské u jejich synů zastane. Hospic jest krásný a veliký, mnohemu by se zdál příliš velikým, avšak doufám, že občanstvo pochopí, oč tu běží, že totiž hospic není jenom pro tovaryše vystavěn, nýbrž i pro mistry; celé řemeslo má v tomto domě bydleti. Proto zvu pány mistry, aby tento dům jakožka svým pokládali, aby sem často a hojně přicházeli, aby se takto mistrové a tovaryši vždy úžeji sdružovali. Tak-li se stane, bude pro ně sociální otázka rozřešena. Neméně se naději, že si ostatní ctěné občanstvo tuto místnost zamiluje. Hospic i proto tak veliký a krásný jest postaven, aby se počestnému řemeslu čest vzdala, aby tovaryši stále viděli něco pořádného a důkladného, aby sebe samy ctili, sebe samých si vážili, sami důkladnými se stali.

Toť poslední slova Kolpingova v jednotě. Nikdo se tenkrát věru nenadál, že na též místě veliké dvorany hospice, na též místě, s něhož otec tovaryšů svou řeč konal, brzy bude vystavena jeho mrtvola! Měloť uplynouti jenom několik neděl.

Již na začátku roku 1865. strádal Kolping bolestným zapálením kloubů v ruce, že už mysliili lékaři, že se

ruka musí odnít. Než zázračně zachráněn a mořskými láznemi v Ostende posílen, znova chutě pracoval a působil. Avšak v radě Boží bylo jinak usouzeno. Těžký zádech prozrazoval, že útroby jsou nemocny. Přátelé Kolpingovi, kteří s nim obchovali generálnímu shromáždění jednot v Trevíru od 10. – 14. září a kteří i ku svěcení hospice do Kolína zavítali, s bolestí pozorovali chrobu svého drahého přítele. Brzy po svěcení stížen jest prudkým zapálením plic; ležel osm neděl. Podivuhodná byla jeho trpělivost a odevzdanost do vůle Boží. Po čtyři týdny modlili se den co den hodní tovaryši za svého otce od 9.—10. hodiny večerní ve chrámě minoritském; modlily se i ostatní jednoty. Modlitby ty byly věru velikou útechou drahému nemocnému.

Zaopatřen svatými svátostmi, přijav mnohokrátě Tělo Páně, skonal blaženě dne 4. prosince.

Mrtvola Kolpingova vystavena ve veliké dvoraně hospice. Tisícové přátel a ctitelů jeho přicházelo, aby ještě jednou spatřili svého miláčka, svého otce, svého dobrodince. Pohřeb byl přelátný. Již dříve byl věnoval 10.000 dolarů, jež vytěžil svými literárními pracemi, na zřízení dotace pro rektora minoritského chrámu Páně, kterýž rektor má býti zároveň starostou jednoty katolických tovaryšů.

Co mu nad to zbylo, věnováno znova hospici a svatyni minoritské. Sám si též určil nápis na náhrobek: „Zde odpočívá Adolf Kolping. Prosi za almužnu modlitby.“

Čest a památka Kolpingova jest nehynoucí; on stále žije ve svých jednotách, on oroduje za ně u trůnu Božího, Bůh slyší jeho přímlovu, žehná jednotám, působí, že se stále množí, že stále blahodárně květají a účinkují. Vizme doklady z naší milé vlasti, vizme jednoty katolických tovaryšů v našich městech:

Na Moravě.

Brno (založena roku 1869), Bučovice (zal. 1890), Bystřice pod Hostýnem (1890), Brušperk (1870), Bavorovice (1881), Brod Uherský (1891), Fryšták (1891), Holešov (1887), Hlubčice (1856), Hranice (1884), Hulčice (1856), Jihlava (1855), Kroměříž (1872), Kojetín (1887), Kačerov (1861), Královec (1872), Lipník (1891), Meziříčí Valašské (1868), Místek (1891), Nový Jičín (1863), Ostrava Mor. (1885), Olomouc (1848), Partošovice (1886), Přerov (1892), Rýmařov (1886), Svitavy (1892), Šumperk (1856), Sternberk (1856), Tropolice (1864), Třebíč (1869), Třebová Mor. (1890), Vyškov (1889), Znojmo (1865).

V Čechách.

Budějovice (1855), Bohosudov (1886), Bernartice (1889), Broumov (1888), Hory Matky Boží (1892), Horní Jelení (1891), Jindřichův Hradec (1856), Jilemnice (1890), Krumlov (1891), Králové Hradec (1888), Kruceburk (1887), Litomyšl (1892), Liberec (1881), Maršov (1893), Most (1889), Nepomuk (1883), Netolice (1887), Praha (1852), Třeboň (1879), Třeběchovice (1891), Trutnov (1892), Volyně (1887), Vimperk (1885), Zatec (1889).

Ve Slezsku.

Bílsko (1884), Běltoin (1887), Bruntál (1885), Bilovec (1891), Benešov (1887), Cukmantel (1880), Frývaldov (1865), Krňov (1863), Klimkovice (1873), Opava (1855), Těšín (1885).

Kěž jednot katolických tovaryšů stále přibývá!

Duch a účel jednot těch krásně vyznívá z písně, kterou Kolping sám složil a jež se v jednotách často zpívá:

Nuž, v řadu, bratří, dlaň ať tiskne dlaň,
těch, kdo se v milý spolek družně spojí.
Vždyť mezi druhy vyjasní se skráň
a šťastná chvíle bol a starost zhojí.

Hle, mládí prchá, jaro mizí v dál,
květ vadne, přátelství však věčně mladě
vždy na tvář stářím zvadlou růže vonuě klade
a snášeť učí žití boj a žal.

Kdo sám chce jíti cestou života,
jak snadno tone v bouřném vlnobití!
A proto, bratří, svorná jednota
ať vždy nás těsně pojí v proudu žití,
by zdobila nás pravá statečnost,
jež křesťanu i občanu tůž sluší.
Toť, bratří, náš je cíl, jenž tůchou naší duši,
toť srdce slasť a naše povinnosť.

Jak svatý cíl! vždy věrně, svorně žít
a s láskou v hrudi pravou, nestrojenou
ku svým druhům přátelsky jen žít
a duši mít k nim vždycky otevřenou.
O věrně milujeme svou jednotu,
ať vede nás jak nebes hvězda jasná,
by kdys, až skončí života pouť tato časná,
nám svítila ku věčnému životu!

* * *

Co se týče mistrů, nemožno pochlu-
biti se takovou organizací, jakou jsme
právě viděli vzhledem k tovaryšům. Ale i
v této věci děje se už náprava. Tak jest ve
Vidni spolek katolických mistrů,
jehož cílem jest vzájemně se podporovati,
býti tovaryšům vzorem, učeníkům přá-
telským rádcem. Nedávno vydán seznam
všech členů toho spolku, a ejhle, mnoho
vážených osob, i ze stavu šlechtického,
přišlo k nim svých potřeb si opatřit. Kéž
by i u nás tak se dalo! Jakýsi začátek,
praskrovný ovšem, už se stal; miníme
spolky katolických dělníkův a řemeslníků.

Na Moravě.

Brno: Ústřední spolek tkalcovsko-
soukenického bratrstva; založen 1890,
má filiálky: v Račicích, Bučovicích,
Dobruvnicku, Lysicích a v Prostějově.
Brno: Spolek dělníkův a řemeslníků
•Výpomocná pokladnice• z roku 1868.
— Boskovice: Českoslov. katol. beseda
z roku 1892. — Dědice u Vyškova:
Katol. spolek tkalcův a soukeníků z roku
1893. — Uhřetice: Katol.-podpor. spolek
rukodělníků z roku 1892.

V Čechách.

Bohosudov: Katolický spolek horníků z roku 1892. — Humpolec: Křesť.-katol. sociální vzdělávací dělnický a řemeslnický spolek »Svornost« z roku 1892. — Heřmanův Městec: Podpora vzdělávací dělnický spolek »Svornost« z r. 1882. — Náchod: Katol.-sociální vzdělávací dělnický spolek »Svornost« z r. 1892.

Abychom měli úplný obraz křesťanské reformy zuboženého řemesla a vůbec zbědačených poměrů nynějších, zmíníme ještě Svato-Josefské jednoty katolických mužův a jinochů:

V Čechách.

Cerhovice u Hořovic (1891), Příbram (1891) a filiálka v Podlesí (1893), Německá Lhota u Příbrami (1892), Neveklov (1892), Týn nad Vltavou (1892), Drahnoujezd (1892), Hronov u Náchoda (1892), Rovna (1892), Ústí nad Orlicí (1892), Brandýs nad Labem (1892), Polička (1892), Polná (1892), Čermná u Lanskrouna (1892), Úpice (1893), Mýto u Zbirova (1893).

Na Moravě v Telči (1892).

* * *

A co pak se děje ve prospěch učeníků? Říkáva se: Učeník mučeník. Přísloví to tím pravdivější, čím mistrové a tovaryši k svatému náboženství lhostejnější. Liberálové mysli, že bude učeníkům spomoženo, když se pro ně zřídí pokračovací školy odborné. Tyť jsou ovšem po světsku řečeno užitečné, avšak že se vyučuje právě v neděli dopoledne, že nemůže učeň ani do kostela, že odvyká službám Božím a péči o spásu duše — proto po křesťansku řečeno světský užitek škol těch nevyváží škody mravní, která jimi způsobena. Lépe se o učeniky stará a sly (útulna) ve Vídni v XV. okrese, dopřává jim vedle ztravy i náboženského vzdělání a řemeslného. Totéž činí v Praze Johanneum. U nás bohužel ničeho podobného neshledáváme. Kéž se stane náprava, kéž vůbec nadejde opět doba, kdy mistr, tovaryš i učeň budou práci rukou svých nejen chleba vezdejšího dobývat, nýbrž též Boha oslavovat, o spásu duše své pečovat. Kéž opět ctění svatí patronové počestného řemesla, kéž se vrátí čas, kdy řemeslo mělo zlaté dno!

Bůh žehnej počestnému řemeslu!

Fr. Janovský.

Červenec.

Navštívení bl. Panny Marie.

Bruste koky! Zkuste srpy!
Po pás tráva vyrostla,
v zlatém žitě kvetou chrpy,
po ječmínku vánek vlá.
Jablka se usmívají,
lákají tě vůni svou,
tak jak kdysi svedla v ráji
Evu, pramáť nešťastnou!

* * *

Však po ní přišla Eva jiná,
jež nedala se hadem svést,
tou potřena jest naše vina,
zas můžeme se k ráji vznést!
Ó chvalte ji, tu Pannu svatou,
tak jak ji Anděl velebil,

když přinesl zvěst onu zlatou,
že člověk-Bůh se u ní skryl!

Tu ona v radostivém letě
se rychle do hor vydala,
jdouc ku Alžbětě, svojí tetě,
a Alžběta ji vítala:

„Odkud jest mně ta milost dána,
že Děva děv k nám přichází?
Buď zdráva, Matko mého Pána,
buď zdráv, jeuz tebe provází!“

Duha.

Bouře! Bouře!! Hromy duní,
blesky soptí do mraků...
Tichne bouře — duha trní
na svém stolci z oblaků.

Sedí s čelem plným záře
v pestrém rouchu královny —
a přec to jen hraje v páře
paprak slunka čarovný!

Tak to někdy v lidské hrudi
blýská, hřmí a bouřivá —
tu Bůh láskou duhu budí,
jež se do slz usmívá.

Duho, duho! Moste míru,
po potopě vztýčený:
Ty mě vznášej k nebes míru,
když jsem vinou skličeny!

Cyrille a Methodie,
dvojná duho Slovanů:
S důvěrou se lid k Vám víje,
vezměte jej v ochranu!

Kvití.

Hle, všechnu krásu, září léta
Bůh před okem tvým prostírá!
Tam slunečnice zlatá zkvétá
a vroucně k slunci pozírá.

Tak oko tvé též zírej vděčně
k těm usmívavým nebesům:
Jen tam spočineš kdysi věčně,
jen tam je tvoji duše dům!

Však proto můžeš v lásce míti
i zemské útlé květiny:
Vždyť miloval to něžné kvítí
i Beránek náš nevinný!

On říkal: „Já jsem kvítko v poli,“
já v sadě panském nestojím:
Ó pojďte chudí, co vás bolí,
já žal váš vůni zahojím!

Jen pojďte blíž a buďte kvítím,
ó buďte radou lilijí,
já do vás vůni lásky vznitím,
milosti rosu vylijí!

Buďte jak tiché konvalinky,
buďte jak skromné fňjály:
Pak dovolím, by v rajské síňky
vás andělové přijali.

I ty, kdo's posud v zášti alepém
byl bodlákem jen — ty pojď též!
Já tebe štipím lásky štěpem
a květem ctaosti rozkveteš!

Svatá Panna Veronika.

Ó blahá duše, která čista
jsi jako lilje bílý květ —
však přece můžeš býti jista,
že kříž ti sbije Bůh i svět!

* * *

Skonává máti — kolem lože
pět deerek, růží pláčících —
a matka zdvihá bledou ruku,
by požechnala děti svých:

„Nic neodkazuji vám zlata,
skvost nemám pro vás uchováu:
Přec patero vám perel dávám,
patero perel: Božích ran!

Z těch prýštilo mi utěšení,
toť pravá blaha studnice!
Tam skryjte se, když bolest přijde
neb rozkoš světa, svádnice...!“

Nejmladší dcera Veronika
si ránu v boku zvolila
a zaalibuje duši Pánu,
k Ježíši tak se modlíla:

„Chei věčně na Tvém srdci dliti,
můj Kriste, choti nejmladší!“ —
Pak budeš mít místo kvítí
na svojím čele — bodláčí!

„Chei věčně nevěstou Tvou býti,
chei vykrváčet v bodláčí!“
Pak zkvete na tvé hlavě kvítí,
nevěsto moje nejmladší!

* * *

Ó blahá duše, která čista
jsi jako lilje bílý květ!
Však přes to můžeš býti jista,
že kříž ti vloží Bůh i svět!

Maří Magdalena.

Duše smutná, břichem pokálená,
kaj se jako Maří Magdalena!

Ona s pláčem k nohám Páně klekla,
z jejích očí slza na ně tekla.

Ona stírala ji kadeřemi —
velký byl to bol, velký, ač němý.

Tak i ty pod křížem plač svých hříchů,
až se Kristus ozve v duše tichu!

Odpouští se tobě mnoho hříchů,
neboť ty jsi mnoho milovala!

K. D. Lutinov.

Ze života a spisů blahosl. Markéty Marie Alacoque.

(Část dalsí.)

Při večerní modlitbě prosila Pána, aby jí dal poznati prostředky, kterými by ukojila svou touhu po lásce k němu. On jí dal poznati, že mu nemůže lépe osvědčiti svou lásku, než když miluje bližního pro lásku k němu, má se namáhati, aby se postarala o spásu hříšníků, o spásu svých sester, z nichž ona je nejnehodnější, a že musí zapomenouti na své zájmy pro zájmy jiných ve všem. Ježto nevěděla, co by to mělo znamenati, dal jí Pán poznati, že jest to obnovení lásky v těch srdcích, ve kterých on si žádal, až by nedostatky, které od srdce odlučovaly, byly zničeny. A při všech svých nedostacích osoby světské i klášterní se neobávaly, že by byly ranily tu lásku, tu božskou ctnost, která má svůj původ v srdci Boha samého. To jsou ony údy, napolo nahnílé a připravené, aby byly utáty, ježto způsobují tak mnoho bolesti. Byly by je zajisté za to stihly tresty, kdyby nebyly uctívaly svou svatou Matku, která jeho rozhněvanou spravedlnost utišila, která by jinak jen oběti byla usmířena. Těmi jeho slovy jsem byla tak dojata, že bych byla na sebe raději vzala všechny druhy očišťovacích bolestí, jen abych jeho dobrotnosti zadosť učinila.

„Ale, můj Bože, dej mi poznati,“ pravila mu, „čím rozněvala se tvá spravedlnost!“ On jí pravil, že jsou to hříchy, skryté před očima lidskýma, nikoli však před ním; dal jí též poznati, že má tu pěti starati se a namáhati, aby představené hleděly obnoviti lásku v jejich klášterích, což by též nebylo bez odměny. Kdyby se však nepolepšila, že by pak milosrdenství ustoupilo spravedlnosti, ačkoliv láska jest vždy význačnou známkou ducha deer sv. Františka Saleského.

Láska, kterou měla k modlitbě, množila se den ode dne; ona též věnovala modlitbě všechny volné okamžiky. Zdálo se jí, že ztratila čas, který v tomto svatém zaměstnání nestrávila a v jedné slabé chvíli, kdy její srdce bylo jako zhrouteno, vymyslíla se proto v přítomnost Boží bez jiného pocitu než její milovati, a velkou žádosti sněsti cokoliv pro jeho lásku. Obvyčně obsahovala její modlitba slova: „Mně stačí, moje nejmilější Dobro, když budu tak, jak Ty si mne žádáš!“ Jindy říkala: „Jak krásný jest milovaný mé duše! Proč bych Tě nemohla milovati?“ Žádná doba mi není milejší než noc, protože tu mohu si s milovaným Dobrem pohovořiti; proto prosím častěji mého strážného anděla, aby mne probudil. A tu cítím své srdce plno Boží lásky, neboť rozmluva s ním jest mi sladká, že často strávím i tři hodiny bez pohnutí a pocitu, myslíc jen na lásku k němu, a bez obavy, že usnu, což ani v mé moci není. Nikdy nemohu se položit na levou stranu, ježto nemohu pak vydechnouti. Když jsem se jedenkrát chtěla obrátiti, abych ulevila bolesti v rameni, pravil mi Pán, že, když on nesl svůj kříž, také ho nedal na druhé rameno, aby si polehčil. Z toho jsem seznala, že mám sněsti všechny druhy nepohodnosti.

Čím více se čas její professe blížil, tím více se oddávala svým krutým zkouškám. Bylo jí řečeno, že ona dobře nepojala ducha řádu, který nepožádaje zvláštních prostředků jako podrobení se mamu a illusím. To se jí hluboce dotklo. Obrátila se na svého nebeského Mistra a řekla mu laskavě: „Hleď, můj Spasiteli! Tys příčinou, že se mi činí výčitky!“ On jí poručil říci představené, aby se neobávala ji do řádu přijati, že on za ni chce býti zodpovědným a že za ni ručí. Ona tak vše učinila. Bylo jí poručeno žádati na Pánu Ježíši, aby jí učinil užitečnou klášteru, zvláště přesným vyplňováním našich klášterních pravidel (reguli). Na to odpověděla laskavá Dobrota: „Milá dcero, já souhlasím; já tě však učiním užitečnější klášteru nade všechno pomýšlení, způsobem takovým, jaký jen já znám. Ode dneška udělím ti milosti, které by tě vedly v duchu klášterního řádu podle vůle tvých představených a dle tvé slabosti. Měj vše za podezřelé, co by tě mohlo od reguli odváděti. Já chci, abys též dala přednost vůli tvých představených před mou vůlí, i když ti zakazují to, k čemuž já jsem tě naváděl. Nech je působiti, já již najdu prostředky, jak bych naplnil svá přání i proti jejich zakazům. Já si

vymínají vésti tvůj vnitřní život a zvláště tvé srdce, v němž jsem učinil stánek mé čisté lásky; já nechci, aby totéž jinému patřilo.« Když to vše rekla svým představeným, byly spokojeny. Výsledek se vůči hledě jevil, tak že ani nepochybovaly, že by slova mohla pocházeti od jiného než od věčné Pravdy, hlavně pro velký duševní mír, jemuž se naše milá sestra těšila a pro velikou horlivost v poslušnosti, ačkoliv ji poslechnouti na slovo často za těžko přicházivalo.

Po těch slovech nikdo neměl pochybovati o dobrých vlastnostech jejího vůdčího ducha. Téměř slepá poslušnost, spojená s hlubokou pokorou a neustálým mrtvením se, byly zkoušky velice kruté, které totéž potvrzovaly. Když byla tak dobře připravena, byla připuštěna všemi hlasy našeho kláštera k posvátné profesi.

Na den dušiček (2. listopadu 1672) poklekla před nejsvětější Svátostí, aby odprosila za zneužití milostí, kterých se jí dostalo, jak ve Svátostech, tak v modlitbě; tu se obětovale blahoslavená božské vůli, prosíc, aby byla přijata její oběť, kterou si žádala dáti, aby mohla svou vůli s božskou spojit. Naš Pán jí odpověděl: »Pomyslej, že jest to ukřižovaný Bůh, kterému se chceš zasnoubiti; ty se mu musíš připodobniti, rozloučivši se se všemi radostmi světa, kdežto pro tebe radosti sahají až po příčku kříže.«

Když uvažovala božského Spasitele na kříži, jak za nás zemřel, tu pravil on jí, aby se zabývala s tím křížem, který on jí dal a který bude tak krutý, že kdyby od jeho všemocnosti nebyla podporována, musila by podlehnouti. Když bylo na ní pozorováti, že se ustavičně s Bohem zabývá, bylo použito každé příležitosti ku pokoreni jejímu, ježto pokoreni bylo nejlepší zkouškou, zda tak prazvláštní milosti, jichž byla účastna, od Boha jsou. — V klášteře měly v jedné místnosti oslci. Novickám bylo vždy poručeno, aby dávaly pozor, aby nešla do kuchyňské zahrady. To bylo něco pro naši novickou, která myslela, že tento rozkaz zvláště její osoby se týče. Vyjma čas, který byla v choru, vždy tam byla, což jí dosti práce dalo, neboť měla co činiti celý den, aby to zvíře zahnal.

Přišla doba ústrannosti před její profesí, ona však myslela, že bude jako doposud. Její představené měly radost pohlížeti, kam až sahá její poslušnost, jsouce zvláště okouzleny jejím stykem s Bohem, kterýžto styl se zdál toho času mocnějším, než když byla v modlitbě. Však přece musila již toho dřívějšího zaměstnání zanechat, když dříve sestry měly příležitost podívovaly se viditelné ochraně Boží, která jevila se na této pokorné jeho služebnici. Když jednoho dne opět chtěla zahnat oslci a oslátko, pravil jí božský Spasitel: »Nech je, však oni nic zlého nezpůsobí!« Ona uposlechla plna víry. Bylo viděti z kláštera, že zvířata šla přes kuchyňskou zahradu. Ale když na ní žádáno, aby se zodpovídala za způsobenou škodu, nebylo možno poznati ani stopy, kudy by zvířata šla.¹⁾

Naše nejctihodnější matka jí poručila, aby napsala ty úvahy, které v tom čase uvažovala, a ty milosti, které Pán jí prokázal; ona to učinila následujícími slovy: »Můj božský Mistr mne ustavičně provázel, tak že jsem byla nucena ustavičně pracovati.«²⁾ V též čase se mi dostalo velikého množství milostí, jako

¹⁾ Tento odstavec nenalézá se v pamětech soudců; my jsme ho podaly z ústního podání našeho kláštera.

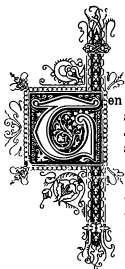
²⁾ Uvedeme svědectví při procesu z r. 1716., které vydala sestra Anna Alžběta de la Garde-Marzac, o níž bylo všeobecně známo, že již ve svém dětském věku zakoušela radosti ctivostného života. Pod bledým okem zbožné matky vzrůstala se její zbožnost s věkem; její skromnost, její sebrání mysli, její zbožný vzhled ve chrámě působily obdiv v celém městě Cluny, kde ona v zímě u rodičů žila. Ještě v mládí potkala ji to neštěstí, že ztratila svého otce, svobodného pána de La Garde. Ale milý Bůh dal jí matku, která významně naváděla se moudrostí ve výchově a schopnosti ve správě jmění, uměla čelit těm změnám, které jí uložilo předčasné vdovství. Ona nezanedbávala ničeho, jen aby mohla své děti vzorně vychovávat dle vůle. Svět se sice usmíval na tu mladou dívku, ale jediná vzpomínka na Boha okouzila její srdce tak, že opovrhovala ničemnými vnuadami, bohatstvím, počtami a zálibou světskou, chtěje se úplně oddati životu klášternímu. Dlouho namáhala se paní de la Garde, aby dcera její takovému touhy oddčila, ale Alžběta byla si tak jistá svým povoláním, že se nedala nijak odvrátiti. Konečně, když veškeré pokusy staly se marnými, avšila se Panně Marii, »aby cestu učiněnými byly rovnými« i v její duši. Brzy na to navštívila jistě přítelkyni její rodiny velebnou matku Hersaut, tehdy představenou našeho kláštera, a mluvila pochvalně o panně de La Garde a její touze po životě klášterním. Těžce z tohoto, psala tato naše milá představená její matce slovy

nikdy před tím, zvláště pro tajemství jeho svatého utrpení. Já jsem se o ničem nikomu nezmiňovala, ačkoli by o tom bylo možno dosti co psát. Mohu říci pouze to, že mi dal tak velikou lásku pro kříž, že jsem nemohla ani okamžik žít bez povzdechův; ale povzdechnutí jsem mohla toliko tajně bez potěchy, bez úlevy a takofka umírat s tímto Vládcem mé duše, přemožena byvši tím množstvím utrpení; to trvalo po celý můj život, který podle jeho velikého milosrdenství uplynul v těch krutých cvičeních, kterým jsem se oddala z čistě lásky. On se vždy postaral, aby mne zaopatřil dostatečně tímto rozkošným pokrmem mé duše dle své chuti, že nikdy neřekl: „Již jest dosti.“ Večer, když jsem již byla unavena a zmořena, byla bych se radovala velikému pokoji, kdyby mne nebyla znepokojovala myšlenka, zdali jsem dosti Boha milovala. Proto jsem celé noci byla tou myšlenkou pronásledována. Všechny ty obchůzky, které jsem mezi dnem činila, nebyly s to, aby přerušily jednotu, kterou jsem měla s nejvyšším Dobrem. Naopak on rozmnožil ve mně touhu po spojení s ním vždy víc a více. Večer bývala jsem dosti spokojena, jako bych celý den před nejsvětější Svátostí byla strávila. (Příště dále.)

tak přesvědčivými, že by se nemohla již protiviti touze své dcery, kdyby tato o tom dopisu se dověděla, ale chtějí v odporu vytrvati, zahodila psaní, když je byla přečtla. Pět nebo šest měsíců na to našla z dopustění Božího Alžběta ten dopis. Spatříc, že jest psán z kláštera, byla zvěděna, přečtla ho, byla překvapena, a běžela k matce, již laskavě vyčetla, že jí to zatajila. Přemožena byvši stálostí své dcery, povolila konečně paní de La Garde její touze. V noviciátu byla pod vedením sestry Anny Františky Thouvant a vyznamenávala se podrobením se všem zkoušením; následkům jejích ctností divně se posud v ctnostném pokroku blahoslavené sestry Alacoque, její družky. Aby odjela veškeré marnivosti, byla na své krásné hedbávné šaty oblečena do oděvu z černého sukna a tak byla poslána do hovorny. Když vznesené osoly jí přišly navštívit, ptaly se jí hned s povzdechem, po kom má smutek. Její duchapřítomnost jí tu pomohla hned z rozpátek. Dne 3. června 1674 měla naše milá sestra to štěstí, že mohla dokonati svou obět složením slavných slibů, které ona vždy s největší věrností zachovávala. Bylo snadno pozorovati, že jde každodenně dále na cestě k dokonalosti, přijímala s láskou kruté kříže roztroušené po své životní cestě a oddala se cele klášteru. Vyvolena byvši za představenou v 34 letech, dokázala, že pro dobré řízení duší čerpá více vědomostí ze života vnitřního než ze zkušenosti ve více letech nabyté. Po dvou třetích byla již svěřena milá hrstka novicek; pak byla jmenována asistentkou a ve všech těch rozličných úřadech byl její ctnosti jakoby označeny křížem. Opět vyvolena roku 1709. měla za církevního představeného důstojného pana Languenta, generálního vikáře autenského (později biskupa soissonskeho). Ku konci druhých dvou period jejího představenství v klášteře obstarala své milé rodině klášterní velice vzácnou představenou v osobě Klaudy Angeliky Perzette (složivši slavné sliby v Lyoně); ale předčasná smrt přivedla tuto do hrobu dva roky před ukončením představenství sestry Alžběty. Byvši po třetí sestra Anna Alžběta vyvolena r. 1720. stala se andělem strážným a utěšitelkou kláštera. Nabož všeobecnou jakousi nemocí dobytka a zničením bankovek (bankovky byly prohlášeny za neplatné) byl náš klášter do veliké bídy uvřazen. Ale všechny ty škody nebyly s to, aby oblomily energii naší velebné matky. V největších starostech rozvínovala sestra Anna Alžběta největší horlivost v rozšiřování účty k nejvyššímu Srdci; hlavně jejím přičiněním zdvihá se v našem klášteře před klášterním chorem kaplička tomuto svatému a vznešenému Srdci zasvěcená. V též době měla též na práci zapořiti juristické informace v kanonickém procesu o životě a ctnostech své blahoslavené družky. Také Markéta Marie dala jí pocítiti svou mocnou přímluvu záračným uzdravením sestry Desmouloux roku 1713. Tak vzácné vlastnosti, tak vznešené ctnosti byly ještě zvýšeny nadobytečnou pokorou. „Velebná matka de La Garde,“ praví Magr. Languet, „jest pravou světicí; zpozoroval jsem na ní hrdinou téměř pokoru.“ Později vyslo též na jevo, že tato dobrá matka byla nespravedlivě obžalována u blahoslaveného představeného, a to v době kanonické visitace, a přece nepronesla ani slovo omluvy; ale Bůh se postaral, aby dokázal její nevinnost. Roku 1726. dokončila matka Anna Alžběta 18. rok svého představenství. Tu jí opět uložena starost o noviciát; ale božský Zenich jí přišel hledati, aby jí odpítl za její namáhání korunou nesmrtelnosti. Zemřela v 70 letech, z nichž 53 let v klášteře prožila. Tato sestra svědčila o blahoslavené mezi jiným následovně: „Vstoupila jsem do kláštera tři dni před profesí blahoslavené sestry a byla jsem s ní dva roky v noviciátu. V tom čase jsem zpozorovala, že matka novicmistýně nedala si žádné příležitosti ujití, aby blahoslavenou ponižovala a umrtvovala, ukládaje jí pokání i za menší nedokonalosti; a když blahoslavená si na nic nepamýšlila, předhazovala jí novicmistýně její ctnosti, říkájíc, že její dlouhé modlitby a zvláštnosti jsou jen znamením její pychy a samolásky, což se jednoduchostí klášterní protiví; to zdálo se těžce působiti na tu milou sestru, ačkoli jinak se vždy zdála býti spokojenou. Aby její nadobytečná píle v té věci ne zmenšila, byla poslána pracovati do zahrady, do kuchyně a na místa ponižující, ano i k tomu, aby hledala osluci v zahrádě. Proto byla k těmto věcem přidržována po čas ústraní po profesii, aby ten plamen lásky k Bohu, který na ní bylo dobře znáti, ji takofka nezáhrál.“ (Srovnej mimo to svědectví téže sestry ve „Škole B. S. P.“ r. 1892. str. 376.)

Domine, Emitte lucem Tuam!

en „umíráček“ smutně zněl ze vížky klášterní,
 ach, dojemně lkal jeho hlas krajinou večerní.
 Již dlouho, dlouho ve vížce své visel netečné —
 až zas se ozval jeho hlas žalostný konečně!
 A klinkotavý zvonku zvuk se nesl k sluchu všech —
 i pomodlil se každý hned a každý tiše vzdechl
 a ku klášteru řídil krok, v svém srdci máje trud,
 a tak se sešly zástupy veliké odevšud.
 Když fortny vrzly závory, v dav paprsk světla šleh',
 ve průvod mnichů otázka se nesla ze rtů všech:
 „Kdo život z vás dnes dokonal, nám reete, milení —
 či duše vzlétla do nebes ze kobky klášterní?“
 A mnichů sbor se zastavil a lidu v ústret děl:
 „Náš převor páter Benedikt svá muka dotrpěl!“
 Sbor mnichů klášter obešel — o chvíli později
 za mnichy těžké zavrzly závory veřeji.
 Tu rozproudil se davem zpěv, až v nebesa se nes'
 a celý zástup věřících hned na kolena kles' —
 své zraky zvedal zamžené v tu nedohlednou výš:
 „Ty, Pane náš, Ty, Bože náš, nás jistě uslyšíš!“
 Co perly slzy veliké měl v očích vděčný lid,
 jak v lásce převor lidu byl, si nelze domyslit —
 když v očích slzy uzrály, ku zemi padaly
 a u nohou se měnily v démantů krystaly.
 „Ať odpočine v pokoji!“ se neslo táborem —
 „A světlo ať mu svítí Tvé!“ za drahým převorem
 sbor mnichů zapěl v klášteře. Kdo však se s lidem shod'
 a „Amen“ slavně zvolal v sled, to nikdo neuhod'

K. E. Vojtě.

Povolání.

ovolání — kotva v moři,
 na níž loď se houpá směle,
 ať si vlny všechno notí,
 co se octne na jich čele.

Moderní však slyšíš slovo,
 slovo těžší nad olovo,
 které trhá vidin věnce:
 „Hledať si jen existence!“

Loď bez kotvy vlna bere —
 Co to uárků, elz a lkání
 ze hrudi těm lidem dere
 pochybené povolání!

Ant. Sychrovský.

Ideály . . .

Ideály, ideály!
 Jaké slasti, jaké žaly
 toto slovo v sobě kryje
 pro duši, jež po nich nyje!

Jsou to sny a život skutkem?
 Hořkým je to duši smutkem,
 ví-li, jak jim rouhají se,
 kdož je zří jen v plné míse!

Pokud člověk bude žítí,
 tak se budou pořád skvíti,
 jako vždy mu ve tmách plály
 dálké hvězdy — ideály!

Ant. Sychrovský.

Katolíci českého národa!

památné encyklice k rakouským biskupům ze dne 3. března 1891 ličí sv. Otec Lev XIII. tuhý boj nepřátel proti církvi a řadu křesťanskému, o němž dí, že „daleko široko rozplál, a třeba že podle rozmanitosti míst rozličnými se vede úskoky a zbraněmi, přece jeden a týž sleduje plán válečný: vyhladiti totiž z rodin, ze škol, ze zákonodárství, ze společenských zřízení každou stopu náboženství, církev samu oloupiti o její jmění a vynikající vliv, který má na dobro obecné, a záhubnou nákazou bludův otrávití všecek život rodinný i občanský.“ Doporučí pak svatý Otec lidu křesťanskému, aby po příkladu svých biskupů podobná jak oni shromáždění podle národů nebo zemí, nebo podle jiných poměrů místních pořádali a konali, „neboť,“ praví výslovně, „scházejí-li se na všech místech lidé zli, odvahou a počtem jsouce přemocní, a svorně-li pak usilují o to, aby je o dar víry, ze všech největší, jakož i o všechny statky z něho plynoucí věrolomně oloupili: tož zajisté slušno a nutno jest, aby katolíci, vedeni jsouce svými biskupy, všechny své snahy a síly k odporu slučovali, a za četné návštěvy takovýchto shromáždění budou zajisté moci svobodněji a platněji hájiti vyznání svého jakož i nepřátelské útoky odrážeti.“

V duchu tohoto napomenutí sv. Otce slavily se a slaví sjezdy po všem světě katolickém a též v Rakousku již slaveny sjezdy katolíků německého jazyka dvakráte ve Vídni a po třetí v Linci, Poláci měli vloni sjezd v Krakově, Slovinci v Lublani, Uhři nedávno v Budapešti. Účinky sjezdů těch jsou všude patrné. Osvěžují a posilují vědomí křesťanské a mravní, obeznamenávají obecnstvo širší s blahodárnými záměry a zásadami církve naší, zejména vzhledem ku právním a společenským potřebám našim, a již tím rozplašují se rozdílné ty předsudky, proti církvi a jejím snahám od zlomyslných, často však jen nevědomých nepřátel rozšiřované. Tak na př. nápadný obrat veřejného mínění v obecnstvu vídeňském, kdežto duch křesťanský čím dál utěšeněji se vzмáhá naproti bývalé náboženské netečnosti lživým liberalismem vypěstované — právem nazvali sluší ovocem také sjezdů katolických, tam konaných.

Máme-li, katolíci českého jazyka, sami zůstatí něnými a nečinnými? Nemáme-li stejných, ba mnohem naléhavějších příčin práti sobě podobného osvětlení a zesílení náboženského a mravního ducha v národu našem naproti podvrtným živlům také u nás se stále vzмáhajícím, které v ubohém národě všechny svazky svornosti a jednoty trhají a jej ve zmatek a záhubu uvádějí?!

Kdož by chtěl popírati, že jest toho právě u nás potřeba svrchovaná, a právě proto **svolatí hodláme ještě letos první sjezd katolíků českého jazyka do Brna**, což tímto svoláním v obecnou známost uvádíme, podrobnějších zpráv na pozdějšek sobě ponechávajice.

Práce přípravné jsou z velké části ukončeny anebo v plném proudu, a s pomocí Boží lze doufati v úplný zdar podniku toho důležitého. — Konáme všechny práce se svolením našich nejdůst. pánů biskupů, v nadšeném souhlase s velebným duchovenstvem a ve shodě s lidem našim katolickým, který sobě pokladu víry a náboženství svého váží jako nejdrahocennějšího dědictví otců svých, kteří je nejprve u nás na Moravě z rukou sv. Cyrilla a Methoda byli

přijali a nám potomkům věčným neporušené zachovali přese všechny bouře a zmatky, jež vlasti naše druhdy hubily.

Lid náš nezvratně přesvědčen jest, že víra ta jako za doby Rostislavovy a Svatoplukovy národ náš zachovala a nezbytnou jinak pohromu národnosti naší odvrátila, tak i na všechny budoucí časy jediným jest prostředkem zabezpečiti nám mravní sílu a tím uhájiti též národnost všeliké pohromy. Morava pak jest povinná, aby k neporušenému zachování dědictví Cyrillo-Methodějského sobě i všemu národu veškerou sílu svou vynaložila.

Sjezd katolický nebude se zabývati otázkami čistě politickými, ve kterých hájíme úplné volnosti přesvědčení svého i jiných, pokud ovšem neodporují kladným zásadám náboženským. Sjezd katolický vyhne se veškeré neplodné polemice a bude se obíratí veskrze vážnou prací pozitivní a praktickou, která by bylo milovanému národu našemu prospěti ve mravních a hmotných potřebách i zájmech jeho. Snad se sjezdu podaří též vytknouti zásady, na jejichžto základě by všichni synové vlasti dobré vůle společně a svorně mohli pracovati. *In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus charitas* — ve věcech nutných jednota, ve sporných svoboda, ve všem láska — toť bude heslem i sjezdu tohoto.

Jestli církev založena pro národy, a jejich pravé a všestranné blaho jest působení jejího a všeho řádu křesťanského cílem posledním. Také náš národ český nabyti má z nepřeborných pokladů osvědčené a moudré učitelky a vůdkyně národů pravého poučení a návodu v těžkých těchto dobách, kdy tolik lichých proroků se mu nabízí za vůdce a rádce. Sjezd katolický má slavně a veřejně projevití své přesvědčení: že jediný jest učitel náš Ježíš Kristus, jenž jest cestou, pravdou i životem pro všechny národy a jenž jediný směl pronésti veliké to slovo: »Pravda osvobodí vás,« a proto »osvobodí-li vás Syn, v pravdě svobodní budete!«

Zdař Bůh prvnímu sjezdu katoliků českého jazyka v Brně!

V Brně dne 4. června 1894.

Boj světla s tmou.

ma v hloubku klesá bezednou,
před světlem mrak se hroutí,
jak démon, hle, se kroutí —
přec rozplyne se najednou,
až slunka paprsk zlatý
se zjeví přebohatý!

Ty, mraku s hlavou ještěť,
jsou marné tvoje vzteky
a nátky, bědy, skřeky —
jak náhle k tobě zaměří
ty zlaté šípy spolu,
změníš se ve mrtvolu!

I přijde doba, přijde čas,
kdy všechno lidstvo krásu
a svoji duše spásu
jen v nebi hledat bude zas —
kdy s každé zazní stráně
velebě: „Anděl Páně“!

K. E. Vojtěš.

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Severní Amerika. (Misie ve skalnatém pohoří. Křest u Arapahuských Indiánův.) Arapahusští Indiáni jsou zbytky kmenů, kteří se dosud skalnatým pohořím, ke státu Wyoming náležejícím, divoce prohánějí. O těchto Indiánech podává nám P. Vasta S. J. z misie svato-Štěpánské následující zajímavé zprávy.

„Byl jsem něco přes dva měsíce v této stanici, když se mi dostalo útěchy, že jsem mohl pokřtiti dospělého. Obdržel jsem totiž jednoho večera zprávu, že paní „bílého býka“ nebezpečně onemocněla. Druhého dne vsedl jsem na svého konika a spěchal k nemocné. Když jsem do chýžky vkročil, našel jsem nemocnou „squavvu“ ležící na zemi, čili jak Indiáni říkají „na loži.“ Poněvadž jsem tím byl úplně cizím jako oni mně, dívali se na mne čtyři squavvy, šest dětí a „bílý býk“ velmi udiveně. Podáv dospělým ruku, šel jsem za dětmi v jednom koutě chatrče sedicimi; ale nevyčkaly mne; zpozorovavše, že jdu k nim, utekly všechny ven, nemálo poděšeny mým nenadálým zjevem. Tu obrátil jsem se k nemocné ženě a pravil jsem: Slyšel jsem, že jsi velmi nemocna, a proto přišel jsem tě navštívit. „Bílý býk“ i ostatní dali mi tlumočnickem říci, že je velmi těší, když mohou viděti černý kabát ve svém středu. Nemohu sice těla tvého uzdravit, ale mohu pro tebe učiniti něco lepšího. Viš dobře, že jsi velmi těžce nemocna, a proto chci ti otevřiti bránu k životu věčnému, nikdy nekončícímu. Znamenav dobrý účinek svých slov, použil jsem této příznivé nálady, a vysvětlil těmto lidem nejdůležitější články víry o Bohu, našem budoucím životě, jakož i význam křtu. Když jsem výklad svůj dokončil, zvolala paní: „Pokřest mne!“ Poněvadž byl stav její velmi vážný, učinil jsem tak bez otálení. Avšak Maria — tof její křestní jméno — ještě nezemřela, nýbrž kolísá mezi životem a smrtí. Někdy se zdá, že se zotavuje, avšak ubytě dokonávají nenapravitelné své dílo. Tuto novou ovesku navštěvoval jsem častěji, a tu jsem při jedné své návštěvě shledal, že jest

„bílý býk“ lékařem. Nemocná dostala totiž pojeďnou křečový záchvat. Rychle skočil „bílý býk“ k ohni, vzal žhavý oharek a položil vedle paní. Pak vzal trochu jakési mi neznámé usušené rostliny, již v kusu lněné látky stále u sebe pečlivě choval, a položil to na uhlí. Jakmile počala rostlina kouřiti, držel pravou ruku nad kouřem a mumlaje při tom jakási nesrozumitelná slova kladl ji na pravé, pak na levé oko paní, konečně na hlavu, na nos a na tělo. Zprvu díval jsem se na tuto pověřčivou ceremonii dosti klidně. Když byl s tím hotov, tu prosil jsem „bílého býka“, aby mi pověděl jméno té „mediciny.“ Tu mi řekl, že to není nic jiného, než vonná rostlina. Ale když jsem se ho otázel, co by ta slova při tom znamenala, tu se zarazil a mlčel. Po chvíli pak odpověděl: Ty když jsi ve své kapli, činíš totéž, co já jsem činil. Sypeš na řevavé uhlí jakýsi prášek a obětuješ kouř muži, jenž bydlí nade mraky. Tu jsem mu odpověděl: Já obětuji, jak pravíš, duchu nad oblačky bydlícím, ale ty obětuješ ďáblu, jenž bývá dole v temnosti. Tak vysvětlil jsem mu veliký rozdíl, jaký jest mezi oběma obřady. Tvé jednání jest pověřčivé a tys přece lékařem! Myslíš snad, že ďábel ženu tvou uzdraví? Dovím-li se ještě jednou, že tak ďábla uctíváš, nepřijímá více. Na to mi slíbil, že toho již neučiní a na dotvrzení pravdy svých slov podal mi ruku. Jest zde velký počet takových „lékařů“, a v každém táboře jest jich až zbytečně mnoho. Brzy na to přišel P. Vasta opět do takového ležení a tu slyšel omamující hluk bubnu a truchlivých zvuků jakéhos indiánského zpěvu. Bylo zde šest „lékařů“, kteří měli v tepii (indiánském stanu) svou schůzku a tu se za zvuků této hudby radili, jak dělají „mediciny.“ Při zpěvu nevyslovují ti podvodníci žádných slov, nýbrž zpívají jen nápěv. Bohužel činí skleslý stav tohoto kmene obrácení neobyčejně těžkým. Křest umírajícího dítky byl v prvním roku jediným dobrým výsledkem. „Dal jsem mu na křtu sv. jméno Ignác, poněvadž jsem si myslel, že by náš sv. zakladatel

také nějakého Arapahu rád v nebi viděl. Jeho přání se splnilo, poněvadž malý Ignác již po třech dnech do nebeské říše se odebral. Ach, těch ubohých dítek! Dříve, než k užívání rozumu dospějí, naučí se následkem špatných řečí, jež slyší, a nemravného příkladu, jež pořád mají před očima, všem možným špatností a přemnohým sprostým a zvířecím zvykům. Avšak trpělivost mnoho zmůže! Neboť P. Vasta oznamuje, že se mu po dvou měsících podařilo dvanáct těchto Arapahů pokřtiti.

Jižní Afrika. (Apoštolské vikářství Natal. Sestry sv. Kříže z Menzingenu (ve Švýcarsku) v Natalu a Kafersku.) Jako ve většině bavorské dominikánky, tak pracují v krajinách k apoštolskému vikářství Natalskému náležejících tise a nepozorované již po více let švýcarské a jihoněmecké sestry křížové. Uvěřujme s radostí z listu představené, sestry Cecilie, následující zprávy o jejich působení a strastech.

»Přišla jsem,« tak píše představená, »teprve v listopadu r. 1884. převzít řízení misie. Apoštolský vikář msgr. Jolivet odevzdal celé Kafersko naší kongregaci, abychom tam zakládaly školy jak pro bělochy tak i pro tuzemce. Území to sestává z Tembuska, Griquaska a Panduska a obnáší 17.000 angl. čtverečních mil. Pandusko jest dosud pod správou domorodých pohlavářů kromě přístavu sv. Jana, jenž patří Angličanům, ale který dosud není obydlen ani otevřen. Před desíti lety (1883) přišly sem první naše sestry do Umatty a bydlely zpočátku v hlinitých barácích; neboť zde, ve vzdálenosti 150 mil od břehu a kulturních stanic kolonie bylo vše chudo a pusto. V okruhu 10—20 hodin leží po pahorcích roztroušené kaferské osady. Umata, malé to a příjemné městečko, má před 5 roky založené sady, ale jen jednopatrové domy. Osmdesát katolíků zde žijících zastává věrně zájmy církve, svých kněží a sester, a též obstojně ze svých krámů a výměnného obchodu s Kafry. Zde máme mateřinec s 12 novickami, 10 sestrami,

100 bílých žákyn v pensionátě a veskolách. Pak máme v Griquasku dvě misijní stanice se 100 žákův a žákyň. Novou stanici máme v Tembusku, která bude co nejdříve obsazena. Šest z mých sester se tam brzy odeberé. Cesta jest obtížná, vedouc přes dravé řeky, které jest těžko přejiti. Pak musejí s sebou vzíti kromě zavazadel různé věci pro zařízení kostela a školy, různé maličkosti a drobotiny pro dům a kuchyň. Každá taková nově založená stanice vyplní takřka docela mateřinec a kasu až do poslední mince vyprázdní. Za to však přijímá 100 dětí, černých i bílých chlapcův a děvčat, katolické náboženství a křesťanskou vzdělanost.

Abychom však také mohly v širším kruhu 10—20 hodin na černochoy působiti, zakoupily jsme poblíž Umatty kus půdy, kdež osm našich sester pěstuje rolnictví za pomoci několika Kafrů. Sestry zasely pšenici a různé plodiny a těšily se již na dobrý a laciný chléb, jež jim měla vánoční žeň přinést. Tu se však v říjnu objevily husté mraky kobylek, jež se snesly na osení a vše až do poslední travíčky spásly. Sestry plakaly a ubíjely každý den miliony kobylek, avšak nebylo to nic platno; neboť kobylky snašely vajíčka v miliardách. V listopadu vyhlížely se mladé a běhaly ve velikém počtu bez křídel po celém okolí. Za dva měsíce narostou jim křídla a pak odletí, nesouce zhoubu dále. Ačkoliv nás tento rok stál mnoho práce, přece musíme počítati po deštích se stavbou školy, kaple a přibýtku. Cihel nadělají a napálí sestry s Kafry, aby nám stavba nepřišla příliš drahá. Poněvadž jsme se následkem neúrodného roku výdaji na udržování škol a na různé stavby velmi zadlužily, jsme nuceny obrátiti se s prosbou na naše přátele a příznivce v Evropě a prositi je snažně o pomoc. Anglikáni mají zde kostel a školu, Wesleyáni rovněž. Mají hojně prostředkův a jsou bez starostí, kdežto my »sme chudy. opuštěny a plny starostí a strasti. Jak mnoho by se zde dalo dělati, a jak jest bolno člověku, když nemůže ničeho podniknouti pro chudobu!«

„Katol. misie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Čtenářka »Školy B. S. P.« vzdává božskému Srdci nejvroucnější díky za vyslyšení modlitby po vykonané devítidenní pobožnosti a prosí o jeden Otčenáš.

Od Boskovic. Jistá rodina vzdává dle učiněného slibu nejvřelejší díky božsk. Srdci Pána Ježíše, nejčistšímu Srdci P. Marie a sv. Josefu za uzdravení otce.

Z farnosti černooušské. Pán Bůh dobrotitiv vzbudil mi dobrodince v mém utiskovaném životě. Nepřízní lidskou mnohou jsem trpěla. I prosila jsem nejsv. Srdce Pána Ježíše, neposkvrněné Srdce Panny Marie, sv. Josefa, sv. Jana Nep., sv. Antonína Pad., sv. Václava a svatou Filomenu, konala jsem devítidenní pobožnost se slibem, že to uveřejním, budu-li vyslyšena. Byla jsem vyslyšena. Konám slib svůj a prosím čtenáře o modlitbu.

Z Rajhradu. Jistá osoba vzdává díky božskému Srdci Páně za vyslyšení prosby v nemoci své po vykonané devítidenní pobožnosti.

Z Pačlavic. Byl jsem stížen obtížnou a nezhojitelnou nemocí. Neočekávaje od nikud pomoci, obrátil jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně, nevýčerpatelné a bezedné studnici všelikých milostí a dobrodiní. Zároveň prosil jsem nejblah. Pannu Marii a sv. Josefa o mocnou přimluvu jejich. Po vykonané devítidenní pobožnosti cítil jsem se úplně volným. Odkládaje poděkování veřejně na pozdější dobu, pozoroval jsem opět známky dřívější choroby. Plním nyní slib svůj a vzdávám vroucí dik božskému Srdci Páně, nejbl. Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby mé. Ó kéž by všichni, kdož jakýmkoliv strastmi a nehodami jsou obtíženi, s dětskou důvěrou utíkali se k božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu, a zajisté prosby jejich budou vyslyšeny! *C. G., členka „Š. B. S. P.“*

Z M... Vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše za vyslyšení v jisté nesnázi. Jednalo se o to, aby těžce nemocná vdova, terciářka, nedokončivší ještě zkušebního roku, mohla výmínečně na smrtelném lůžku složit svatou professi. Byvši zaopatřena sv. svátostmi umírajících, přála si ještě té převzácné milosti, sv. professi býti přivtělenou nescíslné rodině sv. Františka a zemřítí jako dcera Serafinského Otce. Z jistých příčin se skládání sv. professi odložilo na pozdější dobu; zdálo se také, že z nemoci šťastně vyvázne. Stav nemocné se však nad očekávání brzy zhoršil, i dostal jsem zprávu, že již umírá a že prosí snažně, aby byla připuštěna ku složení sv. professi. Přišel jsem do veliké nesnáze. Bylot mi třeba napřed ještě vykonati cestu asi půl druhé hodiny, než jsem mohl splnití přání její. Tu obrátil jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně o pomoc a slibil jsem, že, dojdou-li k umírající ještě včas, uveřejním poděkování ve »Škole B. S. P.« Taktéž přítomní u nemocné na týž úmysl se vroucně modlili. A božské Srdce Páně vyslyšelo prosbu naši. Umírající dočkala se té milosti, že ještě při úplném vědomí a s patrnou i příkladnou vroucností mohla složit sv. professi. Žila pak ještě více hodin, načež s velikou odevzdaností do vůle Boží v Pánu zesnula, jakž doufati lze, sladce a šťastně; vždyť byla velmi horlivou ctitelkou božského Srdce Páně a dle slov blahoslavené Markéty Alacoque »sladce umírá, kdo vroucně ctil a vyzýval nejsvětější Srdce toho, jenž naším soudcem bude.« Duše zesnulé jakož i dvě osířelé její dítky odporoučí se snažně nábožným modlitbám ctitelům božského Srdce Páně a bratrům i sestrám III. řádu sv. Františka. *F. J. P.*

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává *Pl. Buchta.*

Řím a Itálie. Stoletá památka narození Pia IX. jest slavena v Sinigaglii s účastenstvím denně rostoucím. Každý nový vlak přiváží poutníky nové. I

z Anglie dostavili se poutníci. Zdá se, jakoby Pius IX. ožil. Papež tento za všecken čas svého dlouhého panování zanechal po sobě tolik stop své vznešené,

věkostalé činnosti, že nedovede jich žádný státník zastítni. Narozen v Sinigaglii, v církevním státě dne 13. května 1792, seděl na stolci papežském od 16. června 1846 do 7. února 1878. Dogmatické prohlášení Neposkvrněného Početi stalo se dne 8. prosince 1854, syllabus datuje se od 8. prosince 1864, koncil vatikánský byl zahájen 8. prosince 1869 a sv. Josef byl za patrona církve katolické prohlášen dne 8. prosince 1870. Papež Pius IX. zřídil 29 arcibiskupství, 132 biskupství, 33 apoštolských vikariátů, 15 apoštolských prefektur, 3 apoštolské delegace a pětkrát shromáždil okolo sebe veškeren episkopát církve, a sice: při prohlášení Neposkvrněného Početi, při svatořečení japonských mučovníků, při 1800leté slavnosti apoštolské dne 29. června 1867, při zahájení sněmu vatikánského a při 50letém biskupským jubileu dne 3. června 1877. Kde jest oproti činnosti této památka nešťastných uchvatitelů majetku církevního Cavoura a nástroje jeho, povolného krále? Právě v nesmírné nynější tisni, kdy vrchované skandální proces s bankou římskou v plném jest proudu; italský lid bezděčně vzpomíná si časů Pia IX. Lid po ulicích volá: Bývalo lépe za světské vlády Pia IX., mivali jsme co jisti! Máme sice sjednocenou Itálii, ale nemáme čím hlad svůj ukojit. Liberální listy s velikou žárlivostí sledují celý průběh slavnosti. Piší o výtržnostech, to však jest lež. Dosud veřejný pořádek a pokoj neporušen ani v nejmenším. Nepřátelé Pia IX. očekávali jakési hluché projevy ve prospěch světského panství papežova, ale selhalo jim. Katolíci přišli do Sinigaglie uctít památku zvěčnělého velkého papeže, pomodlit se za něho a posílit se v trpělivosti a vytrvalosti. Za to v Neapolsku vzpoury lidu z hlady stále se opakují. — Počátkem druhé polovice května zemřel v Římě generální vikář bosých Trinitářů, jenž byl posledním svého řádu, ve kterém již ode dávna nepřijímáno noviců. Poněvadž řád byl původu španělského a sestával pouze ze Španělův, ujal se španělský vyslanec v Římě pozůstalého majetku (klášterní budovy, obrazů, drahocenných a starožitných předmětů). V kostele klášterním odsloužena poslední mše svatá, načež kostel ihned uzavřen. Hlavním

účelem řádu vymřelého bylo vykupování zajatcův a otroků z rukou mohamedánů, pozbyl tedy za nynějších poměrů hlavního důvodu svého trvání.

Rakousko. První sjezd katolíků českoslovanských v Brně zasedati bude ve dnech 30., 31. cervence a 1. srpna t. r. Ustanovení místa sjezdu stalo se po dlouhém vyjednávání s čelnějšími katolickými osobnostmi a jmenovitě za souhlasu s veškerým nejdůst. episkopátem. Z svolání k sjezdu vyjímáme následující: »Sjezd katolický vyhne se veškeré neplodné polemice a bude se obíratí veškrze vážnou prací pozitivní a praktickou, která by nejlépe bylo milovanému národu našemu prospěti ku prospěchu ve mravných a hmotných potřebách i zájmech jeho. Snad se sjezdu podaří též vytknouti zásady, na jejichž základě by všichni synové vlasti dobré vůle společně a svorně mohli pracovati. Sjezd katolický má slavně a veřejně projevit své přesvědčení: že jediný jest učitel náš, Ježíš Kristus, jenž jest cestou, pravdou a životem pro všechny národy a jenž jediný směl pronésti veliké to slovo: „Pravda osvobodí vás,“ a proto „osvobodí-li vás Syn, v pravdě svobodní budete!“ — **Uherský** předseda ministerstva Wekerle, nepochodiv ve sněmovně magnátů se známými předlohami vládními, podal dne 2. června jmenem veškerého ministerstva uherského žádost za propuštění, která také byla přijata. Po několika bezvýsledných pokusech svěřena však Wekerlovi opět úloha sestaviti ministerstvo, které již jest J. V. císařem a králem přijato a schváleno. Jest tedy v Uhrách opět ministerstvo Wekerlovo, ale jaksi v novém, »opraveném« vydání. Ministři se představovali v poslanecké i magnátské sněmovně a přihlásí se opět s občanským sňatkem ve sněmovně velmožů. Nastane takto katolickým uherským nový boj proti zednářským snahám uherské vlády.

Rusko bude mítí již stálého svého zástupce u sv. Stolic, kterým jmenován baron Izwolski. Obnovení a zabezpečení trvalého předního styku mezi veleříši slovanskou a Vatikanem přinese zajiště hojně dobrého ovoce a jest zárukou obapolného pokoje a míru do budoucna.

Že se poměry mezi Ruskem a Římem zlepšily, o to má hlavní zásluhu sv. Otec Lev XIII., jenž provedl důkaz, kterak car svým okolím ku škodě ruských katolíků byl šalen a klamán, jakoby se katolíci ti dobře měli, kdežto ve skutečnosti páchána na nich nejhorší bezpráví a nelidské až zločiny. Svatý Otec však přes všechna ta příkoří vybízel utiskované k poslušnosti cara, a tím způsobil obrát k lepšímu. Car přesevědlil se o nicotě svých zpravedajův a zavedl s nimi nejpřísnější vyšetřování. Katolíci jsou mocnou oporou každého trůnu a poskytně-li jim car náležité ochrany, uvidí, že i ruská říše nalezne v nich bezpečný základ k vnitřnímu rozvoji.

Ve Francii prodělali podobně jako v Uhrách ministerskou krizi. Dosavadní

ministerstvo Periérovo odstoupilo následkem toho, že propadlo ve sněmovně se svým návrhem stran přechodu k dennímu pořádku o požadavku, aby denní doba pracovní vůbec byla omezena při všech oborech práce na 8 hodin. Dědictví odstoupilého ministerstva převzal nový, bezbarvý kabinet s Dupuyem v čele. Různá škandální odhalení jsou ve Francii tvrdošíjně se vzpírající vanutí ducha náboženského téměř na denním pořádku. Proti občanskému sňatku, který mezi národem francouzským tolik zla natropil a sílu jeho téměř již na pokraj záhuby a zničení přivedl, reptá se již ve všech kruzích obyvatelstva rozvázného a vzdělaného. Jen štvaná luza činí pokřiky na ulicích i v novinách ve prospěch záhubného toho zřízení.

Svoboda církve svaté.

ic nemiluje Bůh tak na světě jako svobodu církve své, dí sv. Anselm. Věrou, čistotou a nehoudu žije a sílí církev, čehož nemá-li, stůně a zmrírá; neboť věrou bývá upevněna. čistotou ozdobena a svobodou chráněna. A dle slov věhlasného arcibiskupa Kanterburského, bojovníka pro svobodu církve sv., chce svobodnou mít Bůh chof svou a nikoliv otrokyni. Církev sv. jest ono duchovní tělo, jehož hlavou jest Kristus a tedy jest opravdu choti Kristovou neposkvřněnou a krásnou. A z jiné strany zase jest církev společností duší ve světle pravdy a v lásce Boží, kterouž neviditelně řídí sám Ježíš Kristus, viditelně pak náměstek jeho, římský papež. A proto nesluší se na církev Kristovu, aby v nějaké porobě byla, ale má být svobodnou, aby mohla bez překážek konati vznešený úkol svůj na zemi, kterýž jí vytknul božský zakladatel její, Ježíš Kristus, těmito slovy: »Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi; protož jdouce učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha sv., učíce je zachovávatí všechno, cokoli přikázal jsem vám.« A opět: »Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, ten spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen. A aj já s vámi jsem až do skonání světa.« Aby církev učiti mohla všechny národy, posvěcovati a říditi duše své, potřebuje k tomu nevyhnutelně svobody, nesmí mít ruce svázané, nesmí býti vězněna snad do katakomb jako v počátcích křesťanství. Církev jest daleko vznešenější království, než ostatní království na zemi. A jestliže tato království hájí své svobody mocí a zbrání, tím více potřebí jest církvi, aby hájila svobodu svou a nebyla v područí té neb oné strany. Církev hájí práva království, ale musí hájiti také právo Boží dle slov Páně: »Dávejte, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího Bohu.« A dle sv. apoštola: »Dávejte všem, co jste povinni: komu daň, tomu daň; komu cío, tomu cío; komu bázeň, tomu bázeň; komu čest, tomu čest.« (Řim. 13. 7.) Když dbá tolik práv jiných, nezaslouží si církev, aby se jí dalo, co jí právem Božím náleží, totiž svobodu? A kde jest tato svoboda církve? Což nechťeli ji nepřátelé dávno již do žalářův ukovat a ze země vyhladiti? Což bylo málo mocných panovníků na světě, kteří pomoci církve moc svou rozmnoživše, obrátili se pak proti dobrodítelce své, aby ji utiskovali a v blahodárné činnosti její překáželi? Či není dosud náměstek Kristův oloupen o všechno, co bylo majetkem Stolicе apoštolské? Není sám věznem?

Či může se ve svém městě volně pohybovati? Či nepobrali kostely, shírky draho-
cenné, co papežové nastrádali za dlouhá léta? Či nezavřeli kláštery a neodebrali
jim všechny prostředky, aby jim podřadily žilu životní? Obraz toho máme v Itálii.
Jak může pak církev rozvinout činnost svou, když zákony, úřady a všechno stojí
pro ni? Jak může působiti na posvěcování rodin, nemá-li žádného na ně vlivu?
A ten malý vliv chtějí ji ještě vyrvat zavedením občanského manželství. A jaký
má vliv na mládež, když nemá takového práva na školy, jaké jí právem Božím
a přirozeným přísluší? A kterak může vyvinout činnost svou na ostatní stavy,
když ruce má spoutané? Svobodomyslní mohou všechno viděti, ať to třeba nepravé,
ale církev nemá viděti řádky jejich zákazů. Svobodomyslní mohou mluvit
potupu a hanu na církev a zástupce její, ale církev má býti němá. Svobodomyslní
mohou bojovati proti království Božimu ne-li mečem, tedy o-trým pérem, ale
církev má hezky mlčeti. Podobně jest všude, kamkoliv se ohlédneme, co církev
se týká. Má býti katolický, český sjezd letos v Brně, a co to křiku od liberalův,
aby ho překazili! Co jest svobodomyslnost, to vlastně ani svobodomyslní nevědí.
Myslí, že jim svoboda dána ke všemu a druhému že nikoliv. Oni že mohou všechno
činiti, všechno podniknout, ale ty církvi buď potichu! Toť věru krásná svobodo-
myslnost! Ponechejte také církvi katolické její svobodu, která jí přísluší nejvíce
právem přirozeným, právem Božím a právem lidským. Běda však, jest-li tak dále
církev bude zotročována a ostouzena; neboť klesne veškerá společnost bez vlivu
jejího; klesne mládež, a to vidíme dobře, klesnou rodiny, a to také dobře vidíme,
klesnou i jiné stavy; bez svobodného vlivu církve tráští se budou i trůny
a bez podpory církve i mocné trůny klesnou. Protož dejte, co jest císařovo císaři
a co Božího Bohu, dejte církvi patřící svobodu v blahodárné její činnosti. O to prostě
všichni apoštolé modlitby. Proste nejsv. Srdce Pána Ježíše, by nedalo utiskovati
církev svou; prostě vroucně po celý měsíc tento za svobodu a vyvýšení svaté
matky naší, církve katolické.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na
zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltární
po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní
den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené
a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti,
všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg.
12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za
svobodu a vyvýšení svaté naší matky, církve katolické, a na všechny úmysly,
jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce!
Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou!
Ó sladké Srdce mého Ježíše, učíš, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé
odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX.
26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den.
Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v srpnu: Rozluštění sociální otázky.

„Život Tvůj, cesta naše. A svatou trpělivostí dojdeme k Tobě, jenž jsi korunou naší.“
(Tom. Kemp. „Násled. Krista.“)

ěžký život — lopocení,
zápas jen a potykání,
nikde klidu, nikde stání,
bez práce nic v světě není.

Těžký život...

Chuť a láska všechno zможou,
nadšení i skály láme,
nářky jen nic nepomohou,
ač jich víc než nazbyt máme.

Co si člověk zvolí s chutí,
v tom se mu i dobře daří,
ale darmo v to se nutí,
s kyselou co koná tváří.

Ant. Sychrovský.

Srdce Páně vede nás ku křesťanské dokonalosti.

Upravil F. X. Zimmerhackel T. J. (Č. d.)

§. 3. Máme po dokonalosti křesťanské toužiti nejen proto, že k ní povinni jsme, nýbrž i proto, abychom spasení byli.

Drož mnozí věřící, ať řeholního ať světského stavu, netouží po dokonalosti jím přiměřené a od božského Srdce Páně žádané? Nepochybně proto, že domnívají se, že mohou v milosti Boží se udržeti pouhým vystříháním se smrtelných hříchů, bez velké práce a sebezapírání věčného spasení dojíti. Avšak v tom se velice mýlí. Ačkoliv nejsme pod těžkým hříchem povinni toužiti po dokonalosti nám přiměřené, nicméně jsme v nebezpečení upadnouti do mnohých

těžkých hříchův a tak věčně zahynouti, nevynasnažíme-li se dokonalý život vésti.

Milý čtenáři, zajisté dobře víš, že střelec vysoko mířiti musí, chce-li šípem do terče trefiti. Podobně chceš-li se varovati těžkého přestoupení přikázání Božích, musíš výše mířiti, t. j. nejen ledabylo tato přikázání zachovávat, nýbrž dokonalým způsobem, vystřihaje se pokud možno všech malých přestupků a všedních hříchů, ano musíš ještě výše mířiti, t. j. konati jisté dobré skutky (opera supererogatoria), jichž Bůh sice neprikazuje, nýbrž jen radí, které však nám užitečné jsou. Pravdu tuto ukážeme zkrátka, začínaje evangelickými radami.

Učený Gerson praví: »Zřídka se stává, aby lidé ostříhajíce přikázání Božích, nekonali také některých nadbytečných dobrých skutků a nezachovávali evangelických rad.« Brzy se modlí, brzy přijímají svaté svátosti, brzy umrtvují tělo své posty a jinými kajícími skutky, brzy dávají almužnu, brzy prokazují chudým skutky duchovního i tělesného milosrdenství, brzy ctí Sváté a Svěťce Boží, obzvláště jejich Královnu Marii Pannu, aneb vůbec konávají jiné podobné věci, které sice přikázány nejsou, ale raděny bývají.

A P. Suarez hluboce zkoumaje toto učení praví: »Sotva se stane, aby člověk světský měl pevné předsevzetí nikdy těžce nehřešiti, aniž by následkem toho konal některé dobré skutky toliko raděné a měl poněkud předsevzetí je konati. Jak oheň bez dřeva uhasíná, sníh bez mrazu roztaje, vzduch bez pohybu se kazi, voda bez hnutí hnije; jako rostliny, stromy a všechny ostatní věci jsouce zhaveny vlastností, které jim přirozené náležejí, zhynou: tak zhyne i milost Boží a láska v duši, která není podporována a oživována dobrými skutky. A duše, která zanedbáváním dobrých skutků ztratila milost Boží, jest v největším nebezpečí zahynouti.«

Tuto pravdu ukázal Bůh také blah. Jindřichu Suzovi v pamětihodném vidění t. zv. »devíti skal.«

Tento sluha Páně spatřil u vytržení vysokou horu, která až k hvězdám dosahovala. Se hřbetu hory sklánělo se devět skal, z nichž jedna na druhé spočívala. Každá skála byla více méně ohydlena. Skály tyto znamenaly devatero stupňů dokonalosti, jichž každý člověk v pozemském životě svém dostoupiti může.

Světec s podivením patřil na výšku hory a polohu oněch kostrbatých skal, an z nenadání ocitl se na vrcholu první skály, odkud přehlédnul najednou veškerou

zemi, která velikou sítí obestřena byla. Světec: udiven tímto pohledem, obrátil se k Pánu a prosil ho, co by znamenala ona velká síť, která mimo skály a hory celou zemi obestřá. Kristus Pán odpověděl mu: síť ta jest síť ďáblovou, mnohonásobnou léčkou hříchův a nepravostí, ve které chycen leží téměř veškeren svět. Síť pak nepřikrývá skály, tajuplné hory, nebo na ně vystupují jen ti křesťané, kteří prosti jsou pont smrtelných hříchů.

Suzo ptal se znova, kdyby byly ty osoby, které kolem něho na skále jsou. Kristus Pán odpověděl: »Tíť jsou vlašni křesťané, kteří nechťejíce ničeho velikého konati, spokojují se předsevzetím nikdy těžce nehřešiti.«

Neznamenáš-li, milý čtenáři, že právě o takových křesťanech zde řeč jest? Sluha Páně opět se tázal, zdaž tito křesťané budou spaseni nebo zavrženi, jelikož stáli nedaleko sítě a léček. Na to Kristus Pán řekl: »Umrou-li bez těžkých hříchů, budou spaseni. Oni nacházejí se u větším nebezpečí nežli se domnívají; neboť sobě myslí, že mohou Bohu i tělu svému zároveň sloužiti, což nesnadno jest, ba nemožno. Těžko setrvávají takovým způsobem v milosti Boží.«

Na to spatřil Suzo, kterak mnozí s první skály padají a za sítě se skrývají. Ihned prosil Pána za vysvětlení. Kristus Pán odpověděl: »Na skále této nemohou státi ti, kteří ke smrtelnému hříchu svolili. A právě proto, že vlašni křesťané jsou, snadno klesají, ocitují se v osidlech ďábla a vracejí se ke starým nepravostem.«

Toto krásné vidění nepotřebuje žádného vysvětlení; neboť božský Spasitel v něm zřetelně naznačil, že vlašni a chladní křesťané, kteří přestávajíce na pouhém uvarování těžkého hříchu, žádných dobrých skutků konati nechťejí, přece do těžkých hříchů klesají.

Milý čtenáři, vezmi sobě pravdu tuto k srdci, povstaň ze své vlažnosti, vzbud' v sobě touhu po dokonalosti a láске Boží. Miluj božské Srdce Páně, neboť chceš-li pravým jeho milovníkem se státi, musíš vlažnosti se zbavit. To poznala také blahoslavená Markéta Ala-coque, choť božského Srdce Páně. Píše totiž jedné ze svých spolusester toto: „Já vás ujišťuji, že dobrovolné chyby vaše jsou nesnesitelné, poněvadž raní božské Srdce. Drahá sestro, prosím vás, chraňte se tedy takových chyb; neboť ony zbavují vás hojných milostí, zadržují a seslabují velmi srdce vaše na cestě dokonalosti.“

Mimo to hrozí vlažnému křesťanu i z jiné strany nebezpečství. Vyplní se na něm, co praví Duch svatý skrze ústa moudrého Siracha, řka: „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zahyne.“ Kdo chce příkázání Božích ostříhati jen v podstatných věcech, vystřihaje se pouze smrtelných hříchův, upadne co nevidět do všedních poklesků, které ho pomalu ku přestoupení Božích příkázání i v těžkých věcech, a tudíž i ke smrtelným hříchům, svedou.

„Kdo všední hříchy páchá,“ praví sv. Tomáš, Akvinský, „pohrdá maličkostmi a takto pomalu se připravuje k odvrácení se od Boha těžkým hříchem.“ Uvádí pak příčinu, pro kterou se tak děje, řka: „Pachatel všedních hříchů, zanedbáváje předepsaný pořádek a přivkaje vůli svou k tomu, aby se onomu pořádku nepodvolila, připravuje ji konečně k úplnému odvrácení se od Boha, spáchaje smrtelný hřích.“ Povoluje totiž příliš své svobodě a přivyká přestupovati zákon Boží, až jeho břímě dokonce se sebe shodí.

Tomu nasvědčují nesčíslné příklady, jež den co den pozorovati můžeme. Vyberme sobě z nich alespoň jeden. Divka začne se příliš skvostně odívat,

buďto aby nebyla ošklivou, buďto aby jiným zdála se býti půvabnou. Tato marnivost v šatech svede ji k tomu, aby na všechny věci bez rozdílu se dívala a očím svým více než třeba povolovala. Tyto pak nestřežené oči hudi v srdci jejím jakousi náklonnost, která z počátku snad jest docela nevinná, ale přece příliš útlá a tudíž nebezpečná. Tato nevinná náklonnost mění se pomalu v nedovolenou, ďábel také seč jest ji svůdným způsobem láká a podněcuje, až dívka konečně o nevinnost se připraví.

Podobně děje se, začne-li kdo příliš volně o chybách jiných mluvit. Brzy bude jejich skutky ve zlé vykládati a posléze utrhačný jazyk ho svede k tomu, že velkou, dosud neznámou chybu bližního svého veřejně ohlašuje a takto mu česť a dobré jméno běže.

Hle, milý čtenáři, kterak křesťan všedními hříchy jako po stupních k největším hříchům sváden bývá, až konečně v propast věčného zahynutí upadá.

Pamětihodný příběh, který Mojžíš ve 2. knize své (32. 6.) vypravuje, znázorňuje velmi vhodně tuto pravdu. Mojžíš vystoupiv na horu Sinai, vchází do těch svatých oblak, která vrchol hory zahalují, rozmlouvá dlouho a vroucně s Bohem a slyší odpovědi z úst jeho. A co zatím dělal lid na úpatí hory? Pismo svaté říká: „I sedl lid, aby jedl a pil a vstali, aby hráli.“

„I sedl lid.“ Hle, jak zahálčivě tu na zemi sedí, očekávající návratu velkého proroka svého. Dosud nic jiného se nestalo, než že trochu zaháleli a čas mrhali, ale nejsouce zaměstnání jeden druhého ku stolu zvali. A proto „Lid seděl, aby jedl a pil.“ Příbuzní pod širým nebem hodují s příbuznými, přátelé s přátely. Již nejsou více jak náležití střídmi v jídle a pití; překročují míru. Co na tom zlého? Oni trochu hýří, trochu jsou nestřídmi, páchají

všední hřtchy a více nic. Přílišnou radostí rozjaření dávají se nyní do hrani. «I sedl lid, aby jedl a pil, a vstali, aby hráli.»

Mužové a ženy, mládenci a panny, všichni vesele si poskakují, tančí a zpívají spolu. Jeden se směje, druhý tančí, třetí si žerty tropí, ale všechno děje se bez zlého úmyslu. A co má v tom být zlého? Jsou trochu rozpustilí, trochu neslušní a páchají nějaký větší všední hřtch a více nic.

Než Israelité hýlením oslepeni a rozpustilým hraním drzejšími učiněni, počali takto mezi sebou mluvit: Bůh ví, kdy Mojžiš s hory k nám sestoupí!? Kdo ví, jak dlouho nám v tom údolí bude ještě čekati!? Učíme sobě viditelného boha, jakého mají Egypťané. Arone, zde máš naše zlaté náušnice a naše zlaté prsteny, udělej nám z nich krásnou modlu, která se může na oltář postavit. Aron ustupuje. Dělá se zlaté tele, vystavuje se k veřejnému uctění a přinášejí se mu oběti jako Bohu.

Znamenal jsi, milý čtenáři, jak veliké nebezpečí vězí v nepatrné zahálce, v malém hýření, v příliš volném obcování s jinými? Hle, po těchto stupních nešťastní Israelité pomalu pokračovali, až do modloslužby upadli.

«Jídlo a nápoj,» praví svatý Řehoř Veliký, «povzbudily lid ku hrám, hry k modloslužbě. Nebo nechrání-li se člověk bedlivě všedních hříchů, brzy do větších pokleskův upadne, čemuž Šalomoun nasvědčuje, řka: «Kdo malými věcmi pohrdá, pomalu zahyne.» Zanedbáme-li malých věcí jsouce zvykem a náruživostí nepozorovaně svedeni, také větších chyb se dopustíme. — Za tou příčinou, milý čtenáři, nespolehej na to, že duši svou bez zevrubného zachovávání Božích přikázání snadno spasiš a v ní pravou lásku k Srdci Páně rozničíš. Neboť ze svého hlubokého pádu sám poznal bys teprve, jak jsi se mylil. Dejž Bůh, abys to nemusel poznati ze svého vlastního zavržení!

(Přístě dále.)

Obrod rodin křesťanských.

Podává Boh. Hendl. (č. d.)

Nedá se upříti, že rodina celá ne vždycky ku společné modlitběshromážditi se může, modliti se s dětmi jest zvláštním úkolem matky, ale aspoň na večer měla by celá rodina, dospělí i malí, společně modlitbu konati. Naši předkové činívali tak, a zajisté není jiného obyčeje, jenž by křesťanský ráz rodině tou měrou dodával, jako když celý dům shromáždí se večer ku společné modlitbě. Jak krásné a důstojné je to zakončení dne a jeho práce; v modlitbě této obětují členové rodiny všechny své skutky, své konání, všechno utrpení a starosti denní Otci na nebesích, děkující zároveň za

ochranu a milost, již je provázal, a prosíce za odvrácení všeho zla tělesného i duchovního v nastávající noci. Hodu díky, obyčej tento ryze křesťanský zachovává se posud v mnohých krajích. Bohužel jsou však i kraje, v nichž dokona vyhynul ku škodě rodin celých i jednotlivých členů. Modlitbou touto zajisté utužuje se pátka, pojící rodiče a dítky, pojící manžely vespolek, upevňuje se úcta dítek k otci, neboť v něm spatřují hlavu rodiny, ba kněze, jenž ve jménu jejich Otci nebeskému prosby přednáší, upevňuje se láska k matce, neboť vidí dítky, kterak tato vroucně za blaho jejich prosí; tuží se obapolná láska bratří a sester, neboť

Zasnoubení blahosl. Panny Marie se sv. Josefem.

svatá páska této bohoslužby spojuje je duchovně. A památka na společnou tuto modlitbu rodinnou nevyviní nikdy z mysli a srdce synův a dcer, byť již byly dům otcovský dávno opustily. Mnohý mladík, jenž ve světě vydán jest pokušení všelikému, zachován jest při dobrém mravu vzpomínkou: „Nyní jsou doma shromážděni moji drazí rodiče s bratřími a sestrami, nyní modlí se společně a vzpomínají i na mne, modlí se za mne,“ a pokušení odchází, a anděl strážný raduje se nad zachráněnou duší. Že za dob našich mnoho mladých lidí za domov snadno zapomíná a v náruč světských a hříšných radovánek se vrhá, příčinou jest, že se doma společně nemodlivali, nezbyla jim tedy žádná posvátná a povznášející upomínka z kruhu rodinného. Že pak mnoho rodin za dob našich nežije v lásce a svornosti, že manželé pozbyli vespoleň lásky a úcty, že děti nechovají se k rodičům, jak se patří, ký div? Nemají vespoleň pásy posvátné, již by sepnut byl kruh rodinný, pásy společné modlitby. Proto potřebí jest, aby tento starobylý křesťanský a veleužitečný obyčej zase zaváděn byl v rodiny naše na jejich obrození.

K modlitbě patří a jako její úvod jest znamení sv. kříže. V tomto značí se naše víra v jednoho Boha o třech osobách, víra v božství Ježíše Krista, jenž člověkem se stav, smrti na kříži nás vykoupiti ráčil. Znamením sv. kříže vyznáváme veřejně víru sv., katolickou. Proto povinností matky jest, aby děti již v útlém mládí sv. kříž dělali a ručičky jejich k modlitbě spínati učila. Znamení sv. kříže musí záhy dětem běžným býti a s celou jejich přirozeností takřka srůst. Tertullian (v druhém stol. p. Kr.) píše: „Při každém kroku a každém pohybu, při východu a návratu, při oblékání se; při lázni a kdykoli (křesťané) ku stolu či na odpočinek jdou, při každémkoli

jednání a práci znamenají se znamením kříže.“ Každý pravý katolík miluje znamení sv. kříže; bohužel mnoho jest těch, kdož stydí se veřejně za ně. Bázeň před výsměchem světa jest u nich silnější nežli jejich víra. To jest také jedním z důkazů, že naše společnost lidská se vždy víc a více odkřesťanuje. Pošetilá jest však všechna bázeň před světem. Neboť u všech lidí, ať jinověrcův, ať nevěrců, větší zajisté úcty požívati bude ten katolík, jenž veřejně bez bázně a studu své náboženské přesvědčení jeví, nežli omeň, jenž se za ně stydí, neboť stud takový je známkou sketství a nemožnosti. A konečně neřekl-li Pán: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho já vyznám před Otcem, a kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem nebeským.“? Jak hrozný to ortel pro takého katolíka? Co mu bude jednou platno, že křesťanem byl, když Pán Ježíš neuzná jej při soudu za svého vyznavače?

Má-li však křesťan vždy a všudy víru svou a kříž sv. vyznávat, tu třeba, aby již v rodině základ položen byl v útlé srdce dítěte, aby takřka s mlékem mateřským do sebe vsálo lásku k tomuto svatému znamení a příkladem rodičů i pokrevenců v obyčejí tom bylo utvrzeno. Vždyť bychom se věru musili styděti i před Turky, ktery, ať jsou kdekoli, v čas modlitby koberec na zemi rozprostírají a naň se vrhají, neohlížeje se na nikoho. Kéž by takou statečnost jevíli i všichni katolíci křesťané!

Jiná důležitá modlitba společná v rodině jest: před jídlem a po jídle. Zbožný tento obyčej zachovává se posud v převelike většině rodin křesťanských, buď že se otec hlasitě modlí, nebo, což hustěji se naskytá, že dívky krátkou modlitbu nahlas říkají. Nedejte zahynouti tomuto zbožnému zvyku! Vždyť jest modlitba před a po jídle nejlepším výrazem našeho vědomí, že vše od Boha

máme a tedy jemu i za to děkovati musíme. Za ten náš »chléb vezdejší« prosíme denně, dává-li nám jej Pán, nemáme se poděkovati? Všecko stvoření i my lidé všichni zijeme z darů Hospodinových, neboť »oči všech v Tebe doufají Hospodine a ty dáváš jim pokrm jejich v čas příhodný.« (Žalm 144, 15.) Starost o všechny potřeby pozemské, jež zahrnujeme v slově »vezdejší chléb«, jest zajisté starostí veledůležitou a také důtklivou, jest to jádro nynější otázky socialní, která celým světem hýbe a jen molitba a důvěra v Boha může zde vydatně pomáhati. Boháč i chudšas stejně závisí na Boží milosti, neboť byť kdo i statky oplýval, raní-li jej Bůh nemocí, zdaž může jich užívat? Protož, rodiče křesťanští navykejte děti své Boha za vše prositi a za vše mu děkovati, neboť tak jediné lze vědomí naší závislosti na Bohu pěstiti a živiti. Tím vychovává se v dětech i jiná krásná a důležitá ctnost v děčnosti, a sice netoliko k Bohu, nýbrž i k rodičům. S chloubou poukazovala jedna obstarožní matka na své hodné, dospěle dcery,

řkouc: »Víte-liž to tajemství, v němž celé moje vychování záleželo? Moje děti musily za všechno prositi a za všechno děkovati.« Je to sice na pohled jednoduchý prostředek, ale jak hluboká pravda leží v něm! Tim zajisté se v srdci dítek pěstuje úcta a poslušnost k autoritě, k vážnosti jak božské tak lidské, předem rodičů, před níž v poslušnosti a lásce se sklánějí dítky, uznávajice odvislost svou. Ó jak zapotřebí jest za dnů našich, kdy autorita mizí, a vážnost Boží i lidská nohama se šlape, aby zase vědomí její upevněno bylo v mysli dítek! Neboť s vážností mizí i pořádek, vespolná úcta, právo a spravedlnost, a zlovůli otevírají se dveře dokořán. Často slyšchati stesk rodičů na nevďek dětí. Ptejte se samy sebe, zdali nejste vinni? Dávali jste dětem příklad, jsouce vděční za vše Bohu, Pánu nejvyššímu? Jestli jste toho opomněli, nedivte se, že i děti vaše zapominají na vděčnost k Vám. Dejte Bohu, což Božího jest, a pak dají Vám děti, co vašeho jest.

(Příště dále.)

Praporeční přísaha katolického muže.

(Číst dalki.)

V. Máme-li zachovávatí přikázání?

„I řekl mu jeden: Pane, zdali málo jest těch, kteří spaseui budou? On pak řekl k nim: Snažte se vcházeti těsnou branou, neboť pravím vám, mnozí hledati budou vejítí a nebudou moci.“

(Luk. 13, 23. 24.)

poslední úvaze jsme poznali, že cesta do nebe jest úzká, jelikož je to cesta přikázání Božích. Je úzká, neboť jsme omezeni na každé straně vůli Boha řkoucího: toto máš činiti, onoho nikoliv. Při uvedené příležitosti (Luk. 13, 23) mluvil náš božský Mistr o dvou cestách. Úzká cesta vede k nebi, ale málo jich

po ní kráčí. Po druhé, široké, ubírají se mnozí, ale ona vede k záhubě. Těmito slovy Spasitelovými potvrzuje se předsela naše úvaha. Několik, celkem jenom málo lidí, spatřil Syn Boží kráčet po těsné cestě. Z toho plyne, že nedokonalosti a všední hříchy toliko ještě nevyučují od cesty života, jinak by nikdo po ní nebyl krácel. »Všichni hřešíme ve mnohých věcech,« praví svatý Jakub. S druhé strany chodí po široké cestě zkazy nejen ti, kteří se dopouštějí řídkých a hrozných zločinů aneb zatvrzeli v nespravedlnosti, jinak by se nepravilo: »mnozí chodí po ní.« Tito mnozí jsou

všichni, jižto hřeší proti kterémukoli přikázání. Smíme ovšem doufat, že ti, kteří jsou na cestě záhuby, poznají v čas nebezpečství jim hrozící a skroušeně se obrátí na úzkou cestu k životu. Nesmíme tudíž slova tato brát za nezvratný důkaz malého počtu vyvolených. Nicméně jest to něco strašného, že počet věrných plnitelů přikázání Božích vůbec je nepatrný vzhledem k velikému počtu těch, kteří, jsouce plni svévolé a nepamětlivi přikázání Božích, poslouchají své vášně a jdou záhubě vstříc. Někteří chtěli ona slova Pána Ježíše vykládati o mravním stavu židů za jeho dnů. Budiž! Ale ach! Kdo dobře je obeznámen s křesťanskými dějiny a má dostatečnou zkušenost o stavu svědomí valné většiny nynějších katolíků, sotva se odváží tvrditi, že by se byl změnil poměr mezi těmi, kteří zachovávají přikázání a těmi, jižto je přestupují; mezi krácejícími po cestě úzké a chodícími po cestě široké.

Úvaha ta je hrozná; hroznější však je myšlenka plynoucí z výše uvedených slov. Zde Pán náš nic nepraví o velikém množství, pádícím střemhlav do záhuby. Mluví toliko o těsné bránce vedoucí k životu a napomíná nás, abychom svědomitě se snažili, ji projíti, poněvadž mnozí o to se pokusí, ale nebudou moci. Pokusme se pochopiti rozum této řeči, bychom jasně poznali, proč že budou mnozí neschopnými, vjiti těsnou branou a jakým způsobem my bychom mohli získati si vchod.

1. Proč někteří nebudou vpuštěni branou života?

Sv. Lukáš vypravuje, že jistý muž naslouchající poučení Páně, tázal se: »Pane, zdali málo jest těch, kteří spaseni budou?« Bezpochyby uvažoval, v jaké protivě jest vznešené učení Kristovo s životem lidí vůbec. Z toho

pak činil závěrku, že jen málo bude jich spaseno. Nyní táže se Pána, zdali úsudek jeho je pravý. Božský Vykupitel mu neodpovídá přímo, neb otázka byla učiněna toliko ze zvědavosti. Vskutku nebylo tazateli pranic po tom, a zrovna tak nemáme i my se starati o stav světa, a jaký že bude konečný výsledek boje mezi milostí a dobrotou Boží a zlobou lidskou. Ale o to nám musí jíti nejvíce, abychom věděli, budeme-li my spaseni a užíváme-li potřebných prostředků ke své spáse. Proto Kristus Pán obrátil se nejen k tazateli, nýbrž ku všem přítomným a všem lidem vůbec, tedy i k nám, chcícim slyšeti jeho slova. Každému člověku platí jeho odpověď: »Usiluj aspoň ty vjiti těsnou branou.« Chtěl tím říci: »Myslete, že nebeská brána je těsnou; domníváte se, že je velmi těžko dojiti spásy. Dobře, máte pravdu. Věc ta je dosti obtížnou. Jde o příliš veliký pokus. Nenásledujte tedy toho, co velký ďávl činí, jako by to, co tak četní dělají, nemohlo býti velmi nesprávnou a nebezpečnou. Ano, nemějte sebe již za jisté, že poněkud toužíte po spáse své duše a tak trochu o ni se zasazujete; že jste tak dobrými, jako někteří vaši sousedé, kteří se domnívají býti počestnými, nábožně smýšlejícími muži. Nikoliv, nepřestávejte na tom! Naopak, přičiňte se vši silou! Budeť mnoho těch, kteří příliš málo a nedostatečně se namáhají, by vešli branou života, a již proto také nebudou s to, aby skrze ni prošli.«

Dobře rozumějme, co Pán nás praví. On nedí: »Hleďte vjiti, poněvadž mnozí hledají, ale nemohou.« Pravi: »Hleďte vkročiti, neb mnozí toliko hledají (vjiti) a přece nemohou.« Proč nemohou? Protože se nenamáhají s úsilím, nýbrž jen hledí toho dosíci t. j. jen touží, přece však nedají si nutné práce. Slovo, jehož Spasitel zde použil a jež se může

v češtině přeložili »snažiti se,« je velmi významno. Znamená totiž tolik co: napněte všechny svaly jako zápasník; vydobuďte sobě cestu k nebi stůj co stůj.

Slovu »hledati budou« může se snad ještě rozuměti jinak, nejen o těch, kdož příliš nedbale hledají, nýbrž také v ten smysl, že někteří sice upřímně hledají, ale příliš pozdě. Výklad tento velmi se zamlouvá, an Kristus Pán nepraví »mnozí hledají,« nýbrž »budou hledati,« t. j. nechťejí hledati nyní, kdy brána otevřena, nýbrž budou hledati marně, když brána bude již uzavřena. Kladu tuto slova Páně, která následují bezprostředně po těchto právě vysvětlených. V slovech těch obsaženo jest pěkné poučení mužům, kteří jako my náležejí k některému katolickému spolku. »Když pak vejde hospodář a zavře dvéře, a počnete, stojíce venku, tlouci na dvéře, řkouce: Pane, otevři nám; a on odpovídaje dí vám: Neznám vás, odkud jste! Tedy počnete říkati: Jídali jsme před tebou, a pivali, a na ulicích našich jsi učil. I dí vám: Neznám vás, odejděte ode mne všichni činitelé nepravosti: Tamť bude pláč a skřipění zubů.« (Luk. 13, 25—28.)

Komu asi platila tato strašná hrozba? Zajisté ne zřejmým nepřátelům Páně. Nikoliv; ale platila jeho obyčejným stoupencům a posluchačům, některým, jížto veřejně vyznávali svou viru a účtu k němu, kteří uctivě jako Pána svého jej oslovovali; ba — některým, kteří, jak nasvědčuje sv. Matouš (7, 22), v jeho jménu prorokovali a divy činili. Přes to všechno však pochybili ve věci nejdůležitější: neuposlechlí jeho učení; nepolepšili svého hříšného života; nezanedali zamilovaných svých hříchů; hleděli odčiniti své špatné náruživosti horlivostí v pobožnostech. Zbožnými činy doufali přikryti své hříchy, aby Bůh jich snad neviděl a netrestal. Podobných lidí bylo

vždycky dost. Právě takové však napomíná sv. Pavel: »Nemylte se, Bůh se nedá vysmívati.« Ano, o těchto pravil také sám Pán, že jemu se posmívají a sami sebe šálí. Hrozil jim, že při smrti najdou bránu nebeskou zavřenou; onu těsnou bránu, již projiti nikdy se nenamáhal. Potom se uleknou, spatřující se mezi pohany, bezbožnými a veřejnými hříšníky. Budou se domnívati, že tu nějaký omyl a budou tlouci na bránu nebeskou, žalostně volající: »Pane, otevři nám! Nebyli jsme pohany; nebyli jsme tvými pronásledovníky a nepřátely, nýbrž tvými přátely. Mluvili jsme k tobě a naslouchali tvá slova. Hájili jsme tebe a zvali do svých domů. I nemůžeš tedy pomýšleti na to, bys nás jako bezbožné zavrhl.« Ale Ježíš Kristus přece jim hrozí, že je zavrhne, poněvadž nikdy nepřidrželi se ho jako věrní učeníci. Nikdy nebyli zcela a skutečně jeho; proto jim řekne: »Odstupte ode mne, vy bezbožníci!«

Draží bratři! Tato slova, opakují to znova, týkají se nás právě tolik, jako vrstevníků Kristových. Oni mužové mysli, že s nimi velmi dobře vše vypadá, protože stolovali s Kristem Pánem za tímže stolem nebo byli jeho posluchači. Věděli velmi dobře, že nenásledují ve svém žití svatých jeho předpisův, ale přemlouvali sebe, že on nemůže trestati takových hříchů právě tak přísně na svých přátelích jako na nepřátelích. Mysli, o něm, jako my o lidských vůdcích stran, kteřížto zřídka jsu lhostejnými k pochlebenství a zevnější účtě snadno přehlédající chyby svých stoupenců. — Nuže, draží mužové, zdaž nejednáme nikdy s Pánem Ježíšem takto? Jsme jeho zřejmými přívrženci, katolíky nejen dle jména, nýbrž i skutkem? Snad máme krásný diplom pověšený na stěně, že jsme členy některého církevního spolku nebo bratrstva. Snad

přicházíme v týdnu k dobrým skutkům. Těší nás zpívání církevní písně, jsme celí uneseni nad průvodem církevním. To vše je výborné, neslouží-li to za plášt hříchu. Nevedou-li všechna ta cvičení pobožnosti k tomu, bychom zachovávali přikázání, pranic nám neprospějí. Žijeme-li dále při všech těch vyznáních a cvičbách pobožnosti přece v těžkém hříchu vědomém, v nespravedlnosti, v nelásce nebo nečistotě nebo v neslídmosti, tož uslyšíme z úst Spasitelových místo laskavého přijetí do nebe, slova: »Odejděte ode mne všichni činitelé nepravosti. Tam bude pláč a skřipění zubů.«

2. Jak projdeme úzkou brankou?

Ale řeknete mi, že jsem nedostal slibu. Chtěl jsem okázati, jak snadno je zachovávat přikázání, dokazují však naopak, že to je velmi těžko a že mnozí jich nezachovávají, ačkoliv se poněkud namáhají. Stojí to, jak jsem pravil, pořádné namáhání, projiti úzkou branou. Ovšem, draží bratři, že jsem toto přednesl; přece však nezapomněl jsem svého předsevzetí, aniž je ruším. Neboť ani na chvilku neptislo mi na mysl tvrditi, že je snadno plniti přikázání, ani že by bylo možno je zachovávat bez milosti Boží. Připouštím, ano tvrdím, že potřebí k tomu veliké námahy. Je to námaha lásky, a láska je snadna a činí všechny věci snadnými. Musíme ovšem bojovati. Ale nejsme v boji tom ponechání své slabosti, nýbrž u vědomí své slabosti máme hledati sílu u Boha. Milost a pomoc Boží však nalézají všichni, kdož upřímně ji hledají. Vše můžeme vykonati v tom, jenž nás sílí. Proto uvážíme poněkud sílu lásky a moc milosti.

I. Síla lásky. Náš Pán a Vykupitel nerozmnožil přikázání; ovšem zjednodušil je, uvedl všechna na jediné přikázání lásky. Tomuto přikázání dal novou sílu, nové posvěcení, nový příklad.

Právě tím, že nás učí milovati Boha a bližního, usnadnil nám cestu ku spáse. Století před ním pravil žalmista: »Kráčel jsem po stezkách tvých přikázání, neboť jsi rozšířil mé srdce.« (Žalm 118.) Ale před narozením Páně bylo jenom málo srdcí naplněných velkomyslnou láskou. Ale nyní velmi usnadněno je křesťanům plnění zákona lásky, jestliže jen nechají působiti v sobě viru. Láska je snadna a usnadňuje vše ostatní: v tom záleží celické tajemství katolické víry; a proto nepraví Syn Boží toliko: »Cesta k nebi jest úzká,« nýbrž také hlásá: »Jho mé je sladké, a břímě lehké.« (Mat. 11, 30.)

Není tomu nesnadno porozuměti. Každý ví ze zkušenosti, jak mocna je láska. Dítky milují své rodiče, rodiče své dítky, ženich svou nevěstu, manželové své manželky. Kdož neví, že pužen jsa láskou snadno dokáže věci, jež by mu byly bez lásky obtížnými a nesnesitelnými? Jako dělník nemá muž život příliš snadný a pohodlný. Časné o 4. neb 5. hodině vstává a pracuje od rána až do večera, aby jenom vydobyl sobě skrovnou mzdu. Láska k manželce a dítkám ho pudí již záhy zrůna, by vstal; láska k ženě a dítkám povzbuzuje mysl jeho mezi dnem, a může-li na konci téhodne (1/4 roku) nájemné zapraviti, a koupiti nejen sobě, nýbrž i svým jídlo a šatstvo, považuje námahu týdenní za nepatrnou. Kdyby však jeho mzda nebyla ve prospěch jeho rodiny, nýbrž jeho nepřitele neb někoho neznámého, který je mu lhostejným, zdaž by vším právem neměl svůj stav za těžký, a nebyl-li by mu život nesnesitelným břemenem? Ale není zpozdilě věřiti v moc lásky pozemské, naproti tomu však považovati lásku Boží za bezmocnou? Miliony a miliony mučovníků, vyznavačů, panen, věřících každého stáří a povolání povstali by proti tomu, jenž by upíral Boží lásce síly. Láska, která srdcem svatých hýbala

a nejen zachovávání přikázání jim oslazo-
vala, nýbrž i pobádala jich mnohem
více činiti než byli povinni, můžeme
právě tak dosíci, jako jim se jí dostalo.
Láska není řídký drahokam, že bychom
mohli říci: Kdož bude kopati v lůnu
země a mně jej vyhledá? Není výrobek
dalného kraje, že bychom směli mluviti:
Kdož proplaví se moři a přinese nám
ten cizozemský poklad? Můžeme nalézt
lásku ve vlastním srdci, dáme-li jen víře
své působiti. Tažme se přece jednou
upřímně: Kdo je Bůh? co je? co nám

o sobě pověděl? co pro nás učinil? co
slíbil pro nás učiniti? — Zůstaneme-li i
napotom chladnými a bez lásky k němu?
Když tedy jej milujeme a vzpomeneme
sobě, že nám káže, bychom milovali
bližního pro Boha, bychom čistě žili, byli
pravdomluvnými, střizlivými, milosrd-
nými a velkodušnými, tu zajisté nena-
lezneme tak mnohých obtíží při podro-
bování se jeho vůli. A byt' stálo plnění
těchto přikázání jakoukoli námahou, tož
jest to přece jen námaha lásky.

(Přistě dále.)

Po svatém přijímání.

Ježíši, synu Davidův! — Smiluj se nade mnou!
Ježíši, synu Davidův! — Smiluj se nade mnou!
Ježíši, synu Davidův! — Smiluj se nade mnou!

Čeho žádáš, synu můj?

Ó Pane, já jsem slepý — dej světla očím mým!
Ó Kriste, já jsem hluchý — dej hlasu uším mým!

Má duše rozbouřena — Ty dej ji pokoj svůj!
Má mysl zarmoucena — Ty sám ji potěšuj!

Jsem vichřem vášní zmítán — buď, Bože, oporou!
Mé čelo zdvihá pýcha — Ty skloň je pokorou!

Jsem, Pane, opuštěný — Ty buď mi přítelem!
Jsem, Otče, unavený — Ty na svůj klín mě vem!

Jsem zbloudilý a slabý — podej mi ruku svou
a k bráně věčné slávy mě zdvihej za sebou!

D. Lutinov.

Vítězosláva nebes Královny.

(K svátku Nanebevzetí blahoslavené Panny Marie.)

Radostný jasot ozývá se zajisté
po celé zemi, kdy vznešená
královna po boku krále,
chotě svého, slaví vjezd svůj
do hlavního města, by tam z ruky jeho
prijala korunu pozemského Veličenství.

Od města k městu, od místa k místu
zaznívá radostné volání: ať žije král náš,
sláva naší královně! Na taký, ba daleko
slavnější a radostnější vjezd pamatuje
nás i slavnost dnešní. Vždyť slavíme
památku onoho slavného dne, kdy sám

Ježíš Kristus, král věčné slávy, uvedl matku svoji nejmilější, neposkvrněnou Pannu Marii, s tělem i duší do nebeského Jerusalema, kdy Maria, nejvznešenější a nejkrásnější mezi všemi, přijala z rukou božského Syna korunu slávy nehynoucí. Ó jaký asi to byl jasot kůřt andělských, když vitality panovníci svou, již Bůh povýšil z prachu země na královnu jejich? Jak vděčnou radost citilo tehdy přecisté srdce Mariino, když uvedena byla v sídlo Syna svého, kde odpočinouti měla po trudném, bolesti plném životě vezdejší, a odměnu vzítí, kterou Pán určil za vznešené ctnosti, za její lásku a její obětavost? Proto jest svátek dnešní mezi všemi svátky marianskými dnem nejradostnějším, neboť připomíná nám věčnou radost Marie Panny, kdežto ostatní všechny oslavují Marii na zemi, kde po radosti vždy následovala žalost! Proto také pje dnes církev sv. v hodinkách svých radostně: »Radujmež se v Pánu ve svátek nejblahoslavenější Panny, neboť povýšena jest svatá Boží Rodička nad kůřt andělské v nebeskou říši.« A věřící zbožné srdce křesťanské děkuje Bohu za také vyznamenání milé matičky své a posiluje se ve svatě naději a důvěře v její nynější moc a lásku. Ano svátek Nanebevzetí bl. Panny jest dnem slávy pro Marii samu, jest dnem útěchy pro nás křesťany.

1. Velikou pravdu, že totiž smrt bývá obleskem života, nenalézáme nikde tak potvrzenou a dokázanou jako při té, jejíž blažené skonání dnes slavíme, při blah. Rodičce Boží. Vždyť zrcadlil se v blažené a klidné smrti její tak jasně a zřetelně krásný obraz jejího ctnostného života, takže věru nic jiného říci nemůžeme, než co Kristus Pán v dnešním svatém evangeliu o Mari Magdaleně pravil: »Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní,« vyvolila nejlepší v životě i ve smrti. Smrt její byla jakož

i celý život plna lásky nejvroucenější lásky k božskému Synu Ježíši, a proto nebyla hořkou a bolestnou jako u nás, nýbrž spíše sladkou a radostnou.

Když byl Kristus Pán na nebesa vstoupil, žila blah. Matka jeho u miláčka sv. Jana dílem v Efesu, dílem v Jerusalemě. Ač tělem posud připoutána byla k zemi, dlel duch její již v nebi, neboť co měla jiného na světě hledati, když nejmilejší Syn její svět tento již byl opustil? Pro syna svého milovala obzvláště ty, jež byl svými zástupci v církvi ustanovil, svatě apoštoly, kteří také jako synové k milé matce k ní se utíkali, a které ona silila, těšila a v pracích jejich povzbuzovala. Konečně i pro ni nadešel čas, kdy odebrati se měla z tohoto světa tam, kde dávno již srdce její dlelo, kde poklad její byl, k Synu Ježíši. Ne tak staroba jako spíše prahnoucí láska po spojení se Synem ztrávila síly její, což vidouc Maria, hotovila se k smrti. Ještě jednou navštívila všechna místa posvátná, rozloučila se s horou Kalvarií, kde nejhroznější hodiny života svého prožila, uctila i hrob Synův, jenž slavným se stal jeho z mrtvých vstáním a očekávala klidně, ba s touhou poslední hodinku. Jak zbožné podání praví, shromáždili se u Matky Páně všichni sv. apoštolé a jiní vyznavači Páně a s pláčem prosili jí za poslední požehnání. Ale Matka Maria těšila zarmoucené, vždyť tam u Ježíše více jim bude moci pomáhati přimluvou nežli na zemi, vždyť neopustí je navždy, i na ně dojde jednou řada, kdy odeberou se tam, kde ona je očekávati bude v království nebeském. A jako když po krásném dni v jeseni slunko zvolna zapadá: tak zesnula i Bohorodička; poslední hodinka její přišla, ale ne s hrůzou a bolestí jako u lidí jiných, nýbrž s radostí a plesem. Vznešená, přecistá její duše odloučila se lehce od vetché schránky těla a spěchala v náruč

Brána nebeská.

očekávajícího ji Syna Božího. Nedostává se mi slov vyličiti významení a počtu, kterou připravil nejlepší Syn nejlepší Matce, jen okem víry možno poněkud si to představit. Neboť jako kdysi pohana a zničení Syna pohanou a zničením Matky bylo, tak nyní sláva Synova stala se i slávou Matčinou. A proto dobře za to má zbožná víra křesťanská, že Ježíš Kristus nejen duši, nýbrž i tělo přecistě Matěře své do nebe pojal a tam ji ustanovil za královnu andělů a svatých, za panovnici nebeskou. A odlesk této slávy Mariiny padl i na zemi naší. Od té doby ozývá se sláva její po celé zemi křesťanské, na počest její stavěny chrámy, oltáře a sochy, obrazy její zdobí naše příbytky, svátky její pamatují nás na nej-důležitější výjevy z jejího života, z úst milionů věřících křesťanů plynou modlitby a chvalozpěvy na její počest, a za nejkrásnější úděl pokládá zbožný katolik, býti dítkem Mariiným. A ejhle, jak velika jest sláva druhdy tak chudícké a pokorné Matky Páně, den dnešní jest jejím pravým vítězstvím.

2. Avšak i pro nás na zemi žijící jest den dnešní dnem radostným, neboť skýtá nám útěchu a sílu naší důvěry. I nyní, kdy v nebi kraluje, nepřestává Matka Páně býti Matkou naší, ba její láska k nám a její péče o nás se ještě zvětšila, jakož zvětšila se i její moc. Čím jest matka rodině, tím jest Maria Panna veliké rodině křesťanské, pomocnici, orodovnici, útočištěm. Sám Syn její v hodině smrti nás jí odporučil, proto považuje nás blahosl. Panna za dítky své, za drahý odkaz Syna svého, proto nezná větší radosti nežli moci, kterou nyní božský Syn v její ruce složil, na prospěch nás užívati. A moc tato, moc přimlvy jest velika, takže sv. Bernard nazývá blahosl. Pannu všemohoucností na kolenou, t. j. že prosbou svou u Boha všechno může. Ó jak velika to jest útěcha

pro nás, že tak laskavou, tak dobrotivou a milosrdnou přimlůvkyni máme u Boha, tak ochotnou spomocnici v tolika potřebách, křížích a svízelech tohoto života! Protož k Marii volej, křesťane milý, na bránu srdce jejího klepej, kdykoli na Bohu něčeho žádáš, skrze její ruce udi-li Bůh milosti své. Souží-li tě nemoc bolestná, a není pomoci lidské, volej k Marii, tluč na bránu citlivého srdce jejího, ona jest uzdravením nemocných. A tíží-li tě kříž neštěstí a zármutku, a nemáš-li nikde přítelička, na nebi máš dobrou maticku, k té volej, onať jest potěšením zarmoucených. A děsí-li tě zlé svědomí a klesáš-li pod tíží hříchů svých, ó tu teprve volej k Matce milosrdnosti, aby ti vyprosila milost pokání a odpuštění, neboť ona jest útočištěm hříšníků. A přichází-li tvá poslední hodina a ty odebratí se máš na soud Boha přísneho a spravedlivého, ó tu úpěnlivě volej k Matce Ježíšově, aby se tebe ujala a před soudem zastávala; ona dodá síly v boji posledním, vyprosí šťastné skonání a dovede tě k trůnu Syna Soudece. a mateřská láska její ztratí slovo za tebe, a ty nebudeš zavržen na věky. — Zdali však není všechno toto naše volání nadarmo? Nebude naše důvěra zahabena? Ó kéž bych mohl svolati všechny dítky Mariiny, aby jednohlasně vyznaly: Maria může pomoci, Maria chce pomoci! Maria vskutku pomáhala a pomáhá. Navštív jen jednou některé slavné místo poutnické a užíš, že ne nadarmo voláme k Marii. Uvidíš nesčíslné množství tabulek, obrazů, obětí a jiných památek, které všechny k tobě volají: »Vzýval jsem Marii a Maria mne vyslyšela.« Pohléd' na dlouhé řady poutníků, kteří zdaleka k místu tomu putují, nedbajíce námahy cesty, viz radost na jejich tvářích, slyš slavné jejich chvalozpěvy, pozoruj zbožnost jejich a pokání: zda nemusíš pak vyznati, ano hluboko v srdci katolickém zakořeněna

jest důvěra v pomoc blahosl. Rodičky Boží, a důvěra tato není marna, neboť zakládá se na víře, že Maria Panna jest Matkou Boží, tedy že mocnou dosti, aby pomoci mohla a na víře že je spolu matkou naší, tedy laskavou dosti a milostivou, aby pomoci chtěla. Ejhle, proto jest slavnost dnešní, která nás na povýšení Matičky naší v nebesích pamatuje, pro nás slavností tak potěšnou a radostnou. Kéž by jen všichni katoličtí křesťané ze studnice této pilně vážili, kéž by vždy a ve všem k Matce Boží se utíkali tu o radu, tu o pomoc, kéž by důvěra v ni vždy více se vznáhala,

pak by i víra v Ježíše Krista a poslušnost k sv. jeho přikázání zase rostla, neboť nemůže nikdo ctiti a milovati Matku Marii, kdož by nectil a nemiloval Syna jejího, Ježíše Krista.

Ku konci prosmež slovy sv. Bernarda: »Kéž přesvatá Panna vyprosí světu tutéž milost, kterou sama u Boha nalezla. Kéž vyprosí hříšníkům odpustění, nemocným lék a uzdravení, malomyslným sílu, útěchu zarmouceným, pomoc utiskovaným a nám všem věčnou spásu! Kéž Syn její, milý Kristus Ježíš, na přímluvu její nám vše uděliti ráči, čeho potřebujeme pro život vezdejší a věčný. Amen.

Boh. Hendl.

P. Damian de Veuster, apoštol malomocných.

Podává Fr. Janovský.

starobylém belgickém městě Lovani postaven v září 1893 krásný pomník bohonadšenému sluhu Božimu P. Damianu de Veusterovi, apoštolu malomocných na ostrově Molokai; stojí zpřímá, oči upírá k nebi, v levici drží kříž, pravici pomáhá malomocnému. Uctěna takto důstojným způsobem památka muže na výsost podivuhodného, uctěna takto ve věrném svém sluhu svatá církev naše katolická, kteráž jediná takové hrdiny obětavé lásky k bližnímu vychovává.

P. Damian vzbudil podiv i u protestantů; protestantská Anglie vždy proň horovala, v těžkém úradě ho podporovala, a když blahodárný život svůj dokonal, první se přičinila, aby byl zveleben krásným pomníkem; princ Waleský byl předsedou komitétu; Anglie se též vynasazila, aby měl P. Damian zase nástupce na ostrově Molokai. Vděčné památce P. Damianově platíž i toto pojednání, k němuž použito spisku K. Falserova.

* * *

I. P. Damianovo mládí a přijetí do řádu.

1840—1859.

Josef (Damian) de Veuster narodil se 3. února 1840 ve vesnici Tremelovo v Belgii, šest mil severně od Lovaně. Jeho rodiče, stavu selského, živil se poctivě prací rukou svých; byli hodni, horliví katolíci; ditky své pokládali za poklad od Boha svěřený, z něhož jim bude jednou přísný počet Bohu vydati; proto jim ystěpovali od nejtělejšího mládí zbožnost a lásku k dobrotivému Pánu nebes i země. Snaha jejich byla požehnána; dvě z deer zasvětily se životu klášternímu a dva synové, August a Josef, stali se kněží; August nazván v řádě Pamfilem, Josef Damianem.

Již jako pachořík zamiloval si Josef jednoduchý, zbožný život; divoké, rozpustilé hry spoludruhů protivily se mu z té duše; zračila se na něm už tehdy

vroucí zbožnost a ochota Bohu sloužiti, vlastnosti to, jež ho zdobily po celý život. Když byl jednou s rodiči na výročním trhu v sousední osadě, ztratil se jim; dlouho ho hledali, až ho dědeček našel v kostele, an se na stupních oltáře nábožně modlí. Velice rád naslouchal, když matka četla z veliké legendy o poustevnících a mučenicích. Chudým spolužákům udílel ze svého oběda. Jednou byl přejet, ale ochranou Boží většího úrazu uchován. Již tehdy umrtvoval tělo své, klada si do postele prkno a léhaje na něm.

Čím více věkem prospíval, tím více byl milován od svých spolužákův a druhů; byl velice důvtipný, podnikavý a obětavý. Vybyv si školu národní, poslán do města Braine-le-Conte do školy vyšší, obchodní; chtěl se stát obchodníkem. Roku 1858. konali v městě tom redemptoristé misie, jež se staly Josefovi přepamátnými. Veliké účastenství, ozdoba chrámu Páně, velebné zpěvy, bohonaděná slova kazatelů — to vše dojalo mocně srdce našeho studujícího. Sprízněný spolužák vypravuje: Josef přišel z misie všecek změněn, neulehl, ale bděl v noci a zbožně se modlil. Milost Boží dotkla se čistého srdce mládence, cítil, jak ho Bůh volá do stavu řeholního. Přemýšlel, kterak by nejlépe tohoto vnuknutí Božího uposlechl. Velice se mu zamlouval přísný řád trappistů, radil se však napřed svého staršího bratra Augusta Pamfila, jenž tehdy už studoval bohosloví v kongregaci misionářů nejsvětějších Srdci Ježíšova a Mariína. Kongregace ta byla roku 1817. od apoštolské Stolicе schválena; nazývají se též Picpus, podle prvního kláštera na Svato-Antonínském předměstí v Paříži. Rada Pamfilova byla, aby nechaje řádu trappistského vstoupil taktéž do kongregace „Picpus.“ Josef poslechl a prosil hned svých milých rodičů za svolení, píše jim takto:

Braine-le-Conte, 25. prosince 1858.

Nejdražší rodiče!

Neostýchám se psáti Vám na slavný hod Boží vánoční; neboť právě dnešního dne jsem se přesvědčil, že mě Bůh volá, abych svět opustil a do řádu vstoupil. Proto prosím Vás, milí rodičové, za svolení; bez něho nesmím se do řádu odvážiti. Boží přikázání rodičů poslouchati neplatí jenom v letech dětských.

Nemyslete, že jenom má vlastní vůle a náklonnost přiměla mě k tomu; ubezpečuji Vás, že mne vede vůle, prozřetelnost Boží. Zajisté mi svolení neodepřete; voláť mne Bůh, a hlasu tohoto musím poslechnouti. Kdybyste mně překáželi, svolali byste na sebe hněv Boží a mě byste uvrhli do neštěstí; minul bych se povolání, jež mi Bůh už za mlada ustanovil, a spásu svou vydal bych v nebezpečení. Víte, milí rodičové, že každý vole si svůj stav, má se úradku Božimu podrobiti, chce-li spasen býti. Proto Vás zapřisahám, abyste záměru Božího nerušili. August mi psal, že budu do kongregace jistě přijat, že abych kolem Nového roku s P. superiorem promluvil a brzy po té noviciát začal. Toužebně toho velikého štěstí čekáje, znamenám se

Váš věčný syn Josef.

List tento, napsaný po svatém přijímání, dojal rodiče velice; poznali z něho věru vůli Boží. Svolili. Na začátku roku 1859. šel Josef s otcem do Iovaně navštívit bratra Pamfila. Už se domů nevrátil. Byl přijat. Hned se všem zalíbil. Že však neuměl latinsky, neměl studovati bohosloví, nýbrž ustanoveno, že bude jenom bratrem laikem. Tím nebyla radost Josefova zkalena; jemuf běželo jen o spásu duše. Věrně plnil své povinnosti. Pamfil pozoroval dovednost a účelivost bratrovu; v prázdných chvílích učil ho začátkům latiny, a za šest měsíců prospěl Josef tak, že překládal dovedně celého Kornelia Nepota, latinského spisovatele,

jenž se čítá na gymnasiích. Zkoušen veřejně, pochválen a přijat mezi kandidáty kněžství. Oblečen v roucho řeholní a nazván Frater Damian. Osmnáct měsíců zůstal v Lovani; po té poslán do noviciátu do Issy u Paříže, kdež 8. října 1860 učinil slavné sliby jako člen kongregace nejsvětějších Srdcí Ježíšova a Mariína.

II. Život řeholní, odehod z otčiny, svěcení.

1859—1865.

Jak si náš mladý řeholník v noviciátu vedl, vysvitá z listu jeho bývalého učitele, napsaného bratru P. Pamfilovi:

•Přejete si, velebný Otče, abych se s Vámi sdělil o svých dojmech a vzpomínkách na F. Damiana, s nímž jsem rok žil v Paříži. Ač tomu už třicet let, tane mi jasně na mysli obraz jeho. Vidím ho před sebou, vidím silného muže širokých ramen, veliké hlavy, vysokého čela, plných tváří. Zejména dvě krásné vlastnosti zářily na mém příteli: láska ke studiu a zbožnost. Nestačí říci, že byl pilný, vytrvalý, činný, horlivý; on neuhasitelně prahнул, hořel po učení. Pokroky jeho byly skvělé; neboť vedle bystrého ducha a pravého soudu měl obrovskou sílu, a tak mohl dlouho do noci bdít a neuškodil si. Jak často jsem ho viděl, an vyšel z učebny s tváří uzardělou, všecek rozčilen, a hned zas chopil se pera a zaznamenával si nějakou důležitou myšlenku! Ač se tak rád a tolik knihami obíral, nebyl roztržit a podivínský, jak se lidem takovým mnohdy přihází. Nechávaje sebe namahavějšího studia, šel se pobavit anebo vroucně pomodlit. Ano, i nábožností se vyznamenával. V noci klaníval se nejsv. Svátosti oltární; představení mu to dovolili, že byl tak zdrav. Od druhé až do třetí hodiny noční klečival před svato-stánkem a mnohdy potom už ani nespál. Častý tento hovor mladého Damiana s Bohem ve velebné Svátosti zanícovał svatým žárem srdce budoucího misionáře. Jak často jsem byl dojat jeho pozorností a pobožností při modlitbě! Jako kdysi svatý poustevník Pavel vzdychával ob chvíli k Bohu, a vzdechy ty zanašely duši jeho výš a výše. Zkrátka: F. Damian byl povaha vznešená, výborný charakter, veselý, úslužný, podivuhodný v každé příčině.

Svědectví toto po 30 letech vydané potvrzeno listy F. Damianovými z té doby; slyšíme jeden.

V Paříži, 25. dubna 1861.

Nejdražší rodiče!

Jest mi velikou radostí, když Vám mohu psát. List můj bude sice krátký, ale jak pak bych mohl P. superiora nechat vydati se na cestu, aniž bych Vám po něm poslal několik rádecků, do nichž bych rád vepsal všecku svou lásku a dětinnou přítulnost, jež mé srdce naplňuje.

Milí rodičové, sami si lépe pomyslíte, než já mohu povědět, jakou bolest mně způsobila smrt mé babičky. Zvěděl jsem to na hod Boží velikonoční od novice, jenž si s P. Pamfilem dopisuje; řekl mi to, když jsme obědvali. Zbledl jsem a bylo mi všechny síly sebrati, abych byl mohl v refektáři zůstat. Ale na štěstí pominulo mé rozčilení, ba proměnilo se v radost, když jsem poněkud rozjímá slova: „Co Bůh činí, dobře činí.“ Když nám všem zemřít, za štěstí můžeme pokládati, že Bůh tuto milou, dobrou máti konečně zbavil dlouhého utrpení, aby jí dal zaslouženou odměnu za pracovitý, ctnostný život. Byla věru připravena vejíti do slávy věčné. I doufám proto, že nám i v nebi zůstane matersky nakloněna, jak nám přála zde na zemi. Bude nyní za nás u Boha orodovati, abychom s ní brzy byli spojeni na věky věkův.

Ó milení rodičové, jistá naděje, že nejenom babička a všechny přátely, kteří se už na věčnost odebrali, nýbrž i Vás a všecku naši rodinu, kterou jsem Bohu obětoval, jednou v nebi shledám — jistá tato naděje vzpružuje mysl mou ve chvílích sklíčenosti, pomáhá mi při práci, naplňuje mě touhou, kéž by i má duše sprostěna žaláře těla vznesla se ku přibýtkům blahoslavencův a s nimi i s Vámi zpěv nebeský bez přestání na věky zpívala! Aby se nám štěstí tohoto dostalo, připravujeme se už dnes k smrti dobré. Neztrácejmež ani okamžiku z malička času, ježž nám zde ještě stráviti; beřme se cestou svatosti a spravedlnosti, abychom i my jednou šťastně slyšeli slova: »Pojď, služebníku dobrý a věrný, že's byl nad málem věrný, nade mnohem ustanovím tebe; vejdi v radost Pána svého!«

Rádi byste bezpochyby slyšeli, jak jest v Paříži. Nevím, protože novin nečtu a jen zřídka do města se dostanu. Ve středu chodíváme do blízkého lesa na procházku; o tomto lese bych Vám ovšem mohl mnoho vypravovati; známť v něm všechny cesty a cestičky. S tisíc mužů pracuje stále o okrášení a zuslechtění lesa toho. — U nás vše dobře. Pracujeme jako včelky svorné a jednomyslné. Zavítal sem jeden z našich misionářských biskupův a sloužil na hod Boží velikonoční pontifikální mši svatou v naší kapli; viděl jsem ji tam poprvé. Místo dvou či tří kněží bylo jich dvacet, ba snad pětadvacet u oltáře. Večer po nespórah přišlo do kaple plno vojáků. Dobrý biskup je oslovil, dal jim požehnání a po té byla teprve slavná pobožnost. Vojáci zpívali, přihluhovali u oltáře, o vše pečovali a velice se z toho radovali. Jak se dovidám, brzy přý se tento horlivý misionář navrátí do Oceanie a několik z nás vezme přý s sebou. Zdaž bych se netěšil, kdybych byl jedním z nich? S Bohem, nejdražší rodiče, poručím se do Vaších modliteb. Pozdravuji celou přízeň. V nejsvětějších Srdcích Ježíšové a Mariině

Váš vděčný syn Damian.

Kýžená hodina odchodu do dalekého území misionářského F. Damianovi ještě nenadešla. Vybyv si svůj noviciát v říjnu 1861, poslán jest na studie filosofické a bohoslovné do Lovaně. Slyšme, co o něm z té doby napsal jeho bývalý novici mistr.

»Velectěný Otče! Přejete si, abych Vám oznámil, jaký soud jsem měl s F. Damianem, když meškal v Lovani. Mohl bych krátce odpovědět: Byl jsem s ním velice spokojen; avšak povím Vám to mistněji. Vite, že člověk vzdělávaje mladé řeholníky, všeličehos zkusí. Uloží-li se mnohému duševní nějaká nebo ruční práce, neví si rady, brzy tam, brzy onam zabočuje, otáčí se; není mu volno ve větší společnosti, nemohou vniknouti do jejího ducha. Tak tomu však nebylo u bratra Damiana de Veustera. Hned první den vedl si v domě, jakoby tam byl od jakživa býval; ze všeho chování jeho zračil se vnitřný klid duše, byla zřejma spokojenost; připomínal mi sv. Aloisia, jenž vstupiv do své cely, zvolal: »Zde jest místo mého odpočinutí, zde zůstanu; zvolit jsem si je!« Hned na začátku svého řeholního života byl nad míru pořádku milovný; sebe bedlivější pozorovatel nebyl by na něm spatřil nějaké nezřízenosti. Bůh zmocnil se této duše způsobem zvláštním a uváděl ji laskavě do hlubin života mnišského. Představení milovali bratra Damiana, že byl tak pokorný a něžně přítulný, a spoludruhové ho milovali, že se k nim choval jako bratr. Studium bylo jeho hlavním zaměstnáním, nikdy nebyl unaven, vždycky při zkouškách vyznamenán. Byl velice skromný; říkával: »Když dlím na universitě mezi svými dovednými spolužáky, bývám jimi zahanben.« Představení soudili ovšem jinak; vědouce, jak snadno F. Damian chápe, jak odpovědi jeho od professorů chváleny, právem čekali, že bude jednou výborným učitelem a vychovatelem mládeže. Ale prozřetelnost Boží jinak usoudila a uložila mu působnost, která velikému srdci jeho více slušela. Měli jsme doma v kapli

obraz sv. Františka Xaverského, apoštola Indie; světec byl vyobrazen jako misionář s křížem v ruce. F. Damian přicházel den ze dne v jistou hodinu k obrazu tomuto, klekával tam a vzýval vroucně velikého apoštola. Vyznal mi, že prosil za milost, aby i on jednou misionářem se stal. Život jeho dokazuje, že byl vyslyšen.

Z dosavadního života F. Damianova krásně věru už září moudrost Boží, kteráž kroky jeho spravovala; září však ještě více z událostí, jež se nyní sběhly, a jež bohonadšeného mladíka do misie na ostrovech Sandwichových zavedly.

Množství ostrovů Tichého oceánu — mezi Asií a Amerikou — z nichž největší skupina sluje ostrovy Sandwichovými, světeno roku 1825. od papeže Lva XII. kongregací »Picpus« (nejsvětějších Srdcí Ježíše a Marie), aby tam hlavní účel svého řádu provozovali, aby pohanům evangelium kázali. Roku 1863. žádal Msgr. Maigret, apoštolský vikář ostrovů Sandwichových, nových misionářův, a představenstvo řádu určilo již, kolik kněží, bratří laikův a sester vypraví se do Honolulu; byl mezi nimi i P. Pamfil a velice se z toho radoval. Ale člověk malý a Pán Bůh mění. Řádila tenkrát v Lovani hlavníčka; zachvácen jí též P. Pamfil. F. Damian navštěvoval velmi často nemocného bratra; jednou — z vnuknutí zajisté Božího — ptal se ho, zdaž by byl potěšen ve svém zármutku, kdyby on — Damian — místo něho do Oceanie se vypravil. Z té duše byl P. Pamfil rád. Damian boje se, že by mu domácí představení nedovolili, prosil pokorným listem za dovolení samého generála v Paříži. Podivili se v Lovani, když došel rozkaz z Paříže, že F. Damian, který byl přijal teprve nižší svěcení, odebere se do Oceanie.

F. Damian zářil radostí. Oznámiv nemocnému bratru radostnou tu zvěst, pospíšil do své otčiny, aby se rozloučil; mělť loď s misionáři už brzy z Brem vyplouti. Matka a švaková doprovodili ho druhého dne k Panně Marii v Montaigu. Před obrazem Matky nebeské loučil se se svou matkou pozemskou. Když se vraceli do Tremeloo, šel dlouho sám a sám. Když došel svých milých a ptaly se ho, proč byl tak zamyšlen, pravil: Byl jsem zarmoucen, že už asi Panny Marie Montaiguské nikdy nespátím. Vzýval jsem ji, aby mně na Pánu Bohu vyprosila milosti, bych alespoň dvanácte let mohl pracovati na vinici Páně. Panna Maria ho vyslyšela, ba dvojnásobně vyslyšela; působitě na ostrovech Sandwichových 24 let.

Téhož dne vrátil se do Lovaně a odcestoval ještě do Paříže, aby tam vykonal duchovní cvičení (exercicie) a i s mateřincem se rozloučil. Dne 30. října 1863 psal rodičům už z přístavu bremského.

Moji velemilní rodičové!

Pobytí tři dni v zátíši v mateřinci, opustil jsem Paříž proniknut duchem apoštolským. Ve čtvrtek dopoledne o deváté hodině jsme vyjeli a jeli jsme až do poledne v pátek téměř bez přestávky. Loď, na níž se máme plavit, byla už přichystána. Vstoupili jsme na ni. O dvou hodinách přinesena naše zavazadla. Jedli jsme poprvé s kapitánem, jenž nás velmi laskavě přijal. Žijeme tu jako velicí páni, máme všeho dosti. Pět otců našich z Paříže postaralo se o nás velmi dobře; myslím, že máme šatstva na tři léta.

Deset sester poplaví se s námi; jsou velice statečné a odhodlané. Jejich komůrka jest vedle naší, nemluvíme však s nimi, leč prostřednictvím našeho superiora P. Christiana. Komůrky naše jsou velmi těsné a postel v nich nad postelí. Budeme žiti na lodi jako v klášteře a zachovávatí týž řád jako v Lovani; budeme mít jistou dobu k modlitbě, ke studiu a ku zotavení, a to v saloně, jenž jest zároveň jídelnou; tam jsme také dnes obcovali dvěma mšem svatým, při nichž

všichni bratři a sestry přijali Tělo Páně. V sobotu v poledne vyplujeme z přístavu, odevzdáme se prozřetelnosti Boží a péči zkušeného kapitána, jenž za posledních sedm či osm let každý rok jednou tuto dalekou cestu koná; jmenuje se Geerken; ač protestant, jest k nám velice laskav a jídá s námi. Mimo nás plaví se ještě jeden cestující.

Nejdražší rodičové, máme tedy opustiti nejen otce, matku, bratry, sestry, nejen naši druhou domovinu, naše bratry v Paříži a Lovani, nýbrž i milou, starou Evropu a plaviti se širým mořem, jehož divé vlny hrozí nás pohltni. Přistě bude nám žiti mezi lidem nevzdělaným, jenž se více nerozumné tváří než nám podobá. Obět to věru veliká každému, jenž své rodiče, příbuzné, řeholní spolubratry a rodnou zemi velice miluje.

Avšak hlas, jenž nás zval, abychom tuto velikou obět přinesli, byl hlas Boží. Náš Spasitel nám pravi jako kdysi svým prvním apoštolům: „Jděte do veškerého světa, učte všechny národy, učte je zachovávatí všechno, cokoli jsem přikázal vám; a aj, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“

Toto poslední slovo božského Spasitele jest nám velikou útěchou. Ježíš Kristus slubuje zvláště misionářům, že bude s nimi. Onť řídí kroky naše, on nás chrání všeho zlého, on poroučí větru, aby utichl, moti, aby oněmělo, on zahání od nás divou zvěr, on přemáhá i daleko horší nepřátely duší našich. Ježíš Kristus dopřeje nám štěstí v námáhách, protivenstvích, utrpeních, štěstí, o němž, kdo ho nezkusil, ani potuchy nemá. Milosti stavu našeho jsou tak hojny, tak mocny, že nás ani sebe větší nesnáze nezaleknou. Cítíme to už nyní; ač se vydáváme na bouřný oceán, nejen že se nebojíme — nebojít se ani lodníci — ale jsme veselí, smějeme se, bavíme se.

Proto, nejdražší rodičové, nebojte se o nás; jsme v ruce Boha všemohoucího, jenž nás pojál do své ochrany. Jen za to Vás prosím, abyste se za nás modlili, bychom šťastně putovali a vůli Boží vždy, všude, po všechny časy věrně plnili. Toť jediná úloha života našeho. Přijměte i Vy pravidlem svého života, svých slov, svých skutků tuto svatou vůli Páně, jak se Vám oznamuje v přikázáních Božích a církevních a v napomenutích, jež vycházejí z úst kněží Vám od Boha darovaných. Tato vůle Boží označena v evangeliu úzkou sice, ale jistou cestou do království nebeského.

Nuže, žijte blaze, nejdražší rodičové; už se na zemi neshledáme, avšak ustavičně budeme spojeni něžnou láskou, kteráž srdce naše navzájem naplňuje, zejména v modlitbách budeme na sebe pamatovati a v nejsvětějších Srdcích Ježíšově a Mariině často se scházeti, v srdcích, v nichž zůstáváme

Váš vděčný syn Damian.

P. S. Důkazem vděčnosti odkazuji Vám svou velikou podobiznu v rámci; zajděte si pro ni do našeho domu v Lovani. Pošle Vám též fotograf z Paříže dvacet menších podobizen. Pavlině budu brzy psáti. Prosim, modlete se každý večer růženec za misionáře.

S Bohem, nejdražší rodičové, s Bohem. Vynasnažte se žiti život křesťanský; ani jedinký svévolný všední hřích neposkvrníž duše Vaší. Pokračujte ustavičně na pravé cestě. Za to Vás naposled prosím, slibte mi to, a nebudu se o Vás báti, nýbrž s důvěrou budu patřiti k nebeské otčině, kde se jednou shledáme.

Ještě jednou s Bohem, požehnání nebeské sestoupíž na Vaše stáří. Panna Maria vyprosíž Vám šťastné hodinky smrti, po níž by blažená věčnost následovala. Žijte blaze, žijte blaze! Ve vroucí lásce zůstávám

Váš vděčný syn Damian.

Po cestě vyznamenával se F. Damian poslušností, horlivostí, nábožností a zejména podivuhodnou milovností pořádku. Byl sakristanem, řekli bychom kostelníkem; denně bylo mu oltář ke mši svaté upravovati; také pekli několikrát hostie, kteráž práce byla velmi těžká, ježto se nedostávalo potřebného náčiní. Když přísluhoval

při mši svaté, byla vzácná podívaná na jeho pokoru a něžnou zbožnost. Ač nemusil, modlil se denně celé officium z breviáře, všechny hodinky kněžské.

Ve chvílích rekreace, zotavení, býval F. Damian nejveselejším společníkem. Když mohl, pomáhal lodníkům; všichni ho milovali. (Příště dále.)

Zatracení.

Táhnou mračna, táhnou, těžké, černé chmůry
po úlevě práhnou, jho chtějí strásti shůry.
Táhnou od východu, odkud slunce vatává,
kolem nich roj blesků sobě popohrává;
letí ku západu, kde tma věčná zeje —
každý blesk svým světlem hrůzu v mraky leje.

Bouře, hrozná bouře nad námi se žene!
Upokoj, ó Pane! nebe rozezlené!

Ha, to nejsou mraky, černé, těžké chmůry —
to jsou příšer pluky, zatracených stvůry!
Ha, to nejsou blesky, jež se svíjí v křeči —
to jsou archandělé s ohnivými meči!
Ha, to není rachot, bouřné hřmění — není —
to je zatracencův ječení a klení!

K. E. Vojtě.

Blahověst.

Vane vonný, vane zefír jemný, hravý,
to jsou archandělů křidel zlatých mavy.
Vracej se zpátky ti aluhové Páně —
zahnali již ďasy ku pekelné bráně.
Cítím křidel mavy, vidím krásné rjevy
archandělů svatých, slyším jejich zpěvy.

Pějí všehomírem převelebné žalmy,
místo mečů žhavých v rukou mají palmy —

rozhazují listky s milou blahověstí,
a kam listky padnou, tryská blaho, štěstí!
Na každém z těch listků napsána jsou slova:
„Doufej, duše, doufej dnes a zítra znova,
miluj Hospodina, onť miluje tebe —
odměnou ti za to dostane se nebe!“

K. E. Vojtě.

Péče vídeňské Jednoty sv. Methoděje

o církevní potřeby vídeňských česko-slovanských katolíků.

(Podáno vysoké sněmovně panské.)

Vysoká Sněmovno Panská!

Jest okolnost vůbec známa, že město Vídeň chová v sobě přecetné a stále obyvatelstvo českoslovanské. Tito Čechoslované náležejí nejvíce ke třídám pracovním; avšak jest mezi nimi i značný počet osob, které svou inteligenci a majetkem zaujímají postavení vynikající. Tento přírůstek z Čech, z Moravy a ze Slezska trvá stále již od staletí, poněvadž Vídeň jest sídelním městem a spolu střediskem velké mocné říše, kde všechny národnosti této říše nalézají by měly svůj krb se stejnými právy a povinnostmi jako obyvatelé domácí, aby takto hlavní město Rakouska podávalo obraz celé říše Habsburské.

Při sčítání lidu, dne 31. prosince 1890 vykonaném, z veškerého obyvatelstva vídeňského celkem 1,355.255 duší při-

znalo se 63.834 osob k české (česko-slovanské) řeči obcovací.

Že však tento výsledek nesrovnává se nijak se skutečností, sezná ihned každý nepředpojatý znalec vídeňských poměrů. Víť každý, jak sčítání lidu se provádí. Četní Čechoslované, v služebním nebo námezdném poměru jsoucí, byli bez okolků svými zaměstnateli k německé obcovací řeči připočtení, z toho důvodu, že ve Vídni německy se mluví.

Těž náhledy o úředním pojmu řeči obcovací jsou velmi různé. Někteří míní, že jde toliko o to, kterou řečí v tom neb onom místě se mluví, kdežto jiní pokládají, že tím označena býti má ona řeč, která ve vlastním kruhu rodinném svou význačnou platnost má jako řeč mateřská.

Avšak výsledku zcela jiného a mnohem přesnějšího názoru o skutečných poměrech nabudeme oněmi daty, která

sčítáním lidu ze dne 31. prosince 1890 byla stanovena a týkají se rodiště a domovské příslušnosti obyvatelstva vídeňského.

Podle tohoto úředně vyhlášeného sčítacího výsledku bylo koncem r. 1890. v nynějších XIX. okresích vídeňských osob narozených

v Čechách	214.794
v Moravě a Slezsku	163.280

úhrnem . 378.074

osob příslušných

do Čech	285.572
do Moravy a Slezska	196.846

úhrnem . 482.418

Abys se vyšetřilo, kolik osob z toho připadá na Němce a kolik na Slovany z těchto řečených tří zemí, jest neklamným vodítkem poměr, ve kterém tyto dvě národnosti v těchto zemích jsou zastoupeny.

Předpokládáme, jak se to všeobecně děje, že v Čechách $\frac{2}{3}$, na Moravě $\frac{1}{3}$, a ve Slezsku $\frac{1}{3}$ veškerého obyvatelstva patří k Čechoslovánům, a že obyvatelé těchto zemí v téměř poměru do Vídně přicházejí, by zde své živobytí vyhledávali.

Poněvadž v úředních výkazech při rodisti a příslušnosti Morava a Slezsko jsou v jedno pojaty, rozdělíme ty které summy tím způsobem, že na Moravu připadnou $\frac{2}{3}$ a na Slezsko $\frac{1}{3}$ z nich.

Podle úředních statistických dat a dle svrchu uvedeného měřítka obdržíme následující číslce: Mezi 1,364.548 obyvateli jest 378.074 narozených v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Z těchto jest Čechoslovánů z

Čech	126.874
Moravy	81.642
Slezska	18.140

úhrnem . 226.656

Dále jest z veškerého obyvatelstva vídeňského osob příslušných domovem do Čech, do Moravy a do Slezska 482.418.

Z těch je do

Čech	171.352
Moravy	84.921
Slezska	18.871

úhrnem . 275.144

příslušných Čechoslovánů.

V těchto skupinách nejsou počítáni Čechoslováné ve Vídni zrození a sem příslušní a též ne Slováci; a proto nijak nepřeháníme, když pokládáme, že ve Vídni žije 300.000 Čechoslovánů. Z těchto jest největší část katolíků.

Bezpečným důkazem toho, co tuto bylo řečeno, jest X. okres, Favority, jenž roku 1890. měl 84.813 obyvatelů, v kterémžto úhrnném počtu jest více nežli 30.000 osob z Čech, Moravy a ze Slezska rozených a okrouhle 45.000 příslušníků těchto zemí, tak že polovice obyvatelstva ve Favoritech jest českoslovanského jazyka, jež až na malý zlomek k církvi katolické patří.

A tak jest to také v II. okresu (Leopoldově s Brigittenau), v III. (Landstrasse s Erdbergem), v XVI. (Ottakringu) atd. — Otažme se, jak postaráno jest o církevní a duchovní potřeby tohoto tak značného počtu vídeňského obyvatelstva, které německy vůbec nerozumí nebo jen přeskovnou měrou rozumí, ale nikdy potud, aby církevních úkonů pro německé obyvatelstvo určených třeba jen měrou nejmenší mohlo býti účastno?

Odpověď k této otázce dopadne velice záporně a smutně.

K divochům a polodivochům do všech končin světa vysílají se věrozvěsti, aby jim zvěštovali nauku spásy; pro Čechoslovany žijící ve Vídni, tedy v říšském, hlavním a sídelním městě naší říše, nečiní se skoro ničeho.

Duchovní správa ve všech farách vídeňských jest výhradně německá; toliko v X. okresu působí nyní farář — velkých stařec — jenž českého jazyka jest mocen. Všichni jeho pomocní kněží, kromě jediného, který jazykem českým trochu promlouvá, jsou jazyka českého neznalí a proto neschopní zpodobit Čechoslovánů slyšeti a poučeni, napomenuti a slova útěchy při jednotlivých úkonech (oddávkách, křtech, při zaopatřování) v řeči svých osadníků prosloviti.

Že by ve farských kostelích slovo Boží hlásalo se v řeči českoslovanským osadníkům srozumitelně, po tom nikde není ani stopy, a skutečně také českoslovanská kazání ve farském kostele X. okresu nebyla povolena.

Vídeňské českoslovanské katolické dítky školní jsou nuceny navštěvovati

zdejší obecné školy a účastníci se německého vyučování náboženského, kterému buď docela nebo toliko malou měrou rozumějí a které proto jim k srdci nejde a v duši jejich tak hluboko kořenů zapustiti nemůže, jak by tomu bylo, kdyby vyučování toto v jich mateřském jazyce se dalo.

Tato nepřistojnost má pro blaho takovýchto dítek po celý jejich život následků dalekosáhlých!

Chtějí-li českoslovanskí katolíci viděnské slovo Boží slyšeti v jazyku svém, jsou nutkáni vyhledávati nefarských a pro mnohé z nich příliš vzdálených kostelů, kterých jest praskrovný počet a které mimo to malý prostor mají. kde kázání v řeči jejich konají se, jako se to děje v nefarském kostele »Panny Marie na nábreží« a u Redemptoristek na Rennwegu.

V kostele »Panny Marie na nábreží« blahovolnou panovnickou péči císaře Františka I. roku 1820. zavedeny byly katolické služby Boží »pro Slovany«, kteréžto služby Boží obdržely r. 1852. výlučný účel »pro české Slovany« ve Vidni bydlící. Toto stalo se tenkrát pro Viděň, jejíž hranice byly městské hrady a v níž za oné doby nižší vrstvy lidu a v těchto pak katolíci Čechoslované poměrně méně četně byli zastoupeni. Náklady tohoto opatření hradí se z dolnorakouského náboženského fondu a náklady tyto jsou obsaženy v ročním »příspěvku« o 1837 zl. kongregaci Redemptoristů ve Vidni dávaném (rozpočet na r. 1893., výdaje na věci duchovní v Dolních Rakousích, pol. 96.).

Zda částky 200 zl. a 250 zl., které týž fond kongregaci Redemptoristek na Rennwegu platí (pol. 112. a 113.), jsou odměnou za kázání a za zpovídání v jazyce českoslovanském, není veřejně známo.

Avšak i těchto opatření viděnských katolíci Čechoslované nepožívají měrou úplnou. OO. Redemptoristé u »Panny Marie na nábreží« naproti svému původnímu určení slouží toliko mimochodně církevním potřebám Čechů, obmezujíce se toliko na to, konati v neděli a ve svátek ráno o 7. hodině mši svatou a kázání a odpoledne požehnáni a křesťanské cvičení. Ostatní všechny jejich církevní funkce slouží Němcům, pro něž přece

dostatečně postaráno jest v jejich vlastních farských kostelích.

Jinak pak v celé rozšířené Vidni není úředně nijak postaráno ve směru řečeném.

Avšak z opatření roku 1852. pro kostel »Panny Marie na nábreží« učiněného, seznati jest, že péče o duševní a církevní potřeby katolických Čechoslovánů viděnských jest zásadně církevními i státními úřady uznána za povinnost církve a že z náboženského fondu dávají se bez odporu příspěvky k obstarávání služeb Božích pro Čechoslovany.

Obdobou k tomu jest opatření učiněné pro církevní potřeby polských obyvatelů viděnských, dle něhož od roku 1841. v nefarském kostele sv. Ruprechta, který jest filiálkou kostela sv. Štěpána, bez újmy německých služeb Božích zařizeny jsou také pravidelné polské služby Boží a náklady na vydržování duchovního, záležející v ročním služném 630 zl. r. č. a příbytečném 210 zl. hradí se rovněž z dolnorakouského fondu náboženského (položka 26. a 31. výdajů náboženského fondu pro Dolní Rakousy r. 1893.).

Aby nejnaléhavějším potřebám církevních a duchovních ústavů pro katolické Čechoslovany viděnské aspoň poněkud bylo pomoheno, ustavila se před několika lety »Jednota sv. Metoděje ve Vidni.« Účelem tohoto spolku jest dle přiložených stanov rozšiřovati náboženské smýšlení a duchovní i mravní vzdělání mezi katolickými Čechoslovany ve Vidni a v blízkém okolí viděnském.

Tohoto účelu řečená Jednota snaží se dosáhnouti českými službami Božími a křesťanským cvičením v mateřském jazyce Čechoslovánův, a nyní dosáhla toho, že konají se v neděli slavné služby Boží v nefarském kostele u svatě Anny ve vnitřním městě (kázání a mše svatá) a rovněž i v klášterském kostele OO. Lazaristův u Mariahilfské linie a ob čas nějaká pobožnost v menších nefarských kostelích.

Z velmi skrovných prostředků, jež Jednota po ruce má, poskytuje se též příspěvek k vydržování katechetů při české soukromé obecné škole v X. okresu (ve Favoritech).

Více Jednota, poukázána jsouc na příspěvky členův a na milodary, nemůže

konati, a i to, co koná, není na vše časy zabezpečeno, kdežto potřeba přiměřených ústavů zjevna jest přetčetnou návštěvou kostelů. Všechny pokusy, které Jednota sv. Methoděje až dosud opětne v nejdůstojnějšího vídeňského knížecího arcibiskupského ordinariatu, u vysokého c. k. ministeria věci duchovních a vyučování, po dvakrátě pak u vysoké papežské nunciatury i u nejdůstojnějších ordinariátů zemi Čechoslovany obývaných učinila, by těmto naléhavým potřebám katolických Čechoslovanů vídeňských bylo odpomozeno, nevedly k cíli, ač správnost toho, co zde uvedeno, se uznává.

Zatím lhostejnost naproti náboženství, ano i ateismu a zdivočení mravů činí stále větší pokroky mezi tímto obyvatelstvem všeho církevního poučení strádajícím. Obyvatelé tito neslyší kázání jim srozumitelného, nenaleznou nižádného nebo naleznou jen náhodou někdy zpovědníka, při udílení svátostí užívá se řeči jim nesrozumitelné, takže slov církevní útěchy, kdežto církev přece založena byla svým božským úkolem pro všechny národy a řeči, musí prostrádati i v okamžiku, kdy s tímto světem se loučí.

Tu mnohý z českoslovanských katolíků, jehož náboženské smýšlení nespočívá na skálopevném základě, odvrátí se od své víry, když pro ni nenalezá duševní potravu a když vidí, že četné snažné prosby dosavadních jeho spoluvěrců, by zřetel vzat byl k jejich církevním potřebám, příkře, ano i s posměchem se zamítají.

Pozbude-li obyvatelstvo jedenkrátě bezpečné opory, kterou mu náboženství poskytuje, pak jest vydáno všem pokusem, kterými velké město oplývá, a pak jsou u něho otevřeny brány pro socialistická poblouzení, pro anarchismus, pro nihilismus atd.

Proto jest naléhavou, ano nezbytnou potřebou, aby zde pomozeno bylo!

Čechoslované ve Vídni žijící mají též nárok, aby byl zřetel brán k jejich duševním potřebám, jako Němci v říšském hlavním městě žijící. Jsouť dětmi téhož nebeského Otce a Spasitel světa vyslal apoštoly ke všem národům. Platí své dávky a daně ve farnostech právě tak jako Němci a potřebují a žádají sobě spasitelného vlivu své církve, jako všichni ostatní věřící.

Českým evangelickým věřícím ve Vídni zařízeny byly jejich církevní správy pravidelné české služby Boží, ano i Turkům, kteří z Bosny a Hercegoviny zde dočasně posádkou jsou, byla dána příležitost, aby dosti činili svým potřebám náboženským.

Proč tedy toliko statisíce katolických Čechů ve Vídni žijících ve svých nej-světějších, protože náboženských potřebách má býti zanedbáno?

Ve vyřízení naší žádosti, aby ve zdejších farách přihlédáno bylo přiměřeně k vídeňským katolickým Čechoslovanům, bylo nám s vysokého místa sděleno, že není nižádné potřeby pro nějaké opatření i aby vídeňští Čechové, žádají-li více, toho ze svých peněz opatřili.

Avšak stanovisko toto jest zcela nesprávné. Mají-li snad zřizeny býti nesporně české fary pro vídeňské českoslovanské katolíky? Věc tato jest nemožnou dle § 35 zákona ze dne 7. května 1874, dle něhož veskeri v jednom farském okrese bydlící katolíci téhož obřadu čini jednu farskou obec. Co v takovémto případě státi se má, jest církevními zákony kanonickými dávno jasně a nade vši pochybnost nařizeno.

Čtvrtý koncil Lateranský v IX. De diversis ritibus in eadem fide, vydal následující nařízení, kteréžto do Corpus juris canonici jakožto zákon všeobecný přijato bylo (c. 14. X. de off. iud. ord. I. 31.): „Quoniam in plerisque partibus intra eandem civitatem atque dioecesim permixti sunt populi diversarum linguarum, habentes sub una fide varios ritus et mores: districte praecipimus, ut pontifices hujusmodi civitatum sive dioecesum provideant viros idoneos, qui secundum diversitates rituum et linguarum, divina illis officia celebrent et ecclesiastica sacramenta ministrent, instruendo eos verbo pariter et exemplo.“

To jest: „Poněvadž v přemnohých krajinách v téže obci a diecési smíseni jsou národové různých jazyků, majice při též víře rozličné obřady a mravy: nařizujeme přísně, aby vrchní pastýřové takovýchto obcí nebo diecézí ustanovili muže spůsobilé, kteří by podle různosti obřadů a jazyků služby Boží pro ně konali a církevními svátostmi

jim přisluhovali, poučující je jak slovem tak i příkladem.

Zda tu třeba odpomoci, jde jasné na jevo z toho, uváží-li se, že pro československé obyvatelstvo více nežli čtvrt milionu čítající při vídeňských farách zřídka kdy nalezne se kněz, který by českého jazyka slovem i pérem byl mocen.

Požadavek, abychom svými penězi odpomohli této nutné potřebě, není dle našeho mínění ničím odůvodněn.

Jestliže ve Vídni různé společnosti náboženské, na př. Židé, Řekové atd. mají své vlastní modlitebny a chrámy se svými kněžími, tedy jest tomu tak proto, poněvadž ve svých duševních potřebách nemohou obracet se ku katolickým farským úřadům a poněvadž i z velké části nejsou rakouskými státními příslušníky.

Těž poměr katolických Francouzů ve Vídni žijících, kteří ze svých peněz vydrží sobě kněze jazyka francouzského znalé a v kaplich účastní se služeb Božích ve své mateřštině konaných, jest patrně jiným nežli poměr náš.

O nečetné, ve Vídni žijící Poláky, jak bylo dotčeno, postaráno jest tím, že placen jest polský kněz z náboženského fondu. S jiné strany bylo nám praveno, aby Čechové, chtějí-li ve Vídni účastniti se katolických služeb Božích, naučili se německy. To vskutku také činí, pokud jim toho prázdna chvíle a nadání dopouštějí, poněvadž toho při svém styku potřebují. Avšak přes tuto snahu málo kdo nabude takové znalosti německého jazyka, by rozuměl uměle upravenému kazání, citáty ze sv. Pisma vyzdobenému. Pamatujeme se dobře, že božský náš Spasitel neuložil národům, aby učili se řeči apoštolů, nýbrž ze svým apoštolům nařídil, aby hlásali evangelium všem národům, rozumí se, že v jazyce těch kterých národů.

Nezřídka opakuje se také poznámka, že ochrana německého rázu města Vídne nepřipouští toho, by zřetel byl vzat ku potřebám vídeňských Čechů.

Při tom přehlédá se, že Vídeň, jsouc říšským hlavním a sídelním městem Rakouska, jest povolána, by synům všech národností této říše byla krbem rodinným. Ostatně, uváží-li se věc správně, ochrana německého rázu nemůže záležeti

v tom, aby Čechům, zde v tak velkém počtu žijícím, odepřena byla všeliká pomoc v jejich kulturních zájmech.

V Praze, která čítá 183.000 obyvatelů, mezi nimiž 36.000 Němců, mohlo by se také mluvit o zachování českého rázu města. Avšak tam, jak jest po právu a slušno, přihlédá se ke kulturním zájmům Němců v kostele i ve škole, a úřadové bdí nad tím, aby Němci tam zkracováni nebyli. Proč by se tak nemělo také ve Vídni státi?

Jestliže někteří němečtí fanatikové protivi se těmto zde vylíčeným snahám vídeňských katolických Čechoslovanů, tedy stát i církev mají moc i povinnost, takovéto nekřesťanské jednání odmítnouti.

Opirajíc se o důvody tuto uvedené, Jednota sv. Metoděje odvažuje se uctivé žádati:

Vysoká Sněmovna Panská Říšské Rady račiž blahosklonně k tomu působiti, aby nejdůstojnější vídeňský knížecci arcibiskupský ordinariát vyhověl duchovním a církevním potřebám československých katolických osadníků far vídeňských, zejména:

a) aby při každé vídeňské fari ustanoven byl nejméně jeden kněz, který by českého jazyka slovem i pérem úplně byl mocen.

Ustanovení nejméně jednoho kněze českého jazyka úplně mocného při vídeňských farch nevyžaduje ani, aby počet kněží při nich byl rozmnožen, ani většího obložení fondu, z něhož vídeňské fary se vydrží. Treba jest toliko ze systemisovaných již míst jedno nebo dvě místa propůjčovati kněžím český mluvícím. Na takováto místa nalezlo by se dozajista dosti kandidátů.

b) Slavná Sněmovna Panská račiž k tomu působiti, aby podle náboženských potřeb českých katolíků ve vídeňských farních kostelích služby Boží, zejména v neděli a ve svátek, v jich mateřské řeči byly konány a by jim dovoleno bylo, při tom své přemilé církevní písně zpívati.

c) Pro náboženské potřeby vídeňských Čechoslovanů jest věcí velmi důležitou, aby jejich dívky, obecnou školu navštěvující, vyučovány byly svatému náboženství řečí mateřskou, které nejlépe rozumějí a která nejvíce k srdci proniká.

Pro vyučování židovských dětí v náboženství učiněno jest opatření, že se učí svými náboženskými učiteli v hodinách krajních a že podle okolností pro toto vyučování dvě nebo tři školy dohromady se shrnou.

Tak by se mohlo státi také u českých katolických dětí. Jestliže dle nejuctivější prosby ad a) uvedené ustanovení budou při vídeňských farách kněží také českého

jazyka mocní, nepotká se opatření toto se žádnými zvláštními překážkami.

Viedeňská Jednota sv. Metoděje hledí k Vysoké Sněmovně Panské s pevnou důvěrou, že ve své moudrosti a spravedlnosti na prospěch náboženství a vzdělání statisíců Čechoslovanů vydání podporovati bude nejuctivější prosby pod lit. a), b) a c) přednesené.

Ve Vídni, v měsíci květnu 1894.

Různé zprávy a drobnosti.

Z Dl. Brtnice. (Zřízení bratrstva.) Před mnoha léty byl zaveden u mnohých zbožných osob krásný obyčej, že uctívaly božské Srdce Páně a s velkou horlivostí a láskou k němu lnuły. Ale toto bratrstvo nebylo zavedeno tak, jak by právě býti mělo. Této krásné pobožnosti se ujal r. 1887. důstojný a horlivý pan farář F. Hotový spolu se svými farníky, kteří obětavostí svou mnoho přispívali. Ještě dilo nebylo ukončeno a již nastala doba rozloučení se s naším vřele milovaným pastýřem. Na bratrstvo však nezapomněl, nýbrž doporučil je svému veveclečenému nástupci P. H. Černému, který tou měrou horlivosti a lásky o to pečoval, aby za jeho působení víc a více toto bratrstvo se rozšiřovalo. Za tři roky jeho pobytu zřídil se nový oltář ke cti a chvále Panny Marie a jejímu čistému Srdci. Ještě ne-

bylo ukončeno započaté dílo a opět nastala doba loučení se s důstojným panem H. Černým. Také on pamatoval na bratrstvo, založené ke cti a slávě Boží, a doporučil je svému nynějšímu nástupci, důst. panu P. Norbertu Drápalíkovi, aby i on se staral o bratry a sestry v Kristu spojené. Díky Bohu a nynějšímu důst. p. faráři, že se s takovou upřímnou láskou ujal věci a pracoval pilně s obětavostí, až toto dílo druhým novým oltářem ukončeno bylo. Tyto dva nové oltáře jsou velmi krásně provedené. Na jednom se nachází krásná socha Srdce Pána Ježíše a na druhém socha Srdce Panny Marie. Krásné tyto sochy byly 6. června 1894 nejd. p. opatem s třemi důstojnými pány z Nové Říše slavně posvěceny. Budiž vele-důstojnému duchovenstvu všecka čest a chvála, a všem dobrodincům vřelě díky!

V. D.

Zprávy z misí katolických.

Podává Al. Kotyza.

Kongo. (Náboženské názory kongských černochů.) »My misio-náři,« píše dp. de Wilde, z Scheutwelder-ského товаришства, ze stanice Nových Antwerp, svému příteli, »ptišli jsme na Kongo černochy vyučovat, ale pochytime při tom množství věci, o nichž jsme neměli dříve ani potuchy. Proto dovolte, abych se u vaší přítomnosti chovanců naší koloniální školy, v níž jest většina kmene kongského zastoupena, na různé věci vyptával.

»Pozor, děti! Když člověk umře, umře na něm všechno?« — »V našich osadách,« odpovídá jeden hošík, »se nikdo

o to nestará.« — »U nás,« odpovídá druhý, »zabíjejí při smrti pohlavára několik otrokův, aby jeho duch nebyl sám.« — »A kam se duch pohlavára poděje?« — »Do lesů. Tam slyší ho lidé večer hu-hu volati a kolemjdoucí slychávají jej docela, an je jmenuje jich jménem. Tito mají pak hrozný strach a utíkají.«

»Ale vy přece víte, že jsou ještě jiní duchové kromě duchů zemřelých. Nejvyšší a nejdokonalejší duch jest Bůh. Vědí u vás doma, že jest Bůh?« — »Ano, a nazývají jej Nzami, Nzaromba, Fidie nebo také Hanza; má také ještě mnoho jiných jmen.« — »A kde bydlí dle víry

vašich rodičů tento ‚Bůh‘? — ‚Nad námi, velmi, velmi daleko. — ‚Bojí se ho a říkají, že je zlý? — ‚Ne; neříkají nic. — ‚Zná váš lid také ďáblý? — ‚Ano, a také kouzelníci mají též jméno. — ‚Jak zní to jméno? — ‚Molochi, Ndoki a ještě jinak. — ‚A když někoho nazývají ďablem nebo čarodějem, slyší to rád? — ‚Naopak; zlobí se. — ‚Tedy nemilují ani ďáblův, ani čarodějů. — ‚Ne, jsou zlí. — ‚Co činí zlého? — ‚Usmrcují mnoho lidí a škodí mnoho. — ‚Jak na příklad? — ‚Provozují čarodějské umění, jež člověka činí na př. hluchým tak dlouho, jak dlouho chtějí. —

‚Ještě něco, milé děti! Dříve než jste sem přišli, nevěděly jste, že jest Bůh dobrý, ani jste neznaly jeho příkazů. Když jste však doma něco zlého učinily, nebyly jste pak od svých rodičů pokárány? — ‚Obyčejně ano; pak řekl můj otec: ‚Učiniš-li to častěji, onemocníš.‘ Častěji mne také bil a hrozil mi krokodilem. — ‚Ach dobře, krokodil. Když u vás krokodil někoho sežere, pak říkají, že to učinil krokodil na povel nepřítelů onoho člověka, není-li pravda? — ‚Ano; neboť jsou lidé, kteří mají nad krokodilem takovou moc, že když mu poručí někoho sežrati, on to jistě udělá. — ‚A říká se ještě něco jiného o tomto zvířeti? — ‚Zajisté; říká se, že krokodil a hroch mají mezi sebou častěji smlouvu. Hroch se zaváže, že usmrtí člověka, kterého pak krokodil sežere. Za to nechá krokodil hrocha ve vysokém rákosí klidně se pásti. — ‚Aj, to jsou pěkné pohádky. Ale nyní poslouchejte. Vypravoval jsem vám dříve, že všichni lidé kromě Noe a jeho rodiny zahynuli ve vlnách. Nevykládá se u vás nic podobného? — ‚Ne, nic. — ‚Víte jistě, že nic? — ‚A přece. Vypravuje se, že naši předkové chtěli jednoho dne vystoupiti na měsíc. Vystavěli stavbu na mnoho poschodí a chtěli lézt. — ‚A nevyšli až na měsíc? — ‚Nevylezli; stavba se zborila a mnoho lidí se při tom zabilo. — ‚Ale uměli-li pak u vás čísti a psátí nebo něco podobného, aby mohli pověsti ze starých dob svým potomkům zachovati? — ‚Nikoliv, otcé; u nás znají jen písmo, jež vzezávají do kůže, a jediná písmena, kterou kreslí, jest O, již dělají, když nám propichují uši, a to tuze bolí. — ‚A proč vám

propichují uši? Nač jest ta díra, která jest tak veliká, že jí mohu dva prsty prostrčiti? — ‚To jest znamení, že jsme otroky. — ‚Jsou vaši páni zlí? — ‚Ne tak příliš; obyčejně s nimi jíme a spíme; časem však, když mají páni hlad, tu bývá zle; nezbyvá než utéci. — ‚Proč pak? Na tuto otázku odpověděli všichni chovanci, ať byli z kterékoli krajiny, nejinak než jakýmsi divokým smíchem, při čemž ukazovali své jako slon bílé zuby, jež jsou často do trojhranu přispičatělé, což mi bylo důkazem, že jest lidožroutství na Kongu dosud rozšířeno i v krajinách, jež mají hojnost potravin a veliká stáda koz. A při jaké příležitosti jedí páni zvláště své otroky? — ‚Zvláště když země pohlavár. Tu řekne svému otroku: ‚Jdi se umýt a vykoupat.‘ — ‚Umyt? — ‚No ovšem; a když se otrok dobře umyje, tu mu pán utože hlavu a dá trup pěci. Ale je-li otrok chytrý, tu jde, místo se umýt, schovat se do vysoké trávy. Někdy také řekne pán svému otroku: ‚Jdi nařezat holi. Když nařeže holi, tu mu dí pán: ‚Jdi a dones trochu suchého chraští! Není-li otrok hlupák, tož uteče. — ‚Proč pak? — ‚Poněvadž si pán udělá z holi rožeň. Pak usmrtí otroka a rozdělav z chraští oheň, ho upeče. — ‚Avšak, ať má pán sebe větší hlad, přece nesní sám otroka celého! — ‚Ovšem že ne; ale on si pozve své přátely a příbuzné k hostině, kteří mu dělají společnost. — ‚A takovéhoho ukrutného pána nazýváte přes to všechno ‚tata‘ (otec)? — ‚Ano, tak jej nazýváme. — ‚Ale mé děti, jaký jest to ukrutný otec, jenž své služebníky ji! Však nyní již víte, že máte v nebesích otce, jenž jest dobrý, jenž chce vaše štěstí na tomto i na onom světě, a jenž nikdy ucha svého neodvrací, když k němu voláte: Otče náš, jenž jsi na nebesích. — ‚Avšak řekněte mi, jest ještě někdo, koho se více bojíte, nežli svých pánů? — ‚Ó ano, Arabové. Přicházejí ve velikém počtu a přepadají v noci naše vesnice. Mají pušky, jichž se nám nedostává. K ránu počínají křičeti a střeliti. Každý hledí utéci a skryti se v křoví. Ale oni nás i tam hledají, a nejsme-li dobře ukryti, polapí nás! — ‚A jak to dělají? — ‚Křičí: ‚Hoj chlape v tomto keři, vylez nebo střelím! Oni nás sice nevidí, avšak,

když vylezeme, pak nás vidí.« — »A pak vás usmrtí?« — »Ne vždy. Kterí jsou mladí, dobře urostlí a silní, ty nechají na živu. Pak je spoutají řetězy a ženou je před sebou. Kterí padnou únavou na cestě, ty dobijí pažbou nebo probodnou kopím. Nejmladším vrazí se zkrátka kůl do těla.« — »A nebráníte se nikdy proti Arabům?« — »Ano, jest-li nás mnoho; zabijeme jich, kolik můžeme,

a ostatní utekou. Nyní však mají Arabové strach před bílými vojáky, a milý Pán Bůh tě nás sem, otče, poslal, abys nás živil a vyučoval. A proto jsme nyní tak šťastni a chceme být hodni vůči tobě i milému Pánu Bohu vždy a všude!«

Ubohé děti! Ubozí černoši! Nešťastná země kongská! Ó kéž bychom měli tisíc životů, abychom je mohli zasvětit zmirnění tak trudných poměrů!

„Katal. misie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Z Hor. Dunajovic. Vrouci díky vzdávám dle učiněné slibu božskému Srdci Páně. P. Marii svato-Karmelské, svatému Josefu a sv. Antoninu z Paduy za veliké ulehčení v choravosti. Milováno budí vždy a vsudy nejsv. Srdce Ježíšovo.

M. K.

Z L...c. Byla jsem ve velkém soužení, měla jsem platit veliké soudní útraty po mém zemřelém manželi; nevěděla jsem si rady. Četla jsem, že sv. Antonín jest mocný přímlovce. Uminila jsem si, že ho prositi budu o přímlovu a modlila jsem se po celý rok růžencem, a jak jsem byla překvapena, když jsem byla vyslyšena.

A. N.

Z Bosonoh. Z hloubi duše své děkuji božskému Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Aloisiovi a svatému Antoninu za obdržené milosti.

M. K.

Z Telče. Vrouci díky božskému Srdci Páně a nejsvětějšímu Srdci Panny Marie za milostivé vyslyšení a dopřání svatých svátostí jednomu umírajícímu.

F. J.

Z farnosti Předměstské. Čtenářka »Školy B. S. P.« vzdává nejsv. Srdci Ježíšovu, sv. Josefu a sv. Antoninu díky za vyslyšení prosby.

V. H.

Z Prahy. Když šlechetný lidumil nám v nějaké potřebě pomůže, tu srdce radostí a vděkem překypující každému by o tom vyprávělo. Proč bychom nesměli ke cti a slávě Boží a jiným ku povzbuzení hlásati pomoc nám poskytnutou tím neb oním nebesťanem? Tak pomohl nám v důležitě záležitosti veliký světec národa našeho, sv. Jan Nepomucký, když vyslyšení prosby naší slibily jsme ve »Škole« uveřejniti. Tisíceř dík budí nejvyššímu a svatému patronu našemu!

Ústav Votřilek.

Z okolí Teleckého. Já J. Fl. vzdávám nejsrdečnější díky Panně Marii Lúrdské za dosažení zvláštní milosti, o kterou jsem prosil skrze devítidenní pobožnost.

Odběratel „Školy.“

Z Prahy. Čtenářka »Školy B. S. P.« a sestra III. řádu sv. Otce Dominika nejvroucnější díky vzdává nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby. Plním takto slib svůj, který jsem učinila při konání devítidenní pobožnosti k nejsv. Srdci Páně a sv. Josefu, budu-li přijmata do kláštera. Pochváleno a velebeno budí vždy a všude nejsv. Srdce Ježíšovo.

Z Vinohradů. Pokorný dík vzdávám nejsv. Srdci Ježíše Krista a Rodičce Boží, Marii Panně, za uzdravení a zachránění oka mé dcery a inne samé.

A.

Z Val. Meziříčí. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za vyslyšení proseb v potřebách duševních i tělesných po vykonané devítidenní pobožnosti.

M. K.

Z Vodňan. Díky vrouci za dosažení pomoci ve veliké nesnázi.

M. M.

Z Holubic. Jistá osoba vzdává srdečné díky Panně Marii Lúrdské za uzdravení v nebezpečné nemoci.

A. F.

Od Vitavy. V nemalé tísní duševní vzala jsem útočiště své ku sv. Antoninu Paduanskému, konajíc více devítidenních pobožností k mocnému tomuto přímlovčímu u trůnu Páně a bylo mi spomoženo. Jelikož jsem uveřejnění přislíbila, konám tímto povinnost svou s přáním, aby velký světec tento v milé vlasti naší českomoravské horlivě uctíván byl. »Velký jest Pán ve svatých svých.«

Čtenářka „Školy.“

Od Příbora. Byl jsem ve veliké nesnazi o práci. Tu jsem vroucně prosil božské Srdce Páně, neposkvrněné Srdce Panny Marie a sv. Josefa o přispění, a vykonal jsem devítidenní pobožnost na ten úmysl. Ještě jsem pobožnosti své neskončil a již jsem dostal práci. Tím raději plním slib svůj a veřejně vzdávám za tu milost díky. *B. Š.*

Z Telče. Nejsrdečnější díky vzdávám dle učiněného slibu božsk. Srdci Páně, neposkvrněné Panně Marii Lúrdské, Matce dobré rady, sv. Josefu, sv. Janu Nepomuckému a sv. Leopoldu za vyslyšení mých proseb. *L. F.*

Z Pisku. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci a sv. Josefu za milostivé vyslyšení mnohých proseb mých. Chváleny a vděčně velebeny buďte vždy a od každého božské Srdce Ježíšovo, neposkvrněné Srdce Marie Panny a přečisté Srdce sv. Josefa. *M. K.*

Z Brna. Byl jsem nebezpečně nemocen. Konaje devítidenní pobožnost a užívaje lúrdské vody, nabyl jsem úplného zdraví. Jsa pevného přesvědčení, že uzdraven jsem jediné následkem přimluvy Panny Marie Lúrdské, vzdávám této nejsrdečnější dik. *F. R.*

Sjezd katolíků českého jazyka.

PROGRAM

prvního sjezdu katolíků česko-slovanských
v Brně,

jenž dne 30., 31. července a 1. srpna 1894 bude se konati.

První odbor: Škola.

1. Škola obecná a náboženská. — 2. Školy matičné. — 3. Školy střední a vysoké. — 4. Školy pokračovací, průmyslové a jiné odborné školy.

Druhý odbor: Otázka sociální.

1. Otázka dělnická. — 2. Otázka řemeslnická a obchodnická. — 3. Otázka rolnická. — 4. Klid nedělní a sváteční.

Třetí odbor: Spolkový život.

1. Katolicko-politické jednoty. — 2. Družstvo a kollej Arnošta z Pardubic. — 3. Spolky charitativní a misijní.

Čtvrtý odbor: Věda, literatura a umění.

1. Katolický tisk a literární družstva. — 2. Krásná literatura. — 3. Křesťanská filosofie a apologetika, časopis pro tyto vědy, jakož i pro sociální a přírodní vědy. — 4. Kostelní zpěv a Jednoty Cyrillské. — 5. Církevní umění: a) v památkách starých; b) jeho pěstování v době nynější vzhledem k výrobě domácích.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává *Pl. Buchta.*

Rakousko. Biskupové rakouští zaslali před ukončením konferencí, konaných ve Vídni, společně list z oddanosti sv. Otci, který na projev ten odpověděl také zvláštním listem zasláným J. Em. kardinálovi

Schönbornovi, jakožto předsedovi konferencí zmíněných. List papežův týká se vlastně ponejvíce činnosti ministra kultu a vyučování Dra. Madeyského, i podkládána mu proto celá řada úmyslův a

cílů, z jichž však za pravdu přijati nemožno ani jediného. Sv. Otci běží především o to, aby poněmhu setřeny byly se zákonů doby liberální všechny ostrosti na úkor viry a křesťanské výchovy mládeže. A jelikož pan ministr kultu a vyučování ve přičině té až dosud osvědčil více poctivé snahy než všichni jeho předchůdci, proto viděl se sv. Otec pohnuta okolností tuto veřejně dosvědčiti. Jestli v době naší na výsost třeba, aby u výchově mládeže a v úctě k náboženství ani na krok více v levo se nepošinovalo.

— Kardinál Dunajewski, kníže-biskup krakovský, zemřel v Krakově dne 18. června t. r. star jsa 77 let. Narodil se 1. března 1817, biskupské prohlášení slavil 15. května 1879 a kardinálem stal se 22. září 1891. Mrtvola kardinálova byla vystavena v kapli paláce biskupského. Tisíce osob z blízka i dále navštívilo kapli. Arcidiecése pak olomoucká utrpěla také úmrtím vysokého hodnostáře duchovního ztrátu bolestnou. Zemřel dne 31. května v Olomouci vysoce důst. pan prelát hrabě Anatole d'Orsay, sídelní kanovník kapitoly olomoucké, infulvaný rektor u sv. Anny v Olomouci, dobrodinec a lidumil obětavý, jakých málo na světě. — Předlohu o občanském sňatku přijala uherští sněmovna magnátů většinou čtyř hlasů. Čeho se tak úzkostlivě katolici uherští obávali a co až do poslední chvíle považovali následkem události předchozích téměř za nemožné, stalo se přece. Čtyřmi hlasy zavrženo učení Kristovo: »Co Bůh spojil, člověk nerozlučí.« Kněz, jenž slova Kristova, že v manželství Bůh spojuje muže a ženu, ve skutek by uváděti chtěl, bude stížen těžkými tresty, neboť dle nového zákona není zástupcem Boha, nýbrž ministrů Wekerla a Szilagyho! Toliko z milosti se knězi dovolí, když zbytečně placený úředník státní »platně« (!) spojí muže a ženu, aby, jestliže strany si toho přáti budou, také církevně je oddal! Sňatek občanský mají dobře smýšlející francouzští a němečtí katolíci pouze za občanskou formalitu zbytečnou, obtížnou a za týrání lidu. Výklad tento však není zcela správný, aby katolický lid směle si jej učinil a osvojil. Občanský sňatek jest více než pouhá formalita, liberálové aspoň jej za formalitu nemají,

což vidno z trestů, kterými stíhají chtějí kněze, jenž před touto formalitou by se odvážil někoho oddati. Civilní sňatek jest vynálezem zednářstva, jehož cílem jest a ode dávna bylo sesaditi s trůnu i Boha i krále. Před 100 lety ve Francii také byl zaveden civilní sňatek a cíl i prostředky tehdy byly jako za našich dnů. Že prý zavedení civilního manželství není na úkor nábožensko-mravního smýšlení lidu. Proč však právě všichni židovští a zednářští novináři, proč socialisté, proč všichni nevěrci pro něj tak nadšeně horují? Dále prý jest civilní sňatek v Uhrách polit. nutností (!). Politickou nutností nazvána i vražda spáchaná na 100.000 katolíků francouzských a vražda krále Ludvíka XVI. a jeho vznešené choti. Lid jest za našich dnů věru politování hodný. Klesá pod nesnesitelným břemenem výdajů na vojsko a daní nesmírných, a tu ještě přicházejí páni ministři ve jménu zednářův a židův a ještě utahují to tížící jho lidu křesťanského.

Francie. Děsná zvěst došla v druhé polovici června z Francie. Předseda republiky Carnot, jenž meškal v Lyonu, byl 22letým útočníkem dýkou bodnut a brzy na to následkem smrtelné rány zemřel. Útočník jest Vlach a jmenuje se Cesario Santo. Věru, že se chvěje ruka písačímú pod dojmem děsné této události, již padl za oběť muž šlechtetný, republikán poctivý a předseda republiky umírněný, jenž snažil se v těch poměrech, v jakých vážne činnost parlamentu, jiti cestou jakousi střední. Na Francii zle se mstí celá ta soustava bezbožecká, jaká se provádí v parlamentě, ve veřejné správě, ve školách, vůbec všude. Mysle mládeže ze škol bezbožeckých napolo zdivočilé zvrhají se v živoré potom ve chtíce dravců, které nešetří nikoho a ničeho. Věru, že bezpečnějším se nyní cítí člověk v pralesích mezi divoňy, nežli třeba na veřejných ulicích pařížských. Ve třídách nejnižších nahromadilo se již tolik té vzdělanosti bez Boha, že nikdo již není jist ani svým hrdlem ani statkem. Zdaž zákonodárci aspoň nyní, kdy ráně lotra podlehl šlechtetný předseda francouzské republiky, uváží, že, zdali vůbec nějaké spásy před násilím anarchie možno očekávati, státi se to musí na základě svatě viry, k jejíž jednotě právě nyní také sv. Otec všechny národy přivítěv volá.

Slavnostní valná schůze apoštolátu svatého Cyrilla a Methoda

pod ochranou blahoslavené Panny Marie,

k nížto mají přístup všickni členové apoštolátu i jejich hosti a známí,

uspořádá se letos na posvátném Velehradě dne 7. a 8. srpna

asi v tomto pořádku (dne 6. a 7. srpna je sjezd eucharistický):

Dne 7. srpna: 1. V úterý odpoledne asi po 4. hodině společný příchod na Velehrad. — 2. Uvítání, uvítací řeč. — 3. Vyzvání Ducha sv., požehnání. — 4. Výklad o svatyni velehradské. — 5. Různé sbory; poutní pobožnost, svatá zpověď. — 6. Společná večeře; ohňostroj; večerní modlitba; odpočinek.

Dne 8. srpna: O 1/2 5. hodině budiček. — 2. Od 5. do 1/2 7. hodiny privátní pobožnost poutní a sv. zpověď. — 3. O 1/2 7. hod. pontifikální mše svatá s generálním sv. přijímáním a promluvou. — 4. Společné snídání. — 5. Zahájení schůze pod širým nebem; sbor. — 6. Řeč o „apoštolátu.“ — 7. Chvalořeč na sv. Cyrilla a Methoda. — 8. O úctě Mariánské u národů slovanských. — 9. Zpráva jednatele. — 10. Společný oběd. — 11. Svaté požehnání, odchod z Velehradu asi o 1. hodině odpoledne.

Různé spolky z různých měst mezi jednotlivými odstavci zapějí různé sbory.

Zároveň to bude pouť dámská, jížto účastní se dámy z různých měst a krajín.

O vše bude na Velehradě postaráno: o nocleh řádný, společném stravování, avšak nutno, aby každá dáma od 10.—15. července se ohlásila. Výlohy veškeré s ubytováním i stravováním spojené obnášeti budou toliko 2 zl. až 2 zl. 50 kr.

Rozluštění otázky sociální.

Socialní hnutí nynější doby nesmíme nikterak podceňovati. Ono jako horečka zachvátilo téměř všechny stavy, podporováno jsouc sociálním tiskem. Každý společenský převrat počal napřed proti náboženství, proti církvi a kněžím a pak proti společnosti lidské, proti stávajícímu řádu. Nynější sociální hnutí zachvátilo více méně všechny země a národy v nich přebývající a hrozí jako lítá bouře všecko zničiti. Tu nepomohou ani vojsko, ani zbraně, ani děla, ani pumy, ani dýky s dynamitem, tu jediné pomoci může církev, moci Boží ozbrojená. Kříž svatý hlásá rozbouřenému lidstvu jedinou spásu a pokoj. Ke Kristu Ježíši se musí svět vrátiti, má-li zavládnouti pravý pokoj a spokojenost mezi národy. On to byl, jenž máje útrpnost s bídou lidstva, sestoupil s nebe na zemi; On to byl, jenž smilovav se nad námi, na dřevě kříže za nás umřel, aby nás od časné i věčné bídě osvobodil. Vykoupením Kristovým zbídačelé lidstvo se pozvedlo; hřích sice se neztratil, ale osten jeho zlomen jest. Člověk milostí Kristovou posílen mohl zbožný život vésti a cestou práce a pokání věčné blaženosti dojíti. S novým učením Kristovým zavanul světem nový duch. Čím dříve pohrdali, toho si nyní lidé velice vážili. Co bylo dříve hanbou, to bylo nyní cti. Náboženství Krista Pána váže všechny stejně, ať pány ať žebráky, prácedárce nebo dělníky, aby jednokazdý svědomitě konal svou povinnost. Mnozí však ani s tím spokojeni nebyli. Opustili pohodlí života a rozdavše statek svůj, odešli na pustá místa, aby v práci a modlitbě lépe Bohu sloužiti mohli. Tak poustevníci v Egyptě rozřešili velmi krásně otázku sociální na východě,

a kdyby jich nebylo, byli by tisíce lidí hladu zahynuli. Podobně rozřešil otázku sociální sv. Benedikt, patriarcha řeholního života na západě, zakládáním klášterů, z nichž šířila se dobročinnost na vše strany a vzdělanost osvětlovala národy dosud divoké a bojovné. Tehdy zakládaly se vesnice, města, stavěly se kostely a školy, podporovaly se řemesla a rolnický stav, pěstovalo se umění, čehož až dosud ovoce požívá nynější pokolení. Podobně řešil otázku sociální sv. Bernard a v novější době máme sv. Filipa Benitia, sv. Vincence Paulského, sv. Jana z Boha, sv. Kajetána a jiné a jiné světce, kteří pochopili ihned dobu svou a řešili otázku sociální jeden v tom, druhý v onom oboru, tak že i nynější věk jejich skutkům diviti se musí. Po všechny doby nepřestala církev konati úkol od Krista Pána na ni vznesený, řešiti otázku sociální, smiřovati rozličné stavy, bohaté napomínati k dobročinnosti a milosrdenství, chudobné ku práci, trpělivosti a vděčnosti, a starati se o spásu duší všech, aby všechny získala Kristu, ženichu svému. Do dalekých krajů vysílá církev misionáře, aby řiší Kristovu na zemi zakládali a šířili, a tímto způsobem vykonala církev veliké dílo, divoké národy zkrotila, odvykla jich vášni a nevázanosti, a naučila je tichému domácímu životu, modlitbě a práci. Misionáři to byli, kteří jménem církve pozdvihli hlasu svého na východě proti nelidskému otroctví, a zajisté každý katolík dobře ví, kterak sv. Otec Lev XIII. otcovskými slovy se dovolával zrušení hnusného otroctví v Africe a v Brasílii.

Tak řeši církev katolická pomocí sv. kříže a učení Ježíše Krista otázku sociální beze zbraně, bez dynamitu na východě i na západě, na severní i na jihu. Daří-li se jí dílo v zemích cizích, proč by se jí nemělo toto dílo podařiti také u nás? Jen poslouchajme všichni výstražného hlasu jejího a nedejme se sváděti holými a prázdnými slovy falešných proroků. Na vůli naši jest učiniti obrát dle návodu sv. Otce Lva XIII. Necht se spojí s církví vlády, zaměstnavatelé a dělnictvo, jemuž záleží na řádu obecném, pak doufáme v Boha, v jehož rukou jsou národové jako písek v moři a jako krůpěj oliva, že bude otázka sociální šťastně rozřešena a zazáří na zemi království nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za potřebné rozluštění otázky sociální, kterého nelze nalézt, leč skrze Tebe, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v zářt: Církve na Východě.

„Král slávy skryl se pod způsobou chleba a zastřel božskou velebností svou, aby nás povzbudil, bychom s důvěrou k jeho nejsv. Srdci se blížili.“ (Sv. Teresie.)

Bůh trojjediný.

Vnad hvězdné výši, v nebeské říši
Bůh vládne mocný v osobách třech;
z pozemských chýší úpění slyší
svých věrných dětí v nehodách všech.

Bůh, — jedna bytost, nejvyšší svatost,
nás stvořil z lásky, zemi dal v dar,
ekýťá nám milost; v něm žítí, radost, —
své duše ďáblu nedáti v zmar.

Kéž by vždy žila v nás Boží síla,
kéž by nám cílem vezdy byl Pán;
pak naše díla jistě by byla
nám stezkou přímou v nebeský stan.

Posilni, Kriste, úmysly čisté, —
své, Otče, dítkám pomoci dej, —
Duch svatý v čisté skrz Tebe, Kriste,
nám v srdce lásku, dary své vlej!

Fr. P. Kosík.

Srdce Páně vede nás ku křesťanské dokonalosti.

Upravil F. X. Zimmerhackel T. J. (Č. d.)

§. 4. Praktické poznámky ku předcházejícím třem paragrafům.

1. Milý čtenáři, jestliže srdce tvé ještě těžkými hříchy obtíženo jest, aneb v léčkách zlých žádostí a hříšných příležitostí vězí, nesmiš se lekati, slyšíš-li mluviti o křesťanské dokonalosti a lásce k Srdci Páně. Neboť musíš dříve než na dokonalější život a čistou lásku Boží pomýšleti chceš, zlých příležitostí zanechat, duši svou dobrou zpovědí od smrtelných ran hříchů vyhojiti a do stavu milosti Boží přivesti. Když jsi takto duši svou vyhojil, musíš k tomu hleděti, aby nabyté duchovní zdraví se rozmáhalo a zdokonalovalo. Musíš s ní tak zacházeti jako moudrý lékař, který nemocného

z těžké nemoci vyléčiv, snaží se, aby mu síly a hojného zdraví přibýlo.

Jestliže jsi však nevinný život vedl, anebo po nešťastném pádu do hříchu se již polepsil a pokání vykonal: dej se od moudrého zpovědníka a čtením dobrých knih poučiti, co tobě činiti jest, abys na nastoupené dobré cestě pokračoval a setrval. Cítíš-li v sobě účinkování Ducha svatého, který tebe k dobrým skutkům vybízí, a neodporuješ-li jemu, zajisté zmíněné poučení a rady stačí, aby v srdci tvém touha po dokonalosti a vzniklá láska k Srdci Páně roznicena byla. Pakliže však duše tvá ospalou a chladnou zůstane, toliko uspokojuje se předsevzetím do žádného

smrtného hříchu nepadnouti, musí mimo to i jiným způsobem z ospalosti své se vyburcovati a k lásce Boží se povzbuzovati. Snad poslouží tobě životní zpověď. Mnohým byla taková zpověď začátkem dokonalého života. Svátá Angela de Foligno o sobě vyznala, že po vykonané životní zpovědi úplně Bohu se věnovala. Není pochyby, že tou zpovědí učinila začátek k té veliké svatosti, v které tak vysoko vystoupila.

Také ze zkušenosti známo jest, že mnohé osoby, ještě dosud žijící, životní zpovědi byly zcela proměněny a jaly se dokonalý život vésti.

Jiným dala duchovní cvičení podnět k svatému životu, na př. sv. Karlu Boromejskému, sv. Františku Borgiási; jiným čtení duchovních knih, na př. sv. Ignáci z Loyoly, sv. Janu Kolumbinskému; jiným nábožné slyšení slova Božího, k. př. sv. Mikoláši Tolentinskému; jiným ostré pokárání, jehož se jim od otce duchovního dostalo. Tak stala se blah. Hyacintha Marescolti, byvši od horlivého zpovědníka v čas pokárána, z marnivě a nedokonalé velmi horlivou jeptíškou. Podobně, když dvorní dáma cisařovny Isabelly, slechetná paní Sancia Carriglia, která s největší nádhrou se odívala a vonnými prostředky se krášlila, od blahoslaveného Jana Avilanského, apoštolského to muže, zaslechla, že tyto vůně vydávají zápach pekelný a že šaty její jsou jako provazy, jež mnohé duše do pekla táhnou, oddala se přísnému pokání a stala se vzorem dokonalosti. Nejvíce však rozněcuje touhu po dokonalosti a lásce Boží duchovní rozjímání, o němž později obsírněji řeč bude. Proč? Touha po dokonalosti jest dar Boží; i jakkoli Bůh užívá rozličných způsobů k udílení tohoto daru, přece hlavně vnitřním osvětlením a vnuknutím jej do srdce našeho vštěpuje. A který jest nejpřirozenější a nejjistější

způsob duši osvětlovati a povzbuzovati k ctnostem? Kdo by nevěděl, že to jest rozjímání o základních pravdách naší svaté víry? Duše jediné s Bohem se zabývající a v rozjímání o pravdách těchto se pohřbující, poznává lépe marnost časných věcí a cenu nebeských statků, chápe snadněji důležitost věčné spásy a ohavnost hříchův a nahlíží, jak krásno a lásky hodno jest božské Srdce Páně. Takové poznání budí samo sebou v duši touhu, aby podle něho jednala, jinými slovy, duše počíná toužiti po dokonalosti a milování láskyhodného Srdce Páně.

Proto, milý čtenáři, rozjímej, pokud možno, každý den, aspoň na chvíli, nějakou náboženskou pravdu nebo nějaké tajemství svatého růžence a tak láska k Srdci Páně brzy v duši tvé se rozlítí.

2. Namítáš snad, milý čtenáři, že dokonale žítí a božské Srdce Páně milovati jest věc obtížná, smutná, nudná a nesnesitelná, a proto se ti do toho nechce. Ale zkus to a začni jednou Bohu sloužiti i poznáš, jak sladká jest láska božského Srdce a jak líbezná a útěchy plné jsou věci duchovní. Neboť pravda jest, co píše sv. Řehoř Veliký: »Milí bratři! Tento jest veliký rozdíl mezi tělesnými a duchovními rozkošemi, že tělesné, dokavádě jich nemáme, v nás velikou touhu po sobě vzbuzují. Když je máme a jich okoušíme, ihned se nám zosklivují. Naopak duchovní rozkoše budí v nás, dokud jich nemáme, ošklivost; když jich však okoušíme, tím více po nich toužíme, čím více jich okoušíme.«

Nediv se tedy, milý čtenáři, jestliže v sobě nemáš žádné touhy po duchovních věcech, neboť: »ty jsi jich nikdy nezakusil a tudíž nemohl jsi jich nikdy milovati, jelikož sladkost jejich byla tobě neznámou.« (Řehoř Veliký.) Proto začni jen Bohu sloužiti a Srdce Páně milovati, a přesvědčíš se, že není nudná věc býti milovníkem božského Srdce.

3. Řekneš snad, milý čtenáři: »Já žiji ve světě a jsem otcem, jsem matkou četné rodiny; jsem ve službě, mám příliš mnoho práce a nemohu ani pomyslet na dokonalejší život, který spíše se hodí pro mnichy a jeptišky nežli pro mne. Na to odpovídáme: Nelekej se slova »dokonalost« a nedomnívej se, že jen mniši a jeptišky zavázání jsou po dokonalosti toužiti, jak jsme tobě již dříve ukázali. Dobrotivé Srdce Páně bere i na to ohled, že ve světě žiješ; pročez nežádá na tobě, abys měl dokonalost, po které řeholník snažiti se má; nežádá, abys co manželka neb manžel měl tu dokonalost, které křesťanský jinoch, křesťanská panna sobě hleděti má. Jiná musí býti dokonalost světských lidí, jiná osob řeholních. Řeholníkům náleží dobrovolná chudoba, ale nikoliv lidem světským, kteří jsou povinni dobře upotřebovati bohatství. Taktéž náleží dobrovolná a dokonalá čistota řeholním osobám, nikoli manželům.

Ba i mezi řeholními osobami jest veliký rozdíl. Jedni užívají těch, druhí oněch prostředkův, aby k dokonalosti dospěli; jiných užívají kartusiáni, jiných jesuité. Za tou příčinou, milý čtenáři, hleď si té dokonalosti, která právě tvému stavu přiměřena jest a po ní toužíš a po žádné jiné. Sice by tobě svědčila slova: »Chodiš dobře, ale mimo cestu,« t. j. ty bys horlivě pokračoval v dobrém, ale po nepravé cestě — nepravým způsobem. A taková chyba hned z počátku spáchaná by se hluboce v srdce zakořenila a dala by se jen těžko napraviti. Jsi-li tedy manžel nebo manželka, žádej sobě všechny povinnosti stavu manželského dokonale plniti. Jsi-li panie nebo panna, snaž se býti dokonalým panicem, dokonalou pannou a zachovej si poklad andělské čistoty. Jiná jest dokonalost svobodných, jiná dokonalost manželů. Také nevzbuzuj v sobě zby-

tečných a neužitečných žádostí, byt po svatých věcech, jako na př. kdybys co začátečník sobě žádal obrátiti všechny národy pohanské na křesťanskou víru a podobných věcí, které se s nynějším stavem tvým nesrovnávají. Nebo takové tužby zalemňují srdce tvé a zapuzují žádost po těch věcech, které by k tvému zdokonalení v té chvíli potřebny byly.

Slyš, co sv. František Saleský v té příčině píše: »Dokonce neschvalují, aby osoba, která má již určité povinnosti nebo povolání, žádala po jiném způsobu života, než po tom, jenž jí náleží, aneb konala jiná cvičení, než ta, která se s jejím povoláním shodují; nebo takové počínání činí srdce roztržité a vlažné v potřebných cvičeních.«

To ovšem rozuměj o pevné a trvanlivé žádosti, která duši zaujímá, nikoliv o jistých pomíjějících nábožných tužbách, které jí neškodí. Také znamenaj, že patrně musí býti rozdíl v dobrých skutech, které konají buď začátečníci, buď pokračující a dokonali křesťané; nebo kdo má větší sílu, více cviku a milosti Boží, zajisté více dokáže.

Také nesmíš mysliti, že musíš všech prostředkův, o kterých zde čteš, užívati. Jest na těch dosti, které se pro tebe hodí, aneb které otec duchovní tobě naznačí.

Konečně pamatuj, milý čtenáři, k svému potěšení, že kdo začal Bohu opravdu sloužiti, v ctnostech sice pokračuje, ale tak, jako tělo aneb strom roste, t. j. pomalu a nepozorovaně. Nemůžeš každého dne viděti, jak strom roste, ač každý den roste, nýbrž teprve po dlouhém čase. Proto tedy nemalomyšlni, nepozoruj-li vzrůstu v duchovním životě svém, ač upřímně se snažíš pokroky činiti.

Tyto poznámky ať tobě, milý čtenáři, slouží, abys jednak pravdy přechtené lépe chápal, jednak nemoudrým neporozuměním sobě neškodil.

(Příště dále.)

Obrod rodin křesťanských.

Podává Boh. Hendl. (č. d.)

Třikrát za den zvoni se »Anděl Páně.« Naši zbožní předkové hned při prvním úderu zvonu obnažili hlavy své a modlili se krásnou tuto modlitbu na paměť vtělení se Syna Božího. A nyní? Jděte po ulicích měst at velkých, at malých, kolik jich užrte s obnaženou hlavou? Jděte i na venek do mnohé vsi, i tam není jim zvonění k modlitbě, nýbrž k jídlu. Tak mizí u nás jeden starobylý, zbožný obyčej po druhém; co nám zbude na konec? At se nikdo nedomnívá, že zvyky takové jsou mimořádné, nemající s vírou co činiti, že nejsou příkazem; ovšem, ale zkušenost dokazuje, že s takými posvátnými zvyky mizí i zbožnost, se zbožností i víra a že zahnižďuje se hostejnost, ba holá nevěra. A proč právě u nás tak býti musí? Navštiv země alpské a jejich bodrý, zbožný lid, a uvidíš, kterak tito se modlí »Anděl Páně.« Otvírají okna a z těchto modlí se hlasitě, jakoby zpěvmo modlitbu tuto, tak že v okamžiku tom celý vzduch ožívá se chválou Marie Panny. A to činí nejen vesničané, i měšťáci nestydí se za modlitbu tu. Jedeš-li po dráze a zavzní-li odněkud zvon volající k modlitbě, rázem smekne kde kdo:

vojáci, sedláci, páni, děti, ženy křičují se, vše umlká a anděl Páně vznáší se nad modlicí se společností. Zdaž nalezneme příkladu takového u nás? Ovšem musí býti zbožnost tato jakousi navyklostí, a proto nutno, aby děti již v nejútlejším mládí k tomu vedeny byly; nutno, aby při prvním hlaholu zvonu již samo sebou v duchu na Pána Boha si vzpomněli, jenž k vůli nim vydal jednorozenného Syna svého na smrt.

Protož, křesťanští rodiče, buďte pilní tohoto krásného zvyku a vzbudte i v dětech svých lásku k němu, tím dáte jim poklad pro život. Každá hodina sice má nás na Boha upomínati a na rychlost času, s nímž ubíhá i život náš; proto mnozí zbožní křesťané při každé hodině střílnou modlitbičku říkají. Avšak alespoň ráno, v poledne a večer nechť zvon posvěcený nás napomíná ku chvále a k díkůčinění Bohu Otci, dárce nesčíslných milostí.

Nejen na milostiplné vtělení se Syna Božího pamatovali zbožní naši předkové modlitbou, nýbrž i na jeho hořké utrpení a bolestnou smrt. Proto ve čtvrték pod večer a v pátek o třetí hodině odpolední modlivali se zbožně tam na počest úzkosti Ježíšovy v zahradě Getsemanské, tu na utěnění smrti jeho na dřevě kříže. Modlitby tyto oživovaly v mysli a udržovaly památku na velikou lásku Spasitelovu, která jej pudila, že se za nás hříšné vydal na smrt. Ve mnohých krajinách není po tomto zbožném zvyku již ani památky!

Jinou krásnou modlitbou, již zároveň víra se oživuje, jest svatý růženec. Za našich dob sice směj se světáci těm, kdož ještě růženec nosí a se modlí, přezdívali jim modličů, svatoušků, růženečkářův atd., avšak nebývalo vždy tak. Byly doby, kdy svatý růženec nejkrásnější byl ozdobou v ruce nejen ženy křesťanské, nýbrž i muže,

kdy králové a královny, slavní vojevůdcové a vojáci, kdy učenci a úředníci za sv. růženec se nestyděli. Víme dobře, že šlechtitný a bohatýrský princ Eugen Savojský rád se růženec modlival, a ze života slavného polního maršálka, nezapomenutelného Radeckého je známo, že sv. růženec byl stálým jeho průvodčím. Jednou procházel se staříčkový vojevůdce tento poblíže kasáren a unaven jsa, sedl si na lavičku. Po chvíli, když byl již odesel, přišli sem dva mladí důstojníci a našli na lavičce růženec. Se smíchem přinesli jej do dvora kasáren, kde již Radecký s ostatním důstojnictvem dlel. Již zdaleka třepali růžencem ve vzduchu a volali posměšně: »Hleďte, co jsme našli!« — »I to je můj růženec!« zvolal Radecký a vzal jej z rukou zahanbených a ustrašených posměváčků. Toto veřejné vyznání víry jest zajisté krásnějším ještě důkazem jeho šlechtitného a mužného ducha nežli klid mysli, jež tak často byl dokázal v různých bojích a bitvách.

Tak i za našich dob lepší jest zajisté ruka, která třímá svatý růženec, nežli která kradе, pálí, vraždí nebo pumy hází, a proto by zajisté záhodno bylo, aby tato modlitba v rodinách více a častěji se ozývala; přestalo by zajisté ve mnohých domech klení, hašteření se, sváry, bohoupusté řeči atd., zbožnost by se zjemnila mysl a mládež by měla krásný příklad, a odporučující se do ochrany Královny sv. růžence, měla by i jistou pomoc a záštitu v životě pozdějším.

Od modlitby jakožto nutné podmínky života křesťanského přecházíme k rodině jakožto takové, čili k rodiněmu, pospolitěmu životu.

Nedávno četl jsem, že si jistý hodnostář francouzský naříkal: »Neštěstím Francie jest, že nemá rodiny.« — »Což,« otázal se ho kdosi, »neuzavírají se u vás sňatky?« — »Ó ano, a to s velikou lehkomyšlností; ale jak lehce

se uzavírají, tak lehce se zase ruší. — »Není tedy u vás muže, ženy, dětí, zkrátka rodiny?« — »I to jest, ale schází podstata, schází to, co rodině cíl vyznačuje a váhy dodává, totiž pospolitý, v pravdě rodinný život.« Příliš černé zastítě viděl onen Francouz, neboť ve Francii není všude tak zle v ohledu tomto; ale na druhé straně pravdou jest, že tam i u nás život pospolitý mnohých rodin hyne. Přechasto vidáme, že muž jinou jde cestou, žena jinou a děti se odevzdávají do rozličných dobrých i méně dobrých ústavů výchovatelských. Rodina však jest od Boha k tomu založena, aby členové její v pospolitém životě navzájem se posvěcovali, k jednomu a témuž směřující cíli, aby děti, které Bůh rodičům svěřil, rodinným životem k časnému i věčnému úkolu se vychovávaly. Proto také církev svatá, která celou společnost lidskou dobrým kvasem proniknouti se snaží, posvěcuje především rodinu; proto zajisté božský zakladatel její manželství na svátost povznesl, nepřátelé církve a nepřátelé křesťanství vůbec usilují však především posvátný tento ráz s rodiny setřítí, aby ji tím snáze rozrušiti mohli. Lživý liberalismus a sekty proticirkevní začaly podkopávat základy budovy této a socialismus dodělavá zhoubnou tuto práci. Nemá-li celá lidská společnost za své vzítí a nemá-li se z lidí jen smečka divochů proti sobě bojujících právem pěstním státi, tu potřebí jest, aby se rozpádání života rodinného zamezilo, neboť na tomto spočívá celá budova jak států tak církve.

Nuže, kteří jsou to, jimž Bůh uložil rodinu v neporušeném stavu zachovávat? Především je to muž, manžel, hlava rodiny. O muži praví sv. apoštol Pavel, že jest »obraz a sláva Boží« (I. Kor. 11, 7), že jest zároveň jako otec, zástupcem Božím v rodině, »z něhož se všeliké otcovství na zemi i na nebi jmenuje.« (Eph. 3, 15.) Jak ale může muž a otec tyto své povinnosti věrně plnit, jestliže se jen svému zaměstnání věnuje a o rodinu v pravdě málo se stará?

Jest sice pravda, že muž jakožto první živitel rodiny, jakožto člen obce a státu, tedy rodiny v širším smyslu četné a vážné povinnosti má, které jej často mimo dům a rodinu zdržují, avšak nikdy přece zapominati nesmí na zodpovědnost, kterou má vzhledem ku společnému životu se ženou a dětmi, a proto nesmí se tomuto nikdy úplná odcizovati. Proto má muž a manžel aspoň večer rodině své věnovati; vždyť jsou to nej příjemnější a nejtěšlivější hodiny, které rodina spolu večer tráví. Hodiny, které muž večer ve spolecích, společnostech, ať se zovou jakkoli, tráví, jsou ztraceny pro jeho rodinu; čas, který promarní ve hospodách, jest rodině jeho ukraden. Tím snad nechceme říci, že by muž nesměl po celodenním namáhání večer s přáteli si pohovořiti nebo ve spolku a v hostinci ve společnosti se pobaviti, anebo že by každá takto strávená hodina již krádeží a lupem byla na rodině, nikterak, nýbrž jen to, aby se z toho nedělal zvyk, který by každého večera rodině otce odluzoval; některý večer v témdni by zajisté dostačil.

(Příště dále.)

V rodině.

Ztěžké práce, z lomů, přijde otec domů,
v rodinu svou, zažít blahých chvil —
a z těch milých tváří štěstí, blaho září,
že tatíček zdrav se navrátil.

Nejmladší synáček, tatíčkův miláček,
natahuje ručky otcí vstříc
a ostatní děti v ústřety mu letí:
„Náš tatíčku dobrý, nastav líc!“

A dnes jako loni, dítky smíchem zvoní —
veseleji není v paláci
než v chaloupce tady, kde se staví hradý
otecově lopotné po práci.

Máti v koutě sedí, na své dítky hledí,
u muže tam jak se chumelí
a s povzdechem praví: „Dej mu Pán Bůh zdraví,
štěstí ať mu Pán Bůh nadělí!“

A na stěně chaty obraz visí svatý;
po modlitbě zbožní zatouží,
když se venku sšeří — Strážníčku se svěří,
v spánek rodina se pohrouží:

O Bohu jí zdá se — v božské slunné kráse
zří jej, svatí před ním jak se uklání,
a Bůh Syn na trůnu, na hlavě korunu,
rukou kyne jak by v žehnání!

K. E. Vojtě.

Před svatostánkem.

V.

**Pán Ježíš ve velebné Svátosti — náš
pokrm na cestu na věčnost.**

Zaznívej slavně Tobě dík,
ó pravé Boží Tělo,
jež jsi za všeho světa dluh
na kříži boľné pnělo.
Ty spásy naší závdavku,
nasýt nás v smrti době,
krví svatá, obmyj nás,
ať nezhyne v hrobě.“

louho, předlouho bylo Israeli-
tům, národu vyvolenému,
strádati v Egyptě ve hrozném
jařmu otrockém, až sekonečně
kolem roku 1500. př. Kr. Pán Bůh
smiloval, Mojžíše poslal a lid svůj z poroby
egyptské vysvobodil. V tu noc, kdy měli
z Egypta vyjít do země zaslíbené, mlékem
a medem oplývající, v tu noc, kdy se jim
bylo vydati na dalekou cestu, musili se
podle rozkazu Božího posilnit beránkem
velikonočním; tent jim byl zárukou
šťastného putování.

Také nám všem zde na světě jest
úpětí pod všelikým jhem prací a námah,
starostí a soužení, bolesti a zármutku;
ale i nad námi smiluje se jednou Hospodin
a vyvede nás z tohoto slzavého údolí
do zaslíbených končin nebeských, kde
seře Bůh všecku slzu s očí našich, a

smrti nebude více, ani kvílení, ani křiku,
ani bolesti. (Zjev. 21, 4.) Avšak i nám
jest potřebí posily na onu dalekou cestu
do ráje věčného. Tímto pokrmem
na cestu na věčnost jest opět
Pán Ježíš ve velebné Svátosti.

* * *

Jest známo, jak důvěrně obcoval
sv. Alois s Pánem Ježíšem ve velebné
Svátosti, jak dychtivě a toužebně přijímal
co možná nejčastěji božského Spasitele
pod způsoby chleba za svých dnů
zdravých; jest však též známo, jakou
rozkoší, jakým klidem bylo naplněno
andělské srdce jeho na loži smrtelném,
když přijal nejsvětější Svátost též jako
pokrm na cestu na věčnost. Vímeť, že
roku 1591. vypukl v Římě následkem
hladu krutý mor. Sv. Alois ošetřoval
nemocné v nemocnicích s nevidanou
ochotností, obětavostí a láskou, až konečně
3. března sám byl morem zachvácen.
Nemoc jeho trvala půl čtvrtá měsíce;
on však nenařikal, nýbrž radoval se, že
už brzy spočine v nebesích na božském
Srdci Pána Ježíše; svaté svátosti, jimiž
se dal zaopatřit, zejména velebná Svátost,
zvýšily ještě poklid duše jeho. Touha
po hodině smrti vysvitá z listu, který

krátce před skonáním napsal své milé, drahé matce; píšeť takto: »Váš list zastal mne ještě živého v této krajině mrtvých, avšak už připraveného na cestu, abych v krajině živých Boha věčně chválil. Už se blížíím sladkému objeti neseského Otce, v jehož lůně doufám na věky si odpočinouti. Naše rozloučení, drahá matko, nebude dlouho trvati. Tam nahoře se opět shledáme a budeme na věky věků velebiti milosrdenství Spasitelovo.«

Toť jsou slova, jež napsal své matce markraběnce, toť jsou slova, jež také promlouval svým duchovním spolubratřím. Když mu lékař oznámil, že jest hodinka smrti už blízka, zanotil »Te Deum laudamus — Bože, chválime Tebe;« a když se ho představený zeptal: »Bratře Aloisi, kam jdeme?« odpověděl: »Lae-tantes imus — S radostí jdeme do nebe, můj otče, do nebe!« Ó v pravdě ihned do nebe vznesla se andělská duše Aloisova, která tak něžně milovala Pána Ježíše ve velebné Svátosti; byl mu blahodárným pokrmem na cestu na věčnost.

* * *

Svaté přijímání na loži smrtelném jest zvláštní milostí Boží, i musí za ni hodný křesťan často, přechasto prositi. Četl jsem v této příčině dojemný příběh, o který se tuto s milými čtenáři sděluji, aby bylo vidno, kterak Bůh mnohdy zázračným způsobem postará se o své miláčky, aby neskonali bez Těla Páně.

Odbila půlnoc. Pan děkan B. ještě bděl ve své pracovně; psal. Pojednou v sinu zazvonilo. Za chvíli stál před knězem muž v selském oděvu, pozdravil uctivě »Pochválen buď Ježíš Kristus!« »Na věky. Amen.« odpověděl děkan. »Velebný pane,« vece přichází, »ve Mlýnském údolí leží na smrt nemocný člověk. Ráčil byste ho zaopatřiti? Avšak prosím, pospěšte, sice ho nezastanete na živu.« Po té cizinec odcházel. Kněz ho zadržel a pravil mu, aby tedy nesl lucernu, že

hned půjdou. Šli tmavou nocí. Ve Mlýnském údolí na svahu hory stála o samotě chýže. Průvodce otevřel, postavil světlo a zvonek vedle stolu, na němž už bylo všecko připraveno; potom zmizel; kněz ho již nezdržoval.

Když se však sluha Páně blížil k nemocnému na loži, aby ho pokropil svěcenou vodou, spatřil na něm touze podobu, co byl na svém průvodci viděl, tak že nemyslí jinak, než že nemocný jest týž, jenž ho byl doprovázel; ovšem nemohl pochopiti, kterak se ve chvíli dostal na lože. Připadlo mu, že si člověk ten dovolil rouhavý žert, a pravil: »Kdo jako Vy takovou cestu může vážit, není na smrt nemocen. Nemám tu co činiti.« Strojil se k odchodu. Avšak nemocný sepal prosebně ruce, plakal a prosil slabým hlasem: »Ach, velebný pane, mylíte se. Věřte mi, já Vás nevolal, a nevím, kdo Vás přivedl; ale dobře, že jste přišel. Nevidíte, jak mně zimnice sežírá poslední sílu? Jak pak bych já byl mohl jíti do fary? Ne, velebný pane, nebyl jsem pro Vás. Už dva dni ležím na lůžku. Marně jsem čekal, přijde-li nějaká milosrdná duše. Nemohl jsem Vás tedy ani dáti zavolati. Avšak budiž z toho Bohu chvála, že jste ráčil přijíti. Má modlitba vyslyšána. Ve dne v noci jsem prosil Pána Boha, abych neumřel bez svatých svátostí; cítil jsem, že se blíží má poslední hodinka. Nyní už rád umru; poznal jsem, že kdo v Hospodina doufá, nebude zahanben, a kde nouze nejvyšší, tam pomoc Boží nejbližší. Nyní už vím, velebný pane, kdo Vás přivedl. Pán Bůh k Vám poslal mého anděla strážce; tento přijal mou podobu a postavu, a když vyplnil své poslání, zmizel. Ach, prosím, neodpírejte mně svatých svátostí!«

Veleochotně vyplnil po té sluha Páně prosbu ubožákovu; byltě nyní i sám přesvědčen, že ho anděl přivedl. Po svaté zpovědi podal nemocnému Tělo

Páně a udělal mu i poslední pomazání. Nemocný jevil takovou vroucnost a nábožnost, že si kněz přál, kéž by s ním tak svatě a nevinně život dokončil. Na konec podal mu kříž k políbení. Nemocný, libaje Krista ukřižovaného, vypustil duši. Pomodliv se za zvěčnělého, odešel sluha Páně, velebě dobrotu Boží.

* * *

Jako býváme dojati prvním svatým přijímáním nevinných dítek, podobně velmi dojemně na nás působí poslední svaté přijímání dokonávajícího křesťana. Poslyšme, co se před lety přihodilo v Itálii jednomu rakouskému generálovi.

Jednou z rána jel v čele svých vojinů; byl vesel a bavil se s důstojníky jej provázejícími. Náhle stanul, zalekl se, patřil upřeně do dálky před sebe a zvolal: »Můj Bože! toť jest Pán Ježíš!« Sskočil s koně, padl na kolena a modlil se.

Viděl nějaké zjevení? Blouznil? Nikoliv. Kráčel proti němu ctihodný stařec, kněz, provázen dvěma venkovany, z nichž jeden zvonil zvonečkem, druhý nesl lucernu; všichni tři měli s hlavy, ač bylo zima. Šelť kněz k nemocnému s Pánem Bohem. A tak viděl generál v pravdě Pána Ježíše, jenž byl nesen ve velebné Svátosti k umírajícímu, aby ho posilnil na cestu do věčnosti. Ve svém mládí býval generál důvěrným, zbožným přítelem božského Spasitele, později však zapomněl na něho úplně, jakoby ho ani nebylo; nemodlil se, nechodil do kostela, nepřijímal Těla Páně; víra v něm usnula. Ale nyní, když z nenadání spatřil kněze s ciboriem, procitla víra jeho, a on zvolal: »Můj Bože! toť jest Pán Ježíš!« Kleče na zemi klaněl se Bohu svému, a prosil kněze, by dovolil, aby ho se svými vojiny provázel k nemocnému. Kněz mile-
rád svolil. I byl průvod veliký. V čele kráčel kněz s velebnou Svátostí, po levici generál a za nimi celý pluk.

Slyšme nyní, co generál sám vykládá: »Nelze mi pověděti, jak mně tenkrát bylo. Jel jsem po boku Pána Ježíše, svého Boha a Spasitele, jenž mne byl tolika dobrodiními zahrnul, jehož lásky však byl jsem tak nevďěčně zneužil. Vzpomněl jsem let svého mládí, jež rychle byla uplynula. Tenkrát jsem miloval Pána Ježíše nade všecko; kniha o Pánu Ježíši bývala mi nejmilejší, jméno Ježíš bývalo mou rozkoší; každý ubožák, každý nešťastný, trpící člověk připomínal mi božského Spasitele. Vzpomněl jsem přepamatného dne, kdy oblečen v roucho slavnostní, svíce v ruce, provázen svým zbožným vychovatelem, šel jsem poprvé s tlukoucím srdcem k svatému přijímání. Buď toho Bohu žel, pominuli ti dnové jako noční sen. S hrůzou ptal jsem se sebe sama, co mi zbylo z těch nevinných, blažených časů, co se stalo z mé duše k obrazu Božímu stvořené. Čím jsem se měl státi? Čím jsem se chtěl státi? Čím jsem se stal? Zaplakal jsem.

Mlčky jsme se ubírali. Nebylo slyšeti, leč dupot koní a hlas polnice. Došli jsme osady. S knězem vstoupil jsem do úhledného domu. Na loži ležel stařec, domácí klečeli kolem. Nemocný býval slavným důstojníkem; nyní pln naděje a lásky čekal svého Spasitele; na nás popatřil s podivením.

»Milý bratře v Kristu,« pravil mu laskavě kněz, »slavný a počestný jest vojenský průvod, v němž přišel k Vám nyní veliký a velebný Bůh, aby se Vám podal za pokrm; není to však Bůh válečný, ježž Vám přináším, nýbrž Bůh míru a pokoje. Nuže, můj bratře, padněte do náručí tohoto Boha lásky, obětujte mu své válečné vavříny i svá utrpení, a zvoltejte k němu z hloubi duše své: »Naděje má, ó Pane, spočívá na kříži Tvém. Život svůj kladu do rukou Tvých, podrobuji se úplně Tvé svaté vůli. Ráčíš-li mně ještě několika dní

v tomto slzavém údolí dopřátí, věnuji je jediné Tobě, Mistře nejlepší, abych nahradil, co jsem kdy proměškal.

Nemocný opakoval tato slova knězova a přijal uctivě Tělo Páně. Po té pravil mu ještě kněz: »Poděkujte, milý bratře, i těmto pánům, kteří božského Spasitele nábožně až sem provázeli, můžete-li, dejte jim nějaké naučení.

A věru dal nám naučení; pravilť: »Pánové, když umíral maršálek z Lucemburka, jeden z nejslavnějších vojevůdců francouzských, viděl, že jest všecko marnost mimo lásku a službu Boží, a pravil: Dnes bych si více než všech svých vítězství vážil, kdybych byl nějakému ubožákovi z lásky ke Kristu podal trochu vody.

Tato slova nás velice dojala. — To vypravuje milý náš generál. Brzy složil svůj úřad, složil světské důstojenství, odebral se do samoty, aby zde sloužil Králi všech králů, Bohu věčnému. I v této službě dosáhl důstojnosti jenerálské; staltě se jenerálem ctihodného řádu trappistů. Byl to slovnitý šlechtic Pater Maria Josef Geramb.

* * *

Dne 22. září roku 1676. zemřela v Jindřichově Hradci v Čechách a brzy potom v Telči pochována, zbožná, svatá paní, hraběnka Františka Slavatová, vdova po Jáchymu Oldřichu Slavatovi, pánu na Jindřichově Hradci a Telči, věrná následovnice své svaté patronky Františky Římské.

Pokochali jsme se věru životopisem této převrácené paní a přehorlivé služebnice Kristovy, divili jsme se hrdinským ctnostem jejím, žasli jsme nad množstvím dobrých skutků jejích. Srdce Františčíno hořelo zejména převroucí láskou k Pánu Ježíši ve velebné Svátosti. Poslyšme, co sama napsala:

»Ó vzácná večere, kde Bůh sám předkládá pokrm, vzácnější všech pokrmů.

Tento pokrm jest závdavkem lásky a lékem, který nejen uzdravuje, ale i od budoucích nemocí chrání. — Chlebe andělský, chlebe života, kéž bych mimo tebe žádného jiného pokrmu nepotřebovala. — Můj Bože, chtěla bych dům od domu žebrotou choditi, chtěla bych raději v nejbídnějším příbytku bydleti, nežli býti třeba nejvzácnější mocnárkou světa a nemoci každodenně mši svaté obcovati a týdně Tělo Páně přijímati! — Ó Ty veliká, neobsáhlá Svátosti, přepodivná a nepochopitelně dilo lásky a pokory! Bůh se nám dává celý v této Svátosti, nepodržuje si ničeho a chce nás též celé miti. Nuže, měj mne celou, ó Ježíši, měj mne skrz ruce své nejpozežnanější Matky!«

Františka Slavatová jsouc doma nebo v cizině, mezi známými nebo neznámými, v chrámu nebo na ulici, ctíla všude co nejpokorněji velebnou Svátost. Ve svém denníku zaznamenala: »Dnes nesen Pán a Spasitel náš k nemocnému. Dala jsem jedné chudé ženě půl zlatého, aby se mnou Pána Ježíše ve velebné Svátosti doprovázela.

»Dnes jsem byla u sv. Štěpána — ve Vidni — na mši svaté. Kněz šel s Pánem Bohem k nemocnému. Doprovázela jsem ho s jednou neznámou paní!«

»Jedouc dnes do kostela, potkala jsem kněze, který Nejsvětějšího k nemocnému nesl. Sestoupila jsem a šla za knězem až k nějakému chudému člověku. Myslíla jsem si cestou: Ó Pane Ježíši, buď mým doprovodem v poslední hodinku! Kéž Tě všichni lidé na zemi poznají a nade všechno milují!«

»Dnes zapisujíc si své rozjímání, přemýšlela jsem, jak bych Bohu vděčnou byla. V tom slyším zvoneček, že se jde s Pánem Bohem. I napadlo mi: Vidiš, prší venku a jest blativo; nyní máš příležitost Bohu lásku a vděčnost do-

kázati; nelekej se nepohody, jdi za knězem k nemocnému.*

Františka uložila v Jindřichově Hradci a v Telči jistinu a ustanovila, by se úroky z té jistiny pořizovalo světlo k doprovázení velebné Svátosti k nemocnému, aby byli placeni nosiči baldachýnu při té příležitosti, jakož i

zpěváci, kterým bylo před knězem kráčet i a „Pange lingua“ zpívati. —

Budiž nám to všechno, mili přátelé, povzbuzením, abychom i my z té duše milovali Pána Ježíše ve velebné Svátosti, jenž i nám chce býti pokrmem na cestu na věčnost.

Ranní modlitba.

rchá temno tmavé noci,
plane slunce rudá zář, —
vidět skutky Boží moci,
všude poznat Boží tvář.

Slunce z lože svého vstává,
jak mu velí mocný Bůh;
v této době Bohu vzdává
vroucí díky lidský duch.

„Bože dobrý,“ duše tonží,
„naprav naši vůli zlou,
odvrť vše, co srdce souží,
dej nám kráčet cestou Tvou!“

Dej nám, Otče, milost svoji,
která v svatý mění lid,
která duše sílí k boji,
v srdce vnáší libý klid.

Dej, by trním stlaná cesta
k trůnu Tvému vedla nás,
by rozkoší nebes města
duše plála věčný čas!“

Fr. P. Kořál.

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část další.)

II. Moc milosti. Láska k Bohu a bližnímu úplně se shoduje s rozumem a lidskou přirozeností. Přece však je darem milosti a ne přirozeností. Promluvíme tedy několik slov o moci božské milosti a jak snadno můžeme jí dojiti.

Pokusim-li se objasniti účinky milosti Boží výjevem nám všem s dostatek známým, nechť nikdo proto se nehorší. On jest spíše protivou než přirovnáním a pochodí od samého apoštola. Sv. Pavel píše totiž (Ef. 5, 17—19): „Protož nebyvejte neopatrní, nýbrž rozumějící, která by byla vůle Boží. A neopíjejte se vínem, v němž je chlípnost, ale naplnění buďte Duchem sv., mluvíce vespolek v žalmích a chválách a písních

duchovních zpívající a plesající v srdcích svých v Pánu.“ Jako je tělesné opilství, které činí mysl otupělou a šilenou, tak může býti i duchovní opojení, jež činí moudrým a svatým. Výpary vína, piva neb kořalky vstupují člověku do hlavy, opojují a rozpalují ho a pozdvihují jej v jistém smyslu nad obyčejný stav. Pravím v jistém smyslu, ovšem ve velmi špatném. Opilec cítí se veselejším, živějším, směřejším a zlostnějším než při obyčejném stavu myslí. Tento pocit trvá jednu neb více hodin, načež sklesne člověk zpátečním působením čivů na nižší stupeň, a je hloupějším, slabším, bázlivějším, bidnějším, než před tím. Třebas však pitím stává se rozjaře-

nějším, tož přece rozum jeho a vůle nikterak nejsou více povzneseny — tyto mohutnosti, které jediné člověka šlechtí. Naopak jeho rozum je pomaten a vůle klesá v otroctví každého chťáče a každé vášně.

Je však též zdravé a duševní opojení, rozumné a ušlechtilé pozdvížení duše nad sebe samu, ježto pochází odtud, že Duch sv. v ní přebývá. »Buďte naplněni Duchem svatým,« On sdílí rozumu nové, jasné a čisté světlo, vůli pak sílu a pružnost. Dále působí svatou, duchovní radost, a jako muž opilý na jevo dává veselost svou a pošetilost směšnými, ba oplzlými zpěvy, tak i nás povzbuzuje přítomností Ducha sv. ku podvizení hlasu, ku chvále Boží a svatých. Cítíme se povzbuzeny, zapěti v srdcích svých radostné písně. Milost Boží obživuje naši vůli, činí naši naději vážnou, naši lásku vroucí a pevnou, naši lítost srdečnou a stálou. Tvoří z nás lidi rozumné, čisté, trpělivé, velkodušné a upřímné. »Všechno mohu v tom, jenž mne silí.« Moc Boží bývá oslavována skutky, jež on v naší slabosti působí.

Josef, syn patriarchy Jakuba, byl v mládí prodán do otroctví. Vyšinul se až na správce domu svého pána. Ze byl v květu života a sličné postavy, zahořela k němu žena pánova hříšnou náruživostí a sváděla ho ke hříchu. Mohl svoliti, aniž by se musil báti, že bude vyzrazen. Ale on nejen odporoval pevně a stále, nýbrž jsa jednou silněji než obyčejně pokoušen, utekl. Ze zlosti, že byla sklamána ve své naději, očernila ho žena u svého manžela a Josef uvržen do vězení. Odkud pak měl jinoch tento svou čistotu a bázeň Boží? Proč opovrhoval pomluvou a vězením? Byl vyhnanecem v cizí zemi, kdež veškeré špatné příklady neustále jej sváděly, by nebral hřích na vášky tam, kde nikdo ho nepovzbuzoval ke ctnosti. Což

jej tužilo a povzneslo nad lidskou přirozenost a udržovalo u věrnosti k zákonu Božímu? Byla to milost a přítomnost Boží v jeho duši, ona milost, která udělena bývá modlicím se a nechybí nikomu, kdož za ni prosí.

Mladistvý svatý Vavřinec byl jáhnem svatého papeže Sixta. Chtěl doprovázeti nejvyššího biskupa vedeného k mukám. »Otče,« pravil k tomuto, »dosud nikdy jsi neobětaval bez svého jáhna, a nyní chceš položit svůj život v obět Bohu beze mne?« Sv. Sixt odpověděl: »Touha tvá bude splněna a v málo dnech budeš mne následovati na smrt mučnickou. Pro tvé mládí připravil tobě Bůh těžší boj.« A vskutku! Za několik dní ukrutníci svlékli svatého Vavřince a pekli jej za živa na žhavém železe. Jinoch však neklesl myslí, nýbrž chvále Boha posmíval se ukrutníkovi. »Popať,« pravil leže na rozpáleném roštu, »jedna strana mého těla jest již upečená; obrať mne a jez a nasýt svou krvelačností!« Což dodalo sv. Vavřinci této nadlidské statečnosti? Milost to učinila a přítomnost Boží v jeho duši. »Poněvadž dobře jedl a dobře pil,« praví sv. Augustin, t. j. poněvadž duše jeho byla posílněna a občerstvena Tělem a Krví Pána Ježíše, proto necítil svých muk nebo jich neměl za přílišné.

Dějiny jsou plny podobných příkladů; z čehož můžeme poznati, jak svatí pojali slovo Páně: »Hleďte vejíti úzkou branou.« Ještě o jednom chci se ke konci zmíniti. Více méně musí každý zápasiti a bojovati. Od mnohého žádá Bůh veliké a hrdinské důkazy věrnosti a lásky. Nechává ho octnouti se v takových okolnostech, v nichžto musí buď hrdinsky zvítěziti, nebo bídne zahynouti. Říditi se radami dokonalosti je všeobecně řečeno něco mnohem vyššího, než zachovávatí příkazání. Ale mnohdy lze plniti příkazání jenom s hrdinskou silou a svatostí. Jedno příkazání vyžaduje, bychom vyznali

také veřejně svou víru v jistých okolnostech, v kterých tak káže čest Boží, aneb kde zamlčeti viru bylo by tolik, jako ji zapřít. Obvykle se to děje bez mnohého nebezpečení a utrpení, ne však vždycky. Mučení oceli se tam, že mohli jen voliti: buďto viru vyznati se ztratou života, nebo těžce hřešiti a tak svou duši ztratiti. Kdo nám za to ručí, drazí bratři, že i nám nebude je-
lnou dokázati svatost hrdinskou, chtějícím přikázání zachovávat aneb duši spasiti? Nemysleme však, že Bůh v takovém případě tvrdě s námi nakládá nebo naši spásu uvádí v nebezpečí. Velikát to milost, žádá-li Bůh na nás nějaké oběti. Pamatujeme se, že božský Spasitel, prve než onoho mládence byl vyzval, aby vše, co měl, prodal a jej následoval. V evangeliu praví se: »Zamiloval ho.« Vykupitel nás dosvědčil, že Šavel, z něhož se stal později sv. Pavel, zvláště jim byl vyvolen, a připojil ihned: »Chci mu ukázati, jak mnoho musí pro jméno mé trpěti.« (Skutky ap. 9, 15. 16.) Divím se věru nejednou velikým obětím, hrdinské ctnosti, které Bůh žádá na slabých dítkách, chudých ženách a mužích, k plnění jeho přikázání a vystříhání se smrtelného hříchu. Jestě více však obdivuji velké milosti, které Bůh jim dává, prosí-li jenom za ně pokorně a vytrvale. Tolika sporádáným mladíkům bojujati je s velikým nebezpečenstvím nejen na ulici, nýbrž nezdíka právě v obydlích, kde častokrát chudoba nepřipouští onoho odloučení obou pohlaví, jež i sama počestnost a slušnost vyžaduje. A zdaž nečekají i na otce rodiny veliké zkoušky v příčině jeho ctnosti? Při práci musí zhusta poslouchati sprosté řeči, nebo bývá sváděn k nestřídmosti svými soudruhy. Doma bývá jeho trpělivost zkoušena tu a tam jazykem svárlivé ženy aneb neposlušností nezdárných dítek. Dopouští Bůh taková pokušení, udílí zároveň pomoc

přiměřenou pokušení. My musíme zachovávat přikázání, jinak zahyneme; a my můžeme je zachovávat, žádáme-li jen za pomoc milosti. Zachovávajice za takových okolností přikázání, zachráníme nejen duši, nýbrž budeme i velikými v nebi.

Což zbývá nám nyní ku konci, než aby se ptal každý sama sebe: Zachovával-li jsem přikázání? Miloval jsem Boha a bližního, každého člověka? Toužil jsem po milosti, bych ho miloval? Modlím se o tu milost? Přistupuji častěji k svatému přijímání? — Zanedbáváme-li tyto prostředky, natikáme nepravě, že cesta k nebi jest úzka. Žalujeme spíše sami na sebe, že naše víra je vlažná a naše láska chladná a naše srdce těsno. Nemá-li kdo co jisti, litujeme ho. Nemůže-li jisti máje křeče v čelisti, máme s ním soustrast. Ale může-li jisti, nechce však a proto slabne, vysmějeme se mu, nebo budeme se naň hněvati. Podobně musili by lidé s námi míti soucit, kdybychom byli nevědomými pohany, jižto Boha neznajice nemilují ho. Kdybychom jako bludaři byli zbaveni svatých svátostí, byli bychom k politování. Ježto však jsme ve víře dobře poučení, pochází náš nedostatek lásky k Bohu z pošetilosti a zloby. Snadno můžeme, kolikrátkoli chceme, jiti k zpovědi a přijati tělo a krev Páně. Zdáli pak zaslужujeme útrpnost opovrhující těmito zřídly životními a hynoucí takto duchovně? Nikoliv; ale zaslужujeme, aby-
chom byli viněni té nejhorší sebevraždy, když v hříchu těžkém prahneme a duši svou necháváme k smrti lačněti. Tu pak platí o nás rozsmáhlé ony verše, jež básník nadešpal »Lenost«:

Když žízň sedí kdos u pramene
a drží pohár svůj u ramene,
a nechce se shýbnout, by čerpal a pil,
ten jesti mi líný ledabyl.

Nuže, bratři, oživmež svou víru! To budiž našim pevným předsevzetím:

vši silou dobytí sobě vchodu těsnou |
brankou do nebe! Ohlédněme se po |
pomoci! Vzávejme Marii Pannu, naši |
Matku, by přimlouvala se za nás! Prosme |

nejsvětějšího Vykupitele za smilování a |
milosrdenství! Obratme se k němu a |
vynějme upřímnou a pravou lítost nad |
svými hříchy! (Přístě dále.)

Svatá církví!

vatá církví, církví svatá,
hle! tvůj prapor vzduchem vlaje,
kolem hvězd se množství třpytí
a nad nimi slunce svítí!
Jeho zář, ta vníká v taje
a kde tma, tam světlo nítí.

A kde světlo rozblesklo se,
tam vše ihned v náruč klesá
tobě, církví věčně svatá,
čiší květů vrchovatá
vonných, po nichž srdce plesá!
Ó zář slunce, záři zlatá!

O tvůj pancíř vše se třísťí:
bidáctví i slota sterá;
pod paprsky slunce tvého
roztaje vše, co je zlého,
za dne jako za večera
proti tobě mířeného!

Tebe praděd miloval,
kácel modly do propasti!
Dědictví ty's naše vzácné
po otcích; znáš nebojácné
sluhy své — viz! mroucí slastí,
a tvých květů vůně lačné!

Pancíř tvůj, jak ocel tvrdý,
prapor tvůj, ten mocně vlaje,
hvězdíčky se stále nítí —
moře srdci pro tě cítí!
Pro tebe vše kolem zraje,
a tvé slunce jasné svítí!

K. E. Vojtík.

P. Damian de Veuster, apoštol malomocných.

Podává Fr. Janovský. (Č. d.)

ě plouli jenom na plachtové lodi, potřebovali do Oceanie pěti měsíců;
cesta daleká a nebezpečná. Nedaleko mysu Hornova na konci Jižní
Ameriky zachvátila je strašná bouře, div že se loď neztroskotala. Vítr
a vlny zmítaly několik dní lodi jako míčem. Bylo viděti trosky mnoha
utonulých lodí; jestli místo ono na výsoť nebezpečno. Za tohoto hrozného
nebezpečí začala celá řeholní rodina devítidenní pobožnost k Panně Marii; ukončili
ji o svátku Očistování Panny Marie, 2. února 1864; a ejhle! bouře přestala, a loď
šťastně přeplula hrůzyplnou úžinu. Zakusivše ještě jedné bouře v Tichém oceánu,
dostali se bez pohromy a plni radosti do Honolulu, hlavního města souostroví
Sandwichova, o svátku sv. Josefa, 19. března 1864. Apoštolský vikář a přítomní
spolubratři vítali srdečně příslé pomocníky. V devět hodin slouženy na poděkování
za šťastný příchod slavné služby Boží v katedrále.

Havajské čili Sandwichovo souostroví, čtyři to obydlené a čtyři neobydlené
ostrovy, leží v severním Tichém oceánu, skoro 2000 anglických mil od pevniny,
uprostřed mezi Amerikou a Australií. Ostrovy ty objeveny roku 1778. od anglického
kapitána Cooka, jenž připlul podruhé do tamějších končin, zavražděn jest od

domorodců. Cook nazval je souostrovím Sandwichovým, nazývají se však podle největšího ostrova též ostrovy Havaiskými. Jest to samostatný stát; panuje mu konstituční král a komora poslanců, z níž se volí ministři. Vedle domorodé královské rodiny mají cizinci velikou moc ve státním zřízení, zejména Američané, kteří tam mají veliké usedlosti. Američtí kazatelé sekty puritánské nedbají tak evangelia, jež mají zvěstovati, jako záležitosti státních a všichni touží, kéž by se mohli státí ministry. Toť nutno věděti, bychom pochopili, jak obtížna tam práce misionářů katolických.

Honolulu, hlavní město a sídlo královské, leží na malém ostrově Oahu, uprostřed ostatních ostrovů. Po mnoho let přicházeli do těchto končin světa jenom kupci a rybáři žraloky lovíci, lidé to, kteří tamějšího obyvatelstva nevzdělali, výbrž mnohým neřestem, zejména opilství přiučili. Teprve roku 1820. zavítala tam první zvěst svatého evangelia, bohužel jako bludné učení protestantské sekty hostonské. První se obrátila královna Kapiolani. Už obrácená shromáždila svůj lid u posvátné hory sopečné, kráčela nahoru až k děsnému otvoru, v jehož hlubinách prý podle národní pověsti bydlela strašná bohyně Pelé. Všichni patřili na srdnatou královnu, ana beze strachu házela do jicnu sopky větve a plody stromu bohyni Pelé zasvěceného, vyzývaje ji, aby se bránila, je-li učení křesťanské nepravé. Čekáno. Pelé neodpovídala. I obrátivši se královna Kapiolani k lidu svému pravila: »Vidíte, Pelé nemá moci nad námi, jest jenom jeden Bůh, Jehovah, jenom jeden Vykupitel, Ježíš Kristus.« Po té přijalo mnoho lidu viru křesťanskou.

Už jsme zmínili, že roku 1825. svěřil papež Lev XII. ostrovy Sandwichovy kongregaci »Picpus,« aby tam místo protestantismu zavládla víra katolická. První katolický kostel zbudován roku 1839. v královském městě Honolulu; katolíků přibývalo, ale že žili na různých ostrovech, nemohli svých náboženských povinností plnit, jak si sami a jak si misionáři přáli. Nyni přišla vydatná pomoc, přišel zejména F. Damian. Na bílou sobotu 1864 vysvěcen od msgra. Maigreta podjáhnem. brzy potom jáhnem a uloženo mu, aby dva měsíce pobyl v koleji Ahuimanské a studiem i modlitbou se připravoval, by mohl býti knězem vysvěcen. Dožil se té radosti o svatém Duchu.

Přečtěme si nyní list jeho, poslaný bratru P. Pamfilovi v srpnu 1864.

Havaii, 23. srpna 1864.

Vivat Cor Jesu Sacratissimum! (Zdrávo budiž Srdce Ježísovo nejsvětější!)

Můj předrahý P. Pamfile!

Na konci března psal jsem Ti a vyličil naši cestu z Evropy do Oceanie. Vzhledem k tomu, co starí misionáři o svých plavbách vypravují, musíme býti cestou naší spokojeni; prozřetelnost Boží dopřála nám pohodlné, rychlé, laciné plavby. Škoda, že nejsem ani básník, ani spisovatel, abych Ti novou otčinu dokonale vyličil; poslyš alespoň několik slov.

Naše moře jest na kraji pásma tropického, pod 21. či 23. stupněm severní šířky od rovníku. Dva měsíce, červen a červenec, máme slunce přímo nad hlavou, parno však není tak nesnesitelným, jak jsem si myslel. Podnebí jest výtečné, cizinec mu snadno přivykne a jest tu zdravějším než doma. Ostrovů našich jest osm, čtyři velké, čtyři malé; Havaii, kdež nyní mé působíště, jest větší než všechny ostatní dohromady, skoro větší než Belgie. Uprostřed ostrova strní tři sopky, dvě už vyhaslé; u sopčici dosud jest mé působíště, plné vychrlené lávy. Není tomu dávno, kdy největší osada Hilo, odkudž Ti píšu, téměř všecka žhoucí lávou zalita. Láva všecko povalí, všecko zničí, i tvrdé skály; když schladne, kráčí se po ní

jako po vyleštění železu, misty však jest ostra a hranata, že nelze tam ani vstoupiti. Nebyl jsem ještě u jicnu; zdejší otcové pravi, že hrůzy pekelné nemohou býti lépe představeny než plamenným mořem, jež jícnem sopečným lze spatřiti. Objem kulatého otvoru jsou 3—4 míle, hloubka 100—150 metrů.

Předrahý P. Pamfile, doufám, že už máš jakousi představu o Havaii, kam mě Pán vinice poslal pracovat o spáse duší. První dva měsíce strávili jsme na ostrově Oahu, kde má náš biskup, msgr. Maigret, svou residenci; také král a ministři tam bydlí; jestliť to střed té ostrované říše. Hlavní město Honolulu má 10.000 obyvatelů. Oahu není veliký ostrov; P. Albert a P. Christian objeli jej za týden; ve všech vesnicích kázali a zpovídali. P. Liévain, P. Kliment a já byli jsme zatím v koleji a připravovali jsme se ku svěcení. Ó jak krátká byla to příprava k úřadu tak vznešenému! Byli jsme kněží vysvěceni na suchou sobotu svatodušní; druhého dne sloužili jsme v biskupském chrámě první mši svatou.

Vzpomeň si, milý bratře, jak Ti bylo, když jsi poprvé stál u oltáře a předrahou obět mše svaté obětoval! Také já se dočkal toho štěstí, ale za jak různých okolností! Tys byl tenkrát obklopen přátely a spolubratry, kolem mne byli dítky a obránci, kteří zdaleka příchvátali spatřit svých nových otců duchovních a jich pozdravit. Byl jsem velice dojat; myslil jsem, že mi srdce jako voskovice na oltáři rozplyne, když jsem poprvé Tělo Páně podával téměř stu osobám, z nichž mnozí asi v nedávné ještě době modlám se klaněli; nyní brali se v bílých rouchách pokorně k uctivě k stolu Páně.

P. Liévain měl slavnou mši svatou a večer poprvé anglicky kázal. Anglicky mluví se zde vesměs. Chceš-li se sem vydati, učiň jako my, nauč se řeči anglické.

Několik dní po vysvěcení určil nám nejdůstojnější pan biskup působistiště: P. Liévain zůstane ještě v koleji, P. Kliment a já posílani jsme na veliký ostrov Havaii. Začátkem června vyplouli jsme s Jeho Milostí na parniku; ráno druhého dne doplouli jsme přístavu Lahainy na ostrově Maui; tam jsme se setkali s našimi třemi kněží. Sotva že jsem odsloužil v jejich krásném kostele mši svatou, volání jsme hvízdodem parního stroje na loď. Těžko se nám loučilo s těmi dobrými Otci. Vstoupili jsme na loď a myslili, že příštího dne budeme na Havaii; ale sklamali jsme se. Sotva že jsme vyjeli z přístavu, zachváćena loď požárem. Oheň sice šťastně uhasen, ale nebylo možná dále se plaviti. Vrátili jsme se a šli opět k našim bratřím, až by přijela nová loď. Byl jsem rád, že mohu u zkušených těch kněží déle dliti; nejdůst. pan biskup byl by se však rád už před sv. Petrem a Pavlem na Havaii dostal. Ježto toho dne chtěl tam posvětit kostel od našich bratří laiků vystavěný. Minul týden, druhý týden, a lodi nikde. V neděli poslal mě P. Aubert konat služeb Božích v sousedním místě; kázal jsem a zpovídal poprvé. Když jsem se druhého dne ráno vrátil, užasl jsem; pana biskupa a P. Klimenta už tam nebylo; použili malého parníku, který se právě v neděli připravil. Ó jak mi bylo! Týden plynul za týdnem, loď nepřicházela. Teprve po sv. Petru a Pavlu mohl jsem odestovati, bylť první náš parník už opraven. Přibyl jsem do stanice, kde byl zmíněný už nový kostel; myslil jsem, že tam zastanu pana biskupa a že se s ním vydám na své působistiště, jež leží na druhém konci ostrova, skoro šedesát anglických mil cesty, když se jede na koni. Shledal jsem tam dva Otce, ale pan biskup byl už před pěti dny odešel s dvěma jinými misionáři mého působistiště. Byl bych rád za nimi koňmo nebo i pěšky pospíšil; ale jak najíti cestu? Konečně usoudil P. superior, že s neděle půjdu s ním, až bude doprovázen P. Klimenta do určené mu stanice, třicet anglických mil vzdálené.

Jak šťastni byli tamější křesťané, když spatřili svého nového pastýře! Neměliť po čtyři léta útěch svatého náboženství, od té doby, co umřel P. Eustach. Okrsek P. Klimentův jest velmi rozsáhlý; dvacet mil nejméně bude mu jíti, aby své rozptýlené stáde navštívil. Zejména první rok najde horlivost jeho přemnoho práce. Co tu bude křtů, co zpovědí! Byl bych rád zůstal s ním, povinnost však volala mne jinam. V úterý 20. července poslala mi prozřetelnost Boží jako kdysi Tobiašovi průvodce do mé misie. Ve středu ráno jsme vyšli, půlčtvrtá dne jsme putovali.

V sobotu spatřil jsem k veliké své radosti nejdůstojnějšího pana biskupa a P. Karla a Coelestina, v jejichž sousedství mám na vinici Páně pracovati. V neděli Jeho Milost břímbovala, v pondělí vracela se na parniku do Honolulu.

Dychtě spatřiti stádece své, jež mně nehodnému služebníku božský Pastýř světili račil, stanul jsem konečně ve čtvrtek 28. července ve svém okrsku Puné. Jest to veliký kus země; chci-li celý najednou projít, potřebuji tři dny. Všemi směry mám rozptýlené vesníčky; sedm let nebylo tu stále duchovní správy, jen zde onde zavítal na chvíli nějaký kněz. Dobře mi pravil biskup louče se se mnou, alych povážil, že misie Puna jest v dětském teprve věku. A věru, není tu ani kostela, ani kaple; mši svatou sloužívám na oltářním kameni, jež slavivám do chýže jednoho domorodce, u něhož se křesťané v neděli shromažďují. Mám všude ovečky, ale většina lidu není ještě v ovčinci. Kalvinismus zavedl mnohé. Když zvěděli, že se kněz u nich usadil, přemýšleli, rozjímali, a když jsem konal svou první obchůzku, dalo se jich už 29 pokřtiti. Z toho ze všeho vidíš, jak obtížný jest svatý úřad misionářův. Zde žijeme jinak než kněží v katolických zemích. Zde stádece rozptýleno, obkličeno kacíři, kteří se ze všech sil snaží je svěsti, což není těžko, ježto vira v srdcích jejich nezapustila ještě hlubokých kořenů. Jinak jsou Havaiiané lid dobrý, společenský, uctivý, dobrosrdečný, nepachtí se po bohatství, nemilují nádhery, jsou štědrí, pohostinní; i zarytí kacíři ochotně otevrou knězi hledajícímu přístřeší; poznávají ubožáci, že bloudí, ale bojice se svých kazatelů, zůstávají ve bludě.

Kéž bych měl v těchto svých končinách punanských takovou svatou, čistou lásku k Bohu, takovou vroucí horlivost o spásu duší, jakou plálo srdce M. Vianneja, faráře arského! Ó předrahý bratře, modli se, pros jinych, aby se též modlili za mne a za mé ubohé stádece; kéž božský Spasitel v srdcích našich roznlití oheň, jež na svět přinesl a jenž po přání jeho má hořeti! Neunavné bych pak hledal starých a nemocných osob, křtil bych je vodou a Duchem svatým, nežli se s tohoto světa odeberou; horlivě bych se ujal dítě a nevědomých, chránil bych jich od bludné nauky kacířských kazatelů. A dosáhneš-li svou modlitbou, aby tento božský plamen zapláł i v srdcích novoobráncův, ó jak vzácné ovoce víry a svatosti uzrá tu pro nebe! Co Ti píšu, drahý P. Pamfile, přišlo ke mně několik našich mladých křesťanů. Prosi mě, abych Ti ve jménu jejich napsal, jak jsou oddáni církvi katolické, jak milují kněze, i takové, kteří 5000 mil daleko bydlí; prosí Tebe — kéž jich neoslýšís! — abys jim poslal růžence, jež by mohli kolem krku nositi; prosí, aby k nim přišlo více kněží; jestli žeň není přehojna: kalvinští kazatelé jsou nyní pokořeni, král a ministři se od nich odvrátili. Já pak prosím, drahý bratře, abys mně koupil dva zvony do mých dvou nových kostelů. Že nemám kdy psáti všem Otcům a bratřím v Lovani, jež všechny srdečně pozdravuji, přeči jim tento list, přelož jej také na slámštinu a pošli rodičům. S Bohem, drahý bratře, nezapomeň mne nikdy v »Memento« při mši svaté. V nejsvětějších Srdcích Ježíšové a Mariině zůstávám

Tvůj bratr Damian.

Divná kultura.

Kulturu svou na jazyku —
přišli v kraj, by hlásali ji;
ale po svém známém zvyku
za ní kryjí zuby zmijí.

Kulturou tou lid tam zmíral,
nařikaly rodné děti;
ale bo! jim sil jen sbíral —
dále lhalí vrazi kletí...

Ustaňte již, dítky, lkáti,
k práci zachovejte síly!
Kulturu-li může dáti,
kdo s ní takto na trh pílí?

Ant. Sychrovský.

Ze života a spisů blahosl. Markéty Marie Alacoque.

(Část dalsí.)

Musíme tedy věřit, že Pán jí dal poznati, od kdy ji ustanovil k životu utrpení a ku kříži; při tom byla jeho božská добрta tak štědrá, že jí dala i prostředky, aby tu touhu, kterou jí vnukl, mohla vyplniti. Tato milá sestra žádala za dovolení, aby mohla konati kruté pokání, a když jí to povoleno, chtěla ještě více činiti než jí dovoleno, tu náš svatý zakladatel jí to tak vytýkal, že toho již neučinila. Slova toho svatého se jí tak vtiskla v mysl, že na ně nikdy nezapomněla. »Myslíš, milá dcero (to jsou jeho slova), že se budeš Bohu libiti, když přestoupíš hranice poslušnosti, když přece hlavním sloupem naší kongregace jest poslušnost a nikoli kruté mrtvení se?«

Nebylo těžko poznati o jejích zkouškách, že ruka jejího nebeského Ženicha jí vede. Neboť nikdy nebylo lze u některé žadatelky pozorovati tolik ctností; nebylo lze dobře ji pozorovati a nespátriti velikou dokonalost a dobré vlastnosti její: vzácnou skromnost, slušnou moudrost, úplnou věrnost, úplnou pobožnost a hlavně horlivost, která se nikdy neumenšila.

Všechny tyto ctnosti byly jen jakési stíny u porovnání s těmi, které se objevily v jejím životě, když byla do posvátného habitu oděna, což se stalo dne 25. srpna 1671 na den sv. Ludvíka, krále. V době té jí božský Pán dal poznati, že chce mít v jejím srdci úplnou vládu a vlastnictví a že ona zároveň jej musí milovati láskou úplnou. V jejím noviciátě dal jí poznati sladkosti své lásky, již měla později úplně býti účastna. A ta byla vskutku tak veliká, že ji to úplně do zmatku přivedlo, že byla téměř všechna bez sebe, ačkoliv se to snažila zakrýti. Byla napominána, bylo jí dáno na jevo, že její rozpoložení myslí není v duchu Panny Marie, která nechce nic prazvláštního; kdyby se v tom neměla změnit, že nebude připuštěna ku slavným slibům; to jí tak velice zarmoutilo, že se na každý způsob namáhala, aby bylo jinak. Ale toto násili, které si činila, jí nepomohlo.

Její představená jí pomáhala, aniž by jí dobře pochopila; ale když viděla, jak dychtí po modlitbě, aniž by při tom se držela toho způsobu, ku kterému ona jí naváděla a že vždy tak se modlila, jak jí božský Mistr naučil, rozhodla se dáti jí jaksi na pomoc jednu sestru, která by jí s modlitbou obeznámila. Když naše novicka žádala tuto svou matku, aby jí dala volné chvíle, tu jí vyčítala přísně, že se jen svou prací a svými cvičeními v noviciátě chce zaměstnávat. To ona činila, aniž se mohla zdržeti sladké radosti své duše. Bylo jí poručeno, aby poslouchala počátek ranní modlitby, pak aby odešla a zametla v domě až do Primy.

Později musila klásti počet ze své modlitby nebo spíše z toho, jak božský Mistr v ní působil. V tom byla pak jediná její myšlenka prostě poslouchati, to bylo její radostí. Proto s radostí zpívala píseň, kterou sama složila:

Čím více mi v lásce překážíš,
tím více toto jediné dobro mne rozplameňuje,
ať mno tlaň ve dne v noci,
duši mi přece neodejmou.
I více bolesti ráda snesu,
která mne s jeho Srdcem spojí.¹⁾

Blahoslavená toužila takofka nenasytně po mrtvení se a pokoření. Ačkoliv její smyslná přirozenost tomu odporovala, ona nepřestala po tom toužiti, což se jí vyplnilo, když byla odbývána. Jindy opět jí bylo leccos odepeno, že jest toho nehodna, nebo jí dáno takové pokání, které ona si nepřála a které bylo odporo jejím touhám; tu obrátila se na svého milého Učitele v mocném rozrušení a řekla: »Hleď, přijdiž mi na pomoc, Pane, vždyť sám jsi to zavinil!« On jí odpověděl: »Poznávaš, že nemůžeš ničeho beze mne, který tě nikdy neopustím, jen když

¹⁾ Nejsem žádným básníkem, neodvážil jsem se tedy ve verších tento popěvek přeložit; přeložil jsem ho jen doslovně. Rozn. překl.

se oddáš se svou nicotou a slabostí vždy mé síle.* Ona to sama zkusila při jedné příhodě, její přirozenosti odporující. Protože měla velikou ošklivost před všemi druhy syra, měl to její pan bratr za svou povinnost říci, aby k němu nebyla nucena. Bylo to slíbeno, ježto byla to sama o sobě věc lhostejná. Potom, ježto bylo tím způsobem lehko vyplniti její touhu po sebezapírání a jinak nebylo příležitosti totéž učiniti, dala jí služka kdysi z neopatrnosti, jako jiným, sýr; tu upozornila ji představená, aby se cvičila v sebezapření. Proti tomu jídu cítila tato milá novicka tak veliký odpor, že si na žádný způsob netroufala zvítěziti. Její představená, aby ji pokořila, řekla: »Ty nejsi ani hodna cvičiti se ve ctnosti, a proto ti zapovídám činiti, co jsem ti poručila.* To se jí velice dotklo, že si umínila buďto zemřítí nebo zvítěziti. Hned spěchala k nejsvětější Svátosti, svému obyčejnému útulku, setrvala tam 3 nebo 4 hodiny, plačíc a snažně prosíc o sílu k vítězství. »Hle! Můj božský Pane! Zdaž jsi mne opustil? Zda máš ještě zálibu na mé oběti a zdaž nejsi docela stráven ve své oběti?« Božský Zenich, chtěje vyzkouseti věrnost její, počal zalíbení míti na tom, aby ji viděl bojovati proti vzpouzející se přirozenosti. Ona zvítězila a od toho okamžiku vrhnuvši se k nohoun své představené, žádala za milost, aby jí bylo dovoleno jisti syra. To jí povoleno, což ona s takovým násilím sobě po 9 let činila, že vzbuzovala úctu; v té celé době pokoušela se v přemáhání sebe po všechny obědy a večere, jedši jen málo, což by byla činila vždy, kdyby nebyla povinna na sebe více pamatovati ve příčině zdraví. (Podobně o téměř nepříjemné mluví matka Peronne Rosalie Greyfié.)

Po tomto sebezapření se množství milostí a přízně Páně pro naši milou sestru daleko zvětšilo a zaplavilo její duši, že zvolala: »Zadrž, můj Bože, ten proud, který mne hrozí strhnouti, nebo pohled! na mou slabost!«

Tak strávila několik měsíců svého noviciátu nemohouc se odloučiti od zvláštního pocitu, který zbraňoval poněkud těm milostem, jež nejvyšší Dobro jí chtělo dáti; ba Pán jí v tom stavu nalezl, ježto se ani nepolepšila. Proto jednoho večera při modlitbě jí činil předhůzky, řka, že nechce srdce s nikým dělit, aby se tedy odřekla tvorstva; jinak odřekl by se on jí; to jí tak došlo, že ho prosila o sílu k nové lásce k němu.

Jedenkrát, když jí to činilo obtíže podrobiti se, tu se jí ukázal božský Mistr ve svém svatém těle ranami pokrytém, kteréž rány snesl z lásky k nám, předhazuje jí její nevděk a bázlivost před vítězstvím z lásky k němu. »Což chceš, můj Bože, abych činila, ačkoliv má vůle jest silnější než já?« On jí řekl, aby se pohroužila do jeho svatého boku, pak že jí nebude žádnou těžkostí zvítěziti. »Ó můj Spasiteli,* pravila, »pohruž mne dříve sám a uzavři dobře, abych nemohla vyjiti!« Blahoslavená vyznala, že od té doby se jí zdálo vše tak lesklým, že jí nečinilo žádných obtíží zvítěziti.

Náš Pán často jí říkal, že musí jemu ve svém srdci upravití vnitřní samotu, kde by mu byla věrnou družkou a kdež on by jí naučil lásce. A v tomto rozmlém ústraní nalezala vždy svého milého Zenicha, aby toliko s ním mohla rozmlouvat. Ona vyznala, že neměla nikde stání a radosti kromě v těch pro ni takorba přeradosných rozmlouvách. A at měla jakékoliv zaměstnání, nic jí nemohlo zkaziti tento její spočinek v Bohu, který sám jí dostal. Ona viděla ve všem svém jednání jen nevěru, nevděk, nadužívání božských milostí a ztrátu času.)

*) Sestry, které s ní žily, posuzovaly ji docela jinak; hle, několik z jejich svědectví z roku 1715. Sestra Kateřina Augusta Mareš praví, »že poznala ctihodnou sestru před vstupem do kláštera a že jevila již v tom čase skromnost, zbožnost, touhu patřiti Bohu a jiné ctnosti, které dobré jeptice vlastními byti mají; její horlivost se množila a jejím postavením v klášteře, ona byla jedna z prvních při hodinkách, při cvičeních klášterních a zaměstnáních, které jí poslušnost ukládala.« Sestra Johanna Marie Contois svěřel, »že ji viděla vstupovati v noviciát. Ona byla, praví, velice ráda a při tom jevila nadobytou horlivost, jak její novicemistryně objevila, ježto jí vyzkoušela před jinými častým mrtením se a pokřováním, což ona bez odmluvy aneb odmluvy přijala a trávila vždy usmlínavou a spokojenou.« Sestra Anna Alexis Marechal, viděla blahoslavenou vždy velice zaměstnanou pravidelnými cvičeními a trávit čas podle možnosti před nejsv. Svátostí oltární, pro níž měla prazvláštní lásku. Ona se též namáhala toho štěstí častěji býti účastna; když podle pořádku nějaká sestra scházela, vyplnila představená místo její sestrou Alacque, o níž věděla, že může

Ona považovala za vzácné rukojmí lásky Ježíšovy malé útlisky, ponižování a opovrhování, jichž si více vážila než nějakého pokladu. A když božský Spasitel ji dosti poskytl, ona požadovala více, chtějíc podobně ukázati, že jej opět miluje jako svatý Petr (Šimone, synu Jonášův, miluješ-li mne? Pane, Ty viš, že Tě miluji! Jan 21, 16.) Neboť ustavičně opakovala: »Ach, Pane, Ty viš, jak mé srdce po Tobě touží!...«

Jednoho dne po svatém přijímání, když se modlila díkůvzdání s touhou něco pro Boha učiniti, tu milovaný její duše jí řekl v duši, zdaž by se jí líbilo snést všechny strasti, které by hříšníci zasluhovali, aby pak on byl ve všech duších těch oslaven. V témž okamžiku, praví ona, jsem obětovala svou duši a svou celou bytost Bohu, abych tím vyplnila jeho božskou vůli; a kdyby strasti ty měly trvati až do posledního soudu, chci je na sebe vzíti, jen když on bude oslaven, já budu spokojena. (Příště dále.)

Sjezd katolíků česko-slovanských.

o to bylo nemístného křiku v novinách nepřátelských proti katolickému sjezdu v Brně! Což pak již není katolíků v katolickém Rakousku dovoleno ani se hnouti? Či mají jen liberáli privilegium na všecko? A přece, přes všecko jejich úsilí, zkaziti sjezd, podařila se práce a námaha našich vůdců co nejlépe! Byla to radost pro každého upřímného katolíka, kněze nekněze, když dne 30. července naplněna dvorana Besedního domu v Brně samými muži, neohroženými to bojovníky za právo Boží a církve, a též dámami našimi, vychovatelkami budoucího katolicko-národního pokolení!

Uveřejniv v čísle srpnovém program sjezdu katolíků česko-slovanských, chci také našim milým čtenářům a čtenářkám podati stručný průběh jeho. Účastníků sjezdu bylo prvního dne na 1200 ze všech končin slovanských z Moravy, z Čech, ze Slezska, ze Slovinska, Haliče a Chorvatska, k nimž duchem a pozdravem přidružili se tisíce a tisíce jiných, kteří se osobně účastnit nemohli ze všech vlastí českých i z dálné ciziny až z Afriky a Ameriky.

První schůzi zahájil starobrněnský pan prelát Anselm Rambousek, jenž velmi srdečně uvítal všechny účastníky jak duchovního tak světského stavu. Po volbách předsedy a místopředsedy vystoupil na řečnický náš milovaný velepastýř J. M. nejdůst. p. biskup brněnský **Dr. František Sal. Bauer**, při čemž dvorana rozléhala se radostným potleskem a hluchým provoláváním »Slávy.« J. M. nejdůst. pan biskup hluboce dojat pronesl tuto krásnou řeč:

Velectěné shromáždění!

Po nadšeném uvítání, kterým vysokorodý pan předseda tento sjezd katolíků česko-slovanských zahájil a po srdečných promluvách, kterými oba velectění páni místopředsedové řadu na ně vloženého se podjali, budiž laskavé i mně dopřáno, abych jako biskup diecése, do kteréž sjezd tento svolán byl, veškeré účastníky jeho co nejuctivěji uvítal a co nejsrdečněji pozdravil. Kdyby toho nežádala již zdvořilost, která tak čestnému a vzácnému shromáždění náleží a kdyby toho ne-

každodenně Největější přijímati. Ačkoliv byla často nemocna, ty dny, ve kterých měla přijímati, činila vše možné a hleděla v noci přemoci vše, co by jí mohlo zabrániti přijati těla božského Mistra. Tato touha způsobila, že hleděla vésti čistý život a na sebe hleděla i v menších věcech. Ona vedla málo zábavnou řeč, nemluvilo-li se o Bohu aneb o nějaké vzdělávací záležitosti. Obrátil-li se předmět nepozorovaně jinam, měla ona tu zvláštní obratnost, uvésti řeč opět na Boha, a tu mluvila s takovou lehkostí a nadšeností, že všichni jí naslouchali a byli tím velice vzděláváni.

vymáhal obyčej na sjezdech katolických zachovávaný, nemohl bych přece odolati srdci svému, které vůči tak důležitému podnikání, za jaké tento sjezd pokládám, mocnými city hluboce dojata jest. abych co nejsrdečněji jej nepozdravil. (Hromový, dlouhotrvající jásot, a Sláva!) Vitám především Vás, pánové stavu duchovního, které všude a vždycky spatřiti lze, kde se jedná o práva, blaho a povznesení národa. Vitám zvláště všechny velectěné pány stavu světského, kteří ze všech končin česko-slovanských na tento sjezd se dostavili, jednak aby veřejně a nepokrytě přesvědčení své katolické osvědčili (Bouřlivý potlesk), aby v naléhavých a nad míru povážlivých potřebách časových u moudrosti a lásky Boží rady hledali, jakým způsobem by bylo jim pomoci, jednak aby vůbec pro svatou věc naši obnovy a trvalého nadšení nabyli a prapor její vysoko povznegli. Vitám však i neméně ctěné zástupkyně žen katolických (Hlučný potlesk. Výborně!), kterýmžž božský zakladatel společnosti lidské nejdůležitější úlohu v životě vykázal, kterážž úloze po všechny věky věrně dostály a ve které i pro budoucnost velké naděje důvěrně a prosebně skládáme. (Hluboké pohnutí.) Vitám Vás všechny účastníky sjezdu tohoto, především pocitem, který mi na prvním místě křesťanská láska k druhé vlasti mé vynucuje, s pocitem bolesti — — — domníváje se, že bolest tuto spolu se mnou sdílíte. (Tak jest! Sdílíme!) Nikdy mi ani ve snách na mysl nepřišlo, že by na katolické Moravě, ve stěpnici svatých Cyrilla a Methoděje, první pokus o sjezd katolický s takovým odporem a protivenstvím se potkal. (Bohužel!) Nikdy jsem se ve vlasti své toho nenadál, že by zbožná pověst Moravy mohla před celým světem zkalena býti takovým počínáním. Nikdy jsem se toho nenadál . . . Že však ona nepřeteze a odpor Vás nezastrašil, abyste na sjezd tento se nedostavili a vyzvání přípravného výboru neuposlechli, vitám Vás s pocitem posvátné radosti (Potlesk), a to tím větší, že v počtu tak velkém, s takovou obětavostí a ochotou jste se zde shromáždili, tím větší, že přítomností Vaší přání sv. Otce v národě česko-slovanském splňovali se počíná a že již samo zřízení a nálada této zahajující schůze poskytují naděje zdárného výsledku (Dej Bůh!) a proto vitám Vás s přáním, aby tato naděje měrou vrchovatou se splnila a prosím Boha všemohoucího, aby na přímluvu svatých Cyrilla a Methoděje a všech ostatních patronů našich snahám a pracím Vaším požehnati ráčil ve všech odborech a otázkách, které na program položeny jsou. Zjistěte i zde platí, co čteme v žaltáři: »Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo stavějí, kteří stavějí jej.« »Nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdi, kteří hlídají je.«

Kéž tedy sjezd tento v dobách našich falešnými protoky rozháraných je jitřenkou, která přisěram nočním věští záhubu! (Bouřlivý potlesk. Výborně!) Kéž ve zmatické, jež v národních poměrech zavládly, je zlatým paprskem slunečním, který mraky proráží! (Výborně!) Kéž vůči společnosti lidské, jež trpí rozkladem síly životní, jest pramenem vody živé, která obrozuje a oduševňuje! (Výborně! Výborně!) Kéž naproti proudům zhoubným a výstředním, kterážž zkaleným učením zásady křesťanské zničiti usilují, jest pevnou hradí, která naše stálky nejdražší zachrání, kéž je pevným úvazkem lásky a holdem věrnosti k svatému Otci a našemu nejjasnějšímu císaři a králi! (Hřimavý, dlouhotrvající potlesk a Sláva!) Kéž všem účastníkům hluboce se vryje do srdce přesvědčení, že není jiného jména daného lidem, leč jména Pána našeho Ježíše Krista Nazaretského! (Velké pohnutí a potlesk.) Kéž veškerá jednání sjezdu tohoto jsou mohutnou ozvěnou vyznání Petrova: »Pane, ke komu půjdeme? Ty slova života věčného máš.« Kýž tento sjezd jest plodným zárodkem příštích sjezdů katolických česko-slovanských! S tímto pocitem a s tímto přáním vitám a pozdravuji Vás.«

Znova zahřměl nekonečný potlesk a jásot sálem, za nějž J. M. nejdůst. pan biskup děkuje se ukláněl.

Na to předseda sjezdu vysokorodý pan hrabě Otto Serényi sdělil, že první sjezd katolíků česko-slovanských složí povinný hold Jeho Svatosti papeži Lvu XIII. a Jeho Veličenstvu císaři a králi našemu Františku Josefovi zvláštními telegramy,

jejichž znění a zaslání velmi krásně odůvodnil veledůst. pan kanovník Dr. Mikuláš Karlach. Telegramy jsou následujícího obsahu.

Telegram sv. Otci zní:

Katolíci českého jazyka ze zemí koruny svatováclavské shromáždění na prvním svém sjezdu u věrnosti a poslušnosti u nohou Svatosti Tvé kleče osvědčují nezměnitelnou svou vytrvalost u víře katolické a nezvratnou oddanost ke svaté církvi římské v nehlubší pokoře s nejoddanější úctou. Užívající této příležitosti veřejně prohlašují svůj neoblomný souhlas se všemi protesty na jiných sjezdech národů katolických pronesených proti zabránění nedotknutelných práv sv. církve katolické, proti porušení svobody nejvyššího pastýře a dědictví sv. Petra k vykonávání díla apoštolského tak nutného.

Zárukou pomoci Boží pracím svým od náměstka Kristova a nástupce knížete apoštolského vyprošujeme si co nejpokorněji požehnání apoštolského. V Brně, dne 30. července 1894. Hrabě Serényi, předseda. Dr. Mikuláš Karlach, I. místopředseda. Vincenc Brandl, II. místopředseda.

Telegram Jeho Veličenstvu císaři pánu zní:

Císařské a královské Apostolské Veličenstvo!

My účastníci prvního sjezdu katolíků jazyka českého v Brně, příslušníci všech zemí koruny Svatováclavské, projevujeme na stupních trůnu Vašeho císařského a královského Veličenstva svou zděděnou a osvědčenou věrnost a oddanost a prosíme Boha, aby Vaše Veličenstvo a veškeren císařský dům ve své milosti chránil, v moci zachoval a žehnal ráčil.

Katolický sjezd hluboce dojat ztrátou, kterou nejjasnější císařský dům a říše náhlým úmrtím nejjasnějšího pana arcivévody Viléma utrpěla, osměluje se prositi, aby Vaše Veličenstvo projev nejoddanější soustrasti přijati ráčilo.

Otto hrabě Serényi,	Dr. Mikol. Karlach,	Vincenc Brandl,
předseda.	I. místopředseda.	II. místopředseda.

Oba návrhy telegramů pozdraveny od sjezdu hlučným souhlasem.

Jako zástupcové sbратěných národů promluvili více méně slov na pozdrav: Chorvatsky dr. Andrija Jagatič, slovinsky a česky dr. Křek a polsky hr. Jan Badeni z Tov. Ježišova, bratr místopředsedy v Haliči. Jakoby jiskry házel do shromáždění, tak svou ohnivou řečí rozehrál všechny účastníky. Několik upřímných slov na zdar sjezdu promluvili přítomní zástupci rolnictva Šustek a Pospíšil. Pak mluvil vysokorodý pan hrabě Vojtěch Schönborn (bratr ministra našeho a kardinála pružského) o tomto: »Proč jsme přijeli na sjezd?« Pak následovala promyšlená řeč krásná od srdce k srdci jdoucí: »Církev, národ a škola,« kterouž přednesl důst. pan Fr. Pohunek, kaplan u sv. Štěpána v Praze. V řeči vysvětleno právo církve a národu našeho na náboženskou školu. Schůze první skončila nadšeným jednohlasným zpěvem papežské a rakouské hymny.

* * *

Druhý den sjezdu dne 31. července. Druhého dne sloužena byla na Petrově slavná mše sv. J. M. nejdůst. p. biskupem brněnským, při níž téměř všichni účastníci sjezdu přítomní byli a tak hned pravými katolíky se osvědčili býti. Načež konány odborné schůze a porady jako o škole obecné, střední a vysoké (předsedou nejdůst. pan prelát Benedikt Korčian z Rajhradu), o otázce rolnické, řemeslnické a sociální (předsedou pan dr. Jos. Burian), o křesťanské vědě, literatuře a umění (předsedou p. archivář Vinc. Brandl), o spolcích a katolických jednotách (předsedou p. Dr. Bedřich Weber), ráno i odpoledne, kterážto schůze byly všechny četně navštíveny.

Slavnostní schůze zahájena byla o 5. hod. odpoledne. Návštěva byla ještě větší, na 1400 účastníků. Napřed zazpíván velmi krásně sbor: »Pastýř a poutníci« od Křížkovského, jehož hlaholy povznesly mysl celého shromáždění k posvátnému nadšení. Pan předseda zahájiv schůzi, sdělil shromáždění, že sv. Otec Lev XIII. zaslal odpověď a dik na hold, který mu byl v pondělí zaslán. Zní takto:

Svatý Otec na výsost potěšen z prvního katolického sjezdu českého s velikou radostí srdce přijímá výraz vděčných citů a děkuje co nejsrdečněji za osvědčení pro svobodu, povznesení a vybízení, aby sjezd statně se zastal práv církve, přeje sjezdu hojného zduaru a udílí všem účastníkům apoštolské požehnání.

Nekonečná bouře jásotu přivítala blahověst tuto a velké shromáždění znova vzdávalo nadšený hold nejvyšší hlavě církve.

Po několika krátkých proslovech od učitelstva a rolnictva vystoupil na řečnické J. M. nejdůst. pan biskup Martin Říha z Budějovic, byv přivítán radostným potleskem a provoláním »Sláva.« Vyslovil své potěšení nad sjezdem a pronesl též přání, aby budoucí sjezd katolíků česko-slovanských konán byl ve stověžaté, katolické Praze. Přečteny telegramy a pozdravy z rozličných míst a krajin. Načež následovala řeč úchvatná a nepřátely církve potírající p. Dr. Rob. Neuschlem. Mluvil o boji za práva. Řeč tato nezdolnou silou působila na veškeré posluchačstvo, ale zůstane i nepřítelům našim dlouho v žaludku. Pak řečnil důst. pan Tomáš Šilinger z Králové kláštera o tisku jako světové velmoci, o čemž i naši čtenáři se již dočetli častěji v časopise tomto. Pak řečnil po celé naší vlasti známý kukátkář, nyní děkan v Prostoměřicích, veledůst. pan Václav Kosmák, »o rolnictvu a řemeslnictvu jindy a nyní.« Načež schůze skončena.

* * *

Třetí den sjezdu, dne 1. srpna. Ráno pokračováno v odborech sociálních a v odboru církevního zpěvu a umění, pak byla ustavující schůze, schvalující resoluce katolického sjezdu, k nimž neslo se veškeru pojednávání. Odpoledne o 2½ hod. byla poslední slavnostní schůze. Zahájena byla zpěvem za průvodu harmonia. Vznesený význam dne tlumočil překrásný hymnus P. Pavla Křížkovského »Sv. Cyrill a Method.« Slavné hlaholily zvuky tohoto hymnu nad hlavami velkého shromáždění. Byl to okamžik posvátný, na nějž vzpomínati budou veškeri účastníci. Na to zahájil schůzi tuto vysokorodý pan hrabě Otto Serényi a sdělil, že tuto schůzi pocítil návštěvou svou Jeho knížeci Milost, nejdůst. pan arcibiskup Dr. Theodor Khon. Všecko shromáždění propuklo v nadšený jásot a způsobem nejuptimnější lásky vitale očekávaného arcipastýře naší milé Moravěny. Po krátké promluvě p. Matěje Hoška, rolníka od Uher. Hradistě, po přečtení různých telegramů, obzvláště od nejdůst. pana biskupa Královéhradeckého Eduarda Brynychy, ujal se slova důst. pan Antonín Cyrill Stojan, konsistorní rada a farář v Dražovicích, aby pronesl řeč »o důležitosti spolkového života katolického.«

Následující řečník pan hrabě Ferdinand Chotek vyličoval, jak rozdělila se církev na východní a západní, jak tato roztržka nejvíce Slovany postihla a od sebe odloučila, kolik v které zemi přebývá Slovanů, kolik náleží víře katolické a kolik rozkolné. Mužem, který toto spojení provéstí může, jest nynější sv. Otec Lev XIII., jemuž provoláno hlučně »Sláva.« Pak následovala uchvacující řeč důst. p. Dr. Horského »o liberalismu, socialismu a anarchismu,« v níž velmi jasně a pádně doličoval spřízněnost poměrů těchto, vysvětloval jejich vývoj a doličoval

děsné jejich následky. Měli přijít poslouchati, jichž se to týkalo, těm by byly vlasy na hlavě se ježily, každý by mohl na ně prstem ukázati. Na štěstí tam nebyli, ale dověděli se to od svých zpravodajů, kteří tam přece jakýmsi způsobem se dostali, zdali dobrotou nebo lstí, nevíme. Posledně řečnil důst. p. dr. Wisnar, prof. bohosloví z Olomouce, o povznesení života národního křesťanskou vědou a uměním. Na to udělil J. kn. Milost nejduš. p. arcibiskup Dr. Theodor Khon apoštolské požehnání veškerým shromážděným katolíkům v Brně.

Byli to krásní dnové prvního sjezdu katolíků česko-slovanských. Nekněží osvěžili se ve víře, kněží pak povzbuzeni ku další práci na národa roli dědičné.

Dejž Bůh, aby co na sjezdu tomto ujednáno, také zvoleným výborem a dále šťastně provedeno bylo! S důvěrou a radostí hledíme druhému katolickému sjezdu vstříc!

Redakce.

Na Velehradě doplněn sjezd česko-slovanských katolíků, a sice 6. a 7. srpna sjezdem eucharistickým kněží, v němž pojednáváno o účtě nejsv. Svátosti oltářní. Pak 7. a 8. srpna byla slavnostní schůze apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. Panny Marie. Účastenství bylo veliké. Dne 8. srpna bylo ráno přes 2000 komunikantů při pontifikální mši sv., kterou sloužil J. M. nejduš. pan biskup Dr. František Sal. Bauer z Brna. Přes 50 měst a míst českých, moravských, slovenských a polských vyslalo své poutníky. Po mši sv. zahájena schůze slavnostní pod širým nebem na velkém nádvoří před chrámem velehradským, kdež pojednáno o účtě sv. apoštolů slovanských hlavně skrze apoštolát sv. Cyrilla a Methoda ku zachování víry mezi národy slovenskými a sjednocení jich v jedné, samospasitelné církvi římsko-katolické. Schůzi tuto ukončil krátkou řečí a apoštolským požehnáním J. M. nejduš. pan biskup Dr. František Sal. Bauer. Bůh dej, aby budoucí schůze apoštolátu byla ještě hojněji navštívena!

Slavnostní schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Metoděje

pod ochranou blahoslavené Panny Marie.

Neobyčejným leskem se zaskvěla, posvátnou radostí a plesem zachvívala se, jásala a otrásala se velebná svatyně a všechna svatá půda velehradská v tyto požehnané dny, kdy tolik krásných slavností se tam konalo, tolik duchovního ovoce zrál na stromě zasazeném a stípeném svatými apoštolý našimi slovanskými, Cyrilem a Metodějem. Co radostnou náladu ještě zvěštovalo, co Velehrad, sídlo sv. Metoděje, zase Velehradem učinilo, byla přítomnost našeho všeobecně milovaného arcipastýře, nejduš. pana biskupa brněnského Františka Saleského.

Slavnostní schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje pod ochranou blahoslavené Panny Marie začala teprve v úterý večer, ale již v pondělí a v úterý dopoledne byly dny slavnostními, kdy poprvé konala se letos na Velehradě schůze spolku kněží, ctitelů nejsv. Svátosti oltářní, za předsednictví nejduš. stejného pana biskupa brněnského, svolaná veledůst. panem kanovníkem kroměřížským J. Droběnou. Sotva však dokončena tato důstojná slavnost, již ze všech stran hrnuli se po stech členové apoštolátu, vlaky, přijíždějící k Uh. Hradišti, plny byly zbožných poutníků velehradských. Po 6. hod. večerní seřadil se u Cyrillky veliký, povznášející průvod, v němž pozorovali jsme poutníky z uherského Slovenska, ze Lvova, z Vídne, Brna, Uh. Brodu, Uh. Hradiště, Místku, Napajedel, zvláště velice

mnoho účastníků z Velkého Meziříčí, ze Slavkova a Zborovic, z Beňova, Tišnova, Olomouce, Vyskova, Luhačovic, Rajhradu, Nitkovic, ze Smržic, z Tvrdonic, Němčan, Mor. Ostravy a Příbora, Kroměříže, Litovle, Mistku, z Čech, ze Slezska atd. Za zvuků hudby, řízené dovedně panem slavností panem nadučitelem velehradským J. Joklíkem, za hlaholu zvonů, za velebného zpěvu písní velehradské ubíral se průvod ku svatyni Mariánské. Jeho biskupská Milost náš nejduš. pan biskup očekával průvod u vchodu zámekého spolu s nejduš. p. opatem starobrněnským, zemským prelátom Anselmem Rambouskem a s veleduš. p. kanovníkem Droběnou, jakož i s celou zdejší kolejí OO. jesuitů v čele s horlivým P. rektorem Eduardem Vostatkem. Nejduš. pan biskup přivítavě vítal přicházející, sám pak od poutníků nadšeně a radostně byl pozdravován.

Když obrovský průvod několika tisíc hlav mužův i žen katolických vešel do svatyně, vystoupil na kazatelnu neunavný jednatel apoštolátu, veleduš. pan rada Ant. Stojan, který krátkou, srdečnou řečí poutníky na posvátném Velehradě přivítal, po slovansku nabízející soli a chleba: soli slova Božího a chleba života věčného, vybízející takto poutníky k hodnému a hojnému přijímání sv. Svátosti. Po skončené promluvě přistoupil k oltáři za četné asistence nejduš. pan opat starobrněnský, aby vzýval Ducha sv. a udělil sv. požehnání. Dojemná byla společně vykonaná večerní modlitba ve chrámu velehradském.

Ve středu záhy zrána o půl páté hodině probudily nás rány z hmoždířů, hudba a ranní klekání svolávající nás všechny ke službám Božím a ke sváté zpovědi. Zpovědníků bylo mnoho, zvláště řeholních: jesuité z Velehradu, premonstrati ze Sv. Kopečka, benediktni z Rajhradu, augustiniáni ze Starého Brna, dominikáni z Olomouce. O 5. hodině sloužil u hlavního oltáře zpívanou mší svatou liturgií basilianskou Dr. Clemens Sarnicki, bývalý rektor university Ilovské, provinciál řádu sv. Basilia, který spolu se čtyřmi členy řádu svého na Velehrad zavítal a již večera při slavnostním průvodu všeobecnou pozornost budil. Tklivě a dojemně, prostě a zbožně nesl se staroslovanský zpěv svatyni velehradskou. O 6. hod. ranní byla pak slavná pontifikální mše svatá, již sloužil za asistence nejduš. p. opata ze Starého Brna, kanovníků koll. kapitoly kroměřížské veleduš. panů F. Hanáka a J. Droběny nejduš. pan biskup brněnský. Úchvatná, dojemná, od srdce k srdci byla slova Jeho biskupské Milosti, jimiž před generálním svatým přijímáním úduv apoštolátu shromážděné oslovil a nebeské štěstí líčil, jehož nám katolíkům se dostává, ani denně přijímati můžeme Toho, po němž patriarchové a proroci jenom směli toužiti, na něhož i sv. Jan, předchůdce Páně, jenom prstem mohl ukázati. I přistupovali vznešení i nízcí, když již tak mluvíme, v hávě vzácném i prostém, se zbožností a záníceností ke stolu Páně, aby přijali chléb života věčného. Po sv. přijímání a pontifikální mši sv., před 10. hod. pod širým nebem v nádvoří před kostelem, zahájena byla výroční valná schůze Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje. Na okrášlenou tribunu zasedli četní a vzácní hodnostáři a hosté: Jeho biskupská Milost nejduš. p. biskup brněnský, nejduš. p. opat starobrněnský, Dr. Clemens Sarnicki, dále velectění pánové c. k. okresní škol dozorce J. Šíkola, c. k. finanční rada Polešenský, starosta města Velkého Meziříčí Fr. Zvach, duš. pp. Petr Kopal, redaktor „Čecha“, rytič Method Halabala z Rajhradu, slovanský farář a známý spisovatel Martin Medhanský, slovanský spisovatel, statečný Fr. Sasínek a mnozí jiní.

Schůzi zahájil křesť. pozdravem předseda ústředního spolku apoštolátu, veleduš. p. monsignor a arcikněz bzenecký Dr. J. Pospíšil. Ve své řeči radostně vítá přítomné, především nejduš. pana biskupa a s potěšením uvádí, že apoštolát po tak krátkém čase čítá už na tisíce členův ve všech zemích slovanských, že k srdci přirostl každému Slovanu a přeje, aby shromáždění členové hojně ovoce duchovního domů přinesli. — Na to čte jednatel apoštolátu telegram pozdravný z Wörshofen, podepsaný Drem. J. Koudelou, zemským poslancem, a Petrem Kosíkem, beneficiatem slavkovským a j., a zároveň odporoučí, aby poslán byl holdující telegram Jeho knížecí arcibiskupské Milosti na Hukvaldy. Návrh se jednomyslně přijímá a telegram zní:

•Členové apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje při slavnostní schůzi na Velehradě projevují dětinnou oddanost a prosí o požehnání. •

Pan předseda udělil slovo veleďst. p. assessorovi J. Vychodilovi ze Želechovic, jenž v řeči své velebi svaté naše apoštoly jakožto muže jednak apoštolské, jednak slavné. Ukazuje výroky mužův učených, jak veliká byla vždy úcta ke sv. Cyrillu a Methoději v národech slovanských, ukazuje, jak i lid obyčejný toužil odjakživa uctívatí svaté naše apoštoly, a nemoha vždy na Velehrad putovati, dělal si Velehrad doma, stavě a putuje ke kaplím a chrámům sv. Cyrilla a Methodu zasvěceným. Svatý kříž jest dědictvím Cyrillo-Methodějským, v kříži jest i naše spasení. Sv. Cyrill a Methoděj položili však i základ písemnictví našemu a tak zakladatelé a pěstitele se stali i mateřského jazyka našeho. Požehnaná, slavná byla jejich činnost ve prospěch národů slovanských a nemůžeme nic lepšího si přátí, než aby vyplnilo se slovo básníka našeho Vladimíra Štátného:

Kéž se v apoštolů slavném jménu
sejdou bratří odděpených kmenů!

Řeč tato přijata byla s pochvalou a nadšením.

Po té zapěla velečinná Cyrillská jednota slavkovská, řízena svým sbormistrem F. Šerým, offertorium od Bylandta •Otcové naši. •

Slovo uděleno veleďst. p. arcikněži Slívkovi z Rudice Slezské, jenž po polsku přináší pozdrav ze Slezska rakouského, pozdrav od Jeho Eminence knížetebiskupa vřatislavského, kardinála Jiřího Koppa, jenž apoštolátu přeje, vzpomíná blahosl. Jana Sarkandra, rodem Slezana, navrhuje telegram Jeho Eminenci kardinálu Jiřímu Koppovi a doufá, že na rok opět se shledáme.

Telegram Jeho Eminenci zasláný zní:

•Shromáždění členové apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje na Velehradě děkují vroucně Vaší Eminenci za zavedení apoštolátu ve východním Slezsku a zároveň projevují dětinnou oddanost a úctu, a prosí o požehnání. •

Když telegram s potleskem byl přijat, vystoupil na řečnické p. Fr. Plhal, právník české university ze Starých Hvězdlic, a promyšlenou, nadšenou řečí pronesl chvalořeč na sv. Cyrilla a Methoděje. Živě líčí, kterak knížata naše moravská nikoli mečem a násilím, nýbrž srozumitelným slovem povolavše věrověsty naše rozzehli národům slovanským světlo víry pravé, přesvědčivé dovozuje, že Velehrad jest a zůstane kolébkou a středem jednoty u víře všem Slovanům, že na Velehradě, kde svatí bratři naši kázali a učili, obnovena bude zase s Boží pomocí shoda mezi slovanskými národy. Vypravuje utrpení sv. Methoděje, cesty jeho do Říma, kde zadostučinění a pochvaly se mu dostalo od hlavy církve, lituje, že současníci jeho, ba ani král Svatopluk nedovedli oceniti a vystihnouti významu a zásluh sv. Methoděje. Ukazuje, kterak říše Mojmirovcův záhy se ztroskotala, ale duchovní dílo sv. Cyrilla a Methoděje ji přetrvávalo a věky přetrvá, oni povždy zůstanou našimi slovanskými apoštoly, na ně povždy s láskou a pýchou vzpomínati budeme, pokud jediný zvuk slovanský bude hlaholiti. Oni jsou apoštoly a otcí všech Slovanův, oni byli první pěstitelé slovanské vzájemnosti, na Velehradě sejtí se mohou všickni Slované zapomenuvše různic, sporův a rozkolů.

Boutlivá pochvala a potlesk byly odměnou mladistvému řečníkovi.

Po něm promluvil veleďst. pan Method rytíř Halabala z Rajhradu krátkou, ale jadrnou a srdečnou řeč. Valné shromáždění porovnává s úlem včelím, jehož údové, včelky, sbírají na Velehradě med moudrosti a zbožnosti a užitečný vosk věd a umění, fízeny královnu, matkou církvi svatou, k níž hlásiti se nepřestaneme, neboť s ní spojili nás sv. Cyrill a Methoděj. Naše shromáždění není ani černé ani fialové, nýbrž katolické a národní, v němž zastoupeni v kroji svém i Hanáci i Slováci, podobní jsme pestrému záhonu květín. Důst. pan řečník na srdce klade, abychom sobě zůstali věrni, kráceli v šlépějích sv. Cyrilla a Methoděje a po jejich příkladu hledali království Božího.

Když důst. p. řečník domluvil, se všech stran ozval se potlesk a pochvala, načež čtenářsko-pěvecký spolek •Cyrill• ze Zborovic pěkně zazpíval sbor svého

sbormistra pana Kedrutka »Slovo Boží.« — K slovu se přihlásil Dr. Clemens Sarnicki, zmíněný už provinciál basilianský, jenž po rusínsku pozdravuje shromáždění jménem Rusínů, kteří jako my eti sv. Cyrilla a Methoděje. Jest vroucim jeho přáním, aby duch sv. Cyrilla a Methoděje rozeplnul se až po moře Ledové, aby všickni Slované v jednotě víry katolické se spojili, aby skutkem stalo se, co sv. Otec Lev XIII. v poslední encyklice tak horoucně si přeje, spojení východu se západem, aby jako jest jeden Kristus, i Slované byli jedné víry. Z východu vzešlo slunce právě víry a šířilo paprsky svoje na západ. Kéž nyní zase od západu na východ šíří se jednota víry právě! Apoštolát jest zrnkem hořčičným, kéž vzroste ve strom mohutný a zastíní ratolestmi svými všecek český i všechny slovanské národy! — Nadšená slova řečníkova potkala se s upřímným souhlasem a volání »Sláva!« zavznělo shromážděním.

Velezasloužilý redaktor »Čecha,« důst. p. Petr Kopal, přináší pozdrav z matičky Prahy a těší se, že našel na Velehradě, co po dvacet let už hledá: slovanskou, katolickou pospolitost, jež jediná je možná mezi Slovany; nikoli vzájemnosti politické, nikoli jednotného trůnu, ale vzájemnosti oltářů jest Slovanům třeba. Vybízí moravský lid, aby zachoval si a nosil národní svůj kroj a nezanesl jej snad do Prahy do musea. Vždyť kroj národní hájí národnosti i víry svaté. Napřed zahodí se kroj a národnost a potom i vira. Nám však nutno ve víře i národnosti stejně pevně státi. Musíme se naučiti, k čemu nám dal Pán Bůh nohy, ruce, oči, uši. Nohy nám dal ne snad abychom stále utíkali a uhýbali, nýbrž i jednou rázně si dupli, když lecjaký tlučhuba o nás se otírá; ruce máme ne snad abychom jen spolu stále se rvali, nýbrž si je také někdy po panskou založili a drzé pomluvače změřili. Ústa nám nedal Pán Bůh, abychom pořád mlčeli, vždyť »líná hola nestěti,« máme se ozvat, když nás špiní a pomlouvají. Uši své obrnití máme živou Cyrillo-Methodějskou vírou, abychom nesli za svůdnými hlasy falešných svobodomyslníků, nýbrž věrně kráčeli za praporem svatého kříže.

Žertovná a přece vážná a srdečná slova velezasloužilého pana řečníka vzbudila živý souhlas a všeobecnou pochvalu.

Příjemným intermezem byl opět čilý zpěv Cyrillské jednoty slavkovské »Na křídlech zvonku přiletěl.« od R. Nejedlého, načež důst. p. farář ve výslužbě, slovenský povídkař, nám dobře z »Obzoru« známý Martin Medňanský pronesl nadšený pozdrav ze Slovenska, části bývalé říše velkomoravské, a jménem Slováků praví, že budou brániti dědictví Cyrillo-Methodějského, budou šířiti apoštolát z lásky k sv. Cyrillu a Methodovi jako věrní synové katolické církve, že neustanou se s námi modliti za spasení rozkolných Slovanů, neboť mimo svaté církve naši není spasení. Proto záležeti nám musí, aby bratři naši k jednotě se vrátili. Kéž se roznese hlas náš po všem světě slovanském, kéž otevrou se uši světa slovanského hlasu shody a nastane smíření a na Velehradě ruce si podáme! Svatý Otec náš Lev XIII. sám toužebně si toho přeje, nuže, modliti se musíme, aby sv. Cyrill a Methoděj nedali zahynouti nám ni budoucím.

Bouřlivý souhlas zavzněl po slovech starého, statečného a obětavého vlastence slovenského.

Důstojný p. Innocenc Obdržálek, kaplan ve Frenštátě, přináší pozdrav od Radhoště, na jehož vrcholu stanuli dle podání i svatí naši apoštolové, vyvrátili modlu Radigosta a vztýčili svatý kříž. Hora Radhošť je horou posvátnou; lid tam putuje, právě tyto dny — v pondělí — přišla na Radhošť tři procese a přítomný tam kníže-arcibiskup olomoucký Theodor až k slzám byl pohnut zbožností svého lidu. Proto jest třeba na Radhošti Cyrillo-Methodějské kaple, kteráž by mocnou hrází byla jednak proti příboji nevěry, jednak proti cizáckému proudu. Hledme a snažme se modlitbou i almužnou, aby brzy stála na Radhošti důstojná kaple, jež by jako maják i Moravě i Polsce i Uhrám hlásala o spojení Slovanů v jednotě Cyrillo-Methodějské víry.

Po té vystoupil na řečníště slovenský spisovatel a básník, farář Petr Tomkulijak, žertovně pozdravuje shromáždění od Slováků z pod Tater, kde v zimě

všech 39 větrů fouká a v létě 90 hromů pálí. Na konec nadšeně vyzývá, abychom drželi se nezvratně svaté svoji víry, dědictví sv. Cyrilla a Methoděje, kteří nebe na zem nám přinesli.

Obecenstvo radostně tleskalo nadšenému slovenskému básníkovi, a potlesk se ještě zvýšil, když se představil jiný slovenský spisovatel, dějepisec, všeobecně oblíbený na Velehradě Fr. Sasínek.

Po těchto vroucích pozdravech děkuje důst. pan rada Stojan všem, obzvláště přítomným dámám, že přišli na Velehrad ke schůzi apoštolátu, kde tolik krásných slov a dobrých myšlenek slyšeli. Vyzývá všechny, aby šířili doma požehnání, aby apoštoly byli. A když důrazně se tázal, slibují-li všickni, že říditi se budou myšlenkami zde zasetými ve svých slovech i skutcích, že budou zvonek apoštolátu, tu jednohlasně, rozhodně a přesvědčeně zvolal zástup: »Slibujeme!« Rečník posílá ještě nejdůst. pana biskupa o velepastýřské požehnání.

Nejdůstojnější p. arcipastýř náš ve známé milosti své ovšem ochoten byl biskupské svoje požehnání udělit, ale dříve promluvil několik srdečných, v pravdě apoštolských slov. Právě, že včera při slavnostním průvodu stala se mu pocta, jako ještě nikdy. »Zvláštní myšlenky kroužily hlavou mojí, když jste šli okolo a na tabulkách četl jsem jména. Napadl mně příběh ze skutkův apoštolských, jak sv. Petr poprvé vystoupil jako papež a mluvil k zástupu v Jerusalemě. Neměli tam tehdy tabulek, ale sv. Lukáš zaznamenal, že přítomni byli z Pontu, z Galatie, z Bythinie, Kappadocie, Cyreny a z Říma. Čiňte pokání, dejte se pokřtiti ve jménu Ježíše Krista, kázal sv. Petr. A hle, dříve než slunce zapadlo za horu Olivetskou, 3000 byly pokřtěny. To byli apoštolové, kteří se rozešli do všech konců šířit učení Kristovo po vlastech svých. To mně napadlo, když jste do chrámu Páně se ubírali. To budou apoštolé apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje, jsem si myslil. Mezi těmi, kteří do Jerusalema přišli, byly zajiště i ženy. Víme, co sv. apoštolům poručil Kristus Pán, ale nevíme, co řekl ženám. Apoštolům řekl Kristus Pán: »Jděte do celého světa, učte všechny národy.« A totéž řici se může o mužích apoštolských. Do celého světa ovšem jíti nemůžete, ale každý člověk sám jest si malým světem. A do tohoto světa apoštolovat můžete jíti, když svatou viru svou budete veřejně vyznávat i v životě podle ní se spravovati. Ale co řekl Kristus Pán ženám? Významno jest, že ani rodičce svojí, nejb. Panně Marii, nekázal Pán Ježíš jíti do celého světa. Písmo sv. vypravuje nám, že v Nazaretě v tichosti Dítě božské odchovala, že pod křížem plna žalu stála, že se svatými apoštoly na modlitbách trvala a s nimi Ducha sv. očekávala. Váš úkol tedy, křesťanské ženy, jest dítka odchovat, trpěti a se modliti a takto plniti povinnost křesťanské matky. S tímto úmyslem svým spojte i ten, aby tyto zásady i tam pronikly, kde rozkol panuje. Toť účel apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje. Ale i v domácích diecésích působí apoštolát, kde třeba ducha křesťanského oživit i upevniti, a tak i diecési brněnské troje exercitie ve prospěch lidu dělnického budou již letos dílem apoštolátu.«

Hrobové ticho bylo, když zněla slova biskupská, a když Jeho Milost domluvila, všechno pokleklo, aby přijalo požehnání biskupské. Veleďstojný pan předseda děkuje nejdůst. panu biskupovi, provolává slávu sv. Otcí, císaři a králi. Volání »Sláva!« neběře konce, lid tlačí se ze všech stran, aby zblízka užíval a polibiti směl ruku našeho milovaného arcipastýře, za hlučných ovací, za zvuků hymny papežské i císařské a provolání »Sláva sv. Otcí a císaři a králi Františku Josefu!« rozchází se slavnostní schůze apoštolátu.

Takový byl příběh schůze slavnostní na Velehradě a nemáme vroucenějšího přání, než aby rostl a množil se jako písek mořský počet členův apoštolátu, jehož účelem jest hlavně modlitbou a nepatrnou almužnou katolické vědomí mezi lidem slovanským šířiti a upevňovati. Kež se apoštolátu podaří, abychom byli brzy jedna duše a jedno srdce, jedné víry a jedné k sobě lásky!

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Přední Indie. (Diecése Lahore. Kapucínský biskup v pohoří severní Indie.) »Znal jsem sice,« píše P. Dominik O. Cap. z Lahore, »život i působení mého vznešeného spolubratra, zemřelého kardinála Massaia, O. Cap., co však jeho apoštolská činnost ve skutečnosti znamenala, to poznal jsem teprve na cestě, kterou jsem minulého podzimku jako průvodčí a sekretář našeho nej. p. biskupa msgra. Pelckmansa O. Cap. podnikl. Země, v níž jsme cestovali, byla dosud samostatné knížectví Maudi, a pak území Kangra a Kulu ve výběžcích středního pohoří Himalaya. Všechna tato území náležejí k biskupství Lahore. Bydlí zde hojně katolíků roztroušených po celé krajině, které však lze velmi nesnadno navštěvovati a jim útěchu náboženství přinášeti. Tu se konečně rozhodl biskup Pelckmans, i neuvzdálenější ovečky své vyhledati. Neboť měl za to, že bude teprv užitečno poslati tam kněze, až pozná sám zemi i lid z vlastní zkušenosti. Tak jsme se vydali 9. září na cestu. Z Lahore do Pathankotu dopravila nás dráha. Tam jsme si najali tongu — tamější povoz, — na němž jsme se chtěli až do posledních výběžkův údolí Kangrajského dostat. Solva že jsme vyjeli, tu spustil se důkladný lijavec. Co to znamená, ví jen ten, kdo v tento čas v tropickém kraji pobyl. Tonga uvázla v blátě a my museli pěšky.

Nejbližší obydli bylo 12 mil vzdáleno a tmavá noc hrozila nás překvapiti. Nejdříve dorazili jsme k řece Plumtorrentu, přes kterou se lze, když se rozvodní, nesnadno přeplovati. Již mnoho lidských životů vzalo v jejich kalných vlnách za své, a my zdaleka slyšeli již její hukot. Jeden domorodý voják chtěl ji přeplovati, byl však proudem stržen a na skaliska uvržen. Byla to hrozná podívaná! Přece však se nám podařilo ubožáka vytáhnouti, a jej k sobě přivésti.

Mezitím dohonila nás naše tonga, a my hledali v ní ochranu proti špatnému počasí. Najednou oslňující blesk! Blízky strom kácí se od hora až k dolu rozštěpen před náše koně. Koně, neustálým hřměním a blyškáním přestraseny, se vzpínají a

pláší a v hrozném trysku pádí k řece. Biskup a já seskakujeme současně s vozu a za nimi. Na štěstí ulekli se koně hukotu řeky a zůstali státi. Díky Bohu vrátili jsme se a hledali nějaké přístřeší. O půl noci nalezli jsme až na kůži promoklí na jednom pahorku osamělou chatrč. Nasbírali jsme dříví, rozdělali oheň a pokoušeli se usušiti své šaty. Ráno občerstvivše se mlékem a nekvašeným chlebem cestovali jsme dále. Tu přišli jsme podruhé ku zmíněné řece, přes kterou se nám podařilo tentokrát se dostat, jelikož voda poněkud opadla. Horskými roklinami hleděli jsme se dostat do Palampore.

Jest to hlavní místo v údolí Kangrajském a čajové skladiště pro severní Indii. Údolí to leží 1000 metrů pod hladinou mořskou a se všech stran shlížejí na ně sněhem pokryté vrchy pohoří Himalaya. Krajina jest velkolepá. Tropická květena druží se zde bratrsky k dubu, růži a jiným rostlinám mírného pásma. Obyvatelstvo bydlí roztroušeně; každý, vyjmaje dělníky v čajových zahradách zaměstnané, bydlí ve vlastním dvoře. Domy jsou většinou dvoupatrové, z červených cihel, kryty slamou. Obvyčejným pokrmem zdejších obyvatelů jest kukuřice a rýže. Oděv jest velmi chudý. Vdané ženy nosí kroužek v nose, který dívkám a vdovám schází. Svatební zvyky jsou velmi zvláštní. Jeden, jenž na patriarchální doby nejvíce upomíná, jest, že musí budoucí ženich dříve 9 až 10 let v rodině nevěstině pracovati, aby si ji zasloužil. Mnohoženství jest u všech kmenův obvyklé, a neztídka se stává, že muž některou ze svých žen prodá, jestli mu slušně zaplacen. — Náboženství těchto horských obyvatel jest plno nechtutných pověr. Bohův a bohyní jest celá legie; hlavní bohyně nazývá se Devi. Její svatyni opatruje jistý druh žebrařův kněží — bhokisů — kteří umějí ubohé poutníky jak se patří obrátiti. Velké množství koz a ovců musí se každodenně bohyni obětovati. Avšak prohnání bhokisové umějí dárcům s vážnou tváří namluviti, že bohyně nemá ještě hlad a pošlou je pryč. Tito odejdou a bhokisové

odeženou dobytek, prodají jej lacino dodavatelům obětí zviřat, kteří činí opět dobrý obchod. — Z Evropanů jest zde asi 20, kteří se zaměstnávají pěstováním čaje.

Avšak vraťme se k cestě. Při svém příchodu do Palampore měli jsme potěšení, nalézt zde jednu katolickou dámu, která byla konala devítidenní pobožnost k Panně Marii, aby zase jednou uviděla katolického kněze. Nyní nevěřila skorem ani svým očím, vidouc nejen katolického kněze, nýbrž i biskupa. Obcovala mši svatě, přijala Svátost oltářní, a byla celá rozradostněna nad obdrženou milostí.

Odtud vedla nás cesta do Kulu. Cesty byly následkem prudkých lijáků rozervány a skoro neschůdný. Jednoho rána jel nejd. p. biskup, ničeho netuše, svou cestou a modlil se breviář. Najednou zapadl mezek až po sedlo do bahna a můj nejmilostivější pán spadl hlavou dolů do bláta. Když z něho namahavě povstal, byl jim od hlavy až k patě potřísněn. Chtěje popřáti soumaru trochu odpočinku, sestoupil na úpatí hory. Ale nevděčné zvíře dalo se na útěk a biskup musel za ním míli běžeti, nežli je dohonil.

Další cesta přivedla nás do solných dolů, jejichž ředitelem byl Evropan. Ač protestant, přece přijal nás velmi přívětivě a prosil nás, abychom se na zpáteční cestě u něho zase zastavili. Z vesnice Ihatingi, kamž jsme na to dorazili, nastalo sestupování do údolí. Mnoho mil daleko vede stezka na pokraji srázných propastí, které prý jsou misty i tisíc metrů hluboké. Byla to závrtná cesta a našim mezkům dělalo to zvláštní radost, jiti až po samém kraji. Jednou ležel na úzké stezce had. Můj mezek se vzepjal, ale nesplasil se. Kdyby se tak bylo stalo, byl bych býval ztracen. Za samé noci dorazili jsme do vsi Badvani, kamž nás byla pověst o naší dobročinnosti s pravým orientálským upřílišňováním již předešla. Všichni nemocní byli k nám hned doneseni. Na štěstí jsme se opatřili před odjezdem z Lahore léky. Horečka byla zde panující nemocí, a náš chinin konal dobré služby. Mnozí trpěli též bolení očí; ale příčinou byla jednoduše — spina. Naplnili jsme tedy několik láhví čistou studničnou vodou a rozdali je s rozkazem, aby z nich několik kapek do nádoby s čistou

vodou nalili a třikrát denně se v tom umývali. Co se týká umývání a koupání vůbec, tu jsme zdejší lidi k němu pilně měli. Jeden velmi urozený muž přišel a stěžoval si, že má horečku. Zkoušeli jsme tedy stupeň horkosti, strčivše mu teploměr pod paži. Tu počal skákat a řvati jako lev, křiče, že ho chceme zapáliti. Na to prchl ke svým přátelům a vypravoval jim, že je úplně uzdraven; zároveň je pak vybízel, aby i oni moc záračného nástroje na sobě zkusili. Dále pokřtil zde též p. biskup umírající dvě dívky, jejichž duše se vznesly jako dva andělé přímo k nebesům. Když jsme místo toto opouštěli, vyprovázal nás lid několik mil daleko, prose nás, bychom se k němu opět vrátili a nazýváje nás s orientálskou přichylností svým otcem a matkou. Po strašlivé, den trvající cestě k průsmyku Bubu viděli jsme hluboko u svých mohou ve vzdálenosti 11 mil usmívané roviny údolí Kulu. Na večer dorazili jsme do Sultanpore, hlavního města území Kulu, a zde se poněkud zotavili. Kulu jest území dosti rozsáhlé, avšak jen z menší části obydlené. Obyvatelé šati se více po evropsku než po orientálsku. Mužové nosí červené neb černé vlněné čepice, dlouhou, řasnatou šedou nebo hnědou tuniku, jež jest sňůrou v bedrách přepásána, a konečně pruhovanou pokrývku, podobnou školskému pléd, přes prsa a plece přehozenou. Ženy nosí touž čepici jako muži, nechávají však rozpuštěné vlasy volně po ramenách a zádech splývati; tělo kryje řasnaté, jehlicemi spjaté vlněné roucho, jež nechává krk, paže a kotníky nepokryty. Paže zdobí kovové náramky. O nerozlučnosti a svatosti stavu manželského mají velmi slabé pojmy. Mají zvláštní svatební obřady. Skore sňatky jsou řídkostí, jelikož se žena hlavně cení dle dělnosti. Náboženstvím těchto kmenů jest jakýsi druh uctívání džabla. Moravští bratři jsou zde již přes 30 let činní, mají však dosud 40 obrátců. Biskup si přeje co nejvrouceněji, by sem mohl několik kněží a sester odeslati.

Navštívivše Kulu a Kangru, měli jsme si ještě knížectví Mandi prohlédnouti. Nastoupili jsme jim zpáteční cestu. Ze Sultanpore dorazili jsme za 4 dni do hlavního města Mandi. Biskup měl doporučující list na Mr. Fendalla,

evropského residenta, jenž nás přijal co nejsrdečněji. Král byl o našem příchodu zpraven a nyní nastalo v pravdě královské uvítání. Zpáteční cesta minula bez zvláštních dobrodružství. V Baignathu padli jsme na jednu irskou, za protestantského obchodníka s čajem provdanou

dámu, jež po 30 let žádného kněze neviděla. Její radost neznala ani mezí. Při odchodu jsme ji slíbili, že spatří opět kněze co nejdříve. Další cesta přivedla nás do Dharmasaly, kdež biskup ležicimu zde vojsku kázal. Po dvoudenní cestě byli jsme opět v Lahore. «

„Katol. misie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Z Prahy. Nejvšelejší díky vzdávám dle učiněného slibu božskému Srdci Páně, Panně Marii a sv. Josefu za uzdravení mé těžce nemocné matky; sv. Janu Nepomuckému za vyslyšení mých proseb.

M. V.

Z Klimkovic. Vzdávám nejvroucenější díky božskému Srdci Pána Ježíše, sedmi-bolestné Panně Marii, sv. Josefu a sv. Janu Nepomuckému za vyslyšení prosby po vykonané devítidenní pobožnosti, a za uzdravení své matky.

Od Opavy. Dle učiněného slibu vzdávám tuto veřejně díky nejsv. Srdci Páně a Panně Marii za vyslyšení prosby. Budiž chváleno a velebeno nejsv. Srdce Pána Ježíše a neposkvrněné Srdce Panny Marie s prosbou, aby nás i budoucně chránily.

A. V.

Od Březové. Vroucí díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie za uzdravení z dlouho trvající nemoci a za obdržené milosti duchovní. Povzbuzena tak mnohými příklady, osměluji se i já nehodná služebnice dik svůj veřejně oznámiti.

R. N.

Od Malých Prosenic. Nejvroucenější díky vzdávám nejsv. Srdcem Pána Ježíše a Panny Marie za odvrácení neuhdu dle učiněného slibu.

Čtenářka „Školy.“

Z Prahy. Srdečné díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a nejl. Panně Marii Filipsdorfské za vyslyšení prosby pro mou sestru.

A. P.

Z Kuřima. V největší úzkosti, již jsem po delší dobu pocítovala, vzala jsem útočiště k nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panny Marie, k sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému; vykonala jsem na ten úmysl devítidenní pobožnost a zavázala jsem se slibem, budu-li vyslyšena, že to uveřejním ve „Škole B. S. P.“ A hle, byla jsem vyslyšena! Ano, ještě mnohem více bylo mi uděleno, začož vzdávám nejvšelejší díky božskému Srdci Pána Ježíše, Panně Marii Lúrdské, sv. Josefu a svatému Antonínu Paduanskému.

M. P.

Z Lysic. Srdečné díky vzdávám za vyslyšení prosby v důležité věci a za brzké uzdravení božskému Srdci Páně a nejčistšímu Srdci Panny Marie.

F. N.

Církev na východě.

zmála mysle všech zaměstnává otázka církve západní a východní. Od vydání encykliky „Grande munus“, kterouž sv. Otec Lev XIII. povzněl účtu sv. apoštolů slovanských Cyrilla a Methoda u všech národův, až podnes jediné jest naše přání, aby církev východní zase vrátila se ku jediné nejvyšší hlavě, římskému papeži, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř. Na sjezdu eucharistickém v Jerusalemě bylo všech shromážděných otů jediné přání spojení církve východní se západní. K tomu směřují všechny starosti sv. Otce o národy slovanské, aby spojení byli v jedné víře, v jedné církvi Kristově. A jaký to počet duší bylo by získáno! Jakou radost mělo by nejsv. Srdce Páně nad touto jednotou! Jen pomysleme si rozsáhlou říši ruskou, pak na východě přebývajících národy a na jihu přebývajících Slovany! Nač ještě má déle trhána býti jednota? O tuto jednotu již prosil svatý apoštol Pavel a hleděl ji zachovati

mezi křesťany, an praví: Prosím pak vás, bratři, pro jméno Pána našeho Ježíše Krista, byste jednotejně všickni mluvili, a by nebylo mezi vámi roztržek: ale abyste byli dokonalí v jednotejném smyslu a v jednotejném mínění. (1 Kor. 1. 10.) Rozkolnictví nemůže nikterak k dobru prospívat, zejména těm, již příčinou byli takového rozkolu. Kdežto na západě vyvinuje se katolický život víc a více, na východě zakrhuje; život jaksi zmrí, poněvadž nedostává se mu síly proudící v pravém těle Kristově. Úcta sv. Cyrilla a Methoda mohla by vrátili všechny nesjednocené do lůna církve římsko-katolické. Mají v rukou knihy liturgické, za které díky povinni jsou jen sv. bratřím solunským. Váží si pravoslavní velmi ritu, nazývají ho svatým. A právě tento ritus jejich napomíná je vážně, by se vrátili do onoho věku a stavu, ve kterém byli, když tato jejich liturgie zavedena byla, totiž aby se vrátili nazpět do lůna církve pravé! Lid by nebyl proti tomu, ale kněžstvo pravoslavné a moc světská. Zdá se, že list sv. Otce, napsaný polským biskupům, v němž hájí katolíky proti všelikému násilí, dobře působil i na cara Alexandra, neboť mohou nyní biskupové jeti do Říma ke sv. Otci, mohou visitovati své dicése a neprekážá se jim nyní u vedení úřadu biskupského. Kéž zatouží pravoslavní Slované připojiti se ku středu jednoty církevní, jako jimi uctívání sv. bratří Cyrill a Method této církevní jednoty pilní byli. Kéž připojí se narodové pravoslavní ke skále církve, z níž prýští se pramen života a síly. Kéž světlo pravé víry, které k nám přišlo z východu, nyní opět ze západu tam na východ zavítá a osvíti mysle nešťastných lidí, aby poznali poblouzení své a hledali spásu pod jednou viditelnou nejvyšší hlavou, římským papežem, jenž jediný jest pravým náměstkem Ježíše Krista a jediný pravým nástupcem sv. Petra. Tu hlavně nastává velká úloha apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. P. Marie, aby modlitbou a prostředky od biskupů schválenými pracoval na tomto sjednocení se církve východní se západní. Pane Ježíši! Přijď království Tvé! Ať jest brzy jeden ovčinec a jeden pastýř!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 8. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dice. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svaťou církev a její nejvyšší hlavu, za církev na východě, aby zanechavše rozkolu a bludu, vrátily se ku pravé církvi římsko-katolické, a na všechny úmysly, jež qdporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plinomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den.

Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v říjnu: Úcta svatých andělů.

„Vzpomínáš, ó Pane Ježíši, na kopl, kterým Tvé Srdce proklálí? Ono se nám stalo pramenem vody, tekoucí do života věčného.“ (Bl. Jindřich Suso.)

Kaplička.

Kapličko ty bílá, jež si hoviš
na úpatí lesa, štěpů ve stínu,
ty mne k sobě vábiš! Co mi povíš?
Já již spěchám, spěchám tvého do klínu.

Pověz, pověz, co tě k tomu mělo,
bys tak opuštěna stála u cesty —
dojda v stín, tu cosi náhle dělo:
Plačí zpěv já slouchám, listí šelesty

jabloně té staré, jež svých clonných
větví nad mnou rozpíná co ramena,
plná krásných květů, růžných, vonných
tak, že každá bytost vůni zmámena,

která tadý kolem štěpu kráčí.
Praménka naslouchám milé bubláni,
jež si cestu ze studánky značí
a se řine z mého lůna po stráni.

Do kapličky poutník hlavu sklonil,
v jejím stáplě klínu žiznivý svůj ret;
v křišťále pak, pramének co ronil
obrážek malý koupati se zhléd!

Pozved poutník vzhůru zbožné zraky
k obrázku, jenž ve kapličce zavěšen
trčel blankytnými pod oblaky —
zda můž' člověk více býti potěšen?

Aj, hle, Matka Boží! Mezi spánky
růže vinou se jí — z očí slzí proud
za nás valí se tu do studánky;
zda můž' bez slzí zde oko spočinout?

V obrázek se díval krásou jatý
poutník — ve pokoře na kolena kles':
„Pil jsem Tvoje slzy, Mátí!“ S hůry
obláček se květů na hlavu mu snes'!

K. E. Vojtě.

Srdce Páně vede nás ku křesťanské dokonalosti.

Upravil F. X. Zimmerhackel T. J. (Č. d.)

§. 5. Prostředky k zachování a rozmnožování touhy po vlastní dokonalosti.

namenitý ctitel Srdce Páně, P. Croisset, praví: »Vřelá touha milovati Ježíše Krista jest nám nezbytně potřebna, chceme-li sobě přisvojiti pobožnost k Srdci Páně, která není nic jiného než cvičení se v lásce. Ježíš Kristus

vnuká tuto lásku těm, kteří vřele po ní touží, a srdce naše zahorí jen potud láskou, pokud si ji žádá. Také všichni Svati vyznávají, že vřelá touha milovati Ježíše Krista jest nejlepší prostředek k dosažení této lásky. Proto praví náš božský Spasitel: »Blahoslaveni, kteří lační a žizní po spravedlnosti, neboť nasyceni budou.« Srdce naše

musí dříve býti horoucí touhou očistěno, než čistým plamenem božské lásky rozniceno býti může. Tato pak touha jest vždycky tak účinkující, že nikdy slyšáno nebylo, aby Ježíš Kristus byl jí odepřel lásky své.

Z těchto slov, milý čtenáři, opět poznáváš, jak mnoho na tom záleží, abys toužil po dokonalosti a božské lásce, chceš-li státi se pravým učeníkem Srdce Páně. Za tou příčinou slyš o prostředcích, které provedou v tobě tuto touhu a lásku roznití.

Prvním prostředkem jest svaté rozjímání, kteréž často konati máš. »V přemýšlování mém zahřálo se srdce mé a rozpálil se oheň« (Žalm 38, 4), který mne ku ctnosti a dokonalosti pobádá. Neboť v rozjímání poznáš, jak velice Bůh zasluhuje milován býti. Poznáš, jak veliká jsou dobrodini jeho, jak jeho nesmírná láska k nám mocně nás ku vzájemné lásce vybízí. Poznáš povinnost nápodobovati Ježíše Krista a zdokonalovati sebe, abys mu den ode dne podobnějším se stal. V rozjímání poznává člověk krásu ctnosti a oblibuje si ji; poznává osklivost hříchu a zošklivuje si jej. Poznává, jak skvělé statky Bůh mu pro ctnost v nebeské vlasti připravil a jak hrozné muky nás pro hřích čekají v pekle. Pro strach před těmito a pro radost nad oněmi začne toužiti po ctnostném životě. Zkrátka rozjímání jest jako výheň, v níž tvrdé srdce lidské se obměkčí, rozežřeje a svatou touhou se roznití. Na důkaz toho slyš následující příklad.

V žaláři Kastiglianském trávil člověk, který od dvou řádů odpadl, svaté svátosti zneužil, věcem svatým se rouhal; slovem tisíceré bezbožnosti spáchal a tisíckrát smrt zasloužil. Nicméně božské milosrdenství počalo v bezbožném srdci jeho hlasem svědomí se ozývat, a to tak mocně, že poznáv bídu a nešťastný stav

duše své, dal si zavolati kněze z Tovaryšstva Ježíšova, jemuž vše vyznav prosil jej za radu a pomoc. Poněvadž kněz seznal, že zločinec ve velkých a mnohých hříších vězí, uznal za dobré předložit mu základní pravdy víry k rozjímání. A by účinněji na srdce jeho působily, přednášel je v tom krásném pořádku, ve kterém je sv. Ignác předkládá. Hned po prvních rozjímáních začal zločinec největší kající skutky konati: postil se denně o chlebě a vodě, nosil na těle žíněné roucho a kolem krku provaz, jímž každé noci až na krev se bičoval. Vykonal životní zpověď, prolévaje hojné slzy pravé kajcnosti a ujišťoval, že milerád přijme z ruky světské spravedlnosti každý sebe bolestnější a potupnější trest smrti, jelikož příliš malým bude u porovnání ku spáchaným zločinům. Když pak jeho horlivost ustavičným rozjímáním den co den se rozmáhala, začal, nejsa spokojen s vlastním toliko obrácením, také jiné na dobrou cestu vésti. Ač z počátku byl vysmíván, přece se mu podařilo slovy a almužnami mnohé obrátiti, jiné napravit i některé i rozjímáním, přijetím svatých svátostí a konáním kajících skutků k větší dokonalosti navésti. Tak se stalo, že žalář proměněn v modlitebnu kajících, kdež místo rouhání, klení a necudných řečí ozývaly se toliko písně duchovní a nábožné modlitby.

Když soudcové o tomto podivuhodném obrácení doslechli, umínili sobě odpustiti mu trest smrti, který tak často byl již zasloužil. Avšak on prosil, by jej k smrti odsoudili a na popraviště vedli. Soudcové neučinili však na něm dle práva, nýbrž dle milosti odsoudili ho ku galejným otrokům, aby i mezi nimi jako prve v žaláři bázeň Boží zaváděl. Rozsudek však vykonán nebyl; neboť zachvátila jej prudká zimnice, která ho brzy do hrobu přivedla. S dojemnou

skroušenosti a živou důvěrou v Pána Boha vypustil klidně duši svou.

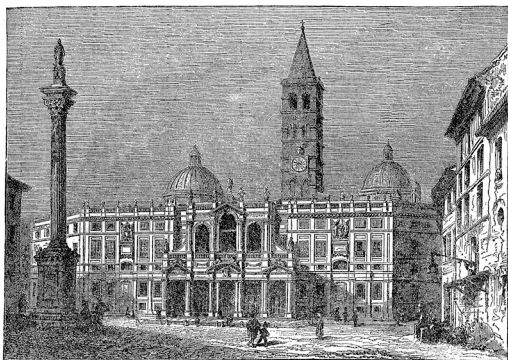
Milý čtenáři, jestliže rozjímání o křesťanských pravdách přeměnilo tehdáž srdce, kteréž snad nejnevěrnější na zemi bylo, čím více účinkovati bude na dobré srdce, které již po lepším životě se snaží a božské Srdce Páně upřímně milovati chce!

Druhý prostředek jest: obnovu často předsevzetí milovati božské Srdce. Obnoví-li častěji tento úmysl, duch

kterých nejvíce potřebuješ, a přemáhati se v tom, co nejvíce tvůj duchovní pokrok zdržuje.

Tak činil i svatý král David, když k sobě pravil: »I řekl jsem, nyníť jsem začal.« (Žalm 76, 11.) Až již velmi dokonalý byl, přece často, jakoby začátečníkem byl, sobě říkal: »Dnes začnu Bohu sloužiti, dnes se úplně oddám jeho službě.«

Toť bylo také poslední napomenutí, jež dal svatý Antonín svým mnichům,

Chrám Panny Marie *Maggiore* v Římě.

zůstane čilým a horlivým, a neochabne na cestě dokonalosti.

Totéž radil také apoštol křesťanům Efeským, když od pohanské modloslužby na víru Kristovu se obrátili, řka: »Obnovte pak se duchem mysl své.« (K Efeským 4, 23.) Snad řekneš: jak má se tato obnova konati? Předsevzmi sobě, tak se snažiti k dokonalosti a lásce Boží, jako tys teprve dnes začal a doposud nikdy Srdce Páně byl nemiloval. Předsevzmi sobě konati často ty ctnosti,

když kolem úmrtního lože jeho stáli: »Synové moji! Bůh mne teď z tohoto života povolá. Neztrácejte práci mnohých let najednou! Proto napominám vás: Myslete sobě, jako byste teprve dnes klášterní život započali, nebo tato myšlenka dodá vůli síly.«

Třetí prostředek jest: Nemysli na to dobré, co jsi již vykonal, nýbrž na to, co ještě vykonal máš, a na ty ctnosti, kterých sobě přisvojiti máš. Tomu učí také apoštol národů sv. Pavel,

fka: »Bratře, jáť nemám za to, že bych byl již dosáhl, ale to jedno (činím), že na ty věci, kteréž jsou vzadu zapominaje, k těm pak, kteréž jsou zpředu, úsilně chvátaje, k uložení cíli běžím, k odplatě svrchovaného povolání Božího skrze Krista Ježíše.« (K Filipenským 3, 13. 14.) A pak dokládá tato slova: »Protož kteřížkoli jsme dokonalí, tak smýšlejme.« (K Filipenským 3, 15.)

Kdo se zálibou mnoho přemítá o tom, co dobrého dříve vykonal, snadno upadne do jakési vlažnosti a pýchy; bude s sebou spokojen a nebude toužiti již po další dokonalosti. Jestliže svatý apoštol Pavel, který pro Krista Pána tisícikráte vydán byl v nebezpečí života a nesčíslné trampoty a protivenství přetrpěl, na všecko to zapomněl, tím více máme tak smýšleti my, kteří nejsme tak bohatí zásluhami a ctnostmi jak on. A když jsme zapomněli na vykonané dobré, máme pak zřetel svůj obrátiti k budoucím dobrým skutkům, které jest nám ještě konati. Nebo co prospěje minulé dobré, nevykonáme-li, co ještě k tomu schází.

Čtvrtým prostředkem jest: Pamatuj častěji na nynější chyby a minulé hříchy své. Nebo takové upamatování zahanbí tebe a vzbudí v tobě touhu po ctnosti, které jsi ještě prázdnen a vybiďne tebe k umrtvení se. Svatý Augustin dí: »Ať tobě vždy znelíbí se, čím jsi, chceš-li dosáhnouti, čím ještě nejsi. Nebo máš-li v sobě samém zálibu, staneš a nebudeš pokračovati. Řekneš-li však: »jest dost,« budeš ztracen. Proč? Poněvadž na tomto stupni dokonalosti nezustaneš, půjdeš chtěj nechtěj nazpět a co nevidět svému zahynutí vstříc.

»Proto kráčeť vždy ku předu,« končí sv. Augustin, »přidej vždycky

něco a pokračuj. Nezastavuj se na cestě, nechoď nazpět, neodchyluj se od cesty!«

Poznámka.

Tři jsou známky, z kterých můžeš, milý čtenáři, poznati, máš-li upřímnou touhu státí se dokonalým milovníkem božského Srdce čili nic.

První jeví se v tom, jakým způsobem vykonáváš své duchovní věci. Tvá touha po dokonalosti ochabla: začneš-li duchovní cvičení, rozjímání, modlitbu, čtení dobrých knih, mši svatou atd. zanedbávati aneb zkracovati; s roztržitostí a nevolí, více ze zvyku a lidského ohledu nežli z horlivosti konati. Dříve jsi s velikou skroušeností zpytoval své svědomí: nyní snad jen povrchně a bez polepšení. Dříve jsi rád a často přijímal svaté svátosti: a nyní snad nerád, zřídka a bez užitku. Dříve jsi ochotně poslouchal vnuknutí Božího a napomenutí svého svědomí: nyní snad si jich nevšímáš a odkládáš s vykonáním dobrého na dobu pozdější.

Ovšem musíš zde rozeznávati restu-hodnou vlažnost, kterou člověk sám zavínil a spasitelnou suchoparnost, kterou Bůh někdy na pobožné osoby dopouští, aby je zkoušel a čistil. Jak ve stavu suchoparnosti, tak ve stavu vlažnosti ztrácí člověk citelnou náklonnost a chuť k duchovním věcem. Avšak znamenaj rozdí: duše ve stavu suchoparnosti se nalézající necítí sice duchovních slastí, ale neschází jí dobré vůle, ano pilněji než kdy jindy vykonává povinnosti své. Duše pak ve vlažnosti se nacházející nemá ani chuti ani dobré vůle k duchovním věcem, konajíc je nedbale a povrchně. Suchoparnost jest bez viny, ale vlažnost jest každý vinen sám a mívá v zápětí mnoho všedních hříchů.

Duše jsouc ve stavu suchoparnosti, neopomíjí obvyklých duchovních cvičení;

nedá se roztržitými myšlenkami přemáhati, nýbrž bdí nad sebou a hledí myšlenky své zase k Bohu obrátiti. Byť nemohla srdce svého s citelnou nábožností k Bohu pozdvihovati, přece vůli svou je k Němu pozdvihuje, ač suchopárně, bez citů. Duše pak, která vlašný život vede, necítí v modlitbách žádné duchovní slasti, zanedbává aneb aspoň je zkracuje; bývá při tom roztržité myslí, aneb jen málo se snaží, aby byla sebranou a tudíž chová k Bohu netoliko zatvrzelé srdce, ale i zatvrzelou vůli.

Druhé znamení podává tobě zevnější tvé jednání. Miluješ-li nyní hlučný světský život, nebezpečné rozkoše, společnosti, noviny atd., kdežto dříve jsi soukromí miloval; jestli nyní oči tvé lehkomyšlně semotam tákají, jazyk tvůj zbytečně mluví a jiné zle posuzuje, kdežto jsi dříve všechny smysly své na

uzdě držival; jestliže nyní tělu svému v jídle, ve spánku a v jiných věcech hoviš, předepsané posty zanedbáváš, kdežto jsi dříve přísně s sebou jednal: jest to patrné znamení, že utuchla v tobě touha po dokonalosti. Zkrátka, pozoruješ-li, že nyní začínáš býti člověkem tělesným, kdežto jsi dříve byl člověkem duchovním: věz, že nejsi pravým ctitelům a milovníkem božského Srdce Páně a že musíš jinak si počínati.

Třetí známka ukazuje se v tvém chování ku zpovědníkovi. Nejsi-li již tak upřímným k němu a nevysvětlil-li mu jako dříve každé hnutí srdce svého, nepřijímáš-li více tak pokorně a poslušně jeho pokárání a rady jako dříve: jest to jisté znamení, že již netoužíš po dokonalším životě a nezasluhuješ jména milovníka Srdce Páně.

Vážme si domu Božího!

(Ku slavnosti posvěcení chrámů Páně.)

ilně si všímám na cestách svých toho, kterak křesťané katoličtí si chrámů svých váží a s jakou uctivostí do nich přicházejí. A tu bohužel vyznati musím, že na mnoha místech smutnou mival jsem zkušenost. Chrám, dům Boží, přibýtek Nejvyššího, nepožívá u mnohých té úcty, té lásky a té pečlivosti, které zasluhuje. A přece jest šetrnost a uctivost ke chrámu dobrým zkušebním kamenem víry a zbožnosti. Kterak možno, aby, kdo pevně víry jsa a vřelě zbožnosti, necítil, nemiloval místo, na němž tajemství sv. víry naši nejkrásnější se slavi, místo, které ku zbožnosti vybízí, místo, kde víra se oživuje, místo, kde Bůh nám lidem nejbližší jest a kde nejraději naše prosby slychá? Kdo chrám Páně nectí a nemiluje, není hoden milosti, které se v něm udělují. Proto ustanovila církev svatá výroční památku posvěcení chrámův, abychom se zase rozpomněli na význam jeho, abychom oživilí úctu svou k němu jako domu Božímu a tak rádi a s uctivostí jej navštěvujeme, abychom hodnými učinění byli nesčetných darův a milostí Božích v něm udílených. Proto vážme si chrám, neboť jest dům Boží. Ačkoli Bůh všude přítomen jest a celý vesmír vyplňuje, přece chtěl i zvláštní přibýtek míti mezi lidmi, kde by jim a oni jemu bližší byli. Již ve Starém Zákoně, jakmile lid israelský vysvobozen byl ze jha egyptského a samostatný národ vytvořil, nařídil Bůh Mojžíšovi, aby zbudoval mu stánek. A by lid věděl, jakou úctou povinnován jest domu Božímu, nedovoleno mu do vlastního stánku vejíti, nýbrž

jen nádvoří jeho za shromáždění mu vykázano jest. Tak to zůstalo i tehdy, kdy v hlavním městě Jerusalemě nádherný chrám králem Šalomounem zbudován jest. Sám Spasitel horlil pro účtu ke chrámu Páně, neboť když shledal, že vnější jeho částky, sloupení a nádvoří obchodem se znešvařují, spletl si dutky a vyhnal prodavače i kupce z chrámu, řka: »Dům můj jest dům modlitby, vy však učinili jste jej peleší lotrovskou!«

O kolik však převyšuje nás křesťanský chrám onen v Jerusalemě! Chrám jerusalemský byl jen předobrazem chrámu našeho, který všim právem nazvati sluší domem Božím, neboť Bůh v něm opravdu sídlí. Ježíš Kristus, Pán a Spasitel náš, sídlí zde v nejsv. Svátosti oltářní, neboť, jak sám pravil, »jest jeho radostí býti se syny lidskými.« Nejsladší Srdce jeho zde otevřeno jest pro všechny, on vidí je, slyší jejich prosby, pomáhá, žehná, těší a utvrzuje všechny, kdož zde k němu volají, k němu se utíkají. Proto jest chrám také místem modlitby a místem milosti.

Chrám sv. kříže v Jerusalemě.

»Volej ke mně ve dni soužení a já vyslyším tebe,« napomíná nás Pán. »Proste a bude vám dáno,« praví Spasitel. Chce tedy, abychom se k němu s prosbou obraceli, že nás vyslyší. Kde pak ale vhodnější jest místo ku prosbě, k modlitbě, ne-li ve chrámu Páně?! Ovšem praví mnozí, kterým chrám není tím, čím býti má: »I v přírodě lze se dobře modliti, ano lépe, neboť celá vznešená příroda nás ku chvále Boží vybízí.« Ovšem, nepopíráme toho, ale ptáme se: »Kolik asi Otčenášův už se takový velebitel přírody v ní k Pánu Bohu pomodlil?« To bývá jen lichá výmluva a omluva, že do chrámu vůbec nejde.

Chrám, protože jest domem Božím, sídlem Ježíše Krista, jest také nejvhodnějším místem modlitby. A jestliže Spasitel náš nám v podobenství o pyšném fariseovi a pokorném celníkovi, kteří se ve chrámu modlili, na jevo dáti chtěl, že celník milosti došel ve chrámě pro pokornou a kající modlitbu svou: kolik milostí dosahuje zbožný křesťan ve chrámě našem, kde prositi může nejen jménem svým, ale jménem a pro zásluhy jednorozeného Syna Božího Ježíše Krista?

Chrám náš jest řádným místem, kde svaté svátosti se udělují, z nichž prýští se milost nám; proto jest pravým místem milosti. Chrám Páně svatý jest, neboť jest místem oběti. Oběť povinnujeme Bohu na důkaz naší odvislosti od něho a na smíření s ním! Oběti jsou tak staré, jako člověčenstvo samo. Chrám starozákonní byl místem oběti od Boha ustanoveným, místem právě bohoslužby, a proto posvátným. I my máme oběť, ale oběť nejdokonalejší. Bohu nejmilejší, pro nás nejúčinnější, oběť, již nám zanechal sám Syn Boží; jest to tělo jeho a krev, v oběti mše svaté.

Jak posvátným jest místem hora Kalvarie, že Kristus Pán tam na kříži zemřel, tak posvátným jest i náš chrám, neboť ve mši svaté totéž se děje: Kristus Pán opět se obětuje za nás na smířenou. Andělé s úctou nejvyšší obětují oltář, a my bychom neuctivé měli dliti před ním? Ejhle, jaká uctivost náleží chrámu Páně!

Chrám Páně konečně jest obrazem chrámu Božího v nás. Proto praví sv. Augustin: »Kdykoli slavnost posvěcení chrámu Páně konáme, sami na sobě učiniti máme, co druhdy s posvěceným chrámem se stalo. Jako zajisté posvěcením

Chrám sv. Petra v Římě.

dům zděný, chrám, domem Božím se stává, podobně stal se i křesťan skrze svatý křest chrámem Páně posvěceným a požehnaným, do něhož Bůh zavítal a přibyltek v něm učinil. Chrám Boží svatý jest,«¹ di apoštol, «a chrámem tímto jste vy. (I. Kor. 3, 17.) Poněvadž tedy z milosti Boží chrámy Božími jsme, tudíž s milosti Boží máme a chceme usilovati, abychom tak živi byli, aby Pán v nás — ve chrámu svém — ničeho nenalezl, co by oko božské Velebnosti jeho uraziti mohlo.» Jak krásně promlouvá tu svatý Augustin o naší duši jako chrámu Božím! Ano, stánek Bohu milý máme připravit v srdci svém dle vzoru chrámu Páně. Jako tento pevný jest v základech a stavbě, tak pevná budiž naše víra v Boha a Toho, ježž nám seslal, v Ježíše Krista. Jakož chrám okrášlen bývá malbami, zlacením a drahými věcmi, tak i duše naše budiž ozdobena ctnostmi, které před obličejem Páně nad drahokamy vzácnějšími jsou. Oltářem obětním budiž srdce naše, cele Bohu oddané, s nejsvětějším Srdcem Páně se spojující, dle příkladu jeho trpělivé a pokorné. Světlem věčným budiž láska planoucí, kazatelnou rozum vírou osvěcený

a zvonom svědomí jemné, burcující nás ze spánku lhostejnosti a hříšnosti. Posvěcení tohoto našeho vnitřního chrámu obnovujeme častěji hodným přijímáním sv. svátosti pokání a oltářní. V takovém chrámu zalíbí se i Bohu, do takového chrámu uzavírejte se často tichým a zbožným rozjímáním, v němž mluvíti budeme k Bohu a Bůh k nám!

Ejhle, proto važme si chrámu našeho, jestli domem Božím, místem modlitby a milosti, místem oběti a obrazem vnitřního chrámu v duši naší. S největší úctou a s myslí sebranou a zbožnou vstupujeme na toto posvátné místo, bez roztržitosti dleme v něm, abychom milosti a dary Božími obdařeni jsouce, z něho vyšli. Avšak pečujeme také o jeho zvelebení, okrasu a čistotu, abychom se žalmistou zvolati mohli: »Miluji, ó Pane, okrasu domu Tvého a místo bydlení slávy Tvé!« Podle chrámu pozná se lid, jeho láska, jeho péče a obětavost. Chrást čistý, milý, útulný jest zájsté radosti a chloubou obce a každý dli v něm rád. Proto ctíme a milujeme chrám svůj, pečujeme o jeho ozdobu na zemi, aby uvedl nás jednou Hospodin do chrámu svého nebeského.

Boh. Hendl.

Co nářek dá ti?

rož nařikati: Není, není
již východiště z mého stavu?
Nač ztráceti hned v tísni hlavu?
Jen činu chop se bez prodlení!

Co nářek dá ti, přemýšlení?
Tím z trampot nevyvázneš davu,
dál slyšet budeš jejích vřavu —
i můžeš lkát až do umdlení!

Jen boj kdo vede, vyhrát může.
Kdo v před se dere, dojde cíle.
Kdo nepopíchá se, nemá růže!

Tak štěstí nemá v žádném díle,
kdo stojí jen a nad vším pláče,
ou ručejem dál život skáče!

Ant. Sychrovský.

Svět mění se.

Svět mění se, a přec je nezměněn!
Jak sténalo se, sténá se i dncs
a od věků byl, jako teď je, ples,
dál s vesnou jeseň, s nocí prchá den.

Svět mění se, a přec je nezměněn!
Té hrozné bouře zas burácí bés,
kdy v lidstvo k pláni zas se sází rez,
že chmurou děsí mnohého i sen...

Než doufej jen a jasně zířej v před,
kdo k nebesům svůj ještě vznášís hled —
ta zachráni tě! V bouři nezhyneš!

Dál přeletí tak děsná bouře zas,
an Bůh je v bouři nejpevnější hráz
a s Bohem jdeš-li, nejistější jdeš!

Ant. Sychrovský.

Obrod rodin křesťanských.

Podává Boh. Hendl. (č. d.)

de není od místa podotknouti,
že ani povinnosti, které dobrá
politická činnost katolickému
občanu ukládá, nesmějí udu-
siti povinnosti a ohledy, které má k ro-
dině. Znali jsme výborného, činného

katolika, jenž dle smýšlení svého mohl
byti vzorem manželům a otcům, jenž
ale tak byl zabaven politickou činností
v rozličných spolecích, že velmi zřídka
večer doma diti mohl. Ve dne spatřila
jej rodina toliko v poledne, a tu jen

jakoby naspěch poobědval a již zase po denním zaměstnání svém se ubíral. Večer pak až pozdě domů přicházel, neboť brzy tu byly volby, brzy schůze, brzy přednášky a porady atd., a rodina při tom vzdychala a hynula postrádajíc hlavy své. Božský Soudce zajisté jednou otáže se takového otce a manžela: »Kterak plnil jsi povinnosti své nejpřednější jako manžel a jako otec rodiny?«

Jestliže již muži Soudce věčný jednou takovou dá otázku, s větší ještě přísností zkoušeti bude ženu, matku, z horlivého plnění povinností jako manželka, jako matka, neboť žena nemá jiných povinností. »Žena jest sláva muže,« praví svatý apoštol. (I. Kor. 11.) Ona jest duší domu a srdcem rodiny; velikýť jest obor povinností, které na ni složeny jsou a které celou její činnost a obětavost vyžadují. Za všech dob a u všech národů připadá ženě veliký podíl, ano hlavní na vnitřním, společném životě rodiny. Křesťanství vypořadilo ženu z poroby, v níž pohanství ji uvrhlo, a obnovilo její čest a důstojnost; povinnosti však a práce její v kruhu rodinném nezmenšilo, nýbrž tyto uslechtilo a posvětilo. Nejkrásnější líčí nám působení ženy v rodině kniha moudrosti, zahrnujíc chválou ženu »silnou a ctnostnou.« Kde taková žena vládne a působí, tam jest mír a štěstí v domě, tam se dobře daří, tam bydlí andělé Boží, tam také nalézá muž po celodenním klopcení největší radost a potěšení v útulném kruhu své rodiny.

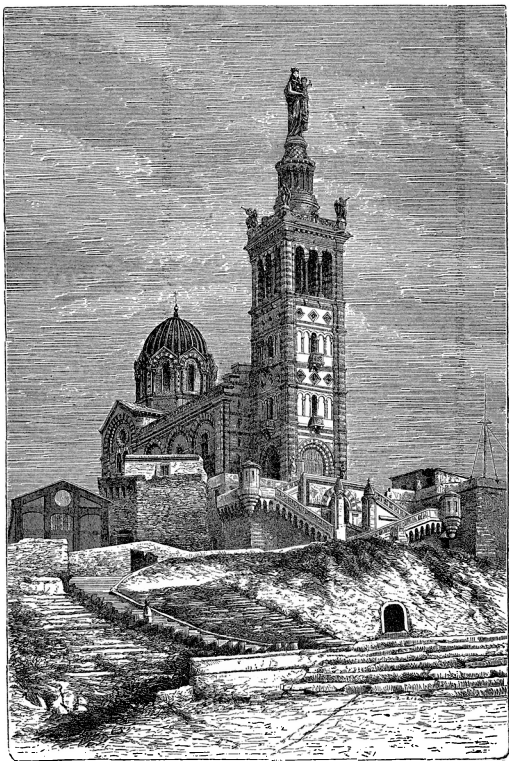
Avšak pozorujeme-li okem bystřejším tak mnohé nynější »ženy a matky,« poznáme, že špatný příklad našeho liberálního a u víře lhostejného života i tyto již nakazil. Divadlo, koncerty, taneční plesy, společnosti atd. sescvetočily ženu a odcizily ji svatému jejímu povolání. Se životem, jaký se vede v kruzích zvaných »vyšších,« dá se život tichý, rodinný těžce sloučiti; obyčejně zanedbává se

tento, aby vyplnily se domnělé povinnosti k onomu. Jaká asi síla a svěžest zbývá ještě matce po protančelé noci k plnění povinností mateřských? Jak může jen matka, která doma nevíhatka na starosti má, nejkrásnější dobu večerní jim ukrádati, se baviti ve společnostech mnohdy zcela bezvýznamných, nudných, ne-li docela hříšných? Jak jinak jednala ona kněžna, která ctnostmi svými vzorem býti mohla všem matkám, když dle stavu svého nutně večer domácnost opustiti a do společnosti se odebrati musila? Dříve s dítkami povečeřela, s nimi si pohrála, s nimi se pomodlila a teprve až všechny usnuly, odjela. Povinnosti k dětem byly ji vyšší a světlejší, proto ani o minutu drahého času nechtěla rodinu svou zkrátiti k vůli světu.

Jak krásné vysvědčení dal nedávno jistý vdovec zemřelé své manželce. Píše totiž v listě k příteli: »Celý život její byl vlastně obětí. Denně, při každém počasí, chodila o 6. hod. ranní na mši svatou, každý měsíc ke svaté zpovědi a ke sv. přijímání, od milého rána až do večera byla na nohou, při tom milovala jednoduše a ustraní. Šaty sobě ponejvíce sama šila, též i dětem, dokud ještě malé byly. Co mohla dobrého chudým činiti při skrovných našich příjmech, činila. Kde sama pomoci nemohla, prosila za pomoc u přátel a známých.« V málo slovech krásný obraz ženy, matky pečlivé, obětavé, jejíž památka nevyhyne. Dle takové matky souditi možno i na dívky, neboť za živa jest jim andělem strážným, po smrti přímluvkyní u Boha.

Večer tedy patří rodině. Tak to také bývalo u našich předkův a jest posud tam, kde křesťanský mrav a pořádek se zachovává a kam posud lichá osvěta nepřišla, a věru ne ku škodě rodin křesťanských. I v pozdějším věku rádi sobě vzpomínáme na krásné ony večery,

které jsme doma s rodiči a pokrevenci | zlého světa | útociště ve svízelných a
strávili. Každý cítil, že v rodině má | trampotách.

Chrám Panny Marie v Lúrděch.

pravý domov, nalézá srdce jej milující, | Společným takovým životem ro-
s ním citící a také obranu proti úkladům | dinným získává i vážnost otcova.

Čím úžeji se rodina a členové její k otcí jako středu a hlavě své vine a tulu, tím větší jest také vážnost jeho, tím více platí jeho slovo, úsudek a rozkaz. Sv. Augustin praví, že otec rodiny nezastává toliko úřad knížecí, jehož moci rozkazuje, nýbrž i úřad kněžský, ano biskupský v jistém smyslu! K tomu podotýká biskup trevirský Korum v pastýřském listě z r. 1894.: „Lid křesťanský dobře vystihl velikou podobnost, ba v jistém ohledu shodu úřadu kněžského s moci otcovskou; proto také jmenuje kněze svými „duchovními otcí.“ Nejvýznamnějším označením vrchnopastýřské pravomoci nástupce sv. Petra jest jméno „papež“, které dle latinského „papa“ nic jiného neznamená nežli „otec“.

Má-li však otec všem povinnostem vznešeného povolání dostáti, musí býti považován za střed rodiny, k němuž všichni ostatní údové s úctou pohlížejí, on musí vždy rodině na blízku býti, on musí s rodinou žítí a cítiti.

V domě, kde otcova vážnost platí, panuje také zajisté pořádek a mír. Pořádná rodina jest ale takoruka školou a vzorem pořádku v obci a státě.

Zákony, které pod vážností otcovou chrání pořádek a mír v rodině, spočívají na těchže zásadách jako zákonové státní, a kdyby nynější ředitelé států křesťanských duchem pravým prodechnuti byli, musili by všemožně o to usilovati, aby křesťanský život rodinný opět se obrodil a zkvétal, neboť v tomto by měli nejsilnější oporu.

Proto velikým zlem pro rodinu, velikou úhonou vážnosti otcovské lze nazvat práci v továrnách. Představme si obec sponádanou, s tichými, ale vyvinutým a poženaným životem rodinným. Nyní

přijde odněkud kapitalista, mnohdy i nekatolik, založí tu továrnu, a co vidíme za nějaký čas? Život rodinný jest rozbit. Mužové i ženy i mládež hrne se do továrny, kde lehčí, jak se zdá, jim práce a snadnější výdělek kyne, a za nedlouho jsou z nich bílí otroci. Ráno zvoní se na mši svatou. Kostel je prázdný, za to vše hrne se k továrně, neboť kdo přijde o nějakou čtvrthodinku pozdě, trestán bývá srážkou na mzdě. Kromě krátkého oddechu v poledne jde to napořád v práci až do večera. A jejich duše? Jejich mravnost? O tom nechci se šíťiti, jen to jest jisto, že obojí trpí škodu nenahraditelnou. Jaká to pak může býti rodina, kde otec, matka, synové, dcery do továrny chodí, malé děti sobě zůstaveny bývají, kde i v neděli a ve svátek rodiče pro práci času nemají, aby se rodině věnovali? Proto práce tovární, jak se provozuje, jest hrotem rodinného života, trhá svazky jednotlivé členy vespolek vížící a kazí je jak tělesně tak duševně. A k vůli čemu? Aby několik bohatců ještě více zbohatlo.

Má-li pak ale několik kapitalistů právo ničiti a kaziti nesčetné rodiny a tím zhoubně působiti na celé obce a státy? Má-li obrát k lepšímu nastati a rodině zase pomozeno býti, musí se práce v továrnách také na základě křesťanském zříditi, musí den Páně se světiti, ženy, matky a mládež nedospělá nesmí se přijímati. Konečně přísný dozor vésti se musí, aby neslušným obcováním, řečmi a příkladem mravnost mladších dělníkův úhony nevzala. To ovšem státi se může jen tam, kde neběží jen o práci a notný výdělek, nýbrž také o tělesné a duševní blaho lidu pracujícího, tedy opět jen na základě křesťanském.

(Přístě dále.)

Titelka božského Srdce Páně z naší doby.

Metos na jaře zemřela v Praze ctnostná panna a horlivá titelka božského Srdce. Pocházel z rodiny po celém městě velice vážené. Jelikož za našich dnů jest pramálo takových dívek jako ona, nezazlí nám čtenář »Školy B. S. P.,« načrtneme-li k jeho duchovnímu vzdělání poněkud její život, ctnosti a zásady. Činíme tak, ne že by něco neobyčejného byla vykonala, nýbrž proto, že obyčejné křesťanské povinnosti s neobyčejnou svědomitostí plnila. Neboť právě v tom jest veliká chvála. Vždyť ke svatosti nenáleží, aby někdo zázraky činil, nýbrž aby veškeré povinnosti své s příkladnou pilností konal, jak to učinil sv. Jan Berchmanns z Tovaryšstva Ježíšova, který právě pro tuto příčinu svatořečen byl.

Narodivši se 1. června 1875,jevila brzy jako malé dítě tak nábožnou a ctnostnou mysl, že její nebožka babička, paní bohobojná a moudrá, častěji říkala: »To je zvláštní a neobyčejné dítě!« Není třeba poznamenati, že pečlivé vychování domácí zajisté mnoho přispělo k této její nábožné a čisté myslí. Neboť jakkoliv jsou mnohé výminky, ptece z pravidla bývají děti po svých rodičích podle známého přísloví: »Jablko nepadne daleko od stromu.« Takto dobře jsouc vedena, prospívala ve ctnostech a příkladném životě. Když jí bylo 10 nebo 12 let, měla sen, který nezdál se býti bez významu. Zdálo se jí, že jest na velikém ostrově, po kterémž spatřila Krista Pána se svatým Petrem kráčet. Kristus Pán ukázal na ni a pravil ke sv. Petru: »Tuto sobě také zapiš!« Máme za to, že sv. Petr tak učinil, neboť božská Prozřetelnost vedla duši její tak, že jméno její, jak doufáme, zapsáno do knihy života, když 21. dubna tohoto roku blaženě skonala.

Byla hlavně dvojí cestou vedena, vytrpěna a zdokonalena: utrpením a modlitbou. Proto také sama často říkala, že především troji věc jí na srdci leží: aby totiž trpělivě snášela všeliké utrpení, jež Bůh na ni dopustí; aby vytrvala v horlivé modlitbě a konečně aby jednou měla šťastnou hodinu smrti. Všeho toho šťastně dosáhla.

Po těch málo let, kterých Bůh ji dopřál, byla skoro ustavičně nějakou churavostí nebo bolestí trápena. Avšak ona vše z lásky k Bohu s příkladnou odevzdaností do jeho vůle snášela. Byla pamětliva slov Páně: »Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, a beř kříž svůj na sebe každého dne a následuj mne« (Luk. 9, 23) a slov sv. Pavla: »že kdo bude účastníkem utrpení, bude také účastníkem potěšení.« (II. Kor. 1, 7.)

Síly pak ku snášení svých bolesti nabývala modlitbou dle napomenutí téhož apoštola, řkouciho: »Buďtež v soužení trpěliví, na modlitbách ustaviční.« (Řim. 12, 12.) Ano, modlitbě byla celou duší oddána. Kdežto jiné pražské dívky jejího věku na divadlo a taneční zábavy myslí: ona myslila jen na Boha a jak by na modlitbách s ním se bavila. Kdežto jiné dívky shánějí se po známotech a vdání: ona hledala jen samoty, vzdalovala se všeho světského hluku, rozmlouvajíc ráda s nebeským Chotěm duše své, s Ježíšem Kristem ve velebné Svátosti přítomným. Proto rozjímala rovněž každodenně asi půl hodiny ráno a večer o životě a učení Pána našeho Ježíše Krista; což zajisté podivuhodno jest, jelikož zřídka najdeme v jejím věku dívku, která by tak činila. Však věděla, že se na ní vyplní slova žalmu (I. 1, 3): »Blahoslavený muž, který v zákoně Páně rozjímá dnem i

nocí; všecko, cokoli činiti bude, šťastně se mu povede.»

Pohled na ni, když se modlila, byl povznášející, dojemný. Byla tak v Boha a božské věci ponořena, že často se zdálo, že neví, co kolem ní se děje, a lidé ji pozorující nejednou pravili: »Tato dívka jest jako nadzemská bytost.« — Vědouce, kdo ve chrámu Páně jest přítomen, zachovávala tam nejpřísnější mlčení.

Dojemno bylo také pozorovati ji, když se připravovala na svatou zpověď. Dlouho zpytovala svědomí, vzbuzovala litost a nejednou kanuly při tom slzy přes její lice, jakoby velká hříšnice byla.

Obzvláště však milovala a ctíla božské Srdce Páně. Neopomíjela nikdy v první pátek nebo neděli v měsíci přistoupiti ke stolu Páně, aby takto dle vůle Spasitelovy ctíla jeho nejsvětější Srdce. Odprošení, hodinky a jiné modlitby ke cti božského Srdce konávala pravidelně a velmi vroucně. Nejvíce pak o to usilovala, aby srdce své božskému Srdci připodobňovala. Proto se také na ni vyplnilo, co Spasitel ctitelům svého božského Srdce slíbil: »že totiž povzneseu se za krátký čas k dokonalosti.« O tom svědčí jednak rozmanité malé ctnosti, ve kterých se cvičila a o nichž jsme se již zmínili, jednak její překrásná předsevzetí, jež sama napsala a my pak později doslovně podáme.

Milujíc božské Srdce a jeho nebeské krásy, líbovala sobě jen v božských věcech, pohrdala světem a jeho marnou slávou a řídila se slovy sv. Jana Evang., napominajících: »Synáčekové, nemilujte světa, aniž co na světě jest. Svět ve zlém položen jest.« (I. 2, 15.) Když někdo ji vybízel, aby šla na procházku, odpovídala: »Já nic krásného ve světě nenalézám.« Proto měla také tu moudrou zásadu: Nemluvíti mnoho s lidmi, jen co musí býti, zejména s dívkami, které do světa jsou.

Byla nezištná. Pro svou osobu málo žádala a potřebovala, ač zámožný stav její mnohého jí dovoloval. Za to však přála chudým a ráda jim dávala almužny. Když naposledy přišla ke cti božského Srdce (před první nedělí v měsíci únoru) se zpovídati, u dveří chrámových rozdala chudým vše, co v peněženke své měla. A poněvadž pak ještě jeden chudý o almužnu se hlásil, bylo jí velice líto, že již ničeho nemá. Těšila ho, že až zase přijde, i jemu dá. Ačkoli ráda podle poměrů svých dobře činila, přece nikdy nechtěla, aby se někdo o tom zmínil. Smýšlela o sobě velmi skromně a pokorně a tak chovala se i zevnitř. Když jednou slyšela o soudu Božím kázati, byla tak dojata, že ve skromnosti své pravila ke svým známým: »Podívíte se jednou při soudu Božím, jaká jsem hříšnice!«

Aby pak čtenář podle toho, co dosud četl, sobě nemyslí, že ani v Adamovi nehřešila, jest nám připustiti, že i ona pocítila na sobě pravdu v písmě svatém zaznamenanou (I. Mojš. 8, 21): »Srdce lidské nakloněno jest ke zlému od mládeí.« Avšak statečně bojovala proti zlým náklonnostem, které jí v dřívějších letech působily obtíž a jimiž později úplně vládla. Také dovedla sobě vážiti drahého času. Vždy dobře ho užila. V prázdné chvíli a když nezabývala se modlitbou, zhotovovala některé malé práce pro kostel, anebo pomáhala v domácnosti.

Z toho všeho můžeš, milý čtenáři, poznati, jaký účinek měla na ni pobožnost k Srdci Páně. Avšak ještě více to poznáš z předsevzetí, která si sama napsala, když 17leté své narozeniny slavila. Poznáš z nich, jak čista byla duše její a s jakou horlivostí se snažila dospěti k dokonalosti křesťanské; neboť co si předsevzala, to i vykonala.

Slyš tato předsevzetí:

1. Když ráno procitnu, chci vždycky hned na Pána Boha mysliti, jemu děkovati, že mne v minulé noci ode všeho zlého zachránil a jemu všechny své myšlenky, slova a skutky nastávajícího dne obětovati.

2. Denně chci ranní a večerní modlitbu s největší pobožností vykonávati.

3. Chci každý den (leč by nemoc neb jiné nutné zaměstnání mi vadily) obcovati mši sv. a pokud možno každou neděli slyšeti kázání.

4. Chci ke cti Srdce Ježíšova, pokud možno, na každou první neděli v měsíci přijímati Tělo Páně, neb aspoň neodložím přes měsíc nikdy svaté přijímání.

5. Každý pátek a sobotu posnídám kávu bez chleba a vynechám druhou snídani.

6. Pomodlím se každodenně malé hodinky ke cti božského Srdce Páně.

7. Denně vykonám litanie za dušičky v očištění a modlitbu za obrácení hříšníků (korunku).

8. Denně pomodlím se dva desátky svatého růžence.

9. Nikdy neřeknu ničeho dobrého o sobě.

10. Vždy budu skromna a přívětiva ke služebným a jiným podřízeným.

11. Aspoň dvakrát v týdně budu rozjímati o hořkém umučení Páně.

12. Každý pátek vykonám křížovou cestu. Pakli by se tak nemohlo státi, budu se za to v některé věci přemáhati.

13. Nikdy nebudu čísti povídky v novinách, leda rozkazem k tomu donucena.

14. Aspoň jednou do roka (pokud dovolí mé poměry) dám sloužit mši sv. za dušičky v očištění a za obrácení hříšníků. Pakli by to možno nebylo, obětuji na ten úmysl svaté přijímání a svatý růženec.

Ku konci doložila tuto dojemnou prosbu: »Ó můj ukřižovaný Spasiteli, který jsi mi svou milostí vnuknul tato předsevzetí, račiž mně také nápomocen

býti u vykonání jich. A jelikož jsem Tvé slabé dítě, dovol mi, abych směla podmínku klásti, že se neprohřeším, poruším-li nešťastně jedno z nich. Svatá Maria, Matičko má, svatý Josefe, můj svatý anděle strážný a vy svatí a světice Boží, zvláště pak Ty, ó svatá P....., má křestní patronko, orodujte za mne, abych tato předsevzetí věrně zachovala až do smrti. Amen.«

Milý čtenáři! Tato předsevzetí nestála toliko na papíře, nýbrž byla také vepsána do jejího mladistvého srdce a skutkem splněna. Můžeš z nich souditi, jak vážně si vedla ve příčině svého spasení a k jaké dokonalosti se snažila. Kde pak najdeš ve světě tak snadno dívku, která by podobně jak ona smýšlela a jednala? Která by jak ona než Ježíše Krista milovala, a to Ježíše ukřižovaného? Ještě krátce před smrtí podala důkaz této své lásky. Když letos zařízen v domě Svatováclavské záložny bazar ve prospěch chudých, koupila sobě také dva losy. Oba byly taženy. Přítelkyně její šla do bazaru vybrat výhry. Přinesla ji dřevěný křížek. Když spatřila obraz Ukřižovaného, vzala jej s patrnou láskou a nadšením do ruky, srdečně jej líbala, citíc při tom tak nevýslovnou radost, že zvolala: »Já sotva snesu tuto radost!« Takto opětně osvědčila, koho jediné na zemi milovala a co jediné jí radost působilo: Ježíš Kristus ukřižovaný a jeho nejsv. Srdce. Jakoby libajíc křížek se sv. Pavlem chtěla volati: »Ode mne pak odstup to, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož mi ukřižován jest svět a já světu.« (Gal. 6, 14.)

V té pak lásce ke Kristu Pánu setrvala až do posledního dne života svého. Proto smrt, která tak záhy přefala nit jejího mladistvého života, nalezla ji dobře připravenou na věčnost a bohatou na zásluhy. »Dokonavši v krátku, vy-

plnila časy mnohé. (Moudr. 4, 13.)
Ač krátce žila, ani nedosáhnuvši 19. léta věku svého, přece mnoho zásluh svým tichým a ctnostným životem sobě získala.

Před smrtí několik měsíců churavěla a byla vícekrát svatými svátostmi započtena, které s příkladnou nábožností přijala. Vždy víc a více slábla, až nadešel den 21. dubna, její den poslední. Již v noci cítila blížící se konec, proto modlila se s rodiči a s ostatními domácími dvakrát »Otče náš,« prosíc Pána Boha, aby se dožila ještě rána a mohla se Tělem Páně na poslední cestu posilnit. I obdržela, čeho sobě přála. Ještě jednou přišel Miláček srdce jejího, Ježíš Kristus, do její duše, aby ji připravil na věčné hody. Potom říkala ošetřující řeholnice s ní svatý růženec. Všichni domácí klečeli

kolem postele její a modlili se s ní. A když doříkali poslední »Zdravas Maria« se slovy: »Který Tebe na nebi korunovati ráčil,« vypustila, libajíc svatý kříž, duši svou, která, jak doufáme, jako čistá holubice vznesla se k nebesům.

Tak se vypnilo, co slíbil Spasitel ctitelům svého božského Srdce, řka: »Já budu jim bezpečným útočištěm v životě a obzvláště v hodině smrti,« a co napsala blahosl. Markéta Alacoque: »Ó jak sladko jest člověku umřít, když ustavičně ctil Srdce Toho, který ho jednou má souditi.«

Památka na tuto ctnostnou pannu zajisté dlouho utkví v mysli všech, kteří ji znali. Kež povzbudíme tímto k následování mnoho jiných panen!

Ó Písmo svaté!

Ó Písmo svaté, zahrada ty's krásná,
kde procházím se, bláto kdy mi v světě
na všedních cestách pod nohy se plete
a kdy mi proto mysl přehájasná!

O Písmo svaté, zahrada ty's krásná,
kde vonný květ mi vtr k nohám mete
a srdce, kdy je života bol hněte,
kde božské téchy vůně jímá spásná!

Byl silen lid, kdy tam své téchy hledal
ve chmurných dobách, stíhán krutým bolem;
kdy v stínu listů zahrady té sedal
za prostínkým, však za domácím stolem
a vycházel pak svatou téchou jatý
a zachoval nám tak ty české chaty!

Ant. Sychrovský.

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část další.)

VI. Odříkám se ďábla.

„Budtež tedy poddáni Bohu,
odpírejte pak ďáblu i utečeť od
vás.“ (Jak. 4, 7.)

Bratry křesťní jsou právě tak seřaděni jako tato slova svatého Jakuba. Nejprve připomíná církev křtěnci, že musí se Bohu podrobiti věrou a poslušností k jeho příkazáním; potom

jej napomíná, by se odřekl ďábla. Po otázkách a odpovědích na počátku obřadu křestního, jež jsem dosud vysvětloval, dýchá kněz dítěti v obličej řka: »Vyjdi z něho ducha nečistý, a dej místo Duchu svatému, Utěšiteli.« Po několika modlitbách říká znovu: »Zaklínám tě, nečistý duchu, ve jménu Otce i Syna i Ducha sv., abys vyšel a odstoupil od

tohoto služebníka Božího. Ó věz, zavřeny ďable, svůj rozsudek a vzdej čest Bohu pravému a živému, vzdej čest Ježíši Kristu Synu jeho, a Duchu sv., a odstup od tohoto sluhý Božího, poněvadž Pán a Bůh náš Ježíš Kristus račil sobě jej povolati k své svaté milosti a požehnání a křtitelnici. « Konečně, bezprostředně před křtem samým, následuje trojí odřikání. — »Odřikáš se ďabla?« táže se kněz. »Odřikám,« odpovídá křtěnec. — »I všech skutků jeho?« — »Odřikám.« — »I vši pýchy jeho?« — »Odřikám.« — Tyto tři otázky budou předmětem tří úvah našich. V této prvé budeme rozjímati: 1. kdo a co je ďabel; 2. co znamená naše odřikání se.

1. Kdo a co je ďabel?

Málo slov je známějších jako slovo »ďabel.« Skutečně může se kdo ptáti, které jméno častěji se bere nadarmo, přeslavné Jméno Boží, neb zlořečené jméno jeho nepřítele — ďabla. Kdo a co je tedy ďabel? Jest jeden neb jest jich více? Přednesu prostě a krátce co možná, čemu nás církev o něm učí.

Je mnoho, velmi mnoho ďablů. Mluvíme často o ďablu, jelikož jeden ze zlých duchů, satan neb lucifer nazvaný, byl jejich hlavou v odboji a nyní jest jejich vůdce a tyran v pekle. Tomu nás učí Kristus Pán svým výrokem, jež vynese při posledním soudu: »Odejděte ode mne zatracení do ohně věčného, který připraven je ďablu a andělům jeho.« Peklo bylo tedy spravedlností a hněvem Božím připraveno ďablu a jeho andělům. Nižší ďablové zovou se anděly, t. j. posly z dvojí příčiny. — Poprvé vykonávají rozkazy svého pekelného knížete; potom byli prvé anděly Božími a stali se svou pýchou a svým odbojem anděly ďablovými.

Ďablové nebyli od věčnosti jako Bůh, aniž byli vždy zlí. Někteří bludaři

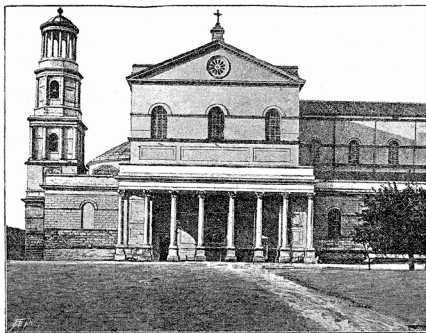
tvrdili, že od věčnosti byla jak dobrá tak zlá bytost. Ale církev zavrhuje toto učení. Ďablové jsou tvorové Boží. Poněvadž však Bůh nic mravně zlého netvoří, byli stvořeni dobří, a byli stvořeni k tomuž cíli jako my, aby totiž Boha poznali, milovali, jemu sloužili a takto věčně spaseni byli. Tak by bývali utvrzeni na vždy v lásce a blaženosti. Byli nadáni velikými dary a milostmi; přišla zkouška, oni klesli. Máme velmi slabé ponětí o tom, jak se to přihodilo. Nejsou též přirozenosti jako my. Jsou duchové bez těla, přirozenosti dokonalejší nás. Proto nedovedeme utvořiti si řádného pojmu o jejich přirozenosti, zkoušce a hříchu. Víme však, že ztratili milost Boží a že není pro ně spásy.

Milosti zbaveni a vši naděje oloupeni neztratili přece svých přirozených mohutností, rozumu a vůle. Ale tyto síly jsou jejich vlastní vinou na vždy převráceny a k zlému obráceny. Jsou odsouzeni do pekla, ale nejsou na ně omezení, alespoň ne všichni, nýbrž obcházejí dle slov sv. Petra na této zemi jako řvoucí lvové, hledající, koho by pohltili. Jejich zloba je však zadržována Bohem v mezích spravedlnosti jeho a milostí jim vytknutých. Z toho, co pismo sv. nám vypravuje o Jobovi, vidíme, že nemohli mu uškoditi ni v nejmenším bez výslovného dovolení Božího, a že Bůh docela přesně určil, jak dalece mohli jej zkoušeti utrpeními, jež Bůh řídil k jeho spáse. Mimo to poznáváme ze sv. evangelia, že legie zlých duchů obdržela od Boha moc, zmocniti se jistého muže. Trhali řetězy, jimiž byl spoután; nutili jej šaty se sebe svléci; vypudili jej ze společnosti lidské a donutili ho, by se zdržoval v hrobech. Ale neměli práždné moci přivesti ho k sebevraždě. Sotva však byli vypuzeni z něho moci našeho božského Vykupitele a obdrževše dovolení vejiti v stádo vepřů

vrhlo se celé ono stádo s vrchu do jezera. (Luk. 8, 33.) Poznáváme tu, co by byli mohli učiniti muži, kdyby jejich moc nebyla Bohem omezena.

Dobře učiníme, nezážeme-li se, proč Bůh vůbec dopouští, aby pokoušeli lidi nebo jim škodili, neboť, že nejvšs dobrotivý a všemohoucí Bůh zlé dopouští, je tajemství, jež nelze proniknouti v tomto životě. Tolik však již zde z něho můžeme poznati: Bůh dopouští zlé, aby jednak hříšníka trestal již zde na zemi za

mu odpírání; modlitba mu odpírání; skroušenost a litoř mu odpírání; používání zaklínání, jako při křtu. mu odpírání; modlitby a žehnání církevní, když se světi voda a posvátné předměty mu odpírají. Naopak hřích mu dává moc nad námi, zvláště některé hřích jako: pýcha, nečistota, svatokrádež. Pýchou stáváme se soudruhy jeho odboje a propadáme v záhubu jako satan. Proto praví sv. Jakub prve než nám dává napomenutí, bychom odpírali ďáblu:

Chrám sv. Pavla v Římě.

hříchů; jednak, aby zkoušel ctnost spravedlivého a dal jemu příležitost k získání zásluh bojem. Víme též, co nám je užitečno a prospěšno. Jako nám totiž Bůh dal pomoc dobrých lidí proti zlým svědcům, tak nám dal dobré anděly, kteří nás chrání před úklady a zlobou ďáblů. Jsme dosti slábi a máme proč býti pokornými, ale to nás neodstraší, bychom se nepostavili mužně na odpor zástupům duchů mocnějších než jsme my. Mámeť na své straně Boha řkouciho: •Odpírejte ďáblu a uteče od vás. • Pokora

•Bůh pyšným se protiví, ale pokorným dává milost. • Že Bůh dále žádostivost těla trestá, dáváje moc ďáblu nad nečistým člověkem, vysvitá ze slov andělových k Tobíasovi (6, 16, 17): •Tedy řekl aněl Rafael jemu: Slys mne a povím tobě, kteří jsou ti, nad nimiž ďábelství má moc. Ti zajisté, kteří v manželství tak vcházejí, že Boha od sebe a mysli své odlučují, a své chlipnosti tak hovějí, jako kůň a mezek, v nichžto není rozumu: nad takovými má ďábelství moc. • Když za dnů svatého

Pavla křesťan jakýs v Korintě nezákonným a nepřirozeným manželstvím dal pohoršení, vyobcoval ho sv. Pavel z církve, aby vydán byl takový satanu k zahubení těla. by duch spasen byl v den Pána našeho Ježíše Krista. (1. Kor. 5, 5.)

Není bezpochyby hříchu, v němž by ďábel měl větší záliby než ve svato-krádeži a znesvěcení a zneuctění božských věcí. Pokušení k rouhání, bezbožectví, svatokupectví, znesvěcení sv. svátosti platí za pokušení, pocházející zvláštním způsobem a bezprostředně od ďábla. Mohli bychom to dokázat na zrádci Jidášovi, ale uvedu jiný příklad. Když Ananiáš a jeho žena Safira chtěli přelstít sv. Petra a podvésti církev, jak Skutky apost. (5, 3) vypravují. pravil sv. Petr: »Ananiáši, proč pokoušelš dělat srdce tvého, abys ty lhal Duchu svatému« a Ananiáš klesl mrtev k jeho nohám. Drazí bratři, přemýšlejme o těchto událostech. Pán Ježíš dopustiv, aby byl pokoušen od ďábla, varoval nás, aby nikdo neměl se za tak dokonalého a svatého, že by nemohl býti pokoušen, neboť ďábel touží nejvíce po záhubě duší Bohem zvláště omilostněných. »Satan zatoužil po vás, děl Ježíš Kristus apoštolům, aby vás tñbil jako pšenici.« Náš Vykupitel

učil nás též odpírati ďábla. Při oné příležitosti totiž nepoužil své božské moci, aby zahnal ďábla do pekla. Na pokušení odpověděl slovem Božím. Tím nás poučil, jak máme používatí štítu víry ve svých bojích, jak sv. Pavel píše (Ef. 6, 16.): Satan zahubil Jidáše ve společnosti Ježíšově; pokoušel Ananiáše a Safiru a zahubil je v přítomnosti apoštolů. Svaté věci nejsou vždy záštitou. Naopak, byvše znesvěceny, uvalují na člověka hněv Boží. Spravedlivým soudem ztrácí svatokrádežný hříšník ochranu Boží a ďábel dobývá moci nad ním.

Buďme tedy opatrní a zpytujeme se, jak přijímáme sv. svátosti. Nepřibližujmež se jen ze zvyku nebo z lidských ohledů. Nedávejme srdce svého pokoušetí ďábla, bychom neupřimnou a lehkomyšlnou zповědi obelhávali Ducha sv.! Naplňme se ošklivostí před svatokrádežným přijímáním! Sv. Jakub povzbuzuje nás, bychom odpírali ďábla, dokládá: »Přiblížte se k Bohu a přiblíží se k vám. Umyjte ruce, hříšníci, a očistěte srdce, kteří jste dvojité (t. j. rozdělené mezi Bohem a světem) myslí. Bědujte a kvíte a plačte: sinich vás obrať se v žalost, a radost v zármutek. Ponižte se před obličejem Páně a povýší vás.« (Jak. 4, 8—10.) (Přístě dále.)

O vlašťovce a mateří doušce.

Dle Fr. V. Webra.

Jen poháděčka drobná o vlašťovce a doušce mateří, jak dříve na vsi ji v zimních nocích tkaly přádelny neb v létě děti vyprávěly rády; je prostinká, jak vesničané prosti vždy bývali — teď moudří, přemoudří!

Už měsíc desátý šel Ježíškovi, když jeho Máti, naše milá Paní, s ním z Nazaretu do Hebronu šla, jenž leží v horách nad krajinou Judskou. Šla k Alžbětě, své bohabojné tetě,

by se jí pochlubila pokorně svým Synáčkem, jímž obdatí ji Pán Bůh.

Byl právě krásný máj. Lán pšenice se vymetával; hrozny nachové se nalávaly, fíky zrály těž. Tak slunce páliło, že těžko šlo se v ty příkré svahy po skalnatých stráních. Když den se ukláněl, tu svatá Panna se ohlížela, dítěto na ruce, kde nalezla by chatku, přístřeší: Však nadarmo. Jen hory, hory, hory.

A jak tak dumala, tu z údolí
k ní šuměl potok. I spěchala dolů
a udivena přišla k zahradě.
Tu brána byla skvostně kovaná
a vedla k letohrádku Římana.
Tam plaše pohlédla a zřela žasnouc,
jak vodotrysk tam do mramoru přší,
jak v sloupení tam stojí bílé sochy.
Však uskočila zlekána, když drze
se zachechtaly davy otrokův
a zahalečů vypasených, bujných.
Tu Máti Boží dál šla podél ohrad,
až došla brankou v houští, k záhonkům.
Zde v roztodivné krásě zářily
ji tulipánky vstříc a narcisky,
lilie hrdé, pyšné divizny.

„Květinky dobré, umdlena jsem celá,
zda nesměla bych s dítětem u vás usnout?“
„Jak drzá!“ pohodil tulipán hlavou.
„Vždyť bys mi pomačkala vzácné šaty!“
„A mně mou korunku!“ písk' narcisek
jak utoužená, bledá slečinka.
A lilie a divizna jí lály:
„Což nevidíš, že vznešené jsme květy!
Ty's chudobinka. Jdi si jenom po svém!“
Jen šípek, jenž stál zcela ukrytý
tam v ostřici a v ostnech, povzddechl:
„Ó bledá paní, proč mám tolik trnů,
že nemůže si nikdo ustlat u mne!“

Maria zahanbena odešla
a přišla pod platanu košatou.
V ní obírali ptáci zlaté přetí
a křikli shora: „Co chce žebračka?“

Tu vlaštovička od rybníka vzlétla
a sladce zašvitořila: „Pojď, Paní,
já zavedu tě v tichý byt a skryt!“

A přišly k pahorku. Plál na něm západ,
a zdroj stříbrný se kvítím řinul v údol
a smokvoň klenul nad ním svoje větve.
Vlaštovka snížila tu klikatý let:
„Zde odpočiň si, Paní vznešená!
Zde měkkou, teplou podušku Ti stele
mateří douška, voníc pod stromem.

Tu studánka v sen uzpívá Tvé dítěto,
a vichřů nepustí sem husté loubí.
Sem andělé se slétnou ku stráží,
a nad vámi bdí luna s hvězdami.
Tu dřímejte! Já ráno vzbudím vás,
jak slunko slibá s trávy rosičku!“

A za jitra, když slunko prvním svitem
slíbalo chladnou rosu s trav a květín,
vlaštovka zazpívala na stromě:
„Vstaň, Matičko, už čas je bdít,
už skřivan vítá Tě a slunka svit.“

Tu zbožná Máti zlíbala své dítěto,
poděkovala nebi za hlídání
a k doušce pravila: „Bůh, bylinko,
nechť požehná ti za tvé podušky.
Iloj ode dneška bolesti a rány,
nechť váží si tě myslivce a pastýři!
Rozčervenej se, dýchej sladčí vůni
a poutníkům buď milou poduškou,
tak miloučkou, jak dítěto naruč matky!“

Tu douška sklonila se pokorně:
„Jsem drobounká a chudinká a bídná,
a stydím se, že tak mě, Paní, chválíš!“

A k vlaštovici řekla Maria:
„Ty ode dneška všude pokoj můj!
Kam přiletíš, buď vlídně vítána,
když odleťš, buď toužně čekána
i v paláci, i v chudé pastoušce.
Kdekoliv usídlíš se pod střechou,
nes požehnání a buď potěchou.“

A vlaštovička létla v širý svět
a svojím družkám neustala pět:
„Mateří douška vůni má i týpť —
my máme víc, my máme vude klid!“

A husačka, jež pásla nad rybníkem,
ta slyšela je švitořiti s díkem
a do dědiny přinesla tu bajku.
Pak si ji děti vyprávěly v hájku
a chasa vinula ji s koudeľi...
Teď mlčí jen — neb přilíš zmoudřeli!

D. Lutišov.

Za víru!

Víru mou, víru mou
brát mi chcete najednou?
Moje sladké ideály,
které vždy se na mne smály,
jež mi byly útěchou?
Moje víra nejsou bludy —
hů! jak zima mrazí údy!
Kam vlečete moje tělo,
že se náhle zraku stmělo?

V sklepení, v sklepení —
zde je tvoje vězení!
Slyš, jak oheň výhni fučí,
jak ta smola v kotli hučí —
uznáš naše učení?
Máme skřípce, máme hroty,
pavouky a kleště, boty —
panna, hle, jak v šeru stojí
a otvírá náruč svoji!

Ježíši! Ježíši!
Záchrano má nejbližší!
Pohleď, jak mou duši kruší,
v ochranu vem moji duši —
muka nechť se uspiší!
Všemohoucí, věčný Bože,
uchystej mi v nebi lože.
Přimluv Ty se, svatá Pauno,
ať mi svítne věčné ráno.

Katane, satane —
nebojím se, katane!
Skrípec má být první mukou?
Mráz probíhá moji rukou —
ach, můj Bože, — lámu kosti —
srdce tloucí přestane —
ustaň — ustaň — muži, v zlosti!
— — — — —

Pekli tělo do třetice —
vyletěla holubice
bílá jako padlý sníh
z těla, které katana zdvih!

K. E. Vojíř.

Nebe svato-Janské.

(Coelum Joanneum.)

Nynější doby, kdy proti účtě sv. Jana Nepom. povstávají četní odpůrci a s druhé strany vedena důstojná obrana velikého světce národního, nutno každé památky se uchopiti, aby na jevo vyšlo, jaké účte se sv. Jan v Čechách těšil a posud těší. Dostala se mně do ruky vzácná knížka obrázková o 25 stranách osmerky •Nebem svato-Janským• nazvaná. Jsou to obrazy černé v modravých rámech s nápisy a texty latinsko-česko-německými. Kterého roku byla vydána, nemohu udati. Vyšla z •ústavu kamenopisného• J. Jelínka v Praze.

O této nyní méně známé knize chceme něco pro její zvláštnost podati. Neobsahuje pouze našeho patrona, ale všechny světce Jany jednak na

titulním listě, jednak na ostatních obrazech, kde jsou na každém dvě podoby svatých téhož jména. List titulní představuje sv. Jana Nepom. uprostřed a kolkolem mezi hlavami andělů sv. Jana Křtitele, Evangelistu, Mičelivého, Zlatoušého, Almužníka, Damascenského, Qualberta, Sarkandra a Chuzubitá. Dle oděvu poznati lze, k jakému stavu náležel; v rukou mají své odznaky, jako: palmy, kříže, knihy a jiné.

Ostatní obrazy znázorňují životopis sv. Jana Nep. s příslušnými texty z písma svatého a po straně obrazu jsou dva jiní svatí Janové. Celek má podobu oltáře s pěkným rámem ornamentovaným.

Obraz 1. představuje •zrození Janovo ze starých rodičů při nebeském ozáření otcovského přibýtku. Z písma sv. k němu

užito textu: »Počala syna v stáří svém.« (Luk. 1, 36.) Po stranách jsou světci: Sv. Jan Urtica, »zrozen z neplodných rodičův« a sv. Johanna Alfonsa. Následující obraz nám vylučuje, jak »Jan chlapecek na vzývání Rodičky Boží se uzdravuje,« s příslušným citátem z Knihy Moudrosti o všemohoucím uzdravování Páně. Na stranách jsou světci Jan od kříže, který rovněž na přimluvu Rodičky byl před smrtí zachráněn, a oddaný cítel Rodičky Boží Jan Cistercian.

Následující obraz představuje, jak sv. Jan ministruje při mši sv. (»Cistercianum pod Zelenou Horou u Nepomuka«) dle pisma sv.: »Byl služebníkem před tváří Hospodinovou.« (I. K 2, 11.) K obrazu tomu se poji podoby sv. Jana Gota, který rovněž rád přísluhoval při oběti mše sv., a sv. Jana Cembra, kartusiana a řeholního sakristána. Na 4. obrazu spatřujeme sv. Jana, jak zvolen byv za doktora »práv církevních a bohosloví,« přednáší posluchačům na katedře. Po stranách jsou sv. Jan Františkán, »vysoce učený doktor pisma svatého,« a Jan Cerusius, »v umění bohosloveckém zběhlý.«

Jak se sv. Jan Nepom. na kněžství připravoval, celý měsíc pobožnosti a kajenosti se oddával, představuje obraz 5. spolu se sv. Janem Bridlingem, »který při mši sv. kolkol plamenem byl oslaven,« a se sv. Janem Thebaitou, »který pouhým požíváním nejsv. Svátosti byl živ.«

»Nebe svato-Janské« pokračuje v líčení životopisu našeho světce, jak učiněn kazatelem v Tejně na Starém Městě pražském a kanovníkem na hradě. Obraz představuje chrám a sv. Jana, jak káže lidu, otevřenými dveřmi pak viděti světce, jak poučuje zástupy pod širým nebem. K patronu kazateli poji se sv. Jan Marek, »evangelista Páně,« a Jan Raulin Klumák, »živá trouba Ducha sv. nazván.«

Na 7. obraze vidíme sv. Jana, jak byl požeňán »pro pontificalibus« a učiněn

c. k. almužníkem. V dále viděti, jak rozdává almužny žebrákům. K Janu Almužníkovi připojeni sv. Jan Alexandrinský, patriarcha v Egyptě, a bl. Jan Rajnútius, benediktin, oba stědří almužníci. Následuje obraz, představující Jana světce, jak byl často »od soudících se v těžkých přích vyvolen za zástupce jako Jan od sv. Facunda augustinián šťastný ve přích smířitel a bl. Jan Parménský, generál minoritův, od papeže k utišení řeckých hádek zvolený.«

Svatý Jan vystoupil proti králi, že kuchaře pro nedopečeného kapouna na rožni péci dal, a za tu neohroženost do žaláře uvržen byl. To všachno vidíme na obraze 9., kde se poprvé s králem Václavem setkáváme. Podobně jednali Janové: blah. Tischer, biskup anglický, který krále Jindřicha VIII. káral a za to stat byl, a sv. Jan Psychyta, který císaře Leonmacha káral a ze země byl vyhnán.

Patron náš byl ze žaláře potom slušně propuštěn a ke stolu královskému pozván. (Obr. 10.) Zvítězil tedy nad králem jako sv. Jan Janina, který ani žalářem ani hrozbou smrti ku kacířství svěsti se nedal, a sv. Jan Kamillus, který od papeže ku královně longobardské byl vyslán. Následující obraz líčí sv. Jana jako zpovědníka královny Johanny u sv. Jiří. Podobné úřady zastávali sv. Jan Climacus, opat, a sv. Jan, minorita, u krále neapolského; proto jejich podoby jsou k obrazu připojeny.

Jak byl lákán světec náš velikými dary k vyzrazení zpovědního tajemství, představuje 12. obraz. Podobně byli umučeni svatý Jan Sarkander pro zamlčení zpovědi knížete z Lobkoviců v Olomouci a Jan od sv. Saby, že nechť vydati kostelní skvosty. Následující 13. obraz představuje, jak sv. Jan od krále nepřijal ani biskupství litomyšlské ani probošství vyšehradské. Po hodnostech netoužili rovněž sv. Jan Chuzubita, který

z arcibiskupa poustevníkem se stal, a sv. Jan Peluarský, který rovněž se sebe arcibiskupství složil. Král Václav marně vyhrožoval Janu z Nepomuku (obr. 14.) a v tom ohledu doplňují »Coelum Joanneum« svatý Jan, mučovník, od císaře Juliana ani mukami neoblomen, a sv. Jan Hegumenský, který pro ctění svatých ze země od kacířského císaře byl vypovězen.

Obraz 15. líčí mučírnu a sv. Jana na skřipci páleného pod paží pochodněmi. Král mučení tomu přihlíží s balkonu. Dva mučienici Janové obraz doplňují: Ogilo, jesuita, »v strašném mučení nejstatečnější,« a blah. Jan, převor kartusiánský, od krále Jindřicha umučený. Na obraze následujícím vidíme, jak byly Janovi tajně rány léčeny a »on muka strpená nevyzrazuje.« Podobně se vyznamenali a sem připojeni jsou sv. Jan Qualbertus, opat, »milosrdný nad vražedníkem otcovým, a bl. Jan Ternasenský, který »chránil život vražedníku svému.« Na to se rozloučil sv. Jan v kázání a mnoho zlého předpovídá (obr. 17.), a podobně svatý Jan Kapistrán předpovídal smrt svou »pod rukou Uhrův« a sv. Jan Licapolitánský, poustevník, který »pod císařem Theodosiem mnoho prorokoval.« Nával posluchačů našeho patrona byl tak veliký, že jeden sloup se drží. Do Boleslavi svatý Jan putoval, konec žití svého Rodičce Boží poroučuje. Staroboleslavskou Marii Pannu viděl v září paprsků nad chrámem. K obrazu tomu připojeni jsou ctitelé Rodičky Boží: svatý Jan Evangelista, jemuž řekl Kristus: »Ejhle, matka tvá!« a sv. Jan Mather-nenský, který poroučí chrám Páně a úřad svůj Rodičce Boží.

Na 19. obraze vidíme, jak byl svatý Jan s nebe posilněn, smrt předvidá a k ní se připravuje. Sv. Jan Křtitel připravoval cesty Páně a bl. Jan Stylites dověděl se o smrti své neobyčejným způsobem. Obraz následující představuje

smrt Janovu, jak byl svázán a s mostu pražského do Vltavy vhozen. Text latinský dodává, že se to stalo »in vigilia ascensionis Domini 1383.« Jako »mlčelivý« světec se vyznamenal sv. Jan, arcibiskup jerusalémský, a sv. Jan Hegumenský byl v pytlí utopen. Tito světci doplňují na tomto obraze »Nebe svato-Janské.« Ve Vltavě spočívá světec Jan (obr. 22.) a český text o něm dí: »Tělo sv. Jana uhlazenými vlnami (regredientibus aquis) od nebeského zpěvu a světél doprovázeno.« Svatý Jan Angelus, servita, když umíral, »zvony od sebe ho oslavovaly,« a svatý Jan Atinský od smrti do Kafie zázračně unesen.

Následující obraz představuje, jak »tělo sv. Jana, by od lidí nebyl uctěn, od krále odstraněno, prozrazeno bylo vůni nebeskou a slavně u sv. Vita pohřbeno.« Svatý Jan Zlatoústý, ačkoliv zemřel ve vyhnanství, slavně byl v Caribradě pohřben a svaté Johanně Kamaldulské zvony od sebe hrany zvonily.

Trest stihl krále Václava: musil utéci před vzbouřením. Zatím Johanna svatě zemřela. Sv. Jan, papež a mučovník, od císaře Teodorika do smrti pronásledován, a blah. Jan, poustevník, stal se ochráncem krále Dagoberta. »Nepravý bude vyhnán pro svou bezbožnost, spravedlivý však doufá v smrti své.« (Prís. 24.)

Obraz 25. představuje hrob sv. Jana, železným zábradlím opatřený a zhozením lidem obklopený. Text při něm dí: »Bůh oslavuje sv. Jana mnohými znamenitými zázraky.« I zde jsou dva jiní sv. Janové: biskup vincensinský »v hrobě svém oslavený,« a bl. Jan Dominik, kardinál, »v žaláři oslavený.«

Jak se osvědčil sv. Jan »chránitelem dobré pověsti a mstitelem svých utrhačů,« vidíme na obraze 26. Před oltářem jeho leží dva zlosynové omráčení. K obrazu jsou připojeni sv. Jan Matha, »patron zajatých,« a sv. Jan »Mřížový« (1. února).

Hraběcí rodina Šternbergt přestaviti dala obydlí Janovo ve chrám a malba jeho nevzala porušení (obr. 27.). Svatý Jan Kabita, kde se v otcovském domě skrýval, tu slavný chrám mu postaven, a bl. Jan Benedikt odpočívá na mostě, »zázračně od sebe zřízeném.«

Další slova sv. Jana vyličená na obraze 28.: Papežové Klement XI. a Innocenc XIII. na prosbu arcibiskupa hraběte Künburga ctění Jana Nep. dovolují. Oba papežové ti jsou pospolu. Od papeže Klementa XI. byl též Jan Regis, jesuita, za blahoslaveného a od Innocence XIII. Jan Boží, zakladatel Milosrdných bratří, za svatého prohlášen.

Při vyšetřování jazyk sv. Jana po 336 letech neporušený nalezen a v průvodu veřejnému uctění slavně předložen. Sv. Janu Damascenskému utatá ruka zázračně uzdravena a bl. Jana, minority, jazyk a srdce neporušené zůstalo (dne 8.

května). Oslavu sv. Jana jako »zvláštního zástupce Čech, Rakous a celé říše« ličí obraz předposlední. Dvě ženy s korunami na hlavách drží pod Janem Nepom., v oblacích mezi anděly se vznášejícím, znaky: český a rakouský. K tomuto obrazu jsou připojeni poslední sv. Jan Zázračný, biskup polyburenský, a bl. Jan Organia, »v ostatcích svých zázračný.«

»Coelum Joanneum« končí obrazem. na němž »skvostný hrob sv. Jana Nep. v Praze« představen, jak se ve velechrámu sv. Víta na Hradčanech spatřuje.

Tak jest patron náš v obrazech oslaven a 60 svatých a blahoslavených Janův a Johan dovedně sestaveno, aby se hlavní rysy života jejich s události právě vyličenou shodovalo. Zaslужuje kniha ta pozornosti a úvahy, dokazujíc, jak vzácné oslavy se patronu našemu v Čechách dostávalo.

Al. Dostál.

P. Damian de Veuster, apoštol malomocných.

Podává *Fr. Janovský*. (Č. d.)

III. Na Havaii.

1865—1873.

V. C. J. S.!

Sandwichovy ostrovy 1865.

Mojí nejmilejší rodiče!

Velkou bývá mi radostí, když Vám mohu psáti a připomenouti, že uprostřed nesmírného Tichého oceánu na velikém ostrově máte syna, jenž Vás upřímně miluje, kněze, jenž se za Vás modlí, misionáře, jehož nejmilejším zaměstnáním zbloudilých oveček nebeského Pastýře hledati. Mnoho tu práce a starostí, přece však jsem spokojen a šťasten. Náš pan biskup světil mi novou farnost, která jest daleko větší než Tremeloo; za měsíc ji obejdu; zde není železnic, není vozův, a pěšky také nemožno jíti. Jezdíme na mezích a koních. Koupil jsem si dobrého koně za 100 frankův a meška za 75 fr.; ob čas použiju též lodice. Ubozí Indiani se těší vidouce, an Kamsiano přichází (tak mne jmenuji, toť překlad jména Damian). Velice je miluji a život bych za ně položil, jako božský Spasitel. Proto rád 7—8 mil spěchám, abych nemocné potěšil, nebo jiné osoby, které po mně touží, navštívil.

Máme novou vládu; nevím, jaký z toho bude miti prospěch naše svatá víra. Modloslužba ještě nevymizela. Onemocní-li někdo, obětují příbuzní pohanským bůžkům. Přes to však mnoho už křesťanův, a den ze dne se snažíme, aby jich přibývalo. — Nejdražší rodiče, modlete se za ubohé misionáře; máme tu mnoho nesnázi. Žijte blaze; srdečně všem pozdrav, zvláště Gerhardovi, Leonci Viktorovi; ať mně brzy píšou. Nebojte se o mne, ale modlete se, aby mně Bůh dopřál vytrvalosti v dobrém.

Váš vděčný syn Damian de Veuster.

V listě P. Pamfilovi píše, že nová jeho farnost velika jako diecése mechelská. Bylo v ní sedm kostelův, a propůjčena mu, že sám za ni prosil biskupa, vida, že ji slabší P. Kliment nestačí. Bolestně ovšem loučil se se svými prvními farníky, bolestněji než kdysi s rodiči a otčinou; milovali ho z té duše. Nové ono působistiště jmenovalo se Kohala. Vedle pěkného dřevěného kostela měl ve svém hlavním sídle slušný příbytek, v němž i učitel bydlel. Křesťané přicházeli do kostela modlit se ráno i večer; vzdálenější modlivali se doma a do kostela přicházeli jenom v neděli a ve svátek.

Jako pravý učeník božského Přitele dítek ujímal se P. Damian vřele dítek. Kalvinští učitelé byli od havajské vlády více podporováni než katoličtí; škol katolických se nedostávalo. P. Damianovi se podařilo, že dostal čtyři učitele pro svou farnost. Chválí ostrovitip havajských dítek, zejména ve čtení, počtech a zeměpise.

I výborným stavitelem osvědčil se náš sluha Páně; vystavěl v krajině 35 mil od sídla svého vzdálené krásnou kapli; pomáhali ovšem vděční křesťané, jimž se teprve nedávno bylo dostalo milosti sv. křtu z rukou P. Damianových; sami nakáceli v lese krásných stromův, otesali je, snesli na staveniště; všecko však dilo řídil P. Damian. Dostavěv onu kapli, stavěl na jiném opět místě nedaleko moře kostel; přispěli mu apoštolský vikář, představená řádových sester z Honolulu a domorodí křesťané, kteří sebrali téměř 1000 franků. Kostel stavěn na kopci; všecko stavivo — dříví — bylo tam nositi. P. Damian pozval si na to milé své farníky a povzbuzoval je svým příkladem; nosil sám, seč byl; kde kdo divil se síle jeho. Sotva že kostel stál, měl bohonaděný misionář už nové zase místo vyhlédnuto, na němž taktéž kostel měl býti zbudován.

Kaple a kostely měly prospěti netoliko katolíkům, nýbrž i pohanům a kacířům; neboť čím velebněji mohly se služby Boží konati, tím horlivější byli katolíci, tím více pohanů se obracelo, tím více kacířů do lůna církve se vracelo.

Z Kohaly napsal P. Damian několik listů svým milým rodičům; psal též své sestře Pavlině, řeholnici v Udenu v Holandsku. List, který jest poslední z onoho působistiště, jest tento:

Nejdražší rodiče!

Už tomu přes dvě léta, co mne od Vás a mých bratří došly poslední přímé zprávy; jen Pavlina a August mně ještě psali.

Já jsem zdrav a šťasten v úřadě, který mně Pán Bůh svěřil. Jsem tu čtyři léta, a vystavěl jsem čtyři nové kostely, jeden starý opravil. Byl jsem všude tesařem. Bylo by mně ještě jednu nebo dvě kaple zbudovati; duchovní správě bylo by tím velice spomoženo.

Tento rok vyučil jsem a pokřtil jsem 60 pohanů.

Měli jsme tu několik velmi prudkých zemětřesení, způsobených sopečnými výbuchy; při posledním zahynulo na 80 lidí, jedna celá vesnice i s kamenným kostelem zničena. — Malomocenství se tu velice rozmáhá, mnoho lidí hyne tímto morem; neumírají hned, nýbrž po mnoho let chřadnou; jest to nemoc nakažlivá, velmi nebezpečná.

Nejdražší rodiče, žádného dne nezapomeňte za mne se pomodliti; jsemť u mnoha nebezpečí těla i duše.

Váš vděčný syn Damian.

P. Damian vidal přecasto na svých misionářských cestách po ostrově Havaii hrůzu malomocenství; srdce jeho bylo bolestnou soustrastí sevřeno, z té duše si přál nešťastným malomocným pomoci.

Malomocenství zavlečeno na ostrovy Sandwichovy už před půl stoletím; jak se to stalo, neví se; někteří praví, že prý je tam přinesl jeden člověk z Asie. Rychle se šířilo toto neblahé semé mezi ostrovany, za krátko ujal se v celém království; povaha a život Havajanů nemálo k tomu přispěly; zmínit jsme se už, jak milují společnost, jak jsou pohostinni, jak rádi cizince přijímají. I žili nemocní a zdraví pohromadě, jedli z téže misy, spali na téže plachtě, kouřili z téže dýmky, vyměňovali si navzájem svá roucha. Ký div, že se takto malomocenství rychle rozšířilo! Roku 1865. poručila havajská vláda, aby všichni malomocní byli ze své otčiny vyloučeni a na severní pobřeží ostrova Molokai zavezeni, kdež měli zůstat až do smrti. Těžko, velmi těžko podroboval se lid tomuto zákonu. Malomocní byli rozptýleni po všech ostrovech, příbuzní a přátelé skrývali je doma i v lesích. Když roku 1873. nový král ujal se vlády, prohlášen zákon znova a užito všech prostředků, jenom aby všichni malomocní byli shledáni a od zdravých odloučeni. Zákon nikoho nešetřil; i sebe urozenější a vznešenější osoby musily na Molokai, tak i příbuzná králova. Na ostrově tom zřízena nemocnice, posílány tam šaty i potraviny; ale přes to čím více přibývalo nemocných, tím více vzrůstala se i bída a nouze; v náboženských věcech nebylo tam vůbec žádné pomoci.

Katoličtí misionáři kongregace »Piepus,« kteří, jak už víme, od r. 1826. na ostrovech Sandwichových působili, nezapomněli sice ubožáků molokajských, že jim však bylo málo, nemohli na Molokai zaříditi stálé stanice; jen ob čas zavítal tam některý kněz ze sousedních ostrovů Mani a Oahu, r. 1871. a 1872. P. Raymund, v postě r. 1873. P. Bonifac. Tento vypravuje, jak si uboží křesťané tamější vážili jeho přítomnosti, jak horlivě plnili velikonoční povinnost; píše též: »Než jsem odešel, pochoval jsem hodného muže, Jana, z ostrova Oahu. Umřel jako poctivý křesťan; kříž, růženec a modlitební kniha byly jeho největšími poklady; ze všech prstů zbyly mu jenom dva na levé ruce. Ač tolik strádal, prodloužen jest přece život jeho, ježto mu chtěl Pán Bůh dopřáti přítomnosti knězovy, který ho měl svatými svátostmi oblažiti; přijav je, prosil mne, abych ho neopouštěl, ale za něho a u něho se modlil. Zemřel. Blažená smrt jeho dojala tři přítomné starce tak, že si ihned přáli svatého křtu. Drahá jest před Hospodinem smrt svatých jeho. Jak krásná asi byla před Bohem duše ona, jež vyšla z příšerného přibýtku svého, z těla, na němž od paty nohy až k temeni hlavy nebylo místa zdravého!«

Roku 1872. zbudována sice na Molokai kaple, katolíci se v ní scházeli, modlitby mešní, růženec a jiné se modlili, svaté písně zpívali, ale kněze vlastního neměli. Srdce P. Damianovo hořelo touhou, ubožákům těm pomoci. Viděl smutná jejich loučení, slyšel nářek a pláč, když své milé zdravé příbuzné a přátele opouštěli, na loď stoupali a na smutný ostrov Molokai se ubírali. Naplnění touhy P. Damianovy se blížilo. Roku 1873. svčena ve Vailuku na ostrově Mani kaple od P. Leonarda vystavěná. Kolem světitele biskupa Msgra. Masýreta bylo shromážděno tehdy mnoho kněží, i nově z Evropy přišli. Litoval biskup, že nemůže ještě malomocným na Molokai dáti stálého duchovního správce. I povstal P. Damian a pravil: »Monsignore, tuť jsou misionáři právě přišli; račtež jednomu z nich dovoliti, aby převzal mou farnost, mně pak, abych směl jíti na Molokai a tam pečovati o ubohé malomocné; jejich duševní i tělesná bída už kolikrát mě bolesti naplnila; rád se s nimi takorba za živa pochovám.«

Podivil se biskup této velkodušné obětavosti a milerád svolil. Týž den

připloula do přístavu manjského loď s 50 malomocnými; biskup i P. Damian použili ji a plavili se hned s ubožáky na Molokai. Dne 10. května 1873 stanuli na ostrově smrti. Vnitřní hlas pravil našemu hrdinovi: »Tot tvé pravé působíště, zde můžeš, zde máš pracovat až do smrti.«

Biskup pozdravil shromážděné Molokajany, pravil jim: »Milé dítky, až dosud jste žili sami a opuštěni; od této chvíle bude jinak. Zde jsem vám přivedl pravého otce; tak vás miluje, tak jest pečliv o vaše věčné i časné blaho, že se neštítí i s vámi malomocným se státí, pro vás a s vámi žítí a umřítí!«

Biskup se vrátil do Honolulu, P. Damian zůstal na Molokai, bez příbytku, bez přátel, bez prádla, bez šatstva; ale pevnou měl vůli dilo přijaté věrně vykonati; bylo mu tenkrát 33 let, byl zdrav a silen. (Příště dále.)

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza*.

Océánie. (Apoštolské vikářství na Sandvičských ostrovech. Zřízení pomníku ku počtě apoštola malomocných.) Naši čtenářové snad se již dověděli z novin, jaká pocta se stala P. Damianovi de Veuster slavné paměti v Molocku. Tento veřejný, od protestantského komitě vycházející projev jest tím pozoruhodnější, poněvadž jest zároveň pádným vyvrácením hanebných pomluv, jimiž jistí »zbožní lidé« hleděli památku katolického kněze pokáleti.

Nyní jest nám možno, sdělit našim čtenářům něco o oné slavnosti, jakož i pomník poněkud popsati. Očitý svědek P. Allazard nám píše: Vzpomínka na P. Damiana jest posud živá. Na místě, kde svůj apoštolský úřad vykonával a svůj obětavý život vedl, vystaven jest nyní péčí filantropického spolku anglického, v jehož čele stojí princ waleský, žulový kříž. Kříž tento postaven jest k jeho počtě v Kalaupapě, největší to osadě ostrovu malomocných. Stojí na mírném návrší zdá se rozťahovati svá ramena po krajně ranou malomocenství postižené a vybízí jedny k trpělivosti a odevzdanosti do vůle Boží, druhé k lásce a obětavosti, všechny pak k důvěře, jež nikdy nesklame. Pomník má nápis: »Větší lásky neprokazuje nikdo než ten, kdo dává život svůj za své přátele!« Slavnému odhalení zmíněného pomníku bylo přítomno mnoho vážených hostů, jako apošt. vikář msgr. Ropers, dále pánové A. J. King, ministr vnitra, W. O. Smith,

ministr spravedlnosti, Edm. Stiles, sekretář ministerstva zahraničních záležitostí, delegáti filantropického komitě, a konečně anglikánský biskup z Honolulu, jakož i misionáři a sestry se svými chovanci. Když se loď se zmíněnými pány k ostrovu blížila, přivítala ji na břehu stojící hudební kapela malomocných dojemnými zvuky všem Havajanům tak známé a milé písně: Alaha Oe (Miluji Vás!).

Slavnost byla ustanovena na odpoledne. Cizinci i domorodci, zdraví i nemocní byli se již kolem zahaleného pomníku rozestavili, Františkanky se školními dítkami, hudební sbor malomocných, vládní úředníci a vznešení hosté místa svá zaujali, když se msgr. Ropers v biskupském ornátě objevil; po jeho boku šel P. Vendelin a před nim akolyté s křížem, se svčcenou vodou a kadatelnicí. Hudba zahrála píseň: »Bůh blíže tobě,« nachez vystoupil pan Stiles a měl vřelou promluvu k biskupu a Kalavoskému, z níž některá místa vyjímáme, jelikož mají z úst protestanta zvláštní význam.

»Byl jsem Jeho Excellenci p. prezidentem prozatímní vlády Havajské sem vyslán, abych přítomen byl odevzdání tohoto pomníku, daru to filantropického spolku anglického, katolické církvi. Přejímaje toto poslání, byl jsem naplněn srdečným přáním, spolu s tímto pomníkem přinéstí několik slov útěchy a povzbuzení.« Řečník děkuje na to šlechetnému dárci pomníku. Živý zájem,

jenž se v mnohých zemích pro ubohé malomocné vznohl, jest jako Fénix, jenž povstal z „popela“ poníženého sluhy církve katolické, P. Damiána. Dále liči krátce život P. Damiána až k okamžiku, kdy na kolenách prosil svého biskupa o povolení, aby se mohl docela a jako dobrovolný psanec ošetřování malomocných věnovati. „Tak počal mezi vámi životní dílo muže, jehož jméno přejde na potomstvo slaveno a velebeno od každého jazyka. Pokorný sluha katolické církve, šlechtný kře-

sfanský mučeník — zasněžil své nejlepší síly a konečně i svůj život docela úloze, by nouzi ubožáků v tomto údolí bydlíci musejících nejen duchovní, nýbrž i tělesnou péčí zmírnil... Odevzdávám nyní krásný pomník tento vaší péči. Opatrujte jej z lásky k tomu, jehož má poctiti ve jménu církve, které byl vždy tak věrně sloužil.“ — Na to vykonány ostatní posvátné obřady důstojně a slavně.

„Katoľ. misie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Z vděčnosti pro česť a chválu Boží.

Tisícere díky vzdávám božskému Srdci Páně za uzdravení mé ruky po dvoutleté nebezpečné nemoci.

Chci vám, milí čtenářové a čtenářky „Školy B. S. P.“ předem sdělit, že jsem dříve velice hříšný život vedl a jak jsem ze školy vyšel od 14 do 24 let se nepomodlil ani kříže neudělal. Do kostela jsem jen někdy z velkého přinucení šel, a to jsem tam nic platný nebyl, poněvadž jsem tam šel z velké zlosti a nechuti. A poněvadž můj otec mluvil často na kněze a na duchovenstvo a ob čas také na víru zatrchoval a pak jsme měli u nás dva podruhy, kteří byli velice neznabožové a takorba celí socialisti, tož mne oloupili o ostatní zbytek víry, tak že se ze mne stal celý pohan, nevěrec a neznaboh. Ty nejrouhavější řeči jsem mluvil, rušil jsem víru, tupil jsem kněze, špatné příhody o nich rád povídal, které mne otec naučil, a mluvil jsem na církev svatou, a když byl největší půst, tak jsem se třeba masa najedl, protože jsem v církevní příkazani nevěřil.

U sv. zpovědi jsem byl několikrát tak asi do 18 let, ale ta nestála za nic, a posledních 6 let celých jsem u svaté zpovědi nebyl.

Když už mně bylo 23 let, přišel mě volat syn sousedův na hrubou mši sv. Bylo to právě třetí neděle po velikonoce. Já jsem byl ještě neustrojený a nikde jsem nemínil jít. Kamarád mně řekl: „Proč nepůjdeš do kostela? Vždyť máš co obléci, zdravý jsi a pěkně počasí

je.“ Já jsem mu ale na to odpověděl: „Já bez kostela vždycky na světě živ budu, mně kostel jist nedá, já co si rukama nevypracuju, tak nemám. Proč bych chodil do kostela? Šel bych tam prosit Pána Boha, aby mně hříchy odpustil? Já žádných hříchů nemám. Šel bych tam o něco prosit? Já ničeho nepotřebuju. Zdravý jsem a peníze si vydělám, a za peníze si koupím všecko; já Pána Boha nepotřebuju.“ Na ta slova mně on odpověděl: „Jak pak kdyby tobě Pán Bůh zdraví odebral? Jak pak bys sobě vydělal?“ Na to jsem mu zase odpověděl: „Proč by mně je odnímal? Však mu nic nedělám. Ti, kteří zdraví nemají, ti jo pozbyli svou nepozorností. Já když nikde nepolezu, odnikud nespadnu; když nebudu nic přeskačovat, nohy si nezlámu, a když se v zimě dobře zaopatřím, tak nenastýdnu.“ Řekl mně kamarád: „Povídáš, že žádného hříchu nemáš. To pěkně na sobě žádného hříchu nemáš, když celý čas do kostela nejdeš a celý čas se nepomodlíš?“ Na ta slova jsem mu zase odpověděl takto: „Když přijde soused do hospody a dá si nalít, musí také zaplatit. Já když si nedávám nalívat, tak nemusím ani platit; když nehrším, nemusím ani se modlit ani do kostela chodit.“ I řekl mně: „Kdybys krásně na sobě žádného hříchu neměl, tak jest to přece povinnost katolického křesťana, když přijde neděle a svátek, jít do kostela a aspoň jednou za den se pomodlit.“ Na to jsem povídal: „Jakým právem by to mohla býti má povinnost? Vždyť si to Pán Bůh se mnou neujednal, abych

mu chodil do kostela, a bych ho ctil a miloval, jemu se klaněl a jemu sloužil a ho poslouchal. Já jsem od něho nic nevypůjčoval, já mu nic nejsem dlužen. A co se tělesných potřeb týká, bramborů máme dost, obilí také a peníze mně také nejsou vzácné; nač bych tedy chodil do kostela a se modlil? Ach, Bože můj, Bože můj, odpust mně to rouhání!

Ačkoliv tato slova byla z nerozumu a nezkušenosti vyslovena, přece uzavírají v sobě veliký, hrozný obsah. Na ta slova mně kamarád neodpověděl nic, a když se mnou nemohl nic vyřídít, šel do kostela sám a já jsem zůstal přece doma.

Co se však nestalo? Hned druhý den ráno jsem dostal ránu, jak ji dostal Šavel, když šel jimat křesťany do Damašku. Stáli jsme s otcem u stavu (tkalcovského) a otec mi povídá: „Kdybys byl příčinlivý, mohl bys to do patku dotkat, ale že jsi lenoch, tak to nebude.“ Já ale jsem mu hrdinsky odpověděl: „To musí být v pátek dotkané, to bych se podíval, abych to nedotkal.“ Kdybych byl řekl: „Da-li Pán Bůh,“ tak možná. že bych to byl dotkal. Ale že jsem to jak živ ve zvyku neměl říkat, „da-li Pán Bůh,“ a když to někdo řekl, ještě jsem se tomu smál, a že jsem řekl, že Pána Boha nepotřebuju, tak mě Pán Bůh potrestal. Bylo to dotkané až za 7 neděl, ale to jsem já nedotkal, nýbrž jiný dělník. Jak se to stalo? Šli jsme s otcem štípat dříví; otec mně upustil poleno špičaté na nohu, které mi prorazilo hlubokou díru do nohy. Hned jsem zavolal na jméno Boží a srazil se na zem, a toto bylo mé první slovo: „Už mám dotkáno! Už mám doděláno!“ To byla od Boha na mě první rána.

Ale s nohou ještě nebylo tak zle, ta se za 14 dní zahojila. Ale když jsem se po první ráně nepolepšil, přišla rána druhá. Hned jak jsem si nohu zahojil, sedl jsem za stav. A hle, hned ráno na začátku práce hodim první „šus“ a zaštiplo mně v palci, že jsem myslil, že mám všechny žily v ruce přetržené. Hned mně ruka zatekla a byl konec práce. Otec mně řekl, že je přemožena. Ale od čeho? Vždyť jsem 14 dní odpočíval. A přemožena hned ráno na začátku práce? Já jsem tomu musil uvěřit a pomáhal

jsem si, kdo mně co poradil. Když všechny lidské rady nic platny nebyly, šel jsem do Jedovnic k doktorovi (u nás tak říkáme ranhojičovi, jenž spravuje rány). Myslel jsem, že ten mně přece povi, co té ruce jest a zároveň že mně ji správi a vyhojí. Ten mně také řekl, že je přemožena, dal mně na ni masť a řekl mně, že za 6 dní budu moci pracovat. Masť byla sice dosti dobrá, tak že mně ruka po ní hodně splaskla a sesílila, že jsem už mohl dělat, ale ruky mně přece úplně nezahojila, protože přemožena nebyla, ale byla v tom jiná příčina. Pracoval jsem tak asi půldruhého roku s častými přestávkami a v tom čase jsem se oženil, avšak velice nešťastně. Sotva jsem byl ženat a tak asi $\frac{3}{4}$ roku dělal, rozbolavěla se mně ruka zase. Šel jsem opět k doktorovi, dal mně zase masť, ale již nepomohla. Šel jsem k jinému, ten mně ruku ještě polámал. Pochodil jsem všechny doktory a žádný mně ji správit nemohl. Po 1½ roku jsem se konečně odhodlal, že půjdu do zemské nemocnice k sv. Anně do Brna.

Tenkrát, jak mně v té ruce zaštiplo, natrhla se mně žilka a vyskočila z ní krev a tak tam byla po dvě léta. Právě když jsem chtěl do nemocnice jít, se mně to zapálilo a vyteklo. Byl jsem tomu velice rád, povídal jsem si, že rána mně vyteče a ruka bude zdráva. Ale bylo tomu jinak: Ruka tekla pořád a ničím jsem tok zastavit nemohl. Tak jsem šel přece do nemocnice. Když jsem tam přišel, řekli mně, že se to operovat nehodí, že by mně přišla k uřezání. Ránu mně zahojili, ale doma začala téci zase.

Šel jsem podruhé do nemocnice. Doktor všelijak nad rukou kroutil hlavou, jakoby řekl, že tomu nerozumí, a řekl mně, že se to ke správé nehodí. S rukou mě poslali domů zase s takovou, s jakou jsem tam přišel.

Doma šel jsem za 14 dní zase k jednomu rozumnému doktoru do Jedovnic, všechno jsem mu vyložil, jak dlouho už s rukou nic nedělal, a slibil jsem mu 50 zl., jestliže mi tu ruku vyhojí. On mi však řekl: „Milý brachu, kdybyste mi 100 zl. dal, tak té ruky vám nespravím. Darmo byste peníze utrácel. Toho doktora pod nebem není,

který by vám tu ruku spravil.« Tož jsem zase se smutnou odcházel.

Když jsem šel domů, vzpomněl jsem si na slova kamarádova, a co jsem mu odpověděl, že když nikde nepolezu, odnikad nespádnou, a když nic nebudu přeskakovati, nohy si nezlámu. A vidíte, jak mne Bůh potrestal? Nelezl jsem ani nepřeskakoval a přece mám býti žebrákem do smrti.

Byl bych třeba život svůj polepšil, ale v Boha jsem nevěřil a za druhé byl u nás jeden člověk mnoho let nemocný a pořád prosil o zdraví, a přece ho nedosáhl, až ve své nemoci zemřel, a potom také jakoby mě něco v drápech drželo a nechťelo mne pustit.

Jak mně doktor řekl, tak jsem také udělal. Nešel jsem už ani na krok. Asi za 2 měsíce přišel k nám jeden cizí neznámý člověk, byl to skutečný kouzelník, neboť divné koucky prováděl. Ten měl dvě knihy, jednu čarovnou a v druhé měl vykresleny rozmanité zeliny.

Hned mně uhlodl, co mně v té ruce dělá, a ukázal mně zelinu v té knize, ze které na ni musí býti masť. Já jsem v kouzelníka celou důvěru pojal a on mně udělal masť a poručil mně, jak se mám zachovat. Všecko jsem to zachoval, ale ruka se mně ještě více rozjitrila, a místo jedné rány se mně udělaly jiné dvě. Tak jsem byl znova potrestán, že místo v Boha věřil jsem v čary a kouzla.

Kdo se mně na ruku podíval, každý povídal, že s ní jakživ pracovati nebudu, jak byla strašná, když třemi ranami tekla. Že jsem věřil více v kouzelníka než v Pána Boha, tak mě Pán Bůh potrestal. Teď ale měsíc byl jsem zase beze vsí naděje.

Tu na štěstí přišel jsem jednou ke svému kmotrovi na návštěvu. Ten odebral již čtvrtý rok «Školu B. S. P.» Já jsem už dlouhý čas k němu chodil a tu «Školu» u něho viděl, ale nikdy jsem se do toho nepodíval, protože mě takové čtení nezajímalo. Ale tentokrát jsem noviny přece do ruky vzal a počal čísti. Když jsem přečetl první sešit, tak se mně to tuze líbilo, ale když jsem přečetl druhý sešit, již jsem tomu lépe porozuměl. Když jsem přečetl třetí sešit, vyhrkly mně slzy z očí a plakal jsem, až mně

srdce usedalo. Přečetl jsem celý ročník, pak i ještě druhý, a umínil jsem si hned svůj život polepšiti. Hned jsem začal chodit pilněji do kostela a modlil jsem se každý den pětkrát «Otče náš» a «Zdravas Maria» se slibem, jestliže mně Bůh mou ruku uzdraví, že se to budu modliti až do své smrti. Ó jak jsem tenkrát najednou poznal, jak hříšný život jsem dosavad vedl! Vzpomínal jsem si na hříchy od mladosti své, které jsem spíše ani za hříchy nepovažoval.

Ach, zlatá «Škola»! kdyby mně bylo sto kněží dělalo kázání, nebyl bych jim uvěřil, ale že jsem dostal dobrou knihu do rukou, té jsem uvěřil, neboť v ní byl tak život lidský rozluštěn a vira naše rozložena na rozum, že tomu každý člověk porozuměti mohl, a každého nevěrce to rozmrazil musilo.

Asi za 14 dní přišli na Krásensko misionáři. Byli tam celý týden. Šel jsem k nim na kázání, na cvičení a pak i ke sv. zpovědi. První neděli kázal starší misionář o pokání a o zpovědi a napomínal lid, aby chodil ke sv. zpovědi a do kostela. Mezi jiným dělal také příklad o jelenu, který uslyšel dat na sebe ránu. Střelec se chybil. Jelen se ohlížel na všechny strany, a když žádného neviděl, pásl se dále.

Střelec dal druhou ránu a zase se chybil. Jelen se zase ohlídl, a když žádného neviděl, pásl se zase. Střelec dal ránu po třetí a trefil. Jelen se svalil a bylo po něm. Tento příklad na mne tak působil, že jsem se zase do pláče dati musil. Ten příklad mne zase ještě více rozmrazil. Vzpomněl jsem si, že také na mě dal Pán Bůh tři rány. Když jsem neposlechl hned napřed, trefily, a mám býti nyní žebrákem do smrti. Ach, zlatí misionáři, to jsou zrovna z Boha lidé a sám Bůh z nich mluvil. Mně to přicházelo, jako kdyby mně byl hojivý balsám do duše lil. Potom jsem u nich vykonal generální zpověď, při které misionáři s námi tak laskavě jednali, jako s hodnými dětmi.

Ale hned po sv. zpovědi mně Bůh veliký zázrak udělal. Hned druhý den mně přestala rána sama od sebe téci a za měsíc byla ruka úplně zahojena. Teď s ní konám už všechny práce a těším se stálému zdraví. Tak tedy vidíte,

jak je Bůh mocný. Povídal jsem, že když nebudu nic přeskakovati, nohy si nezlámu, a když nikde nepolezu, odnikud nespádnou. A vidíte, jak mne Pán Bůh potrestal! Nelezl jsem ani nepřeskakoval a měl jsem být žebrákem do smrti. Pán Bůh může člověka potrestati, i když bude tiše na posteli ležeti. U nás jeden soused si zlomil nohu na rovné cestě, v Marianově jeden střízlivý člověk překračoval příkop a také si zlomil nohu. Rekl jsem kamarádovi tenkrát, že Boha nepotřebuji, a Pán Bůh jakoby řekl: »Uvidíme, bude-li mě potřebovati nebo ne, a který budeme silnější a který kterého přemůže.« Tenkrát jsem se zrovna chtěl rovnat Bohu, a to je veliký hřích, chtít se rovnat Bohu, jak řekl Michael archanděl luciferovi: »Kdož jest jako Bůh?« Teď jsem zase pravověřící křesťan a kde mohu roznášim a chválím »Školu B. S. P.«, protože ona byla první příčinou mého obrácení a uzdravení, a prosím také vás, milí čtenářové a čtenářky, abyste nedali nic dopustit na tento dobrý časopis a »Školu B. S. P.« hledeli jako já šití a chválili lidem. Když se budeme v samé škole Ježíše Krista učit, tož jistě se dobře vyučíme svatě víře jeho, naučíme se, jak on nám poručil, všude veřejně svaťou

katolicou víru vyznávat, jako já ji od té doby vždycky chci vyznávat a veřejně hájiti a se jí zastávat.

Proto jsem také to vám, milí čtenářové, napsal ze svého života, abyste se ve víře utvrdili a všemohoucnost Boží se mnou chválili. Prosím pana redaktora, aby toto všecko, jak to zde posílám napsané, uveřejnil, a také aby mé jméno a přijetí a osadu a okres jmenoval, aby se každý mohl přesvědčiti, že je to pravda, co jsem tady napsal.

Zůstávám věrný odběratel »Školy B. Srdce Paně.«

Antonín Petružela,
ukladce v Kulhřově,
Kulhřov, 6. srpna 1894.
hejtmanství buskovské (Mora a).

Z Rájce. Jak mnoho jest hvězd na nebi, jisker v ohni, krupějí vody v moři, písku kolik sem tam leží, jak mnoho v jaru kvítí, v létě ovoce. Na podzim listí a v zimě sněhu, a jak mnoho stvoření na nebi i na zemi se nachází — tolikrát děkuje jistá osoba z Rájce nejs. Srdci Paně za pozdravení se z choroby a mnohá jiná dosažená dobrodini.

Od Brna. Srdečné díky vzdává jistý vojenský zvěrolékař nejs. Srdci Pána Ježíše a nejbl. Panně Marii za vyslyšení prosby.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Pl. Buchtá.

Rím a Itálie. Předseda ministerstva italského, pověstný Crispi, měl v Neapoli při odhalování pamětní desky, zasazené na památku královny návštěvy před desíti lety, když tam řádila cholera, příležitostnou řeč, v níž pravil mimo jiné, že v lidské společnosti jest teď kritická perioda. Více než kdy jindy jest třeba spolupůsobení světské i náboženské autority, aby svedený lid vrátil se na cestu spravedlnosti a lásky. V nejdolejších peleších vzniká hanebná sekta, jež napsala na svůj prapor heslo: »Žádný Bůh, žádná vrchnost!« Srazme svůj šik, postavme se do boje s touto oblodou a heslem našim buď: »S Bohem pro krále a vlast!« Vztýčme tento prapor, aby lid viděl jej jako znamení spásy! Na první pohled vyrozumí ze slov těchto každý, že surovost nynější doby přerůstá již i pánům

ve »spojené Italii« přes hlavu; jsme tedy v době, kdy již i sám prezident italského ministerstva se ohlíží, kde jest Pán Bůh, aby pomohl On. Ovšem že listy směrů protináboženských a jmenovitě protikatolických zle dorývají na Crispiho pro slova jeho právě uvedená, jakož vesměs pozorovati jest náramný rozruch pro neočekávaný projev zapříisáhlého ode dávna nepřítelů papežství a církve. Z kruhů radikálních proskakují jizlivé poznámky o něm, že chce smířiti se s církví a že nadešla již doba shody a pokoje mezi dvorem královským a Vatikánem. Není sice příčiny podezřívati Crispiho z neupřímnosti, ale lépe bude vyčkati, až jak se poměry dále vyvinou a samy nejlepší rozřešení podají mnohých a v důsledcích svých zajisté dalekosáhlých dohadův a domyslů; při trošce dobré vůle

najde Crispi vždy vhodnou příležitost, aby dokázal skutečně upřímnost svého nynějšího rozumnějšího smýšlení, zvláště když z Vatikánu vycházejí neustále projevy vhodné k získání i udržení dobré vůle a smíru.

Rakousko. K církevně-politické otázce v Uhrách uveřejňují maďarské listy z Ostrihomu zprávu, že prý primas Vaszary dostal z Říma nové pokyny, jak se má chovati biskupský sbor v otázkách církevně-politických. Podrobnosti nejsou sice známy, ale jisto jest prý, že bojovná nálada pokyny těmi není zmírněna. V Římě náležitě si povšimli ruchu v nižším duchovenstvu, i vloženo proto episkopátu na srdce, aby na ruch ten bedlivější než dosud brán byl zřetel. Dle toho možno by bylo očekávat, že episkopát postaví se v magnátské sněmovně energicky proti předloham.

Německo. Koncem srpna odbyván byl v Kolíně nad Rýnem sjezd katolíků německých. Předmětem jednání bylo: otázka socialní, škola a vyučování, křesťanské umění, charitas, život spolkový, misie, otázka římská a věda; odborů čítal sjezd 23, referenty pak byli přední a na slovo vzati odborníci. „Otázka římská,“ jnk se samo sebou již rozumí, obsahovala dávný a stálý požadavek znovuzřízení, totiž navrácení bezprávně odňatého a ukradeného světského panství a majetku papežova.

Francie. Bude snad zajímavo čtenářům našim zvědět, jaký výsledek má ve Francii povolávání seminaristův a členů kongregací k vojsku. List „L'Univers“ přináší o tom zajímavé zprávy, jež v listech radikálních vzbudily pravý poplach. Uveřejňuje totiž „L'Univers“ dopis M. de Segura, ve kterém tento velmi pochvalně líčí působení bohoslovců, jimž bylo kleriku vyměněti za vojenský kabát. Atheisté prý očekávali, že seržanti a kaprálové z bohoslovců vyženou chutku kněžství kasárnickými vtipy a pod. a že tedy je od kněžského stavu odvrátí. A zatím vidí, že bohoslovci — dle jejich ovšem rozumu — kazí jim vojáky, že totiž svými chováním obracejí mnohé na víru a povzbuzují k dobrému chování. Každý bohoslovec vojin koná denně svoji pobožnost, někteří z nich mají v kasárnách přednášky, pořádají slušné zábavy, zpěvy, čímž zamezují rozpustilé řeči. Mnohý neznaboh, vida bohoslovce večer u lože klekati, poněáhlu se obrací a kleká také, ano jde za nimi také v neděli do kostela. Mnozí již po příkladu bohoslovců vojinů vykonali velikonoční sv. zpověď. Církev, dokládá M. de Segur, slavi v těchto jinoších triumfy i v kasárnách. Radikálové tedy, podotýká „L'Univers“ na konec, účelu svého nedosáhli oblákáním vojenského šatu bohoslovcům a kněžím.

Úcta svatých andělů.

Nestli kdy. tedy nyní vyplňují se slova sv. apoštola Petra, říkajícího: „Bratři, strážliví buďte a bděte; neboť protivník váš obchází vás jako lev řvoucí, hledaje, koho by sežral!“ Chodí odvěky nepřítel v rozličných podobách a strhuje lid do propasti. Chodí a svádí lid všelikými bludy, rozněvává nepravost, bohaprázdnost a pohlcuje mnohých. Ale nechodí sám, má také náhonci a těch jest mnoho. Či nepočínají si mnozí lidé až ďábelsky? Či není to ďábelské bojování proti pravdě Boží? Či není to boj pekelných mocností proti církvi Kristově? A co jsou ty rozličné strany, jež rozněvávají n nepokoj a sváry v národech? Co jsou oni nespokojenci, podrývající veskeren řád společenský? Což jiného než náhonci pekelných mocností. A proto potřebí jest oživit úctu sv. andělů strážných, kteří jsou k ochraně ustanoveni netoliko nám jednotlivcům, ale celým národům a celým zemím. • Andělům svým přikázal o tobě, aby ostříhali tě na všech cestách tvých, • di žalmista Paně. • Oni jsou služební duchové posláni ke službě pro ty, kterých obdrží spasení. Andělé jsou tedy duchové, kteří nám dobrou prokazují službu. kteří nám pomoci svou přispívají, a sice v tělesných i duševních potřebách. Že starají se andělé o tělesné potřeby naše, dosvědčuje nám pismo sv. Či nevysvobodil anděl Lota ze Sodomy a neukázal anděl na poušti studnici ubohé Hagar, aby se

synáčkem svým nezahynula žizní? A kdo doprovázel Eliáše, když musel před nepřátely Božími utéci na horu Horeb? Anděl byl strážcem a vůdcem jeho. Anděl zachránil mládence v peci ohnivé a vyvedl též sv. Petra ze žaláře, do něhož byl pro učení Krista Pána uvřazen. A nemusí mnohý vyznati, že byl častokrát zachráněn a kým jiným než andělem strážným? Což nebojovali andělé za lid israelský? Neměl sv. Václav nad sebou anděla, jenž zkroutil nepřitele? A netoliko v tělesných, ale i v duševních potřebách nás andělé Boží chrání a nám pomáhají. Zvláště chrání nás proti pokušiteli zlému, dává nám dobrá vnuknutí, upozorňuje nás na nebezpečí, radí nám dobře, abychom se zlého varovali, a tomu, kdo klesl, podává prostředky k povstání, ukazuje mu cestu, po níž by zase k Bohu se vrátil. A zejména v poslední hodině neopouští nás anděl Boží, kdy nejvíce ochrany jeho potřebujeme.

Nuže, nejsou andělé Boží dobří přátelé naši? Nezasluhují ani za všechna dobrodíní naší úcty, naší lásky, naší důvěry? Již sv. Bernard praví, že jsme povinni andělům strážným především účtu, protože při nás ustavičně jsou; vděčnost za dobrodíní nám prokázaná a důvěru v pomoc jejich. Pomysli si, milý čtenáři, že by vedle tebe stál vznešený kníže nebo císař pán a dával by pozor na všechno, co děláš, co mluvíš; což nechoval bys se uctivě a počestně? Královna Esthéra, uzřevši krále Asvera v jeho slávě a nádheře, omdlela. Což nemusí nás svatá účta a bázeň jímati u přítomnosti sv. anděla strážného? A netoliko ctíme, ale také vděční budme sv. andělům za dobrodíní jejich. Od narození až dosud anděl Boží nás chrání, opatruje, varuje před zlym, vede nás ke štěstí a spasení věčnému. Či není to velikým dobrodíním? — Modleme se tedy k nim pilně, vzývejme je, hleďme si ctnosti, nad nimiž se andělé radují! A mějme k nim jako k věrným přátelům důvěru. Utkijme se vždy pod ochranná křídla jejich ve všech záležitostech, v pokušení, v soužení, v neštěstí, v důležitém podniknutí, prosme o radu a pomoc a doufejme v ně. Obzvláště prosme a volejme: Svatý Michaeli archanděle, bojovníku Boží, chraň a opatruj církev svatou! Potírej nepřátely její viditelné i neviditelné, uvrz satanáša a jiné duchy zlé, kteří ke zkáze duší ve světě obcházejí, do propasti pekelné!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětují Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Dec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětují za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozmnožení úcty svatých andělů, bychom si zasloužili jejich mocné ochrany, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou a vlast' naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin', abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.) Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methodě, orodujte za nás!

Úmysl v listopadu: Katolické misie v Řecku a Turecku.

Vizte, koho jste uktřizovali! Vizte rány, které jste způsobili! Znáte Srdce, které jste probodli? Vámi a pro vás otevřeno jest; nechtěli jste však do něho vstoupiti. (Sv. Augustin.)

Smrt' svatého Martina.

Napsal Jarolm Stanislav Pavlík.

ruchlá zpráva od úst k ústům běží:
Na smrtelném loži Martin leží,
Martin biskup, ach, nám umírá!
Běží zpráva po městě a kraji,
bratři mniši kvílí, nařikají,
zpráva ta jim srdce rozdirá.

Martin, otec jejich přelaskavý,
dosud síly pln a dosud zdravý
opustit chce stádo svěcené!
Sláva Turonu a perla kněží
na smrtelné posteli, ach, leží,
oko k nebi máje upžené.

Ten, jenž stále Krista v srdci choval,
dobrý boj už s Pavlem dobojoval,
stanul u cíle pln zásluh, let.
Jehož zázraků zvěstí církev celou
osvitila kolkol září skvělou,
slávy věnce již mu Kristus splet.

Jenž mu kdysi u zjevení svatém
ukázal se, onim příkryt šatem,
u cesty ježž nabému kdys dal,
šatem slávy teď jej nesmrtelné
přidit chce — ženich duše věrné —
ježž mu v odměnu byl uchystal.

V popeli jen, tvrdé na podlaze
leže Martin, usmívá se blaze,
modlitbu co šeptá jeho ret.
Nesmí ani na chudičké slámě
odpočinout znavené již rámě —
tak rád by již opustil ten svět!

Kolem něho stojí bratři mniši,
jeho žáci němi tak a tiši,
srdce bolestný jim svírá žal.
Mnohé mužné oko slzu rosí,
mnohý Pána v modlitbě své prosí,
Martina by ještě nevolal.

Sklíčení tak bratři kolem stojí,
každý chtěl by mužně bolest svoji
utajiti před ním v řádu svém...
Marná snaha! U zápasu s bolem
podléhají všeci... Bolu spolem
uvolňují v nářku vzlykotném:

„Proč teď chceš nás, otče, opustiti,
komu siroty nás poručiti,
jenž by takou péči o nás měl?
Přepadnou tvé stádo vlci draví —
jako ty se nikdo nepostaví
proti nim, jenž bránit by nás chtěl.

Víme, že již zřít chceš Jesu Krista;
odměna však, již ti v nebi chystá,
menší proto ještě nebude.
Vzhledni na své zarmoucené děti!
Kdo teď bude vlky odháněti,
pastýře když stádo pozbuďe?“

K pláči světce pohnula ta slova.
K vůli dětem svým chtěl žítí znova;
evoje síly obětovat zas!
Vznesl zrak, jenž slzou se mu rosil,
k nebes výšinám, on Boha prosil,
nějaký by zde jej nechal čas.

Tolik let již jsem ti, Pane, sloužil,
a Ty víš, jak po nebi jsem toužil,
po nebi, kde míru vládne klid;
podrobují se však vůli Tvoji,
neštítím se práce v dalším boji,
potřebuje-li mne ten můj lid.“

Obdivuhodného vizte muže,
jehož smrt' ni sama nepřemůže,
ani další práce námaha!
Tak rád ušel by již Spasitele,
avšak nezděráhá se žiti déle!
Ó jak vzácná věru povaha!

Do vůle se Boží odevzdává,
modlití se Martin neustává,
ani tělu nechce klidu přát;
neb když pravili mu, na svém boku
na chvíli by ležel, v jeho oku
rozhorlení svaté bylo znát.

„Děti, nechte mne,“ děl biskup svatý,
„já víc pro nebe jsem zaujatý
nežli pro tu země pustinu.
Do nebe chci hledět, jíti zpřímá —
ten již všechny šmysly moje jímá,
jenž mi v nebi chystá hostinu.“

Ještě mluvil o Kristu a nebi,
aj, tu satan na něho se šklebí,
záští hroznou plave jeho líc.
„Co tu stojíš?“ Martin rukou mává,
„co tu stojíš, ďáble, šelmo dravá?
Pryč jdi — na mně nenalezneš nic!“

Zmizel ďábel před znamením víry,
zůstal po něm jenom zápach síry...
S díkem Martin vzhledá ke kříži:
kříž ten útěchou mu býval vezdy,
s křížem chce on vznést se nade hvězdy,
kam teď s touhou velkou pohlíží.

Oko světce tone v blaha moří —
děti jeho v nevyřsloveném hoří...
Pastýř turonský, ach, umírá!
Martin vznášel se již na nebesa,
Martin s nebešťany již již plesá,
hvězdný kraj se již mu otevírá.

Ó muž přebлаžený, jehož duše
vstříc již hledí nebes rajske tuše,
život přestať kde se mu dní —
andělé kde pěj' Bohu chvály,
velebně kde hymnus neskonale
archandělů neustále zní.

Svatých dav tam vidí v šatech skvostných,
lilijový zástup panen ctnostných —
všechno vstříc mu volá: Pojď sem k nám!
Osiřelá truchlí diecése
nade ztrátou velikého kněze —
Martin spěje k rajsčým výšinám.

Přebлаžený biskup, kterýž cele
zamiloval sobě Spasitele,
zamiloval celou útrobu;
jehož neleká však život pracný,
obět' za lid svůj — ten pastýř vzácný
nebe celého je ozdoba.

Ó muž statný, jehož bylo přání,
za Ježíše v pronásledování
prolit' jednou mučnickou krev!
Palmy neztratil, ni věnce z růží,
k vojsku Páně on se v nebi druží,
k řadám skvělým mučnických děv.

Svatý Martine, ty perlo kněží,
s prosbou vřelou u nohou tvých leží,
s prosbou snažnou dávný ctitel tvůj:
Nepřátel je mnoho, on se bojí,
vypros' jemu s nebe sílu k boji,
za lid svěcený mu oroduj!

Znělka Mariánská.

Jak mi teskno plaché srdce ouží!
jak mi oko kolem plaše tčká! —
Kde jsi, Matko!? Útrap mých, hle, řeka
již se v přístav lásky Tvoji brouží!

Či snad jinde právě pomoc' touží
Tvoje ruka laskavá a měkká,
snad že jiný nedočkavě čeká,
že mu zhojíš ránu, jež jej souží?

Ne! Sem nejprv na mé horké čelo
svou dej ruku! Díky! Již se schvělo,
co kdy vyloudilo očím slzy.

Jak mi volno! Sladká, smavá Máti,
smím se, dovol, Tebe skromně ptáti:
„Přijdeš zase ke mně brzy, brzy?“

Fr. Chramosta.

Před svatostánkem.

VI.

Pán Ježíš ve velebné Svátosti — náš přítel.

S nebe jsi sstoupil k nám z pouhé lásky,
krásné Jezulátko, kvitku rajský.
Jaký's spanilý a ušlechtilý,
celý krásný!

dřevzácnou chválu vzdává mou- drý Sirachovec věrnému pří- teti, an pravi: »Přítel věrný jest obrana mocná, a kdož jej nalézá, nalézá poklad. Přítel věrného není směny a není váhy ušlechtilosti jeho. Přítel věrný jest lékařství života, a kteří se bojí Pána, nacházejí jej.« (Sir. 6, 14 — 16.)

Dobře soudil o přátelství též slavný macedonský král Alexander Veliký, jenž navštívil hrob slovatného hrdiny řeckého Achilla, zvolal: »Ó šťastný Achille, který jsi za živa nalezl přítele a po smrti opěvovatele!«

Na přítele tedy velmi mnoho záleží; pravé, věrné přátelství jest na výsost důležité. Pravdiva jsou tedy i slova cti- hodného Tomáše Kempenského, jenž di: »Bez přítele těžko se ti bude žiti, a není-li ti především Ježíš přítelem, budeš přilisi smuten a neutěšen.« (II. 8.) Přátelství Ježíšova važme si tudíž z té duše. My ubozí hříšníci nesměli bychom se ovšem ani opovážiti, jednorozeného Syna Božího přítelem svým nazývatí, o přátelství jeho se ucházeti, kdyby on sám nás nebyl vyzval, an pravi: »Vy přátelé moji jste... Již vás nebudu nazývatí slu- žebníky..., ale vás jsem nazval přátely.« (Jan 15, 14. 15.)

Co jest poutem přátelství? Láska. A že nás Pán Ježíš miluje, a to zejména ve velebné Svátosti, kdož by o tom po- chyboval?

Pán Ježíš nás miluje co nej- něžněji. Láska se osvědčuje slovy, ale ještě lépe skutky. Odtud pochodí slovo Páně: »Ne každý, kdož mi říká: Pane,

Pane — vejde do království nebeského, ale kdož činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest, ten vejde do království nebeského.« (Mat. 7. 21.) Měříme-li tudíž lásků Ježíšovu k nám lidem podle skutků jeho, aj, pak žasneme a v prachu se koříme. Vyslovme jen dvě slova: »Jesle — kříž!« Klečce u jesli be- tlémských, klaníme se vtělenému Slovu věčnému, Bohu nesmírnému, jenž se naší mdlobou lidskou přioděl — z lásky k nám. Klečce u kříže na hoře Kalvarii, voláme plni úžasu se svatým prorokem Isaiášem: »Vpravdě neduhy naše on nesl, bolesti naše on snášel; a my počtli jsme ho jako malomocného a ubitého od Boha a sniženého. On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřin pro hříchy naše.« (Is. 53.) Přidejme však ke slovům: »Jesle — kříž« slovo »velebná Svátost«, poklekneme před svatostánkem a kořme se nejněžnější lásce Ježíšově pod způ- sobami chleba. Onť měrou daleko vyšší se sv. Pavlem může vyznati: »Všechněm všeco učiněn jsem.« (1. Kor. 9, 22.)

Po čem se poznává něžnost lásky? Po přívětivosti? Kdo jest přívětivější nad Pána Ježíše ve velebné Svátosti? Či měří se něžnost lásky podle toho, jak často kdo na koho myslí? Aj, stále se námi obírá Pán Ježíš ve velebné Svátosti. Či jsou city mírou lásky? Ó, jak svatými city k nám jest zaniceno Srdce Ježíšovo ve velebné Svátosti! Či obětavostí do- kazuje se láska? Velebná Svátost jest stálou obětí; zřikáť se v ní Pán Ježíš všech svých údů, jeví se jakoby mrtvý z lásky k nám lidem. »Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného vydal.« (Jan 3, 16.) A Syn tento vydává sebe den ze dne nesčíslněkrát při mši svaté.

Pán Ježíš nás miluje láskou nezištnou. Nemilovali láskou ne- zištností, o nichž napsal svatý Pavel:

•Všichni svých věcí hledají, ne těch, které jsou Ježíše Krista• (Filip. 2, 21); hledali láskou svého prospěchu, byli sobci. Varoval také jednou řecký mudrlec Sokrates mladého boháče, vida ho obklopena zástupem miadých pooblebníků; pravil mu: •Tito nehledají tebe, ale tvých peněz; podobají se vosům; nassají medu a odletí. Ó, jak zcela jiná jest láska Ježíšova k nám ubohým hříšníkům! Čeho pak by chtěl miluje nás dosíci? Snad bohatství? Jeho jsou nebesa i země. Snad cti? On sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, nepřehlédne zástupy andělů koří se mu a prospěvují: •Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupů!• Miluje nás Pán Ježíš chce, abychom byli blaženi, věčně blaženi.

Pán Ježíš ve velebné Svátosti miluje nás láskou věrnou. V překrásném domě loretánském stojí křtitelnice ozdobená čtyřmi allegorickými postavami; jedna představuje vážnou paní, která v ruce drží lebku umrlčí, a u nohou bdí pes; napsána u ní slova: •Nescio frangi — Mne nemožno zlomiti.• Tot obraz věrnosti, věrnosti až k smrti. Než všechny možné obrazy věrnosti jsou zastiněny skutečnou věrností Ježíšovou. Pán Ježíš nezná nestálosti, nerozhodnosti, u něho nás nemůže nikdo pomluvou, nactiutrháním, osočováním zbavit přízně a lásky. Jsi třeba, milý příteli, mladý, sličný, bohatý; po čase promine mladost, sličnost, možná i bohatství; mnozí z dosavadních přátel tvých možná že se od tebe odvrátí — avšak Pán Ježíš chce ti zůstatí přítelem na věky. ač-li sám přátelstvím jeho hřichem nějakým nezhrdneš.

* * *

Přátelé jsou si navzájem oddáni, navštěvují se rádi, obcují spolu, hovoří spolu. Jest tedy i Pánu Ježíši ve velebné Svátosti milo a příjemno, když často ke svatostánku zavítáme, před svatostánkem dlime. Ve Starém Zákoně neměli tohoto

pokladu; archa úmluvy byla sice posvátna, nesměl však k ní do velesvatyně přistoupiti velekněz, leč jednou do roka, a na tento den radoval se on a s ním všecek lid z té duše. Jak daleko jsou tudíž my křesťané šťastnější nad lid starozákonní, když nám ustavičně ze svatostánku zaznívá přelaskavé slovo Ježíšovo: •Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvim!• Nedivme se tedy světcům a světicím, že je srdce tak mocně táhlo před svatostánek.

Sv. Alfons Liguori vypravuje nám, kterak blažený Pater Ludvík La Nusa, věhlasný misionář na Sicilii, takovou láskou k velebné Svátosti byl proniknul, že se zdálo, jako by mu ani nebylo možná odloučiti se od božského Spasitele ve svatostánku. I poručili mu představení, že nesmí v kostele meškati déle hodiny. Když uplynula hodina, bylo viděti na P. Nusovi, jak bolestně se loučí s Pánem Ježíšem. Nejinak vedl si sv. Alois. Před svatostánkem čerpával také sv. František Xaverský posilu k svým apoštolským pracím; den věnoval spásě nesmrtelných duší, noc trávil u vroucích modlitbách před velebnou Svátostí. A co máme říci o samém sv. Alfonsu Liguorin? Odkud pak čerpal on svou moudrost, sílu, trpělivost, vytrvalost? Z velebné Svátosti, chtěje podobné lásce k Pánu Ježíši vyučiti i nás, napsal přepamatné •Návštěvy nejsvětější Svátosti,• malou sice, ale zlatou knizečku, která ještě za jeho života dvacetkrát v Italii vytištěna; ve Francii, Německu a Belgii vydána dvousetkrát; není věru po celé Evropě řeči, v níž by nebylo Alfonsových •Návštěv nejsvětější Svátosti,• přeložena též na arabský a jiné orientální jazyky. Kež i z nás každý má tento převzácný spisek!

Ovšem není nutno při návštěvě Pána Ježíše ve velebné Svátosti zvláštní knihy užívatí; ponechejž každý sebe

sama svým citům a vnuknutím Ducha svatého. Neptej se také úzkostlivě, jak dlouho máš před svatostánkem zůstat. Pobuď si tam, jak dlouho právě můžeš; spěchá-li, spokoj se s krátkou návštěvou, pozdrav svého Spasitele, poděkuj mu, vypros si jeho pomoci ku své práci, k svému zaměstnání, doporuč mu sebe i své miláčky, skryj se do svatých ran jeho. především do rány božského Srdce jeho, lituj svých hříchů, pros za smilování, slib polepšení, slib věrnost až do smrti svému nejlepšímu příteli, Pánu Ježíši ve velebné Svátosti.

S nebe jsi sestoupil k nám z pouhé lásky,
krásné Jezulátko, kvítíku rajskejš.

Jaký's spanilý a ušlechtilý,
celý krásný!

VII.

Pán Ježíš ve velebné Svátosti — náš mučeník.

„Ó vy všichni, kteří jdete touto cestou, pozorujte a vizte, zdaž jest bolest, jako bolest moje.“ (Pld Jer.)

Pán Ježíš stal se svou smrtí na kříži králem všech mučeníků; vstoupiv však na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, nesmrtelný a slavný, nevýslovně blažený. Ale zde na zemi jsou jisté okolnosti, jisté události, pro něž — kdyby Kristus ještě trpěti mohl — zvolal by: „Smutná jest duše má!“

Vizme nedostatek kostelů ve velikých městech, na př. v Brně, ve Vídni. Vnitřní části měst těchto mají ovšem kostelů dosti, ale v obvodech novějších kostelů se nedostává. Desátý okres vídeňský čítá 70.000 katolíkův a má jen jeden farní kostel. Kterak tu možno všem vyplnit svou povinnost v neděli a ve svátek? Celá Vídeň má 63 farních kostelův, a katolíků se čítá 1,170.532!

Vizme chudobu mnohých kostelů. Na mnoha, většině místech platí ovšem slovo žalmistovo: „Miloval jsem okrasu

domu Tvého, Hospodine,“ avšak dosti jest ještě chrámů, kde truchlí a nařiká duchovní správce, že mu nelze důstojně a sličně upravit státnku Božího, že se mu nedostává slušných rouch bohoslužebných, že není řádného prádla, řádných nádob posvátných. Bohudíky, že se za našich dnův vytvořily spoiky, které pečují o důstojnou okrasu svatých Božích, spolky, jimž jedinou odplátou jest upřímné „Zaplat Pán Bůh!“ Minime zejména spolek „Věčného se klanění nejsv. Svátosti oltární,“ jemuž tak mnohý kostel děkuje ze vzácných darů. Bohudíky, že urozené šlechtičny se zálibou nevšední pracují o posvátných rouchách a jiných ozdobách státnku Božího. Premile byly jsme dojati zprávou ve „Hlase“ ze dne 10. srpna 1894, v níž se toto pravi: „Zbožné věnování. Urozená pani baronka Anna Gudenusová, rozená hraběnka Schönbornova, sestra J. Em. nej. p. kardinála Schönborna, žijící v Thannhausenu ve Štýrsku, zhotovila vlastnoručně překrásný, umělecky provedený nápis ve způsobu obrazu. tohoto znění: „Maria Mater Dei, monstra Te esse Matrem regni Bohemiae“ (Maria, Matko Boží, ukaž se býti Matkou království Českého), a poslala jej na Svatou Horu u Příbrami s tímto českým dopisem: „Račte popřáti skrovného místečka ve Vašem chrámu chudickém tomuto daru, který jsem se osmělila zhotoviti pro nejláshaslavější Rodičku Boží, aby každá čárka za mne mluvila, ana sama na Svatou Horu dostaviti se nemohu. Necht Panna Maria laskavě vyslyší prosbu mou za blaho vroucně milované vlasti, aby zase vládly hojnost a pokoj v naší zemi.“ Toť vpravdě šlechtická mysl!

Vizme, jak opuštěny jsou mnohé svatyně, jak málo lidí do nich přichází, ačkoliv Pán ustavičně přelaskavě ruce své rozpíná, ačkoliv nás ustavičně ubezpečuje, že jeho radost jest s námi býti.

Jestli přemnoho lidí, kteří pravidelně službám Božím v neděli a ve svátek neobcují; toť by jim bylo příliš mnoho; vždyť jim večer býti v divadle, potom musejí do kavárny, konečně pozdě v noci domů, a pak jest nutno pořádně se vyspat. Jiný jsou opět plesy a zábavy, kterých přece nelze vynechat. Nad to bývá v kostele mnohemu příliš zima, druhému příliš teplo, vzduch kostelní prý nesnesitelný, všelijakého lidu se tam sejde! Ejhle, kolik to lichých a ničemných výmluv! A přijdou-li zde onde takoví hostejníci do chrámu Páně, jak se chovají! Ve světské zdvořilosti jsou umělci, před lidmi mocnými — třeba hříšníky — klanějí se až k zemi, ale před Bohem, před svatostánkem, před velebnou Svátosti pokleknouti neumějí aneb nechťejí.

Pozorujeme, jaký nedostatek kněží ve mnohých krajinách. Tak na př. ve dvanáctém okresu vídeňském žije přes 58.000 katolíkův a kněží v duchovní správě tamější je šest; ve čtrnáctém okresu jest 50.957 duší a kněží čtyři. Jaká to klopotná práce! Nestačí zajisté síly jejich na kostel, školu, duchovní správu a práce kancelářské; s Kristem jest jim zvolati: „Lítost mám nad zástupem.“ (Mark. 8, 2)

Kdo sečte neverce, kteří neverí v pravdivou, skutečnou a podstatnou přítomnost Páně ve velebné Svátosti! Jaká to urážka pravdomluvnosti jedno-rozeného Syna Božího, který tak slavně byl prohlásil: „Nebe a země pominou, ale slova má nepominou!“

Kdo sečte ty, kdož svatokrádežně přijali svaté přijímání! Kdo sečte všeliká rouhání, jichž doznala láska Páně v nejsvětějším tajemství! Ruka se nám vzpírá, aby psala o hrozných zločinech spáchaných na velebné Svátosti. Žasneme věru, vidouce s jedné strany největší lásku, s druhé strany největší nevděk, zlobu a zlotřilost. Svatý Makarius potkal

jednou na svých cestách pacholika, jež vedla matka za ruku a jenž si nařikal: „Ach, matko, jednoho miluji, a on mne nenávidí; jednoho nenávidím, a on mě miluje!“ Průvodce sv. Makaria divil se těmto slovům, nemoha jich pochopiti: světec mu je vyložil: „První jest duch pekelný, druhý jest Pán Ježíš.“ S pacholikem oním mohou věru mnozí i za našich časů nařikati; duchu zlému, jenž je mámi sám, anebo světem, anebo tělem, tomu duchu zlému holdují, ač on jim chystá strašné sklamáni, podle dávného přísloví: „Čin ďabloví dobře, a peklem se ti odslouží.“ Ducha zlého milují a Pánem Ježíšem, věčnou láskou, pohrdají. Právem jsme tedy napsali na začátku této stati: „Pán Ježíš ve velebné Svátosti — náš mučovník.“ Jako kdysi s kříže, může i ze svatostánku volati božský Spasitel: „Ó vy všichni, kteří jdete touto cestou, pozorujte a vizte, zdaž jest bolest, jako bolest moje.“ Ale divme se lásce Ježíšově! Jako na kříži modlil se za své rouhavé nepřátele: „Otče, odpusť jim; neboť nevědí, co činí,“ tak se modlí i ve svatostánku za ty, kdož ho zarmucují ve velebné Svátosti. My, přátelé milí, nechceme božského Spasitele zarmucovali; proto jsme si v této milé „Škole“ připomněli podle návodu slovatného sluhy Páně P. Jiřího Freunda C. ss. R., která jest Pán Ježíš ve velebné Svátosti naším králem, naším učitelem, naším knězem, naším živitelem, naším pokrmem na cestu na věčnost, naším přítelem. Toho si budme vědomi, kdykoli svatostánek spatříme, kdykoli před ním poklekneme.

Končíme slovy známé modlitby: „Bože, jenž jsi nám v přepodivné Svátosti památku umučení svého zanechal ráčil, uděl nám, prosíme, svatá tajemství těla Tvého i krve Tvé tak cítiti, abychom užitek vykoupení Tvého ustavičně v sobě cítili. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věkův. Amen.“

Fr. Janoušek.

Vzpomínka na zemřelé na hřbitově.

Odpočívejte tu sladce
na posvátném hřbitovu,
přituleni k zemi matce,
zbaveni všech okovů!
Zvěstují nám vaše hroby,
že tu všecko pomijí
a jen ctnost, jež duši zdobí,
slávy věnec uvijí.

Pohled' na ty holé lebky,
jež tu v kupu srovnány,
kdysi vlas je zdobil hebký,
vtípem byly nadány;
hle, i tvá tak zhyne krása,
již se hrdě honosíš,
pomijivost' všecko hlásá,
co kol sebe dltí zřít.

Nehnětou zde časy trapné,
ani svár a nepokoj,
nеспěchají nohy kvapné
k dílu ani v bouřný boj;
přítel tady vetché kosti
k nepříteli položil,
a jich duše na věčnosti
zasloužený našly cíl.

Kdo chléb denní slzou smáčel,
zbaven péče uosnadně,
růžemi kdo v žití krácel,
v prach se tady rozpadne;
tak i tvoje sláva planá
na hřbitově pomine,
spasení neb věčná hana
duši zbude jedině.

Po těle jest v hrobě veta,
červů hlod je rozlomí;
ale kdo si v ruchu světa
čistě zjednal svědomí,
slávy dojde ve svém hrobě
při budoucím vzkříšení,
jeho prach se po hnilobě
v tělo krásné promění.

Odpočívejte tu sladce
na posvátném hřbitovu,
přituleni k zemi matce,
zbaveni všech okovů!
Až smrt k vám nás jednou sklátí,
až nám dozní světa vír,
kž nám ráčí Pán Bůh dáti
světlo věčné, svatý mír!

O křesťanském pohřbívání.

(K „Dušičkám.“)

Slavnost dušiček vede nás na hřbitov, toto svaté pole, kde odpočívají těla našich milých přátel a příbuzných, jejichž duše odebraly se již na věčnost a klidí již ovoce života svého pozemského: buď dobré, buď zlé, zcela dle zásluhy. Pohled na hrob není radostný; upomíná nás na krátkost života našeho, na konec jeho — smrt, upomíná nás na pomijejicnost všeho pozemského, na marnost bohatství, slávy a důstojnosti světské, neboť z toho ze všeho nepodří člověk ničeho; jak nahý se narodil, tak zase odebírá se z tohoto světa; jen jedině jej doprovází: skutky jeho buď dobré k odměně, buď zlé ku trestu. Pohled na hrob nemá ale také býti radostným, neboť má nám

býti vážným poučením, napomenutím pro mnohé, má býti výstrahou a hrozbou. Vždyť „smrt,“ na níž nás hrob upomíná, není nic radostného pro nás pozemšťany, nýbrž jest nejvážnějším, nejdůležitějším okamžikem, na němž celá věčnost závisí; okamžikem, na nějž dlužno se co nejlépe připravit. — Vzpomínka na smrt není radostná v době naší požitkářské, malověrné a sesvětačelé, neboť doby, kdy křesťané den smrti za den narození považovali, doby ty již dávno minuly. Nynější doba by ráda co nejvíce každou vzpomínku na smrt a věčnost zapudila, proto odloučeny jsou hřbitovy od kostelův a položeny mimo obec někde až daleko za městem, proto vidáme, že rakev celá zakryta bývá věnci, taktéž i hrob, aby

jen pokud možno rakev i hrob lépe vy-
padaly a trudné myšlenky na smrt ne-
vzbuzovaly. Proto také mnohým již ne-
líbí se naše hřbitovy a způsob našeho
křesťanského pohřbívání do země, nýbrž
přejí si po způsobu pohanů mrtvol
spalovati, popel pak v nádobách uzavřený
(urnách) ve zvláštní místnosti uchovávali.

Jak nadšena jest doba naše hned
pro všechno, co katolickému řádu od-
poruje! Jak namáhají se protivníci, aby
jen poněkud dokázali užitečnost, ano po-
třeby spalování mrtvol! V Německu již
docela zařídili pece ku spalování mrtvol
lidských, a nedávno zemřel v Praze od-
padlík cirkve katolické, jenž jsa beze
všeho náboženského vyznání, si za živa
poručil, aby po smrti spálen byl, což se
také stalo.

Nevěrcům naší doby nelíbí se po-
hřbívání do země po způsobu křesťan-
ským, kde poncáhlou, postupem lučebním
tělo se rozpadává a tli — myšlenka na
to jest jim hrozná, — ale násilné zničení
těla lidského ohněm — se jim zamlouvá.
Čeho tím vlastně chtějí docílit? Což
mohou také s tělem spáliti smrt vůbec?
Prospějí tím umírajícímu, ví-li, že bude
spálen, v zápasu smrtelném? Odejmou
tím člověku strach před smrtí a před
tím, co následuje před soudem? Zajisté
nikoliv! Účelem jejich jest, jak vidno, jen
proti katolické církvi brojiti, její obyčje
rušiti a starodávne pohaně zvyky zase
zaváděti. Jen zloba a nenávisť proti
katolické církvi zírá z přání tohoto.
Ovšem jen tak na oko a na zakrytí
vlastního účelu dovozují osvětáři po-
třeby spalování mrtvol některými důkazy.
Tak pravi: »Spalování lidských těl jest
obyčjejem prastarým a bylo původně u
všech národů ve zvyku, má tedy přednost
před pozdějším pohřbíváním.«

Připouštíme ovšem, že spalování
mrtvol v starobylosti se objevuje a že
příkladů takových naléztí lze. Že by však

již proto spalování mrtvol původním bylo
zvykem u všech národů, dokázáno tím
není, ba naopak dějiny učí, že všude
spalování mrtvol jenom výminkou
bývalo a pohřbívání obecným zvykem.
Dějepis učí, že nejstarším obyčjejem u
národů bylo pohřbívání do země; ná-
rodopis učí, že jsou národové, kteří o
spalování mrtvol nemají ani poněti, že
není ani jediného národa na světě, jenž
by své mrtvé vesměs spaloval, nýbrž že
vedle spalování přichází i pohřbívání.
Tak se děje u Hottentotů v Africe, u
Mouřeninů, Kafrův, Australců, kteří vesměs
mrtvé pochovávají. Indiáni v Americe,
Mexikáni, Malajci, Číňané pochovávají
z pravidla své mrtvé. Že staří Egypťané
totéž činili, známo jest; proto stavěli si
králové pyramidy.

Osvětáři odvolávají se obyčjejně na
Řeky a Římany, kteří prý na výši vzdě-
lanosti stojíce, své mrtvé spalovali, a do-
vozují z toho, že spalování mrtvol je
tedy zvykem vzdělanosti. Avšak tu mluví
nepravdu. Ani u Řekův ani u Římanů
nebyl zvyk spalování všeobecným, neboť
až posud nalézají se hroby v tamějších
krajinách z dob starodávnych. Kremace
(spalování) bývalo u těchto národů jen
přepychem boháčův a ne lidí chudobných;
také nebyla těla spalována na prach,
nýbrž jakmile maso ztráveno bylo ohněm,
i kosti se vytáhly, vínem a mlékem omyly
a v urně uschovaly. Těla dítek nikdy
pálena nebyvala. I u starých Římanů
bývala místa pohřební u veliké účtě a
kdo by je byl zneuctil, propadal těžkému
trestu; místa spalování mrtvol však ne-
požívala účty žádné, z čehož vidno, že
si i staří pohanští Římané zvyku po-
hřbívání vážili. U Řeků platilo odepření
pohřbu za nestěští a největší trest, jakož
se stávalo dlužníkům, samovrahům, země-
zrádcům a jiným zločincům. »Po smrti
zůstaň nepohřben!« bylo nejhorším pro-
kletím.

Písmo svaté svědčí, že u národa židovského pohřbívání bývalo zvykem posvátným, spalování jen pořádku z nutnosti nebo z trestu pro provinilce. (Srv. Mojž. 20, 14. 21, 9. Josue 7, 15. 25.)

Ze všeho toho vysvitá, že kremace je výminkou a ži- je pozdějším zvykem.

nepravdu, neboť lučba i zkušenost jim odporuje. Tlci mrtvoly znečistují vzduch jen tehdy, když jsou nepokryty. S pohřbenými těly se to má docela jinak. Je-li hrob dle předpisu hluboký a vrstva hlíny na rakvi asi na dva metry vysoká, tu pohlcuje hlina čili vssává do sebe

Svatá a spasitelná jest myšlenka, za mrtvé se modliti.

pohřbívání pak že je původním a všeobecným obyčejem lidstva.

Krematisté uvádějí dále za důvod: „Pohřbíváním a tlením lidských těl ve hrobech kazí se voda a výpary kazí se vzduch a otravuje, proto jest obyčej tento lidskému zdraví záhubný a musí se odstraniti.“ Ale jen kdyby to také pravda bylo! Ale i zde mají osvětáři

všecky plyny, které z tlci látky ucházejí a na venek nepřicházi nic. Konečně mylný jest náhled, že mrtvoly v hrobě hnijí, ony tli, t. j. pohenáhlu děje se postup spalovací s nimi; ano, bylo dokázáno, že v hrobě zničeny tlením těla i ty nakažlivé látky a zárodky, které s mrtvolou do hrobu se dostaly. Zajímavý pokus v tom ohledu učinil prof. Miguel v Paříži.

Na rozličných hřbitovech dal zasaditi do země roury, z nichž potom vzduch vyssát byl čerpadlem; a hle, shledáno bylo, že vzduch z hrobův úplně čistým, zdraví neškodným jest. Zkušenost učí, že hrobníci, kteří přece neustále kolem hrobů jsou, dlouho žijí a zdraví se těší, ba že za dob nakažlivých nemocí právě čtvrti u hřbitovův nejmeně trpěly.

Co pak se týče námitky, že by voda se znečišťovala, dokázáno lučebným zkoumáním, že tomu tak není, nýbrž že půda zemská nejlepším jest cedníkem, který čistí vodu a zbavuje ji všech látek nám na zdraví škodných. Proto i vody ze hřbitovů jsou půdou pročištěny a nikterak zdraví škodlivy. Kdo neustále o tom mluví, mate lid a klame veřejné mínění. Mají-li osvětáři tolik starostí o čerstvý a čistý vzduch, ať se postarají, aby ty přechetné komíny tovární vzduch neotravovaly a ty hnusné výkaly z nich vodu neznečišťovaly; to by bylo záhodnější. Naše hřbitovy ať nechají s pokojem. Konečně by se také musilo rolníkům zapověděti hnůj na dvorech míti a na pole voziti, vždyť hnůj také tlí!

Ejhle, k jakým nesmyslům takové přemrštěné osvětářství vede! Ale »vezmi kde vezmi,« jen když je to na úkor církve katolické!

Osvětáři bojují za zevnější čistotu, spalování mrtvol zdá se jim býti způsobem čistším nežli tlení v hrobech; kéž by však také dbali čistoty duše, která na soud Boží dostaviti se musí! Mýslenky jejich dli jen u mrtvého těla, ale ne u soudné stolice Boží. Snad chtějí ale také spalováním mrtvol brojiti proti článku naší svaté víry o »zmrtvých vstání,« o »vzkříšení těl v soudný den.« Jak malé by byli soudnosti! Či snad mobou meze klásti všemohoucnosti Boží? Či snad učí církev, že těla zemřelých jednou vstanou,

poněvadž v zemi pochovány jsou, anebo jen těch, kteří poňtbeni jsou? Těla všech lidí zemřelých vstanou z mrtvých, ať jakýmkoli způsobem se světa sešly nebo zničeny byly. Se světa neztratí se nic a Bůh všemohoucí, jenž z něčeho vše stvořil, může i rozpadlá, spálená nebo jakýmkoli způsobem zničená těla lidská opět sebrati a oživit. Ani spalováním mrtvol nevyvrátí osvětáři tento článek víry naší, aniž jej učiní nemožným. — Nevěřeli-li konečně v život posmrtný, nevěřeli-li v duši a vzkříšení mrtvých, pak jest jejich kult a úcta mrtvých holou komedií, neboť si sami odporují. Nemá-li člověk duše a učiněn-li smrtí konec všemu, pak co na tom záleží, jakým způsobem tělo zničeno jest? To přece už žádné ceny nemá! Proč právě stojí na svém a chtějí jen spalování zaváděti? V tom je vnitřní odpor, a ze všeho vysvitá, že se jim nejedná tak o věc, nýbrž spíše o boj proti řádu církve svaté. Kdyby církev od pradávna spalování se držela, oč, že by osvětáři zase pro pohřbívání do země horlili a zase své důvody dokazovali? Vždyť drží se hesla velikého patrona svého a úhlavního nepřítele církve katolické. Voltaira, jehož přislovím bylo: »Zničte ji!« t. j. církev katolickou. A v tom zajisté není nepřátelům církve žádný prostředek dosti špatným. Že tomu tak, vysvitá z následujících. Když r. 1885. ve Francii básník Viktor Hugo zemřel, chtěli zednáři také tělo jeho spáliti. Při té příležitosti vyznal L. Castelazzo, tajemník lože zednářské v Římě, jakou naději zednáři mají, řka: »Občanskými sňatky bude katolíkům odčizeno pokolení dorůstající. Civilní pohřby a spalování mrtvol vyrvé i to poslední zadostučinění; brzy vzrůstajícím pochodem budou (katolíci) vyhlazeni.« To přece dosti jasně řečeno!

(Ostatek přístě.)

O dušičkách.

K nohám Tvým se utíkáme,
přelaskavý Pane,
za dušičky vroucně lkáme
v mukách upoutané;
skloň se s nebes výši
k očistcové říši,
bol tam hrozný, dokud Tvoje
pomoc nepřispěje.

Laskavý náš Spasiteli,
pro Tvé umučení
kéž se duši žalář ztmělý
v jasnou říši změní;

kéž je krev Tvá zzkropí
a v svou ránu ztopí
Srdce Tvoje přezádující,
kterým prošlo kopi.

Na přímlovu Matky svoji,
svatých prosby vroucí
zmírní, Kriste, blaha zdroji,
duši muky žhoucí;
milostiv rač býti,
duše k sobě vzíti,
ať jí v ráji zaslíbeném
světlo věčné svítí.

Posmívání Bůh.

Láska jest jako kovár. Jako tento svařuje články řetězové spolu, tak spojuje láska srdce vespolek. A tento řetěz srdcí spojuje láska tak úzce, že rána na jedno srdce proniká všechny ostatní. Stalo-li se v řádné rodině, v níž vše v pokoji žije, některému členu nějaké neštěstí, tu rmoutí se všichni domácí a blízcí příbuzní. Totéž děje se, zakusil-li některý člen zvláštního štěstí, radost ozývá se ve všech srdcích. Radovati se s radujícími, truchliti s truchlicími, toť v rodinách jest věcí, která sama sebou se rozumí, a netřeba mi o tom se více šířiti.

Ale uže a vroucněji nejsou žádné srdce spojeny, jako Srdce věčného Otce a Srdce jeho věčného Syna, Ježíše Krista. Nemůžeš Otci ani tu nejmenší radost způsobiti, ani tu nejnepatrnější nelibost, aniž by totéž nepocítoval Syn. Vždyť Spasitel sám pravil: »Já a Otec jsme jedno!« Považuje-li povrhování, které se některému z jeho učeníků děje, jakoby se jemu samému činilo, můžeme posouditi, jak jeho Srdce pocituje vše, co se jeho Otci děje, ať žalost nebo radost, ať hana nebo chvála, ať nenávisť nebo láska. Dalo by se mnoho vypravovati,

co Srdce Bohočlověka každodenně, ano každé hodiny radosti a žalosti zakonší od těch milionů lidí na světě proto, jak se k věčnému Otci chovají. Tuto promluvíme o věci, která Spasitele dle vlastních jeho slov zvláště zajímá. Pravíme: dle vlastních jeho slov. Slyš, proč?

Roku 1848. zemřela v městě Tourstu ve Francii klášterní panna z řádu svaté Teresie. Byla teprve 31 let stará. Jmenovala se Petra, nebo sestra Marie od sv. Petra. Přijala od Boha neobyčejných milostí, skrývala se s nimi tak, že mimo její představené, jejího zpovědníka a biskupa nikdo jiný za jejího živobytí o tom nevěděl. Ale bylo jí doporučeno, aby životopis svůj napsala. A nyní více než po 30 letech po její smrti spis tento byl otiskn. Z tohoto spisu se dovidáme, že Spasitel jí často, alespoň duchu jejímu se zjevil a mnohé věci jí ohlásil.

Především žádal od ní, aby zvláště ctíla jeho svaté Srdce a svaté Srdce jeho Matky. Brzy potom, kdy složila sliby, pravil k ní: »Snaž se, Srdce mé a Srdce mé Matky ctíti. Modli se k nim za sebe a za hříšníky; za to nebudu pamětliv nevděku, kterého jsi se ve svém uplynulém životě proti mně dopustila, a

udělím ti ještě hojnějších milostí, kdy jsi se nyní se mnou sliby spojila. • Potom dal ji poznati, že její pobožnost k jeho Srdci nemá zaujímat jen city; v tom že je nebezpečí, že místo aby jej hledala, vyhledávala by jen sladké pocity.

Poněvadž sestra Petra uposlechla, shledána dalších milostí hodnou. Pán zjevil se jí často a zvláště o jedné záležitosti s ní rozmlouval. Upozornil ji na jistý hřích, který se za našich časů proti nebeskému Otci páchá od lidí a který jeho Srdce velice zarmoucuje, a na radost, která se jeho Srdci působí smířováním a odnímáním toho hříchu.

Slyš, co tím míní; snad se to i tebe týká a snad více, než sám se domníváš.

Dne 26. srpna 1843 poprvé ji ohlásil své úmysly, které jejím prostředkováním chtěl docílit. Modlila se právě svou večerní modlitbu a prosila Pána o milost ubohým hříšníkům. Tu zjevil se jejím duchu Pán, otevřel jí své Srdce a pravil: »Jméno mě všude se zneuctívá, i ditky je zneuctívají. • Pak poučil ji, která tento hřích rouhání jeho Srdci větší bolest působí, než všechny ostatní hříchy; rouháním posmívá se mu hříšník ve tvář, útočí na jeho osobu, zničuje své spasení a sám prohlašuje si rozsudek svého zatracení. Tyto hříchy že jsou jako jedovaté šipy, které neustále k jeho Srdci dorážejí a je poraňují. I proto sobě přeje, aby ona tyto rány, které jeho Srdci způsobují hříšníkům způsobuje, zahojila. Může to tím učiniti, bude-li jeho svaté jméno chváliti a velebiti; tato chvála bude jeho Srdci velice příjemná a k jeho potěše. I naučil ji, jak jej má chváliti, a sice: »Chváleno, velebeno, milováno, oslavováno a ctěno budiž vždy přesvaté, účty nejhodnější, tak velice zneuznané, nevyslovné jméno Boží v nebi, na zemi i pod zemí ode všech tvorů, které ruka Boží

stvořila, a skrze nejsvětější Srdce našeho Pána Ježíše Krista v nejsv. Svátosti oltářní. Amen. •

Tež vstoupil ji Pán touhu, aby s ním jméno Otce jeho oslavovala; učil ji, aby následovala svaté anděle, kteří jméno toto neustále ctí a chválí zpívající: »Svatý, svatý, svatý« atd. Tím, že jeho služebnice vyplní rozkaz, aby jeho a jeho Matky nejsvětější Srdce ctíla.

Sestra uposlechla poučení Spasitelova, a za to byla novými milostmi odměněna. Vypravuje: Pán náš povzbuzoval mne neustále, bych s bolestí jeho Srdce soustrast měla. Neboť kdyby tento božský Mistr byl schopen, strast pociťovati, byl by zarmoucen až k smrti patře na lidi, kteří místo aby se s ním k lásce a chvále jeho nebeského Otce spojili, neustále jménu jeho se rouhají a tak s ďáblem a zavrženými se spojují. Naopak jakou radost pociťoval by Pán, kdyby některé věřící a vděčné ditky Boží s ním v nejsvětější Svátosti a se svatými anděly chtěly se spojit, aby jméno jeho Otce, kterého tak nesmírně miluje, láskou a chválou oslavovaly.

Dne 24. listopadu téhož roku, v den sv. Jana z Kříže, udal Pán své služebnici zevrubněji, v čem pozůstává to hrozné rouhání, které jeho Srdce tak velice zarmoucuje. Sestra Petra přijala právě nejsvětější Svátost na smíření za zneuctívání jména Božího, i pravil k ní Pán: »Až dosud jsem ti úmysly Srdce svého jen částečně oznámil; dnes je doplním. Svět jest zločiny zasypán. Prestupování prvních tří přikázání Božích vzbudilo hněv mého Otce; znesvěcování jména Božího a Bohu zasvěcené neděle doplnily míru nepravosti; hříchy vstupují až ke trůnu Božimu a vyzývají hněv jeho, který vypukne, jestli se v čas neukojí. Ještě nikdy nepáchaly se tyto nepravosti tak velké, jako nyní. Žádám najisto, aby k oslavě jména Otce mého založil

se spolek, který by církev potvrdila a dobře zařadila.*

Nářek na tyto hříchy týkal se především Francie, jak Spasitel sám brzy potom zbožné klášterní panně oznámil. Jsou však více méně ve všech zemích rozšířeny. Zřejmě popírá se v knížkách, časopisech i ve školách jsoucnost Boží, vtělení Syna Božího a tajemství s ním spojené se hanobí, v posměch uvádí, zneuctívá; ano i to slovo »Bůh« vadí jim a vyskrtlí je nedávno ze všech školních knih ve Francii; svobodní zednáři pracují veřejně a namáhají se, aby křesťanské náboženství a katolickou církev úplně zahubili; sluhové Páně, kněží, jsou luzou posmíváni; vyučování katolickému náboženství ve školách se ztěžuje nebo nemožným činí, dnové sváteční bez trestu služebnou práci nebo prostopášnostmi se znesvěcují. Nářky Pána na rouhání jsou tedy oprávněné a tresty za ně musí nastati. Avšak Srdce Páně, ač zarmoucené pro ty veliké urážky svého Otce, chce přece svět před tresty uchrániti, a proto zařizuje velikolepé neustálé smíření. Má se utvořiti spolek všech dobrých a věrných dítek církve, jehožto činnost pozůstává, modlitbou, dobrými skutky, smírným přijímáním, svěcením dnů Páně, usmírovati.

Sotva Pán toto své přání vyslovil, hned se jeho hlasu uposlecho. Již od 30. července 1847 trvá ve Francii arcibratrstvo založené od papeže Pia IX. k usmíření hříchů rouháním. Má název: »Arcibratrstvo svatého obličej Kristova.« Příčina, že tak se jmenuje, jest tato: Jednoho dne dal Pán zbožné klášterní panně zvláštní vysvětlení o laskavé službě, kterou mu sv. Veronika prokázala, že jeho převať obličej od slin, prachu, krve a potu očistila. Hříšníci, pravil, obnovují neustále rouháním hanu, která mu v čas jeho utrpení byla způsobena; všeliké jejich rouhání se Bohu est plivání na jeho tvář. Pak napomínal

sestru Petru, aby se mu přece taková služba konala, jakou mu Veronika prokázala; to se stane, učiní-li se mu na smíření za to rouhání náhrada. Zbožné toto dílo že přijme věčně a odmění, jak Veroniku odměnil. V té míře, jak se lidé přičiní, aby jeho rouháním takofka zohavený obličej obnovili, očistí on od hříchů poskvřený obraz duši. Žádá též, aby jeho svatý obličej byl zvláště uctíván ve spolku, kterýž by měl ten účel, rouhání usmířovati. Aby světu ještě více bolesti svého Srdce nad těmito hříchy projevil a spolu ukázal, jakou radost jeho Srdce nad usmířovacím spolkem a uctíváním svého svatého obličej má, vypověděl Pán toto přirovnání.

Mysleme si nějakého šlechtetného, vznešeného a ctihodného muže, nějakého knížete, jak jest od svých nepřátel obklopen; neužívají sice hrubého násilí, ale hani a tupí jej, místo patřičné úcty obsypávají jej nadávkami. Co se děje v takovém okamžiku na tváři toho knížete? Nezdá se, jakoby všechna hanlivá slova na obličej jeho se shromažďovala a jej trýznila? Pozorovat, jak se červená a studem rdi. Zdá se, že posměch více obličej než ostatní části těla mučí. Toť jen slabý obraz svatého obličej Páně rouháním zneuctívaného.

Mysleme si však nyní přátely toho knížete kolem něho shromážděné; vidouce jej pohaněného, snaží se jej těšiti, prokazují mu čest, chválí a vyznamenávají. Tu viděti, kterak slova ta blahodárně na obličej knížete působí, jak se vyjasňuje, oči opět hledí jasně a vlídně, ústa se usmívají, slovem, celý obličej jest jako obnovený. Radost srdce září z něho přátelům vsříc. Toť obraz svatého obličej Páně, který usmířováním rouhání v Srdci svém potěšen jest.

Z toho, co již praveno, lze poznati, jak úzký poměr jest mezi pobožností k Srdci Páně a pobožností k jeho sva-

tému obličej. Radosti a žalosti srdce září na obličej; z výrazu obličeje lze poznati, co se v srdci děje. Tak přivádí uctívání svatého obličeje Páně prostě ke svatému Srdci a dává nám jeho žalosti a radosti lépe poznati.

Sestra Petra nabyla v tom ještě tohoto vysvětlení: Právě tak jako Srdce Ježíšovo jest případný předmět úcty, poněvadž nám nesmírnou lásku Páně v nejsvětější Svátosti představuje, tak jest svatý obličej případným předmětem úcty pro spolek, který chce usmířiti hříchy, kterých se rouhači dopouštějí naproti božství, jehožto obrazem, výrazem a zrcadlem takřka sv. obličej jest.

Tak jako Spasitel zvláštních milostí přislíbil těm, kteří jeho nejsvětější Srdce uctívají, tak přislíbujíc hojnou odměnu i těm, kteří jeho Srdci působí tu radost, že ty nesčíslné hříchy, spáchané přestupováním prvých tří přikázání, usmírují. Zbožná klášterní panna vypravuje:

Lásky nejhodnější Spasitel poukázal na skvělou odměnu, kterou sv. Veronice a kajícímu lotru na kříži udělil; oba že jej usmířili; Veronika podaným rouchem jeho lidskou přirozenost uctíc, kající lotr veřejně jeho božství vyznav. Veronice že svůj obraz, lotru království nebeské daroval. I přislíbil mi, že se všech těch, kteří v dotčeném usmiřovacím spolku jeho věci se zastanou, zastane před věčným Otcem a že při jejich smrti duše jejich od poskvrny hříchu očistí a jim prvotnou krásu dá.

Z toho, co praveno, můžeš poznati, kterak svět denně nesčíslné veliké hříchy proti Srdci Páně vrhá a mu nevyslovitelnou bolest působí. Tu máš pak příležitost, abys sám sebe zkusil, jaká jest tvá láska a zbožnost k němu, neboť Spasitel výslovně pravil, kterak a čím můžeš mu jeho bolest osladiti a rány, které mu tyto hříchy působí, zahojiti, a tak takorba jeho lékařem se státi. Chceš

tedy Srdce Páně tak potěšiti? — Učin tedy nyní nějaký dobrý úmysl, ale nikoliv jen tak všeobecně, nýbrž určitě. Nemůžeš snad k dotčenému bratrství přistoupiti, poněvadž u nás je málo známo. Ale můžeš přece častěji opakovati svrchu udanou chválu, kterou Pán své služebnici Petře sám ohlásil. Můžeš často a uctivě nejsv. jméno Boží vyslovovati a připojiti chvalozpěv andělský: Svatý, svatý atd. Můžeš zvláště o prosbě modlitby Páně: »Posvěť se jméno Tvé« rozjímati. I pomodliš-li se apoštolské vyznání víry, i to jest vhodné usmíření hříchu nevěry. Zvláště však snaž se, abys den sváteční patričně světil, nejen nekonej žádné služebné práce, nýbrž vystříhej se všeho, co Boha uráží, vůbec jedné tak, aby celý den uplynul ti ve službě Boží. Snad máš i příležitost, abys jiné odvrátil, aby ničeho nečinili, čím by se den ten zneuctil. Můžeš snad někoho svým příkladem a slovem povzbuditi, aby byl přítomen mši svaté a kázání i odpoledním službám Božím. Tak můžeš Srdci Ježíšovu mnohou radost způsobiti a opravdovou zbožnost k němu osvědčiti.

Ó Ježíši, Spasiteli můj! patře na Tvůj bolestí zohavený nejsvětější obličej. patře na Tvé láskou přeplněné Srdce, volám se sv. Augustinem: Ó Ježíši, vtláč v mé srdce své svaté rány, bych jak Tvou bolest tak i Tvou lásku poznal: Tvou bolest, abych pro Tebe každou bolest snášel, Tvou lásku, bych pro Tebe každou jinou láskou povrhoval. Amen.

Chváleno, velebeno, milováno, ctěno a oslavováno buď vždy přesvaté úcty a nejhodnější, tak velice zneuznané nevyslovné jméno Boží v nebi, na zemi i pod zemi ode všech tvorů, které ruka Boží stvořila, a skrze nejsvětější Srdce našeho Pána Ježíše Krista v nejsvětější Svátosti oltářní. Amen.

J. Dokoupil.

Jezdec.

Aj, divný jezdec, divný brach
na divném letě koni kolem nás —
nám po zádech až přejel mráz
a necitěný nás se zmocnil strach.
Aj, divný jezdec, divný kňh —
ten jezdec hubený byl, holá kost,
ó hrůza, oči — tmavá řůň,
v níž ukrutnost se zračí, nemilost.

Ba skutečnost to, co jsem zřel:
tak prudce jel, ba říc' smím směle, lét,
že ihned zase kol nás jel,
jak myšlenka, když oblét celý svět.
Na útlém, svižném koni jel;
hned na severní chladný přelét pól,
hned na jižním byl, tady kol
kňh bleskurychlá pružná křídla měl.

Kde zjevil se, tam utich' svár!
Ať v nitru paláců, neb v láně chat,
běh žití zůstal náhle stát —
i láska rozprchla se v oblak par.
Kdo onen jezdec, kdo to as?
Toť poselkyně Boží, moudrá Smrt,
ten okřídlený, prudký kňh je čas —
už, vzdoruj jim, kdo pyšen jsi a hrd!

K. E. Vojtě.

Obrod rodin křesťanských.

Podává Boh. Hendl. (Č. d.)

Nejsvětější, nejkrásnější, ale také nejtěžší úlohou rodiny jest výchova. Jakým způsobem lze tuto povinnost nejlépe a s výsledkem plnit? Tu odpovídáme: z křesťanského života rodinného, jak má býti, uzraje samo sebou nejlepší ovoce, neboť zde plnou měrou platí slovo Spasitelovo: »Po ovoci poznáte je.« Dobrý strom nemůže zlé ovoce nésti. V půdě křesťanský spořádaného života rodinného jsou zajisté všechny podmínky potřebné ku zdárnému vývinu nejtělejších bylinek rodinných — k výchově dětí.

Často slyšíme otázku svědomitých rodičů: »Máme děti své na vychování z domu dáti nebo doma podržeti?« Odpovídáme k tomu, rozeznávajíc poměry a okolnosti, takto: Dle řádu přirozeného jest rodinný kruh, otcovský dům, nejlepší půdou zdárného prospěchu dětí u výchově; neboť rodiče mají k tomu především s povoláním i milostí od Boha. Avšak nedá se spolu upříti, že všelijaké

poměry a okolnosti, povaha rodičův anebo dětí, bydlisté atd. skoro nutí rodiče, aby děti své na výchovu z domu dali. Proto také zařídila církev svatá, starajíc se o blaho mládeže, ústavy vychovávací netoliko pro sirotky a opuštěné děti, nýbrž i pro takové, jež rodiče nuceni jsou z domu dáti; ústavy tyto mají dětem ve všem nahrazovati rodinný kruh. Četné duchovní řády a kongregace zaměstnávají se záslušnou touto činností, výchovou svěřené jim mládeže; těmto pak rodiče s dobrým svědomím i klidnou myslí poklad svůj nejdrazší, dítky, svěřiti mohou. Při tom všem ale dobře musí rodiče uvažovati, co by dětem lépe prospívalo, zdali doma je nechat či ústavu svěřiti, neboť zodpovědnost padá především na rodiče. Proto nelze schvalovati obyčej ve Francii zcela všeobecný, že rodiče napořád děti z domu dávají a tak se povinností výchovy jejich zbavují. Jestliže sv. Augustin si do toho stěžuje, že mnohé matky dítky své mlékem cizích osob odkájejí a tak se mateřské povinnosti

vyhýbají, platí to ještě více o duchovním mléce křesťanské výchovy, které rodiče dětem podávatí povinni jsou. Proto se církev ve Francii seč jest stará o děti, a v jediné diecési nacházíme 5 mužských a 16 ženských rozličných kongregací, ne ústavů jen, které se vesměs výchově mládeže věnují. Obyčej tento francouzský, jež bychom za spořádaných okolností zlovykem nazvatí musili, jeví se alespoň za doby naší blahodárným, neboť při takém nedostatku víry, při tak zkažených mravech, jako tam panují, jest zajisté lépe, že děti v duchovních ústavech ukryty a vychovávány bývají.

I když rodiče nuceni jsou děti své z domu dátí, ať se to neděje ve věku tuze mladistvém. Rodina má základ položití v srdci děcka ku křesťanskému spořádanému životu; u rodičů musí dítě nabytí dojmů, které nikdy vymizeti nesmějí z mysli jeho, musí utužití se v zásadách dobrých, z nichž pak po celý život dobré skutky jako ovoce dobré dozrává. Léta dětství, strávená v křesťanském duchu v domě otcovském, nemůže dítěti nahradití žádný sebe lepší ústav. A v čem záleží toto blahodárné působení domu otcovského? Čili správněji, k čemu má rodinná výchova směřovati? Má dobré směřovati, zlé pak vykořeňovati. Ovocem pak dobré této setby bude: úcta a vděčnost, poslušnost a láska, zbožnost a čistota srdce, pilnost, svědomitost a pořádnost.

Na jednu okolnost výchování poukázali bychom rádi obzvláště v nynějších sobeckých časech; jest to vstípení lásky k bližnímu, vstípení útrpnosti a milosrdenství v mysl a srdce dítěte. Tim zamezí se velikému zlu, vypudí se osklivá necnost: sobectví a tvrdost srdce. K tomu cíli potřebí, aby dítě záhy sobě navýkalo dávatí zejména chudým, žebrákům a chudším dětem, a by při tom také radost cítilo. O sv. Felixu z Valois čteme,

že již jako dítě sobě mnohou pochoutku utrhoval a chudým dětem rozdával, sám se suchým chlebem spokojuje.

Radno jest, aby rodiče almužny do rukou dítek svých udělovali, aby při návštěvách nemocných a chudých dětí své s sebou brali a jim bídu života lidského ukazovali. Tak navyká si dítě jinak na svět pohližeti, uznává vděčně, jak dar Boží tak lásku rodičův a v srdci jeho vyvíjí se cit útrpnosti a účinné lásky k bližnímu trpícímu. Čteme jen životopis sv. Alžběty a uvidíme, že již jako dítě chodila do chatrčí chudiny, že již tehdy nemocné ošetřovala, ba že jednou i malomocnému své lože postoupila. A čemu z mládí navykla, to u větší míře ve věku starším blahodárně konala. Při tom učí se dítě sebe přemáhati, ujmu si činiti, obět přinášeti, a to jest pro život pozdější velkým dobrodiním.

Kolik strastí čeká na člověka v letech dalších, jak často jest mu sebe zapíratí, velké oběti přinášeti, kdo si to záhy ne navykl, cití se nešťastným. Proto ve všem má se dítě vychovávatí pro život; jak ve skutečnosti naň čeká. Čím méně potřeb dítě si navykne, tím šťastnějším bude v životě; proto důležitým oddílem výchovy jest, učiti dítě jednoduchosti jak v oděvu tak ve stravě, bytí a všech potřebách.

Hlavní zřetel však obrátiti sluší na andělskou ctnost čistoty a nevinnosti. Rodiče sami musí láskou ku ctnosti této prodechnuti býti a vše vynaložití, aby děti jejich touto ctností ozdobeny byly. K tomu patří především bdělost a ostražitost, aby se v domě nic nedálo, co by smyslnost dítěte záhy probouzelo. Protož nebudte v domě trpěny neslušné obrazy a sochy, které by čisté oko urážely, knihy zábavné a obrázkové nechtí rodiče sami prohlédnou a jen nezávadné dětem do ruky dají. Nechtí

neustále pilný dozor mají nad náklonostmi, hrami a spoludruhy dětí svých. Avšak pouhá bdělost zde nevystačuje. Rodiče musí děti své poučovati, na nebezpečí jim v ohledu tom hrozící poukazovati a s pomocí Boží a vnuknutím Ducha sv. způsobem stáří a povaze dětí přiměřeným s velkou opatrností a moudrostí krok za krokem s věcmi seznamovati, o kterých, dovědili-li se děti ze strany jiné, bez úhony neujdou.

V ohledu tomto se velice hřeší se strany rodičů, že děti své ponechávají bez poučení a výstrahy náhodě a škodnému vlivu cizímu. Vždyť čistota srdce nezáleží v nevědomosti, jako spíše v oškli-

vosti nad hříchem nečistoty. Tuto ošklihost vstřípiti je hlavní věcí, a toho docíliti lze poukazováním na všudypřítomnost Boží, krásu duše čisté, zhoubné následky hříchu nečistoty, trest Boží, hanbu světskou atd. I vzory krásné stavěti se mají na oči: Nejsv. Panna, sv. Alois, sv. Jan Berchmanns, sv. Stanislav a j. Aby i mocné pomoci s hůry jisty byly, učte matky křesť. dívky své modliti se k bl. Panně Marii a sv. Anděli strážnému, jak ráno tak večer modliti se za poklad svatě čistoty. To hude zajisté účinným prostředkem ochranným. Ostatní pak vložte do rukou Božích a vroucně modlete se za miláčky své.

Rok tomu již.

(Věnováno příteli Lutinovu.)

Rok tomu již! Jak krásné bylo jitro!
Však slunce vstoupalo a hřálo více,
až pot nám kropil rozpálená lice,
kdy výš nás vedlo roztoužené nitro.
Tam na horu, kde Máti divy tvoří,
tam v její sídlo — cíl byl naší pouti;
by úlevy tam našlo srdce v hoři,
by vzdalo dík, že ráčil odejmouti
na prosbu Matky Syn svých bratří tíži
a posílil jich v žití těžkém kříži.

Již stanuli jsme ve velebném chrámě
a každý svoji prosbu vznášel tíše
tam k Matce Boží do nebeské říše,
by vztáhla k nám své zehnající rámě.
Jak náhoda nás společně sem svedla,
tak dále bral se každý za svým cílem,
když společnost se po prosbách svých zvedla
a po setkání kratinkém a milém
se loučila jak dávní staří známí,
než sestoupí zas dolů v lidské klamy.

Sám zůstal jsem a bylo mi tak blaze,
jak člověku, jenž sedí u svých druhů,
když zbavili všech tísnících ho dluhů,
zaň lichvářům všem zaplativše drazé.
I dlel jsem tu a rozjímal jsem chvíli,
můj život táhl před mojimi zraky
a táhl zvolna, zvolna k svému cíli
a v děsivé se ztrácel časem mraky,
když po obloze mračna zatím táhla
a bouře v tom z nich ozvala se náhlá.

Ó luno snívá, hvězdo mého žití,
jež táhne těmi hrozivými mraky,
tak jak ty táhneš noci nad oblaky,
kéž duch můj aspoň твоjím světlem svítí!
Ó luno snívá, hvězdo mojí písne,
jež od mlada již vzlétala k tvým vděkům,
kdy od života povznesla se tísně,
kéž odolám těm pekla temným vztěkům,
jež do strun mých mi nepřátelsky perou
a odvalu mi do života berou!

Má duše bříšná, s Bohem usmířena,
klid dýchala v té blízkosti se bouří,
jež valila se horou v hustém kouři
a nějak hrozně byla rozruřena.
Ó bouře na horách, na vrchu hory!
V té obrovský zříš obraz Boží moci,
kdy hromu rachotem se třesou bory
a blesků stěly letí mračen noci,
že člověk v bázní, ale beze strachu,
se koří ánu všehomíra v prachu...

Již v pohostinné odpočívám cele,
děšť hustý v rachot hromu jen se leje,
až lupotá to, příroda se chvěje,
když blesku bič se vplétá v bory stmělé.
Ač v srdci klid, přec stín se v duši vkrádá,
stín starosti, jež sem mé vedla kroky
a tajně jen se plíží krokem hada,
by zakousl se mi zas v slabé boky
a močil moji — prospěť lidstvu — suahu
i strožil úklad štvané duše blahu.

Ta cesta! Cesta, kterou mám se brátí,
až sestoupím s těch hor, kde vzduch je čistý?
Co krásných cest to rozličnými místy
a všechny mohou jistý směr ti dátí!
Tvůj osud dlouho na cestu tě tlačil,
k níž neklonila svobodná se vůle,
duch osudu se bránit sotva stačil
a tak vždy stanul dlouhé cesty v půle
a dnes zas stál tak v dál se rozhlížeje,
sám nevěda, zda dnes již k cíli spěje...

Rok tomu již! Co za rok vše se změnil!
Když ráno slézal jsem, zas krásně bylo,
že o ráji se zase duši snilo
a přece bylo, bylo to jen snění!
Bůh tomu chtěl! Buď vůle Jeho se mnou!
To mění Pán Bůh, člověk co jen miní,
kdo vyzkoumal by sudbu přetajemnou,
když věčný Bůh — a my jsme stále jiní.
Ó Pane, dej, když dnes mne vedeš hložíš,
ať v ráji Tvém jen — znaven kosti složíš!

Ant. Sychrovský.

Zvony.

Byl letní večer. Rodná matka země
dýchala blahem. Zdárné její plémě
ve teplém vzduchu smálo se a pělo
si noční dumku. Kam jen zahledělo
se oko v kraj, tam štěstí naň se smálo,
že nebe s zemí snoubiti se zdálo,
zem sta zas pozdravů jak z vlhkých retů
by slala zpět jim sladkou ve odvetu.
Klas ke klasu svou hlavu družně klonil,
údol se země v mlhy hedváb clonil
a kos, ten básník, tak v hloub lesa volal,
že skřivan zpěvný steskům neodolal —
svým zvučným hrdlem vyslal píseň vzhůru,
že údiv pojal pěvce nebes kůrů:
když slunce zlatočárné věčky všemi
svě slední dalo vzkazy milé zemi,
tu anděl míru v tichém jižním vánku
pošeptal tvorstvu klidnou kolébánku.

Večera krásou tíše světec kráčí.
To Paulin, biskup. Slza líc mu smáčí.
Žíjí všecko Boží moc a starost, lásku,
již tolik Boží srdce na ukázkou
vždy lidem dává. Aj, posvátný v duši
cit rodí se mu. Srdce díky buší,
světeovu hlavu sklonit k zemi nutí
dech Boží lásky, nebe pokynutí —
Hle, pokleká již biskup dolů k zemi,
z úst plane prosba k nebi slovy těmi:
„Slyš, Bože náš! Má duše k Tobě chvátá
vždy s touhou mocnou. Pouty těla spjata,
však nemůž v Tebe oko svoje vhroutit —
jí dáno, Lásko, po Tobě jen toužit.
Ó rei mi, dobro věčné, zjev ty znaky,
jež Tobě liby, mé by nad oblaky
nosily sužení, přání, vroucí vzdechy,
zpět přinášely blabé vzkazy těch

a tlumočily nitra tajná přání
a všecko tiché lidu odříkání!“

Tak v svaté touze Paulin nicí klečí
a mluví k Bohu tajnou světců řečí.
A slyš! Ký div to! Cinky, cinky, bim, bam,
snad smyslu přelud, obraznosti to klam?
Bim, bam, bom, cinky, cinky — co to zvoní,
či větrík se to dovádívý honí?

Není to přelud, není sen,
Bohem to dobrým v pozdní den
Paulinův sen jest vyplněn.

Duje větérek v květinky,
že útlé jejich tyčinky
zvoní o modré hlavinky.

Všechn tu tvor i luh i les
unášen touhou svatou dnes
zněním jest zvonků do nebes.

A biskup vstává. Dojat domů chvátá.
Údivem všechna jeho bytost jata
dik vřelý Bohu vzdává. Den pak druhý
o divu zprávi Páně věrné sluhý
i kovutepece ruče volá k sobě:
„Hned z kovu svatostánku k zdobě
mi zrobte dílo, květinových zvonů
by útvar mělo! Bohumilých konů
ať vášni nosí k nebi jeho zvuky
ať prosb, stesků, přání valné pluky —
ať duše plesá, či ať slzy roní,
zvon vezdy k tomu píseň svou ať zvoní!“

Tak naše zvony útvar květů mají
a lidské touhy k nebi nosivají.

Fr. Chramosta.

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část další.)

2. Co znamená: „Odkřikám se ďábla?“

Poznali jsme, jak mu lze odpírat. Ale proč máme výslovně a ústně se ho odkřikati? Jsmoc, odpovídám, jistou měrou donucení k tomu jeho vlastním počínáním. Svaté evangelium vypravuje, že zlý duch volal ústy posedlého člověka silným hlasem: „Co jest ti do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího?“ (Luk. 8, 28.) a ústy jiného: „Nech nás, co jest tobě do nás. Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zatratit, znám tě, kdo jsi, Svatý Boží.“ (Luk. 4, 34.) Když ďábel tak oslovuje Pána Ježíše, jak máme my údiv téhož Krista osloviti ďábla? Zdaž i my nemáme říci: „Nech nás! Což nám po tobě, pekelný ďáble? Znáš tě, kdož jsi: prokletý nepřítel Boží.“

Odkřikajíc se ďábla vyznáváme co nejurčitěji, že přináležíme Bohu. Ďábel je nepřítelem našeho Pána a Stvořitele; odháníme ho, protože uznáváme Boha svým počátkem a cílem, svým nejvyšším pánem po právu.

Odkřikajíc se ďábla vyznáváme, že důvěřujeme v Pána Ježíše, svého Vykupitele. „Na to se ukázal (t. j. k tomu přišel) Syn Boží, aby zkalil skutky ďáblovy.“ (1. Jan. 3, 8.) Ďábel držel nás jako silný ozbrojenec v zajetí; ale Spasitel náš, silnější než on, přemohl ho a osvobodil zajatce. (Luk. 11, 21. 22.)

Odkřikajíc se ďábla vyznáváme, že skládáme svou důvěru v Ducha svatého. „Odstup od něj,“ praví kněz při křtu, „a dej místo Duchu svatému, Utěšiteli.“

Odkřikajíc se ďábla, vyznáváme konečně, že umíme samých sebe vážit si, že jsme poznali, co znamená býti od Boha stvořenu, vykoupenu a posvěcenu. Vyznáváme tím svou svobodu a prohlašujeme svá nejsvětější práva.

Dále je toto odkřikání se slavné a veřejné vyjádření, že nechceme následovati ďabla, ani býti odbojníky jak on. Jest to slavné ujištění, že jsme odhodláni, nesdíliti s ním jeho osudu a v tom zároveň spočívá výstraha nebo pokorná vzpomínka na naše nebezpečnosti.

Bůh nás ujišťuje: „Miluji tě; vykoupil jsem tebe; jsem ochoten odpustiti tobě, proč chceš umřít?“ My však odpovídáme: „Nechci zemřít; nechci přijíti do pekla. Odkřikám se ďábla a všech skutků jeho a vši pýchy jeho, která vede do pekla.“ Ďábla se odkřici znamená učiniti pevně předsevzetí, že budeme odpírati jeho vnuknutím a chrániti se před jeho lstivými úklady.

Svrchu připomenul jsem některé hříchy, jež Bůh spravedlivě trestá, ponechávaje pro ně ďablu větší moc nad námi. Uvedu ještě dva jiné, jež zvláště protivují se odkřikání se ďábla učiněnému na křtu svatém, totiž: hledili kdo dojíti pomoci ďábla pověrou a klením, nechť vyzývá při tom jména Božího nebo jména ďáblava.

I. Pověra. Postaći promluvíli jenom několik slov o zlovyku tom, jak trvám, mezi muži sotva příliš rozšířeném. Spasitel náš učil nás v Otčenáši nejprve oslovovati Boha jako našeho Otce, potom žádati, by království jeho bylo rozšířeno, po třetí prositi, aby se stala jeho vůle, již máme plniti, nebo které se máme podrobovati. Teprve na čtvrtém místě začínáme mysliti na sebe prosbou za vezdejší chléb. Kdo však není důkladně přesvědčen o tom, že Bůh je našim nejvyšším pánem jakož i dobrotivým otcem, převrátí tento pořádek. První a největší péči vynaloží na své záležitosti a bude hleděti přede všim ukojiti svá

přání. Potom snad se obrátí k Bohu s prosbou, aby mu pomáhal jeho plány vykonati. Pomůže-li Bůh, bude vše dobře. Bude Boha chváliti a sebe miti za zbožného. Ale odepře-li mu Bůh svou pomoc a nevyšly-li zdánlivě jeho modlitby, ztěžka asi podrobí se rad vůli Boží, ztěžka se upokojí, že jeho Otec ví, co je mu prospěšno. Místo toho bude reptati a nařikati, ano snad tolik se zapomene, že bude hleděti dosíci svých žádostí od nepřítele Božího, ďábla. Že by někdo výslovnou smlouvu s ďablem uzavřel, aneb ho výslovně vyzval, zřídka asi se přihodí. Než, užívá-li kdo prostředků, které samy o sobě jsou úplně nedostatečné k zamyšlenému účelu a přece doufá, že budou miti kýžený výsledek pomoci některé neznámé moci, zdaž nezaslouží vskutku výčitky, že hledá pomoc u ďábla? Vyjádřím se zřetelněji. Kdosi něco ztratil. Aby po marném hledání věc přece obdržel, dá si vykládati karty. Jiný chce zvědati svou budoucnost a ptá se hádače. Opět jiný bere nějaký tajemný, domněle divotvorný prostředek, aby zahnal od sebe nebo jiných nemoc. Nevědomost a sprostnost lidská ovšem je velika; přece však sotva mohou miti lidi za tak pošetilé a prosté, aby věřili, že pravda může se vyčistí z nahodilého pořádku karet, aneb že stará mastičkářka může vyhojiti těžkou nemoc láhvi vody. Nikoli; žádoucí vědomost a kýžené uzdravení očekávají od jisté tajné moci, skrývající se za těmito věcmi. Což pak je ona moc? Je zřejmo, že nepochází od Boha, ježto se nehledá modlitbou a cirkvi je neznáma. Není to síla přírodní, neb tu by bylo záhodno tázati se o radu dovedných a učených mužů, ale nikoli cikána, magnetiseura nebo vykladačky karet. Ďablovi tedy moc ta se připisuje. Zajisté; ctíme-li totiž Boha tím, že posloucháme v kostele slovo sluhů Božího, nebo přijímáme ně-

kteou svátost od kněze, zdaž to není naopak jakás pocta prokazovaná ďáblu, hledáme-li u něho vědomosti nebo pomoc prostřednictvím jeho služebníků? Říká se sice: »Nemyslí jsem to opravdu; nevěřil jsem pranic oněm čarám a hádáním. Jenom ze žertu jsem se tím obveselil.« V tomto případě není ovšem jednání takové tak příliš trestuhodným hříchem. Není však radno zahravati si s pověrami a vzdychky je hřích, dávat peníze nebo posilu oněm podvodníkům, téžicím z poštilosti a pověřivosti lidí. Nemějte proto nikdy ni toho nejmenšího s tak řečenými »písičimi stolky,« s vyvoláváním a dotazováním se duchů, se spiritisty nebo podobnými podvody a nikdy nezkoumejte, ději-li se přirozeně nebo nadpřirozeně. Než dost o tom! Zmíním se ještě o hříchu, s kterým daleko častěji se setkáváme.

II. Klení. Nemluví o klení, kterým skutečně přeje se bližnímu něco zlého. Nejvíce klení pochází z netrpělivosti a zlosti. Zlo však, které jim lidé přeji jiným, je tak hrozné a převyšuje způsobenou urážku o tolik, že sotva opravdu mohli tak přáti. Když na př. žádá se klením na Bohu, by někoho zatratil, tu ten, jenž kleje, sotva do opravy prosí o to, aby bližní jeho docela a náhle byl zničen. Tím méně může si člověk opravdově přáti, aby bližní jeho byl zatracen, t. j. aby byl odloučen od Boha na vždy a přišel do pekla. Podobně má se věc, mluví-li se, »aby čert vzal nářadí, dobytek, ženu, dítky.« Považuji řeči takové za výbuchy zlosti, ne však za opravdové zlořečení.

Než, co může býti více nekřesťanským a více odporovati odřikání se ďábla na křtu učiněnému, než takové vyzývání ďábla? Zdaž ti, již je vyslovují, skutečně věří, že ďábel obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil? Rozumějí-li oni, kdo a co je ďábel, jeho

moc a zloba? Vědi-li, že jenom milosrdná ruka Boží zdržuje zlého ducha, aby jich zcela nezahubil? Zajisté, kdyby na to věticím srdcem pamatovali, nikdy by se neodvážili jej vzývat. Báli by se, aby Bůh snad nedovolil ve svém hněvu ďáblovi, uskoditi jim. Varovali by se proklínání z bázně, že by mohl ďábel vskutku přijíti, slyše se volánu. Taková zlořečení ničí modlitby a zažehnávání církevní. Dobrý křesťan vykropuje svůj dům svěcenou vodou; špatný křesťan však klením. Andělé navštěvují dům muže modlitby, v domě proklinače však jsou ďablové návštěvou.

Avšak daleko hůře jest vzývat v hněvu Jméno Boží, jak mnozí činí. Mohlo by se mysliti, že jest to pouhá náhoda, volají-li Boha nebo ďábla, aby vykonal jich zlou vůli. Boha a ďábla staví jako sluhý pomsty na stejný stupeň. Pro přítomnou chvíli postačí jeden z obou. Oba vyslovují se stejnou drzostí. V jednom okamžiku mluví se: »ať tě č... vezme,« v druhém zase »ať tě Bůh zatratí« aneb ještě hůře. Jaké drzosti dopustil by se ten, kdo by knězi v posvátném rouše stojícímu u oltáře řekl: »Pojď sem, knězi, usmrť za mne toho člověka.« Ale není-li to mnohem drzejší, když bidný, pozemský tvor volá velikému Bohu v nebi na jeho trůnu obklopenému anděly a svatými: »Pojď a splň mou vůli.« — vůli bidnou a zkaženou, která svaté vůli Boží nadobro se protíví? Mnozí to snad tak nemyslí, když vzývají Boha, aby zatratil bližního? Ale proč vyslovují taká slova? Neznajíce významu slov, proč jich užívají? A jak to přijde, že mezi neznámými slovy právě ta nejhorší se volí? Je nerozumno, chtít se omlouvat, že používá se tak hrozných slov bez rozvážení, poněvadž význam jejich je neznám. Právě tato nerozumná zloba, plná protivy, přiměla sv. apoštola Jakuba k výroku: »Věříš, že je Bůh;

dobře činíš: i ďablové věří a se třesou.« (Jak 2, 19.) Ďablové se třesou, di apoštol; neboť vědí, kdo je Bůh; a co je to hrozného, býti zavrženu. Drzý hříšník však uráží Boha a nechvěje se. Lidé mluví o pekle a zavržení, jakoby to byly báchorky. Užívají slov z viry vzatých; ale způsob, jakým jich užívají, nechová v sobě ani viry ani rozumu.

Nuže, milí bratři, odřikajíce se znova ďábla, zřekněme se též vskutku všeho nerozumného užívání jeho jména a zvláště veškerého znesvěcujícího proklínání. Čtème jméno jméno Boží; vzývejme toho, jenž nás stvořil a vykoupil. Pamatujme na slova přebíslavené Panny Marie a opakujme s ní: »Jméno jeho je svaté. A milosrdenství jeho od pokolení do pokolení bojícím se jeho.« Prosme ji, by nám vyprosila dar bázně Boží; onu bázeň, již má do sebe miti tvor, aby neurážel Stvořitele; bázeň, která má naplňovati dítko, aby nezarmoutilo otce.

Jsmo-li skutečně proniknutí bázní Boží, nepotřebujeme báti se ďábla. Budeme mu odpíratí o on před námi uteče. Slyše nejsvětější Jména Ježíš a Maria uteče jako pes, byv mrskán. Velmi vhodně můžeme sobě ku konci onu nedostihle velebnou modlitbu, již nás naučil sám Kristus Pán, na mysl uvést jako přísahu oddanosti a zároveň odřikání se jeho nepříteli. Uvažme: »Otec náš je v nebi,« ne v pekle. Ďablové se rouhají jeho Jménu; my prosíme: »Posvět se jméno Tvé.« Ďablové hledi jeho království svrhnouti a sami se ho zmocniti; my prosíme: »Přijď království Tvé.«

Ďablové vzbouřili se proti vůli Boží, kdežto věrní andělé jsou a byli naplnění radostí mohouce ji plniti. Prosíme, bychom následovali anděly, ne ďably. »Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi.« Ďablové pokušiteli odpověděl,

Pán: »Člověk nežije samým chlebem, nýbrž každým slovem přicházejícím z úst Božích.« Prosíce o »chléb vezdejší,« modleme se nejen o pokrm těla, nýbrž i o pokrm duše. Nebylo a není odpuštění hříchu ďáblov; my však pravíme s dětinnou důvěrou a skroušeným srdcem: »Odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům.« Nikdy konečně neustávejme prositi za ochranu proti pokušením ďábelským, »abychom byli zbaveni zlého,« jemuž on propadl, a v něž by nás rád vtáhl.

VII. Skutky ďáblov.

„Kdo činí hřích, z ďábla jest, neboť ďábel od počátku hřeší. Na toť se ukázal Syn Boží, aby zkazil skutky ďáblov.“ (I. Jan 3, 8.)

Odříkání se ďábla bylo by opravdu jen lichý obřad, kdybychom zároveň neměli v osklivosti i jeho skutkův. On sám první vysmál by se naši pošetilosti. Proto táže se církev na druhém místě křtence: »Odříkáš se všech jeho skutkův?« A odpověď zní: »Odříkám.« Syn Boží přišel na svět, jak nás učí sv. Jan, »aby zkazil skutky ďáblov« a víme, že nás vysvobodil od hříchu a pekla. Hřích tedy a peklo jsou nejvlastnější skutky jeho. Tuto pravdu nyní uvážíme a zároveň »rohlédneme k tomu, jak můžeme a máme obou se odříci.

1. Hřích.

První skutek ďáblův je hřích. »Ďábel hřeší od počátku,« praví sv. Jan. Všeiký hřích je tedy následování ďábla. Ale jak to? Ďábel nemohl hřešiti jako lidé opilstvím, smilstvem aneb lakomstvím. Nemát ani těla ani krve; je duch a neodvislý od hmotného majetku. Ne v těchto zevnějších okolnostech hříchu následuje člověk ďábla, nýbrž v tom, co vlastně je podstatou hříchu, tím totiž, že se odvrací od Boha a obrací se ku stvořenému dobru (tvoru). Padlí andělé byli

sami sobě stvořeným dobrem; sobě samým dali přednost před Bohem.

»Jak jsi spadla s nebe dennice?« volá Isaiáš prorok. »Říkal's v srdci svém: Na nebe vstoupím, nad hvězdy Boží vyvýším stolicí svou... budu podobný Nejvyššímu. Ale do pekla stržen budeš v hlubokost jezera.« (Is. 14, 12—15.) Nesmíme mysliti, že tito pyšní andělé skutečně se měli za rovné Bohu co do velebnosti nebo moci nebo moudrosti. Nikoliv; ale přáli si jednu z vlastností, které toliko On může mít. Chtěli býti neodvislými jako Bůh, chtěli býti sami sobě cílem a vlastním pravidlem. To však znamená právě tolik jako žádati sobě rovnou býti Bohu, sama sebe učiniti malým bohem. Toliko jediná bytost může býti svým vlastním cílem, t. j. ten, jenž je svůj vlastní počátek. Privlastňovati sobě přednost před Bohem, tot byl hřích andělů a v tom záleží též podstata každého smrtelného hříchu, buď si to hřích proti víře, naději nebo lásce, buď si to nemírnost, lenost, závist, zlost neb hřích kteréhokoli druhu. Hříšník dává přednost své vůli před poznanou vůlí Boží a činí se takto sám svým pravidlem a cílem. Můj jazyk je mým vlastnictvím, dí zlolažce a utrať na cti; mé tělo patří mně jako neobmezený majetek, praví opilec a lehkomyslník; mé myšlenky a má vůle patří jediné mně, praví smilník, nemilosrdný, nekajicník. Rozvažme, draží bratři, že hřích může býti velmi těžkým, i když tělo nemá podílu v něm. Člověk může býti pravý satan, hřeší-li zlomyslně jako tento, byť i páchal hřích svůj toliko v srdci, jako bylo u ďábla. Nikdy nebylo více třeba uvážiti toto bedlivě jako v naší době. Zúmyslně odpadnutí od viry katolické k bludu je mnohem těžší hřích než úmyslné opilství. Neméně nesmyslné by bylo, kdyby několik veřejně známých opileců odpadlých od viry se spojilo, kteří by chtěli plány dělati pro nápravu

lidí, než když někteří zámyslní a tvrdošijní bludaři a sektáři svolávají veřejné schůze, aby se umluvili o plánech k napravení opilců. Mluvim ovšem o hrdých a tvrdošijných bludařích, neboť jenom oni zasluhují toho jména, nikoli však ti, jižto byli zdědili blud svůj, ale pravdu a ctnost upřímně hledají. Zajisté dobře učiníme, připomeneme-li sobě, že nejhorší hříchy odznačují se nejčastěji zvláštní jemností a duševností. Kdyby na př. piják zanechal své nestrídmosti a opojoval se pýchou a bludařstvím, nebylo by to žádným obrácením v obyčejném smyslu slova, nýbrž byl by to přechod ze špatného k horšímu. Zákonníci a fariseové za časů Krista Pána nebyli rozkřičenými opilci. Mrtvili se tělesně, ale byli naduti pýchou, a pro zlobu srdce jejich přirovnal je Pán Ježíš • obileným hrobům, kteří zevnitř lidem pěkní se zdají, ale uvnitř jsou plni kostí umrlčích a vši nečistoty. • (Mat. 23, 27.) Oni pilně hleděli obracet i pro viru získati, a právě proto pravil jim Syn Boží: • Běda vám, zákonníci a fariseové, pokrytci: neboť obcházíte moře i zemi, abyste jednoho novověrce učinili, a když by byl učiněn, děláte z něho syna zatracení, dvakrát více nežli jste sami. • (Mat. 23, 15.) Z té řeči, drazí bratři, vidíme, že náš budoucí nepodplatný Soudce Ježíš Kristus necení hříchu dle jeho nízkosti nebo hrubosti, nýbrž dle jeho skutečné vnitřní zloby, a že nejen světačti, podli a smyslní lidé mohou býti hříšníky, nýbrž ovšem i mužové, již na odív stávají svou horlivost náboženskou, mohou býti před Bohem • dítkami pekla. • Nepravím to, bychom snad méně opovrhovali hrubými neřestmi, nýbrž abychom více se báli neřestí duševních. Obojí jsou skutky ďablovými, obojí jej následují, ačci různým způsobem.

Hřích záleží, jak jsme viděli, v tom, že stavíme sebe na místo Boha, ano dáváme sobě přednost před ním. Písmo

svaté používá velmi příhodného obrazu, aby ukázalo, jak pošetilým a zlomyslným je toto zločinné zbožňování sebe. Jménem Božím mluvil prorok Jeremiáš takto k lidu: • Užasnete se nebesa nad tím, a brány jeho zkormufte se velmi, praví Hospodin. Neboť dvoje zlé učinil lid můj: mne opustili, studnici vody živé, a kopali sobě cisterny, cisterny rozpukané, kteréž nemohou držeti vody. • (Jer. 2, 12. 13.) V horkých krajinách, kde neprší tak jako u nás, vykopávají se studně (cisterny), ve kterých za deštivého počasí se nashromažďuje voda pro potřebu v čas sucha. Je na bledni, že voda v takových nádržkách stává se po nějakém čase teplou a nechutnou; bývá plna hmyzu a jenom nouze dohání lidí, že ji užívají. Nyní rozumíme uvedené stížnosti Boží. — Lidé odvracejí se od bohatého pramene, jehožto čerstvá voda po celý rok ze země prýští, jakoby byl vyschlý neb otráven. Za to pak sobě sami kopají cisterny, v naději, že lépe uhasí z nich žízeň. Ale ještě více! Cisterny tyto nedrží v sobě vody, neboť vysychají. Nuže, dá-li se mysleti větší nerozum nad tento: odvrátiti se od výhonného pramene a chtít uhasiti trapnou žízeň několika kapkami stojaté a zhnílé vody, pozůstalé na dně rozsedlé cisterny? Timto obrazem líčí Bůh jednání lidí. Jsou stvoření k blaženosti. Bůh vložil do jejich srdce přirozenou žízeň (touhu) po štěstí. On je zřídlo čisté a dokonalé blaženosti, pro niž jsou stvoření. Nabízi se jim sám; oni však se odvrací od něho, aby hledali štěstí: první v tělesných rozkošech, v jídle, pití a v nečistotě; druhý v přepychu šatstva; třetí v lehkých zábavách; čtvrtý v nenávisti a zlosti; pátý v penězích; šestý v marnivosti; zkrátka v cisternách, v rozpuklých cisternách, které neudrží vody. — Tak přicházíme přirozeně k tomu, což jsem nazval druhým skutkem ďablovým, totiž k peklu.

(Příště dále.)

P. Damian de Veuster, apoštol malomocných.

Podává Fr. Janovský. (Č. d.)

IV. Molokai, ostrov malomocných.

1873—1884.

K nejmenším z osmi havajských ostrovů patří Molokai, 13—14 mil dlouhý, 7 mil široký; prostředkem se vine skalnatý hřeben, po obou stranách jeho sklání se země zvolna ku břehu mořskému. Podnebí jest výborné, vzduch libou balsámovou vůní dýšící, nebe jasné, rostlinstvo krásné, bujné. I myslil bys, že to šťastné obydlí šťastných lidí, zatím však jest to trudné, smutné sídlo ubohých malomocných. Bydli na severu ve dvou vesnicích, jež slují Kalavao a Kalaupapa. Jenom málo bělochů bydlelo kdysi na tom ostrově; starí obyvatelé domorodí zůstali tam, i když se malomocní přistěhovali; nebáli se jich, neštítili se jich; místa dosti pro všechny. Věděli chudáci malomocní, že jsou tam ve vyhnanství a že nebudou z něho vysvobozeni, leč až umrou. Sklíčení hnusnou nemocí, nemajíce mnohdy ani pokrmu, ani nápoje, ani oděvu, ani přístřeší, zdivočili mravně, opijeli se nápojem, jež si sami vařili z jedné rostliny, pili, až šileli a nejhorší nepravosti páchali. Žili bez práce, bez zákona, bez náboženství.

Tot působitiště, jež si zvolil P. Damian. Jeho čistá, zbožná duše byla více dojata mravní bídou nových světců než malomocenstvím, jimž že i sám bude jednou stížen, dobře věděl.

Malomocenství jako děsná, tajdplná metla trápí lidstvo od časů nepamětných, jakoby bylo hned s prvním hříchem, jehož věrným jest obrazem, vešlo na tento svět. Nejeví se hned ve vsí své hrůze; člověk bývá už nakažen, a ještě toho necítí. První známky nebývají stejny; mnohému oteče obličej; jinému seschne; brvy a vousy slezou, tvář jest příšerna; jindy opět vyrazi se boule a vředy na rukou a ve tváři, puknou, úd po údu uhnívá, jedovatina vždy hlouběji se zažírá, otravuje vnitřnosti, člověk hynie za živa.

Slyšme, co píše o malomocných P. Albert Montiton ve svém listě ze dne 5. února 1883: „Malomocenství sežírá končetiny těla, hlavu, ruce, nohy, lokty, kolena. Někteří nemocní nemají už nosu, jiní jej mají děsně nadulý. Mnohým opadávají prsty na rukách i na nohách, ruce i nohy podobny otlučeným pahýlům. Oslepnou na jedno nebo na obě oči; také někdy možno spatřiti, ano celé tělo od paty až k hlavě krvavá rána. Ubožáci! Ditky podobají se starým trpaslíkům. I chřtán podléhá malomocenství; takoví nemohou mluvit. Vředy v nose a v jicnu způsobují zádech, kašel, při němž černá krev z nemocného vychází; často jsem ji do nádoby zachycoval, zpovídaje takové ubožáky. Ani nemluvim o odporém zápachu. Když jsem nověobrázence v chýžích vyučoval, zpovídal, umírajícím svatými svátostmi přísluhoval, musil jsem často ven vyjít, abych se na čerstvém vzduchu vzpamatoval; bylať hrozná podívaná na těla, v nichž se na tisíce červů hemžilo.“

Když P. Damian přišel, bylo na Molokai asi 800 malomocných, z nichž polovice katolíků. S nelíbenou soustrastí jal se mírniti jejich duševní i tělesnou bídu. Byl k tomu věru velice schopen; bylo mu 33 let, byl silen a zdrav, nikdy nemocen; nyní dlel mezi samými nemocnými, mezi vyvrženci společnosti lidské, takorča za živa pochován; náručí i srdce otevřel nejen malomocným katolíkům

nýbrž i protestantům a pohanům, aby nemajíce jiného utěšitele, nemusili zlořečiti osudu svému.

Svět zasl, ubozí Molokajští zaplesali; smrti sice neunikli, ale horlivý sluha Boží připravoval jim alespoň šťastnou hodinku smrti a dopomáhal ze země bídy a strasti nevyslovitelné do radosti nebeské, do ráje věčného. Byl už svrchovaný čas, že P. Damian přišel; malomocenství se den ze dne vzdávalo, týdně 10, ba 12 nemocných umíralo, že nebylo pomoci lékařské; tenkrát vůbec lékař ani nohou nevstoupil na Molokai; jenom šatstvo a potraviny posílány jim od vlády z Honolulu. Za zemřelé přišli hned zase noví ubožáci; toť byla pravidelná novinka, že týdně připloula loď s novými malomocnými.

Smutná bývala při tom podivaná.

P. Damian snažil se ze všech sil těmto svým farníkům ulehčiti; jim vše věnoval, na sebe zapomínal; ze začátku neměl ani přístřeší; spával pod stromem pod širým nebem, a ani takového spánku nebylo mu vždycky dopráno; musil i v noci vstávati a malomocným se věnovati; měl s nimi těžkou práci; cit jejich byl dávným a velikým utrpením otupen, srdce zatvrdelo. Konečně však svatost knězova, láska, přívětivost, dobrota, milosrdenství zvítězily. Poslechli ho. Nechali opojného nápoje, uvykli si přiměřenému zaměstnání, pořádku. Bylo jim spomoženo. Nemoc sice nevyhojena, ale obmezena, umírněna, a to přeněžnou pečlivostí dobrého pastýře, jenž všude slzy a pláč tišil, naději života věčného vzbuzoval. Za svého apštolování na ostrově Molokai přispěl téměř dvěma tisícům umírajících svatými svátostmi a doprovodil je na hřbitov.

I zábavu a obveselení zjednal ubohým malomocným; ne jeden pravil, že by si ani nepřál býti zdrav, kdyby měl Molokai opustiti. A P. Damian zase říkával, že jest tam velice šťasten a že by za celý svět od svého stádece neodešel. Po jistou dobu bylo však apoštolu našemu trpké nésti příkoří za všecku tu horlivou službu. Plni závisi způsobili puritánští (protestantští) kazatelé, že nejvyšší zdravotní rada zakázala P. Damianovi, že nesmí ani na chvíli z ostrova Molokai odejiti, aby pry malomocenstvím jiných nenakazil. Když se vybral do hlavního města Honolulu, aby se tam u svého biskupa vyzpovídal, stavil se též u předsedy zdravotní rady; tento však přijal ho nelibě, nelaskavě. Marně se dovolával P. Damian své svaté povinnosti, ob čas se zpovídati; marně připomínal, kterak i lékaři chodí, kam chtějí. Pohroženo mu, že bude zajat a uvězněn, opovází-li se ještě jednou z Molokaje někam vyjiti. Sluha Páně pomyslí si: »Boha třeba více poslouchati než lidi!« Když se P. provincial vydal na visitační cestu a chtěl i na ostrově malomocných přistáti, zabránil mu toho kapitán a dovolil jenom, aby se loď břehu poněkud přiblížila. P. Damian vyplul na lodičce na moře a z dálky se domlouval se svým představeným, francouzsky se mu vyzpovídal a rozhřešení obdržel. Jindy posloužil P. Damianovi svátostí pokání jeden spolubratr, jenž přestrojen v noci na Molokai se odvážil. Prozradilo se to a přísně vyšetřováno. Pán Bůh pomohl. Tou dobou se ujal vlády král Kalakaua a hned oznámil Msgru. Maigretovi, že může volně a bez překážek navštěvovati všechny své misionáře a tito svého biskupa, tudíž i P. Damian. Později změnily se časy tak, že kdykoli P. Damian do Honolulu zavítal, býval hostem královým, u královského stola jedl, v královském paláci přebýval; do postele připravené si však neléhal, nýbrž spával na zemi, jako doma.

Přečteme si první list P. Damianův z Molokaje, jež napsal svému bratrovi.

Molokai, 25. listopadu 1873.

Drahý bratře!

Bůh ráčil Tvého bratra vyvoliti za pomocníka nešťastníků, kteří jsou nejstrašnější nemocí skličeni, malomocenstvím, o němž se v písmě svatém tak často mluví. Za posledních 10 let zmohla se nemoc tato děsně na zdejších ostrovech: vláda naznala, že se musejí malomocní od zdravých odloučiti. Jsou uzavřeni v jednom koutě ostrova Molokai mezi vysokými horami a mořem; ziji takto ve vyhnanství až do smrti. Bylo jich sem dopraveno už 2000, z nichž zbylo asi 800, a mezi těmi jest mnoho katolíků. Stálé duchovní správy bylo zde na výsost potřebi; ale jak ji zříditi? Žádný zdravý člověk nesměl se sem opovážiti; bylo to přísně zakázáno; a přišel-li přece, musil tu na vždy zůstat jako zajatec. I neodvážil se náš apoštolský vikář Msgr. Maigret na někém z nás této oběti žádati. Pripadla mi na mysl velebná chvíle, kdy jsem činil slavné sliby a jako umrlec pokrovem byl zakryt; přistoupil jsem k Jeho Milosti a nabídl se, že se malomocným obětuji; chce-li, aby mě vydal druhé smrti. Svolil; dne 11. května dostal jsem se po parniku s 50 malomocnými na břeh ostrova Molokai. Nenašel jsem tam, leč malou kapličku sv. Filumeny. Příbytku jsem neměl; spával jsem pod stromem, až se mi dostalo pomoci z Honolulu a vystavěl jsem si chýši 16 stop dlouhou a 10 stop širokou, v níž nyní bydlím.

Jsem tu již šest měsícův, a malomocenství se mne ještě nechytlo; tot zvláštní ochrana Boží a Panny Marie. Malomocenství jest nezhojitelné; jeho začátek jest zkažení krve, černavé skvrny na kůži, především na obličej, ztráta citu. Ponenáhlu nabude celé tělo neobyčejné podoby, vředy puknou, zvláště na končetinách; maso hníje a osklivě zapáchá; i dech jest jedovatý a otravuje vzduch vókol. Bylo se mi velice přemáhati, než jsem zvykl tomuto ovzduší. Jednou v neděli při mši svaté udělo se mi tak na nic, že jsem myslil, že budu muset od oltáře odejiti; avšak přemohl jsem se; vzpomněl jsem si na Pána Ježíše, kterak poručil hrob Lazarův otevřiti, ač Marta namítala: »Už zapáchá.« Nyní mám už čich velice otupený, směle mohu do bidných chatrčí ubohých nemocných; jenom když jest mi zpovídati takové, z jejichž ran červi lezou, bývá mi úzko; mnohdy ani nevím, kde svatým olejem mazati, ruce i nohy samá rána.

Pochopíš, že mně mých 800 nemocných dá každý den dosti práce. Lékaře tu není; také by tu málo pořídil, ježto věda lékařská nezná léku proti malomocenství. Churavý jeden běloch jest se mnou lékařem i ošetřovatelem. Každý den ráno po mši svaté, po níž bývá promluva, chodím k nemocným. Vejdu do každé chýže. Všude nabízím duchovní pomoc; i těm, kdo ji pohnou, pomáhám alespoň tělesně. Vyjmouc několik zatvrzelých kacířů pokládají mě všichni za svého otce. Stávám se sám malomocným s malomocnými, abych všechny Kristu získal. Proto říkávám v kázání »my malomocní« místo v Evropě obvyklého »milí bratři.«

Misionář zde má velikou moc. Minulou sobotu vzbouřilo se několik mladíků proti představenstvu; mimo dva byli to sami kalvínští a mormoni. Zašel jsem si na ně, pokáral několika slovy, a stalo se utišení.

Už jsem zde pokřtil přes 100 osob; mnozí z nich oděni zářícím rouchem křestné nevinnosti odebrali se už na věčnost. Tolikéž jsem pochoval; průměrně umírá jeden denně, mnohý v takové chudobě, že ho nelze ani pořádně pohřbiti; zastře se kusem roucha a položí do hrobu; pro největší chudinu dělám sám dřevěné rakve. Pracujeme ovšem zadarmo. Náš dobrý Mistr nám to nahradí, jako kdysi apoštolům. Ba kdyby se mne zeptal Pán: »Když jsem vás poslal bez měšce a bez mošny a bez obuvi, zdali jste v čem nedostatek měli?« musil bych vyznati a nezapřiti: »V ničem!« (Luk. 22, 35.) Všecko jsem zůstavil svému nástupci v Kohale, P. Fabianovi, sem jsem přišel s holýma rukama, nemám jistých příjmův, a přece »nemám v ničem nedostatku,« ano i almužnu mohu dáti. Kdo to vysvětlí? Toť věru tajemstvím Toho, jenž slibil, že stonásobně vynahradí, co pro něho bylo opuštěno. — Dvě míle odtud na druhém konci mého okresu vystavěl jsem druhou kapli za 1500 franků, nečítaje své vlastní práce. Jsem na ni dlužen ještě

jen 25 franků. Doporučil jsem vše sv. Josefu. Naše sestry z Honolulu posílají mně šaty, jiní dobrodinci dávají ostatní.

Před několika měsíci zapovědělo mně ministerstvo vnitra, že nesmím osady malomocných opustiti; byl jsem tedy státním vězněm. Dnes mi ohlašuje dopis francouzského konsula, že jsem svoboden. Chvála Bohu! Nyní mi netřeba stále jen mezi malomocnými dliti, nýbrž mohu pracovati o obrácení a spásu ostatního dílu ostrova Molokai, kdež není žádného kněze. Potřeboval bych, jak vidíš, pomocníka; ale kde ho najít?

Modli se, aby Pán žehnal misii mé! V nejsvětějších Srdcích

Tvůj bratr Damian.

Z listu napsaného v měsíci srpnu roku 1873. generálovi řádu v Paříži vyjímáme toto:

Žiju zde s milými malomocnými. Jest na ně šeredná podivná, avšak mají duši, vykoupenou předrahou krví našeho Spasitele, jenž se ve svém bezměrném milosrdenství i malomocných ujmá. Nemám sice moci, abych je uzdravil, jako Pán Ježíš, ale mohu je alespoň potěšiti úřadem kněžským, jež u nich zastávám, a pevně se naděju, že mnozí z nich zbaveni svatými svátostmi malomocenství duše připočtení budou k blahoslaveným nebeským.

Mnoho dobrého mohu vykonati, když nemocné v přibytích navštěvuji; při tom mi ovšem vdechovati odporný, otrávený vzduch. Chodím dům od domu; všude plno ubožákův; sotva se vlekou; ruce i nohy jsou malomocenstvím rozežrány. Pozorně naslouchají slovům spasení, jež jim mluvím podle jejich chápavosti. Téměř v každém domě jest mi jinak mluvit; v jednom laskavě těším, v druhém přísně kárám, abych zatvrzelého hříšníka probudil, v třetím nekajicnému hrozím věčnými tresty, mnohdy ne nadarmo. Nejjistěji však pomáhá modlitba. Marně jsem obracel jednoho mladého kalvince jasnými, říznými důkazy; stále odporoval. I doporučil jsem ho v neděli modlitbám věřících, a ejhle! druhý den si mě zavolal a pravil jako kdysi kající Židé: »Otče, co učiním?« Vyznal víru katolickou, jest podminěně pokřtěn a přijal skroušené rozřehšení. Od té chvíle modlí se rád a mnoho se svou malomocnou sousedkou, zbožnou křesťankou, a čeká radostně šťastné hodinky smrti.

Roku 1874. vyslyšel biskup snažnou prosbu P. Damianovu a světil polovici ostrova Molokaje, kde bydleli lidé zdraví, P. Ondřeji Burgermanovi. Nyní se mohl náš sluha Páně malomocným zcela věnovati, napřed však ještě vystavěl na jihu nový kostel; zatím ho P. Ondřej v Kalavau zastával. Píše o tom svému bratru P. Pamfilovi dne 8. prosince 1874 a dokládá, že příštího roku bude mu ještě dva kostely postaviť, po té že bude na ostrově Molokai zřízeno několik farností, jako na jiných ostrovech.

Téhož dne 8. prosince psal P. Damian i toto psaní:

Drahá matko, bratři a sestry!

Jak víte, žiju zde ve vesničce, v níž bydlí jenom malomocní. Ač jest malomocenství nakažlivé, jsem dosud všecek zdrav a šťasten mezi těmito vyhnanci. Ze všech sil se vynasnažuji, aby kráčeli cestou ctnosti a připravili se na šťastnou smrt. — Mám dva kostely. Tento rok jsem pokřtil sto malomocných a sto pochoval. V létě jsem stavěl na jihu ostrova kostel, 49 stop dlouhý a 29 stop široký; má 10 gothických oken a 50 stop vysokou věž; stál 5000 franků. Tam se usadil nový misionář.

Nikterak se nestydím vlastními rukama jako zedník a tesař pracovati, když běží o čest a slávu Boží. Co jsem 10 let misionářem, vystavěl jsem každý rok kostel nebo kapli. Jak si libuji, že jsem se doma ve všelikých ručních pracích vycvičil! Nemám ovšem na ně mnoho kdy; malomocní a mé kněžské povinnosti zabírají mi všecek čas. Bydlím sám v malé chatrči. Každý den po mši svaté přichází zdravá jedna žena uvařit mi oběda. Vaří rýž, maso, kávu a peče několik

koláčů. Co zbude od oběda, jest mou večerí a nad to něco čaje, jež si sám vařívám. Mám své slepice. Ve dne jsem málo doma, večer se modlívám breviář, studuji a psávám listy.

Přeju Vám všem šťastný nový rok, jež už není daleko. Nezapomeňte na mne ve svých modlitbách.

Josef de Veuster.

P. Damian pečuje především o duchovní blaho svého stádece, nezapomínal blaha tělesného. V této příčině bylo mnoho, ba všechno napravití. Nebylo pitné vody. P. Damian hledal dlouho na horách, až našel krásný, čistý pramen, jehož voda po té přispěním vlády do osady vedena. Nebylo řádného příbytku. Nelze si věru nic bidnějšího pomyslí nad tehdejší chýže malomocných. Byly malé, nízké, špinavé, vlhké; základy neměly, stály jen na zemi; byla to jen chatrná ohrada, v níž bydlelo mnoho lidí. Do těchto dusných brlohů vcházel apoštol křesťanské lásky, tam strávil mnoho hodin, pomáhaje nemocným i umírajícím, odtud mnohdy sám mrtvolu vynášel. Zželelo se mu všeho toho. Prosil vlády a vyprosil nejnnutnějšího staviva. Piše o tom 17. prosince 1874:

Chýže ubohých nemocných jsou na výsost špatny; prosí bez přestání, aby se jim pomohlo zbudovati dřevěné domky. Vláda pošle trámy, misie pořídí střechy; najdou-li se laskaví dárcové, kteří by jim darovali prkna, přičiním se svými rukama a za několik dní upravím slušné příbytky.

A věru našli se laskaví dárcové; horlivost P. Damianova naklonila ubožákům malomocným mnoho štědrých srdcí; ze všech končin království scházely se hojně příspěvky; ruce kněžovy nelenily, ale chutě daly se do díla, a za 12 let zbudováno 300 slušných domků ve vesnicích Kalavau a Kalapaupě. Tím malomocným velice uleveno; čistota a zdravý vzduch krotily zuřivost malomocenství. Neméně pečoval náš sluha Páně, aby měli jeho farníci s dostatek dobré potravy, aby se jim pravidelně z Honolulu posílala; zejména r. 1878. přimlouval se za to u komise, jež na Molokai zavítala, r. 1884. u prince vladaře a jeho dcery, když malomocné navštívili, a roku 1886. u zdravotní rady, již podal v té příčině zvláštní spis.

Io oděv se staral P. Damian a zřídil sklad, z něhož se každému osadníkovi do roka dávalo za šest dolarů látky. Vystavěv a zařídív nemocnici, zbudoval též sirotčinec, a tož napřed dívčí, po té chlapecký. Čtyřicet ubohých sirotek těšilo se otcovské lásce P. Damianově, cvičeno v užitečné práci, v příhodném zaměstnání, dívky zejména v šití a v domácím hospodářství. P. Aubert, jež r. 1878. navštívil Molokai, píše o dívkách sirotcích: »Když jsem přicházel ke kapli sv. Filumeny, slyšel jsem elegický, smutný, vroucí zpěv, jaký asi zpívali Židé v zajetí u řek babylonských. Několik malomocných dívek zpívalo v mateřské řeči: Kdy konečně bude mi dopřáno spatřiti Boha tváří v tvář? Jak dlouho ještě budu seděti na nehostinném cizím břehu, kde proudy slz ve dne v noci mým údelem? Kdy vyjdu z tohoto údolí bídý a nářku, kde jen strasti mým pokrmem? Kdy dospěju věčného Siona, kdy spatřím Pána Ježíše?«

Jiný skutek milosrdenství, jež svatý náš kněz horlivě konal, bylo pochovávání mrtvých. Mnohý malomocný umřel v takové bídě, že nezanechal ani na rakev; takový pochován tedy bez rakve, jen ve svém šatě. To se věru nelíbilo úločinému P. Damianovi; i dělal sám takovým chudákům rakve, ba i hrob jim kopal a uctivě je pochovával, jako kdysi dobrotivý Tobías v zajetí asyrském; za to žehnal mu Pán. Po čase založil bratrstvo pohřební, zřídil a posvětil hřbitov nedaleko kostela.

(Přístě dále.)

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyza.*

Přední Indie. (Arcidiecése Kalkutta. Misie v západním Bengalsku. Svěcení neděle v Barvai.) Jedním z nejzdařnějších děl zesnulého P. Lievensa jest založení misie u pohor-ského lidu v Barvai. »Nehylo by pro vás nezajímavé,« píše P. St. Carbery T. J., jeden z kněží tamější misionářské stanice. »zúčastnit se svěcení neděle v ústřední misionářské stanici v Kalhaky. Vezmeme na příklad minulou neděli. O 7. hodině ranní začíná se vyzváněti, či spíše bubnovati. Brzy na to počínají se objevovati zástupy věřících z blízkého i vzdálenějšího okolí. P. Dehon slouží ranní mši svatou, které asi 100 věřících obcuje. Předě mši svatou byly oddávky mladého páru, jenž byl katechetistou v podstatě stavu manželského vyučen, a přijetím sv. pokání ku svatosti této připraven. Poněvadž se zde lidé jen o jistých ročních dobách žení a vdávají, vzrůstá tím práce misionářů pojednou nemálo. Od 1. ledna do 20. února bylo neméně než 248 křesťanských sňatků požehnáno. O 9 hodinách shromažďují se křesťané u velkému počtu, a já sloužím hrubou mši sv. u přítomnosti 500—600 věřících. Všem těmto lidem opatřiti místo v naší úzké školní kapli jest práce nemalá a vůbec jen zde možná, jelikož se domorodci dle indického zvyku usadí a tlačí na dlažbě, čímž se stává, že jich deset potřebuje skoro méně místa, než tři Evropané. Po evangeliu káží. Katecheta opakuje pak kázání na konci mše (zvláště pro ženy a děti) na Urao, a činí to s velikou výmluvností. Po velké mši svaté scházejí se lidé v našem Bungalově, jež bratr Coremans pro tuto příležitost byl zařídil. Katecheta, jenž sedí na zadním

konci verandy, volá děti k sobě a poděluje je po lžici ghuru (domácího cukru). Na druhém konci sedí za stolem plným láhviček s léky a pod. P. Dehon, a dělá lékaře. udíleje našim hodným horálům radu a léky, ovšem — zadarmo. A co se mne týče, já volám matky, jež donesly děti ke křtu. Jest jich sedm. Obyčejné zavěsíme pak každému novokřtenci svícenou medajli kolem krku. Jest vzpomínkou a zároveň též známkou způsoblosti pro přijetí svátosti dalších.

Tak bylo půl jedné, než jsme mohli za stůl zasednouti a něco pojesti. Ostatní den musíme dávatí audience tu hned vyslancům křesťanských osad, tu zase katechetům a jiným misijním pomocníkům, kteří podávají zprávu o své týdenní práci. Oni přicházejí se stížnostmi a žalobami, ti pak přicházejí o radu a rozkazy. Na mnoha místech zřídili jsme večerní školy. Mladí lidé, mající jisté vzdělání a vliv, shromažďují kolem sebe děti, chlapce a děvčata a vyučují. Mnozí z těchto učitelů přicházejí rovněž podávat zprávu o zdu, sv. jakým se jejich škola pokává, nebo se poradit aneb vyslechnout nějaké to slůvko chvaly a povzbuzení. Po večerní pobožnosti — svátostné požehnání nemůžeme dosud udílet z nedostatku potřebných věcí — má misionář k dětem krátkou promluvu a pak udílí jim požehnání. Několik chlapců bydlí u jednoho misionáře jako v pensionátě, ovšem — zadarmo; většina jich přichází do večerní školy. Zde v Kálhaky jest každodenně asi 50 chlapci a 25 děvčaty navštěvována; také několik dospělých dochází. Bylo čtvrt na osm, když nás poslední hlouček nověobracencův opustil.

„*Katol. misie.*“

Milodary božského Srdce Páně.

Z D. u Plzně. Čtenářka »Školy B. S. P.« plní tímto svůj slib, jež učinila nejsvětějšímu Srdci P. Ježíše a nejčistšímu Srdci P. Marie, a vzdává vroucné díky za vyslyšení prosby uzdravení sestry a jejího ditka. Do ochrany Boží,

sv. Josefa, sv. Antonína a sv. Aloisia poručím sebe i celou rodinu. *A. Š.*

Z Vodňan. Díky vroucí nejsv. Srdci Pána Ježíše a neposkvrněnému Srdci Panny Marie buďtež vzdány za šťastné vypravení pouti Maria-Cellenské.

Od Vel. Byteše. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci P. Marie a sv. Josefu za uzdravení syna a dcery z těžké nemoci.

J. H.

Od Zábřeha. Díky vroucné vzdáváme božskému Srdci Pána Ježíše, Panně Marii a sv. Josefu za vysvobození z nesnáze veliké. Jděte k Josefovi a on vám vyžádá všechno u Ježíše a Marie. *Dvě sestry.*

Z Mor. Ostravy. Srdečné díkůvzdání nejsv. Srdci P. Ježíše a nejbl. Panně Marii Filipsdorské za uzdravení 3 dítek a matky z nebezpečné nemoci po vykonané 9denní pobožnosti. *J. W.*

Z okolí Zábřeha. Jistá účastnice duchovních cvičení na Velehradě děkuje božskému Srdci P., nejbl. Panně Marii a sv. apoštolům slovanským Cyrillu a Methodu za přehojné milosti, jichž se jí jakož i ostatním účastnicím dostalo, a žádá zbožné čtenáře, aby se za původce těchto duchovních cvičení a za vůdce těchto cvičení aspoň Otčenáš a Zdravas Maria pomodlili.

Z Rudslavic. Po dvakráte vykonané devítidenní pobožnosti k božskému Srdci Páně a k Panně Marii Lúrdské a ke sv. Josefu poznala jsem při svém neduhu veliké ulevení a mohu říci pozdravení. Vyjevují toto zde veřejně s vyjádřením srdečného: Pán Bůh a Matka Boží buďtež vždy a ode všech chváleni! *A. P.*

Od Lanškrouna. Jistý mladík vzdává tisícere díky božskému Srdci Páně za uzdravení. Tisícere buďtež díky nejblaho-sladenější Panně Marii Lúrdské. *A. S.*

— Díkůvzdání. Ke cti a chvále božského Srdce Páně a Panny Marie, uzdravení nemocných, vzdávám já nejnehodnější ze všech, nejvroucnější díky za zachování života z nebezpečné nemoci a také za všechna dobrodíní od božského Srdce Páně. Ó buď za to pochváleno a zveleboeno nejsladší Ježíšovo Srdce a dej, aby Tě miloval celý svět víc a více!

E. M. D.

Z Hradce Králové. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, Marii Panně, sv. Josefu a sv. Antoninu Pad. za odvrácení churavosti, která mi překážela v dosažení vznešeného povolání. Plním slib svůj, uveřejňuji toto s vroucím přáním, aby jim i jiní ke zbožné důvěře povzbuzení byli. *V. F.*

Z Majetina. Vzdávám nejvroucnější díky božskému Srdci Páně a Panně Marii za to, že jsem po vykonané devítidenní pobožnosti k Panně Marii Filipsdorské dosáhl velkého ulehčení v nemoci mé. *J. R.*

Z Brna. Loňského roku konala jsem 9denní pobožnost ke sv. Josefu s úmyslem, že, budu-li vyslyšena, ihned to uveřejním ve „Škole B. S. Páně.“ Vyslyšena jsem sice byla, ale slib svůj jsem nesplnila. Tu ale nemoc upoutala otce mého na lože. Ihned jsem opět konala 9denní pobožnost k nejsv. Srdci P., Panně Marii Křtinské a ke sv. Josefu se slibem, že to uveřejním, bude-li otec uzdraven. Otec s pomocí Boží se pozdravil; pročez plním slib svůj. Zároveň vzdávám nejvroucnější díky andělskému mládenci sv. Aloisiovi, sv. Otci Františku a sv. Antoninu Pad. za vyslyšení prosb. A prosím čtenáře „Školy“ o Otčenáš a Zdravas, což i já učiniti příslibuji. *R.*

Z Vodňan. Děkuji božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antoninu Pad. za odvrácení veliké ztráty a za uzdravení z těžké nemoci. *Z. M.*

Od St. Hamrů. Jistý čtenář „Školy B. S. P.“ vzdává vroucné díky nejsladšímu Srdci Páně a neposkvřněnému Srdci Panny Marie a sv. Apollonii za vyslyšení prosby v nemoci bolestné.

Z Kroměříže. Byl jsem ve veliké tísní co do zkoušky. Tu jsem se obrátil k nejsv. Srdci Páně a slíbil jsem, jestliže budu vyslyšen, že to uveřejním ku větší cti a chvále Boží. Plním tedy slib svůj. Buďtež nejvroucnější díky božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii a sv. Josefu.

J. M.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává *Pl. Buchta.*

Řím a Itálie. V čerstvé paměti jest asi ještě rozruch, ba skoro poplach, jaký způsobila mezi časopisy i v kruzích

občanstva neapolská řeč Crispiho, o němž veřejně již bylo následkem toho proslovení prohlašováno, že uznal chyby a

přečiny spáchané proti papežství a že vážně proto dovolával se smíru se svatým Otcem, církví a náboženstvím. Naproti tomu oznamují nyní listy italské, že se Crispi kterémusi poslanci o své neapolské řeči takto vyjádřil: «Nedomáhám se žádného smíru s papežem, kladl jsem jen důraz na to, aby se spojily všechny konservativní síly v boji proti nepřítelům lidské společnosti. Apeloval jsem na vlasteneckou lásku duchovních jakožto občanů doufaje, že jich cit náboženský vzhledem na společné nebezpečí zvítězí nad sebeláskou a zistností těch, kteří pro světské choutky své spolupůsobení odpráží. Co se však Vatikánu týče, mám za to, že nejkrainější ústupek státu učiněn Vatikánu, jest zákon garanční. Dále jíti nelze.» Toto prohlášení zní ovšem poněkud jinak než radostné důsledky činěné z řeči zmíněné a ochladí asi nadšení a teplé vyhlídky do budoucna u mnohých, ale s druhé strany přece nápadně zase zaráží zpráva z Florencie, ohlašující, že značný počet členů zednářské lóže «Orient» ohlásilo své vystoupení pro případ, že by předseda ministerský Crispi nebyl z lóže této vyloučen pro řeč, kterou měl v Neapoli. — Římské duchovenstvo obírá se myšlenkou, aby příštího roku byl v Římě pořádán všeobecný sjezd katolíků, jehož by se účastnili katolíci ze všech konců světa; zároveň mají býti toho roku pořádány všeobecné pouli do Říma. Podnětem myšlenky této jest okolnost, že příštího roku tomu bude 25 let, co papežství bylo oloupeno o stát církevní. — Všichni italsí biskupové dostali příkaz, aby ve svých obvodech zakládali katol. spolky rolnické, jichž účelem by bylo nejen pěstovati v obyvatelstvu venkovském kázeň náboženskou, nýbrž i připravovati půdu pro budoucí volby. — Svatý Otec ukončuje dvě encykliky, které nepochybně koncem tohoto roku budou uveřejněny. Jedna z nich určena jest pro biskupy Spojených států severoamerických a po-

jednává o apošt. delegaci ve Washingtonu, kteréžto zařízení má pro budoucnost odvislé býti přímo od Vatikánu. Druhá encyklika určena jest pro jihoamerické biskupy a probírá otázku bohosloveckých seminářův a obhajuje poměr církve k moci světské.

Rakousko. První dolnorakouský sjezd katolíků bude se odbyvati dne 12. a 13. listopadu t. r. Na slavnostní shromáždění jakož i na jednotlivé referáty získání jsou vynikající řečníci z Rakouska i Němec. — Olomoucká kapitola se usnesla, že při příští volbě nových kanovníků nemá býti původ šlechtický nutným požadavkem u toho kterého kandidáta. Usnesení, že kapitola nyní též občanské kandidáty může voliti, předloženo vládě a svatě Stolici. — V **uherské** sněmovně magnátů počaly se opět projednávatí ony církevní-politické předlohy, které s přijatým již zákonem o nuceném sňatku civilním tvoří jeden celek. Předloha týkající se svobodného výkonu náboženství byla při podrobném rokování nadobro zamítnuta a taktéž zamítnuta byla předloha jednající o recepci židů. Předlohy zákona rozhodující o náboženství dítek a o postátnění matrik rovněž byly sněmovnou magnátů přijaty. Předlohy pak, jež magnáti neschválili, ustanoveno znova projednati ve sněmovně poslanecké, načež pak znova předložiti sněmovně velmožů. — «Magyar Allam» oznamuje, že primas Vaszary odevdal prosbu episkopátu a milionů katolického lidu, aby Jeho Vel. císař neschvaloval předloh, které se přiči věrouce katolické církve. Adre-a odvolává se na korunovační přísahu a význam korunovačních obřadů, na ochranu, jakou koruna církvi katol. vždy poskytovala. Na staletou minulost svato-Štěpánské koruny, která s katolickým náboženstvím úzce jest spojena, na oddanost a lásku katolíků ke trůnu a panovnícké rodině a také na nebezpečí, které by vzejiti mohlo z církevní-politických předloh pro vlast, monarchický princip a rodinu panovníckou.

Katolické misie v Řecku a Turecku.

Kdežto v měsíci září jsme se modlili za církev na Východě, aby zanechavše rozkolu, vrátily se opět k pravé církvi římské, máme tento měsíc opět se modliti dle přání sv. Otce Lva XIII. za katolické misie v Řecku a Turecku, t. j. za obyvatele

na Balkánu. Tím doplníme dřívější úmysl, neboť kmeny jihoslovanské mnoho mají společného s národy východními, a sice vinu odpadnutí od římské Stolicе, rozklad vniterný a těžké jho islamu. Rozkol se stal vinou ctižádostivého Photia, patriarchy cařihradského, a strhl s sebou i národy jihoslovanské, s námi jinak tak spřízněné. Byly sice pokusy učiněny o smíření se s Římem, u mnohých národů se to podařilo, jako u Bulharů, na čas, ale trvanlivého smíření nebylo dosud docíleno. Tu přišly veliké pohromy ve století 15. Od Východu přišli Turci, dobyli Malé Asie, velikou část Řecka a konečně i Cařihradu r. 1453. Nyní nastala poroba veliká. Konec slávy císařství východního! Kde islam zavládne, tu není místa pro vzdělanost, tím méně svoboda a vyznání víry Kristovy. Zůstalo sice křesťanství, rozkolnictví, ale ve všem museli se národové podrobiti choutkám sultánovým a vyprosili si od něho potvrzení svých biskupů za veliké sumy peněz. Tito zase zaprodali fary nehodným kněžím, a tak byl úpadek hmotný i mravní tím větší.

Byli tu sice misionáři katoličtí, ale neměli potřebné svobody ku konání svého úřadu. Teprve v novější době daří se lépe misiím katolickým, když Řecko dobylo samostatnosti své a smlouvou v Paříži (r. 1856.) a v Berlíně zaručena svoboda vyznání křesťanství v Turecku. Papežové velikou věnovali péči těmto misiím. V Římě jest pod ochranou sv. Stolicе kolegium sv. Athanasia ku vzdělání kněží pro Řecko. V Athenách rovněž založen seminář k témuž účelu. V Turecku požívá nyní katolická církev trochu více svobody, jak ani v mnohých křesťanských státech ji nemá. V zemích na dolním Dunaji jsou mnohé kvetoucí misie katolické. Zvláště Bulhaři jsou velmi nakloněni k návratu do církve římské, jak vidno z četných obrácení v letech sedmdesátých. Zde má krásný úkol spolek apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou blah. Panny Marie, aby modlitbou a obětmi podporoval tuto dobrou vůli u Jihoslovánův, aby co nejdříve smíření byli s Římem a tím jim vzešel nový, blahý život. Na každém pravém vlastenci křesťanském jest podporovat co nejvíce apoštolát sv. Cyrilla a Methoda, aby tím blahodárněji působiti mohl na zachování víry u národů slovanských.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za katolické misie v Řecku a Turecku, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastráž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, řiší rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učin, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokždě odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokždě odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

— — — — —
Úmysl v prosinci: Nově obrácení křesťané v Africe.

Přijď, ó přijď božské tělo Spasitele mého! Ty's žhavý uhel, očisť rty mé, rozpal mne láskou, s kterou jsi za nás umřel! Přijď, ó nejsvětější, za nás prolít' krvi, vlej se do srdce mého, ohnivý pramení! (Bossuet.)

a sta světél z oken plane
palácův i chat,
lidskou myslí štěstí vane,
namnoze i slzou skane
ve smuteční šat.

I ty hvězdy jasnej' září,
veselí se dues —
šťěstí, mír zřít v každé tváři,
radují se mladí, starí:
ráj se k zemi snes'!

Štědrovečerní motivy.

Ó vy hvězdy s nebes výše,
poslyšte můj hlas:
„Pozvete mne v svoje skryše,
blahem v nebi jak vše dyše
chci popařit zas.“

Zvláštním bleskly hvězdy loskem,
v duši až mi kles':
„Má snad slova tvá být steskem?
Vždyť Bůh v rouše černě hezkém
dnes se k zemi snes'!“

K. E. Vojtš.

Loretanské jubileum.

(Ke dni 10. prosince.)

Již po několik let činí se ve světoznámém poutnickém místě Loretě v Itálii dalekosáhlé přípravy, aby letošní jubileum sv. domku Mariina co možno nejslavněji se konalo. K tomu cíli vyzval tamější biskup již před několika léty křesťany celého světa a zejména ctitele Rodičky Boží, aby milodary svými mu umožnili důkladnou a nutnou opravu a ozdobu velikolepého chrámu biskupského, jenž v sobě — pod kuplou — domek svatý chová. Když pisatel těchto řádků r. 1881. při slavné pouti Cyrillo-

Methodějské do Říma také Loreto navštívil, viděl na své oči, že by chrám důkladně, ale také nákladně obnovy potřeboval. Jubileum letošní k tomu dopomohlo, neboť z celého světa přicházely dárky, ano mnozí národové sami ujali se některé kaple postranní a dali ji nákladem svým skvostně opravit. Tak bohdá zaskví se velechrám Loretanský při letošní slavnosti v původní své kráse a nádheře, a bude zase důstojným okolím místa tak svatého, jako jest svatý domek Panny Marie.

Jak ale má se slaviti to jubileum?

Bude tomu 10. prosince 1894 právě 600 let, kdy domek nazaretský, v němž Maria Panna bydlela, v němž archanděl Gabriel ji pozdravil, v němž z Ducha sv. Syna Božího a Spasitele našeho Ježíše Krista byla počala, kdy tento posvátný domek z Tersata, místa dalmatského, kde po přenesení z Nazareta něco přes tři léta stál, do Itálie přenesen jest. Jest to tedy 600leté jubileum vzniku poutního místa italského Lorety. Ó jak těší se na slavnost tuto každý ctitel Marianský, neboť jest mu Loreto a svatý domek nejpamátnejším místem Mariiným, a osudové jeho dokazují zázračnou moc Boží a péči o jeho zachování. Kolik milionů zbožných křesťanů připutovalo již k tomuto svatému místu, kolik nalezlo zde útěchu a pomoc v potřebách tělesných i duševních, to jen Bohu samému známo jest! Má však také Loreto mnoho nepřátel, a těmi jsou všichni, kdož vůbec v zázraky nevěří, a proto také zázračný původ a přenesení svatého domku jen za zbožnou pověst vydávají. Naproti tomu jest více než 200 spisovatelů, kteří si za účel obrátili zpytováním a badáním historicky dokázati pravost svatého domku a tím také zázrak jeho přenesení z Galileje do Dalmacie a pak do Itálie. Kdo vůbec zázraky připouští, tomu nebude zázrak s domkem loretanským nemožným se zdáti. Sám protestantský spisovatel Happel vyjádřil se v ohledu tomto: »Ačkoli zázrak tento není článkem víry, jelikož však v tomto domku anděl k Marii Panně byl děl: U Boha není nic nemožného: snadno mohou věřiti, že tentýž, jenž tento svět tam usadil, kde dříve ničeho nebyvalo, a že ten, jenž učiniti může, že anděl velikou budovu nebe točí, i tím spíše anděly svými malou komůrku někam jinam zanéstí dáti může.«

Nuže poohlédneme se poněkud, jak spisovatelé oni pravost domku svatého dokazují. Dokazují dějepisně:

1. Že svatý domek se až do roku 1291. v Nazaretě nalézal.

2. Že od r. 1291. v Nazaretě zmizel a v Tersatě v Dalmácii se objevil.

3. Že z Tersata zázračným způsobem do Itálie na nynější své místo přenesen jest.

1. Jest zajisté nám křesťanům samo sebou zřejmo, že již svatí apoštolé onen domek, v němž svatá rodina, v němž i Spasitel po léta bydlel, v němž měli a jej v kapličku k pobožnostem proměnili. Zbožná císařovna Helena vystavěla pak nad ním krásný chrám, který sv. Paula na konci 4. století navštívila. Sv. Antonín vykonal v něm v 6. století svou pobožnost. Když pak při obležení Nazareta prvními křižáky porouchán byl, dal jej Tankred, napotomní kníže galilejský, zase obnoviti. Roku 1114. navštívil místo toto ruský poutník opat Daniel a popisuje svatý domek. Viděl jej tehdy ještě ve chrámě. Roku 1219. navštívil svatý domek svatý František z Assisi a 25. máje 1252 přišel sv. Ludvík, král francouzský, s manželkou svou Markétou Provenskou do Nazareta. Nazejtri byl král s chotí přítomen mši svatě, kterou sloužil ve svatém domku Odo, biskup z Fraskati, legát papežský, a přijal při ní nejsv. Tělo Páně. I poutník kněz Jan z Würzburgu viděl v 13. století svatý domek. Roku 1263. byl chrám nazaretský od Bibars Ben Dokdar notně zpusťován. Svatý domek však nalézající se v části severní, byl ušetřen, což vysvitá z úmluvy míru, učiněné r. 1283. v Ace. Jest tedy historicky dokázáno, že svatý domek až do konce 13. století v Nazaretě se nalézal.

2. Poslyšme nyní, co vypravují dějiny o přenesení sv. domku do Dalmacie.

Zrána dne 10. máje 1291 zpozorovali obyvatelé města Tersata v Dalmácii jakýsi domek na vršíčku, jenž mezi městem jejich a městem Rjekou leží. Vršek sám jmenoval se »Raunica.« Domek byl bez základů, měl malý komín a vížku.

Vnitřní zařízení podobalo se kapli. Obzvláště bil v oči oltář a v pravo od něho socha Rodičky Boží s děťátkem, pak skříň a jakási podoba krbu. Obyvatelé se velice podivili, neboť každý věděl, že před tím na tom místě žádné budovy

Panna zjevila a jemu oznámila, že domek na vršku jest domek její z Nazareta sem přenesený, a by spíše uvěřil, že bude ihned prost vši nemoci, a tak se také stalo; farář ihned ozdravěl. Mikoláš Frangipani, tehdejší místodržitel v Dal-

Přenesení domku blah. Panny Marie.

nebylo. Ještě větší udivení zmocnilo se jich, když uztřeli svého faráře, jménem Alexandra, o němž věděli, že na smrt nemocen jest, ve zdraví a v plné síle ku kapli kráčet. Zbožný kněz hned vysvětlil lidu, že se mu v noci blahoslavená

macii, dovědév se o tom, nařídil komisi čtyřčlennou, která do Nazareta jíti, vše změřiti a ohledati měla. Komise změřila základy domku v Nazaretě, kterážto mira úplně se shodovala s rozměry domku tersatského. Také dověděla se o křeťanů

nazaretských, že svatý domek náhle z Nazareta zmizel, a sice téhož času, kdy objevil se v Tersatu.

Ale Tersatští netěšili se dlouho ze svatého domku. Dne 10. prosince 1294 zmizel domek a usadil se naproti přes moře, blízko města Recanati v Itálii, v lese, jenž Laureta se nazýval. Odtud jméno Loreto. V lese však, kde poutníci mnohdy trpěli loupežníky, nezůstal domek dlouho, ani ne 8 měsícův, a přenesen jest tajemně na blízký kopec, patřící dvěma bratřím z rodiny Antici. Jelikož však tito se o milodary poutníků zne-
svářili, zvedl se opět domek a usadil se na silnici, na místě, kde až posud se nalézá, v Loretě. To stalo se r. 1295. Pověst o tom roznesla se, jak se rozumí samo sebou. brzy do všech končin; i přicházeli lidé i z Dalmacie, z Tersata a poznali, že to svatý domek, jenž od nich zmizel. Roku 1295. vyslána ještě jednou komise 16členná do Nazareta a Tersata, aby vše vyzkoumala a sepsala. Výsledek potvrdil pravost svatého domku. Spisovatelé na slovo vzati: Fr. Glavinič, Fr. Marotti, Clarus Pasconi dokazují dějepisnými dáty pravost svatého domku v Tersatě.

Mimo to jsou důkazy kamenné. Po zmizení totiž svatého domku z Tersata dal tehdejší pán krajiny té, Mikoláš Frangipani, na též místě podobnou kapli vystavěti, k níž roku 1453. Martin Frangipani kostel a klášter přistavěl. Onen Mikuláš dal na kamenných deskách krátce osudy svatého domku vyryti a desky tyto ve vůkoli postaviti na věčnou paměť. Na jedné stálo: »Domek přesvaté Panny přišel z Nazareta do Tersata dne 10. máje 1291 a odešel zase dne 10. prosince 1294.« Nápis tento na desce až posud lze čísti. V rodině Frangipanů po staletích ještě panovala dětinná účta k domku tersatskému, ježž na místě svatého domku předkové vystavěli. Papež

Urban V. pak, aby zmírnil bolest Dalmatcův a Tersatských nad ztrátou takového pokladu, daroval jim pro kapli tersatskou starožitný krásný obraz Marie Panny. Na událost sv. domku v Tersatě připomíná i starobylá latinská píseň, kterou františkáné v Tersatě zpívají a která skladbou svou rovná se zpěvům z 13. století poslym. I to jest důkazem, že Dalmatáné hojně do Loreta putovali a putují, tam lkají a nařkají a volají, aby jen svatý domek k nim se zase vrátil. Ba mnozí Tersatáné opustili otcův a usadili se v Loretě u svatého domku, a papež Řehoř XIII. založil v Loretě v 16. století dalmatské kollegium, aby 30 dalmatských studujících zde pod ochranou Rodičky Boží, jejíž domek po nějaký čas v Dalmacii stál, se vzdělávali pro duchovní stav a pak ve vlasti působili. To vše zajisté dokazuje očividně, že svatý domek v Tersatu stával.

3. Tentýž však nalézá se nyní v Loretě. První zprávu o svatém domku v Itálii obdržel tehdejší papež Bonifác III., neboť město Recanati jej prosí, aby vršek, na němž svatý domek stojí a o nějž se bratři Antici sváří, městu v majetek dán byl. Žádost tato dána jest 9. září 1295.

Karel II., král neapolský, dovědév se o svatém domku, požádal o zevrubné popsání celé události. Tu posílá mu poustevník ze Sylvy a dodává: »Dáno u svatého domku 8. června 1297. R. 1330. sestavil biskup rekanatský první historické vypsání svatého domku, což dříve pro nepokoje válečné učiněno býti nemohlo.«

Již záhy všlo v křesťanských krajinách v občeť kaple po způsobu loretské k účtě Rodičky Boží stavěti. Takové »Loreto« vystavěno bylo v Solleau v Dolních Rakousích již 60 let po posledním přenesení svatého domku, totiž r. 1375. od vévodův Albrechta a Viléma rakouského a jejich matky Blanky. I po vlastech našich nalézáme domky lore-

tanské, tak v Brně u Minoritů, v Praze slavně »Loreto,« u Prahy v Hájků a pod.

Nejlepším a pro nás věřící katolíky nejzavaznějším důkazem pravosti svatého domku loretského jest vysvědčení apoštolské Stolicе. 46 papežů vyslovilo se buď slovem, buď skutkem aneb obojím pro pravost svatého domku. Svatý Otec Pius IX. byl velikým ctitelem Loreta. Mnozí svatí a světice, kteří v takových věcech obzvláště jemný smysl jeví, prohlásili se pro pravost svatého domku a putovali tam s velikou zbožností. Papežové zajisté nehájí věc nějakou, o níž docela přesvědčení nejsou. I sv. Otec Pius IX. dal ještě jednou znalecky zkoumati svatý domek, i našla komise, že miry základů se srovnávají s nazaretskými, že svatý domek v Loretě základů nemá, že základy v Nazaretě posud viděti lze, že zdivo vystavěno jest z kamenů, které v Italii nejsou a z nichž v Nazaretě se stavělo a stavi, že malta tak zdělaná jest, jak jest obyčejem v Nazaretě a ne v Italii.

Vše to svědčí zase o pravosti svatého domku loretského.

Ovšem i v Nazaretě ukazují místo, kde sv. Panna pozdrav andělský obdržela, ovšem i tam jako v Loretě stojí psáno: »Zde slovo tělem učiněno jest,« ale to není na závadu. Vždyť přenesen jen domek, jen zdivo, půda svatého místa se základy zůstala v Nazaretě. Obě místa tedy právem se cti jako svatá, v nichž Syn Boží vtěliti se ráčil.

Kéz by jubileum loretské rozmnožilo úctu, lásku a zbožnost k Matce Páně, jejíž obydlí Bůh zázračným způsobem před zohavením od pohanův uchrániti ráčil! Kéz by Bůh, jenž darem svatého domku chtěl Evropě odplatiti za oběti ve válkách křížáckých na osvobození svaté země přinesené, ráčil nás všechny pro nejdražší náš poklad, sv. viru, nadchnouti a rozohniti, abychom všichni plni jsouce pravé víry Kristovy, v duchu zalétli ke sv. domku v Loretě a na myslí zbožně a vděčně uvažovali, co to pro nás znamená: »Zde Slovo tělem učiněno jest!«

Boh. Hendl.

Jezulátko.

I.
Jezulátko, Jezulátko,
jaká krásá, jaký jas,
zvedněte mne do jesliček,
tatičku můj, prosím vás!

Chci Ježíška obejmouti,
pocelovat jeho líc,
za hračky mu poděkovat,
jak moc rád jej mám, mu říci'.

Boubelatý andělíček
nad Betlém se náhle vznes',
snílek náš pak ve náruči
tatičkově v spánek kles'.

A to dítě s rudým líčkem
andělíčkem mně se být —
pst! jen tiše řídte kroky,
mohlo by se vyrušit.

II.
Na den štědrý u večere
rodinného stolu kol,
se všech tváří mizí smutek,
nenávisť a smut a bol.

U večere, u večere,
hoj, jak je zde veselo!
slyším smích, jak zvoní číše —
náhle se mi zatmělo.

Na hřbitově nade hrobem
jakýs stín svůj sklání sluch —
tělo mé je u večere,
však ten stín, to můj je duch.

K. E. Vojtě.

Obrod rodin křesťanských.

Podává Boh. Hendl. (O.)

K obrodu života rodinného patří také netoliko láska a vděčnost dětí k rodičům, nýbrž i láska a přichylnost dětí vespolek, láska bratr-

vespolek. Neláska bratří a sester vespolek nás nemile dojíhá, scházíť zde známka pravého křesťana — láska. Tu bylo hned v domě otcovském při výchově mnohé opomenuto, neboť dobrý strom

ská a sesterská. Vždyť pocházejí všichni z téhož kořene, jsou jedna krev, v dětství svém byly ve spojení jako listy jedné růže a snášely společně žal jakož i společně se dělily o radost. Nemají nikdy zapomenouti krásných slov žalmistových: »Hle, jak dobré jest to a jak utěšené, když přebývají bratři v jednotě.« (Žalm 132.) Miláček Páně pak, svatý Jan, nemohl ve stáří nic jiného kázati, než: »Synáčkové, milujte se vespolek! V tom celé křesťanství obsaženo je.« Bohužel velmi často však shledáváme pravý opak toho. Místo lásky nenávisť, místo přízně závist, místo spojení roztržka, místo míru a shody nepřátelství. Mnohdy již záhy v domě otcovském klade se základ k pozdější nelásce sourozenců. Rodiče mnohdy významávají jedno dítě na úkor druhého, jednomu více promíjejí než druhému, jednomu více dávají než druhému; to vše se mstí u věku pozdějším.

Rodiče právě hleděti mají k tomu, aby shoda mezi dětmi se zachovala, aby nic se nedělo, co by je od sebe odlučovalo, co by hořkost v jedněch proti druhým plodilo. Takový zlý zárodek roste, roste dále a z něho vyvíjí se nepřirozený a škodlivý odpor sourozenců

nemůže špatné ovoce nésti. Naopak jak krásným jest soulad sourozenců, když jedni druhým radou, skutkem pomáhají jakožto nejbližší a nejlepší přátelé. Jak mnohému neštěstí lze takto předejiti, jak mnohá rána tímto balsámem lehce se hojí, jak mnohý žal utišen bývá upřímnou soustrastí! Sourozenci neustále

láskou spojení tvoří pevnou hradbu, již zloba lidská tak snadno neprorazí. Lásku křesťanská jest zase zde prostředkem obrodu.

K obrodu rodin našich patří také svěcení neděle a dní svátečních, obcování bohoslužbě a zachovávaní předepsaných postů.

Jsme všichni křesťané, tvoříme jeden

z předních vad našeho věku, že tento příkaz Boží se nezachovává. To také příčinou tak mnohých neštěstí, trudných poměrů, jimiž naše společnost trpí. Zdá se, že ďábel právě tu zasaditi chtěl páku do budovy křesťanství, aby lépe lidstvo k sobě strhl. Ale Bůh nebývá bez trestu posmíván, v zápětí následuje již trest.

Samy státy uznávají potřebu neděl, proto zákony zavádějí klid nedělní, ale dopouštějí tolik výminek, že ze klidu stává se vlastně nedělní neklid. A konečně co prospívá zatížení státní, které teprve odpoledne klid zavádí? Kde je svěcení neděle? Neboť toliko odpočívati má člověk od práce služebné, nýbrž i Bohu sloužiti, a to se děje jen mší svatou, které nutno přítomnu býti. Kterak to však možno, když celé dopoledne dovoleno jest se zaměstnávat jako v den všední? Tu jest na rodinách, aby si vše tak zařídily, aby v neděli výhradně Bohu sloužily, aby bohoslužbě obcovaly, je-li možno i odpoledne, aby dobré skutky konaly, více se modlily a také slušnou zábavu a vyrazení si dopřály. Tak to činili naši zbožní předkové, a hle, nepřišli na mizinu, naopak při spokojeném ži-

svazek, církev viditelnou, tedy i viditelně musíme tuto příslušnost na jevo dáti. K tomu cíli vykazán jest jeden den v týdnu, neděle, a pak obzvláštní památné dny, svátky. Neděli si vyhradil sám Bůh již při stvoření světa za den svůj, ku své službě ustanovený, a přísně lidstvu přikázal: »Pomni, abys den sváteční světil!« A to je právě jedna

vobyti mohli dětem leckterý gros zaspořiti. V ohledu tomto jest úplná náprava, úplný obrod nanejvýše nutným, nemá-li život křesťanský docela vzíti za své. Necht každý, pokud na něm jest, o to svědomitě usiluje, a s pomocí Boží se to podaří ku blahu lidstva.

Je-li práce, byť i těžká, nutná, stala-li by se bez ní velká škoda nebo by tím

lásky k bližnímu trpěla, pak ovšem je sama sebou i v neděli a ve svátek dovolena, o čemž pojednává každý katechismus.

Za starých dob náleželo k svěcení neděle a dnů svátečních i přijímání svatých svátostí. Kéž by tento krásný obyčej zase zavládl a členové rodin častěji v neděli Tělo Páně přijímali, tak se posvěcovali a z přítomnosti Kristovy pro život tento i budoucí hojně těžili! Mnohému zlu, mnohému hříchu by takto nedělní svatou zpovědi a svatým přijímáním zabráněno bylo.

Rodina má žít v duchu církve, s církví; proto má slaviti slavnostní období roční, jak je slaví církev svou bohoslužbou. A tu jsou především tři hlavní svátky naše: Vánoce, Velikonoce a svátky svatodušní. O těchto alespoň pokud možno nechť rodina pohromadě jest, tím tuží se svazek vzájemné lásky. Nebudu zde připomínati, jak krásné jsou svátky vánoční v kruhu rodinném prožité, každý zajisté s radostí na ně vzpomíná. Tak jsou církevní slavnosti spolu slavnostmi rodinnými; i radosti rodinnou, čistotou oslavuje se Bůh. Nápodobně i památné dny rodiny nechť oslavují se bohoslužbou, jako: den sňatku, jmenin, narozenin, den úmrtí atd. Obzvláště důležité dny, jako: den svatého křtu, sv. biřmování, prvního sv. přijímání a den sňatku měli by členové přijmutím sv. svátostí zbožně oslaviti a ne se toliko na hojnější jídlo a pití omezovati.

Rozhodně zavrhnouti sluší zvyk, vedou-li se prvokomunikanti do hostince nebo biřmovanci na výlet, při čemž zhusta sotva nabytá milost Boží hříchem se vyhání. Svěťte jen důležité události životní řádem křesťanským a ony posvěti vás!

•Ustanovené posty budeš zachovávat,« zní třetí příkazní církevní. Má-li toto od členů rodiny zachováno býti, nutno, aby rodiče dobrým

příkladem předcházeli, a ne aby příkaz tento jen pro ženu, matku a děti platil, ale otec se jemu vymykal! Kristus Pán pravil: »Nebudete-li pokání činiti, zahynete,« neřekl však, v čem toto záležeti má. Tu jest církev pravou vykládatelkou slov a nařízení Páně, a ta nám prikazuje na pokání také se postiti. K tomu cíli ustanovila doby a dny v roce, kdy masitých pokrmů se zdržovati a ujmu v jídle sobě činiti máme. Mnohé rodiny se vůbec nepostí; děti se sice ve škole učí, že se postiti mají, ale doma nemohou; rodiče přestupují tento příkaz, děti tomu navyknu a myslí, že i jiné příkazy přestupovati lze. Z toho povstává vlažnost, neposlušnost k zákonům církevním a úpadek náboženského života vůbec. Více postu by naší požitkářské době věru neškodilo; tím by také více na chudinu se pamatovati mohlo. Půst nemá hověti lakotě, co se postem ušetří, má se dáti chudým.

Tak poslušnost k církvi jde s účinnou láskou k bližnímu rukou v ruce, a této jest věru za dob našich co nejvíce třeba.

Měli bychom toho ještě více na srdci, ale chceme tímto sešitem ukončiti. Ze všeho, co jsme podali, vidno, že šťastný, spořádaný život rodinný může obstáti jen, je-li řízen duchem křesťanským. — Nynější společnost lidská není šťastná, protože namnoze odchyliła se od křesťanství; nutno tedy, aby zase k němu se vrátila. Počátek musí učiněn býti od kořene, v rodině. každá rodina musí se zase duševně, po křesťansku obroditi a pak položí si základ k lepšímu životu svému; pak položen bude základ k lepšímu, mravnějšímu životu rodiny veliké, státu, a nejenom jednotlivce, nýbrž i společnost bude moci lépe pracovati k blahu jak časnému, tak věčnému. I pro rodiny platí nápis pod křížem Kristovým: »V tomto znamení zvítězíš!«

Praporeční přísaha katolického muže.

(Část další.)

2. Peklo.

Spasitel náš praví, že věčně trvající oheň pekla připraven byl ďáblu a jeho andělům. Není-liž však také pravda, že peklo bylo vyvoláno ďáblu? Ano, peklo jest vlastní dílo ďáblů. Jistě že si nepřáli, aby byli potrestáni; hledali vlastní ukojení odvracující se od Boha. Ale kopá-li některý muž cisternu a myslí, že bude mít dostatek vody, a vůči výstraze, že cisterna vody nepodrží, přece kopá dále, může-li se upírat, že prázdná cisterna není jeho dílem, že následovně žízeň, kterou je mu snášeti, sám si způsobil? Takto připravili si ďáblové peklo jako vlastní dílo. Nemíním mluvití obšírně o tomto předmětu, ani o různých strastech pekelných. Chci jenom rozšířiti myšlenku výše vytkanou: Hřích je dobrovolné odloučení od Boha; tímžéž je peklo, jenom že úplným a ukončeným odloučením.

Pravím především, že v pekle dobrovolně počaté odloučení od Boha se dokonává, stává se konečně platným a neodvolatelným. Mnozí lidé krátkého rozumu nařikají na to, že věčný trest — jako je peklo — vyměřuje se za hřích, který pouze chvíli trval, ano pochybují proto o článku viry o věčných trestech pekelných, jakoby Bůh libovolně byl ustanovil tento hrozný trest. Zapomínají, že lidské skutky již v tomto životě mívají přecasto nenahraditelné ztráty v zápětí, zapomínají dále, že duše lidská je nesmrtelná a že proto následky jejích skutků zcela přirozeně musí býti také věčnými. Znázorněme si to příkladem! Hodíme-li do ohně bankovku neb vzácný drahokam do moře, nemůžeme zase obdržeti, co jsme zahodili. Sáhne-li kdo na svůj život, nemůže doufat, že jeho

duše navrátí se do bezduchého těla. Otevřiti ruku a vypustiti drahokam, aneb sevřiti prsty a stisknouti kohoutek revolveru, toť výkon jedině chvíle; ale výsledek tohoto okamžitého činu je dle přirozenosti věčným. A což jiného je hřích, než dobrovolné zřeknutí se svěřených nám bohatství, t. j. zřeknutí se milé přítomnosti Boží v našich duších; dobrovolné zničení božského života v našich duších, duševní samovražda? Arci, že hřích nebývá vždycky na tomto světě dokonán. Máme smíření s Bohem, opustění hříchu, dokud žijeme. Ale hřích je dle své přirozenosti skončené odtrhnutí se od Boha. Bůh může se vrátiti do duše a spojití ji znova s sebou. Duši však není to vždy možno, aby Boha opět získala, když jej byla jednou pozbyla. Je pravda, že hříšník obyčejně si přeje, aby jeho hřích nebyl úplně skončeným; má úmysl pravou litostí vyhledati smíření s Bohem, a doufá zase dosíci bohatství, jež odvrhne, přátelství, jimž opovrhne, život, ježž ničí. — Ale je to pravá naděje, či je to opovážlivost? — Uvažme pozorně tu otázku! Odpovídám: zhřešivše jsme povinni, doufati v milost k litosti, prosíme-li jen o ni; a v opustění, jestliže skutečně hříchu litujeme. Ale Bůh nám neslibil času k litosti, ani můžeme míti jistoty, že budeme vždy o tu milost prositi aneb že uposlechneme vnuknutí Božího, jež nás povzbuzuje k litosti. Jestliže tedy po spáchaném hříchu odkládáme obrátiti se kojice se nadějí, že se nám jistě dostane času a milosti k litosti, tu dopouštíme se hříšné opovážlivosti. Podobně jednáme opovážlivě kdykoli, prve než bychom pomýšleli na napravení, odvažujeme se častěji hřešiti proto, poněvadž Bůh je milosrden a hříšníkům odpouští. Není

vždy tak snadno, činiti rozdíl mezi nadějí, jež s hříchem může zároveň státi, a opovážlivostí, která pobádá ku hříchu. Každým pádem jest se velice obávati, že mnozí hřeší z opovážlivosti, oddávajíce se bezuzdně hříchu právě proto. že Bůh je milosrden, a proto i snadněji upadají zpět v hřích, jelikož již zakusili dobrotivosti božské. Kdo někdy déle v hříchu byl trval, aneb, když mu bylo odpuštěno, znovu v hřích upadl, zpytují se pečlivě. Nalezne-li, že opovážlivost byla při tom, když se odhodlal k hříchu, nechť se z toho vyzná jako ze zvláštní viny.

Zde každý snadno nahlíží toto: Bůh může hříšníkovi milost darovati, ale nemusí tak učiniti. Ze strany lidí jest odloučení, jež se stalo, těžkým hříchem, ukončeno a neodvolatelné. Odvolá-li se Bůh na jejich vlastní slova, aneb ponechá-li je následkům jejich jednání, zdaž mají právo stěžovati sobě? Hřešice pravili Bohu: »Odejdi od nás!« Což, řekne-li: »Odejděte ode mne!« On praví tak často. Neuplyne ani dne, ani hodiny, aby tak nenaložil s některou duší lidskou, a jakmile se to stane, je oddělena od něho na věky. Je zavržena neb odsouzena k věčné ztrátě Boha; je potvrzena ve své nesmyslné a hříšné volbě; je v pekle.

Opovážlivá naděje v Boží milostivé odpuštění vysvětluje aspoň částečně, jak může člověk tak neprozřetelně vřhati se ve hřích. Ještě více pak usnadňuje jiná okolnost smutné odhodlání se ku hřešení. Zde na zemi nepocituje totiž hříšník převelikého zla záležejícího v odloučení od Boha. Ba, kdyby nebyl Bůh pohrozil tomuto odboji mukami věčného ohně, pramálo lidí lekaloby se věčného oddělení od Boha. Toť hrozný omyl. Nic snad neukazuje zřetelněji, jakou zkázu hřích působí, jako právě tato zatemnělost duše, v které tvor má to za věc nepatrnou, je-li odloučen od vlastního Tvůrce. Ovšem,

stav hříšníků v pekle je zcela jiný než neštěstí hříšníkovo na zemi. Na zemi hříšník nepocituje nebo neoceňuje oně ztráty; v pekle však musí poznávati a pocítovati neštěstí, které na se uvalil, v úplném jeho rozsahu.

Ale proč pak necítí člověk ztráty, kterou si byl způsobil hříchem? Poprvé proto, že nalézá zde na světě nějakou náhradu. Nemyslim, že by některá rozkoš vůbec, kterou tvorové na zemi poskytují, skutečně mohla člověka odškodniti za ztrátu Boha. Právě jsme viděli, že Bůh je živé zřídlo blaženosti. Naopak tvorové jsou vysychající cisterny. Toť zcela pravdivo, a již v tomto žití nemůže nížadný smyslný, duševní neb společenský požitek sam o sobě uspokojiti duši anebo vyplniti prázdnotu, která po ztrátě Boha v ní pozůstala. Duše však může přece klamati se sama požitkem, jež zde na zemi tvory jí poskytují. Právě na začátku jeví se cisterna plná vody, a zkažené chuti hříšníkove je voda cisterny příjemnější než voda pramenná. Pravím voda cisterny; neříkám, že cisterna nikdy v sobě neměla vody, nýbrž jen že vody nedrží, aniž ji držeti může. Voda z ní pomalu se vypařuje, a dnem se ztrácí; cisterna vysychá. Nejprve lidé nacházejí zálibu v jistých hříších; časem však rozkoš se jim zhnusí a tu nastává jejich bída. Misto aby ve své bídě poznali, že ni žádný tvor nemůže jich uspokojiti, pokouší se často o to, by čerpali bahnitou vodu hlouběji z cisterny; ponořují se bez obalu do neřesti, a čím více nabírají a pijí, tím nešťastnější jsou. Podají se tedy přece, jak podotknuto, oklamati sama sebe. Pak hledí, ač jsou těkaví, nespokojení a nešťastní, zapomenouti na svou bídu. Rozličným zaměstnáním snaží se vzdáliti myšlenky na Boha a jeho ztrátu. Toť druhý prostředek, osáliti svou duši. Obchod, politika, četba, společenský a domácí život, ruční práce

zábava, jídlo, spánek a ostatní věci zaujmají myšlenky nešťastné duše, jež byla ztratila s očí pravý svůj cíl — Boha.

Dále doufá zklamaný hříšník, že bude zítra šťastnějším, citě se dnes nešťastným. Naděje můžearci směřovati k novým pozemským lahodám a vyražením! Může i doufati, že ještě na lezne pravý mir v přátelství s Bohem.

Ale konečně musí přece nadejiti den, v němž odstraněny budou ony tři zmíněné překážky, které nedovolovaly duši poznati celé neštěstí záležící v odloučení od Boha. Při smrti alespoň rozseda cisterna docela bude vyschlá. Nikdo nemůže vziti s sebou na onen svět zapovězená vyrazení. Pak bude veta po veškeré zábavě a rozržitosti. Kde že bude politika a literatura, umění a vědy, obchody a trhy, knihy a noviny, až klesneme v hrob a duše odděli se od těla? Bylo ovšem jedno zaměstnání, jež Bůh duši vyhradil. Ono jediné postačilo by naplňovati duši stále novou a novou radostí po celou věčnost. Toto zaměstnání je: oblažující pohled na Boha. Míti a požívatí Boha — tof bude tvořiti politiku a obchod a umění a vědy a občerstvení svatých v nebi. Ale duše hříšnickova je svou vlastní svobodnou volbou odloučena od Boha; ji nelze účastniti se zaměstnání světčův a světčic. Jak pak ona potom vyplní svůj čas, či lépe, jak stráví věčnost? Jak se odvrátí od uvažování vlastních muk? Tam nebude rozržitosti, ač zaměstnání nemůže se tam nedostávat. Duše jediné tím bude se zanášeti, že bude rozjímati svou ztrátu a vinu a bláznovství si vyčítati, které ji tak nešťastnou učinily. Božský Spasitel mluví o červu v pekle, který nikdy neumirá, jakož i o ohni, který nikdy neuhasíná. Mluví též o pláči a skřipění zubů. Jako červ hlodá na mrtvole, tak zažírá se červ svědomí do mrtvé duše, a při každém hryznutí jsou tu nové proudy slz a nový výbuch vzteku proti

sobě samé. Při všem tom posléze zanikla po smrti opovázlivost, a naděje úplně zaslá; zoufalost zaujala její místo v duši zavrženců. Za pozemského žiti učí ďábel lidi doufati, že nebude zoufání ani v pekle, že hříšníci, poučení byvše zkušeností o trestech za hříchy, nabudou moudrosti a na onom světě k litosti se odhodlají. Konečně tak se domnívají, bude jim přece odpuštěno; takto na konec všechno šťastně se skončí. Církev nezná takové naděje. Slyšela z úst Ježíše Krista, že rozsudek bude tento: »Odejděte, zatracenci, do ohně věčného.« Od něho zvéděla, že nemístná modlitba zavrženého boháče o kapku vody byla odepřena, neslyšela však, že by kdy byl prosil o milost aneb odpuštění, anebo projevil litost nad hříchem. Učila, že její nepravé ditky zde na zemi budou hledati příliš pozdě, jak by vesly těsnou branou a že nebudou s to. Slyšela slovo: »Odejdí!« ale o naději na smíření pro duši, která od Boha odloučena z tohoto světa odešla, neslyšela pranic z úst Toho, jenž je cesta, pravda a život. I proto zdráhá se slyšeti to od snilkův a pochlebných lidských úst.

Dovolte, drazi bratři, bych obrátil slova, která napsal sv. apoštol k Židům (12, 15—17) na vás: »Prohlédajice k tomu, aby nikdo nezanedbával milosti Boží.... aby nikdo nebyl.... pohrdač jako Esau, kterýž za jednu krmi prodal své prvorozenství; nebo vite, že i potom, žádaje dědičně dosáhnouti požehnání, zavržen jest; neboť nenalezl místa ku pokání, ačkoli ho s pláčem hledal.« Esau smlouval se v pokušení, jsa hladov, s bratrem Jakubem. Jako prvorozenec chtěl mu prodati své dědictví za chutný pokrm. Snad to nemyslíl doopravdy; nad to bylo dědictví ještě daleko. Snad se domníval, že smlouva může ještě býti zrušena, a že si může práva svá zajistiti. Tak myslil; jednal však hříšně tím, že se zapletl do takového obchodu, poněvadž

dědictví jeho zavíralo v sobě právo, státi se praotcem Messiašovým. Hříšná směna byla činem několika minut; ale následky byly věčné. Nikdy více neobdržel zpět svého práva prvorozenství. Slze a štkaje hleděl změnit otcův náhled, ale marně: Bůh vzal mu na vždy, co tak lehkomyšlně byl promrhal a tak rouhavě byl prodal. Učinil mu dle slova jeho. Esau je obrazem všech těch, kteří prodávají království nebeské a patření na Boha, »za čočku.«

za hnusnou rozkoš, smyslný požitek, hrstku peněz. Chraňte se, praví svatý apoštol, abyste nejednali také tak zpozdlé. Hleďte, aby nikdo nepromrhal milosti Boží! Nuže rceme ústy i srdcem: »Nechci býti takovým zpozdlcem. Nechci následovati hřích a bláznovství ďáblovo. Odříkám se ho a všech jeho skutků. Odříkám se pekla: nebyl jsem pro ně stvořen; a proto odříkám se hříchu, jenž do pekla uvádí!«

(Přístě dále.)

S t í n y.

Jak bludičky se vlekou světem bez cíle, ač unem vzácným překonaly všehomír? Co prodechnuto je Božstvím, jim je nemilé a za živa již vrhají se v pekla vír!

Za bájným, nedostizným stínem lítají jak ruchem z klidu vyrušený netopýr — jen ve tmách šlapou, uší duše mír, co láska jest a milost Boží, nezuají.

Leč stíny samy jsou, co stín jen může říci o věci, která matný na zem vrhá stín? Jen matné stíny jsou a více nic, jež ve neznámých hlubin ztrácejí se klín.

Již po staletí ve všemíru zkoumají ti mudrcové moderních a vzácných věd, jich zkoumání je výtažkem jen moře béd — a kámen moudrosti jen přece neznají.

Jak bludičky se vlekou světem bez cíle,
jich údělem prf zkoumatí je všehomír;
co prodechnuto zde Božstvím, jim je nemilé,
a za živa již vrhají se v pekla vír!

K. E. Vojtě.

O křesťanském pohrbívání.

(Ostatek.)

Pro spalování lidských těl, jak jsme viděli, mluví důvody liché, proti němu však důvody převážné. Spalováním mrtvol by se otevřela zločinům brána dokořán, neboť by soudnické lékařství nebylo s to, aby stopy zločinu v těle našlo. Či nestává se zhusta, že zločin anebo podezření z něho teprve později se objevuje, a že tedy nutno tělo mrtvého ještě jednou a podrobně zkoumat? Kolik zločinů bylo již tak odhaleno! Vždyť na př. možno v mrtvole až po 10—20

měsících dokázati účinky jedu, ba při jistých otravách i po mnoho letech! — Kdyby zavedena byla kremace, jak by se zločin dokázal? Jaké pole by tu otevřeno bylo zločincům prohnáným, aby se zbavili osob, na jejichž smrti jim záleží? Trochu jedu, jenž vnitřně působí, ale na těle stop nezanechá, mrtvolu hned spálit — a zločin je hotov a na světlo Boží nevyjde; neboť kdo jej dokáže? Jsou známy případy otrávení, které pouhou zevní prohlídkou se nedokazují; tu by tedy musila dříve každá mrtvola se

pitvati, vnitřnosti lučebně se zkoumati, kdyby hned po smrti spálena býti měla. Nyní však si představme, kolik odborně vzdělaných lékařů pitvy by musilo býti, kolik pomocníků, kolik budov s celým potřebným zařízením, aby všechny lidské mrtvolky pitvány býti mohly! Zdali by zde obcím nepřiřostlo ohromné vydání? A proč? Ze se některým nevěrcům právě uzdálo laciné a křesťanské pohřbívání za drahé a pohanské spalování zaměnit. Říkají, ovšem nepravě, že ze hřbitovů hrozí nebezpečí zdraví lidskému. Nuže, zdali by pak nehrozilo větší nebezpečí celé lidské společnosti, kdyby zlosynové našli ve spalování mrtvol úplné jistoty, že zločin jejich nikdy na jevo nevychází?

Uvažujme dále, jakých výloh vyžadovalo by spalování mrtvol samo. Nežli se mrtvola spálí, trvá to aspoň 2 hodiny; nuže, kolik pecí by musilo býti v městech, kde denně na sta lidí umírá? Jak zdražilo by se dříví a palivo vůbec, jehož bez toho rok od roku ubývá, a jaký nesnesitelný zápach by pak kazil vzduch těch míst! Spalováním mrtvol by se tedy zbytečně rozmnožily výlohy v dobách našich, kdy beztoho tisícové s bídou zápasí, a proto jest kremace proti národnímu hospodářství.

Spalování mrtvol přiči se našemu citu lidskému a ještě více našemu citu křesťanskému. Jak jsme již ukázali, mají a měli všichni národové úctu před tělem nebožtíkův, a podle toho také s ním zacházeli. Pohřbívání bylo pravidlem, spalování výminkou. — Staří Egypťané balsamovali těla, aby jen dlouho neporušená trvala; Číňané až posud omývají mrtvolu a páli u ní libovonné věci. To vše svědčí o úctě k tělu zemřelého. Ještě větší úctu prokazujeme my křesťané tělu zemřelého křesťana, neboť víme, že bylo schránkou duše nesmrtelné, dle obrazu Božího stvořené, že bylo chrámem Ducha svatého a nádobou milosti Boží. Vždyť

praví svatý apoštol Pavel (I. Kor. 3, 16): »Nevíte-liž, že chrám Boží jste a že Duch Boží přebývá ve vás?« Bylo-li tělo křesťana za živá takové důstojnosti, patří mu zajisté i po smrti jakýsi stupeň úcty, a tu mu také vzdáváme. Vždyť smrt nám křesťanům není zničením, nýbrž jen přechodem z jednoho života do druhého; proto také staří křesťané nenazývali smrt smrtí, nýbrž »usnutím«, »spánkem.« Tak čteme u sv. Jana Zlatoústého: »Před Kristovým příchodem smrt Moranou se zvala, ale když Kristus přišel podstoupit smrt pro život světa, nesluje smrt již Moranou, nýbrž »sněním a spánkem.«

Proto se modlí církev svatá při svěcení katol. hřbitova: »Aby těla lidská, jež zde po běhu životním odpočívají, u veliký den soudný za hodna uznána byla, zároveň s duchy blaženými spáti radosti života věčného.« — »Nechť odpočinou v pokoji!« jest naše zbožné přání nad rovem nebožtíků; tak jak jsme je byli vypravili k pohřbu, nechť odpočívají v zemi posvěcené, až Pán je zavolá k soudu. Každé násilné rozrušení těla přiči se našemu citu, proto i nerádi ponecháváme těla milých nebožtíků lékařskému pitvání, ač to mnohdy nutným jest. Rádi chodiváme k tomu rovu, pod nímž odpočívá náš milý nebožtík. Krásně je zelení a květy, u něho se modlíme, tam s ním rozmlouváme a duše naše se upokojuje v bolu svém; vždyť se nám zdá, že nebožtík posud s námi jest, když můžeme hrob jeho navštěvovati. Hrob tento také vyzývá nás k modlitbě za nebožtíka, vyzývá k rozjímání o pomíjivosti všeho pozemského, jest jaksi výstřahou a stálým učitelem, abychom nezapomněli na smrt a soud. A mezi tím, co tělo v hrobě tlu, mírní se i náš žal, čas je zde dobrým lékařem; první výbuch bolesti ustupuje klidnému odevzdání se do vůle Boží, a nebožtík

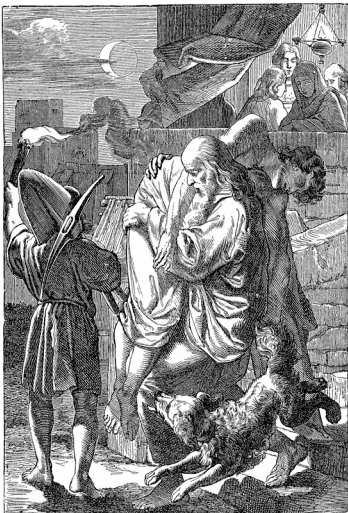
žije v památce pozeňnané v srdci našem. Žadná ošklivá vzpomínka na násilné zničení schránky jeho nás neděsí.

Jak se to má však při spalování? Uvedeme zde v krátkosti vypravování očitého svědka, jenž přítomen byl nedávno kremaci V. Náprstka v Gotě a pozorování svá uveřejnil v jednom pražském listě: píše takto: »Pec gothajská

není ničím jiným než chatrně, nevkusně zbudovanou pekárnou staromódního rázu, která je tak primitivně zařízena, že doprava rakve do výhně obstarává se pomocí špatně pracujícího závaží, při čemž rozvrzané kladky, dvířka a páky pracují za stálého protivného skřipění a lomozu.« To vše může také přispěti ku zbožnosti? »Každého, kdo z nás k výhni pece sešel, zarazil okamžitě nepříjemný zápach umrlčí, který ve sklepení onom stále panuje; popelníky mastnými sazemi znečištěné budily lhus nesouce na sobě zřejmé stopy tuku z mrtvých těl, která snad již před měsícem byla tu ohněm ztrávena. Když jeden z Pražanův ošklivost nad tím projevil a káral strojníka, proč se nedbá větší čistoty, pokrčil malý mužík v trepkách a haleně oděný rameny a odsekl lhostejně: „Co je mi do toho?“

Po provedeném spalení vyhrabají v Gotě topiči pod kanálkem pece popel mrtvolový, promíšený drobnými kůstkami, mourem i škváry slitého cinu z rakve a vyklepají ho do plechové krabice, kterou dostanou příbuzní zesnulého. »Nevím, komu by se mohl takovýto »pohřeb« milého nebožtíka líbiti! Lebka nikdy neshoří, tu zřízenci vyjmou a rozdrtí a k popelu přimísí.

Před nedávnem chtěly dvě zvědavé dámy v Paříži divati se, kterak tělo jejich přítelkyně ohněm se tráví. I divaly se zaskleným otvorem k peci na hrozné ono divadlo, kdy tělo ohněm se spaluje, a dojem toho na ně byl tak hrozný, že padly do mdlob a dostaly křeče! Jakou asi vzpomínku budou mít na zemřelou družku?

A popel nebožtíkův — najde-li po-koje? Ovšem je v krabici a má se po-stit do »kolumbaria,« ale tam mají jen potud místo, pokud příbuzní mohou platit za místo; na 10 let se platí 5 zl. Zapomenou-li na plat anebo není-li již příbuzných, vysype se popel zemřelého do jámy společně.

Ejhle, jaká to účta!

v Ježíše Krista, jenž byv ukřižován, umřel a pohřben jest. Proto jako kříže jeho nesmíme zaměnití za žádný jiný nástroj utrpení, tak ani hrobu Páně nesluší nám nahraditi krematoriem.

Mezi tím, co tyto řádky píšeme, uveřejnily denní listy usnesení desátého mezinárodního kongresu lékařů, jenž se letos v Berlíně odbyval, co se týče otázky o škodlivosti mrtvol pohřbívaných, které neváháme ještě připojit. Lékaři usnesli se následovně:

1. Zárodkové nemoci, pokud se v lidských tělech až dosud odkryly, tedy zvířecí a rostlinní parazité, zvláště však bakterie, jak všechny výzkumy do dneška dokazují, hynou v době poměrně krátké po pohřbu. Platí to zvláště o záročcích cholery, tyfu a tuberkulosity. Doha, kdy se to stane, jest závislá na vlastnostech rakve a hrobu. O mnoho dříve, nežli mrtvola zetlí, vymírají i ony zárodky.

2. Není žádné příčiny k domněnce, že by ty organické zárodky, jejichž povaha v pohřbených mrtvolách posud zkušebně nebyla zjištěna, chovaly se jinak, nežli udáno v odstavci 1.

3. Zkušenosti naše o působení bakterií v zemi, zvláště však povaha pramenů, jež všemu klíčení jest nepřívznivá i na hřbitovech, nemůže vzbuzovati pražádných obav, že by nakažlivé spolupohřbené klíčivky mohly přejíti do vody k pití nebo k mytí nebo dokonce vyšinouti se do vzduchu dříve, nežli by zmařeny byly pohřbením mrtvol.

4. I kdyby snad v mrtvolách nalezeny byly i jiné posud neznámé zárodky, není vůbec pravdě podobno, že by státi se mohly škodlivými, a to z příčin v odstavci 3. uvedených.

5. Chemické útvary, povstávající hnilobou mrtvol i mrtvolového jedu, nemohou nikdy při pohřbívání, pokud se dle předpisů děje, znečišťovati prameny na blízku hřbitovů v míře okolním obyvatelům škodlivé. Látky z mrtvol do země vnikající, případně vodou svrchní nebo spodní z mrtvol do země spláchnuté, jsou tou měrou rozředěny a vlastnostmi hlíny přetvořeny, že naprosto nejsou škodlivy.

6. Plynové výpary, vycházející ze tlení mrtvol na hřbitovech, nejsou s to, aby ve vzduchu měly jakýkoliv účinek lidskému zdraví škodlivý. Ba ani zápach z mrtvoly při poměrech mimořádných, na př. v létě, není škodný.

7. Důsledně o jakémsi škodném vlivu hrobů na zdraví lidské při řádném pohřbívání nemůže býti ani řeči.

Tak usoudili učenci jedině k řešení této otázky povolání. Slova jejich necht si pamatuje každý uvědomělý katolik, aby odražení mohl útoky nedoukův a osvětářů na naše hřbitovy.

Necht si neznabozi s tělem svým po smrti dělají, jak jim libo, my přidržíme se zvyku křesťanského pohřbívání a zavrhujeme spalování mrtvol jako nedůstojné a protikřesťanské. Již Tertullian v starobylosti křesťanské píše: »Křesťanu, jemuž Kristus odpustil pokutu ohně věčného, nesluší spalenu býti.«

Boh. Heudl.

O pravém pojmu svatého přijímání.

Podle Magr. Segura podává P. M. Vojdětek O. S. B.

Dodatek.

I.

Návod k nábožnému rozjímání před a po svatém přijímání.¹⁾

Aj, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. (Matouš 28, 20.)

Představme si, kterak Ježíš Kristus v nejsvětější Svátosti sedí jako na trůně, a pln jsa milosrdenství a lásky hříšníky i spravedlivé oslovuje. kterak je zve, jsa ochoten jim své pomoci a všech potřebných milostí udělit. »Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvim.« (Mat. 11, 28.)

Prosme Boha, aby nás milostí svou osvitil a vznešenost této nejsv. Svátosti nám dobře poznati dal, — aby nám takové popřál víry, uctivosti, pokory, skroušenosti, čistoty, vůle, takové nábožnosti, důvěry, takové lásky, oddanosti a obětavosti, jakých třeba, aby tato Svátost s hojným přijata byla užitkem.

Takto se připravivše, uvažujme nábožně a pozorně:

I. Kdo jest, jenž nás navštěvuje?

1. Jest to Syn Boha nejvyššího, odlesk jeho velebnosti, stejně s ním bytnosti, věčný, nesmírný, všemocný; to jest ten, který svět stvořil a jej dobrotvostí, moudrostí a mocí svou stále udržuje, jenž jest dobrota sama; jenž pro naše spasení stal se člověkem a tak se snížil, že chce v této Svátosti mezi námi bydleti; jenž mne více miluje, než mohu pochopiti.

2. Jest to Ježíš, narozený z Marie Panny, jenž ozdobil Matku svou nevyslovitelnými přednostmi, jenž okrášlil její čistou, andělskou duši nesčetnými milostmi, jenž sv. Jana Křtitele posvětil.

¹⁾ Rozjímání toto i všechny poznámky pocházejí z vydání německého.

3. Jest to Spasitel světa, jenž učil pravdám spásanostným, nemocné uzdravoval, mrtvé křtil, nesčíslné zázraky činil, jenž kudy chodil, všude přečetná prokazoval dobrodiní.

4. Ježíš jest to, jenž nejhavnější smrt podstoupil, aby nás od hříchův očistil a s Otcem smířil, aby propast pekelnou zavřel a otevřel nám bránu nebeskou.

5. Nekonečně dobrotiv jest, jenž k nám přichází, nekonečně mocen. a jenom očekává. až s opravdovou důvěrou jej prositi budeme, aby nás obdaril všemi potřebnými milostmi.

II. Jak k nám přichází?

1. Užívá veškeré své božské moci a moudrosti, aby sebe, Boha věčného, nesmírného do malé hostie pro nás lidi ukryti mohl.

2. Vystavuje se nejhoršímu zneuctění, jakého se mu od nevěřících, bludařův a těch, kteří nehodně přijímají, dostává.

3. Přichází k nám způsobem nejmilostivějším, spojuje se s námi co nejúžeji.

III. Ke komu přichází? — K nám!

1. Chce vložen býti na náš jazyk, jenž byl nástrojem tak mnohých zlých řečí.

2. Srdce naše naplněné tak četnými zlými náruživostmi chce si zvoliti za své sídlo.

3. Jeho láska k nám jest tak veliká, že nedbá pohanění bezbožných, nevěřících, bludařův a všech nehodně ke stolu Páně přistupujících, jen aby se dostal do srdcí našich.

III. Proč k nám přichází?

1. Aby nás učinil účastnými zásluh své krve. Přichází jako lékař, aby vyhojil všech nemoci duše; jako pastýř, aby nás řídil, živil a občerstvoval; jako

Spasitel, aby nás osvětil, svými útěchami silil, vedl ku věčné blaženosti; jako král, aby celé srdce naše zaujal a je povzbudil, aby ho následovalo; jako přítel, aby s námi důvěrně jednal a statky své s námi rozdělil; jako ženich, aby nás láskou svou rozničil.

2. Šťastní byli apoštolové Petr, Jan a Tomáš; ale i my jsme šťastní, neboť netoliko Ježíše vidíme, jeho se dotýkáme, na jeho prsou spočíváme, jej do rukou svých jako Simeon béfeme, nýbrž i do srdce svého jej přijímáme, co nejužší se s ním spojujeme, jako on s Otcem svým jest spojen. (Jan 6, 57.)

2. Ježíš přichází k nám z věčné, horoucí lásky nejsv. Trojice; ale ach! do jak chladného srdce přichází! Ó Ježíši, náš Spasiteli a Vykupiteli, kéž bychom Tě opravdově milovali!

Rozjímáme každý odstavec po nějakou dobu, abychom jeho obsahu uvnitř okusili a pocítili. Prosme snažně, abychom tomu dobře porozuměli a uvnitř pravdami těmi dojati byli. Není pochyby, že tímto způsobem vzbudíme v srdci svém víru, nábožnou uctivost, skroušenou lítost, pokoru, lásku, důvěrnou naději, touhu po Pánu Ježíši v nejsv. Svátosti, kterýmižto ctnostmi máme být ozdobeni přistupující ke stolu Páně. Konečně prosme za přímlovu nejbl. Rodičku Boží, sv. anděla strážce, svaté své patrony a všechny nebesťany.

Po sv. přijímání. 1. Rozjímáme nábožně a uctivě, kterak Pán Ježíš v srdci našem sídlí hotov jsa poklady svých milostí nám otevřít a nejužším poutem lásky s námi se spojit: »Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá, a já v něm.« (Jan 6, 57.) »Můj milý jest můj, a já jsem jeho, jehož pase mezi liliemi.« (Píseň Šal. 2, 16.)

2. Děkujmež Ježíši, jako Maria v »Magnifikatu,« neb jako svatá církev v »Te Deum,« neb jako tři mládenci

v peci ohnivé v »Benedicite,« celou přírodu ku chvále Boží vyzývající.

Na to uvažujeme jejich svatost a svou nedokonalost, jejich pohnutky ku chvále a své, jejich lásku a svou chladnost, jejich srdce planoucí, a naše?

3. Kladme se Ježíši, jeho moudrosti, všemohoucnosti, lásce, již nám připravil touto Svátostí. Porovnejme návštěvu Spasitelovu s onou, kdyby se nám Panna Maria, anděl nebo nějaký svatý zjevil.

4. Mějme důvěru se svatým apoštolem Pavlem, že ten, »který vlastního Syna svého za nás vydal, s ním také všechno nám dá.« (Řim. 8, 32.) »Neboj se, dcero Sionská, aj, Spasitel přichází k tobě, tichý a pokorný.« Jak jest bohat! Hle, tvůj lékař, král, přítel, ženich.

5. Prosme ho, aby dopřáváje nám dokonale čistoty, tak ctil své nejsvětější tělo; aby osvěcuje rozum náš, přebýváje stále v paměti naší a vůli naší k dobrému pobádaje, ctil svou duši; prosme ho, aby propůjčuje nám své svaté lásky a síly proti našim hlavním chybám, pokory, vlnivosti a spojení s ním, ctil své božství.

6. Děkuje mu jako Zachaeus za tu milostiplnou návštěvu. Obnovme svaté sliby a předsevzetí, obětujeme duši svou Bohu, učinme předsevzetí, že budeme tento den všechno konati ve službě a lásce Boží. Vzbudme v sobě lásku k bližnímu a horlivost pro spásu duší.

7. Slyšme, co praví Pán k nám, svým služebníkům, tažme se: »Pane, co chceš, abych činil« nyní, dnes v této záležitosti?

8. Zdržme hosta nebeského u sebe a roeme k němu: »Zůstaň u nás aspoň se svou milostí! Dej nám své požehnání!«

9. Odporučme Pánu Ježíši všechny své potřeby a záležitosti, své rodiče, bratry, sestry, příbuzné, známé, dobrodince, všechny, za něž zvláště se máme modlit, sv. Otce, svatou církev, vlasť,

spravedlivé, hříšníky, celý svět, umírající, ubohé duše v očistci.

10. Odporuč sebe a všechny své potřeby a prosby nejbлаhosl. Panně Marii, sv. Josefu, sv. andělu strážnému, svým svatým patronům, všem svatým andělům a vyvoleným.

II.

Pojednávajice o přijímání svátostním, snad vhodně připojíme několik slov o přijímání duchovním a vhodně upozorníme na pěkný spis novější, v němž by ctění čtenářové našli spásitelné i milé poučení o ostatních způsobech účty Ježíše svátostného, totiž o předražené oběti mše svaté a o navštěvování velebné Svátosti.

Duchovní přijímání záleží ve vroucí toužebnosti svátostně tělo Páně přijíati. Děje se tím způsobem, že vzbudíme úkon víry, že jest Kristus Pán v nejsv. Svátosti skutečně přítomen a s přehojnými milostmi k nám přichází, pak úkon vřelé lásky a litoš nad spáchanými hříchy. Potom vyjevme s pravou toužebností své přání, že žádáme spojití se s Kristem nejvyšším milovaným hodným kojice se pevnou důvěrou, že v srdce naše vejde, milosti a láskou je naplní, sobě podrobí a s sebou spojí.

Jak příjemným jest našemu Spasiteli duchovní přijímání, zjevil sám sestře Paulině Maresca, zakladatelce kláštera sv. Kateriny Sienské v Neapoli, an ji ukázal dvě nádoby, jednu zlatou, druhou stříbrnou, a pravil jí, že chová v nádobě zlaté přijímání skutečné, v nádobě stříbrné přijímání duchovní. Sv. Johanna z Kříže se dověděla, že se jí dostává v přijímání duchovním podobné milosti jako při svátostném. Společník sv. Ignáce, ctihodný P. Petr Faber, říkával, že jest duchovní přijímání velikým prostředkem, abychom přijímali s mnohým pozhánáním skutečně. Konečně sám sněm tridentský vyzývá

ku přijímání duchovnímu při každé mši svaté (sez. 22. kap. 6.), ujistuje nás, že jest zdrojem mnohého užitku a prospěchu. (Sez. 13. kap. 8.)

Ježto tedy přijímání duchovním způsobem jest Pánu Ježíši milo a nám velice prospěšno, a ježto můžeme je konati snadno, na každém místě a každého času, nuže, přijímejme duchovně častěji za den, zejména při návštěvě velebné Svátosti a při mši sv., když kněz přijímá.

Může se státi vzbuzením následujících úkonů:

• Můj Ježíši, já věřím, že přebýváš v nejsv. Svátosti, miluji Tebe nade všecko, a toužím po Tobě z celé duše své. Ale poněvadž nemohu Tě nyní přijíati skutečně (svátostně), přijď alespoň duchovně do srdce mého! Objímám Tě a zcela se s Tebou spojuji, nedopusť, abych se kdy od Tebe odloučil.

Ale nejsv. Svátost oltářní jest nám pramenem nesčíslných milostí a darův, a zárukou blaha pozemského i věčného nejenom ve sv. přijímání skutečném a duchovním, nýbrž také kdykoliv nábožně obcujeme nejdražší oběti mši sv., kdykoliv se nejsvětější Svátosti klaníme konající pobožností návštěv, když jakýmkoli způsobem účtu svou jí na jevo dáváme.

A v tom nás poučuje •Vroucí ctitel nejsv. Svátosti oltářní, modlitební kniha vážená ze spisů svatého Alfonse, již se zvláštním zřetelem k národu československému uspořádal (v Praze v únoru t. r. v Pánu zesnulý velehorlivý) Fr. Hašek, kněz kongregace nejsv. Vykupitele, • kniha výborná a nová, a proto dovolujeme si členům čtenářům vřele ji doporučiti.

Vylíčov nábožný spisovatel způsob a lásku ustanovení, a podstatnou nauku svaté církve týkající se

nejsv. Svátosti oltářní, pojednává slovy sv. Alfonse nejprve o předražené oběti mše svaté ukazuje, že mše sv. jest pravou obětí, při níž hlavním obětníkem a darem jest Ježíš Kristus, při níž se představuje a obnovuje oběť kříže. Nelze Bohu vzdát větší úcty, nelze Bohu důstojněji děkovati, není jistějšího prostředku k dosažení milosrdenství a milostí Božích náde mši svatou.

Ode mše sv. přicházíme k úvaze o »Navštěvování nejsv. Svátosti.« nabýváme přesvědčení, že tato pobožnost jest všecka svatá, užitečná, potěšující. Ku spasitelnému konání této pobožnosti mnoho napomůže následujících 31 proslulých »Navštěv. velebné Svátosti a nejbl. Panny Marie od svatého Alfonse.« — Potom dovidáme se »O účtě nejsvětější Svátosti oltářní

v Čechách,« a konečně pěknou tuto modlitební knihu uzavírají rozličné »Pobožnosti katolického křesťana.«

»Vroucí ctitel« vyšel v Praze, v knižeci arcibisk. knihtiskárně (Rohlíček a Sievers).

Srdce díky vzdávající Pánu Bohu za pomoc nám poskytovanou, ukončujeme s vřelým přáním, aby oba spisy, jak »Pojednání zasloužilého Msgra. Segura o častějším sv. přijímání« tak »Vroucí ctitel nejsv. Svátosti« přispěly k rozmnožení úcty Pána Ježíše svátostného a obnovení opravdu katolického, mravně náboženského života po vlastech našich, pramenů veškerého blaha časného a věčného.

Pochválena a pozdravena budiž bez přestání nejsv. Svátost oltářní a neposkrvněné Srdce nejbl. Panny Marie!

P. Damian de Veuster, apoštol malomocných.

Podává Fr. Janovský. (Č. d.)

outo svou bezměrnou láskou získal si P. Damian srdce všech; divili se, jak se jim nezištně obětoval, vážili si jeho slov, dbali jeho napominání a poslouchali jeho rozkazů. Této vážnosti užil sluha Páně, aby spasil nesmrtelné duše; toť byl nejpřednější předmět všeliké jeho péče a horlivosti. Den ze dne sloužil v kostelíku sv. Filumeny mši svatou, kázal, učil děti, večer modlil se růženec. Při všech obřadech vedl si na výsost uctivě a nábožně; v neděli a ve svátek užito při službách Božích vši možné slávy, jež účinně a mile dojímal ubohé malomocné. Slyšme, jak líčí kostelní slavnost Mr. Stoddart, jenž P. Damiana navštívil: »Byl jsem na hrubě v Kalavau. Slavná mše svatá podobá se tam spíše mši zádušní; neboť přítomní propadli už smrti; ač ještě žijí, podobají se mrtvolám. P. Damian zavedl mne do stolice po levé straně oltáře, odkud jsem vše viděl. Slavnostně oděni ministranti měli tváře malomocenstvím zohaveny, ruce i nohy bez prstů. Vážně a důstojně začal kněz mši svatou. Kostel byl pln věřících; zpívali, či raději mysleli, že zpívají; byl i hlas jejich malomocenstvím velice zubožen. Pobožnost vroucí, jinde nevidaná. Ale jaká to protiva! U zářícího, překrásně ozdobeného oltáře mladistvý kněz, vzor zdraví, u nohou jeho mladí akolyté se smrti na tváři, v lodi chrámové lidé už hniijící, jako mrtvolky z hrobu povstalé. Vzduch byl otráven, odporný zápach plnil všecku prostoru; bylo mi, jako bych stál na prahu říše mrtvých. Tak slaví P. Damian den Páně v Kalavau. Vzpomněl jsem si na biblický příběh zaznamenaný u sv. Lukáše: A když vcházel do jednoho městečka, potkalo se s ním deset mužů

malomocných, kteřížto stáli zdaleka, a pozdvihše hlasu, řekli: Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi! V pravdě jsou vyslyšáni i molokajští malomocní, Pán Ježíš jim poželhal svým sluhou P. Damianem.

I slavnost Božího Těla slavně konána v Kalavau; P. Ondřej takto nám ji líčí: »Procesi s nejsvětější Svátostí bylo velmi krásné; že nám P. Modest leccos daroval, mohli jsme se na slavnost tu důstojně připravit. Naši kapli dostalo se dvacetí nových záclon; staré jsme rozstříhali na ozdoby. Ženy, jež mohou ještě rukama pracovati, ušily nové alby, rochety, napletly cinguli, zhotovily prapory, postavniky a mnoho jiných ozdobných věcí. Muži nanесли bambusových tyčí, z nichž upraven přenosný oltář a baldachýn. Dřevo jsme polepili bílým papírem, kraje ozdobili červenými stuhami. Dva oltáře postaveny pod havajskými vlajkami, jeden na konci okresu, druhý u nemocnice. Konečně nadešel dávno kýžený slavný den. Já jsem sloužil mši svatou o 6. hodině; bylo při ní generální svaté přijímání. O 9. hodině sloužil slavnou mši svatou před velebnou Svátostí P. Damian. Po mši svaté byla promluva a modlen růženec. O 3 hodinách vyšel průvod. Byly tři skupiny. V první kráčeli chlapi, děvčata a dospělí se svými prapory; kolem celé této skupiny nesen 30 praporečků. V druhé skupině nesen přenosný oltář, hráli hudebníci, zpívali pěvci a pěvkyně. Třetí skupina obklopovala nejsvětější Svátost. Čtyři silní muži v zelených rouchách s červeným křížem na prsou nesli nebesa, akolyté hořící svíce a kaditelnice, dívky oděné v bílé šaty s jasnomodrými stuhami spaly květi na cestu. Na konci průvodu bral se druhý sbor hudebníků. Celou dalekou cestou hrály střídavě oni dva hudební sbory, zpívány svaté zpěvy, modlen nahlas svatý růženec. Bylo věru na procesi všecko obyvatelstvo celého ostrova Molokai; i protestanté kráčeli uctivě před velebnou Svátostí. Když jsme se vrátili do kostela, byli zpěváci už tak zemdleni, že jsme mohli zazpívat ještě jen kratinkou píseň. Krásná tato slavnost vzácně měla též účinky; minulou neděli prosilo 8 protestantů za svatý křest a 15 přihlásilo se jich za katechumeny.

Také P. Damian vylíčil v jednom listě slavnost Božího Těla z pozdějších let; zmiňuje se tam zvláště o horlivosti zpěvákův a hudebníků, kteří se dlouho, velmi dlouho připravovali na důstojnou oslavu největšího tajemství svatého náboženství našeho; píše o řediteli sboru zpěváckého, kterak, ač též malomocný a nad to i slepý, výborně si vede.

P. Damian doznal doma ve své vlasti, jak blahodárně působí svaté misie; poznal právě o misiích, že ho Bůh volá do stavu kněžského. Proto užil i v nové vlasti několikrát misii, aby zachoval horlivost svého stáde, aby i jinověrce získal. Pomáhali mu duchovní spolubratři, Otcové Ondřej, Rupert, Řehoř a Aubert. V září r. 1876. píše v té příčině P. Řehoř: »Osm dní konali jsme misie v Kalavau. Ráno i večer bylo plno křesťanů v kostele. Obcovali mši svaté, kázání, modlili se růženec, křížovou cestu, zpovídali se, navštěvovali vroucně a nábožně nejsvětější Svátost oltářní. Dojemný byl konec misii. Nelze mi vylíčiti citů, jakými bylo naplněno srdce mé, když jsem jim podával Tělo Páně. Říkaje nad každým: 'Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovejž duši tvou k životu věčnému,' div jsem neplakal. Modlil jsem se v duchu za ty ubožáky, kteří nevýslovné útrapy snášejí, nemajíce naděje, že jim bude lépe; ale jsou trpěliví, pevně doufajíce, že Pán Ježíš, jenž jim podává pod způsobami chleba své oslavené tělo, dopřeje jim jednou jako náhradou blaženého, na výsost radostného života věčného. Misie konaly se v hlavním místě;

mimo to však šli jsme každý den buď já nebo P. Damian do Kalaupapy, kde tamější křesťané neméně horlivě pobožností misijních se přiúčastňovali. V neděli tam P. Damian podával svaté přijímání, kdežto já sloužil jsem slavnou mší svatou u sv. Filumeny v Kalavau. Kostel byl plný. Kůr zpíval překrásně. Vyhnání na smutný ostrov, zavření bouřnými vlnami a příkrými skalami, snadno se spřáteli se smrti. Není téhodne, ba mnohdy dne, že by smutné hrany nezvěstovaly úmrtí jednoho z nich. Přátelé a známí sejdou se u rakve zemřelého druhá a doprovodí jej ke hrobu. Hrob řadí se ke hrobu kolem svatého kříže. Na protestantském hřbitově není tolik hrobů; bývát mnoho protestantů přičiněním neunavného misionáře a pomocí Boží ještě před smrtí s církví naší smířeno a do pravého ovčince uvedeno. Bolestné rány tělesné stávají se v ruce nebeského lékaře vzácným prostředkem, jímž se duším dopomáhá k životu věčnému. Nežli začaly misie, navštívil jsem s P. Damianem téměř všechny chýže, těšil jsem nemocné a zpozídal jsem je. I do nemocnice jsem zašel. Vedle všeobecného malomocenství jest tu i mnoho jiných nemocí, jež malomocenství doprovázejí anebo z něho povstávají; jsou tu slepí, chromí, blbí, silenci. Přirozenost lidská se hrozí, ale víra pomáhá.

O jiné nemoci — z roku 1878. — píše P. Aubert: »Sedmnácte dní strávil jsem u malomocných a kázal jsem jim každý den dvakrát. Nelze mi pověděti, jak mně bylo, když jsem viděl své posluchače. P. Damian mi pravil, že mnozí kazatelé plakali, když měli tomuto zástupu mluvit. Musil jsem sebrati všechny své síly, abych i já neplakal. Aby i mrzáci a všichni, kdož choditi nemohli, slyšeli slovo Boží, kázali jsme na různých místech: ráno po mši svaté v kostele sv. Filumeny, po té v jednom dvoře u Kalavaa, na to v nemocnici, kdež i protestanté ochotně slovo Boží slyšeli, a konečně v kapli v Kalaupapě; tam se dostavil i kalvinský kazatel se svými spoluvěřícími, ba i tak zvaný mormonský biskup s průvodem. Dovolil jsem jim, aby pronesli své námitky proti naší víře a usvědčil jsem je, jak bloudí. Mnozí z nich řekli, že by se rádi stali katolíky. V poslední den misie sešlo se se všech stran mnoho lidu. Bylo to v neděli. Po kázání a slavné mši svaté v Kalavau vybral jsem se odpoledne do Kalaupapy. Kaple byla plna kalvincův a mormonů; naši křesťané zůstali venku; rádi tuto obět přinesli, věduce, že tím prospějí bloudícím sektářům. Bylo tolik lidu, že jsem se stěží dostal na stupně oltáře, odkud jsem kázal.«

Pán Bůh žehnal těmto namahavým pracím. Jen si vzpomeňme, jak mravně zubožený shledal nešťastné malomocné P. Damian, když k nim zavítal! S mnohými slzami, s mnohou útrapou rozléval dobré semě, jež s pomocí Boží vzešlo a stonásobný přineslo užitek. Celou kolonii zavládl svěží, čilý život náboženský; kaple bylo ustavičně zvětšovati, nové stavěti; mnoho nevěrcův a bludařů křtěno, služby Boží bedlivě navštěvovány, svaté svátosti horlivě přijímány; zavedena pobožnost věčného klanění nejsvětější Svátosti oltářní, zavedena přelíbá pobožnost májová; muži i ženy zdobí oltáře vonným kvítím.

Dne 10. června 1875 udělil apoštolský vikář Monsignore Maigret 135 malomocným svátost biřmování po slavné mši svaté. Z vděčnosti překvapili večer biřmovanci a jejich druhové svého velepastýře krásnou serenádou. Přišli s dvěma velikými prapory, se čtyřmi bubny a různými dechovými nástroji hudebními. Ač mnozí z hudebníků měli třeba jen dva, tři prsty, ač ústa jejich byla malomocenstvím naduřelá a zmrzačena, hráli krásně, dojemně, skoro dvě hodiny. Chválili na výsost

P. Damiana. Druhého dne vyprovozen apoštolský vikář s hudbou a procesím až na břeh mořský; promluvil jim několik srdečných slov na rozloučenou a s lodí jim poželhal.

P. Damian byl věru apoštolem; od časného rána až pozdě do noci žil stále Bohu a svým malomocným. Přečtěme si ještě několik jeho listů, jež napsal svým příbuzným a z nichž vysvitá, jak své rodné přátele pro Boha miloval, přeje jim všeho dobra, zejména života věčného.

V Kalavan, 15. března 1876.

Nejdraší matko a bratři!

Odpustte, že jsem Vám ještě neodpověděl na Váš poslední list. Čekal jsem den ze dne, ač marně, zprávy od P. Pamfila. Nad to nebylo mně milo, že mé poslední psaní uveřejněno v „Letopisech svatého Srdce.“ Jest mi vyznati pro vždy, že mně to není vhod. Chtěl jsem světu zůstatí neznámým, a zatím jsem prozrazen několika soukromými listy a mluvím se o mně všude, i v Americe.

Dobrá matinko, jak se máte? Můžete ještě bez hlčky do kostela choditi? Doslechl jsem, že Vám působí starost osiřelá vnoučátka. Ubohé dítky! tak brzy jste matky pozbaveny; ale nebojte se, vaše dobrá babička se dobře o vás postará.

A ty, chudáku Gerharde, jak těžká zkouška na Tebe dolehla! Smrt Dorotina veliké věru dopuštění Boží. Takovými strastmi učí nás Pán, světa se zřikati, abychom byli stále pamětlivi, že zde na zemi jsme jenom jako ve vyhnanství a že ti, kdož v Pánu umírají, jsou daleko šťastnější nás, kteří zde v slzavém údolí ještě putujeme. Často bych záviděl svým křesťanům, když je svatými svátostmi zaopatřuji a potom zesnulé pochovávám.

Souhlasím, jak jste zařídili náš rodinný statek podle úmluvy s nebožtíkem otcem. Doufám, že se Vám hospodářství podaří. Buďte skromní, pracujte, šetřte po příkladu otcově; především však buďte hodnými křesťany; neboť co by Vám prospělo zbohatnouti, co by Vám prospělo, kdybyste celý svět získali, ale na duši své škodu vzali? Ale netřeba mi, Vám z dálky kázati; máte blízko P. Pamfila, jenž, jak se dovídám, jest zasloužilým misionářem v Belgii. Služme všickni Pánu Bohu, každý jak může ve svém povolání!

Nejdraší Leonci, zdaž pravda, že's už sešedivěl, ač Ti není ještě 50 let? Nedivím se, že Tvůj vous dlouhý; i můj jest veliký — nosím ho půldruha roku — sedivý však dosud není. Těší mě, že se Tvůj syn Jan rozhodl býti misionářem. Kéž ho Bůh žehná! Nepřekážej mu. Škoda, že Ti zůstal jenom tento syn! Čtyři dítky máš už v nebi. Jak jsi šťasten Ty a Tvá manželka! Ber se vždy pravou cestou a veď po ní i své dítky, abychom se jednou všichni v nebi shledali.

Můj život zde vždy týž. Téměř půl roku neviděl jsem už slunce, tak jsme v horách uzavřeni. Přes to však jsem zdrav a šťasten a silnější než kdy jindy. V prázdných chvílích vzdělávám si kousek políčka, abych měl co dáti svým slepičkám, jež mě zásobují vejci.

Často obětuji mši svatou za všechno naše příbuzenstvo; kéž Bůh žehná všem, živým i zemřelým! S Bohem, nejdraší matko a bratři! Pozdravujte přátele! Modlete se za mne.

Damian de Veuster,
kněz misionář.

V Honolulu, v dubnu 1877.

Nejdraší matko a bratři!

Konečně jsem dostal dlouho očekávaný list. Písmo mé matičky a přání dobrého Gerharda naplnily srdce mé velikou radostí.

Dobrá matko, nermušte se přílišně časným neštěstím. Čím více se sprostíte starostí a statků tohoto světa, tím více doznáte, že Pán Bůh pravě a jediné dobro, největší bohatství svých služebníkův. Obrabte všechny své myšlenky, všechna svá přání k nebesům, tam si zabezpečte místočko na věky.

Včera večer ptal se mne náš nejdůstojnější pan biskup: „Jak jest stára Vaše matka?“ Privil jsem mu, že jste narozena roku 1804. „Tedy jest tak stára, jako já,“ řekl on; „pozdravujte ji.“ Tento výtečný, dosud statný kníže církevní jest věru našim otcem. Když jsem přibyl do Honolulu, musil jsem bydleti v jeho paláci a vedl si ke mně velmi laskavě.

Meškám nyní v hlavním městě, abych tu objednal stavivo na dvě nové kaple pro P. Ondřeje Burgermanna, jenž mě zatím v Kalavau zastává. Minulou zimu jsem neunavně pracoval o zvětšení mého kostela; vystavěl jsem též pěknou věž. Takové tělesné namáhání mně velice prospívá. Jsem šťasten a spokojen se svými nemocnými ovečkami, jichž obyčejně výše sedmi set. Vláda nám ustavičně nové osadníky posílá; čím více jich pohřbíme, tím více jich přibude, aby tu svůj život dokonali. Jen velmi zřídka bývá kdo odtud propuštěn; nemoc jest nezhojitelná a trvá 10—20 let. — Včera jsem byl na pohřbu našeho korunního prince, bratra krále. Mnoho havajských princův umírá pohany.

Pozdravujte velebné pány z Tremelova, i mé přátely a všecko naše příbuzenstvo. Nejmilejší matko a bratři, žijme všichni jako hodní křesťané, doufejme, že se jednou šťastně shledáme v nebesích. Váš syn a bratr Damian.

V Kalavau, v dubnu 1879.

Miléná matko a bratři!

Již dávno toužím po zprávě o Vás, ale jak se mi zdá, marně. Buďte jste všichni mrtvi, anebo jste na mne docela zapomněli... Každý den Vás v duchu navštěvuji a představuji si, že vidím matku, Leonce a Gerharda při téže práci, jakouž jste před 25 léty konávali.

Jsem, díky Bohu, ještě zdrav a práce má vždy táž. Ošetřuji nemocné, učím je, svaté svátosti jim uděluji, pomáhám umírajícím, pochovávám zemřelé. — Minulého roku vystavěl jsem si pěkný dvoupatrový domek. Kdyby mě někdo z mých přátel navštívil, mohl bych ho snadno ve druhém poschodí uhostit. O výživu netřeba mi mnoho se starati; vláda jest ke mně velmi dobrotiva, posílá mi týdně, čeho potřebuji, jak ostatním obyvatelům této osady malomocných. Ostatní potřebné věci dostávám od misie. Nedávno usadil se v mé farnosti kněz P. Ondřej Nolander, jenž byl dříve vědu lékařskou studoval.

Za minulý rok pokřtili jsme 110 obrátců; mnozí z nich odebrali se už do nebe. Ježto málokdy kam vyjdu, nemohu Vám novin psáti. Těšme se na věčnou naši vlast, dychtěte po blaženém otčině, kdež na věky budeme přebývati. Tam se opět shledáme! Jak se má Jan a ostatní dítky?

Váš Vás milující syn a bratr Damian.

V Kalavau, 31. ledna 1880.

Nejdražší bratře P. Pamfíle!

Tvůj list z Lovaně ze dne 12. listopadu dostal jsem 2. ledna t. r. Nyní žiju už téměř sedm let v malomocných. Za ten dlouhý čas poznal jsem lidskou bidu již mnohokrát v nejhorší podobě, ba hmatal jsem ji rukama. Mnozí malomocní jsou takofka chodícími mrtvolami; červi hlodají v nich napřed uvnitř, proderou se na venek, hrozné rány propuknou a nelze jich zahojiti. Havajská vláda ustavičně sem nemocné posílá, ač stačí-li podpora, kterou uděluje. 69.000 piastů, jež jsou na výživu malomocných vždy na dvě léta určeny, věru by nestačilo, kdyby malomocní po celé říši byli sebráni a sem posláni. Proto bývá zdejších vypovězenců jen 700—800; více jich nelze přijati. Co jsem zde, pochovával jsem ročně 150—200 zesnulých. Minulý rok zvláště mnoho mých svěřenců zemřelo. V kostele byly značné mezery, hřbitov pak téměř ani už nestačil. Bylo mi líto, když jsem nedávno spatřil, že už i pod velikým křížem hrob vykopán; toť mstečko, kde chci jednou sám odpočívati; měl jsem co dělati, abych si je uchránil.

Hřbitov, kostel i můj dům mají jednu ohradu, tak že jsem v noci jediným strážcem této krásné zahrady zemřelých, kde moje ovečky odpočívají. Rád se tu

procházím, modle se růženec, rozvažuje o věčné slávě, již mnozí už jsou účastni, o věčných trestech, jimž neposlušní propadli, o mukách očistcových, v nichž mnozí strádají. Věr mi, milý bratře, hřbitov a lože umírajících jsou mými nejlepšími knihami; čítám v nich pro sebe i pro své světence. Každý každý den po mši svaté. V neděli zpívají malomocní při službách Božích jako dokonalí, vycvičení zpěváci.

Po několik už let máme tu sirotčinec pro malomocné dívky; stará se o ně hodná vdova, dosud zdravá. Jest tu též veliký sklad, kdež si mohou šaty a jiné potřebné věci koupiti, kdož mají jaké peníze. Chudí a dítky dostávají oděv z hlavního města, oč velikou má zásluhu představená našeho sesterského kláštera. První léta dostávalo se mi veliké podpory pro malomocné od našeho prokuratora v Paříži; nyní však snad na nás už zapomněli.

Když jsem se včera ze své šestidenní cesty domů vrátil, umírala dívka sirotek. Prosila mne snažně, abych jí podal tělo Paně. Sotva že přijala a dikčičením vykonala, umřela. Sám jsem jí udělal rakev a vykopal hrob. Dnes ráno po zádušní mši svaté oznámeno mi, že skonalý opět dvě ovečky.

V mém okrsku jsou dvě katolické školy; učitelům platí vláda. Většina dítek jest katolická. Protestanté málokdy nám odporují: nestarají se o své spoluvěrce. Kéž bych mohl všude hodně, horlivé kněze ustanoviti! Což pak dělají naši mladí krajané, že sem nechvátají, aby vyplnili mezery naše, jež smrt a stáří způsobilý? Misie se na Sandwichových ostrovech dobře ujala, ale kněží jest nedostatek. Jest prositi Pána žni, aby poslal nové dělníky na vinici svou. Z Číny, z portugalských ostrovů, z Madeiry a z ostrovů jižního Tichého oceánu přichází mnoho vystěhovalců, aby zalidnili naše souostroví, jehož původní obyvatelstvo pomalu mizí.

Nejdražší bratře, žij blaze; já jsem vždy v nejsvětějších Srdcích

Tvůj bratr Damian de Veuster.

V. Vzácné návštěvy na Molokai; vyznamenání P. Damiana.

Roku 1881. zavítaly vzácné osoby k malomocným. První přišla Její královská Výsost paní korunní princezna Lilinokalani, jež za nepřítomnosti svého bratra krále panovala. Havajské noviny »Moniteur du commerce de Hawaïi« napsaly o tom 28. září 1881 tento článek:

»Dne 15. září 1881 poctila návštěvou osadu malomocných paní princezna-vladařka, provázena svou sestrou Likelici, panem Kapenou a mnohými jinými osobami své družiny. Připlouli na parniku »Lekue« do přístavu kalaupapského, kdež téměř osm set malomocných vznešenou paní očekávalo. Asi 75 z nich bylo oblečeno v stejnokroj, kráčeli v řadě jako vojáci; byli čestnou stráží. Na břehu stál veliký stan, v němž měla vladářka býti přijata. Cesta od břehu ke stanu byla posypána vonným květinám, ozdobena slavnostními branami, jež byly okrášleny stuhami a nápisy na přivítanou. Jest se věru diviti, že všechno to upraveno za dva dni; nevěděliť dříve, že přijde návštěva; ale P. Damian a vrchní správce pan Meyer přičinili se, seč byli.

Malomocní dali si záležeti, aby vznešenou paní jako svou matku zpěvem a mnohými obřady co nejuctivěji přivítali. Princezna byla hluboce dojata, vidouc, jak malomocenství ubožáky znetvořilo; byli mezi nimi mnozí její známi, ba i jedna přibuzná. Plakala, hořce plakala urozená paní; ráda by byla mluvila, ale pro pláč nemohla. I mluvil místo ní pan Kapena. Večer se vrátila do Honolulu, přehlédnuvši si veškero zařízení ústavu malomocných.

Návštěva vladářky u malomocných jest zajisté nejdojemnější příběh z její cesty po celém ostrovovém království.

Asi osm set nezhojitelně nemocných žije v té kolonii. Vláda jest si vědoma, že nemá větší povinnosti, než starati se ze všech sil o ubohé ty vyhnance. Smutný jejich osud proslaven bezmėrnou obětavostí katolického kněze P. Damiana, který svůj nadějný život výhradně zasvětil svým malomocným bratrům. Toť věru sláva Havaje! V něm znova ozila hrdinská mysl prvních století křesťanských. Ba on nad dobu tu i vynikl. První křesťané umírali jako mučienici za chvíli ve drápch dravé zvěři; ale P. Damian žije už léta v otráveném ovzduší osady malomocných. Bez přestání dli u těchto nemocných, jichž se zdraví lidé jako moru varují. P. Damian se zasvětil jejich obsluze; obvazuje jejich rány, mĩrní bolesti, obuzuje jejich důvěru v Boha, nadějí života věčného; když umírají, stojí u jejich lože, zemřelé sám ukládá do rakve a doprovází je ke hrobu. Takováto láska k nešťastným ubožákům může jenom ze svatě lásky k Bohu vypučet, a Bůh sám může býti jejím pravým odměnitelem. Než i vláda cti věru sebe samu a svou říši, když takovému rekovi lásky k bližnímu veřejně svou vděčnost projeví, jak učinila Její královská Výsost princezna-vladařka, kdyžtė svatému tomu knězi rytířský kříž kalakauský udělila. Čest budiž slechetnému vůdci moudré kněžny. Jež své moci tak důstojně užila!

Vyznamenání ono doprovodila princezna-vladařka tímto listem:

Velebný Pane!

Ráda bych Vám projevila svou uznalost za rekovnou, nezištnou službu, kterou ustavičně nešťastným lidem mého království prokazujete. Budiž to takřka veřejnou poctou Vaší obětavosti, Vaší trpělivosti. Vaší bezmėrné lásky, jež Vás pobádají, abyste se neunavně staral o duchovní i tělesné blaho těchto ubožáků, jimž přibuzní a přátelé pomoci nemohou.

Vím sice, že neznáte jiné pohnutky při svých pracích a obětech, než opuštěným na těle i na duši prospěti, a že jiné odměny nečekáte, než kterou Vám dá jednou sám Bůh, od něhož pochází Vaše nadšení. Přes to však, abych vyhověla hlasu svého svědomí, prosím Vás, ctihodný Otče, abyste přijal komandérský kříž královského řádu kalakauského na znamení mého podivu, jak ze všech sil bídu vyhnanců zmírňujete, bolesti jim oslazujete, o čemž jsem se za své návštěvy sama přesvědčila. Vaše přítelkyně

Lilino Kalani, vladařka.

I protestantský list „Gazette de Hawaii“ s chválou uznal toto vyznamenání. Pokoře P. Damianově se ovšem přičila tato chvála, jeho však svěřenci plesali a radovali se na výsost, když posvěcený biskup a pomocník apoštolského vikáře Monsignore Koeckemann jejich duchovního otce královským řádem veřejně a slavnostně ozdobil. Jest nám tu ještě zmíniti, že dočasnými pomocníky P. Damiana byli zmíněný už P. Burgermann, po něm P. Albert Montiton, a od r. 1887., kdy náš sluha Páně už sám malomocenstvím byl zachvácen, P. V. Müllers. (Přistě dále.)

Ku kříži!

Vy všichni, jejichž údělem je trpět,
tam na Golgathu pospěšte a vizte:
Jak Spasitel tam visí v hrozných mukách,
an volil za nás, hříšné lidi, trpět.

On volá vás, jichž údělem je trpět,
an volá k vám: Zda muka jako muka,
jak muka jeho, Člověka a Boha,
jenž volil za nás dobrovolně trpět.

On volá s kříž: Zaslubou je trpět,
kdy trpíme a neseme kříž s láskou;
jak příklad dal nám On své božské lásky,
sám voliv za nás z pouhé lásky trpět.

Ant. Sychrovský.

Zimní neděle.

Když zapadli dnové práce,
kdy myslili človičkové,
že to mají v pergamenech,
svět že patří jim a jim jen:
sahá Pán svou velkou rukou
z šedých chmur a bílé vločky —
bílé květy rozestýlá,
širý plášť si utkáva je,
v šíř i dál jej rozkládá je
po zahradách, dvorech, pláních,
by se lidé rozpomněli:
on že jediným je Pánem,
věčným světa Hospodářem!...

Nedělní jitro! Sladká chvíle!
Lidé ještě doma dřímou,

pozamykány jsou dvře,
okna, vrata zavátá.
Celá země, celá Boží,
hová si a sotva dýchá.
Noha ještě nešlápla jí
na lem roucha svátečního,
bělosti mu nezkálela.
Jenom ptáčky poletáčky
svoje krůčky trojzubaté
vytisknuli v čistý snih.

Tiše plesá moje duše,
z hlubin srdce vyznávaje:
Tvou jest, Pane, naše země,
Tvou je zem i život náš!

Z Fr. W. Grimma přeložil D. I.

Zprávy z misí katolických.

Podává *Al. Kotyža.*

Apoštolské vikářství Severní Petšeli.
(Návštěva kostela v hlavním městě čínském.) Kvetoucí misie pekingská má více krásných kostelů, jež jsou v čínské řeči dle své polohy pojmenovány, na př. Tung-t'ang (východní kostel), Pei-t'ang (západní kostel) atd. Čínské císařské město sestává, jak známo, ze čtyř vysokými zděmi od sebe oddělených čtvrtí. Podobu pravouhelníka mající »čínské město« zaujímá skoro celou jižní polovici. Odtud přichází se třemi branami, jež se po západu slunce zavírají, do »tatarského města« — ohromného to čtverce. Tento má ve svém středu druhý čtverec, tak zvané »císařské či Žluté město«, a v tomto jest konečně ještě menší čtverec — »Zapovězené město« s císařským palácem v středu. V tomto bydlí kromě císaře s četným dvorem vyšší říšští úředníci a ode dvou let také vyslancové cizích dvorů po čas své audience. V »Zapovězeném městě« nachází se hned za západní branou ještě podnes starý Pei-t'ang — jezuitský kostel, jenž byl za panování císaře Kanhise

(1667—1722) vystavěn. Nový »Severní kostel« Lazaristů, kteří zde v Pekingu dědictví starých jesuitů nastoupili, stojí nedaleko zmíněného kostela jezuitského, ale již před ohradou císařského paláce a jest obklopen biskupskou residencí jakož i misijními budovami. Chrám, směr to slohu gothicko-byzantského, jest nádherná stavba a byl před několika léty od dp. Faviera, Lazaristy, vystavěn, a sice z odškodného 600.000 zl., jež byla čínská vláda za odstoupení kostela v »Zapovězeném městě« misii zaplatila. Zveme své čtenáře, by s námi nádherný tento chrám navštívili. Zvolíme k tomu ranní mši sv. na nějaký větší svátek, poněvadž nám skýtá příležitost, abychom se pobožností čínských křesťanů vzdělali. Anglický zpravodaj kat. misii bude nám vůdcem. Poněvadž jest zima a teplota asi 15° pod nulou ukazuje, oblecme si nejlepší a nejteplejší kožich, obujeme si pak vysoké boty z ovčí kůže, posadíme se na malého mongolského koníka a vydejme se na cestu. Začíná se právě rozednívat. Lehkým krokem klusá koník

po nedlážděné cestě; nyní musíme se protlačiti tlupou velbloudů, kteří vezou uhlí a vápno z hor do města, pak zase množstvím vozů, jejichž dlouhé vyčnívající osy ohrožují kolena našich koníkův. Urazivše cestu čtyř angl. mil staneme před »žlutými branami,« odkudž zahne do císařského města; ještě jednou trochu v pravo a stojíme před průčelím Pei-t'angu. Tato zvedá se uprostřed bídných chatrčí dvojnásob velkolepě před námi, a když vkročíme jedním z portálů do vnitř, zapomináme úplně, že jsme v barbarském, spinavém Pekingu. V kostele jest místa pro 3000 osob, avšak v tento čas užíme jich asi polovici. Klečí všichni na svých rohožkách, modlíce se buďto tiše pro sebe, nebo nahlas litanii, kterou jeden ze starších křesťanů předřikává. Nyní začíná mše svatá. Kdo jest zde ponejprv, ten povšimne si zvláště hned obuvi celebrujícího kněze. Jsou to oficielní čínské boty s ohromně tlustými bílými podešvemi. K čínskému kroji, jak jej zde kněží nosí, náleží ovšem i zmíněné boty a člověk si zde na ně tak zvykne, že mu po návratu do Evropy jaksi scházejí.

Podivně dojme také cizince i zvláštní biret, jež kněz mezi mši nechává na hlavě. — Vezměte čtyři proužky černého sukna, asi 50 cm. dlouhé, sešijte je až do polovice, by z toho povstalo něco jak čtyřhranný cylindr, dejte si to na hlavu, nechejte nesešité konce, na nichž jsou sv. symboly zlatem vyšité, po ramenách a zádech volně splývati, a máte dosti krásnou představu čínskému biretu. Jest to obřadní klobouk, jehož se za vlády dynastie Mingy v 15. a 16. století užívalo, než mandžurský výbojce křesťanům nynější kroj vnutil, a jež byli jesuité tehdy přijali. Čínský mrav liší se od našeho tím, že se ne chává na znamení úcty hlava pokrytá, a tak nacházíme celou zde shromážděnou křesťanskou osadu i se

sloužícím knězem s pokrytou hlavou. Křesťanská osada náleží s málo výjimkami chudší třídě. U žádného jiného národa na světě nanalézá výrok Páně o nesnadnosti, vejti do království Božího, u boháče, doslovnějšího užiti, než zde. Úřady a lid, hodnosti a průmysl jsou v Číně velmi ostrou linií od sebe odděleny. Úředníci tvoří vyšší a bohatou třídu; již jejich úřad a postavení nutí je účastniti se veřejných pohanských obřadů, jichž se musí křesťan zdržeti. Proto nalézáme v Pei-t'angu mezi věřícími málo nebo dokonce žádného z této třídy. Mezi mši svatou, která se všem katolíkům všech zemí a jazyků známým způsobem slouží, zpívá obec nosovým tónem a málo melodické čínské litanie nebo písně až do pozdvihování, při němž všechno do hlubokého a posvátného ticha klesá. Při sv. přijímání přistupuje na 300 katolíků ke stolu Páně. Jejich uctivé chování dává zřejmě na jevo, kterak si tohoto Božího daru váží. Ministrant provází kněze s hořící svící k zábradlí a podél řady přijímajících. Paní a dívky nosí při této příležitosti kapuci podobný čepce, jež dle tamějšího národního zvyku stahují přes tvář.

Nic nemůže býti poučnějšího a dojemnějšího, než pozorovati zbožnost těchto lidí u stolu Páně. Zamožní kupci a chudí žebráci klečí tu vedle sebe a cítí se před Bohem rovnými. Avšak nejdojemnější jest, viděti slepce, jež přátelé jejich přivádějí, by též mohli účast bráti na nebeské hostině, což jest jediným světlým okamžikem v jejich temnotě. Při pohledu na chudší z komunikantů, na jejichž tvářích tuhý boj života své smutné stopy zanechal, tážeme se bezděky, co by byl jejich život bez této nebeské potěchy, a obdivujeme tajemnou moc náboženství, jehož požehnaná ruka v týž čas a týmže způsobem jak jemně vzdělaného ducha civilisované

Evropy tak i nejhudšího pekinského žebráka se stejnou láskou objímá.

Diecese pekinská čítala roku 1892. až 1893. 38.630 křesťanů, 23 evropských a 24 čínských kněží, 13 mariánských

bratří, 31 milosrdných sester, a v klášteře trappistův u Yang-kia-ko 100 severně od Pekingu vzdáleném 44 řeholníků, mezi nimiž 38 Číňanů.

„Katol. misie.“

Milodary božského Srdce Páně.

Z Olešnice. M. J. vzdává nejvroucnější díky nejsv. Srdci Pána Ježíše, nejbl. Panně Marii a sv. Josefu za vysvobození z velikých bolestí.

Z Jabkenic. Veřejné dikůvzdání za vyslyšení prosby božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Aloisiu, kterého se nám dostalo ve prospěch našeho bratra Václava. A. P.

Z Prahy. Odběratelka „Školy B. S. P.“ plní tímto slib svůj a vzdává veřejné díky nejsv. Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci P. Marie, sv. Josefu, sv. Otci Dominiku a sv. Kateřině Sienské za vyslyšení prosby ve svém povolání.

J. N. T. sestra III. ř. sv. Dominika.

Od Staré Boleslavi. Vzdávám tuto vroucí díky nejsv. Srdcím Pána Ježíše a Panny Marie, sv. Josefu, přecistému ženichu Rodičky Boží, a sv. Janu Nepom., ochránci etí a dobrého jména, za odvrácení nebezpečí, které rodině naší hrozilo.

O. K.

Z Prahy. Díky vroucí božskému Srdci Páně, nejčistšímu Srdci P. Marie a sv. Josefu jakož i sv. Janu Nepom. za vyslyšení v jisté nesnázi projevuje J. H.

Z Třebíče. Rodiče děkují co nejvroucněji nejblah. Rodičce Boží, k níž se v kostele u Minoritů v Brně modlili, za uzdravení své dcery z choromyslnosti.

S. V.

Já pevně věřím!

Já pevně věřím v ideál,
ač davy se mu rouhají,
ať řvou to již neb šeptají,
já pevně věřím v ideál!

Já pevně věřím v ideál,
ač mnozí o něm hlásají,
že k staré patřít „mumrají“,
já dále věřím v ideál!

Já pevně věřím v ideál,
ač všichni dnes ho strášají,
jak jablko květ svůj po máji,
dál věřit budu v ideál!

Já pevně věřím v ideál,
ač hvězdy moje padají,
on památkou mi po ráji,
a proto věřím v ideál!

Ant. Sychrovský.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Podává Pl. Buchta.

Řím a Itálie. V Římě konaly se poslední dobou vážné dosahem svým konference mající za úkol spojení církvi jmenovitě východních s Římem. Sv. Otec Lev XIII. přál by si, jak všeobecně známo, rozžehnouti světlo pravé víry a učení mezi národy od církve římské odtrženými a jako vrchní pastýř chtěl by vítati zoru nového církevního života mezi nimi,

aby celá staletí od papežského stolce odloučení národové shromážděni byli opět pod nejvyšší správou jeho. Ke Slovanům pak sv. Otec volá jak naznačeno jest v jeho encyklice ze dne 20. června t. r.: „Vás pak jmenovitě zde připomínati sluší, Slovanů národy všechny, jejichž věhlas mnohé listy letopisů dosvědčují. Dobře víte, jakých vznešených zásluh o Slovaný

vydobyli svaťi ve víře otcové Cyrill a Methoděj, jejichž památku my sami před několika léty důstojně jsme oslavili. Jejich přičiněním vzešla mnohým z vašeho plemene národům vzdělanost i spása, čímž se i stalo, že mezi Slovanstvem a římskými papeži trvala nekrásnější spolitost jak dobrodiní tak oddanosti. Jestliže předky vaše zloba času z veliké části od vyznání římského oddělila, považte, jakou cenu měl by návrat váš k jednotě. A církev také neustává volati vás k žádoucí této a blahoplné jednotě. Není pochyby, že by slovanský východ spojením s církví katolickou nabyl velikých výhod u náboženském i v kulturním ohledu, ale nelze také nepoznati, že by i církev spojením tímto valně zmohutněla. Církev zaujala by opět v celé Evropě čestné místo rozdatelky pravdy a strážkyně mravnosti. Kdyby jedna duchovní matka všeobecně uznávanou autoritou spojovala národy evropské v jednu velikou rodinu, přestaly by zimnicné dostihy v prostředcích k zachování evropského míru a národové mohli by své síly a své nadání obrátiti k závodům na poli vzdělanosti a pravé lidskosti. Bohužel však naráží volání sv. Otce jmenovitě v Rusku na veliký odpor, protože se tam snahy tihnoucí k sjednocení posuzují jinak, než jakoby směřovaly pouze ku prospěchu a výhodám kat. církve, nikoli však ku prospěchu těch, jimž nejvíce by na tom mělo záležeti, aby neblahý rozkol opustili a s Římem se spojili.

Rakousko. Dne 12. a 13. listopadu t. r. konal ve Vídni poradý první sjezd katolíků dolnorakouských. Mezi členy účastenství velkolepého bylo viděti společnost vybranou a vzácnou v čele s polním biskupem Dr. Bělopotockým, apoštolským nunciem arcib. Agliardim, značným počtem vynikajících laiků katolických atd. Telegramův a pozdravů došlo k poradám veliké množství se všech stran. Známy tribun křesťanského lidu vídeňského Dr. Karel Lueger pozdravil účastníky jménem též lidu vídeňského a promluvil pro svobodu církve katolické. Kanovník Kljun pozdravil shromážděné jménem katolických Slovinců. Z Čech přinesl pozdrav p. Drescher. Vdp. poslanec farář Weber jménem moravských katolíků pravil, že chválí-li všichni národové Boha, není rozdíl jazyka takovým,

aby nás nemohla pojiti láska. Milujeme se všichni v Kristu a tak i my katolíci Slované milujeme bratry své německé. Komisař sjezdu, poslanec hrabě Sylva Taroucca, pravil, že spása Rakouska spočívá v oživení víry katolické. Náboženství není věci soukromou, nýbrž záležitostí prvního, nejdůležitějšího zájmu veřejného, zájmu kultury, moci a pořádku. Zvrácený duch musí býti nahrazen duchem našeho náboženství. Na konec zaslány byly pozdravné projevy sv. Otci a císaři pánu. Do schůze závěrečné dostavil se též Jeho Em. nejdp. kardinál vídeňský Gruscha. Ukončením sjezdu byla vzletná, křesťanská slova jeho předsedy. Sjezdem schváleny resoluce v následujícím přehledu: První resoluce běže zřetel jako vždy k postavení sv. Otce. Druhá týká se práv klášterních společností. Sjezd dolnorakouských katolíků uznává v klášterním životě mocného činitele ku posílení katolického života. Žádá tedy, aby stát klášterní život podporoval, protože se osvědčuje velmi blahotinně nejen v misiích, ale i ve prospěch sirotků, nemocných, zanedbané mládeže a pod. Řehole hájí též rakouské zájmy v Turecku a na Východě. Proto sjezd katolíků žádá změnu paragrafů 3. a 21. zákona ze dne 22. října 1875 a zároveň přeje si, aby i řeholím platily státní základní zákony ze dne 31. pros. 1875. Druhá řada resolucí týká se školy. Sjezd žádá, aby na místo školy bezkonfessionelní přišly školy konfessionelní, tak aby náboženství všechny předměty pronikalo, aby vyznání učitele neružnilo se od žákův a by školní knihy byly upraveny dle vyznání. Církví má býti přirčen příměření vliv na školy. Katolíkům klade se na srdce podporování škol, kat. školského spolku a jmenovitě spolku k odchování katolických učitelů. Vzhledem ku středním školám žádá sjezd, aby tam náboženství věnováno bylo více času, a by se mu i na ústavech hospodářských, průmyslových a školách odborných vyučovalo. Sjezd klade veškerý důraz na to, aby katolický ráz i na vysokých školách byl zachován, a to dle znění starobylých nadačních listin. Sjezd vybízí k hojně podpoře zřízení katol. university v Solohradě. Třetí řada resolucí odnáší se ku katolickým spolkům a ku

popvzbuzení katol. života v rodinách. Především vybízi, aby se katolíci častěji účastnili voleb do obecních zastupitelstev. Doporučuje spolčování katolíků dle povolání, stáří a stavu. Čtvrtá řada vztahuje se k tisku, jemuž zapotřebí podpory největší. Řada pátá konečně týká se otázky sociální, a sice především svěcení neděl a svátků, práce dětí a žen, reformy daní, regulování valuty a práva volebního. —

Německo. Nehrubě let uplynulo od doby, kdy známý muž „zeleza a krve,“ říšský kancléř německý Bismark, ustoupiti musel ráznosti, neústupnosti a snad i nedůtklivé libovůli císaře Viléma II. a těchto dnů snad pro příčiny podobné podekovati se bylo s úřadu i nástupci Bismarkovi, kancléři Caprivimu. Nástupcem jeho již se stal hrabě Hohenthal, který jest vyznáním katolík a jak listy zaznamenávají, „byť i nebyl fanatikem, přece jest katolíkem rozhodným.“

Rusko. Hlubokým smutkem zachvá- cena jest rozsáhlá veleříše ruská následkem bolestné ztráty, kterou utrpěla úmrtím slechetného panovníka svého, cara Alexandra III., který ve čtvrtek dne 1. září t. r. po druhé hodině odpolední skončil v Livadii. Následníkem trůnu jest syn zesnulého Mikuláš II. Tyž vyniká velkou dobročinností a očekává se, že v slechetných záměrech následovati bude zvčného otce svého. Alexander III. skončil život svůj ne zcela ještě v 50. roce věku (narodil se 15. března 1845.) a panoval 13 let. Mnoho přispěl k zvelebení Ruska a v průběhu panování svého působil vytrvale k utužení a zachování evropského míru. Se všemi mocnostmi udržoval nejlepší styky. Na sklonku jeho života počal se též poměr vlády ruské k církvi katolické zlepšovati a styk ruské veleříše s Římem byl obnoven. Věčná budiž zesnulému paměť!

Nové obrácení křesťané v Africe.

Roku 1890. vydal sv. Otec Lev XIII. breve, v němž praví mezi jiným toto: „Mimo starosti o svobodu obyvatel (Afriky) máme ještě jinou starost, která tíží apoštolský národ náš, starost o rozšíření svatého evangelia v Africe, které v temnostech slepé pověry sedící domorodce světlem božské pravdy osvětliti a jim podíl na dědictví království Božího zjednati má. . . . Již více apoštolských mužů navštívilo ony krajiny, kdež pro spásu bratří netoliko potu krůpěje prolévali, ale také za ně životy své obětovali. Než, žně jsou velké a dělníků málo. Jest tedy potřeba, aby ještě mnozí jimi tímž Duchem Božím puzeni, bez bázně vnikli do oněch krajů, kde ještě ohavné panuje otroctví, aby domorodcům s učním Kristovým pravou svobodu dítek Božích přinesli.“ Netoliko přinesli, ale je také ve víře zachovali a upevnili. Ano, modlitby jest třeba, mnoho modlitby, aby toto veliké dílo misionářské trvalo a šťastně se dařilo. „Proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na pole své.“ Toť rozkaz Páně, který se týkal netoliko apoštolů, ale celé církve a tedy i nás. Rozkaz tento zvláště týká se nyní katolických misíí v Africe. Misionáři mají dle slov sv. Otce, Duchem Božím puzeni bez bázně před nebezpečím, utrpením do oněch krajů vniknouti. V pravdě jen Bůh může je k tomu míti, do této země putovati, kde jsou ještě lidožrouti, kde jedovatí hadové a dravá zvířata na pevné zemi i ve vodách je očekávají, kde nejhorší zimnice podkopává i nejpevnější zdraví člověka. „Velmi mnoho misionářů, píše jeden z Congo, otců, bratří a sester odpočívají tam na hřbitově v Loango. Většina těchto obětavých a zmužilých lidí byli ještě mezi 20 a 30 lety stáří; přišli z Evropy plni svatě horlivosti. Než ach, nic jiného ne- učinili, leč že položili se na oltář; brzy padli se zbraní v rukou, ale s odevzdaným srdcem život svůj obětujíce pro spásu ubohých a nešťastných Afrikánů. A co vytrpí ještě před smrtí! Všecko stěžuje práci misionářů. Jsou sami na sebe po- ukázáni mezi divochy v divoké krajině; musejí je živiti, šatiti, učiti a cvičiti v nejtěžších a nejnižších pracích ručních, a když se s nimi hodně natrápili, na

konec jim většina uteče anebo sousední kmen misii přepadne, vraždí, krade, páli a pustoší všecko, co jim padne do rukou. Ale i hlad často navštíví misii a pak viděti kostry lidské i zvířecí ležeti po celé krajině. Právě píše P. Lad. Menyhardt ze Zambezi: Tolik vime, že budeme mít hroznou bídu a hlad, všecko je od kobylek požráno . . . Všecky zprávy došlé naplňují mne velikými starostmi. Všecko od kobylek zničeno! Co počnu s 200 dětmi v našich sirotčincích? Jak budu moci naše křesťany podporovati? Co dám těm tisícům chudým? — Aby misionáři v trápení setrvali v dobré vůli, aby se jim dostalo útěchy jakož i na viru obráceným křesťanům pomoci, aby se vždy našly velikomyslné a obětavé duše, které by hotovy byly za své věrné bratry a sestry všecko obětovati, o to máme vroucně se modliti, poněvadž jen Bůh sám takové duše vzbuditi může.

Také domorodci mají modlitby naší potřeby. Jsou v bídě duševní veliké, ale také i v tělesné. Co počnou uboží, až vypukne hlad? až spotřebují své malé zásoby, mají-li vůbec jaké? Když nenajdou nic než kořinky bylin a stromů, jež žvýkají a hryzou až celí vyhubení hladem zmirají. A pak ta hrozná věčnost! Ještě horší je hnusné otroctví, které v Africe panuje. Nějaký tyran pošle své divoké hordy, aby mu donesly bílou a černou sloninu. Tím rozumí se bílí a černí otroci. Jaké ukrutenství při tom bývá páčáno. zpěčuje se péro vypsati.

Nuže, neměli bychom mít útrpnost s ubohými bratry a sestrami? Neměli bychom jim ku pomoci přispěti almužnou a modlitbou? Vzhůru tedy k modlitbě a malým dárkům pro ubohé černochy africké, aby krev Páně, která i za ně tekla, nebyla na nich ztracena!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vši zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ie), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a nikdy neposkvřené Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za nově obrácené křesťany v Africe, aby v této zemi na místo otroctví nastoupila svatá svoboda synů Božích, a na všechny úmysly, jež odporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou a vlast naši česko-moravskou! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, příteli nejsv. Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Pius IX. 1874.)

Svatý Michaeli archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Úmysl v lednu: Vzrůst lásky k Bohu.

